ARCANA COELESTIA

QUAE IN

SCRIPTURA SACRA

SEU

VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA:

HIC QUAE IN

GENESI

UNA CUM MIRABILIBUS

QUAE VISA SUNT

IN MUNDO SPIRITUUM ET IN COELO ANGELORUM.

OPUS

EMANUELIS SWEDENBORG.

AD FIDEM EDIT. PRINCIP. 1749 ss. LONDINI EXCUSAE
DENUO CASTIGATIUS EDIDIT

D[r] JO. FR. IM. TAFEL.

PARTIS TERTIAE
VOL. II.
SEU TOTIUS OPERIS VOL. V.

PROSTAT
TUBINGAE
IN BIBLIOPOLIO ZU - GUTTENBERG.
1838.

GENESEOS

CAPUT VIGESIMUM SEXTUM.

3353. Maxima pars hominum credit, quod interitura sint omnia quae in mundo aspectabili, cum ultimum judicium venit, quod nempe conflagrabit terra, Sol et Luna dissipabuntur, et sidera evanescent; et quod Novum Coelum et nova terra postea exsurgent; eam opinionem ceperunt ex revelationibus propheticis, in quibus talia memorantur; sed quod aliter se res habeat, constare potest ab illis quae de Ultimo Judicio prius n: 900. 931. 1850. 2117 ad 2133, ostensa sunt; inde patet, quod Ultimum Judicium non aliud sit, quam finis Ecclesiae apud unam gentem, ac initium ejus apud aliam, qui finis et quod initium tunc existit, quando nulla amplius agnitio Domini, seu quod idem, quando nulla fides, nulla agnitio seu nulla fides est cum nulla charitas, nam fides nusquam dabilis est quam apud illos qui in charitate sunt; quod tunc Ecclesiae finis sit et ejus translatio ad alios, patet evidenter ab omnibus illis, quae Ipse Dominus de Ultimo illo die seu de Consummatione saeculi, docuit et praedixit apud Evangelistas, nempe apud Matthaeum Cap: XXIV; apud Marcum Cap: XIII: et apud Lucam Cap: XXI: [1] sed quia illa absque clave, qui est sensus internus, a nemine comprehendi possunt, licet per vices illa, quae ibi, evolvere; hic nunc primum haec, quae apud Matthaeum, « *Accesserunt Discipuli ad Jesum, dicentes, dic nobis quando ista fient, et quodnam signum tui adventus et consummationis saeculi: et respondens Jesus dixit illis; videte ne quis vos seducat; multi enim venient in Nomine meo, dicentes, ego sum Christus, et multos seducent: audituri autem estis bella, et rumores bellorum; videte ne turbemini; oportet enim omnia fieri, sed nondum est finis. Excitabitur namque Gens contra gentem, et re-*

gnum contra regnum; et erunt fames, et pestes et terrae motus. Omnia vero haec initium dolorum,» XXIV: 3. 4. 5. 6. 7. 8; qui in sensu literae manent, non scire possunt, num haec et quae sequuntur in illo Capite, dicta sint de destructione Hierosolymae et dispersione Gentis Judaicae, vel num de fine dierum, qui Ultimum Judicium vocatur; at qui in sensu interno sunt, clare vident, quod hic de fine Ecclesiae agatur, qui finis est qui hic et alibi vocatur Adventus Domini, et Consummatio saeculi: et quia ille finis intelligitur, sciri potest, quod omnia illa significent talia quae sunt Ecclesiae; quid autem significant, constare potest a singulis in sensu interno: ut, quod *multi venient in Nomine Meo, dicentes, ego sum Christus, et multos seducent;* ibi nomen non significat nomen, nec Christus Christum, sed nomen significat illud per quod colitur Dominus, n: 2724. 3006; et Christus ipsum verum, n: 3009. 3010; ita quod venturi qui dicent, hoc esse fidei, seu hoc esse verum, cum tamen nec fidei sit, nec verum, sed falsum: *quod audituri sint bella et rumores bellorum*, est, quod existent de veris disceptationes et lites, quae sunt bella in sensu spirituali: quod *excitabitur gens contra gentem, et regnum contra regnum,* significat quod pugnaturum malum cum malo, et falsum cum falso, quod gens sit bonum, at in opposito sensu malum, videatur n: 1259. 1260. 1416. 1849, et quod regnum sit verum, at in opposito sensu falsum, n: 1672. 2547: *et erunt fames et pestes, et terrae motus variis locis*, est quod amplius nullae cognitiones boni et veri, ac ita quod Ecclesiae status sit mutatus, quod est terrae motus.

3354. Ex his patet, quid per illa verba Domini intelligitur, nempe quod primus status perversionis Ecclesiae, qui est, quando non amplius scire incipiunt quid bonum et quid verum, sed de illis litigant inter se, a quibus falsitates: quia ille est primus status, dicitur, *quod nondum sit finis*, et quod *illa sint initium dolorum*, et vocatur ille status *Terrae motus variis locis*, qui in sensu interno significat mutationem status Ecclesiae in parte seu primum. Quod ad Discipulos dictum, significat quod ad omnes qui ab Ecclesia, nam duodecim discipuli illos repraesentabant, n: 2089. 2129. 2130, quare dicitur, *videte ne quis vos seducat*, tum *audituri estis* bella et rumores bellorum, *videte ne turbemini.*

3355. Quod Terrae motus sit in sensu interno Mutatio status Ecclesiae, constat a significatione terrae, quod sit Ecclesia, de qua n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118. 2928; et a significatione Motus, quod sit mutatio status, hic quoad illa quae sunt Ecclesiae, nempe quoad bonum et verum; et quoque patet ab aliis locis in Verbo, ut apud Esaiam, „Fiet, fugiens a voce pavoris cadet in foveam, et ascendens e medio foveae capietur in laqueo, quia cataractae ab alto apertae sunt, et *concussa sunt fundamenta terrae,* confringendo *confracta est terra,* commovendo *commota est terra,* nutando *nutat terra* sicut ebrius, *vacillat* sicut tugurium, et gravis super *illam* praevaricatio ejus, et cadet et non addet resurgere: et erit in die illo visitabit Jehovah super exercitum altitudinis in altitudine, et super reges *humi* super *humo,*" XXIV: 18. 19. 20; ibi quod Terra sit Ecclesia, manifeste patet, nam de Ecclesia agitur, cujus fundamenta dicuntur concussa, et illa confracta, commota, nutare et vacillare, cum bonum et verum non amplius cognoscitur; reges humi sunt vera, hic falsa, super quae visitabitur, quod reges sint vera, et in opposito sensu falsa, videatur n: 1672. 2015, et quod humus sit simile ac terra, nempe Ecclesia, sed cum differentia, n: 566. 1068. Apud Eundem, „Rarum reddam hominem prae auro puro, et hominis prae auro ophiris; propterea commovebo coelum, et *commovebitur terra e loco suo,* in indignatione Jehovae Zebaoth, et in die excandescentiae irae Ipsius," XIII: 12. 13, ubi de die Judicii; terra quoque ibi manifeste pro Ecclesia, quae commoveri dicitur e loco, cum mutatur quoad statum, quod locus sit status videatur n: 1273. 1274. 1275. 1377. 2625. 2837. Apud Eundem, „Num hic vir *commovens terram,* commovens *regna,* ponit orbem in desertum, et urbes ejus destruit," XIV: 16. 17, ubi de Lucifero; terra pro Ecclesia, quam commovere dicitur, cum sibi vindicat omnia ejus; quod regna sint vera quae Ecclesiae, videatur n: 1672. 2547. Apud Ezechielem, „Erit in die illo, venit Gogus super *terram Israëlis;* ascendet excandescentia mea in ira mea, et in zelo meo, in igne indignationis meae loquar, si non in die illo erit *Terrae motus* magnus super *humo* Israëlis," XXXVIII: 18. 19. 20; Gogus pro cultu externo separato ab interno, et sic facto idololatrico, n: 1151; terra et hu-

mus Israëlis pro Ecclesia spirituali; terrae motus pro mutatione status ejus. Apud Joëlem, « Coram Ipso *commota est terra*, contremuerunt coeli, sol et luna atrati sunt, et stellae contraxerunt splendorem suum, » II: 10; ubi etiam de die ultimi Judicii, commota terra pro mutato statu Ecclesiae, sol et luna pro bono amoris et vero ejus, n: 1529. 1530. 2441. 2495, qui atrati dicuntur cum bona et vera non amplius agnoscuntur; stellae pro cognitionibus boni et veri, n: 2495. 2849. Apud Davidem, « *Concussa est, et commota est terra*, et fundamenta montium trepidarunt, et concussa sunt, quia exarsit Ipsi, » Psalm: XVIII: 7. 8; concussa et commota terra, pro perverso facto statu Ecclesiae. Apud Johannem, « Porro vidi, cum aperuit sigillum sextum, cum ecce *Terrae Motus magnus factus* est, et sol factus est niger sicut saccus pilosus, et luna tota facta est sicut sanguis, et stellae coeli ceciderunt in terram, » Apoc: VI: 12. 13, ibi terrae motus, sol, luna et stellae, simile significant ac supra apud Joëlem: apud Eundem, « In illa hora *factus est terrae motus magnus*, et decima pars urbis cecidit, et occubuerunt in *terrae motu* nomina hominum septem millia, » Apoc: XI: 13: Ex omnibus illis locis patet, quod terrae motus non aliud sit, quam mutatio status Ecclesiae, et quod terra non aliud in sensu interno sit quam Ecclesia; et quia Terra est Ecclesia, constat quod per Novum Coelum et Novam Terram, quae successura loco prioris, Esai: LXV: 17. Cap: LXVI: 22. Apoc: XXI: 1, non aliud significetur quam Nova Ecclesia Interna et Externa, n: 1733. 1850. 2117. 2118 f.

3356. Quod Motus sit status mutatio est inde, quia Motus fit in spatio et in tempore; et in altera vita nulla idea spatii et temporis est, sed loco eorum est status; in altera vita quidem apparent omnia sicut in spatio, et succedunt sicut in tempore, sed in se sunt status mutationes, nam inde illa; hoc notissimum est unicuique spiritui, etiam malis, qui per status mutationes aliis inductas faciunt ut appareant alibi, cum tamen ibi non sunt; etiam homini potest notum esse ex eo, quod quantum homo est in statu affectionum, et inde gaudii, et quantum in statu cogitationum et inde absentiae a corpore, tantum non sit in tempore, nam plures horae tunc apparent ei vix ut una; et hoc ex causa, quia ejus Interno homini seu Spiritui sunt status,

quibus spatia et tempora in Externo correspondent; motus itaque, quia est *successiva progressio* in spatio et tempore, est mutatio status in sensu interno.

CAPUT XXVI.

1. Et fuit fames in terra, praeter famem priorem, quae fuit in diebus Abrahami; et ivit Jischak ad Abimelechum regem Philistaeorum, Gerarem.

2. Et apparuit ad illum Jehovah, et dixit, ne descendas Aegyptum; reside in terra, quam dico ad te.

3. Peregrinare in terra hac, et ero cum te, et benedicam tibi, quia tibi et semini tuo dabo omnes terras has, et erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo.

4. Et multiplicari faciam semen tuum, sicut stellas coelorum, et dabo semini tuo omnes terras has, et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae.

5. Propterea quod auscultavit Abraham voci meae, et observavit observanda mea, praecepta mea, statuta mea, et leges meas.

6. Et habitabat Jischak in Gerar.

7. Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus; et dixit, soror mea illa, quia timuit dicere, mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, quia bona aspectu illa.

8. Et factum, quia prolongabantur ei ibi dies, et prospexit Abimelech rex Philistaeorum trans fenestram, et vidit, et ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua.

9. Et vocabat Abimelech Jischakum, et dixit, atqui ecce mulier tua illa, et quomodo dixisti, soror mea illa; et dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam.

10. Et dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, ut parum cubaret unus populi cum muliere tua, et adduxisses super nos reatum.

11. Et praecepit Abimelech omni populo, dicendo, tangens virum illum et mulierem ejus, moriendo morietur.

12. Et seminavit Jischak in terra illa, et invenit in anno illo centum mensuras, et benedixit ei Jehovah.

13. Et crevit vir, et ivit eundo et crescendo, usque ut magnus factus valde.

14. Et fuit ei acquisitio gregis, et acquisitio armenti, et servitium multum, et invidebant ei Philistaei.

15. Et omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus, in diebus Abrahami patris ejus, obturabant illos Philistaei, et impleverunt illos pulvere.

16. Et dixit Abimelech ad Jischakum, vade a cum nobis, quia praevales prae nobis valde.

17. Et ivit abinde Jischak, et castrametatus est in valle Geraris, et habitabat ibi.

18. Et redibat Jischak, et refodit puteos aquarum, quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, et obturabant illos Philistaei post mortem Abrahami; et vocavit illis nomina, secundum nomina, quae vocavit illis pater ejus.

19. Et foderunt servi Jischaki in valle, et invenerunt ibi puteum aquarum vivarum.

20. Et rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, dicendo, nobis aquae, et vocavit nomen putei Esek, quia contenderunt cum eo.

21. Et foderunt puteum alium, et rixati etiam super illo, et vocavit nomen illius Sithnah.

22. Et transtulit exinde, et fodit puteum alium, et non rixati super illo, et vocavit nomen ejus Rechoboth, et dixit, quia nunc dilatari fecit Jehovah nos, et fructificabimur in terra.

23. Et ascendit exinde Beerschebam.

24. Et apparuit ad eum Jehovah in nocte illa, et dixit, Ego Deus Abrahami patris tui, ne timeas, quia cum te Ego, et benedicam tibi, et multiplicari faciam semen tuum, propter Abrahamum servum meum.

25. Et aedificabat ibi altare, et invocavit Nomen Jehovae, et tetendit ibi tentorium suum, et perfoderunt ibi servi Jischaki puteum.

26. Et Abimelech ivit ad illum e Gerar, et Achusath socius illius, et Phicol dux exercitus illius.

27. Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, et vos odistis me, et misistis me a vobis.

28. Et dixerunt, videndo vidimus, quod fuit Jehovah

cum te, et diximus, sit quaeso sacramentum inter nos, inter nos et inter te, et excidamus foedus cum te.

29. Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, et quemadmodum fecimus cum te tantummodo bonum, et misimus te in pace; tu nunc benedictus JEHOVAE.

30. Et fecit illis convivium, et ederunt et biberunt.

31. Et mane surrexerunt in matutino, et juraverunt vir fratri suo: et misit eos Jischak, et iverunt a cum illo in pace.

32. Et fuit in die illo, et venerunt servi Jischaki, et indicaverunt ei super causas putei, quem foderunt, et dixerunt ei, invenimus aquas.

33. Et vocavit eum Schibba, propterea nomen urbis Beerschebah usque ad diem hunc.

* * * *

34. Et fuit Esau filius quadraginta annorum, et accepit mulierem Jehudith, filiam Beeri Chittaei, et Basemath filiam Elonis Chittaei.

35. Et fuerunt amaritudo spiritus Jischako et Rebeccae.

CONTENTA.

3357. [2] Agitur in hoc Capite in sensu interno, de Veri apparentiis triplicis gradus, quomodo illae Vero Divino adjunctae sunt, ut vera et eorum doctrinalia reciperentur, et Ecclesia existeret.

3358. Agitur de Veri apparentiis superioris gradus, quae in Verbi sensu interno sunt, in quibus sunt Angeli, et quibus inest Divinum Verum et Bonum, Vers: 1. 2. 3. 4. 5. 6. Et quod Divinum Bonum et Verum non comprehendi possint, ita nec recipi, nisi sint in apparentiis, Vers: 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

3359. Tum agitur de Veri apparentiis inferioris gradus, quae in sensu interiori Verbi sunt, in quibus possint esse homines, qui ab Ecclesia Interna, Vers: 14. 15. 16. 17.

3360. Postea de Veri apparentiis adhuc inferioris gradus, quae sunt sensus literalis Verbi, in quibus possint esse homines qui ab Ecclesia Externa, Vers: 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25:

et per illas usque esse conjunctio cum Domino, Vers: 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33.

3361. De Veris scientificis adjunctis bono ibi. [Vers: 34. 35.]

SENSUS INTERNUS.

3362. Actum est in Capite XXI, de Abimelecho, quod pepigerit foedus cum Abrahamo, et quod tunc Abraham redarguerit illum de puteo aquarum, quem eripuerant servi illius, hic paene simile recurrit inter Abimelechum et Jischakum, etiam in eo, quod sicut Abraham dixerat uxorem suam esse sororem, ita quoque Jischakus; ex quibus patet, quod Divinum arcanum inibi sit cur iterum evenerunt, et iterum relata sunt, et quoque quod memoretur utrobivis de puteis; de quibus aliquid scire, nisi Divinum inibi reconditum sit, non tanti foret; sensus autem internus docet, quid inibi est, et quod agatur de conjunctione Domini cum illis qui in Regno Ipsius in coelis et in terris per vera, et quidem per veri apparentias superioris gradus cum Angelis, et per veri apparentias inferioris gradus cum hominibus, consequenter per Verbum, in cujus sensu interno et externo sunt illae: ipsa enim vera Divina sunt talia, ut nusquam ab aliquo Angelo, minus ab aliquo homine capi possint, excedunt omnem facultatem intellectus eorum; ut usque conjunctio sit Domini cum illis, influunt Vera Divina apud illos in apparentiis, in quibus cum illa sunt, et recipi possunt et agnosci; hoc fit adaequate ad cujusvis captum; quare apparentiae, hoc est, vera angelica et humana, triplicis gradus sunt: haec arcana Divina sunt, quae in illis de Abimelecho et Abrahamo, et in his de Abimelecho et Jischako, actis et relatis, in sensu interno continentur.

3363. Vers: 1. *Et fuit fames in terra, praeter famem priorem quae fuit in diebus Abrahami; et ivit Jischak ad Abimelechum regem Philistaeorum, Gerarem.* Fuit fames in terra praeter famem priorem quae fuit in diebus Abrahami, significat defectum cognitionum fidei: et ivit Jischak ad Abimelechum regem Philistaeorum, Gerarem, significat doctrinalia fi-

dei; Abimelech, est doctrina fidei spectans rationalia; rex Philistaeorum, sunt doctrinalia: Gerar, est fides.

3364. Fuit fames in terra praeter famem priorem in diebus Abrahami, quod significet defectum cognitionum fidei, constat a significatione famis, quod sit defectus cognitionum, de qua n: 1460; quod cognitionum fidei sit, patet a mox sequentibus, nempe a repraesentatione Abimelechi, et a significatione Geraris, quod sint illa quae fidei sunt; fames in diebus Abrahami, quae memoratur Cap: XII: 10, et de qua n: 1460, fuit defectus cognitionum quae Naturalis hominis, fames autem, de qua hic, est defectus cognitionum quae sunt Rationalis, quare dicitur, quod fuit fames in terra praeter famem priorem quae fuit in diebus Abrahami. Agitur hic in sensu interno de Domino, quod ab Ipsius Divino omnia doctrinalia fidei; non enim datur aliquod doctrinale, ne quidem minimum ejus, quod non a Domino, nam Dominus est ipsa doctrina, inde est quod Dominus dicatur Verbum, quia Verbum est Doctrina: sed quia omne quod in Domino est Divinum, et Divinum non capi potest ab aliquo creato, ideo doctrinalia quae a Domino, quantum coram creatis apparent, non sunt Vera pure Divina, sed sunt Veri apparentiae; at usque in apparentiis sunt Vera Divina; et quia haec in illis sunt, etiam apparentiae audiunt Vera: de his nunc in hoc Capite agitur.

3365. Et ivit Jischak ad Abimelechum regem Philistaeorum, Gerarem, quod significet doctrinalia fidei, constat a repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630; quod Jischakus sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum, n: 3012. 3194. 3210, et quoque quoad Divinum Verum, quod repraesentatur per conjugium Jischaki cum Rebecca, n: 3012. 3013. 3077, ita per Jischakum hic repraesentatur Dominus quoad Divinum Verum conjunctum Divino Bono Rationalis, nam cum Jischako fuit Rebecca, et dicta soror; a repraesentatione Abimelechi, quod sit doctrina fidei spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 2530; a significatione regis Philistaeorum, quod sint doctrinalia, quod rex in sensu interno sit verum quod est doctrinalis, videatur n: 1672. 2015. 2069, et quod Philistaei sint scientia cognitionum, quae quoque est do-

ctrinalium, n: 1197. 1198; et a significatione Geraris, quod sit fides, n: 1209. 2504; inde patet, quid significatur per quod iverit Jischak ad Abimelechum regem Philistaeorum Gerarem, nempe quod ex Domino Doctrina fidei spectans rationalia, seu quod idem, doctrinalia fidei. Doctrinalia dicuntur omnia illa quae sunt doctrinae, quae quatenus recipi possunt et agnosci in Coelo ab Angelis, et in terra ab hominibus, dicuntur spectare rationalia; est enim rationale quod illa recipit et agnoscit; sed Rationale est tale, ut nusquam capere possit Divina, est enim finitum, et hoc non capere potest illa quae sunt Infiniti, ideo Vera Divina a Domino coram rationali sistuntur per apparentias; inde est, quod doctrinalia non sint nisi quam apparentiae Veri Divini, seu non nisi quam coelestia et spiritualia vasa, in quibus Divinum; et quia Divinum in illis, hoc est, Dominus, ideo afficiunt, inde conjunctio Domini cum Angelis et hominibus.

3366. Vers: 2. 3. *Et apparuit ad illum Jehovah, et dixit, ne descendas Aegyptum, reside in terra, quam dico ad te. Peregrinare in terra hac, et ero cum te, et benedicam tibi, quia tibi et semini tuo dabo omnes terras has, et erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo.* Apparuit ad illum Jehovah et dixit, significat ex Divino cogitationem; ne descendas Aegyptum, reside in terra quam dico ad te, significat quod non ad scientifica, sed ad rationalia, quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri: peregrinare in terra hac, significat instructionem: et ero cum te, significat Divinum: et benedicam tibi, significat quod sic incrementum: quia tibi, significat bonum: et semini tuo, significat verum: dabo omnes terras has, significat spiritualia: et erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo, significat ita confirmationem.

3367. Apparuit ad illum Jehovah et dixit, quod significet ex Divino cogitationem, constat ex significatione apparere, cum dicitur de Domino qui Jehovah, quod sit Ipsum Divinum quod in Ipso; quod in Domino Jehovah, et Ipse Dominus Jehovah, multis in locis prius ostensum est, videatur n: 1343. 1725. 1729. 1733. 1736. 1791. 1815. 1819. 1822. 1902. 1921. 1999. 2004. 2005. 2018. 2025. 2156. 2329. 2447. 2921. 3023. 3035. 3061; et quod Dominus, quantum univerat Es-

sentiam Humanam Divinae, tantum loquutus cum Jehovah ut cum Se Ipso, n: 1745. 1999; ita apparere ad illum Jehovah, in sensu interno significat ex Divino, quod cogitatio, constat a significatione dicere, quod sit percipere, et quoque cogitare, ut saepius ostensum.

3368. Ne descendas Aegyptum, reside in terra quam dico ad te, quod significet quod non ad scientifica sed ad rationalia, quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri, constat a significatione Aegypti, quod sint scientifica, de qua n: 1164. 1165. 1462. 1186; et a significatione terrae, quod hic sint rationalia, quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri, terra enim quae hic intelligitur, est Gerar ubi Abimelech rex Philistaeorum, et per Gerarem significatur fides, perque Abimelechum doctrina fidei spectans rationalia, et per regem Philistaeorum doctrinalia, videatur n: 3363. 3365; ideo per terram, nempe Gerarem ubi Abimelechus, non aliud in sensu interno significatur; significatio enim terrae est varia, videatur n: 620. 636. 1067, et significat quale gentis, de qua praedicatur n: 1262; in proprio autem sensu, significat Ecclesiam, n: 3355, et quia Ecclesiam, etiam significat illa quae sunt Ecclesiae, hoc est, illa quae apud hominem faciunt Ecclesiam, proinde doctrinalia charitatis et fidei, ita quoque rationalia, quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri, hae enim quod sint Ecclesiae vera, ita ejus doctrinalia, videatur supra n: 3364. 3365; sive dicas rationalia a Divino illustrata, sive apparentias veri, sive vera coelestia et spiritualia, qualia in Regno Domini in coelis seu in coelo, et qualia in Regno Domini in terris seu in Ecclesia, idem est; eadem quoque dicuntur doctrinalia, sed hoc a veris quae in illis; Rationale angelicum et humanum est et vocatur Rationale ex apparentiis veri illustratis a Divino, absque illis non est Rationale; ita Rationalia sunt illae. Quod hic dicatur, quod ad Aegyptum non descenderet, hoc est, quod non ad scientifica, est, quia de scientificis prius actum est, peregrinatio enim Abrahami in Aegypto, repraesentabat instructionem Domini in scientificis, in pueritia, videatur n: 1502: cum arcano, quod non descenderet in Aegyptum, sed peregrinaretur in terra Geraris, hoc est, quod non spectaret ad scientifica sed ad rationalia, ita se habet; omnes apparentiae veri, in quibus Divinum, sunt Rationalia,

usque adeo ut vera rationalia et apparentiae veri sint idem, scientifica autem sunt Naturalis, usque adeo ut naturalia et vera scientifica sint idem; vera rationalia, seu apparentiae veri, nusquam possunt esse et existere, nisi ex influxu Divini in Rationale, et per rationalia in scientifica quae naturalis sunt; quae tunc fiunt in Rationali apparent in naturali, sicut multorum imago simul in speculo; ac ita sistuntur coram homine, etiam coram Angelo; sed coram Angelo non ita evidenter in naturali, sed apud illos, qui in mundo spirituum, et in spirituali naturali sunt, inde his repraesentativa veri; similiter se habet apud unumquemvis hominem, nam, ut prius dictum, qui in bono est, exiguum coelum est, seu quod idem, imago coeli maximi, et quia Divinum Verum non immediate influere potest in scientifica, quae sunt naturalis ejus hominis, sed per rationalia, ut dictum, ideo hic dicitur, quod non descenderet Aegyptum, sed resideret in terra Geraris: sed de his non potest clara idea haberi, nisi sciatur qualis influxus est, ut et quales ideae, quapropter de illis, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Capitum, ubi experientiae, agendum.

3369. Peregrinare in terra hac, quod significet instructionem, constat ex significatione peregrinari, quod sit instruere, de qua n: 1463. 2025; et ex significatione terrae hic, quod sint rationalia quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri, de qua mox supra n: 3368; [3] ita peregrinare in terra hac, significat instructionem in illis.

3370. Et ero cum te, quod significet Divinum, constare potest ex eo, quod Jehovah sit qui loquitur, ita ipsum Divinum, ex Quo cum dicitur, ero cum te, significat in serie, quod ita Divinum in illis.

3371. Et benedicam tibi, quod significet sic incrementum, constat a significatione benedicere, quod sit fructificare in bonis, et multiplicare in veris, de qua n: 1731. [4] 981. 1420. 1422. 2846. 3140; ita incrementum.

3372. Quia tibi, quod significet bonum, constare potest ex eo, quod tibi sit Jischako, per quem Dominus quoad Divinum Rationale repraesentatur, ut saepius ostensum; et Divinum Rationale Domini non est nisi Bonum, etiam Verum ibi est Bonum, quia Divinum.

3373. Et semini tuo, quod significet verum, constat ex significatione seminis, quod sit verum, de qua n: 29. 255. 1025. 1447. 1610. 1940. [5] 2848. 3310; ita Verum quod a Divino Domini, quod est Semen tuum. Qui Verbum modo secundum sensum literae capiunt, non aliter scire possunt, quam quod semen sit posteritas, proinde hic posteritas Jischaki ex Esavo et Jacobo, principaliter ex Jacobo, quia in illa gente fuit Verbum, et historica de illis tot ibi exstant; sed in sensu interno per semen non aliqua posteritas ex Jischako intelligitur, sed omnes illi qui filii sunt Domini, ita filii Regni Ipsius, seu quod idem, qui in bono et vero sunt quae a Domino; et quia illi sunt semen, sequitur quod ipsum bonum et verum a Domino sit semen, nam inde sunt filii, quapropter etiam ipsa vera quae a Domino vocantur filii Regni, apud Matthaeum, „Qui seminat *bonum semen* est Filius hominis; ager est mundus, *semen sunt filii regni*," XIII: 37. 38; inde quoque in genere per filios significantur vera, n: 489. 491. 533. 1147. 2623: quisque, qui aliquantum altius seu interius cogitat, scire potest, quod per semen Abrahami, Jischaki et Jacobi, quod toties nominatur, et de quo toties dicitur quod benediceretur, et hoc prae omnibus gentibus et populis in orbe terrarum, in Divino Verbo non significari possit posteritas eorum, hi enim inter omnes gentes omnium minime in bono amoris in Dominum et charitatis erga proximum fuerunt, imo nec in aliquo vero fidei; nam quid Dominus, quid Ipsius Regnum, ita quid coelum, et quid vita post mortem, prorsus nesciebant, tam quia non scire volebant, quam quia si resciverint de illis, corde suo prorsus negavissent, ac ita bona et vera interiora prophanavissent, sicut exteriora per id quod toties aperti idololatrae facti sint, quae causa est quod tam raro aliqua interiora in Verbi Veteris Testamenti sensu literae exstent; quia tales erant, ideo Dominus de illis ex Esaia, dixit, „Excaecavit illorum oculos, et obturavit illorum cor, ut non videant oculis suis, et intelligant corde, et convertant se, et sanem eos," Joh: XII: 40; et de illis, cum se dixerunt Semen Abrahami esse, „dixerunt, semen Abrahami sumus; Pater noster Abrahamus est, dicit illis Jesus, si filii Abrahami essetis, opera Abrahami faceretis; vos ex patre diabolo estis, et desideria patris vestri vultis facere," Joh: VIII:

33. 39. 44; per Abrahamum hic etiam intelligitur Dominus, ut ubivis in Verbo, quod Ipsius non semen aut filii fuerunt, sed ex diabolo, manifeste dicitur: inde patet evidenter, quod per semen Abrahami, Jischaki et Jacobi in Verbo et historico et prophetico nullatenus intelligantur illi, nam Verbum ubivis Divinum est, sed omnes qui semen Domini sunt, hoc est, qui in bono et vero fidei in Ipsum: quod a Domino solo semen coeleste, hoc est, omne bonum et verum, videatur n: 1438. 1614. 2016. 2803. 2882. 2883. 2891. 2892. 2904. 3195.

3374. Dabo omnes terras has, quod significet spiritualia, constat ex significatione terrarum, quod hic sint rationalia quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri, de qua supra n: 3368; [3] quae apparentiae quod sint vera etiam supra n: 3364. 3365, ostensum est, proinde spiritualia, haec enim non aliud sunt, quam vera a Divino, ut constare potest ex illis, quae multoties de significatione spiritualium dicta sunt: per Spirituale in genuino sensu intelligitur ipsa lux veri quae a Domino, sicut per coeleste omnis flamma boni a Domino, inde constare potest, quod quia lux illa influit a Domino, tam in Rationale quam in Naturale hominis, Spirituale praedicetur de utroque, et quod sit Divinum quoad verum quod influit: ex his sciri potest, quid per Spirituale in genuino sensu significatur, et quod sit spirituale rationale et spirituale naturale.

3375. Et erigam juramentum quod juravi Abrahamo patri tuo, quod significet confirmationem, constat a significatione juramenti seu jurare, quod sit confirmatio, de qua n: 2842, hic non dicitur erigere foedus quod cum Abrahamo sed juramentum, ex causa, quia foedus praedicatur de coelesti seu de bono, sed juramentum de spirituali seu de veris, videatur n: 3037, de quibus hic agitur; quapropter etiam in sequentibus non dicitur de Jischako, quod cum Abimelecho pepigerit foedus, sed quod juraverit vir fratri suo, Vers: 31; at de Abrahamo, quod ille et Abrahamus pepigerint foedus, Gen: XXI: 32. vide Psalm: CV: 10. Per confirmationem hic, quae significatur per juramentum, intelligitur conjunctio Domini cum illis qui in Regno Ipsius, nam juramentum est confirmatio foederis, et per foedus significatur conjunctio, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021.

3376. Sensus internus binorum horum Versuum est, quod Divinum Verum, cum influit per rationalia, sistat apparentias veri, ac ita fructificet se et multiplicet quoad bonum et verum, per quae Dominus conjungit se cum Angelis et hominibus: quod hic sensus sit, non videri potest ex prima expositione, ubi sparsa apparent, nempe ex his, quae n: 3366, Quod *ex Divino cogitatio fuerit, ne ad scientifica sed ad rationalia quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri; et quod inde instructio ex Divino, ac incrementum, ita bonum et verum, quae spiritualia, per quae conjunctio Domini cum illis quae in Verbo Ipsius;* sed haec, quae ita sparsa apparent coram homine, sunt usque in sensu interno ordinatissime conjuncta, et coram Angelis seu in coelo apparent et percipiuntur in pulcherrima serie, imo cum repraesentativis Angelicis in forma coelesti, et hoc cum varietate ineffabili: tale est Verbum ubivis in sensu suo interno.

3377. Vers: 4. 5. *Et multiplicari faciam semen tuum, sicut stellas coelorum, et dabo semini tuo omnes terras has; et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae. Propterea quod auscultavit Abraham voci meae, et observavit observanda mea, praecepta mea, statuta mea, et leges meas.* Multiplicari faciam semen tuum, sicut stellas coelorum, significat vera et cognitiones fidei: et dabo semini tuo omnes terras has, significat inde Ecclesias: et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae, significat omnes qui in bono tam intra quam extra Ecclesiam: propterea quod auscultavit Abraham voci meae, significat unionem Essentiae Divinae Domini cum Essentia Humana per tentationes: et observavit observanda mea, praecepta mea, statuta mea, et leges meas, significat per continuas revelationes ex Se Ipso.

3378. Multiplicari faciam semen tuum sicut stellas coelorum, quod significet vera et cognitiones fidei, constat a significatione seminis, quod sint vera, de qua supra n: 3373; et a significatione stellarum, quod sint cognitiones fidei, de qua n: 2495. 2849.

3379. Et dabo semini tuo omnes terras has, quod significent inde Ecclesias, constat ex significatione seminis, quod sint vera, ita illi qui in veris sunt, et inde vocantur filii regni, de qua supra n: 3373; et ex significatione terrarum, quod sint ra-

tionalia quae a Divino illustrata sunt apparentiae veri, de qua etiam supra n: 3368, ita illi qui in rationalibus a Divino illustratis sunt, seu quod idem, in luce coelesti, in qua luce quia solum sunt illi, qui in Regno Domini sunt in coelis, hoc est, in coelo, et qui in Regno Domini sunt in terris, hoc est, in Ecclesiis, patet quod per terras has significentur Ecclesiae; Ecclesiae enim sunt non ex eo quod ita dicantur, et quod profiteantur Nomen Domini, sed quod sint in bono et vero fidei; ipsum bonum et verum fidei est, quod facit Ecclesiam, imo quod est Ecclesia, nam in bono et vero fidei est Dominus, et ubi Dominus ibi Ecclesia.

3380. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae, quod significet omnes qui in bono tam intra quam extra Ecclesiam, constat a significatione benedici, quod sit fructificari in bono, et multiplicari in veris, de qua supra n: 1731. [6] 981. 1422. 2846. 3140; a significatione seminis, quod sint bona et vera quae a Domino, de qua supra n: 3373; et a significatione gentium terrae, quod sint omnes qui in bono, quod gentes sint bona, seu quod idem, illi qui in bonis, videatur n: 1259. 1260. 1416. 1849; ita benedici in semine tuo omnes gentes terrae, significat quod a bono et vero quod a Domino salventur omnes qui in mutua charitate vivunt, sive intra Ecclesiam sive extra illam sint; quod Gentes, quae extra Ecclesiam, qui in bono sunt, aeque salventur, videatur n: 593. 932. 1032. 1059. 1327. 1328. 2049. 2051. 2284. 2589 ad 2604. 2861. 2986. 3263.

3381. Propterea quod auscultavit Abraham voci meae, quod significet unionem Essentiae Divinae Domini cum Essentia Humana per tentationes, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus etiam quoad Divinum Humanum, de qua n: 2833. 2836. 3251; et a significatione auscultare voci meae, cum praedicatur de Domino, quod sit unire Essentiam Divinam Humanae per tentationes, nam ex his praedicatur obedientia in Verbo de Domino; spectant haec illa quae de Abrahamo relata sunt Capite XXII, nempe cum Deus *tentaret illum*, diceret ad eum, quod sumeret filium suum, et offerret illum in holocaustum, Vers: 1. 2, cui voci cum auscultavit, dicitur, „Nunc novi, quod timeas Deum tu, et non cohibuisti

filium tuum unicum a Me: in Me juravi, dictum Jehovae, quia propterea quod fecisti verbum hoc, et non cohibuisti filium tuum unicum tuum, quod benedicendo benedicam tibi, et multiplicando multiplicabo semen tuum sicut stellas coelorum," Vers: 12. 16. 17; quod per non cohibere filium tuum unicum a Me, quod erat auscultare voci, significetur unitio Humani cum Divino per ultimum tentationis, videatur n: 2827. 2844: quod haec intelligantur per auscultare voci Jehovae seu Patris, etiam a Domini verbis in Gethsemane patet, apud Matthaeum, „Pater mi, si possibile est, transeat a Me calix hic, *verumtamen non sicut Ego volo, sed sicut Tu:* rursus secunda vice, Pater Mi, si non potest hoc poculum transire a Me, nisi bibero illud, *fiat voluntas tua,*" XXVI: 39. 42. Marc: XIV: 36. [7] Luc: XXII: 42: at quia Jehovah seu Pater erat in Ipso, seu Ipse in Patre et Pater in Ipso, Joh: XIV: 10. 11, per auscultare voci Jehovae intelligitur, quod Dominus univerit Divinum Humano per tentationes propria potentia, quod etiam constat ab ipsis Domini verbis apud Johannem, „Quemadmodum cognoscit Me Pater, et Ego cognosco Patrem, et *animam meam pono pro ovibus,* propter hoc Pater Me amat, quod *Ego pono animam meam,* ut rursus accipiam illam; *potestatem habeo ponendi illam, et potestatem habeo rursus accipiendi illam;* hoc praeceptum accepi a Patre Meo," X: 15. 17. 18. Quod Dominus univerit Essentiam suam Divinam Essentiae Humanae per tentationes propria potentia, videantur n: 1663. 1668. 1690. 1691 f. 1725. 1729. 1733. 1737. 1787. 1789. 1812. 1820. 2776. 3318 f.

3382. Et observavit observanda mea, praecepta mea, statuta mea, et leges meas, quod significet per continuas revelationes ex Se Ipso, nempe sicut per tentationes, etiam per illas univerit Essentiam Divinam Humanae, constare potest ex eo, quod observare observanda, praecepta, statuta et leges, involvant omnia Verbi, nempe observanda omnia ejus in communi, praecepta ejus interna, statuta ejus externa, et leges omnia in specie; haec quia praedicantur de Domino, Qui ab aeterno fuit Verbum, et a Quo omnia illa, in sensu interno non significari potest, quod Ipse illa observaverit, sed quod illa Sibi Ipsi, cum in statu unitionis Humani cum Divino fuit, revelaverit:

haec quidem prima specie apparent remotiora a sensu literae, etiam a proximo sensu interno, at usque cum haec verba leguntur ab homine, ille sensus eorum verborum in coelo est; nam, ut aliquoties prius dictum et videri potest ab exemplis n: 1873. 1874, sensus literae in ascensu versus coelum exuitur, et loco ejus alius coelestis subit, usque adeo ut non cognosci possit quod sit inde; qui enim in coelo sunt, in idea sunt quod omnia Verbi in sensu interno agant de Domino, et quoque quod omnia Verbi sint a Domino, etiam cum fuit in mundo quod ex Divino ita ex Se Ipso cogitaverit, et Sibi omnem intelligentiam et sapientiam per continuas revelationes ex Divino acquisiverit, ideo ex illis verbis non aliud percipiunt; nam observare observanda, praecepta, statuta et leges, non praedicabilia sunt de Domino, quia Ipse fuit Verbum, proinde Ipse Qui observandus, Ipse praeceptum, tum Ipse Statutum, et Ipse Lex, spectant enim omnia illa Ipsum, ut Primum ex Quo, ac ut Ultimum ad Quem; ideo per illa verba in sensu supremo non aliud significari potest, quam Unitio Divini Domini cum Humano per continuas revelationes ex Se Ipso: quod Dominus ex Divino, ita a Se Ipso, cogitaverit, secus ac alii homines, videatur n: 1904. 1914. 1935; et quod Sibi Ipsi acquisiverit intelligentiam et sapientiam per continuas revelationes ex Divino, n: 1616. 2500. 2523. 2632. Quod observare observanda sint omnia Verbi in communi, et quod praecepta sint Verbi interna, statuta Verbi externa, et quod leges sint omnia Verbi in specie, in genuino sensu, constare potest a multis locis in sensu interno spectatis, quorum aliqua licet afferre, ut apud Davidem, „Beati integri via, ambulantes in *Lege Jehovae;* beati custodientes *Testimonia Ipsius;* utinam dirigantur viae meae ad custodiendum *Statuta tua: Statuta tua* custodiam; ne desere me usque adeo: in toto corde meo quaesivi Te, ne aberrare me fac a *Praeceptis tuis:* in corde meo abscondi *Verbum tuum*, ut non peccem Tibi: benedictus Tu Jehovah, doce me *Statuta tua;* labiis meis narravi omnia *Judicia oris tui:* in via *Testimoniorum tuorum* laetor: in *Mandatis tuis* meditor; et respicio *Vias tuas:* in *Statutis tuis* delector; non obliviscor *Verbi tui:* retribue servo tuo, ut vivam, et custodiam *Verbum tuum*, revela oculos meos, ut videam mirabilia e *Lege tua:* ne abscondo a

me *Praecepta tua:* vivifica me juxta *Verbum tuum:* doce me *Statuta tua; viam Mandatorum* fac me intelligere," Psalm: CXIX: 1 ad 27; agitur ibi in toto psalmo de Verbo, et de illis quae Verbi sunt, quae quod sint praecepta, statuta, judicia, testimonia, mandata, viae, patet, sed quid illa in specie significant, nullatenus ex sensu literae videri potest, in illo vix nisi quam repetitiones ejusdem rei sunt, at ex sensu interno, in quo aliud prorsus per praecepta, aliud per statuta, et alia per judicia, testimonia, mandata, vias, significantur: similiter alibi apud Eundem, „*Lex Jehovae* perfecta, reducens animam: *Testimonium Jehovae* firmum, sapientem reddens simplicem: *Mandata Jehovae* recta, laetificantia cor: *Praeceptum Jehovae* purum, illuminans oculos: timor Jehovae mundus stans in aeternum: *Judicia Jehovae* veritas," Psalm: XIX: 8. 9. 10: Et in Libro Regum, „David ad Salomonem, *Observabis observandum* Dei tui, ad ambulandum in *Viis Ipsius*, ad servandum *Statuta Ipsius*, et *Praecepta Ipsius*, et *Judicia Ipsius*, et *Testimonia Ipsius*, juxta scriptum in *Lege Mosis*," 1 Reg: II: 3; observare observandum pro omnibus Verbi in communi, primo enim loco nominatur, et sequentia spectat ut minus communia, est enim observare observandum idem ac servare servandum. Apud Mosen, „Amabis Jehovam Deum tuum, et *observabis observandum Ipsius*, et *Statuta* et *Judicia Ipsius*, et *Praecepta Ipsius*, omnibus diebus," Deut: XI: 1; ubi observare observandum, seu servare servandum similiter pro omnibus Verbi in communi; statuta pro Verbi externis qualia sunt ritualia et quae repraesentativa et significativa sensus interni sunt; praecepta autem pro Verbi internis, qualia sunt illa quae sunt vitae et doctrinae; imprimis quae sunt sensus interni; sed de significatione Praeceptorum et Statutorum, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.

3383. Vers: 6. 7. *Et habitabat Jischak in Gerar. Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus, et dixit, soror mea illa, quia timuit dicere, mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, quia bona aspectu illa.* Habitabat Jischak in Gerar, significat statum Domini quoad illa quae sunt fidei respective ad rationalia quae adjungenda: Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus, significat disquisitiones homi-

num de Divino Vero: et dixit, soror mea illa, significat verum rationale: quia timuit dicere mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, significat quod non potuit aperire ipsa Divina Vera, sic Divinum Bonum non reciperetur: quia bona aspectu illa, significat quod facile recipi posset [ex eo], quod Divinum dicatur.

3384. Habitabat Jischak in Gerar, quod significet statum Domini quoad illa quae sunt fidei respective ad rationalia quae adjungenda, constat a significatione habitare in Gerar, quod sit esse in illis quae fidei sunt, ita status quoad illa; habitare enim significat vivere, n: 1293, et Gerar illa quae sunt fidei, n: 1209. 2504. 3365; et a repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630; quod sint respective ad rationalia quae adjungenda, constat ab illis quae praecedunt, et ab illis quae sequuntur, nam agitur in toto hoc Capite de illis, nempe de rationalibus quae illustrata a Divino Domini sunt apparentiae veri. Quod Habitare sit esse et vivere, ita status, patet a perpluribus locis in Verbo; ut apud Davidem, „*Habitabo in domo Jehovae* in longitudinem dierum," Psalm: XXIII: 6: „Unum petii a Jehovah, hoc quaeram, *Habitem in domo Jehovae*, omnibus diebus vitae meae," Psalm: XXVII: 4: „*Non habitabit in medio domus meae*, faciens dolum," Psalm: CI: 7; ubi habitare in domo Jehovae pro esse et vivere in bono amoris, nam hoc est domus Jehovae. Apud Esaiam, „*Habitantes in terra umbrae mortis*, lux effulsit super eos," IX: 1, habitantes in umbra mortis pro statu eorum qui in ignorantia boni et veri sunt: apud Eundem, „Babel *non habitabitur* in aeternum," XIII: 20, pro statu damnationis illorum qui Babel sunt: apud Eundem, „Jehovah Deus Israëlis *habitans Cherubos*," XXXVII: 16; „Pastor Israëlis *habitans Cherubos*, effulge," Psalm: LXXX: 2; habitans cherubos est Dominus quoad statum Providentiae, ne quis in sancta amoris et fidei nisi praeparatus a Domino immittatur, n. 308: apud Davidem, „In pace simul cubo et dormio, nam Tu Jehovah solus *securum me habitare facis*," Psalm: IV: 9; securum facere habitare pro statu pacis. Apud Jeremiam, „*Quae habitas super aquis multis*, magna thesauris venit finis tuus, mensura lucri tui,"

LI: 13, de Babele, habitare super aquis multis, pro esse in cognitionibus de vero. Apud Danielem, „Deus Ipse revelat profunda et abscondita, novit quid in tenebris, et *lux cum eo habitat*," II: 22, habitare pro esse: apud Eundem, „Sub arbore illa umbram habebat bestia agri, et *in ramis ejus habitabant aves coeli*," IV: 9; et apud Ezechielem, „Sub ramis ejus pepererunt omnis fera agri, *et in umbra ejus habitarunt omnes gentes magnae*," XXXI: 6, habitare pro esse et vivere. Apud Hoscheam, „Area et torcular non pascet eos, et mustum mentietur illi, *non habitabunt in terra Jehovae*, et revertetur Ephraim Aegyptum," IX: 2. 3; non habitare in terra Jehovae, pro non esse in statu boni amoris, ita non in Regno Domini.

3385. Et interrogaverunt viri loci ad mulierem ejus, quod significet disquisitiones hominum de Divino Vero, constat ex significatione interrogare, quod sit disquirere; a significatione virorum loci nempe Geraris, quod sint illi qui in doctrinalibus fidei, quod Gerar sint illa quae fidei, videatur n: 1209. 2504, ita viri loci sunt homines talis status; et ex significatione mulieris, hic Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077. In illis quae praecedunt actum est de apparentiis veri, quod existant per influxum Divinum a Domino in rationalia hominis, hic nunc agitur de receptione illarum, et quidem primo ab illis qui in doctrinalibus fidei sunt, et intelliguntur per viros loci seu Geraris, ac sunt ex prima classe illorum qui Spirituales vocantur; hi enim quia non perceptionem habent, sicut coelestes, et in obscuro sunt respective, n: 1043. 2088. 2669. 2708 pr. 2715. 2718. 2831. 3235. 3241. 3246, disquirunt num ita sit, tum num Divinum Verum sit; et quia non perceptionem habent, num sit, datur illis tale quod apparet sicut verum, et hoc secundum rationale eorum, hoc est, secundum captum, sic enim recipitur; cuique permittitur credere veris sicut illa capit; si non id, non foret receptio, quia non aliqua agnitio: de his nunc agitur.

3386. Et dixit soror mea illa, quod significet verum rationale, constat a significatione sororis, quod sit verum rationale, de qua n: 1495. 2508. 2524. 2556; per verum rationale intelligitur illud quod apparet sicut verum secundum captum seu

coram rationali, ut mox supra dictum. Arcanum quod Jischakus dixerit Rebeccam esse sororem suam, sicut Abrahamus prius in Aegypto, Gen: XII: 11. 12. 13. 19, et postea in Gerare, Gen: XX: 2. 5. 12, dixerat Saram esse sororem suam, simile involvit, ut videri potest ab explicatione ad illa loca; et quia simile tribus vicibus contigerat, et quoque illa memorantur in Verbo, constat quod arcanum maximi momenti sit, quod inest, quod nusquam alicui notum esse potest quam ex sensu interno; quid autem sit, patet ab illis quae sequuntur.

3387. Quia timuit dicere mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam, quod significet quod non potuit aperire ipsa Divina vera, sic Divinum Bonum non reciperetur, constat ex significatione timere dicere, quod sit non posse aperire; ex significatione mulieris, hic Rebeccae, quod sit Divinum Domini Rationale quoad Divinum Verum, de qua n: 3012. 3013. 3077; ex significatione occidere me, quod sit non recipi bonum, per Jischakum enim, qui hic est *Me*, repraesentatur Divinum Bonum Rationalis Domini, n: 3012. 3194. 3210; tunc enim bonum dicitur occidi seu perire, cum non recipitur, nam fit nullum apud eum; et ex significatione virorum loci, quod sint illi qui in doctrinalibus fidei, de qua mox supra n: 3385; ex his nunc patet, quis sensus internus illorum verborum est, nempe si aperirentur ipsa vera Divina, quod ab illis qui in doctrinalibus fidei, non reciperentur, quia omnem eorum rationalem captum, ita omnem eorum fidem excedunt, et consequenter nihil boni a Domino influere posset, Bonum enim a Domino, seu Bonum Divinum, non influere potest nisi in vera, sunt enim vera vasa boni, ut multoties ostensum; vera seu apparentiae veri sunt homini data propterea, ut Divinum Bonum queat intellectuale ejus formare, ita ipsum hominem, nam ob finem ut influere possit bonum sunt vera, bonum enim absque vasis seu receptaculis non invenit locum, quia non statum sibi correspondentem, quapropter ubi non vera, seu ubi illa non recepta, ibi nec bonum rationale aut humanum, consequenter non homini aliqua vita spiritualis; ut itaque usque homini sint vera, et illi inde vita spiritualis, dantur apparentiae veri, et quidem cuivis secundum suum captum, quae apparentiae agnoscuntur pro veris, quia sunt tales, ut in illis Divina

possint esse. Ut sciatur quid apparentiae, et quod illae sint quae pro veris Divinis homini inserviunt, sint illustrationi exempla; si diceretur quod in coelo nulla idea loci, ita nulla distantiae sit, sed quod pro illis sint ideae status; hoc ab homine nequaquam capi posset, sic enim crederet quod nihil distinctum foret, sed confusum, omnes nempe in uno seu simul, cum tamen omnia ibi tam distincta sunt, ut nusquam distinctius dari queat; quod loca, distantiae, et spatia, quae in natura, sint status in coelo, videatur n: 3356; inde patet, quod quicquid usque in Verbo dicitur de locis et spatiis, et ex illis, et per illa, sint apparentiae veri, et nisi per apparentias illas diceretur, nusquam reciperetur, consequenter vix aliquid, nam idea spatii et temporis inest paene omnibus et singulis cogitationis apud hominem, quamdiu est in mundo, hoc est, in spatio et tempore: quod secundum apparentias spatii loquutum sit in Verbo, constat paene ab omnibus et singulis ibi, ut apud Matthaeum, „Dixit Jesus, quomodo dicit David, Dominus Domino meo, sede *a dextris meis*, donec posuero inimicos tuos *scabellum pedum* tuorum," XXII: 44, [8] ubi sedere a dextris est ex idea loci, ita secundum apparentiam, cum tamen est status potentiae Divinae Domini qui sic describitur: apud Eundem, „Jesus dixit, ex nunc videbitis Filium hominis *sedentem ex dextris potentiae*, et venientem *super nubibus coeli*," XXVI: 64, similiter hic sedere a dextris ut et venire super nubibus, sunt ex idea loci hominibus, sed est idea potentiae Domini Angelis: apud Marcum, „Filii Zebedaei dixerunt ad Jesum, da nobis ut unus *a dextris tuis*, et alter *a sinistris tuis* sedeamus in gloria tua: Jesus respondit, sedere a *dextris meis*, et a *sinistris meis*, non est meum dare, sed quibus paratum est," X: 37. 40; inde patet, qualem ideam de Regno Domini habuerunt discipuli, quod nempe esset sedere a dextris et a sinistris; et quia illis talis idea, etiam Dominus secundum captum eorum respondit, ita secundum quod apparuit illis. Apud Davidem, „Hic sicut sponsus *exiens e conclavi suo*, gaudet sicut heros ad currendum viam, a *fine coelorum* exitus Ipsius, et *circuitio Ipsius* ad *fines* eorum," Psalm: XIX: 6. 7; ibi de Domino, cujus Divinae potentiae status describitur per talia quae sunt spatii. Apud Esaiam, „Quomodo *cecidisti de coelo*, Lucifer, fili Aurorae,

dixisti in corde tuo, in *coelos ascendam*, supra stellas coeli *exaltabo thronum* meum, *ascendam super excelsa nubis*," XIV: 12. 13. 14, cadere de coelo, ascendere coelos, supra stellas coeli exaltare thronum, ascendere super excelsa nubis, sunt omnia ex idea et apparentia spatii seu loci, per quae amor sui prophanans sancta describitur. Quia coelestia et spiritualia per talia quae apparent, et secundum illa, coram homine sistuntur, ideo coelum quoque describitur, sicut quod in alto sit, cum tamen non in alto sed in interno est, n: 450. 1380. 2148.

3388. Quia bona aspectu illa, quod significet quod facile recipi posset ex eo quod Divinum dicatur, constat ex significatione boni aspectu, quod sit illud quod a forma placet, ita quod facile recipitur: Agitur de illis qui in doctrinalibus fidei sunt, et nullam perceptionem veri a bono habent, sed modo conscientiam veri ex eo quod ita illis a parentibus et magistris dictum, qui sunt qui vocati viri loci seu Geraris, n: 3385. 3387; illis primum confirmationis veri est, quod Divinum dicatur, statim enim tunc illis est idea sancti, quae dat universalem confirmationem omnibus et singulis quae dicuntur, et hoc tametsi id non capiunt; at usque quae dicuntur erunt adaequata captui illorum; non enim satis est, ut homo sciat quod sit, sed etiam scire vult quid sit, et quale sit, ut inde aliqua confirmatio accedat parti intellectuali, et vicissim ab ea; si non hoc, quidem induci potest memoriae, sed ibi non manet aliter quam res mortua sicut res soni, et nisi confirmantia aliqua illud infixerint, undecunque illa sint, dissipatur sicut reminiscentia cujusdam rei modo sonantis.

3389. Vers: 8. 9. *Et factum, quia prolongabantur ei ibi dies, et prospexit Abimelech rex Philistaeorum trans fenestram, et vidit, et ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua. Et vocabat Abimelech Jischakum, et dixit, atqui ecce mulier tua illa, et quomodo dixisti, soror mea illa; et dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam.* Factum quia prolongabantur ei ibi dies, significat statum receptionis: et prospexit Abimelech rex Philistaeorum trans fenestram, et vidit, significat doctrinam fidei spectantem rationalia in cognitionibus: et ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua, significat quod Divinum Bonum adesset in Divino Vero: Et vo-

cabat Abimelech Jischakum et dixit, significat Domini perceptionem ex doctrina: atqui ecce mulier tua illa, et quomodo dixisti, soror mea illa, significat si Divinum Verum, non quoque rationale esset: et dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam, significat quod non reciperetur.

3390. Factum quia prolongabantur ei ibi dies, quod significet statum receptionis, constat ex significatione prolongare ibi ei, nempe Jischako, quod sit, cum Divinum Bonum, quod per Jischakum repraesentatur, aliquamdiu ibi esset, quod reciperetur verum, de receptione enim veri a spiritualibus, in sensu interno agitur; et a significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788.

3391. Et prospexit Abimelech rex Philistaeorum trans fenestram, et vidit, quod significet doctrinam fidei spectantem rationalia in cognitionibus, constat ex repraesentatione Abimelechi, quod sit doctrina fidei spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 2533; [9] et a significatione regis Philistaeorum, quod sint doctrinalia, de qua n: 3365: et a significatione fenestrae, quod sit intellectuale, de qua n: 655. 658, proinde visus internus, nam hic olim significatus est per fenestras; ita prospicere trans fenestram est percipere illa quae per visum internum apparent, haec in genere sunt cognitiones, quae sunt Externi hominis; rationalia seu quod idem, apparentiae veri, hoc est, vera spiritualia, non sunt cognitiones sed in cognitionibus, sunt enim Rationalis, ita Interni hominis, ac Internus homo est qui spectat illa quae sunt Externi, ita vera in cognitionibus; nam cognitiones, quia sunt Naturalis hominis, sunt vasa recipientia rationalium; quod Vera Divina influant in Rationale, et per hoc in Naturale, et in hoc sistantur sicut multorum imago in speculo, videatur n: 3368. Quod fenestrae sint illa quae sunt Visus interni, hoc est, intellectus, quae una voce intellectualia vocantur, constat ab illis locis Verbi, quae n: 655 allata sunt, et adhuc ab his; apud Joëlem, „In urbe discurrent, in muro current, in domos ascendent, *per fenestras ingredientur* sicut fur,“ II: 9; ibi de malis et falsis ultimorum dierum Ecclesiae; in domos ascendere pro destruere bona quae sunt voluntatis, quod domus sint bona quae voluntatis, videatur n: 710. 2233. 2234; et ingredi per fenestras pro destruere

vera ac eorum cognitiones quae sunt intellectus. Apud Zephaniam, „Extendet Jehovah manum suam super septentrionem, et perdet Aschurem, cubabunt in medio ejus catervae, omnis fera ejus gentis, etiam platea et analaria in malogranatis ejus pernoctabunt, *vox cantabit in fenestra,* siccitas in limine, quia cedrum denudavit," II: 14; ubi de destructione veritatum fidei per ratiocinationes, quae sunt Aschur, n: 119. 1186; vox cantabit in fenestra pro desolatione veri, ita facultatis intellectualis quoad verum. In Libro Judicum, „*Per fenestram prospexit*, et exclamavit mater Siserae per *cancellos*, quare tardat currus ejus venire," V: 28, Propheticum Deborae et Baraki, de Ecclesiae spiritualis resuscitatione, per fenestram prospicere, pro per ratiocinia illorum qui vera negant, et sic illa quae Ecclesiae sunt, destruunt, illa enim sunt intellectualia in opposito sensu. Apud Jeremiam, „Vae aedificanti domum suam sine justitia, et hyperoa sua sine judicio, qui dicit, aedificabo mihi domum mensurarum, et hyperoa spatiosa, et *exscindit sibi fenestras*, et tabulata cedro, et pingit minio," XXII. 13. 14; aedificare domum sine justitia et hyperoa sine judicio, pro condere religiosum ex non bono et non vero, quod justitia et judicium sit bonum et verum, videatur n: 2235; exscindere sibi fenestras et tabulata cedro et pingere minio, pro vera intellectualia et spiritualia falsificare. Fenestrae Templi Hierosolymitani nec aliud repraesentarunt quam illa quae intellectualium sunt, ita quae spiritualium; similiter ac significant fenestrae Novi Templi, de quibus apud Ezechiel: Cap: XL: 16. 22. 25. 33. 36. Cap: XLI: 16. 26; nam quod Novum Templum, Nova Hierosolyma, et Nova Terra, apud Prophetam illum, non aliud sint, quam Regnum Domini, quisque videre potest, ita quod illa, quae memorantur de illis, sint talia quae sunt Regni.

3392. Et ecce Jischak ridens cum Rebecca muliere sua, quod significet quod Divinum Bonum adesset in Divino Vero, seu quod Divinum Bonum [10] adjunctum Divino Vero esset, constat ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Bonum Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3194. 3210; ex significatione ridere, quod sit amor seu affectio veri, de qua n: 2072. 2216; et ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077; inde patet,

quod Jischak ridens cum Rebecca muliere sua, significet quod Divinum Bonum cum Divino Vero adesset; sensus illorum in serie est, quod Verum spirituale recipiatur primum ex causa, quia Divinum vocatur, postea quia in illo Divinum est, quod perspiciunt illi qui regenerantur et spiritualis Ecclesiae homines fiunt; hi sunt qui intelliguntur per Abimelechum, hoc est, illi qui in doctrina fidei sunt, et spectant vera in cognitionibus, de quibus mox supra n: 3391.

3393. Et vocabat Abimelech Jischakum et dixit, quod significet Domini perceptionem ex doctrina, constat ex repraesentatione Abimelechi, quod sit Doctrina spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 2533. [?] 3391; ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini, de qua supra; et ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2862; et quia Abimelech significat doctrinam illam, in qua nunc Divinum perceptum est, n: 3392, ita per Abimelechum etiam repraesentatur Dominus quoad illam; nam omnia et singula quae in Verbo in supremo sensu se referunt ad Dominum; estque Dominus ipsa Doctrina, hoc est, Verbum, non modo quoad sensum supremum ibi, sed etiam quoad sensum internum, etiam quoad sensum literalem, hic enim sensus est repraesentativus et significativus sensus interni, et hic repraesentativus et significativus sensus supremi; et quod in Verbo repraesentativum et significativum est, hoc in essentia sua est illud quod repraesentatur et significatur, ita est Divinum Domini; repraesentativum enim non est nisi imago illius qui repraesentatur, et in imagine est Ipse qui sistitur; ut patere potest a loquela hominis etiam a gestu ejus, illa nempe loquela et hic nempe gestus, sunt modo imagines illorum quae existunt intus in homine, in ejus cogitatione et voluntate, sic ut loquela et gestus sint cogitatio et voluntas in forma; si enim cogitationem et voluntatem inde auferres, reliquum foret modo inanimatum quid, ita nihil humani; inde constare potest, quomodo se habet cum Verbo, etiam in litera, quod nempe Divinum sit.

3394. Atqui ecce mulier tua illa, et quomodo dixisti soror mea illa, quod significet si Divinum Verum non quoque rationale esset, constat ex significatione mulieris, hic Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n:

3012. 3013. 3077; et ex significatione sororis, quod sit verum rationale, de qua n: 3386; ita, ecce mulier tua illa et quomodo dixisti soror mea illa, significat quia Divinum Verum est, quod non possit rationale esse. Cum hoc arcano ita se habet; Spirituales quia non perceptionem habent, sicut coelestes, non sciunt quod Divinum Verum fiat rationale verum apud hominem cum regeneratus est; ajunt quidem quod omne bonum et omne verum a Domino, at usque cum illa existunt in rationali illorum, autumant usque quod bonum et verum sit illorum, ita quasi ab illis, non enim separari possunt a proprio, quod hoc vult; cum tamen id apud Coelestes se ita habet, quod percipiant Divinum Bonum et Verum in rationali, hoc est, in rationalibus, quae a Divino Domini illustrata [11] sunt apparentiae veri, n: 3368, etiam in naturali, hoc est, in scientificis ac sensualibus, et quia coelestes in tali statu sunt, agnoscere possunt quod omne bonum et verum a Domino influat, ut et quod perceptivum boni et veri sit, quod illis communicatur et appropriatur a Domino, ac facit illorum jucundum, beatum et felix; inde erat, quod Antiquissimi, qui coelestes homines fuerunt, in objectis singulis, quae oculis videbant, non nisi quam coelestia et spiritualia perceperint, n: 1409: quia hic de Spirituali homine regenerato, qui Divinum Bonum in nova voluntate, et Divinum Verum in novo intellectu, per regenerationem a Domino accepit, et quia illi non in alia perceptione sunt, quam si rationale esset non posset esse Divinum, ut supra dictum, ita si Divinum quod nihil commune haberet cum rationali, ideo hic dicitur, si Divinum Verum non quoque rationale esset: haec quoque causa est, quod velint, ut illa quae sunt fidei, simpliciter credantur absque aliqua intuitione a rationali, non scientes, quod nusquam aliquid fidei, ne quidem arcanissimum ejus, capiatur ab aliquo homine absque idea aliqua rationali, etiam naturali, sed quali, ille non novit, n: 3310 f.; per id quidem se tutari possunt adversus illos, qui de omnibus et singulis ex negativo ratiocinantur num ita sit, n: 2568. 2588; at illis qui in affirmativo sunt de Verbo, quod nempe credendum, est talis positio damnosa, sic enim possunt cujusvis liberum cogitandi auferre, et conscientiam ligare etiam ad maxime haereticum, dominando sic super hominis interna et externa; illa et haec

sunt, quae significantur per quod Abimelechus dixit ad Jischakum, ecce mulier tua illa, et quomodo dixisti soror mea illa.

3395. Et dixit ad illum Jischak, quia dixi, forte moriar propter illam, quod significet quod non reciperetur, constat ex illis, quae supra n: 3387, dicta sunt, ad illa verba, „quia timuit dicere mulier mea, forte occidant me viri loci propter Rebeccam." Quod dicere, significet percipere et cogitare, hic manifestius patet, quam alibi.

3396. Vers: 10. 11. *Et dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, ut parum cubaret unus populi cum muliere tua et adduxisses super nos reatum. Et praecepit Abimelech omni populo, dicendo, tangens virum illum et mulierem ejus, moriendo morietur.* Dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, significat indignationem: ut parum cubaret unus populi cum muliere tua, et adduxisses super nos reatum, significat quod adulterari potuisset et sic prophanari: Et praecepit Abimelech omni populo, dicendo, significat decretum: tangens virum illum et mulierem ejus moriendo morietur, significat quod Divinum Verum et Divinum Bonum non aperiendum, et usque ad illud non accedendum fide, ex periculo damnationis aeternae si prophanaretur.

3397. Dixit Abimelech, quid hoc fecisti nobis, quod significet indignationem, constare potest absque explicatione.

3398. Ut parum cubaret unus populi cum muliere tua, et adduxisses super nos reatum, quod significet quod adulterari potuisset, et sic prophanari, constat a significatione cubare, quod sit perverti seu adulterari; a significatione unius populi, quod sit aliquis ab Ecclesia, nempe spirituali, de qua n: 2928; a significatione mulieris, hic Rebeccae, quod sit Divinum Verum, de qua supra; et a significatione reatus, quod sit culpa prophanationis veri; inde patet, quod ut parum cubaret unus populi cum uxore tua, et adduxisses super nos reatum, sit quod Divinum Verum ab aliquo in Ecclesia facile potuisset adulterari, et culpam prophanationis veri sibi inducere. Supra n: 3386 dictum, quod quia Abrahamus bis Saram uxorem suam dixerit sororem, primum in Aegypto, et dein in Gerar apud Abimelechum, et quod Jischakus similiter Rebeccam mulierem suam dixerit sororem etiam apud Abimelechum, et quia tria illa in Verbo quoque memorantur, quod arcanissimum quoddam sit,

cur ita; ipsum arcanum in his in sensu interno patet, nempe quia per sororem significatur rationale, et per mulierem Divinum verum, et quod rationale dictum, hoc est, soror, ne Divinum Verum quod est mulier, hic Rebecca, adulteraretur, et sic prophanaretur. Cum Prophanatione veri ita se habet, quod Divinum Verum nequaquam possit prophanari, quam ab illis qui prius id agnoverunt, illi enim primum intrarunt per agnitionem et fidem in verum, et sic ei initiati sunt, cum dein recedunt ab illo, tunc continue manet vestigium ejus intus impressum, quod simul revocatur quando falsum et malum, inde verum, quia illis adhaerescit, prophanatur; ideo illi, apud quos hoc fit, in se continue habent quod damnat, ita sui infernum; infernales enim cum ad sphaeram ubi bonum et verum, approximant, illico sentiunt suum infernum, nam veniunt in illud quod odio habent, consequenter in cruciatum, qui itaque prophanarunt verum, habitant continue cum illo quod eos cruciat, et hoc secundum gradum prophanationis: quia ita est, summopere providetur a Domino, ne Divinum Bonum et Verum prophanetur; et providetur imprimis per id, quod homo, qui talis est, ut non possit aliter quam prophanare, detineatur tam procul ab agnitione et fide veri et boni, quantum possit, nam, ut dictum, nemo prophanare potest, quam qui prius agnovit et credidit: illa causa fuit, quod posteris Jacobi, Israëlitis et Judaeis, non detecta fuerint vera interna, ne quidem aperte dictum, quod aliquid internum in homine esset, ita quod aliquis internus cultus sit, et vix aliquid de vita post mortem, et de Regno Coelesti Domini, seu Messiae quem exspectarunt; causa fuit, quia tales erant, quod praevisum, quod si illis detecta fuissent, non potuissent aliter quam illa prophanavisse, non enim aliud voluerunt quam terrestria; et quia generatio illa talis fuit, et quoque talis est, permittitur etiam adhuc ut sint prorsus in incredulitate; si enim semel agnovissent, et dein recessissent, tunc non potuissent aliter quam inducere sibi omnium gravissimum infernum. Illa quoque causa fuit, quod Dominus non prius in mundum venit, et interna Verbi revelavit, quam cum prorsus nullum bonum, ne quidem bonum naturale, apud illos residuum esset, tunc enim amplius non recipere potuerunt aliquod verum usque ad agnitionem internam, nam bonum est

quod recipit, ita non prophanare; talis status erat qui intelligitur per plenitudinem temporum, et per consummationem saeculi, etiam per ultimum diem, de quo multis apud prophetas: eadem etiam causa est, quod nunc revelentur arcana sensus interni Verbi, quia hodie vix aliqua fides est, quia non aliqua charitas, ita quia consummatio saeculi est, et cum haec, tunc revelari possunt absque periculo prophanationis, quia non interius agnoscuntur. Propter hoc arcanum est, quod in Verbo memoretur de Abrahamo et Jischako, quod uxores suas in Gerare apud Abimelechum vocaverint sorores. Videantur porro illa quae prius de eadem re dicta et ostensa sunt, nempe, quod prophanare possint, qui agnoscunt, non autem qui non agnoscunt, minus qui non sciunt, n: 593. 1008. 1010. 1059. Quid periculi a prophanatione sanctorum et Verbi, n: 571. 582. Quod qui intra Ecclesiam sunt, prophanare possint sancta, non autem qui extra, n: 2051. Quod provideatur a Domino ne prophanatio fiat, n: 1001. 2426. Quod cultus fiat externus ne prophanetur internus, n: 1327. 1328. Quod teneantur in ignorantia, ne prophanentur vera fidei, n: 301. 302. 303.

3399. Quod cubare cum muliere in sensu interno sit pervertere et adulterare verum, hic Verum Divinum, quia per mulierem seu Rebeccam repraesentatur Divinum Verum, ut supra ostensum, constare potest ex eo, quod per concubitus, adulteria et meretricatus in Verbo non aliud significetur quam perversiones boni, et falsificationes veri, ut n: 2466. 2729 ostensum; et hoc ex causa, quia adulteria sunt prorsus contra amorem conjugialem, adeo ut sint ejus destructiva, et amor conjugialis est ex conjugio boni et veri, n: 2508. 2618. 2727 ad 2759. 3132, ideo illa quae contra bonum et verum sunt, seu quae illa destruunt, vocantur in Verbo adulteria. Sed sciendum, quod illi qui ab Ecclesia spirituali sunt, non possint adulterare bonum usque adeo ut prophanent illud, ex causa quia non possunt recipere bonum usque ad perceptionem ejus, sicut coelestes; sed quod possint prophanare verum, quia hoc possunt agnoscere; sed ultimo tempore Ecclesiae, nec possunt agnoscere verum, quia tunc apud illos universaliter regnat incredulitas de Domino, de vita post mortem, et de interno homine, et incredulitas, quae universaliter regnat, facit, ut

vera fidei non interius penetrent; universale apud unumquemvis limitat et arcet, ne talia penitius intrent, etiam homine nesciente, et quoque cum autumat se credere: at qui prophanare bonum possunt, sunt ab Ecclesia coelesti, illi enim usque ad perceptionem possunt recipere illud; ut quoque factum est ab Antediluvianis, qui ideo seclusi ab omnibus detinentur in inferno separato ab infernis aliorum, de quibus videatur n: 1265 ad 1272; et ne prophanatio boni amplius existeret, significatur per quod Jehovah, ejecto homine, habitare fecerit ab oriente ad hortum Edenis Cherubos, et flammam gladii vertentis se, ad custodiendum viam arboris vitarum," Gen: III: 24, de quibus n: 308. 310.

3400. Quod reatus sit culpa seu imputatio peccati et praevaricationis contra bonum et verum, constare potest ab illis locis in Verbo, ubi reatus nominatur, et quoque describitur; ut apud Esaiam, „Jehovah voluit [12] conterere Illum, et infirmavit; *si posueris reatum animam suam*, videbit semen, prolongabit dies, et voluntas Jehovae per manum Ipsius prosperabitur," LIII: 10, de Domino; ponere reatum animam suam, pro peccato Ipsi imputato, ita pro culpa ab osoribus; non quod in se peccati aliquid derivaverit, ut auferret. Apud Ezechielem, „Per sanguinem quem effudisti, *reatum habuisti*, et per idola tua, quae fecisti, polluta es," XXII: 4, effundere sanguinem, pro violentiam inferre bono, n: 374. 376. 1005, inde reatus. Apud Davidem, „Osores justi *reatum habebunt*, redimens Jehovah animam servorum suorum; *nec reatum habebunt* omnes confidentes Ipsi," Psalm: XXXIV: 22. 23, ita reatus pro omni peccato, quod manet; ejus separatio per bonum a Domino, est Redemptio, quae repraesentata quoque est per Expiationem a Sacerdote, quando obtulerunt sacrificium reatus, de quibus Levit: V: 1 ad 26. Cap: VII: 1 ad 10. Cap: XIX: 20. 21. 22. Num: V: 1 ad 8, ubi etiam recensentur genera Reatus, quae sunt, quod audiverint vocem maledictionis et non indicaverint: quod tetigerint immundum quodcunque: quod juraverint ad faciendum malum: quod peccaverint per errorem de sanctis Jehovae: quod fecerint unum de praeceptis quae non fieri debent: quod negaverint proximo suum depositum: quod invenerint amissum, et negaverint juraverintque in mendacio: quod cu-

buerint cum muliere quae ancilla mancipata viro, non redemta, nec manumissa: quod fecerint de omnibus peccatis contra hominem, praevaricando praevaricationem contra Jehovam.

3401. Et praecepit Abimelech omni populo dicendo, quod significet decretum, constat ex significatione praecipere, quod sit decretum facere; ex repraesentatione Abimelechi, quod sint illi qui in doctrina fidei, de qua n: 3392; et in supremo sensu Dominus, n: 3393; et ex significatione populi, quod sint illi qui ab Ecclesia spirituali, de qua n: 3398, inde patet, quod praecepit Abimelech omni populo, significet decretum a Domino in Ecclesia spirituali; ipsum decretum est quod sequitur, nempe quod Divinum Verum et Divinum Bonum non aperiendum, et usque ad illud non accedendum fide, ex periculo damnationis aeternae si prophanetur; de quo nunc sequitur.

3402. Quod tangens virum illum et mulierem ejus, moriendo morietur, significet quod Divinum Verum et Divinum Bonum non aperiendum, et usque ad illud non accedendum fide, ex periculo damnationis aeternae si prophanetur, constat ex significatione tangere virum illum et mulierem ejus, quod sit accedere ad Divinum Verum et Divinum Bonum, quae repraesentantur per Jischakum et Rebeccam; verum hic primo loco dicitur, et bonum altero, quia agitur de illis qui in Ecclesia Spirituali sunt, qui adulterare, imo prophanare verum possunt, non autem bonum, et quia ita, dicitur vir et mulier, videatur n: 915. 2517; et a significatione moriendo mori, quod sit damnatio aeterna, quae est mors spiritualis, hic ex prophanatione, de qua agitur. Quod ex Providentia Domini sit, quod nemo admittatur in bonum et verum, hoc est, in agnitionem et affectionem eorum, ulterius quam in illis permanere possit, ob periculum damnationis aeternae, videatur supra n: 3398: se habet cum bono et vero, ut aliquoties prius dictum et ostensum, quod illa apud hominem introrsum se recipiant, quantum ille in malo et falso est, proinde quod angeli qui e coelo apud illum sunt, tantum recedant, et spiritus diabolici qui ab inferno, tantum accedant; ita vicissim; remotio boni et veri, proinde Angelorum ab homine, qui est in malo et falso, non apparet ei, quia tunc in persuasione est quod malum sit bonum, et falsum sit verum, et hoc ex affectione eorum et inde jucun-

do, in quo statu cum est, nequaquam scire potest, quod bonum et verum ab illo remotum sit: tunc bonum et verum, seu angeli ab homine removeri dicuntur, cum non illis afficitur, hoc est, quando illum non amplius delectant, sed vicissim quando illis quae amoris sui et amoris mundi sunt, afficitur, hoc est, quando illum haec tantummodo delectant: scire bonum et verum, seu memoria tenere, ac ore ferre illa, non est bonum et verum habere, sed affici illis ex corde; nec est bonum et verum habere, cum quis afficitur illis ex causa lucrandi famam et opes per illa, tunc non illis, sed honore et lucro afficitur, et ea facit media obtinendi [13] illa; apud tales in altera vita auferuntur bona et vera, quae sciverunt, etiam praedicarunt, at amor sui et mundi, ex quibus vita eorum, manet. Ex his constare potest, quomodo se habet cum bono et vero, quod nempe nemini liceat ad illa accedere affectione et fide, si non talis sit, ut permanere in illis queat ad finem vitae suae; qui autem prophanant, detineri inde nequeunt.

3403. Vers: 12. 13. 14. *Et seminavit Jischak in terra illa, et invenit in anno illo centum mensuras, et benedixit ei Jehovah. Et crevit vir, et ivit eundo et crescendo, usque ut magnus factus valde. Et fuit ei acquisitio gregis, et acquisitio armenti, et servitium multum; et invidebant ei Philistaei.* Seminavit Jischak in terra illa, significat vera interiora apparentia ad rationale, quae a Domino: et invenit in anno illo centum mensuras, significat abundantiam: et benedixit ei Jehovah, significat quoad bonum amoris in illis: Et crevit vir, et ivit eundo et crescendo, usque ut magnus factus valde, significat incrementa: Et fuit ei acquisitio gregis et acquisitio armenti, significat quoad bonum interius, et quoad bonum exterius: et servitium multum, significat inde verum: et invidebant ei Philistaei, significat quod qui in scientia sola cognitionum non caperent.

3404. Seminavit Jischak in terra illa, quod significet vera interiora apparentia ad rationale, quae a Domino, constat a significatione seminare, quod sit in supremo sensu Divinum Verum quod a Domino Qui est seminans, n: 3038, in sensu interno est verum et bonum apud hominem, quod inde, n: 3373; et a significatione terrae, quod sint rationalia quae a Divino il-

lustrata sunt apparentiae veri, n: 3368, seu quod idem, Vera interiora apparentia ad rationale, quae a Domino; quae apparentiae seu quae vera sunt superioris gradus, nam usque ad Vers: 14 de illis in sensu interno agitur; in illis veri apparentiis sunt Angeli, et sunt tales ut intellectum hominis, quamdiu is vivit in mundo, immensum transcendant. Ut adhuc constare possit, quid apparentiae veri, sit quoque hoc exemplum; notum est, quod Divinum sit Infinitum quoad Esse, ac Aeternum quoad Existere, et quod finitum non capax sit comprehendere Infinitum, imo nec Aeternum, nam Aeternum est Infinitum quoad Existere, et quia Ipsum Divinum est Infinitum et Aeternum, etiam sunt omnia quae a Divino infinita et quoque aeterna, et quia infinita, nequaquam possunt ab Angelis capi, quoniam ii finiti sunt; quapropter sistuntur illa quae infinita et aeterna sunt coram illis in Apparentiis, quae sunt finitae, sed usque in talibus, quae longissime supra sphaeram comprehensionis hominis sunt; ut pro exemplo, homo nusquam potest aliquam ideam aeterni habere nisi ex tempore, et quia id non potest, non comprehendere potest quid ab aeterno, ita quid Divinum ante tempus seu antequam mundus creatus est; et quamdiu cogitationi ejus inest aliquid ideae ex tempore, nusquam aliter potest, quam, si cogitat de illo, labi in errores, ex quibus extricari nequit; sed Angelis, qui non in idea temporis sunt, sed in idea status, quamoptime id datur percipere, nam aeternum non est illis aeternum temporis, sed aeternum status, absque idea temporis; inde patet, in quibus apparentiis sunt Angeli prae homine, et quantum illorum apparentiae sunt supra apparentias quae homini; homo enim ne quidem unum cogitationis etiam minimum habere potest absque aliquo momento ex tempore et spatio, cum tamen Angeli nihil inde, sed pro illis ex statu quoad esse et quoad existere. Ex his paucis constare potest, quales apparentiae veri sunt, de quibus hic agitur, et quae sunt superioris gradus: in sequentibus agitur, ordine de veri apparentiis inferioris gradus, generi humano etiam adaequatis.

3405. Et invenit in anno illo centum mensuras, quod significet abundantiam, constat ex significatione Anni, quod sit integer status de quo agitur, de qua n: 487. 488. 493. 893; ex significatione centum, quod sit multum ac plenum, de qua

n: 2686; et a significatione mensurae, quod sit status rei quoad verum, de qua n: 3104; haec in unum collata significant abundantiam veri. In Supremo sensu agitur hic, ut in reliquis, de Domino, nempe quod etiam Ipse in Veri apparentiis, cum in Humano materno, fuerit, sed quod, sicut illud humanum, etiam apparentias exuerit, ac Ipsum Divinum Infinitum ac Aeternum induerit: sed in sensu interno seu respectivo agitur de apparentiis superioris gradus, quae apud Angelos, ut dictum, quarum abundantia significatur per quod invenerit in anno illo centum mensuras; se habet ita cum veri apparentiis, seu cum veris quae a Divino, quod quae superioris gradus sunt, excedant illas quae in inferiore gradu sunt, abundantia et perfectione immensum, nam myriades imo myriades myriadum rerum, quae distincte percipiuntur ab illis qui in superiori gradu, modo ut unum apparent apud illos qui in inferiore; sunt enim inferiora non nisi composita superiorum; ut concludi potest a memoriis apud hominem, quarum interior, quia in superiore gradu, tam immensum excellet prae exteriore quae in inferiore gradu, videatur n: 2473. 2474. Inde constare potest, in qua sapientia sunt Angeli prae homine, Angeli etiam Tertii Coeli sunt in quarto gradu supra hominem, de qua sapientia ideo coram homine non nisi quam incomprehensibile, imo ineffabile praedicari potest.

3406. Et benedixit ei Jehovah, quod significet quoad bonum amoris in illis, constat ex significatione benedici, quod sit locupletari omni bono coelesti et spirituali, de qua n: 981. 1731. 2846, ita benedici a Jehovah, quod sit bono coelesti, quod est amoris, nam Jehovah est ipsum Esse amoris seu boni, n: 1735, ideo ubi de bono agitur, nominatur Jehovah, at ubi de vero Deus, n: 2586. 2769.

3407. Et crevit vir, et ivit eundo et crescendo, usque ut magnus factus valde, quod significet incrementa, constat ex significatione crescere, ire eundo, et magnus fieri valde, quod sint incrementa boni et veri suo ordine, nempe a vero ad bonum, et a bono ad verum.

3408. Et fuit ei acquisitio gregis et acquisitio armenti, quod sit quoad bonum interius et quoad bonum exterius, hoc est, quoad bonum rationale et quoad bonum naturale; constat a significatione gregis, quod sit bonum interius seu rationale,

de qua n: 348. 2566; et a significatione armenti, quod sit bonum exterius seu naturale, de qua n: 2566. Bonum naturale, quod per armentum significatur, non est illud quod homini connascitur, sed quod comparatur per cognitiones veri junctas affectioni boni; bonum enim naturale quod connascitur, in se non est nisi quam animale quoddam, nam apud animalia quoque datur; at bonum naturale quod comparatur, seu quod donatur homini a Domino, in se habet spirituale, sic ut sit bonum spirituale in naturali, hoc bonum est ipsum bonum naturale humanum, at alterum, nempe quod connascitur, tametsi apparet ut bonum, usque potest esse non bonum, quin imo malum, nam id recipere potest etiam falsa, et credere bonum esse quod malum; tale bonum naturale datur apud gentes pessimae vitae et fidei.

3409. Et servitium multum, quod significet inde verum, constat ex significatione servitii, quod sit omne id quod infra est, quod subordinatum est, et quod obedit, de qua n: 1713. 2541. 3019. 3020, ita verum, quia hoc est ex bono, et ministrat bono; de qua re multis prius actum est.

3410. Quod invidebant ei Philistaei, significet quod qui in scientia sola cognitionum non caperent, constat ex significatione invidere, quod hic sit non capere, ut patet ab illis quae sequuntur; et ex significatione Philistaeae, quod sit scientia cognitionum, ita Philistaei qui in scientia cognitionum sunt, de qua n: 1197. 1198.

3411. Vers: 15. 16. 17. *Et omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus in diebus Abrahami patris ejus, obturabant illos Philistaei, et impleverunt illos pulvere. Et dixit Abimelech ad Jischakum, vade a cum nobis, quia praevales prae nobis valde. Et ivit abinde Jischak, et castrametatus est in valle Geraris, et habitabat ibi.* Omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus, in diebus Abrahami patris ejus, obturabant illos Philistaei, significat quod illi qui in scientia cognitionum vera interiora quae a Divino scire non vellent, sic obliterarent: et impleverunt illos pulvere, significat per terrestria: Et dixit Abimelech ad Jischakum, significat perceptionem Domini de doctrina illa: vade a cum nobis, quia praevales prae nobis valde, significat quod illa sufferre non possent propter

Divinum in illis: Et ivit abinde Jischak, significat quod Dominus doctrinalia interiora relinqueret: et castrametatus est in valle Geraris, et habitabat ibi, significat quod ad rationalia inferiora, seu ab interioribus apparentiis ad exteriores.

3412. Omnes puteos, quos foderunt servi patris ejus in diebus patris ejus, obturabant illos Philistaei, quod significet quod illi, qui in scientia cognitionum, vera interiora quae a Divino non scire vellent, sic obliterarent, constat ex significatione puteorum, quod sint vera, de qua n: 2702. 3096, hic vera interiora quae a Divino, quia putei, per quos vera significantur, effossi dicuntur a servis patris ejus in diebus Abrahami patris ejus, per Abrahamum enim repraesentatur ipsum Divinum Domini, n: 2011. 2833. 2836. 3251. 3305 f; ex significatione obturare, quod sit non scire velle, et sic obliterare; et ex repraesentatione Philistaeorum, quod sint illi qui in sola scientia cognitionum, de qua n: 1197. 1198. Agitur nunc de veri apparentiis inferioris gradus, in quibus esse possunt illi qui in scientia cognitionum sunt, et hic per Philistaeos intelliguntur. Cum Veris interioribus quae a Divino, et obliterantur ab illis qui Philistaei vocantur, ita se habet; in Antiqua Ecclesia, et postea, Philistaei dicti fuerunt, qui parum vitae studuerunt, sed plurimum doctrinae, et successu temporis etiam rejecerunt illa quae vitae sunt, et pro essentiali Ecclesiae agnorunt illa quae fidei, quam a vita separarunt; consequenter qui doctrinalia charitatis, quae in Antiqua Ecclesia omne doctrinae erant, nihili fecerunt, ac ita obliterabant, at doctrinalia fidei loco eorum venditarunt, et in his omne religiosum posuerunt; et quia recesserunt ita a vita quae est charitatis, seu a charitate quae est vitae, dicti sunt prae aliis praeputiati; per praeputiatos enim significabantur omnes qui non in charitate fuerunt, utcunque in doctrinalibus, n: 2049 f: tales, qui recesserunt a charitate, etiam a sapientia et intelligentia se removerunt; nemo enim sapere et intelligere potest quid verum, nisi in bono sit, hoc est, in charitate, omne enim verum est ex bono et spectat bonum; ita qui absque bono, verum non intelligere possunt, et ne quidem scire volunt: apud tales in altera vita, cum procul sunt a coelo, quandoque apparet nivea lux, sed lux illa est qualis lux hyemalis, quae quia absque calore, nihil fru-

ctificat; quare etiam cum tales ad coelum approximant, lux illorum vertitur in meras tenebras, et mens eorum in similes, hoc est, in stuporem: ex his nunc constare potest, quid sit, quod illi qui in sola scientia cognitionum, vera interiora quae a Divino, non scire vellent, et sic obliterarent.

3413. Et impleverunt illos pulvere, quod significet per terrestria, hoc est, per amores sui et lucri, constat a significatione pulveris, quod sit tale, de qua n: 249; sensus est, quod illi qui Philistaei vocantur, hoc est, qui non in vita sed in doctrina sunt, vera interiora obliterent per amores terrestres, qui sunt amor sui et lucri, ex illis amoribus dicti sunt incircumcisi, n: 2039. 2044. 2056. 2632; qui enim in illis sunt, non aliter possunt quam puteos Abrahami implere pulvere, hoc est, vera interiora Verbi obliterare per terrestria; nam ex amoribus illis nequaquam possunt videre spiritualia, hoc est, illa quae lucis veri sunt a Domino; amores enim illi inducunt tenebras, et hae lucem illam exstinguunt, nam ut dictum mox supra n: 3412, approximante luce veri a Domino, illi qui in sola doctrina sunt, non in vita, caligantur prorsus et obstupescunt, imo fiunt tales, ut irascantur, et omni modo vera dissipare satagant; amor enim sui et lucri talis est, ut non patiatur aliquid veri a Divino prope ad se accedere: sed usque gloriari et superbire possunt ex eo, quod vera sciant, imo eadem ex quasi Zelo praedicant, sed sunt ignes amorum illorum qui accendunt et excitant, et zelus est modo fervor inde; quod satis constare potest ex eo, quod contra ipsissimam suam vitam cum simili zelo seu fervore praedicare queant. Haec sunt terrestria, quibus ipsum Verbum, quod [14] est fons omnis veri, obstruitur.

3414. Et dixit Abimelech ad Jischakum, quod significet perceptionem Domini de doctrina illa, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua saepius prius; ex repraesentatione Abimelechi, hic regis Philistaeorum, quod sit doctrina illa, de qua n: 3365. 3391; et ex repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale.

3415. Quod vade a cum nobis quia praevales prae nobis valde, significet quod illa sufferre non possent propter Divinum in illis, constare potest a significatione vadere a cum nobis, quod sit non sufferre praesentiam; et a significatione praevalere

valde, quod sit propter opulentiam, hic Divinum quod [15] in veris interioribus; quod illi qui Philistaei vocantur, non praesentiam boni, ita non praesentiam Divini, sufferre queant, videatur mox supra n: 3413.

3416. Et ivit abinde Jischak, quod significet quod Dominus vera interiora relinqueret, constat ex significatione ire abinde, quod sit relinquere, hic vera interiora, quia de illis agitur; et ex repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale. Quod Dominus relinquat vera interiora, significat quod illa non aperiat illis: sunt enim in Verbo ubivis vera interna, sed tales, qui in scientia cognitionum sunt et non simul in vita, cum Verbum legunt, vera illa ne quidem vident; ut constare potest ex eo, quod illi qui essentiale salutis ponunt in fide, ne quidem attendant ad illa, quae Dominus toties loquutus est de amore et charitate, n: 1017. 2373; et qui attendunt, vocant illa fructus fidei, quos a charitate, quam ignorant qualis sit, sic distinguunt, imo separant; ita posteriora Verbi illis apparent, non autem anteriora, hoc est, exteriora non interiora; et posteriora aut exteriora videre, absque anterioribus seu interioribus, est nihil Divini videre: haec sunt quae intelliguntur per quod Dominus vera interiora reliquerit, quod significatur per quod ivit abinde Jischak; non quod Dominus relinquat, sed quod illi se a Domino, quia ab illis quae sunt vitae, removent.

3417. Et castrametatus est in valle Geraris et habitabat ibi, quod significet quod ad rationalia inferiora seu ab interioribus apparentiis ad exteriores, constat ex significatione castrametari, quod sit disponere in ordinem; ex significatione vallis Geraris, quod sint inferiora rationalia seu exteriores veri apparentiae, vallis enim significat inferiora, seu quod idem, exteriora, n: 1723, et Gerar illa quae sunt fidei, ita quae sunt veri, n: 1209. 2504. 3365. 3384. 3385; et ex significatione habitare, quod sit esse et vivere, de qua n: 3384; inde patet, quod castrametatus in valle Geraris et habitabat ibi, significet quod Dominus disposuerit vera, ut quoque adaequata essent captui et genio illorum, qui non ita in vita, sed in doctrinalibus fidei sunt; ut constare potest a Verbo, ubi quoque vera ita sunt. Sit exemplo; qui in doctrinalibus sunt, non ita in vita,

non sciunt aliter quam quod Regnum coeleste sit simile regnis in tellure in eo, quod magni ibi fiant imperando aliis, jucundum inde est unicum jucundum quod sciunt, et quod omni alii jucundo praeferunt, quapropter Dominus secundum apparentiam quoque illam in Verbo loquutus est, ut apud Matthaeum, „Qui facit et docet, *hic Magnus vocabitur in Regno Coelorum*," V: 19; et apud Davidem, „Ego dixi, *Dii vos*, et filii Altissimi omnes vos," Psalm: LXXXII: 6. Joh: X: 34. 35; et quia nec ipsi Discipuli aliam opinionem in principio habuerunt de Regno Coelesti, quam magnitudinis et praeeminentiae, sicut in terra, ut constat apud Matthaeum, Cap: XVIII: 1. Marcum Cap: IX: 34. Lucam Cap: IX: 46; et quoque ideam sedentium ad dextram et sinistram Regis, Matth: XX: 20. 21. 24. Marc: X: 37, ideo quoque secundum captum et quoque animum illorum respondit Dominus, dicens, cum contentio inter illos existeret, quis illorum esset maximus, „Comedetis et bibetis super mensa mea in Regno meo, et *sedebitis super thronis* judicantes duodecim tribus Israëlis," Luc: XXII: 24. 30. Matth: XIX: 28; tunc enim non sciverunt, quod jucundum coeleste non esset jucundum magnitudinis et praeeminentiae, sed jucundum humiliationis et affectionis inserviendi aliis, ita non maximum sed minimum esse velle, ut Dominus docet apud Lucam, „Quicunque *minimus* inter omnes vos existit, *hic erit magnus*," IX: 48. Ita qui in scientia cognitionum, et non in vita charitatis, sunt, illi non scire possunt aliud jucundum dari quam quod resultat ex praeeminentia, et quia id jucundum unice insidet mentibus illorum, et omne vitae eorum facit, ideo jucundum coeleste, quod resultat ex humiliatione et affectione inserviendi aliis, hoc est, jucundum amoris in Dominum et charitatis erga proximum, proinde beatum et felix, quod inde, prorsus ignorant; haec causa est, quod Dominus applicate ad infirmitatem illorum loquutus sit, ut sic excitari et introduci possent ad bonum et discendum, et docendum, et faciendum; at usque docet, quid magnitudo et quid praeeminentia in coelo, ut Matth: XIX: 30. Cap: XX: 16. 25. 26. 27. 28. Marc: X: 31. 42. 43. 44. 45. Luc: IX: 48. Cap: XIII: 30. Cap: XXII: 25. 26. 27. 28: haec et similia sunt veri apparentiae inferioris gradus; quippe magni fiunt, praeeminentes, potentes, et im-

perantes respective, unus enim Angelorum myriadibus spirituum infernalium potentior est, sed non ex se, verum ex Domino; et tantum ex Domino, quantum credit nihil ex se posse, ita minimum esse; ac tantum hoc credere potest, quantum est in humiliatione et affectione inserviendi aliis, hoc est, quantum in bono amoris in Dominum et charitatis erga proximum.

3418. Vers: 18. *Et redibat Jischak, et refodit puteos aquarum, quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, et obturabant illos Philistaei post mortem Abrahami; et vocavit illis nomina, secundum nomina, quae vocavit illis pater ejus.* Redibat Jischak et refodit puteos aquarum quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, significat quod Dominus illa vera aperiret, quae apud antiquos: et obturabant illos Philistaei post mortem Abrahami, significat quod qui in sola scientia cognitionum illa negarent: et vocavit illis nomina, significat quale illorum: sicut nomina quae vocavit illis pater ejus, significat veri significativa.

3419. Quod redibat Jischak et refodit puteos aquarum quos foderunt in diebus Abrahami patris ejus, significet quod Dominus illa vera aperiret quae apud Antiquos, constat a repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua prius; a significatione redire et refodere, quod sit rursus aperire; ex significatione puteorum aquarum, quod sint vera cognitionum, quod putei sint vera, videatur n: 2702. 3096, et quod aquae cognitiones, n: 28. 2702. 3058; et a significatione dierum Abrahami patris ejus, quod sit tempus et status antecedens quoad vera, quae significantur per quos foderunt tunc, ita quae apud Antiquos; quod dies sint tempus et status, videatur n: 23. 487. 488. 493. 893; cum status, per Abrahamum patrem repraesentatur Ipsum Divinum Domini antequam Humanum Ipsi adjunxit, videatur n: 2833. 2836. 3251; cum tempus, per Abrahamum patrem significantur bona et vera, quae a Divino Domini antequam Humanum adjunxit, ita quae fuerunt apud Antiquos. Vera quae apud Antiquos fuerunt, hodie prorsus obliterata sunt, usque adeo ut vix ullus sciat quod fuerint, et quod alia esse potuerunt, quam quae hodie quoque docentur, sed fuerunt prorsus alia; habuerunt *Repraesentativa* et *Significativa* Coelestium et Spiritualium Regni

Domini, ita Ipsius Domini, et qui illa intellexerunt, vocabantur Sapientes; et fuerunt quoque sapientes, nam ita cum spiritibus et angelis loqui potuerunt; angelica enim loquela, quae homini incomprehensibilis est, quia spiritualis et coelestis, dum ad hominem, qui in naturali sphaera est, delabitur, in Repraesentativa et Significativa cadit, qualia sunt in Verbo, inde est quod Verbum sit Codex sanctus; Divinum enim non aliter sisti potest coram naturali homine, ut plena correspondentia sit. Et quia Antiqui in Repraesentativis et Significativis Regni Domini fuerunt, in quo non nisi quam amor coelestis et spiritualis est, etiam *Doctrinalia* habebant, quae tantummodo agebant *de Amore in Deum* et *de Charitate erga proximum*, ex quibus quoque sapientes dicebantur; ex illis doctrinalibus sciebant quod Dominus venturus in Mundum, quodque Jehovah in Ipso esset, et quod Humanum in se Divinum faceret, ac sic Genus humanum salvaret; ex illis etiam sciebant, quid Charitas, quod nempe affectio inserviendi aliis absque aliquo fine retributionis; et quid proximus erga quem charitas, quod nempe sint omnes in universo, sed usque singuli cum discrimine; haec Doctrinalia hodie prorsus deperdita sunt, et loco illorum sunt doctrinalia fidei, quae Antiqui nihili fecerunt respective; haec Doctrinalia, nempe amoris in Dominum et charitatis erga proximum, rejecta sunt hodie partim ab illis qui in Verbo vocantur Babylonii et Chaldaei, et partim ab illis qui dicuntur Philistaei, et quoque Aegyptii, ac ita deperdita, adeo ut vix vestigium illorum maneat; quis enim hodie novit quid Charitas quae absque omni respectu sui, ac aversans omne quod propter se; et quis novit, quid proximus, quod singuli sint cum discrimine secundum quale et quantum boni quod apud illos, ita ipsum bonum, proinde in supremo sensu Ipse Dominus, quia Ipse in bono est, et ab Ipso bonum, et bonum quod non ab Ipso non est bonum utcunque apparet; et quia non scitur quid charitas et quid proximus, non scitur, quinam sunt qui in Verbo significantur per Pauperes, per Miseros, per Egenos, per Aegrotos, per Esurientes et Sitientes, per Oppressos, per Viduas, per Pupillos, per Captivos, per Nudos, per Peregrinos, per Caecos, per Surdos, per Claudos, per Mancos, et per similes alios; cum tamen doctrinalia illorum docebant quinam illi essent; et ad

quam classem Proximi, et sic Charitatis, pertinerent; secundum illa Doctrinalia est totum Verbum quoad sensum literae, quare qui illa non novit, nusquam aliquem sensum interiorem Verbi scire potest; sicut apud Esaiam, „Nonne frangere *Esurienti* panem, et *afflictos exules* introducas domum, cum videris *Nudum* et obtexeris eum, et a carne tua non absconderis te: tunc erumpet sicut aurora lux tua, et sanitas tua cito germinabit, et ambulabit coram te justitia tua, gloria Jehovae colliget te," LVIII: 7. 8; qui sensum literae premit, credit si modo Esurienti det panem, afflictos exules seu vagos introducat in domum, et obtegat nudum, quod in gloriam Jehovae seu in coelum propterea venturus, cum tamen illa solum externa sunt, et quoque sic facere possunt impii ut mereantur, sed per Esurientes, Afflictos, Nudos, significantur illi qui spiritualiter tales sunt, ita differentes status miseriae, in qua homo qui proximus, erga quem charitas. Apud Davidem, „Faciens judicium *Oppressis*, dans panem *Esurientibus*, Jehovah solvens *Vinctos*, Jehovah aperiens *Caecos*, Jehovah erigens *Incurvatos*, Jehovah amans justos, Jehovah custodiens *Peregrinos*, *Pupillum*, et *Viduam* sustentat," Psalm: CXLVI: 7. 8. 9, ibi per Oppressos, Esurientes, Vinctos, Caecos, Incurvatos, Peregrinos, Pupillum et Viduam, non intelliguntur illi qui ita audiunt, sed qui tales quoad spiritualia, seu quoad animas sunt; quinam illi essent, et in quo statu et gradu Proximi, ita quae Charitas illis exhibenda, Doctrinalia Antiquorum docebant; praeter ubivis alibi in Veteri Testamento; quippe Divinum, cum in naturale apud hominem, in talia quae sunt opera charitatis, cum discrimine secundum genera et species, delabitur: similiter quoque loquutus est Dominus, quia ex Ipso Divino; ut apud Matthaeum, „Rex dicet iis qui a dextris, venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum; nam *Esurivi* et dedistis Mihi quod ederem, *Sitivi* et potastis Me, *Peregrinus* fui et collegistis Me, *Nudus* fui et induistis Me, *Aegrotus* fui et visitastis Me, *in Custodia* fui et venistis ad Me," XXV: 34. 35. 36; per recensita ibi opera significantur Genera Charitatis universalia, et in quo gradu sunt bona seu boni, qui Proximi sunt erga quos Charitas exercenda, et quod Dominus in supremo sensu sit Proximus, nam dicit, „Quantum fecistis uni ex his fratribus meis

minimis, Mihi fecistis," ibid: Vers: 40. Ex his paucis constare potest, quid per Vera apud Antiquos intelligitur; sed quod haec Vera, ab illis qui in Doctrinalibus fidei sunt, et non in vita charitatis, hoc est, ab illis qui in Verbo vocantur Philistaei, prorsus obliterentur, significatur per quod Philistaei obturaverunt puteos post mortem Abrahami, de quibus nunc sequitur.

3420. Quod obturabant illos Philistaei post mortem Abrahami, significet quod qui in sola scientia cognitionum illa negarent, constat a significatione obturare, quod sit non scire velle, et quod idem, negare, sic obliterare, de qua supra n: 3412; et ex repraesentatione Philistaeorum, quod sint illi qui in sola scientia cognitionum, de qua n: 1197. 1198. 3412. 3413: In scientia cognitionum sunt illi qui in doctrinalibus fidei, et vera cognitionum seu doctrinalium non scire volunt; vera cognitionum seu doctrinalium sunt illa quae sunt vitae, et spectant charitatem erga proximum et amorem in Dominum, doctrina cujus sunt doctrinalia et cognitiones, modo docet illa; qui itaque docet quid faciendum, et non facit, vera non scire vult, nam contra ipsius vitam sunt, et quae contra vitam, illa quoque negat; ex illis est, quod doctrinalia amoris et charitatis, quae in Antiqua Ecclesia erant omne doctrinae, obliterata sint.

3421. Et vocavit illis nomina, quod significet quale illorum, constat a significatione vocare nomina, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3237; et quia vocare nomina seu nomen est quale, ideo *Vocare* absque quod dicatur nomen, in Verbi sensu interno significat *esse talis*, ut apud Esaiam, „Audite hoc domus Israëlis, vocati nomine Israëlis, et ex aquis Jehudae exiverunt, quia *ab urbe sanctitatis vocantur*, et super Deo Israëlis nituntur," XLVIII: 1. 2, ubi ab urbe sanctitatis vocari, pro esse tales: et apud Lucam, „Ecce concipies in utero, et paries filium, et vocabis nomen ejus Jesus, hic erit Magnus, et *Filius Altissimi vocabitur*," I: 31. 32, vocari Filius Altissimi pro Esse.

3422. Sicut nomina quae vocavit illis pater ejus, quod significet veri significativa, constat ex eo, quod nomina, quae antiquis temporibus indebantur personis, locis, rebus, omnia significativa essent, videatur n: 340. 1946. 2643, ita quae

fontibus et puteis, significativa erant illarum rerum, quae per fontes et puteos olim intellectae fuerunt, quae quod fuerint veri, n: 2702. 3096, ostensum est; et quia nomina fuerunt significativa, etiam per nomen et vocare nomine in genere significatur quale vel rei vel status, ut mox supra n: 3421, dictum; et quia ita, per nomina in Verbo, in sensu ejus interno, non significatur aliqua persona, aut aliqua gens, aut aliquod regnum, aut aliqua urbs, sed ubique res. Quisque concludere potest, quod hic per puteos aliquid coeleste significetur, nam nisi hoc, tot specifica de puteis memorare, non foret dignum Verbo Divino, quia nullius usus scire, ut quod Philistaei obturaverint puteos, quos foderunt servi Abrahami; quod Jischak refoderit illos, et quod vocaverit illis nomina sicut nomina priora; et dein quod servi Jischaki foderint puteum in valle, de quo rixati pastores; et quod rursus foderint alium, de quo etiam rixati; et postea alium, de quo non rixati; ac rursus alium; et tandem quod de novo puteo ei indicaverint, Vers: 15. 18. 19. 20. 21. 22. 25. 32. 33; at coeleste, quod per illos significatur, patet nunc a sensu interno.

3423. Vers: 19. 20. 21. *Et foderunt servi Jischaki in valle, et invenerunt ibi puteum aquarum vivarum. Et rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, dicendo, nobis aquae; et vocavit nomen putei Esek, quia contenderunt cum eo. Et foderunt puteum alium, et rixati etiam super illo, et vocavit nomen illius Sithnah.* Foderunt servi Jischaki in valle, et invenerunt ibi puteum aquarum vivarum, significat Verbum quoad sensum literalem, in quo internus: et rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, significat quod docentes non viderent ibi tale, quia apparent opposita: dicendo, nobis aquae, significat quod illi in vero sint: et vocavit nomen putei Esek, quia contenderunt cum eo, significat negationem ob illa, tum ob alia, quod contra illos, et ob plura: Et foderunt puteum alium, et rixati etiam super illo, significat sensum internum Verbi, num sit: et vocavit nomen illius Sithnah, significat quale eorum.

3424. Foderunt servi Jischaki in valle, et invenerunt ibi puteum aquarum vivarum, quod significet Verbum quoad sensum literalem, in quo internus, constat ex significatione fodere

in valle, quod sit inquirere inferius secundum vera ubinam sunt; fodere enim est inquirere, et vallis est inferius, n: 1723. 3417; et ex significatione putei aquarum vivarum, quod sit Verbum in quo Vera Divina, ita Verbum quoad sensum literalem in quo internus; quod Verbum dicatur Fons, et quidem Fons aquarum vivarum, notum est; quod etiam Verbum dicatur Puteus, inde est, quia sensus literae respective talis est, et quia Verbum respective ad Spirituales non est fons sed puteus, videatur n: 2702. 3096; quoniam Vallis est quod inferius, seu quod idem, exterius, et in valle inventus est fons, ac sensus literalis est sensus Verbi inferior seu exterior, ideo est sensus literalis qui intelligitur; sed quia in illo sensus internus est, hoc est, Coelestis ac Divinus, ideo dicuntur Aquae ejus vivae; ut quoque Aquae, quae exibant sub limine Novae Domus, apud Ezechielem, „Et fiet, omnis anima fera quae reptat, ad *quamcunque venit ibi fluvius, vivit;* et erit piscis multus valde, quia veniunt illuc aquae illae, et sanantur, et *vivit omne quo venit fluvius*," XLVII: 8. 9, ubi fluvius est Verbum, aquae quae faciunt omne vivere, sunt Divina Vera quae in illo, piscis sunt scientifica, n: 40. 991. Quod Verbum Domini tale sit, ut sitienti, hoc est, desideranti vitam, det vitam, et quod sit fons cujus aquae sunt vivae, etiam Dominus docet apud Johannem, „Jesus dixit ad mulierem e Samaria ad *puteum Jacobi;* si scires donum Dei, et quis sit qui dicit tibi, da Mihi bibere, tu peteres ab eo, et daret tibi *aquam viventem:* qui biberit ex aqua, quam Ego dabo ei, non sitiet in aeternum, sed *aqua*, quam dabo ei, fiet in eo *fons aquae salientis in vitam aeternam*," IV: 10. 14: quod Verbum sit vivum, ac ita det vitam, inde est, quia in supremo sensu ibi agitur de Domino, ac in intimo de Regno Ipsius, in quo Dominus est omne; et cum ita, est ipsa vita quae est in Verbo, et quae influit in mentes illorum qui in sancto legunt Verbum; inde est, quod Dominus dicat Se quoad Verbum quod ab Ipso, esse fontem aquae salientis in vitam aeternam, videatur etiam n: 2702. Quod Verbum Domini, sicut fons, etiam puteus dicatur, constat apud Mosen, „Cecinit Israël Canticum; ascende *Putee*, respondete ei; *Puteus, foderunt* principes, *effoderunt* primores populi in Legislatorem baculis suis," Num: XXI: 17. 18; haec ad locum Beer,

hoc est, ad locum putei; quod ibi per puteum significetur Verbum Antiquae Ecclesiae, de quo n: 2897, ab antecedentibus ibi, patet; principes sunt primaria vera ex quibus, quod principes sint primaria vera, videatur n: 1482. 2089; primores populi sunt vera inferiora, qualia sunt illa quae in sensu literali, n: 1259. 1260. 2928. 3295; quod Legislator sit Dominus, constat; baculi sunt potentiae quae illis.

3425. Quod rixati sunt pastores Geraris cum pastoribus Jischaki, significet quod docentes non viderent ibi tale, quia apparent opposita, constat a significatione rixari, cum agitur de Verbi sensu interno, quod sit negare quod sit tale, ita dicendo se non videre illud; ex significatione pastorum, quod sint docentes, de qua n: 343; et ex significatione Geraris, quod sit fides, de qua n: 1209. 2504. 3365. 3384; ita pastores vallis Geraris, sunt illi qui non nisi quam sensum literalem Verbi agnoscunt: causa quod non videant tale, nempe aliquem sensum interiorem, est quia apparent opposita, scilicet illa quae in sensu interno et quae in sensu literali; sed quod opposita appareant, ideo non opposita sunt, verum prorsus correspondent; at quod opposita appareant, est quia illi, qui ita Verbum vident, in opposito sunt: se habet hoc sicut homo, qui in opposito est in se, hoc est, cujus Externus seu Naturalis homo prorsus dissidet ab ejus Interno seu Spirituali, is videt illa quae Interni seu Spiritualis hominis sunt sibi quasi opposita, cum tamen ipse quoad Externum seu Naturalem hominem in opposito est, et si non is in opposito esset, sed Externus seu Naturalis ejus homo obsequia praestaret Interno seu Spirituali, prorsus corresponderent; ut pro exemplo, qui in opposito est, credit quod abdicandae sint divitiae, ac omnes voluptates corporis et mundi, ita jucunda vitae, ut vitam aeternam accipiat, illa enim opposita creduntur vitae spirituali; at in se non opposita sunt, sed correspondent; sunt enim media finis, ut nempe Internus seu Spiritualis homo illis frui queat ad bona charitatis exercenda, et praeterea ut contentus in salubri corpore vivat; sunt fines qui unice faciunt, quod Internus homo et Externus vel oppositi sint, vel correspondeant, oppositi sunt quando divitiae, voluptates et jucunda, de quibus dictum, fiunt fines, tunc enim spiritualia et coelestia, quae sunt Interni hominis, contemnit

et subsannat, imo rejicit; at correspondent, quando illa non fiunt fines sed media ad fines superiores, nempe ad illa quae sunt vitae post mortem, ita Regni coelestis, ac Ipsius Domini, tunc corporea et mundana apparent illi vix aliquid respective, et cum de illis cogitat, modo ut media ad fines aestimat; inde patet, quod illa quae apparent opposita, non in se opposita sint; sed quod ita appareant, sit quia illi in opposito sunt: qui non in opposito sunt, similiter agunt, similiter loquuntur, similiter ambiunt divitias, et quoque similiter voluptates captant, sicut illi qui in opposito sunt, usque adeo ut externa facie vix dignosci queant; causa est, quia soli fines sunt, qui distinguunt, seu quod idem, amores, nam amores sunt fines; at tametsi similes apparent forma externa seu quoad corpus, usque tamen prorsus dissimiles sunt forma interna seu quoad spiritum; qui in correspondentia est, hoc est, apud quem Interno homini correspondet Externus, ejus Spiritus est candidus et pulcher, qualis est amor coelestis in forma; at qui in opposito est, hoc est, apud quem Externus homo oppositus est Interno, utcunque similitudo est cum altero quoad externum, ejus Spiritus est niger et deformis, qualis est amor sui et mundi, hoc est, qualis contemtus aliorum, et quale odium, in forma. Similiter se habet cum perplurimis in Verbo, quod nempe quae in sensu literali sunt, appareant opposita illis quae in sensu interno sunt, cum tamen nusquam opposita sint, sed prorsus correspondeant; ut pro exemplo, in Verbo pluries dicitur, quod Jehovah seu Dominus irascatur, excandescat, vastet, conjiciat in infernum, cum tamen nusquam irascatur, minus conjiciat aliquem in infernum; illud est sensus literae, hoc autem est sensus interni; haec apparent opposita, sed ex causa, quia homo in opposito est; se habet hoc, sicut quod Dominus appareat ut Sol angelis qui in coelo, et inde ut calor quasi vernus, et ut lux quasi aurorae; at infernalibus sicut prorsus opacum quid, et inde ut frigus quasi hyemis, ac ut caligo quasi noctis; proinde Angelis in amore et charitate, sed infernalibus in odio et hostilitate; ita his secundum sensum literae, quod irascatur, excandescat, vastet, conjiciat in infernum, illis autem secundum sensum internum quod nusquam irascatur et excandescat, minus quod vastet et conjiciat in infernum; cum itaque agitur in Verbo de il-

lis quae contraria Divino sunt, illa non possunt aliter quam secundum apparentiam ita sisti; etiam Divinum est, quod mali vertunt in diabolicum, hoc sic operatur; quare etiam quantum ad Divinum approximant, tantum in cruciatus infernales se conjiciunt. Similiter se habet cum verbis Domini in Oratione, „Ne inducas nos in tentationem," sensus secundum literam est, quod inducat in tentationem, sensus autem internus est, quod neminem inducat, ut notum est, videatur n: 1875; similiter se habet cum reliquis, quae sensus literalis Verbi sunt.

3426. Quod dicendo nobis aquae, significet quod illi in vero sint, seu quod illis vera, constat a significatione aquarum, quod sint cognitiones, ut et vera, de qua n: 28. 680. 739. 2702. 3058.

3427. Et vocavit nomen putei Esek, quia contenderunt cum eo, quod significet negationem ob illa, tum ob alia, quod contra illos, et ob plura, constat ex eo, quod nomina, quae antiquitus indebantur, essent significativa rei seu status, n: 3422, inde meminisse potuerunt plurium de illis, imprimis qualia essent; hic quia pastores Geraris cum pastoribus Jischaki rixati sunt, puteo inditum erat nomen inde: quod rixari seu contendere significet etiam negare, videatur n: 3425, nomen inde Esek, quod in lingua originali significat contentionem seu rixam, et deducitur a voce affini, quae significat oppressionem et injuriam; et quia hic per Puteum significatur Verbum quoad sensum literalem in quo internus, per Esek seu contentionem significatur negatio sensus interni Verbi; causae negationis eidem voci etiam insunt, quae quod sint ob illa, de quibus mox supra n: 3425, nempe quod opposita appareant, patet; tum quoque quod sint ob alia. Ita cum sensu interno Verbi se habet; qui in sola scientia cognitionum sunt, et vocantur Philistaei, et qui in solis doctrinalibus fidei, qui dicuntur pastores vallis Geraris, ac in nulla charitate erga proximum, illi nequaquam aliter possunt, quam negare quod sensus internus Verbi sit; causae sunt praecipuae, quia cordibus suis non agnoscunt Dominum, tametsi Illum ore profitentur; et quoque cordibus non amant proximum, tametsi amorem contra illum declarant; et qui non corde agnoscit Dominum, et corde amat proximum, is nequaquam potest aliter quam sensum internum Verbi ne-

gare, nam Verbum in sensu interno de non alia re, quam de Amore in Dominum, et amore erga proximum agit; quapropter Dominus dicit, quod super illis duobus Praeceptis, Lex et Prophetae, hoc est, totum Verbum, pendeant, Matth: XXII: 35. 36. 37. 38: quantum illi negant sensum internum Verbi, etiam datum est mihi videre a talibus in altera vita, coram quibus cum modo memoraretur quod sensus internus Verbi sit, qui non apparet in sensu ejus literali, et quod ille agat de amore in Dominum, et erga proximum, tunc ab illis non modo negatio, sed etiam aversatio imo nausea percepta est; haec causa primaria est: Altera est, quod invertant prorsus Verbum, ponendo id quod infra est superius, seu quod idem, id quod post est, anterius; statuunt enim Fidem esse Essentiale Ecclesiae, et illa quae amoris in Dominum et amoris erga proximum sunt, esse fructus fidei; cum tamen ita se habet, si amor in Dominum comparetur arbori vitae in paradiso Edenis, Charitas et ejus opera sunt fructus inde, at fides et omnia fidei sunt modo folia; cum ergo ita Verbum invertunt, ut non ex arbore sed ex foliis deducant fructus, non mirum est quod negent sensum internum Verbi, et modo ejus sensum literalem agnoscant, nam ex sensu literali quodcunque dogma, etiam maxime haereticum confirmari potest, ut notum est. Praeterea etiam, qui in solis doctrinalibus fidei sunt, non autem in bono vitae, non possunt aliter quam in fide persuasiva esse, hoc est, in principiis captis aeque falsis ac veris, consequenter prae aliis stupidi, quantum enim quis in fide persuasiva est, tantum est stupidus; at quantum quis in bono vitae est, hoc est, in amore in Dominum et charitate erga proximum, tantum in intelligentia est, hoc est, in fide a Domino; inde etiam est, quod illi non possint aliter quam in negativo esse de sensu interno Verbi, hi autem quod non possint aliter quam in affirmativo esse; sunt enim interiora apud illos qui in solis doctrinalibus sunt et non in bono vitae, clausa, adeo ut lux veri a Domino non possit influere, et dare illis appercipere quod ita sit; at interiora apud illos qui in amore in Dominum sunt, sunt aperta, adeo ut lux veri a Domino possit influere, mentes illorum afficere, et dare apperceptionem quod ita sit. Est quoque causa, quod non aliud jucundum in lectione Verbi habeant, quam quod per illud lucrentur honores

et opes, et famam propter illa, quod jucundum est jucundum amoris sui et mundi; et hoc usque adeo, ut si non illa lucra iis inde, Verbum prorsus rejiciant; qui tales sunt, corde suo non modo negant sensum internum Verbi, quando de illo audiunt, sed etiam ipsum literalem; quantumvis putent quod ei credant; qui enim pro fine habet jucundum amoris sui et mundi, omne quodcunque est vitae aeternae, prorsus ejicit corde suo, et modo ex naturali et corporeo homine profert talia, quae vera dicit non propter Dominum et Regnum Ipsius, sed propter se et suos. Haec et plura alia faciunt, quod illi, qui pastores vallis Geraris, et qui Philistaei, vocantur, sensum internum Verbi negent.

3428. Et foderunt puteum alium, et rixati etiam super illo, quod significet sensum internum Verbi num sit, constare potest ex significatione putei alius, et rixari, de qua supra, ita ex serie; qui enim negant aliquid, ut qui sensum internum Verbi, cum iterum rixantur seu contendunt, non potest esse de alia re, quam num sit. Notum est, quod pleraeque lites hodie non ulterius vadant; sed quamdiu haerent in controversia, num sit, et num ita sit, nusquam in aliquid sapientiae progressum facere possunt; in ipsa enim re, de qua controvertunt, sunt innumerabilia, quae nusquam videre possunt, quamdiu non illam agnoscunt, nam omnia et singula ejus tunc simul ignorant; eruditio hodierna vix ultra hos limites, nempe num sit, et num ita sit, vadit, ideo quoque exclusi ab intelligentia veri stant; sicut, qui modo contendit, num sensus internus Verbi sit, is nusquam videre potest, innumerabilia, imo indefinita, quae in sensu interno sunt; et sicut qui litigat, num charitas sit aliquid in Ecclesia, et annon omnia ejus sint fidei, is innumerabilia, imo indefinita quae in charitate sunt, non scire potest, imo prorsus in ignorantia manet quid charitas; similiter se habet cum vita post mortem, cum resurrectione mortuorum, cum ultimo judicio, cum coelo et cum inferno, qui modo disputant num sint, illi tamdiu extra fores sapientiae sunt, et sunt veluti qui modo pulsant, et in palatia magnifica sapientiae ne quidem introspicere possunt; et quod mirandum, tales qui ita faciunt, se prae aliis sapientes esse credunt, et eo sapientiores quo melius disserere possunt num ita sit, et magis confirmare quod non ita,

cum tamen simplices, qui in bono sunt, quos contemnunt, absque aliqua lite, minus controversia docta, appercipere possunt momento, quod sit, et quale sit; hi sensum apperceptionis veri communem habent, illi autem sensum illum per talia, quae prius discutere volunt, an sit, exstinxerunt; de his et de illis Dominus loquitur, cum dicit, quod abscondita sint sapientibus et intelligentibus, et revelata infantibus, Matth: XI: 25. Luc: X: 21.

3429. Et vocavit nomen illius Sithnah, quod significet quale eorum, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; et ex significatione Sithnah, quod in lingua originali sit adversatio, quae est negationis gradus ulterior.

3430. Vers: 22. 23. *Et transtulit exinde, et fodit puteum alium, et non rixati super illo, et vocavit nomen ejus Rechoboth, et dixit, quia nunc dilatari facit Jehovah nos, et fructificabimur in terra. Et ascendit exinde Beerschebam.* Transtulit exinde, significat quod ad inferiora adhuc: et fodit puteum alium, et non rixati super illo, significat sensum literalem Verbi: et vocavit nomen ejus Rechoboth, significat quale inde quoad verum: et dixit quia nunc dilitari facit Jehovah nos, significat incrementa veri inde: et fructificabimur in terra, significat incrementa boni inde: Et ascendit inde Beerschebam, significat quod inde Doctrina fidei Divina.

3431. Quod transtulit exinde, significet quod ad inferiora adhuc, constat a significatione transferre, quod sit ad alia quae in serie sequuntur, hic itaque ad vera inferiora seu exteriora, quia huc usque ordine actum est de veris superioribus seu interioribus; vera inferiora seu exteriora sunt illa quae in sensu literali Verbi exstant, captui naturalis hominis adaequata; de his nunc agitur.

3432. Et fodit puteum alium, et non rixati super illo, quod significet sensum literalem Verbi, constat ex significatione putei, quod sit Verbum, de qua n: 3702. 3096. 3424, hic Verbum quoad sensum literalem, nam dicitur, quod transtulerit exinde, et foderit puteum alium, et quod de illo non rixati sint, per quae significatur ille sensus Verbi, qui exterior est, et quem non negant, qui sensus est, qui literalis vocatur. Sensus lite-

ralis Verbi est triplex, nempe Historicus, Propheticus, et Doctrinalis, unusquisque est talis ut capi possit etiam ab illis qui in externis sunt. Cum Verbo ita se habet; Antiquissimo tempore, quando Ecclesia Coelestis fuit, non fuerat Verbum, homo enim illius Ecclesiae habuit Verbum cordibus suis inscriptum; Dominus enim immediate per Coelum illos docuit quid bonum et inde quid verum, et dedit illis utrumque percipere ex amore et charitate, et scire ex revelatione; ipsissimum Verbum illis fuit Dominus: Post hanc Ecclesiam successit alia, quae non coelestis sed spiritualis fuit, haec principio non habuit Verbum aliud, quam quod ab Antiquissimis collectum fuit, hoc Repraesentativum erat Domini, ac significativum Regni Ipsius, ita illis fuit Sensus Internus ipsum Verbum; quod etiam Verbum scriptum habuerint, tam Historicum quam Propheticum, quod amplius non exstat, et quod in illo similiter sensus internus fuerit, qui se referebat ad Dominum, videatur n: 2686; inde sapientia illius temporis fuit et loqui et scribere per repraesentativa et significativa, intra Ecclesiam de rebus Divinis, et extra Ecclesiam de rebus aliis, ut patet ab antiquorum illorum scriptis, quae apud nos: sed successu temporis, illa sapientia periit, usque tandem ut non scirent quod aliquis sensus internus, etiam in Libris Verbi inesset; Judaica et Israëlitica gens erat talis, haec Verbum Propheticum sanctum habuit ex eo quod Antiquum sonaret, et Jehovae nomen in sensu literae audirent; non credentes quod aliquod Divinum altius ibi reconditum lateret; Orbis Christianus nec sanctius de Verbo cogitat. Exinde constare potest, quomodo sapientia succedente tempore ab intimis secesserit ad extima, et homo se a coelo removerit, et tandem descenderit usque ad terrae pulverem, in quo nunc sapientiam ponit. Quia ita se habuit cum Verbo, nempe quod ejus sensus internus successive obliteratus sit, et hodie ita ut nesciatur quod sit, cum tamen ille est ipsissimum Verbum in quo Divinum proxime, ideo status ejus successivi in hoc Capite describuntur.

3433. Et vocavit nomen ejus Rechoboth, quod significet quale inde quoad verum, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; et a significatione Rechoboth, quod sint vera, Rechoboth enim in lingua originali significat latitudines,

et quod latitudines in sensu interno Verbi sint vera, n: 1613, ostensum est.

3434. Et dixit, quia nunc dilatari facit Jehovah nos, quod significet incrementa veri inde, constat a significatione Latitudinis, quod sit verum, de qua mox supra n: 3433, inde dilatari est incrementa veri accipere.

3435. Et fructificabimur in terra, quod significet incrementa boni inde, constat a significatione fructificari, quod sint incrementa boni; quod fructificari praedicetur de bono, et multiplicari de vero, videatur n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847; et a significatione terrae, quod sit Ecclesia, et quicquid Ecclesiae, [16] de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2928. 3355.

3436. Et ascendit inde Beerschebam, quod significet quod inde doctrina fidei Divina, constat a significatione Beerscheba, quod sit Doctrina fidei Divina, de qua n: 2723. 2858. 2859: Doctrina fidei, quae hic per Beerschebam significatur, est ipse sensus literalis Verbi, nam Verbum est ipsa Doctrina; et tametsi Verbum quoad sensum literalem est tale, ut hauriri queant inde vera, etiam est tale, ut confirmari queant inde non vera, prout notum est ex haeresibus: at qui ex fine sapiendi, hoc est, faciendi bonum et intelligendi verum, legit Verbum, is instruitur secundum finem et secundum affectionem ejus, ipso enim nesciente influit Dominus, ac illustrat mentem, et ubi haeret, dat ex aliis locis intellectum; praeterea, qui in simplici bono est, et simpliciter credit Verbo secundum sensum ejus literalem, is donatur facultate percipiendi vera, cum in altera vita instruitur ab Angelis; ac interea, pauca vera quae apud illum, vivificantur charitate et innocentia, quae cum insunt, tunc falsa quae quoque infuderunt se in umbra ejus ignorantiae, non nocent, bono enim non adjunguntur, sed detinentur inde quasi in peripheriis, ac ita facile emoveri queunt: sed aliter se habet cum illis, qui non in bono vitae sunt, apud eos falsa, quae per sinistram interpretationem ex Verbo excluserunt, medium seu quasi centrum tenent, et vera circuitus seu peripherias, quare falsa sunt quae adjunguntur malo vitae eorum, et vera dissipantur.

3437. Vers: 24. 25. *Et apparuit ad eum Jehovah in no-*

cte illa, et dixit, Ego Deus Abrahami patris tui, ne timeas quia cum te Ego, et benedicam tibi, et multiplicari faciam semen tuum propter Abrahamum servum meum. Et aedificabat ibi altare, et invocavit Nomen Jehovae, et tetendit ibi tentorium suum; et perfoderunt ibi servi Jischaki puteum. Apparuit ad eum Jehovah in nocte illa, et dixit, significat perceptionem Domini de obscuro illo: Ego Deus Abrahami patris tui, ne timeas quia cum te Ego, significat quod Divinum etiam esset ibi: et benedicam tibi et multiplicari faciam semen tuum, significat quod inde incrementum boni et veri: propter Abrahamum servum meum, significat ex Divino Humano Domini: Et aedificabat ibi altare, significat significativum et repraesentativum Domini: et invocavit nomen Jehovae, significat cultum inde: et tetendit ibi tentorium suum, significat ibi sanctum: et perfoderunt ibi servi Jischaki puteum, significat doctrinam inde.

3438. Apparuit ad eum Jehovah in nocte illa et dixit, quod significet perceptionem Domini de obscuro illo, constat a significatione apparere Jehovah et dicere, cum praedicatur de Domino, quod sit ex Divino percipere; quod apparere ad eum Jehovah, sit ex Divino, videatur n: 3367, et quod dicere sit percipere, n: 2862. 3395; Jehovah enim fuit in Ipso, ita quamdiu Humanum nondum glorificatum fuit, apparitio Jehovae fuit perceptio Divina seu perceptio ex Divino, quare per apparere ad eum Jehovah et dicere, id significatur; ex significatione noctis, quod sit status umbrae seu obscurum, de qua n: 1712; per obscurum illud significatur sensus literalis Verbi, se enim ille respective ad sensum internum habet, sicut umbra ad lucem: ut adhuc sciatur, quomodo se habet cum sensu literali Verbi, paucis dicendum; se habet sensus internus ad sensum literalem, sicut apud hominem ejus interiora seu coelestia et spiritualia, ad ejus exteriora seu naturalia et corporea; interiora ejus in luce coeli sunt, at exteriora in luce mundi, inter lucem coeli et lucem mundi, consequenter inter illa quae lucis coeli et illa quae lucis mundi sunt, qualis differentia sit, videatur n: 1521 ad 1533. 1619 ad 1632. 1783. 1880. 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3225. 3337. 3339. 3341. 3413, nempe quod talis, qualis est inter lucem diei et umbram noctis; homo, quia est in umbra illa, et non scire vult

quod in vero a Domino sit lux, non aliter credere potest, quam quod umbra ejus sit lux, imo etiam vicissim quod lux sit umbra; est enim velut noctua, quae cum in umbra noctis volat, putat se esse in luce, at cum in luce diei, putat se esse in umbra; oculus enim internus, hoc est, intellectus, per quem homo interius videt, apud talem non aliter est formatus, nam illum non aliter formavit, aperit enim eum cum deorsum spectat, hoc est, ad mundana et corporea, et claudit illum cum sursum, hoc est, ad spiritualia et coelestia; apud illos Verbum simile est, quod in ejus sensu literali apparet, hoc credunt esse lucis, at quod in sensu interno, id credunt esse umbrae; apparet enim Verbum cuivis secundum quale ejus; cum tamen sensus internus Verbi se habeat respective ad sensum ejus literalem, sicut lux coeli ad lucem mundi, n: 3086. 3108, hoc est, sicut lux diei ad lucem noctis: in sensu interno sunt singularia, quorum myriades simul faciunt unum particulare quod in sensu literali sistitur; seu quod idem, in sensu interno sunt particularia, quorum myriades simul faciunt unum commune quod in sensu literali est, hoc commune est quod apparet homini, non autem particularia quae insunt et quae constituunt; usque tamen ordo particularium in communi apparet homini, sed secundum ejus quale, ordo ille est sanctum quod afficit.

3439. Ego Deus Abrahami patris tui ne timeas quia cum te Ego, quod significet quod Divinum etiam esset ibi, nempe in sensu literali Verbi, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Divinum Domini, de qua n: 2833. 2836. 3251. 3305 f; inde Jehovah Deus Abrahami significat Domini Divinum quod Abraham repraesentat; et quia agitur de Verbo, quod quoque est Dominus, quia omne Verbum ab Ipso, et omne Verbi de Ipso, ideo per Ego Deus Abrahami ne timeas quia cum te Ego, significatur quod Divinum etiam sit ibi. Cum Divino in Verbo ita se habet; Ipsum Divinum est in sensu supremo Verbi, quia ibi est Dominus; Divinum etiam est in sensu interno, quia ibi est Regnum Domini in coelis, inde sensus ille vocatur coelestis et spiritualis; Divinum quoque est in sensu literali Verbi, quia ibi est Regnum Domini in terris, inde sensus ille vocatur externus ut et naturalis, sunt enim ibi apparentiae crassae, a Divino remotiores; at usque ibi omnia et singu-

la sunt Divina. Tres illi sensus se habent, sicut se habuit Tabernaculum; Intimum ejus, seu quod intra velum, ubi Arca in qua Testimonium, fuit sanctissimum seu sanctum sanctorum; Internum autem, seu quod immediate extra velum, ubi mensa aurea et candelabrum, erat sanctum; Externum autem, ubi atrium, etiam erat sanctum, ad illud conveniebat coetus, et inde vocabatur tentorium conventus.

3440. Et benedicam tibi, et multiplicari faciam semen tuum, quod significet quod inde incrementum boni et veri, constat ex significatione benedicere tibi, quod sit incrementum boni, de qua n: 3406; et a significatione multiplicari semen tuum, quod sit incrementum veri, de qua n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847; quod semen sit verum, de quo praedicatur multiplicari, videatur n: 1025. 1447. 1610. 2848. 3038. 3373. 3380. Quod ex Verbi sensu literali quoque incrementum boni et veri sit apud hominem, est quia in illo sensu quoque omnia et singula Divina sunt, ut mox supra n: 3439, dictum; et quia in sensu literali sensus internus pluribus in locis apertus est; sicut in Veteri Testamento apud Prophetas, quod Dominus venturus qui Generi humano salus esset; quod omnis lex et omnes prophetae, sint, amare Deum et amare proximum; quod occidere sit odio habere, nam qui odit, omni momento occidit, in velle illius et in jucundo vitae illius id est; haec sunt sensus interni in sensu literali; praeter plura alia.

3441. Propter Abrahamum servum meum, quod significet ex Divino Humano Domini, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Divinum Domini, etiam Divinum Humanum, de qua n: 2833. 2836. 3251; et ex significatione servi mei, cum praedicatur de Domino, quod sit Divinum Humanum, non quod Divinum Humanum sit Servus, quia illud est quoque Jehovah, n: 1736. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035, sed quia Dominus per illud inservit Generi Humano; per illud enim homo salvatur, nam nisi Dominus univerit Divino Humanum, ut homo Humanum Domini potuisset mente sua intueri ac adorare, et sic ad Divinum accedere, nusquam potuisset salvari; Conjunctio hominis cum Ipso Divino quod Pater vocatur, est per Divinum Humanum quod Filius; ita per Dominum, per Quem a Spirituali homine intelligitur Humanum, sed a coelesti ipsum

Divinum; inde patet, cur Divinum Humanum servus dicitur, nempe quod Divino inserviat, ut ad illud accessus sit homini, et quod inserviat generi humano ad salutem illorum; hoc nunc est, quod significatur per Abrahamum servum meum; ut quoque apud Davidem, „Memorate mirabilia Ipsius quae fecit, prodigia et judicia oris Ipsius, semen *Abrahami Servi Ipsius*, filii Jacobi electi Ipsius: misit Mosen *servum suum*, Aharonem quem elegit: recordatus est verbi sanctitatis suae cum *Abrahamo servo suo*," Psalm: CV: 6. 26. 42, ubi per Abrahamum servum intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum: similiter etiam Dominus quoad Divinum Humanum in supremo sensu intelligitur per Israëlem servum, per Jacobum servum, per Davidem servum: per Israëlem servum, apud Esaiam, „*Tu Israël servus meus*, Jacobus quem elegi, semen Abrahami amici mei; quem apprehendi a finibus terrae, et ab alis ejus vocavi te, et dixi tibi, *Servus meus tu*, elegi te," XLI: 8. 9; ubi Israël servus meus in supremo sensu est Dominus respective ad Spiritualis Ecclesiae interna, et Jacobus quoad illius Ecclesiae externa: apud Eundem, „Dixit mihi, *Servus meus tu Israël*, in quo gloriosus reddar: leve est, *ut sis Mihi servus* ad erigendum tribus Jacobi, et servatos Israëlis ad reducendum, et dedi Te in lucem gentium, ut sis salus mea ad extremitatem terrae," XLIX: 3. 6; ubi manifeste Israël, in quo gloriosus reddar, pro Divino Humano Domini; quod Servus dicatur ab inserviendo, patet, nam dicitur, ut sis Mihi servus ad erigendum tribus Jacobi, et ad reducendum servatos Israëlis. Quod per Jacobum servum, apud Esaiam, „Dabo tibi thesauros tenebrarum, et occultas opes latibulorum, propter *Servum meum Jacobum*, et Israëlem electum meum," XLV: 3. 4, ubi per servum Jacobum et Israëlem electum intelligitur Dominus, servus Jacobus respective ad Ecclesiae externa, Israël electus respective ad Ecclesiae interna. Etiam per Davidem servum, apud Ezechielem, „Congregabo filios Israëlis a circuitu, *Servus meus David Rex super eos*, et pastor unus erit omnibus illis; habitabunt super terra, quam dedi *servo meo Jacobo;* et habitabunt super illa, illi et filii illorum, et filii filiorum illorum usque in aeternum; et *David servus meus* princeps illis in aeternum," XXXVII: 24. 25; manifeste David servus pro Di-

vino Humano Domini, n: 1888, et hoc ex Divino Vero, quod per Regem, hic Davidem, significatur, n: 1728. 2015. 3009; ipsum etiam Verum quod sit servus respective, videatur n: 3409: et quia ita, Dominus ipse Se vocat inservientem seu ministrantem, apud Marcum, „Quisquis voluerit esse magnus inter vos, erit minister vester; et quicunque voluerit vestrum esse primus, erit omnium servus; nam etiam *Filius hominis non venit ut ministretur Ipsi, sed ut ministret,*" X: 44. 45. Matth: XX: 26. 27. 28: et apud Lucam, „Quis major est, qui accumbit, an qui ministrat, nonne qui accumbit; *atqui Ego sum in medio vestri sicut qui ministrat,*" XXII: 27.

3442. Et aedificabat ibi altare, quod significet significativum et repraesentativum Domini, constat a significatione Altaris, quod sit principale repraesentativum Domini, de qua n: 921. 2777. 2811.

3443. Et invocavit Nomen Jehovae, quod significet cultum inde; constat ex significatione invocare nomen Jehovae, quod sit cultus, de qua n: 440. 2724; et quod Nomen Jehovae sit omne in uno complexu per quod colitur Dominus, n: 2628. 2724. 3006.

3444. Quod tetendit ibi tentorium suum, quod significet ibi sanctum, constat a significatione tentorii, quod sit sanctum cultus, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312.

3445. Et perfoderunt ibi servi Jischaki puteum, quod significet doctrinam inde, constat ex significatione putei, quod sit Verbum, de qua n. 2702. 3424; et quia Verbum est ipsa Doctrina, et sic ex Verbo est omnis doctrina quae Ecclesiae, inde perfodere puteum significat doctrinam inde, nempe ex sensu literali Verbi, quia de illo hic agitur: sed ipsa doctrina ex sensu literali Verbi, est unica, nempe Doctrina Charitatis et amoris, charitatis erga proximum, et amoris in Dominum, nam haec Doctrina et secundum illam vita, est totum Verbum, ut Dominus docet apud Matthaeum, Cap: XXII: 35. 36. 37. 38.

3446. Vers: 26. 27. *Et Abimelech ivit ad illum e Gerar, et Achusath socius illius, et Phicol dux exercitus illius. Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, et vos odistis me, et misistis me a vobis.* Et Abimelech ivit ad illum e Gerar, significat doctrinam fidei spectantem rationalia: et Achu-

sath socius illius, et Phicol dux exercitus illius, significat primaria doctrinae illorum fidei: Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, et vos odistis me, et misistis me a vobis, significat cur Divinum vellent cum illud negarent, et illud adversarentur quod in sensu interno Verbi.

3447. Abimelech ivit ad illum e Gerar, quod significet doctrinam fidei spectantem rationalia, constat ex repraesentatione Abimelechi, quod sit doctrina fidei spectans rationalia, de qua n: 2504. 2509. 2510. 3391. 3393. [17] 3397; et a significatione Geraris, quod sit fides, de qua n: 1209. 2504. 3365. 3384. 3385; quid doctrina spectans rationalia, videatur n: 3368. Agitur hic et usque ad Vers: 33, de illis qui in sensu literali Verbi sunt, et inde in doctrinalibus fidei, ac de Doctrinalium horum, quatenus ex sensu literali sunt, concordantia cum sensu interno; Abimelech, et Achusath socius illius, ac Phicol dux exercitus illius, illa repraesentant; sunt illi qui fidem faciunt essentialem, et charitatem quidem non rejiciunt, sed postponunt, ita doctrinam praeferunt vitae; nostrae Ecclesiae hodie paene omnes tales sunt, praeter illam, quae est in gentilismo Christiano, ubi permittitur adorare sanctos et eorum idola. Sicut in omni Ecclesia Domini sunt qui Interni homines sunt, et qui Externi; ac Interni sunt qui in affectione boni, et Externi qui in affectione veri; ita quoque hi, qui per Abimelechum, ejus socium et ducem exercitus, hic repraesentantur; Interni sunt, de quibus prius Cap: XXI: Vers: 22 ad 33, actum est, ubi de Abimelecho et Phicole duce exercitus ejus, quod ad Abrahamum venerint, et pepigerint cum illo foedus in Beerscheba, de quibus videatur n: 2719. 2720; Externi autem sunt, de quibus hic agitur.

3448. Et Achusath socius illius, et Phicol dux exercitus illius, quod significet primaria doctrinae illorum fidei, constat ex repraesentatione Abimelechi, quod sit Doctrina fidei spectans rationalia, inde socius illius, et dux exercitus illius, sunt illa, et quidem primaria quae sunt doctrinae; dux enim sicut princeps significat primaria, n: 1482. 2089, et exercitus ipsa doctrinalia; quod Exercitus significet Doctrinalia, quae sunt Veri, seu quae sunt vera inferiora, inde est, quia per Militiam in Verbo, et per Bellum, significantur illa quae sunt Militiae et

Belli spiritualis, n: 1664. 1788. 2686, ut quoque per arma, nempe per hastas, clypeos, arcus, sagittas, gladios, et similia alia, ut passim ostensum; et quia sunt Vera, seu Doctrinalia, per quae pugnae spirituales fiunt, ideo per Exercitus illa significantur, et quoque falsa seu haeretica in opposito sensu: quod haec et illa per Exercitus in Verbo significentur, constare potest a pluribus locis; ut apud Danielem, „Cornu unum hirci caprarum crevit valde versus meridiem, et versus ortum, et ver us decus, et crevit *usque ad Exercitum coelorum*, et dejecit in terram *de Exercitu*, et de stellis; et conculcavit eos: imo *usque ad Principem Exercitus* extulit se. *Exercitus ejus* traditus est super Jugi in praevaricationem, et *projecit veritatem* in terram. Audivi unum sanctum loquentem, dixit, quousque visio haec, juge et praevaricatio vastans, ut detur et sanctum et *Exercitus* conculcationi," VIII: 9. 10. 11. 12. 13; cornu quod crevit versus meridiem, ortum et decus est potentia falsi ex malo, n: 2832, exercitus coelorum sunt vera; princeps exercitus est Dominus quoad Divinum Verum; et quia exercitus in bono sensu est Verum, dicitur quod dejecerit de exercitu in terram, et dein quod projecerit veritatem in terram. Apud Eundem, „Rex meridiei sistet multitudinem magnam prae priori, et sub finem temporum annorum, veniet veniendo *cum Exercitu magno*, et cum opibus multis: deinde excitabit vires suas, et cor suum contra regem meridiei *cum Exercitu magno;* et rex meridiei commiscebit se bello cum *Exercitu magno et valido admodum*, sed non consistet; nam comedentes cibum ejus, frangent illum, et *Exercitus ejus* exundabit, et cadent confossi multi," XI: 13. 25. 26; ibi in toto Capite agitur de bello inter regem septentrionis et regem meridiei, et per regem septentrionis intelliguntur falsa, ita quoque per Exercitum ejus, et per regem meridiei et Exercitum ejus vera: est propheticum de vastatione Ecclesiae. Apud Johannem, „Vidi coelum apertum, cum ecce equus albus, et qui sedens super illo vocabatur *fidelis* et *verus*, indutus vestimento tincto sanguine, et *Exercitus Ipsius in coelo* sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssinum album et mundum. Vidi bestiam et reges terrae, et *Exercitus eorum* congregatos ad faciendum bellum cum sedente super equo, et *cum Exercitu illius*," Apoc: XIX: 14. 19; se-

dens super equo albo pro Verbo Domini, seu pro Domino quoad Verbum, n: 2760. 2761. 2762, Exercitus Ipsius, qui in coelo Ipsum sequebantur, pro veris inde, ita pro illis in coelo qui in veris sunt; bestia pro malis amoris sui, reges terrae et exercitus eorum pro falsis; sunt pugnae falsi cum vero, quae ibi describuntur. Apud Davidem, „Per verbum Jehovae coeli facti sunt, et per spiritum oris Ipsius *Exercitus eorum*," Psalm: XXXIII: 6; exercitus eorum seu coelorum pro veris; quia per Exercitum significantur vera, filii regni et angeli, ex veris in quibus sunt, vocantur Exercitus coelorum; ut apud Lucam, „Subito adfuit cum Angelo *multitudo Exercitus coelestis*, laudantium Deum," II: 13. [18] Apud Davidem, „Benedicite Jehovae *omnes Exercitus Ipsius*, ministri Ipsius, facientes voluntatem Ipsius," Psalm: CIII: 21. Apud Eundem, „Laudate Jehovam omnes Angeli Ipsius, laudate Ipsum omnes *Exercitus Ipsius*," Psalm: CXLVIII: 2. Apud Esaiam, „Tollite in altum oculos vestros, et videte quis creavit haec, *Qui educit in numero Exercitum eorum*, omnes nomine vocat, de multitudine potentium et fortium vir non deficiet," XL: 26. Apud Eundem, „Ego feci terram, et hominem super ea creavi; Ego, manus meae expanderunt coelos, et *omni Exercitui eorum praecepi*," XLV: 12, Exercitus coelorum ibi pro veris, ita pro Angelis, quia in veris, ut dictum. In Libro Primo Regum, „Vidi Jehovam sedentem super throno suo, et *universum Exercitum coelorum* stantem juxta Ipsum, a dextra Ipsius et a sinistra Ipsius," XXII: 19. Apud Joëlem, „Jehovah dedit vocem suam *coram Exercitu suo*, quia magna valde castra Ipsius, quia numerosus faciens verbum Ipsius," II: 11. Apud Sachariam, „*Castra ponam* domui meae *de Exercitu*, pertranseunte et redeunte, ne transeat amplius super eos exactor; exulta valde filia Zionis, clange filia Hierosolymae, ecce Rex tuus venit tibi," IX: 8. 9; ibi de Adventu Domini, Exercitus Ipsius pro veris Divinis, inde est, et quia Dominus solus pro homine pugnat contra inferna quae in continuo conatu invadendi sunt, quod Dominus in Verbo pluries dicatur Jehovah Zebaoth, Deus Zebaoth, Dominus Zebaoth, hoc est, Exercituum; ut apud Esaiam, „Vox tumultus regnorum gentium congregatarum, *Jehovah Zebaoth ducit Exercitum belli*," XIII: 4, regna gen-

tium pro falsis ex malis, ducere exercitum belli, pro pugnare pro homine. Quia duodecim Tribus Israëlis repraesentabant Regnum coeleste Domini, ac Tribus ut et Duodecim significabant omnia fidei in uno complexu, hoc est, omnia vera Regni, n: 577. 2089. 2129. 2130. 3272, ideo quoque vocabantur *Exercitus Jehovae*, ut Exod: VII: 4. Cap: XII: 17. 41. 51; et mandatum, ut educerentur Aegypto, *secundum Exercitus*, Exod: VI: 26; et castrametarentur *secundum Exercitus*, Num: I: 52; et distribuerentur *in Exercitus*, Num: II: 1 ad f. Quod per Exercitus significentur Vera, etiam constat apud Ezechielem, „Persia, et Lud, et Puth, *in Exercitu tuo*, viri belli tui, scutum et galeam suspenderunt in te, hi dederunt honorem tui; filii Arwad, et *Exercitus tuus* super muris tuis circum circa, et Gamadaei in turribus tuis fuerunt," XXVII: 10. 11, ubi de Tyro, per quam significantur cognitiones boni et veri interiores, ita qui in illis sunt, n: 1201; Exercitus pro ipsis veris; quod Lud et Puth quoque sint qui in cognitionibus, videatur n: 1163. 1164. 1166. 1195. 1231; scutum et galea sunt talia quae sunt pugnae seu belli spiritualis. Quod Exercitus in opposito sensu sint falsa, patet apud Esaiam, „Erit in die *illo*, visitabit Jehovah *super Exercitum altitudinis* in altitudine, et super reges terrae super terra," XXIV: 21, ubi Exercitus altitudinis pro falsis ex amore sui. Apud Ezechielem, „Reducam te, et dabo hamos in maxillis tuis, et educam te, et *omnem Exercitum tuum*, equos et equites, indutos perfecte omnes illos, coetum magnum scuto et clypeo, prehendentes gladios omnes; venies e loco tuo, e lateribus septentrionis, tu et populi multi tecum, equitantes equis omnes, coetus magnus, *Exercitus magnus*," XXXVIII: 4. 15, ubi de Gogo, per quem significatur cultus externus separatus ab interno, ita factus idololatricus, n: 1151, exercitus illius pro falsis. Apud Jeremiam, „Mittam contra Babelem qui tendit, tendens arcum suum, et efferens se lorica sua, ne parcite juvenibus, devotioni date *omnem Exercitum ejus*," LI: 2. 3, Babel pro cultu, cujus externa apparent sancta, sed interiora sunt prophana, n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326; exercitus ejus sunt talium falsa, similiter alibi exercitus Babelis, ut Jerem: XXXIV: 1. 21. [19] Cap: XXXII: 2. Cap: XXXIX: 1.

Apud Ezechielem, „Illos videbit Pharao, et consolabitur se super omni multitudine sua, confossi gladio, Pharao et *omnis Exercitus ejus*, quia dabo terrorem Mei in terra viventium," XXXII: 31. 32, ubi de Aegypto, per quam significantur illi qui per ratiocinia ex scientificis pervertunt vera, n: 1164. 1165, exercitus ejus seu Pharaonis pro falsis inde; similiter etiam alibi Exercitus Pharaonis, ut Jerem: XXXVII: 5. 7. 11. Cap: XLVI: 2. Ezech: XVII: 17. Apud Lucam, „Quando videritis circumdatam *ab Exercitibus* Hierosolymam, tunc scite quod prope sit devastatio," XXI: 20, ubi de consummatione saeculi, seu de ultimo tempore Ecclesiae, cum nulla amplius fides; quod per Hierosolymam significetur Ecclesia, videatur n: 2117, quae circumdatur exercitibus quando obsidetur a falsis. Inde constat, quod per Exercitus coelorum, quos Judaei et Idololatrae adoraverunt, in sensu interno significata sint falsa, de quibus in Libro Secundo Regum, „Deseruerunt omnia praecepta Dei sui, et fecerant sibi fusile, duos vitulos, et fecerunt lucum, et *incurvaverunt se omni Exercitui coelorum*," XVII: 16, ubi de Israëlitis; et alibi ubi de Menasse, „Quod aedificaverit altaria *omni Exercitui coelorum*," XXI: 5; et quod Joschias Rex, eduxerit e Templo omnia vasa facta baali, et luco, et *omni Exercitui coelorum*," XXIII: 4; et apud Jeremiam, „Quod ossa principum, sacerdotum, et prophetarum expanderent soli, lunae, et *omni Exercitui coelorum*, quae amaverant, et quibus serviverant, et post quae iverant," VIII: 2; et alibi, „Erunt domus Hierosolymae et domus regis Jehudae, sicut topheth, immundae, quoad omnes domus, super quarum tectis suffiverunt *omni Exercitui coelorum*, et libando libaverunt diis aliis," XIX: 13: et apud Zephaniam, „Extendam manum meam contra adorantes super tectis *Exercitui coelorum*," I: 5; sunt enim Stellae, quae imprimis vocantur Exercitus coelorum, at quod per Stellas significentur vera, tum in opposito sensu falsa, videatur n: 1128. 1808.

3449. Et dixit ad illos Jischak, quapropter venistis ad me, et vos odistis me, et misistis me a vobis, quod significet cur Divinum vellent cum illud negarent, et illud adversarentur quod in sensu interno Verbi, constare potest ab illis quae supra ad Vers: 15. 16. 19. 20. 21, dicta sunt.

3450. Vers: 28. 29. *Et dixerunt, videndo vidimus quod fuit Jehovah cum te, et diximus, sit quaeso sacramentum inter nos, inter nos et inter te, et excidamus foedus cum te. Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, et quemadmodum fecimus cum te tantum modo bonum, et misimus te in pace; tu nunc benedictus Jehovae.* Dixerunt, videndo vidimus quod fuit Jehovah cum te, significat quod scirent Divinum inesse: et diximus, sit quaeso sacramentum inter nos, inter nos et inter te, et excidamus foedus cum te, significat quod doctrinalia fidei eorum in se spectata non negarentur: Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, et quemadmodum fecimus cum te tantummodo bonum, et misimus te in pace, significat quod non violaverint internum sensum Verbi, et quod non violarent: tu nunc benedictus Jehovae, significat quod a Divino.

3451. Dixerunt, videndo vidimus quod fuit Jehovah cum te, quod significet quod scirent Divinum inesse, constat a significatione videndo videre, quod sit appercipere et sic pro certo scire; et a significatione esse Jehovah cum te, quod sit Divinum inesse; agitur hic ut supra n: 3447 dictum, de concordantia sensus literalis Verbi cum sensu interno, consequenter de concordantia doctrinalium fidei, quae per Abimelechum, Achusath, et Phicolem, significantur, quatenus ex sensu literali Verbi sunt, cum eodem nempe cum sensu interno; ita de Conjunctione Regni Domini in terris, cum Regno Domini in coelis, proinde cum Domino, per Verbum; est enim Verbum quoad sensum supremum Ipse Dominus, et est quoad sensum internum ipsum regnum Domini in coelis, et quoad sensum literalem ipsum regnum Domini in terris, ut quoque prius dictum: sed ita se habet cum Regno Domini in terris, hoc est, cum Ecclesia Ipsius, quod, quia ex sensu literali Verbi sua doctrinalia habet, non possit quin varia et diversa sit quoad illa, nempe quod una societas dicat id esse verum fidei, quia ita dicitur in Verbo, altera dicat illud esse, quia etiam ita dicitur, et sic porro, proinde quod Ecclesia Domini, quia ex sensu literali Verbi sua Doctrinalia habet, differat ubivis, et hoc non modo secundum Societates, sed quandoque secundum singulos in societate; at dissensus in doctrinalibus fidei non facit quin

una Ecclesia sit, si modo unanimitas sit quoad velle bene et agere bene: sicut pro exemplo; si quis pro Doctrinali agnoscit, quod charitas sit ex fide, et ille in charitate erga proximum vivit, tunc quidem non in vero est quoad doctrinam, sed usque in Vero quoad vitam, consequenter est in illo Ecclesia seu Regnum Domini: aut quoque si quis dicat, quod facienda sint bona opera, ut ei merces sit in coelo, secundum sensum literalem Verbi, apud Matthaeum Cap: X: 41. 42. Cap: XXV: 34 ad 46, et alibi, et tamen cum facit bona opera nusquam cogitat de merito, is similiter in Regno Domini est, quia quoad vitam in vero; et quia talis quoad vitam, facile se instrui patitur, quod nemo mereri queat coelum, et quod opera in quibus meritum ponitur, non sint bona; ita in reliquis; sensus enim literalis est talis, quod pluribus in locis appareat sibi oppositus, sed est causa, quia in illo sunt apparentiae veri accommodatae illis qui in externis sunt, proinde qui etiam in mundanis amoribus et quoque in corporeis sunt: hic itaque per Abimelechum agitur de illis qui in doctrinalibus fidei sunt, qui quod sint illi qui fidem essentialem salutis faciunt, supra dictum est, et de doctrinalium illorum concordantia cum sensu interno, cum quibus quod etiam conjunctio facta sit, constat, sed modo cum illis qui in bono sunt, hoc est, cum illis, qui tametsi fidem essentialem faciunt quoad doctrinam, usque charitatem essentialem faciunt quoad vitam; cum enim apud illos confidentia seu fiducia est in Dominum, quam vocant ipsam fidem, tunc in affectione amoris sunt in Dominum, consequenter quoad vitam in bono: sed videantur quae de his prius dicta et ostensa sunt, nempe quod Doctrinale non faciat Ecclesiam sed Charitas, n: 809. 916. 1798. 1799. 1834. 1844. Quod Doctrinalia nihil sint nisi vivant secundum illa, n: 1515. Quod Ecclesia varia sit quoad vera, sed una sit per charitatem, n: 3267. Quod parallelismus sit inter Dominum et hominem quoad coelestia quae sunt boni, non autem quoad spiritualia quae sunt veri, n: 1831. 1832. Quod unica Doctrina sit, nempe amoris in Dominum, et charitatis erga proximum, n: 3445. Quod Ecclesia foret una si charitas omnibus, tametsi quoad cultus et quoad doctrinalia differrent, n: 809. 1285. 1316. 1798. 1799. 1834. 1844. 2982. Quod Ecclesia foret sicut Regnum Domini in coe-

lis, si omnibus charitas, n: 2385. Quod innumerabiles varietates boni et veri sint in coelo, at quod per harmoniam usque unum faciant, sicut organa et membra corporis, n: 684. 690. 3241.

3452. Et diximus, sit quaeso sacramentum inter nos, inter nos et inter te, et excidamus foedus cum te, quod significet quod doctrinalia fidei eorum in se spectata non negarentur, nempe quatenus sunt ex sensu literali Verbi, constat ex significatione sacramenti inter nos, quod sit consensio doctrinalium cum sensu literali Verbi; et a significatione inter nos et inter te, quod sit concordantia cum sensu interno; et ex significatione excidamus foedus, quod sit quod sic posset esse conjunctio, quod foedus sit conjunctio, videatur n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 2003. 2021; sensus qui inde redundat est, quod, quia ita, doctrinalia fidei eorum in se spectata non negarentur; nam, ut dictum, doctrinalia quaecunque, modo sint ex Verbo, non negantur, acceptantur enim a Domino, modo is, qui in illis est, in vita charitatis sit, nam illi vitae, omnia quae Verbi sunt, conjungi possunt; sed Verbi interiora vitae, quae est in charitatis interiori bono; videantur quae n: 3324, dicta et allata sunt.

3453. Si facias cum nobis malum, quemadmodum non tetigimus te, et quemadmodum fecimus cum te tantummodo bonum, et misimus te in pace, quod significet quod non violaverint internum sensum Verbi et quod non violarent, constare potest a serie rerum in sensu interno, et ex illis quae supra ad Vers: 11. 22. 23, dicta sunt.

3454. Tu nunc benedictus Jehovae, quod significet quod a Divino, constat ex significatione benedicti Jehovae, cum dicitur de Domino, seu quod idem, de Verbi sensu interno, nam Dominus est Verbum, quod sit Divinum Verum, de qua n: 3140; ita ex Divino: sic, quod non violaverint nec violarent sensum internum, quia ex Divino: sed violare sensum internum, est negare illa quae principalia illius sensus sunt, quae ipsa sancta Verbi sunt, quae sunt, Divinum Humanum Domini, Amor in Ipsum, et amor erga proximum, haec tria sunt principalia sensus interni, et sancta Verbi, et sunt interna et sancta omnium doctrinalium quae ex Verbo, et interna et san-

cta omnis cultus, nam in illis ipsum Regnum Domini est: quartum est, quod Verbum quoad omnia et singula ejus, imo quoad minimum apicem, sit Divinum, ita quod Dominus sit in Verbo; hoc quoque confitentur et agnoscunt omnes, qui doctrinalia ex Verbo habent; sed usque corde negant illi, qui non aliud sanctum in Verbo agnoscunt, quam quod in litera apparet, illi nihil sanctum appercipere possunt in historicis, nisi solum quoddam leve externum, ex eo quod dicatur sanctum, nec in propheticis; cum tamen interius sanctum erit, si quoad minimum apicem, Divinum.

3455. Vers: 30. 31. *Et fecit illis convivium, et ederunt et biberunt. Et mane surrexerunt in matutino, et juraverunt vir fratri suo: et misit eos Jischak, et iverunt a cum illo in pace.* Fecit illis convivium, significat cohabitationem: et ederunt et biberunt, significat communicationem: et mane surrexerunt in matutino, significat illustrationis statum: et juraverunt vir fratri suo, significat confirmationem cum illis qui in bono veri: et misit eos Jischak, et iverunt a cum illo in pace, significat quod contenti.

3456. Fecit illis convivium, quod significet cohabitationem, constat a significatione convivii, quod sit cohabitatio, de qua n: 2341.

3457. Et ederunt et biberunt, quod significet communicationem, constat a significatione edere, quod sit communicari quoad illa quae sunt boni, de qua n: 2187. 2343. 3168; et a significatione bibere, quod sit communicari quoad illa quae sunt veri, de qua n: 3089. 3168.

3458. Et mane surrexerunt in matutino, quod significet illustrationis statum, constat ex significatione mane, et surgere in matutino, quod sit illustrationis status; mane enim et aurora in sensu supremo est Dominus, et in sensu interno est coeleste amoris Ipsius, inde quoque est status pacis, videatur n: 2333. 2405. 2540. 2780; et surgere in sensu interno significat elevationem, n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; inde patet, quod mane surrexerunt in matutino, significat illustrationis statum.

3459. Et juraverunt vir fratri suo, quod significet confirmationem cum illis qui in bono veri, constat ex significatione

jurare seu juramenti, quod sit confirmatio, de qua n: 2842. 3037. 3375; et ex significatione viri cum fratre, quod sit veri bonum, seu quod idem qui in illo bono; quod vir sit verum, videatur n: 265. 749. 1007. 3134. 3309 pr; et quod frater sit bonum, n: 2360; quid veri bonum, videatur n: 3295. 3332; in eo bono sunt illi, qui hic per Abimelechum repraesentantur, seu qui per Philistaeos, quorum rex Abimelechus fuit, nempe qui fidem faciunt essentialem Ecclesiae, et praeponunt charitati; qui tales, non in alio bono sunt, quam in Veri bono, nihil enim aliud ex Verbo eliciunt et hauriunt, quam quae fidei sunt, ita quae veri, quae autem boni sunt, ita quae vitae, vix vident, idcirco confirmant se in doctrinalibus fidei, et non in aliquibus charitatis; cum illi bonum agunt, est ex doctrinalibus fidei, bonum inde est quod vocatur veri bonum: Cum illis, qui in eo bono sunt, conjungit se Dominus, sed non ita ut cum illis qui in bono charitatis, nam amor et charitas est conjunctio spiritualis, non autem fides nisi per amorem et charitatem; et quia ita, non dicitur quod pepigerint foedus cum Jischako, sed quod juraverint vir fratri; foedus enim praedicatur de bono, quod est amoris et charitatis, juramentum autem de vero, quod est fidei, n: 3375; de illis qui in veri bono etiam praedicatur cohabitatio, quae per convivium n: 3456, significatur. Ex illis, qui tales in altera vita, scire mihi datum est, quod separati sint ab illis qui in charitatis bono sunt, hi enim propius conjuncti Domino sunt, quam illi, nam bonum eorum, est, ut ita dicam, durum, non se flecti patiens, non communicativum, ita non in coelo, sed in limine ad coelum.

3460. Et misit eos Jischak, et iverunt a cum illo in pace, quod significet quod contenti, constare potest absque explicatione: inde etiam patet, quod cum illis cohabitatio, non conjunctio, de qua mox supra, n: 3459.

3461. Vers: 32. 33. *Et fuit in die illo, et venerunt servi Jischaki, et indicaverunt ei super causas putei, quem foderunt; et dixerunt ei, invenimus aquas. Et vocavit eum Schibba; propterea nomen urbis Beerschebah, usque ad diem hunc.* Fuit in die illo, significat statum illum: et venerunt servi Jischaki, significat rationalia: et indicaverunt [20] ei super causas putei quem foderunt, et dixerunt invenimus aquas, significat vera in-

teriora per illa: Et vocavit eum Schibba, significat confirmati veri conjunctionem per illa: propterea nomen urbis Beerschebah, significat doctrinae quale inde: usque ad diem hunc, significat status perpetuum.

3462. Fuit in die illo, quod significet statum, constat a significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788, hic statum doctrinae, de qua agitur.

3463. Et venerunt servi Jischaki, quod significet rationalia, constat a significatione servorum, quod sint rationalia, ut et scientifica, de qua n: 2567; et a repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 3012. 3194. 3210. Ex illis quae praecedunt, constat, quid Domini per Jischakum hic repraesentatur, nempe quod Verbum quoad sensum ejus internum; per Abimelechum enim, et Achusathum, et Phicolem significantur doctrinalia fidei, quae ex sensu literali Verbi sunt, qualia sunt illorum qui Philistaei in bono sensu dicuntur, hoc est, illi qui in solis doctrinalibus fidei sunt, et quoad vitam in bono, sed in bono veri, quorum doctrinalium aliqua conjunctio est cum sensu interno, ita cum Domino; sunt enim illi, qui in solis doctrinalibus fidei, ac in vita secundum illa, in quadam conjunctione, sed remota, ex causa, quia non sciunt quid charitas erga proximum, et minus quid amor in Dominum, ex quadam affectione, sed modo ex quadam idea fidei, ita nec sunt in aliqua perceptione boni, sed in specie persuasionis quod id verum et sic bonum sit, quod doctrinalia illorum dictant, in quibus cum confirmati sunt, possunt aeque in falso esse quam in vero, nam nihil aliud confirmat hominem quid verum quam bonum; verum quidem docet quid bonum sed absque perceptione, at bonum docet quid verum ex perceptione; quisque scire potest, quomodo hoc se habet, tum quae et qualis differentia sit, solum ex communi hoc charitatis praecepto, „Omnia quaecunque volueritis ut faciant vobis homines, sic et vos facite illis," Matth: VII: 12; qui ex praecepto agit, is quidem aliis bonum facit, sed quia sic jussum, ita non ex affectione cordis, et quoties facit, a se inchoat, et quoque in faciendo bonum, de merito cogitat; at qui non ex praecepto agit, sed ex charitate, hoc est, ex affectione, is ex corde, ita ex libero, agit, et quoties

agit, ex ipso velle bonum inchoat, ita ex eo quod ei sit jucundum; et quia in jucundo habet remunerationem, non de merito cogitat; inde nunc constare potest, quae differentia sit facere bonum ex fide, et ex charitate, et quod illi remotiores sint quam hi ab ipso bono, quod est Dominus; illi nec facile introduci in bonum charitatis usque ad perceptionem possunt, quia parum in veris sunt, nam in illud bonum nemo introduci potest, nisi prius eradicata sunt non vera, quod fieri nequit, dum non vera usque ad persuasionem irradicata sunt.

3464. Et indicaverunt ei super causas putei quem foderunt, et dixerunt invenimus aquas, quod significet vera interiora per illa, constat ex significatione putei, quod sit Verbum, de qua n: 3424; et ex significatione aquarum, quod sint vera, de qua n: 2702, nempe quae ex Verbo; ita indicare ei super causas putei quem foderunt, significat de Verbo ex quo doctrinalia, et dixerunt invenimus aquas, significat quod in illis, nempe in doctrinalibus, vera interiora; sunt enim, ut supra dictum, in omnibus doctrinalibus ex Verbi sensu literali desumptis vera interiora; Verbi enim sensus literalis est sicut puteus in quo aqua, nam in omnibus et singulis Verbi est sensus internus, qui quoque est in doctrinalibus quae ex Verbo: ita se habet cum Doctrinalibus quae ex sensu literali Verbi, quod cum homo in illis est, et simul in vita secundum illa, in se habeat correspondentiam; Angeli enim qui apud illum, in veris interioribus sunt, cum is in exterioribus, ita habet communicationem per doctrinalia cum coelo, sed secundum suae vitae bonum: ut pro exemplo, cum in Sacra Coena simpliciter cogitat de Domino, ex verbis ibi, „Hoc est Corpus meum et hic est Sanguis meus," tunc Angeli apud illum sunt in idea amoris in Dominum et Charitatis erga proximum, nam Corpori Domini et Pani correspondet amor in Dominum, ac Sanguini et Vino correspondet Charitas erga proximum, n: 1798. 2165. 2177. 2187, et quia talis est correspondentia, e coelo per Angelos influit in illud sanctum in quo tunc est homo affectio, quam secundum vitae suae bonum recipit; Angeli enim habitant apud unumquemvis in ejus vitae affectione, ita in doctrinalium secundum quae vivit, nusquam a quibus vita discrepat, si vita discrepat, ut si sit in affectione lucrandi honores et opes per doctrinalia, tunc rece-

dunt angeli, et in affectione illa habitant infernales, qui vel infundunt ei confirmationes illorum sui et mundi causa, ita fidem persuasivam, quae talis est ut nihil curet num verum sit vel falsum, modo captent animos; vel omnem fidem auferunt, et tunc doctrina oris ejus est modo sonus ab igne amorum istorum excitatus et modificatus.

3465. Et vocavit illum Schibba, quod significet confirmati veri conjunctionem per illa, constat a significatione vocare, nempe nomine, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 3421, ita quod nomina significent rem seu statum, n: 1946. 2643. 3422, hic itaque confirmati veri conjunctionem per illa, nempe per doctrinalia: Schibba enim in lingua originali est juramentum, quod significat confirmationem, n: 2842. 3375: confirmati veri conjunctio dicitur, cum vera interiora se conjungunt veris exterioribus, quae sunt doctrinalia ex sensu literali Verbi: quod apud tales conjunctio sit per vera quae sunt fidei, non ita per bona quae charitatis, supra n: 3463, dictum.

3466. Propterea nomen urbis Beerschebah, quod significet doctrinae quale inde, constat a significatione nominis, quod sit quale, de qua mox supra n: 3465; ex significatione urbis, quod sit doctrina, de qua n: 402. 2449. [2x] 2712. 2943. 3216; inde Beerschebah, quae in lingua originali significat puteum juramenti, ita doctrinam veri confirmati; quod Beerschebah sit doctrina, videatur n: 2723. 2858. 2859. Supra in Capite XXI, Vers: 30. 31, dicitur, „Quia septem agnas accipies e manu mea; propterea sit mihi in testimonium, quod fodi puteum hunc; propterea vocavit *locum* illum *Beerschebah*, quia ibi *juraverunt* ambo illi," ibi per Beerschebam significabatur status et quale doctrinae, quod ex Divino, et quod per illam conjunctio; et quia ibi agitur de illius Ecclesiae interioribus, dicitur quod locus ille vocatus sit Beerschebah, hic autem quia agitur de illius Ecclesiae exterioribus, dicitur quod urbs ita vocata; de interioribus enim praedicatur status, qui significatur per locum, n: 2625. 2837. 3356. 3387; sed de exterioribus praedicatur doctrina, quae significatur per urbem, nam omnis doctrina suum statum et suum quale habet ab interioribus ejus.

3467. Usque ad diem hunc, quod significet status perpetuum, constat a significatione ad diem hunc, quod sit status perpetuum, de qua n: 2838.

3468. Vers: 34. 35. *Et fuit Esau filius quadraginta annorum, et accepit mulierem Jehudith, filiam Beeri Chittaei, et Basemath filiam Elonis Chittaei. Et fuerunt amaritudo spiritus Jischako et Rebeccae.* Fuit Esau filius quadraginta annorum, significat statum tentationis quoad bonum veri naturale: et accepit mulierem Jehudith filiam Beeri Chittaei, et Basemath filiam Elonis Chittaei, significat adjunctionem veri naturalis aliunde quam ex ipso genuino: et fuerunt amaritudo spiritus Jischako et Rebeccae, significat quod inde primum dolor.

3469. Fuit Esau filius quadraginta annorum, quod significet statum tentationis quoad bonum veri naturale, constat ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum veri naturale, de qua n: 3300. 3302. 3322; ex significatione quadraginta annorum, quod sint tentationis status, quod quadraginta sint tentationes, videatur n: 730. 862. 2272, et quod anni sint status, n: 487. 488. 493. 893. Quod haec de Esavo immediate adjungantur illis quae de Abimelecho et Jischako relata sunt, est quia actum est de illis qui in bono veri sunt, hoc est, qui in vita secundum doctrinalia ex sensu literali Verbi desumta, hi enim significati sunt per Abimelechum, et Achusatum et Phicolem, ut supra passim dictum; qui itaque in bono veri sunt, seu in vita secundum doctrinalia, regenerati sunt quoad interiora, quae eorum rationalia sunt, sed nondum quoad exteriora, quae eorum naturalia; homo enim prius regeneratur quoad rationale quam quoad naturale, n: 3286. 3288, nam Naturale prorsus in mundo est, et in naturali ut in plano fundatur hominis cogitatio et voluntas; ea causa est, quod appercipiat homo cum regeneratur pugnam inter rationalem seu internum suum hominem et naturalem seu externum, et quod multo serius, et quoque multo difficilius regeneretur externum ejus quam internum; quod enim propius est mundo et propius corpori, hoc non adigi potest facile ad obsequia praestandum Interno homini, nisi per insignem temporis moram, et per plures status novos, in quos introducetur, qui status sunt status agnitionis sui, et agnitionis Domini, suae nempe miseriae et Domini misericordiae, ita hu-

miliationis, per pugnas tentationum; quia ita est, ideo hic nunc immediate adjungitur hoc de Esavo, et de ejus binis uxoribus, per quae talia in sensu interno significantur. Cuivis notum est, quid bonum naturale, quod nempe sit bonum in quod nascitur homo; sed quid bonum veri naturale, paucis, si ulli, notum est; datur bonum naturale, seu homini connatum, quadruplicis generis, nempe bonum naturale ex amore boni, bonum naturale ex amore veri, tum bonum naturale ex amore mali, et bonum naturale ex amore falsi; bonum enim, in quod homo nascitur, id trahit a parentibus, sive patre sive matre; omne enim id quod parentes ex frequenti usu et habitu contraxerunt, seu ex actuali vita imbuerunt, usque dum illis tam familiare factum sit, ut appareat sicut naturale, hoc derivatur in liberos, et fit haereditarium; parentes qui in bono amoris boni vixerunt, et in illa vita suum jucundum et beatum perceperunt, si in statu illo sunt cum prolem concipiunt, proles inde accipit [22] inclinationem ad simile bonum; parentes qui in bono amoris veri vixerunt, de quo bono videatur n: 3459. 3463, et in illa vita suum jucundum perceperunt, si in statu illo sunt cum prolem concipiunt, proles inde accipit inclinationem ad simile bonum; consimiliter qui ex haereditario accipiunt bonum amoris mali et bonum amoris falsi, vocantur haec bona, ex causa, quia ut bona, apud quos sunt, in externa forma apparent, tametsi nihil minus quam bona sunt; perplures, apud quos bonum naturale apparet, tale bonum habent; qui in bono naturali amoris mali sunt, flexiles et proclives ad cujusvis generis mala sunt, nam facile se patiuntur seduci, ex bono illo sunt obsequiosi, cumprimis ad foedas [23] voluptates, ad adulteria, etiam ad crudelia; et qui in bono naturali falsi sunt, proclives sunt ad cujusvis generis falsa, ex bono illo arripiunt persuasivum, imprimis ab hypocritis et dolosis, qui sciunt captare animos, se in affectiones insinuare, et mentiri innocentiam: in haec bona ita dicta, nempe mali et falsi, nascuntur plerique hodie, qui in orbe Christiano in bono naturali sunt, ex causa, quia parentes eorum jucundum mali et jucundum falsi per actualem vitam contraxerunt, ac illud sic in liberos, et ita in posteros suos, implantarunt.

3470. Et accepit mulierem Jehudith filiam Beeri Chittaei,

et Basemath filiam Elonis Chittaei, quod significet adjunctionem veri naturalis aliunde quam ex ipso genuino, constat ex significatione mulieris, quod sit verum adjunctum bono, de qua ubi de Sarah et Rebecca, n: 1468. 1901. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. 2507. 2904. 3012. 3013. 3077, hic verum naturale adjunctum bono naturali, de quo hic agitur; et ex repraesentatione Jehudith filiae Beeri Chittaei, et Basemath filiae Elonis Chittaei, quod sit verum aliunde quam ex ipso genuino; Chittaei enim erant inter gentes probas quae in terra Canaane, apud quas habitabat Abraham, et a quibus speluncam Machpelae in sepulchrum emit, Gen: XXIII: 3 ad fin; et per quas repraesentatur ibi Ecclesia spiritualis inter gentes, videatur n: 2913. 2986, quae Ecclesia quia non in vero est ex Verbo, per eosdem significatur Verum non ex ipso genuino; gens enim quae Ecclesiam repraesentat, etiam significat verum et bonum, quale est Ecclesiae, nam Ecclesia ex vero et bono est Ecclesia, cum itaque illa dicitur, intelligitur hoc, et cum hoc dicitur, intelligitur illa. Cum his ita se habet, bonum veri naturale, non est bonum spirituale, hoc est, bonum fidei et bonum *charitatis*, antequam reformatum sit; bonum naturale est a parentibus, ut mox supra n: 3469 dictum, sed bonum spirituale est a Domino; quapropter homo ut bonum spirituale accipiat, regenerandus est; hoc dum fit, adjunguntur ei primum vera aliunde quam ex ipso genuino, quae talia sunt, ut non adhaereant, sed modo inserviant pro mediis introducendi genuina, quae cum introducta sunt, tunc vera non genuina separantur; se habet hoc sicut apud pueros, hi primum addiscunt plura, etiam inania, sicut lusoria et similia, non ut ea faciant illos sapere, sed ut praeparent viam ad recipiendum utilia quae sapientiae, quibus receptis separantur illa, imo rejiciuntur; vel sicut se habet cum fructibus, qui primum implentur succo amaro, antequam possunt recipere succum dulcem, amarus ille, qui non est genuinus, est medium introducendi dulcem, quo intrante ille dissipatur: ita quoque se habet cum naturali hominis, cum illud regeneratur; bonum enim naturale est tale, quod ex se non obedire et inservire velit rationali ut servus domino, sed quod velit imperare; ut autem ad obsequium et famulitium redigatur, per status vastationis et tentationis vexatur, usque dum

concupiscentiae ejus languescant, et tunc per influxum boni fidei et charitatis per Internum hominem a Domino temperatur, usque dum bonum haereditario acceptum per gradus exstirpetur, et novum loco ejus implantetur, in hoc tunc vera fidei insinuantur, quae se habent sicut novae fibrae in cor hominis, per quas succus novus infertur, usque dum novum cor, per vices succreverit; vera quae primum inferuntur, non possunt ex genuino fonte esse, quia mala et falsa in bono priori seu naturali sunt, sed talia quasi vera seu tales veri apparentiae, quae cum genuinis veris affinitatem quandam habent, per quae paullatim datur copia et locus ipsis genuinis veris se insinuandi; bonum genuinum est quasi sanguis in vasis, aut quasi succus in fibris, ac ducit et applicat vera in formam; bonum quod sic formatur in naturali seu externo homine, est commune, quasi contextum seu concinnatum a particularibus et singularibus boni spiritualis per rationalem seu internum hominem a Domino, Qui solus format et e novo creat; inde est, quod Dominus toties in Verbo dicatur formator et Creator.

3471. Quod fuerunt amaritudo spiritus Jischako et Rebeccae, significet quod inde primum dolor, constat ex significatione amaritudinis spiritus, quod sit dolor; et ex repraesentatione Jischaki et Rebeccae, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum et Divinum Verum; in supremo enim sensu agitur de Domino, at in repraesentativo de illis qui sunt similitudines aut imagines Ipsius, nempe in supremo sensu, quomodo Dominus Humanum apud Se Divinum fecit, in repraesentativo quomodo Dominus hominem regenerat, seu coelestem et spiritualem facit; quod regeneratio hominis sit imago glorificationis Domini, videatur n: 3043. 3138. 3212. 3296. Quod dolor fuerit primum, inde est, quia cum vera inferuntur bono naturali, primo dolorem faciant, aggravant enim conscientiam, et inducunt anxietates, quia concupiscentiae adsunt, contra quas verum spirituale pugnat; sed dolor hic primus per gradus diminuitur, et tandem evanescit; est sicut invalidum et aegrotum corpus, quod per dolorifica sanitati restituendum; cum in statu illo est, tunc ei primum dolor.

Continuatio de Correspondentiis et Repraesentationibus, cumprimis de illis quae in Verbo.

3472. *Quod omnia et singula, quae in Verbi sensu literae, sint repraesentativa spiritualium et coelestium Regni Domini in coelis, ac in supremo sensu sint repraesentativa Ipsius Domini, constare potest ab illis quae hactenus ostensa sunt, et quae adhuc, ex Divina Domini Misericordia, ostendenda: sed quia homo tam longe se removit a coelo, ac se infimae naturae, imo terrestri, immersit, repugnat ei prorsus cum dicitur, quod Verbum altiora recondat, quam is ex litera capit, et magis cum dicitur, quod contineat incomprehensibilia, modo quae Angelorum sapientiae adaequata sunt, et adhuc magis, quod ipsa Divina, quae infinite intellectum angelorum transcendunt: agnoscit quidem orbis Christianus, quod Verbum Divinum sit, sed quod ita Divinum, si non ore, usque corde negat; quod nec mirum est, quia terrestre, in quo homo hodie est, sublimiora non capit, nec vult capere.*

3473. *Quod Verbum in litera talia in se recondat, spiritibus seu animabus, quae in alteram vitam veniunt, saepius sistitur videndum; et cum hoc factum, aliquoties mihi datum est interesse, ut constare potest ab illis experientiis, quae in Parte Prima,* De Scriptura Sacra seu Verbo, quod Divina recondat, quae patent coram Spiritibus bonis et Angelis, *n:* 1767 *ad* 1776, *et* 1869 *ad* 1879, *allatae sunt, ex quibus hoc, quod immediate sequitur, confirmationis causa, licet iterum referre.*

3474. *Quidam Spiritus ad me venit, non diu post excessum ejus e corpore, quod concludere potui ex eo, quod adhuc nesciret se in altera vita esse, putans se vivere in mundo; perceptum, quod is deditus fuerit studiis, de quibus loquutus cum eo; sed tunc subito sublatus est in altum, quod miratus, autumabam, quod esset ab illis, qui alta spirarunt, nam tales solent in altum ferri; aut quod posuerit coelum in alto, qui similiter solent in altum auferri, ut inde sciant, quod Coelum non sit in alto, sed in interno; sed mox appercepi, quod sublatus sit ad spiritus angelicos, qui antrorsum paulo ad dextrum in primo coeli limine sunt; inde dein mecum loquutus est,*

dicens, quod sublimiora videat, quam usquam mentes humanae capere possent; cum hoc fiebat, legebam Caput Primum Deuteronomii de populo Judaico, quod missi sint, qui explorarent terram Canaanem, et quae ibi; quod cum legerem, dixit, quod nihil apperciperet de sensu literae, sed quae in sensu spirituali, et quod haec mirabilia, quae describere non posset; hoc erat in primo limine coeli Spirituum Angelicorum; quid non in ipso illo coelo, et quid non in coelo angelico. Spiritus quidam tunc, qui apud me erant, prius increduli quod tale sit Verbum Domini, coeperunt poenitere quod non crediderint, dicebant in illo statu quod credant, quia audiverunt illum dixisse, quod audiverit, viderit, et perceperit ita esse. Sed alii spiritus adhuc in sua incredulitate perstabant, et dicebant non ita esse, sed esse phantasias, quare etiam hi subito sublati sunt, et inde mecum loquuti et fassi, quod nihil minus sit quam phantasia, quia realiter percipiunt quod ita sit, et quidem perceptione exquisitiore, quam usquam dari possit alicui sensui in vita corporis. Mox etiam alii in idem coelum sublati, et inter eos unus in vita corporis ejus mihi notus, qui idem testatus, inter alia etiam dicens, quod prae stupore gloriam Verbi in sensu ejus interno describere non posset; ex miseratione quadam tunc loquens, inquiit, mirum esse quod homines ne hilum ex talibus sciant. Binis vicibus postea vidi alios sublatos in alterum coelum inter spiritus Angelicos, et inde mecum loquuti, legebam tunc Cap: III *Deuter: a principio ad finem, dicebant, quod solum in sensu interiori Verbi essent, asseverantes tunc, quod ne apex quidem esset, in quo non spirituale pulcherrime cum reliquis cohaerens, tum quod Nomina significent res; ita confirmati quoque, quia prius non crediderant, quod omnia et singula in Verbo a Domino inspirata fuerint; hoc voluerunt etiam coram aliis juramento confirmare, sed non permittebatur.*

3475. *Quod in coelis continua Repraesentativa existant, qualia sunt in Verbo, aliquoties prius dictum et ostensum est; Repraesentativa illa sunt talia, ut Spiritus et Angeli illa in multo clariore luce videant, quam quae est meridiana mundi; Repraesentativa illa sunt talia, quod quae vident in externa forma percipiant quid significant in interna, et in his adhuc*

interiora: sunt enim tres coeli, in Primo Coelo apparent illa in forma externa cum perceptione quid significant in interna; in Secundo Coelo apparent illa qualia sunt in interna forma cum perceptione qualia sunt in adhuc interiore; in Tertio Coelo apparent illa in forma illa adhuc interiore, quae est intima: quae in Primo Coelo apparent, sunt communia illarum rerum quae apparent in Secundo, et haec communia illarum quae in Tertio; ita in illis quae apparent in Primo Coelo, sunt intus illa quae in Secundo, et in his intus illa quae in Tertio; et quia ita secundum gradus sistuntur, constare potest, quam perfecta, sapientia plena, et simul quam felicia, sunt illa quae in intimo Coelo, et quod prorsus ineffabilia sint, nam myriades myriadum sistunt unum particulare communis. Omnia et singula illa Repraesentativa involvunt talia, quae sunt Regni Domini, et haec talia quae sunt Ipsius Domini; qui in Primo Coelo sunt, in suis Repraesentativis vident talia quae in interiore sphaera Regni existunt, et in illis quae in adhuc interiore, et sic repraesentativa Domini, sed remote; qui in Altero Coelo sunt, in suis repraesentativis vident talia quae in intima sphaera Regni, et in illis repraesentativa Domini propius; qui autem in Tertio, vident Ipsum Dominum.

3476. *Inde sciri potest, quomodo se habet cum Verbo; Verbum enim à Domino datum est homini, etiam Angelis, ut per illud sint apud Ipsum; nam Verbum est medium uniens terrae cum coelo, et per hoc cum Domino; sensus ejus literalis est, qui unit hominem cum Primo Coelo; et quia in sensu literali est internus, qui agit de Regno Domini, et in hoc est sensus supremus, qui agit de Domino, et hi sensus ordine sibi insunt, inde patet, qualis unio per Verbum cum Domino est.*

3477. *Dictum est, quod continua sint Repraesentativa in coelis, et quidem talia, quae involvunt arcanissima sapientiae; quae patent coram homine ex sensu literali Verbi, sunt tam pauca respective, sicut aquae Oceani ad aquas parvuli lacus: qualia sunt repraesentativa in coelis, constare potest ab illis, quae aliquoties prius ex visis relata sunt, et quoque ab his: Repraesentata fuit coram aliquibus, quod vidi, lata via, et stricta via, de qua in Verbo, lata quae duceret ad infernum, et stricta quae ad coelum; lata erat consita arboribus, et flo-*

ribus, et ejuscemodi quae externa forma apparebant pulchra et jucunda, sed absconditi erant ibi varii generis angues et serpentes, quos non videbant, stricta via non erat ita decorata arboribus et floretis ad visum, sed apparuit tristis et obscura, sed in illa erant Angeli infantes pulcherrime decorati in paradisis et floretis amoenissimis, quae tamen non videbant; interrogabantur tunc quam viam ire vellent, dicebant latam, sed subito aperiebantur illis oculi, et in lata videbant serpentes, in stricta autem angelos; et tunc iterum interrogabantur quam viam ire vellent, tunc haerebant taciti; et quantum aperiebatur illis visus, dicebant se ire velle strictam, et quantum claudebatur visus, se ire velle latam.

3478. *Etiam repraesentabatur coram quibusdam Tabernaculum cum Arca; qui enim Verbo summopere delectati fuerunt, cum vixerunt in mundo, illis talia quoque sistuntur videnda; ita tunc Tabernaculum cum omni ejus apparatu, nempe cum atriis, aulaeis circum, velis intus, altari aureo seu suffitus, mensa ubi panes, candelabro, propitiatorio cum cherubis; et tunc simul spiritibus probis dabatur percipere, quid singula significarent; erant tres Coeli, qui per Tabernaculum repraesentati sunt, et Ipse Dominus per Testimonium in Arca super qua Propitiatorium; et quantum illis aperiebatur visus, tantum in illis coelestiora ac Diviniora videbant, quorum nullam cognitionem habuerunt in vita corporis, et quod mirum, non erat minimum ibi, quod non esset repraesentativum, usque ad uncos et annulos; ut solum in Pane qui super mensa, in illo ut in repraesentativo et symbolico percipiebant illum victum, a quo Angeli vivunt, ita amorem coelestem et spiritualem cum eorum faustis et felicibus, ac in illo et in his Ipsum Dominum, ut Panem seu Mannam e coelo, praeter plura ex Panum forma, positione, numero, et ex auro quod ibi circum, et ex Candelabro e quo illa illuminata adhuc exhibebant repraesentationes rerum ineffabiliorum; ita in reliquis; ex quibus constare quoque potuit, quod ritualia seu repraesentativa Ecclesiae Judaicae in se continuerint omnia arcana Ecclesiae Christianae, tum quod illi, quibus repraesentativa et significativa Verbi Veteris Testamenti aperiuntur, Arcana Ecclesiae Domini in terris, cum vivunt in mundo, et arcanorum ar-*

cana quae in Regno Domini in coelis, cum in alteram vitam veniunt, scire et percipere possint.

3479. *Judaei qui ante Domini adventum vixerunt, sicut etiam qui postea, non aliam opinionem de ritualibus Ecclesiae suae habuerunt, quam quod cultus Divinus solum consisteret in externis, quid repraesentabant et significabant, nihil curabant; non enim sciebant, nec scire volebant, quod aliquod internum cultus et Verbi daretur, ita quod aliqua vita esset post mortem, consequenter quod aliquod coelum, erant enim prorsus sensuales et corporei; et quia in externis separatis ab internis erant, cultus respective ad illos non aliud fuit quam idololatricus, quapropter pronissimi erant ad colendos quoscunque deos, modo persuaderentur quod illi prosperare eos possent: sed quia Gens illa talis erat, ut in externo sancto potuissent esse, et sic sancta habere ritualia per quae repraesentabantur coelestia Regni Domini, et sanctam venerationem habere pro Abrahamo, Jischako et Jacobo, et quoque pro Mose et Aharone, et postea pro Davide, per quos repraesentabatur Dominus, et cumprimis sanctitatem habere pro Verbo, in quo omnia et singula repraesentativa et significativa Divinorum sunt, ideo in illa gente Ecclesia repraesentativa instituta fuit; si autem gens illa novisset interna usque ad agnitionem, tunc prophanavisset illa, et sic cum in sancto externo* [24] *simul in prophano interno fuissent, ita prorsus nulla communicatio potuisset esse repraesentativorum cum coelo per illam gentem; inde est, quod interiora non illis detecta fuerint, ne quidem quod Dominus erat intus, ut salvaret animas illorum. Quia Tribus Judaica prae reliquis tribubus talis fuit, et hodie, sicut olim ritualia, quae extra Hierosolymam observari possunt, sancta habent, etiam sanctam venerationem pro patribus suis, ac imprimis sanctitatem pro Verbo Veteris Testamenti, et praevisum quod Christiani paene rejicerent illud, et quoque foedarent interna sua prophanis, ideo gens illa huc usque conservata est, secundum Domini verba apud Matthaeum, Cap:* XXIV: 34; *aliter si Christiani, sicut norunt interna, quoque viverent Interni homines, si hoc, Gens illa ante plura saecula, sicut aliae gentes, excisa fuisset. Sed cum Gente illa ita se habet, quod sanctum eorum externum seu sanctum cultus,*

nihil afficere possit interna eorum, haec enim immunda ex sordido amore sui, et ex sordido mundi, sunt, et quoque ex idololatrico quod externa colant absque internis; et sic quia non aliquid coeli in se habent, nec aliquid coeli in alteram vitam secum ferre possunt, praeter paucos qui in amore mutuo, et sic non in contemtu aliorum prae se, vivunt.

3480. *Ostensum etiam est, quomodo immunda apud illam Gentem non impediverint, quin Verbi interiora, seu ejus spiritualia et coelestia, in coelo usque sisterentur; immunda enim removebantur, ut non appercepta, etiam mala in bonum vertebantur, sic ut modo externum sanctum pro plano inserviret, ita sistebantur coram angelis, absque interjectis remoris, interna Verbi; inde patuit, quomodo populus [25] ille interius idololatra potuerit repraesentare sancta, imo Ipsum Dominum, ita quomodo Dominus in medio immunditiarum eorum potuerit habitare, Levit:* XVI: 16; *proinde Ecclesiae simile ibi habere, nam Ecclesia mere repraesentativa est instar Ecclesiae, non est Ecclesia. Apud Christianos hoc ita non fieri potest, quia norunt interiora cultus, sed illis non credunt; ita non in sancto externo separato ab interno possunt esse; praeter apud illos qui in vita fidei sunt, per bona apud illos fit communicatio, remotis interea malis et falsis, et tunc, quod mirum, omnia et singula Verbi quod ab his legitur, coram angelis patent, et hoc quoque tametsi illi non ad sensum ejus attendunt, quod mihi pluri experientia ostensum est, nam internum apud illos, quod non ita perceptibile est, pro plano inservit.*

3481. *In sermone fueram saepius cum Judaeis qui in altera vita, apparent antrorsum in terra inferiore sub plano sinistri pedis, et semel quoque de Verbo, de Terra Canaane, et de Domino: de Verbo, quod arcanissima ibi sint, quae non patent coram hominibus, hoc affirmabant; dein, quod omnia arcana, quae ibi, agant de Messia, et Ipsius Regno, hoc quoque volebant; sed cum dicerem, quod Messias in Hebraea lingua sit idem ac Christus in Graeca, non audire volebant: iterum cum dicerem, quod Messias sit sanctissimus, et quod Jehovah in Ipso, et quod non alius per Sanctum Israëlis et per Deum Jacobi, intelligatur; et quia ille Sanctissimus, quod non in Regno Ipsius possint esse nisi qui sancti sunt, non ex-*

terna forma sed interna, ita qui non in amore sordido mundi, inque elatione contra alias gentes, et in odiis inter se, hoc non potuerunt audire: postea, quod Messiae Regnum, secundum prophetias, erit aeternum, et qui cum illo, etiam in aeternum haereditabunt terram; si Regnum foret ex mundo, et illi in terram Canaanem introducerentur, quod foret pro paucis annis, qui sunt vitae hominis, praeter quod omnes illi, qui mortui sunt postquam expulsi e terra Canaane, non fruerentur tali beatitudine; et quod inde scire potuissent, quod per terram Canaanem repraesentatum sit et significatum Regnum coeleste, et eo magis, cum illi nunc sciunt, quod in altera vita sint, et in aeternum victuri, ita quod pateat ut Messias ibi suum Regnum habeat; et si loqui illis detur cum angelis, quod scire possint, quod universum Coelum Angelicum sit Ipsius Regnum; praeter quod per Novam Terram, Novam Hierosolymam, et per Novum Templum apud Ezechielem, non aliud significari queat, quam tale Regnum Messiae; ad [26] *haec non potuerunt respondere, solum quod qui introducendi in terram Canaanem a Messia, et post tam paucos annos morerentur, et beatitudinem illam, quam ibi habituri, relinquerent, acerbe lachrymarent.*

3482. *Loquela quae in Verbo, tametsi coram homine simplex, et aliquibus in locis rudis, apparet, est ipsa loquela Angelica, sed ultima; loquela enim Angelica, quae spiritualis est, dum cadit in voces humanas, non in aliam loquelam cadere potest quam in talem, singulae enim res ibi repraesentant, et singulae voces significant; Antiquis, quia commercium habebant cum spiritibus et angelis, non alia loquela fuit, erat plena repraesentativis, et inerat sensus spiritualis singulis; libri antiquorum etiam ita conscripti sunt, nam ita loqui et ita scribere, erat sapientiae eorum studium; quantum postea homo se removerit à coelo, etiam inde constare potest; nunc ne quidem novit, quod in Verbo sit aliud, quam quod apparet in litera, ne quidem quod sensus spiritualis inibi sit, quicquid ultrà sensum literalem dicitur, vocatur mysticum, quod solum ideo rejicitur; inde quoque est, quod intercepta sit communicatio hodie cum coelo, in tantum, ut a paucis credatur,*

quod aliquod coelum sit, et quod mirum, a doctis et eruditis multo pauciores, quam a simplicibus.

3483. *Quicquid usquam apparet in universo, est repraesentativum Regni Domini, usque adeo, ut nihil usquam detur in universo atmosphaerico et stellifero, in tellure et ejus tribus regnis, quod non suo modo repraesentat; sunt enim omnia et singula, quae in natura, ultimae imagines; ex Divino enim sunt coelestia quae boni, ex coelestibus spiritualia quae veri, ex illis et his naturalia; inde constare potest, quam crassa, imo quam terrestris, et quoque inversa, sit intelligentia humana, quae Naturae separatae seu exemptae ab influxu se priore, seu a causa efficiente, singula tribuit; qui etiam ita cogitant et loquuntur, sibi videntur prae caeteris sapere, nempe tribuendo naturae omnia; cum vicissim intelligentia angelica sit, nihil naturae tribuere, sed omnia et singula Divino Domini, ita vitae, non alicui rei mortuae; sciunt Eruditi, quod subsistentia sit perpetua existentia, sed usque est contra affectionem falsi, et inde famam eruditionis, dicere, quod subsistat continue Natura, sicut exstiterat, ex Divino Domini: quia nunc omnia et singula a Divino subsistunt, hoc est, continue existunt, et omnia et singula quae inde sunt, non possunt aliter quam ut sint repraesentativa illarum rerum per quas exstiterant, sequitur quod universum aspectabile non aliud sit quam theatrum repraesentativum Regni Domini, et quod hoc sit theatrum repraetentativum ipsius Domini.*

3484. *A plurima experientia instructus sum, quod non sit nisi unica vita, quae est Domini, quae influit et facit ut vivat homo, imo ut vivant tam boni quam mali; illi vitae correspondent formae quae sunt substantiae, quae per influxum continuum Divinum ita vivificantur, ut appareant sibi vivere ex se; haec correspondentia est organorum cum vita; sed qualia organa recipientia sunt, taliter vivunt; illi homines qui in amore et charitate sunt, in Correspondentia sunt, nam ipsa vita recipitur ab illis adaequate; illi vero qui in contrariis amori et charitati sunt, non in correspondentia sunt, quia ipsa vita non recipitur adaequate, inde talis vita existit, quales sunt: hoc illustrari potest a formis naturalibus, in quas influit lux solis, quales formae recipientes sunt, tales modifi-*

cationes lucis illis [27] *sunt; in spirituali mundo modificationes sunt spirituales, ideo ibi quales formae recipientes sunt, talis est illis intelligentia, et talis sapientia: inde est, quod spiritus boni et Angeli appareant ut ipsissimae formae charitatis, at spiritus mali et infernales ut formae odii.*

3485. *Repraesentationes quae in altera vita existunt, sunt apparentiae, sed vivae, quia a luce vitae sunt; Lux vitae est Divina Sapientia, quae a Solo Domino; inde omnia, quae a luce illa existunt, sunt realia; non sicut illa, quae a luce mundi; quapropter illi qui in altera vita sunt, aliquoties dixerunt, quod quae ibi vident, sint realia, et quae homo videt, respective non realia, quia illa vivunt, et sic immediate afficiunt vitam eorum, haec autem non vivunt, ita nec immediate afficiunt vitam, nisi qualiter et quantum apud eos illa quae lucis mundi sunt, se conjungunt adaequate et correspondenter cum illis quae lucis coeli sunt: inde nunc constare potest, quid Repraesentationes et quid Correspondentiae.*

GENESEOS

CAPUT VIGESIMUM SEPTIMUM.

3486. Explicata sunt ante Caput praecedens XXVI, ibi n: 3353 ad 3356, illa quae Dominus loquutus est et praedixerat de Consummatione saeculi seu fine dierum Ecclesiae, apud Matthaeum, Cap: XXIV, Vers: 3 ad 7; hic, ex Divina Domini Misericordia, explicare licet illa quae ibi ordine sequuntur, nempe quae apud eundem Evangelistam in illo Capite a Versu 8 ad 14, ubi haec, „ *Omnia haec initium dolorum. Tunc tradent vos in tribulationem, et occident vos, et eritis odio habiti ab omnibus gentibus propter Nomen meum. Et tunc offendentur multi, et se invicem tradent, et odio habebunt se invicem. Et multi pseudoprophetae exsurgent, et seducent multos. Et propter multiplicari iniquitatem, refrigescet charitas multorum. Qui autem perseverans erit in finem, hic salvabitur. Et praedicabitur hoc evangelium regni in tota habitata, in testimonium omnibus gentibus: et tunc erit finis.*

3487. Per illa verba, quae praecedunt, et quae explicata sunt n: 3353 ad 3356, descriptus fuit primus status perversionis Ecclesiae, qui fuit, quod non amplius inciperent scire quid bonum et quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates: per haec autem verba describitur alter status perversionis Ecclesiae, qui est, quod bonum et verum contemturi, et quoque aversaturi, et sic quod exspiratura fides in Dominum, secundum gradus sicut cessatura Charitas.

3488. Quod Secundus status perversionis Ecclesiae per illa Verba Domini apud Evangelistam descriptus sit, patet a sensu interno eorundem, qui talis est: *Omnia haec initium dolorum,* significant illa quae praecedunt, nempe quae Status primi per-

versionis Ecclesiae sunt, qui est, ut dictum, quod non amplius inciperent scire, quid bonum et quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates, proinde haereses; quod talia Ecclesiam ante plura saecula perverterint, patet inde, quod Ecclesia in Christiano orbe divisa sit, et hoc secundum opiniones de bono et vero, ita quod perversio Ecclesiae a multo tempore retro incepta sit. *Tunc tradent vos in tribulationem, et occident vos*, significat quod bonum et verum periturum sit, primum per tribulationem, quod est, per perversionem; dein per quod occident illa, quod est, per negationem, quod occidere cum praedicatur de bono et vero sit non recipi, ita negare, videatur n: 3387. 3395; per vos seu per Apostolos, significantur omnia fidei in uno complexu, ita tam bonum ejus quam verum, quod per duodecim apostolos illa significata sint, videatur n: 577. 2089. 2129. 2130 f. 3272. 3354, et hic manifeste patet, non enim de Apostolorum praedicatione, sed de consummatione saeculi, agitur. *Et eritis odio habiti ab omnibus gentibus propter Nomen Meum*, significat contemtum et aversionem pro omnibus quae sunt boni et veri, odio habere, est contemnere et aversari, haec enim odii sunt; ab omnibus gentibus, est ab illis qui in malo sunt, quod gentes sint illi, videatur n: 1259. 1260. 1849. 1868. 2588 f; propter Nomen meum, est propter Dominum, ita propter omnia quae ab Ipso, quod Nomen Domini sit omne in uno complexu per quod colitur, ita omne quod est Ecclesiae Ipsius, videatur n: 2724. 3006. *Et tunc offendentur multi, et se invicem tradent, et odio habebunt se invicem*, significat propter illa inimicitias; offenduntur multi, est inimicitia in se, Ipsum Humanum Domini est contra quod inimicitia, quod illud offendiculum et scandalum futurum sit, passim in Verbo praedicitur; se invicem tradent, est inimicitia inter se ex falso contra verum; et odio habebunt se invicem, est inimicitia inter se ex malo contra bonum. *Et multi pseudoprophetae exsurgent, et seducent multos*, significat praedicationes falsi; pseudoprophetae, quod sint docentes falsa, ita doctrina falsa, videatur n: 2534; et seducent multos, est quod inde derivationes. *Et propter multiplicari iniquitatem, refrigescet charitas multorum*, significat cum fide exspirationem Charitatis; propter multiplicari iniquitatem,

est secundum falsa fidei; refrigescet charitas multorum, est exspiratio charitatis; utrumque enim pari passu vadit, ubi non est fides ibi non est charitas, et ubi non est charitas non est fides, sed charitas est quae recipit fidem, et nulla charitas quae rejicit fidem; inde origo omnis falsi et omnis mali. *Qui autem perseverans erit in finem, is salvabitur*, significat salvationem eorum qui in charitate; perseverans in finem, est qui se non seduci patitur, ita qui non in tentationibus succumbit. *Et praedicabitur hoc evangelium regni in tota habitata, in testimonium omnibus gentibus*, significat quod hoc prius notum fiet in orbe Christiano, praedicabitur est quod notum fiet, hoc evangelium regni est hoc verum quod ita sit, evangelium est annunciatio, regnum est verum, quod regnum sit verum, videatur n: 1672. 2547; in tota habitata, nempe terra, est orbis Christianus, quod terra sit tractus ubi Ecclesia, ita orbis Christianus, videatur n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118. 2928. 3355, Ecclesia hic habitata vocatur a vita fidei, hoc est, a bono quod veri, habitare enim in sensu interno est vivere, et habitatores sunt bona veri, n: 1293. 2268. 2451. 2712. 3384; in testimonium est ut sciant, ne praetexant quod ignoraverint; omnibus gentibus sunt malis, n: 1259. 1260. 1849. 1868. 2588; cum enim in falso et malo sunt, non amplius sciunt quid verum et quid bonum, credunt tunc falsum esse verum, et malum esse bonum, et vicissim; cum in hoc statu est Ecclesia, *tunc veniet finis*. In illis quae nunc sequuntur, et quae ante Caput Geneseos quod sequitur, ex Divina Domini Misericordia, explicanda sunt, agitur de illo statu Ecclesiae, qui vocatur Abominatio desolationis, qui est Tertius Status.

3489. Quod talis sit Ecclesia, non apparet coram illis qui in Ecclesia sunt, nempe quod contemnant et aversentur omnia quae sunt boni et veri, tum quod inimicitias gerant contra illa, imprimis contra Ipsum Dominum; frequentant enim templa, audiunt praedicationes, in quodam sancto sunt cum ibi, ad sacram coenam eunt, et inter se quandoque de illis decenter loquuntur, ita aeque mali sicut boni, etiam inter se in civili charitate seu amicitia vivunt; inde est, quod coram oculis hominum non aliquis contemtus, minus aversatio, et adhuc minus

inimicitia contra bona et vera fidei, ita nec contra Dominum, appareat; sed illa sunt externae formae, quibus unus alterum seducit; at internae formae hominum Ecclesiae prorsus dissimiles sunt, etiam externis prorsus contrariae; internae formae sunt quae hic describuntur, et quae sunt tales; hae quales sunt apparet ad vivum in coelis, Angeli enim non attendunt ad alia quam ad interna, hoc est, ad fines, seu ad intentiones et voluntates, et ad cogitationes inde; hae quam dissimiles externis sunt, constare potest ex illis qui ab Orbe Christiano in alteram vitam veniunt, de quibus videatur n: 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126, in altera enim vita solum interna sunt secundum quae ibi cogitant et loquuntur, nam externa cum corpore relicta sunt, ibi patet, quod utcunque tales visi sunt pacifici in mundo, usque odio habuerint unus alterum, et odio habuerint omnia quae sunt fidei, cumprimis Dominum, nam cum solum Dominus coram illis in altera vita nominatur, sphaera non modo contemtus, sed etiam aversationis et inimicitiae contra Ipsum manifeste ab illis exspirat et circumfunditur, etiam ab illis qui secundum apparentiam sancte de Ipso loquuti sunt, ut et qui praedicarunt; similiter cum nominatur Charitas et fides: sunt tales in interna forma, quae ibi manifestatur, ut si, dum in mundo vixerunt, externa illis soluta et adempta fuissent, hoc est, si non ibi timuissent vitae, et timuissent leges, ac imprimis si non timuissent famae propter honores quos ambiverunt et affectaverunt, et propter opes quas concupiverunt et avide quaesiverunt, ruissent unus contra alterum ex intestino odio secundum conatus et cogitationes, et absque ulla conscientia diripuissent aliorum bona, et quoque absque ulla conscientia trucidavissent, quam maxime insontes; tales sunt Christiani hodie quoad interiora, praeter paucos quos non cognoscunt; inde patet, qualis est Ecclesia.

CAPUT XXVII.

1. Et fuit, quod senuit Jischak, et caligabant oculi ejus a videndo, et vocavit Esavum filium suum majorem, et dixit ad eum, fili mi, et dixit ad eum, ecce me.

2. Et dixit, ecce quaeso senui, non scio diem mortis meae.

3. Et nunc tolle quaeso arma tua, pharetram tuam, et arcum tuum, et exi agrum, et venare mihi venationem.

4. Et fac mihi cupedias, quemadmodum amavi, et adduc mihi, et edam, propterea ut benedicat tibi anima mea, antequam morior.

5. Et Rebecca audiens in loquendo Jischak ad Esavum filium suum; et ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum.

6. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, dicendo, ecce audivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo.

7. Adduc [1] mihi venationem, et fac mihi cupedias, et edam, et benedicam tibi coram JEHOVAH ante mortem meam.

8. Et nunc, fili mi, ausculta voci meae, ad quod ego praecipio tibimet.

9. Vade quaeso ad gregem, et accipe mihi exinde duos haedos caprarum bonos, et faciam illos cupedias patri tuo, quemadmodum amat.

10. Et adducas patri tuo, et edat, propterea ut benedicat tibi ante mortem suam.

11. Et dixit Jacob ad Rebeccam matrem suam, ecce Esau frater meus vir pilosus, et ego vir laevis.

12. Fortassis palpaverit me pater meus, et ero in oculis ejus sicut seducens, et adducam super me maledictionem et non benedictionem.

13. Et dixit illi mater ejus, super me maledictio tui, fili mi, tantummodo ausculta voci meae, et vade, accipe mihi.

14. Et ivit, et accepit, et adduxit matri suae, et fecit mater illius cupedias, quemadmodum amavit pater illius.

15. Et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, quae cum illa in domo, et induit Jacobum filium suum minorem.

16. Et pelles haedorum caprarum induere fecit super manus illius, et super laevitatem collorum illius.

17. Et dedit cupedias, et panem, quae fecit, in manum Jacobi filii sui.

18. Et venit ad patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit, ecce me, quis tu fili mi.

19. Et dixit Jacob ad patrem suum, ego Esau primogenitus tuus, feci quemadmodum loquutus es ad me, surge quaeso, sede, et ede e venatione mea, propterea ut benedicat mihi anima tua.

20. Et dixit Jischak ad filium suum, quid hoc festinasti invenire, fili mi, et dixit, quia obvenire fecit JEHOVAH DEUS tuus ad faciem meam.

21. Et dixit Jischak ad Jacobum, accede quaeso, et palpabo te, fili mi, an tu is filius meus Esau, si non.

22. Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, et palpavit illum, et dixit, vox vox Jacobi, et manus manus Esavi.

23. Et non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosae, et benedixit illi.

24. Et dixit, tu is filius meus Esau, et dixit, ego.

25. Et dixit, adfer mihi, et edam e venatione filii mei, ideo ut benedicat tibi anima mea; et attulit illi, et edit, et adduxit illi vinum, et bibit.

26. Et dixit ad illum Jischak pater illius, accede quaeso, et osculare me, fili mi.

27. Et accessit, et osculatus est illum, et odoratus est odorem vestium illius, et benedixit illi, et dixit, vide, odor filii mei sicut odor agri, cui benedixit JEHOVAH.

28. Et dabit tibi DEUS de rore coeli, et de pinguedinibus terrae, et multitudinem frumenti et musti.

29. Servient tibi populi, et incurvabunt se tibi populi, esto herus fratribus tuis, et incurvabunt se tibi filii matris tuae, maledicentes tibi maledictus, et benedicentes tibi benedictus.

30. Et fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, et fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, et Esau frater ejus venit e venatione sua.

31. Et fecit etiam is cupedias, et adduxit patri suo, et dixit patri suo, surgat pater meus, et edat e venatione filii sui, propterea ut benedicat mihi anima tua.

32. Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, et dixit, ego filius tuus, primogenitus tuus Esau.

33. Et horruit Jischak horrore magno usque valde, et di-

xit, quis igitur ille qui venatus venationem et adduxit mihi, et edi ab omni, antequam venisti, et benedixi ei, etiam benedictus erit.

34. Et audivit Esau verba patris sui, et exclamavit exclamatione magna et amara usque valde et dixit patri suo, benedic mihi etiam ego pater mi.

35. Et dixit, venit frater tuus in fraude, et sumsit benedictionem tuam.

36. Et dixit, num quod vocat nomen illius Jacob, et supplantavit me is duabus vicibus, primogenituram meam sumsit, et ecce nunc sumsit benedictionem meam; et dixit, annon reservasti mihi benedictionem.

37. Et respondit Jischak, et dixit Esavo, ecce herum posui illum tibi, et omnes fratres ejus dedi ad servos, et frumento et musto fulcivi eum, et tibi igitur quid faciam, fili mi.

38. Et dixit Esau ad patrem suum, an benedictio una haec tibi, pater mi, benedic mihi etiam ego pater mi; et sustulit Esau vocem suam, et flevit.

39. Et respondit Jischak pater ejus, et dixit ad eum, ecce de pinguedinibus terrae erit habitatio tua, et de rore coeli desuper.

40. Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies, et erit quando dominaris, et disrumpes jugum illius desuper collo tuo.

41. Et odit Esau Jacobum propter benedictionem, qua benedixit illi pater illius, et dixit Esau in corde suo, appropinquabunt dies luctus patris mei, et occidam Jacobum fratrem meum.

42. Et indicatum Rebeccae verba Esavi filii sui majoris, et misit, et vocavit ad Jacobum filium suum minorem, et dixit ad illum, ecce Esau frater tuus consolans se tibi ad occidendum te.

43. Et nunc fili mi, ausculta voci meae, et surge, fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem.

44. Et commoreris cum eo diebus aliquibus, donec recedit excandescentia fratris tui.

45. Usque recedat ira fratris tui a te, et obliviscatur ejus

quod fecisti illi, et mittam et accipiam te exinde; quare orbabor etiam ambobus vobis die uno.

46. Et dixit Rebecca ad Jischakum, fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, sicut illae e filiabus terrae, quare mihi vitae.

CONTENTA.

3490. Prius, ubi de Jischako et Rebecca, actum est in sensu interno, de Rationali, quomodo Dominus illud in Se Divinum fecerat, nunc agitur in sensu interno de Naturali, quomodo Dominus id in Se Divinum fecit, Esau est bonum ejus, et Jacob est verum; quippe Dominus, cum in mundo fuit, totum Humanum suum, tam interius quod est Rationale, quam exterius quod est Naturale, et quoque ipsum Corporeum, in se Divinum fecit; et hoc secundum Ordinem Divinum; secundum quem etiam Dominus hominem novum facit seu regenerat; quapropter in sensu repraesentativo hic quoque agitur de Regeneratione hominis quoad ejus Naturale, in quo sensu etiam *Esau* est bonum naturalis, et Jacob verum ejus; utrumque usque Divinum, quia omne bonum et verum, quod regenerato, est a Domino.

SENSUS INTERNUS.

3491. [Vers. 1.] *Et fuit, quod senuit Jischak, et caligabant oculi ejus a videndo, et vocavit Esavum filium suum majorem, et dixit ad eum, fili mi, et dixit ad eum, ecce me.* Fuit quod senuit Jischak, significat cum status adesset: et caligabant oculi ejus a videndo, significat cum Rationale vellet illustrare Naturale Divino: et vocavit Esavum filium suum majorem, significat affectionem boni naturalis seu bonum vitae: et dixit ad eum, fili mi, et dixit ad eum, ecce me, significat ex praeviso et proviso praesentiam.

3492. Fuit quod senuit Jischak, quod significet cum status adesset, constat a significatione senescere, quod sit novi

status praesentia, senectus enim in Verbo significat et exuitionem status prioris, et induitionem status novi, et hoc ex causa, quia senectus est ultimum aetatis, cum corporea incipiunt exui, et cum illis amores qui sunt aetatis quae praecessit, et sic cum illustrari incipiunt interiora, nam remotis illis, illustrantur haec; tum quoque quia Angeli, qui spiritualiter illa quae in Verbo percipiunt, non amplius senectutis alicujus ideam habent, sed pro illa ideam vitae novae, ita hic quod status adesset, nempe quod Divinum Rationale, quod per Jischakum repraesentatur, desideraret Naturale, sibi correspondens, hoc est, quod Divinum etiam esset.

3493. Et caligabant oculi ejus a videndo, quod significet cum Rationale vellet illustrare Naturale Divino, constat ex significatione oculorum, quod sit visus interior seu rationalis, de qua n: 2701; et ex significatione videre, quod sit appercipere et intelligere, de qua n: 2150. 2325. 2807, inde cum caligare dicuntur oculi, significantur quod amplius non apperceptio, hic non apperceptio illarum rerum quae in naturali; et quia haec significantur per illa verba, significatur quod Rationale vellet illustrare Naturale Divino: quomodo se res habet, constare potest ab illis, quae prius de Rationali et Naturali, apud hominem cum regeneratur, dicta et ostensa sunt, nempe quod Rationale prius regeneretur quam Naturale, ex causa quia Rationale est interius et sic propius [2] Divino, et quoque quia est purius et sic aptius ad recipiendum Divinum, quam Naturale, etiam ex causa quia per Rationale regenerandum est Naturale, videatur n: 3286. 3288. 3321: cum itaque Rationale regeneratum est, et non Naturale, tunc illud apparet sibi caligare, nam non est correspondentia; Rationale enim visum suum habet a luce coeli, et Naturale visum suum a luce mundi, nisi correspondentia sit, Rationale nihil videre potest quod in Naturali, est illi omne quod ibi sicut umbra, aut quoque sicut caligo, at vero cum correspondentia est, tunc apparent Rationali illa quae sunt in Naturali in luce, quia tunc illustrantur illa quae lucis mundi, ab illis quae lucis coeli sunt, illa tunc sicut pellucent: sed haec melius patent ab illis, quae de Correspondentia prius dicta et ostensa sunt, videantur n: 2987. 2989. 2971. 2990. 3002. 3138. 3167. 3222. 3223. 3225. 3337.

3486. Per haec nunc aliqualiter capi potest, quod per illa verba, „Caligabant oculi Jischaki a videndo," significetur quod Rationale vellet illustrare Naturale Divino, nempe id etiam Divinum facere, nam in sensu supremo agitur de Domino; quae sic illustrari possunt per illa quae existunt apud hominem cum is regeneratur, de quibus dictum; est enim Regeneratio hominis imago glorificationis Domini, n: 3043. 3138. 3212. 3296. 3490.

3494. Et vocavit Esavum filium suum majorem, quod significet affectionem boni naturalis seu bonum vitae, constat ex repraesentatione Esavi, quod sit Divinum bonum Naturalis, de qua n: 3300. 3302. 3322; et quia bonum naturalis est, quod in affectione et vita apparet, ita est affectio boni naturalis seu bonum vitae, quod hic per Esavum repraesentatur. Affectio boni in Naturali, et inde bonum vitae, est quod filius major dicitur; at affectio veri, et inde doctrina veri, est quae filius minor; quod affectio boni et inde bonum vitae sit filius major, hoc est, primogenitus, patet manifeste ex eo, quod infantes omnium primo sint in bono, sunt enim in statu innocentiae, inque statu amoris erga parentes et nutricem, et in statu charitatis mutuae erga infantes socios, sic ut cuivis homini bonum sit primogenitum; hoc bonum, in quod ita initiatus est homo cum infans, permanet, nam quicquid ab infantia imbuitur, induit vitam, et quia permanet, fit bonum vitae; si enim homo absque tali bono, quod ab infantia secum traxerat, foret, non foret homo, sed foret magis [3] ferus quam aliqua fera sylvae; non quidem apparet, quod adsit, quia omne id quod in infantili aetate imbuitur, hoc non apparet aliter quam sicut naturale, ut satis patet ab ambulatione, a reliquis motibus corporis, a moribus et decoris civilis vitae, tum ex loquela, et ex pluribus aliis; inde constare potest, quod bonum sit filius major, hoc est, primogenitus, et inde quod Verum sit filius minor, seu postea genitus, nam verum discitur non nisi quam in aetate puerili, adolescente et adulta. Utrumque tam bonum quam verum, quod in Naturali seu Externo homine, est filius, nempe filius Rationalis seu Interni hominis, nam quicquid existit in Naturali seu Externo homine, hoc influit a Rationali seu Interno homine, et ex eo quoque existit et nascitur; quod inde non existit

et nascitur, non est vivum humanum, foret sicut diceres quoddam sensuale corporeum absque anima: inde est, quod tam bonum quam verum, dicantur filii, et quidem filii Rationalis; sed usque non est Rationale quod producit et gignit Naturale, sed est influxus per Rationale in Naturale, qui influxus est a Domino; inde Ipsius filii sunt omnes Infantes qui nascuntur, et dein cum sapientes fiunt, quantum etiam tunc simul infantes sunt, hoc est, in infantiae innocentia, in infantiae amore in parentem, tunc Dominum, et in infantiae charitate mutua erga infantes socios, tunc proximum; tantum a Domino ut filii adoptantur.

3495. Et dixit ad eum, fili mi, et dixit ad eum, ecce me, quod significet ex praeviso et proviso praesentiam, constat ex significatione vocavit eum et dixit ad eum, fili mi, quod sit ex praeviso et proviso, quia praedicatur de Divino Domini; et ex significatione dixit ad eum, ecce me, quod est responsum, quod sit praesentia.

3496. Vers: 2. 3. 4. *Et dixit, ecce quaeso senui, non scio diem mortis meae. Et nunc tolle quaeso arma tua, pharetram tuam, et arcum tuum, et exi agrum, et venare mihi venationem. Et fac mihi cupedias quemadmodum amavi, et adduc mihi; et edam, propterea ut benedicat tibi anima mea, antequam morior.* Dixit, ecce quaeso senui, significat quod status adesset: non scio diem mortis meae, significat vitam in naturali: Et nunc tolle quaeso arma tua, pharetram tuam, et arcum tuum, significat doctrinalia boni quae ei: et exi agrum, significat ubi bona humus: et venare mihi venationem, significat boni verum: Et fac mihi cupedias quemadmodum amavi, significat amoena inde quia ex bono: et adduc mihi et edam, significat appropriationem: propterea ut benedicat tibi anima mea, significat adjunctionem ad suam vitam: antequam morior, significat primum statum resuscitationis in naturali.

3497. Quod dixit ecce quaeso senui, significet quod status adesset, constat ex illis, quae de significatione senescere supra n: 3492, dicta sunt.

3498. Non scio diem mortis meae, quod significet vitam in naturali, constat a significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788; et ex significatione mor-

tis, quod sit resurgere, seu resuscitari in vitam, de qua n: 3326; ita per diem mortis significatur status resuscitationis vitae, seu quod idem, vita; quod in naturali, patet, quia de vita ibi agitur. Quomodo haec se habent, non constare potest, nisi sciatur, quomodo se habet cum vita Rationalis, et cum vita Naturalis, seu quod idem est, cum vita Interni hominis et cum vita Externi; vita Rationalis seu Interni hominis distincta est a vita Naturalis seu Externi, et quidem ita distincta, ut [vita] Rationalis seu Interni hominis detur praeter a vita Naturalis seu Externi, sed vita Naturalis seu Externi hominis non dari potest absque vita Rationalis seu Interni; Externus enim vivit ab Interno, usque adeo, ut si vita Interni hominis cessaret, vita Externi illico fieret nulla; Exteriora enim ita dependent ab Interioribus, sicut posteriora a prioribus, aut sicut effectus a causa efficiente, si enim cessaret causa efficiens, effectus illico nullus esset; ita quoque se habet cum vita Externi hominis respective ad vitam Interni: hoc manifeste constare potest ab homine; cum enim homo est in mundo seu vivit in corpore, Rationale ejus est distinctum a Naturali, usque adeo, ut homo abduci possit a sensualibus externis quae sunt corporis, etiam aliqualiter a sensualibus interioribus quae sunt ejus naturalis hominis, et in Rationali suo esse, ita in cogitatione spirituali; hoc adhuc melius patet ex eo, quod, cum homo moritur, sensualia externa, quae sunt corporis, prorsus relinquat, et tunc vitam interioris sui hominis retineat; imo etiam quod scientifica, quae sunt memoriae externae seu naturalis, quidem secum habeat, sed usque illa non fruatur, videatur n: 2475. 2476. 2477. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2485. 2486: inde patet, quod Rationalis seu Internus homo distinctus sit ab Externo: sed cum homo in corpore vivit, tunc Rationale ejus non apparet distinctum a Naturali, ex causa, quia in mundo est seu in natura, et quia ita, apparet vita Rationalis in Naturali, usque adeo, ut non aliqua vita appareat esse Rationali, si non simul Naturali; quod Rationali tantum vitae appareat esse tunc, quantum ei Naturale correspondet, videatur supra n: 3493. Inde constare potest, quod sit vita in Naturali correspondens, quae significatur per illa verba, quae Jischakus ad Esavum dixit, non scio diem mortis meae; per Jischakum enim repraesenta-

tur Rationale, et per Esavum Naturale, utrumque quoad bonum ibi.

3499. Et nunc tolle quaeso arma tua, pharetram tuam, et arcum tuum, quod significet doctrinalia boni quae ei, constat a significatione armorum, pharetrae et arcus, quod sint doctrinalia, de qua n: 2686. [4] 2709, hic doctrinalia boni quae ei, nempe bono naturalis, quod per Esavum repraesentatur.

3500. Et exi agrum, quod significet ubi bona humus, constat a significatione agri, quod sit bonum Ecclesiae, tum bonum doctrinae, de qua n: 2971. 3196. 3310. 3317, ita bona humus.

3501. Et venare mihi venationem, quod significet boni verum, constat ex significatione venari et venationis, quod sit verum naturalis ex quo bonum vitae, de qua n: 3309, hic verum quod ex bono, quia ad Esavum dicitur, per quem, ut dictum, repraesentatur bonum naturalis.

3502. Et fac mihi cupedias quemadmodum amavi, quod significet amoena inde quia ex bono, constat a significatione cupediarum, quod sint amoena, quae quia ex Esavo, per quem repraesentatur bonum naturalis, est quia ex bono; Cupediae in Lingua originali sunt jucunda et amoena saporis, et significant in sensu interno jucunda quae sunt boni et amoena quae sunt veri, ex causa, quia Sapor, sicut reliqui sensus corporis, correspondent coelestibus et spiritualibus, de qua correspondentia, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus agendum. Haec quomodo se habent, nec constare potest, nisi sciatur, quomodo Naturale novum fit seu vitam accipit a Rationali, hoc est, per Rationale a Domino; Naturale non novum fit, seu vitam accipit Rationali correspondentem, hoc est, regeneratur, nisi per doctrinalia seu cognitiones boni et veri, homo coelestis per cognitiones boni primum, at homo spiritualis per cognitiones veri primum; doctrinalia seu cognitiones boni et veri non possunt naturali homini communicari, ita nec conjungi et appropriari nisi per jucunda et amoena illi accommodata, nam per viam externam seu sensualem insinuantur; quicquid non per jucundum quoddam aut amoenum intrat, id non inhaeret, ita nec permanet; haec sunt, quae significantur per boni ve-

rum et amoena inde, et haec sunt de quibus in sequentibus agitur.

3503. Adduc mihi ut edam, quod significet appropriationem, constat a significatione edere, quod sit appropriatio, de qua n: 2187. 2343. 3168.

3504. Propterea ut benedicat tibi anima mea, quod significet adjunctionem ad suam vitam, proinde vitam Rationali correspondentem, constat ex significatione benedici, quod sit donari bono coelesti et spirituali, de qua n: 981. 1731. 2846. 3017. 3406: Bonum enim infantiae et inde vitae, quod idem est ac bonum naturalis, et quod repraesentatur per Esavum, non est bonum spirituale, nam bonum infantiae est absque scientia, et absque intelligentia, ita absque sapientia; bonum infantiae fit bonum spirituale per implantationem veri, ita per regenerationem, videatur n: 1616. 1802. 2280. 2290. 2291. 2299. 2304. 2305. 2307. 3494 f: [5] inde correspondentia inter rationalia et naturalia, proinde adjunctio naturalis hominis ad vitam rationalis; haec adjunctio ad suam vitam, est quae significatur per benedicat tibi anima mea.

3505. Antequam morior, quod significet primum statum resuscitationis in naturali, constat a significatione mori, quod sit resurgere seu resuscitari in vitam, de qua n: 3326. 3498; quod hic primus status sit, patet ab eo, quod bonum infantiae et inde bonum vitae sit, quod primum regenerationis est; qui status per Esavum huc usque repraesentatus est; sequentes status sunt, de quibus in serie in hoc Capite agitur.

3506. Vers: 5. 6. 7. *Et Rebecca audiens in loquendo Jischak ad Esavum filium suum; et ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, dicendo, ecce audivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo. Adduc mihi venationem, et fac mihi cupedias, et edam, et benedicam tibi coram Jehovah, ante mortem meam.* Rebecca audiens in loquendo Jischak ad Esavum filium suum, significat affectionem veri, et vitam ex illa: et ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum, significat affectionis boni conatum ad comparandum verum, quod Rationali Divino adjungeretur. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, dicendo, significat perceptionem Do-

mini ex Divino vero de naturali vero: ecce audivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo, significat quod Divinum bonum Divini Rationalis affectionem boni vellet: Adduc mihi venationem, significat boni verum: et fac mihi cupedias, significat desiderium et delectationem ex amoenitate inde: et edam, significat appropriationem ita: et benedicam tibi coram Jehovah, significat conjunctionem sic: ante mortem meam, significat ita vitam in naturali.

3507. Rebecca audiens in loquendo Jischak ad filium suum, quod significet affectionem veri, et vitam ex illa, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Verum conjunctum Divino bono ibi, ita quod ipsa affectio veri; et ex significatione audiens in loquendo Jischak, quod sit vita inde; audire enim in loquendo in sensu interno est influxus, ex eo quod audire in sensu repraesentativo sit obtemperare, n: 2542, et loqui sit velle et influere, n: 2626. 2951. 3037, ita in supremo sensu, audiens in loquendo, est vita inde, nempe Divini Veri ex Divino Bono; ad filium suum, in sensu interno est de bono naturalis, et inde vero naturalis: quod ille sensus eorum verborum sit, quia admodum discedit a sensu literae, qui historicus, non ita apparet; at usque talis est; angelicae enim ideae prorsus dissimiles sunt ideis humanis, angelicae sunt spirituales, et cum interius vadunt, sunt coelestes; humanae autem sunt naturales, et cum ex historicis sunt, sunt sensuales; sed usque a Domino talis correspondentia inter spiritualia quae sunt coeli, et naturalia quae sunt mundi, per Verbum facta est, ut ideae naturales vertantur in spirituales, et hoc momento; inde est conjunctio coeli cum mundo per hominem, et quidem per Verbum, proinde per Ecclesiam in qua Verbum: quod Correspondentia naturalium et spiritualium sit in omnibus et singulis, quae usque mente capi et percipi possunt, ex Divina Domini Misericordia, constabit ex illis, quae de Maximo Homine, ad finem capitum sequentium ab experientia, dicendum.

3508. Et ivit Esau agrum ad venandum venationem, ad adducendum, quod significet affectionis boni conatum ad comparandum verum quod Rationali Divino conjungeretur, constat a repraesentatione Esavi, quod sit bonum naturalis, de

qua prius; inde est affectio boni Rationalis in Naturali, nam bonum quod in naturali, non est naturalis, sed est rationalis in naturali, videatur n: 3498; ex significatione exire agrum ad venandum venationem ad adducendum, quod sit conatus ad comparandum sibi verum, ager enim est ubi bona humus, n: 3500; venatio est verum quod ex bono, n: 3501; ad adducendum est ad comparandum, ita ad adjungendum Divino Rationali. Agitur hic, ut supra dictum, in supremo sensu de glorificatione Naturalis Domini, et in sensu repraesentativo de regeneratione naturalis apud hominem, n: 3490; secundum ordinem est, ut id fiat per verum, hoc est, per cognitiones boni et veri, nam absque illis Naturale non potest illustrari a Rationali, seu per Rationale, ita non regenerari, cognitiones sunt vasa recipientia boni et veri a Rationali influentis; vasa qualiter et quantum recipiunt, taliter et tantum illustrantur: vasa, quae recipiunt bonum et verum a rationali, sunt ipsa vera naturalis, quae non sunt nisi quam scientifica, cognitiones, et doctrinalia; ex ordine illorum quae influunt, et ex ordine illorum quae ibi sunt inter se, fiunt bona; inde Naturalis bonum.

3509. Et Rebecca dixit ad Jacobum filium suum, quod significet perceptionem Domini ex Divino vero de naturali vero, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077; ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2506 2515. 2552. 2619; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit Domini Naturale [6] quoad verum, de qua n: 3305; inde patet, quod per „Rebecca dixit ad Jacobum filium suum,“ significetur perceptio Domini ex Divino Vero de Naturali vero. Quod Dominus ex Divino Bono Divini Rationalis, quod repraesentatur per Jischakum, voluerit per bonum Naturalis, quod repraesentatur per Esavum, comparare sibi Verum, per quod glorificaret seu Divinum faceret Naturale, sed quod Dominus ex Divino Vero Divini Rationalis, quod repraesentatur per Rebeccam, voluerit per Verum naturalis, quod repraesentatur per Jacobum, comparare sibi verum, per quod glorificaretur seu Divinum fieret Rationale, non capi potest, nisi illustretur per illa quae existunt apud hominem, cum is regeneratur seu novus fit a Domi-

no; et ne quidem ab hoc, nisi sciatur, quomodo se habet cum Rationali quoad bonum et quoad verum ibi, quapropter paucis dicendum; Mens rationalis est distincta in binas facultates, una facultas ejus vocatur voluntas, altera Intellectus; quod a voluntate profluit, cum regeneratur homo, vocatur bonum, quod ab intellectu vocatur verum; antequam homo regeneratus est, voluntas non unum agit cum intellectu, sed illa vult bonum, hic autem verum, usque ita, ut conatus voluntatis percipiatur admodum distinctus a conatu intellectus; sed hoc percipitur modo ab illis qui reflectunt, et sciunt quid voluntas et quae ejus, et quid intellectus et quae ejus, sed non ab illis, qui illa non sciunt ac ideo non reflectunt; et quia mens naturalis regeneratur per mentem rationalem, videatur n: 3493, et quidem secundum ordinem ita, quod bonum Rationalis non immediate influat in bonum naturalis ac id regenerat, sed per verum quod est intellectus, ita secundum apparentiam ex vero rationalis: haec sunt, de quibus in hoc Capite in sensu interno agitur; Jischakus enim est Mens rationalis quoad bonum quod est voluntatis, Rebecca est quoad verum quod est intellectus, Esau est bonum naturalis existens a bono Rationalis, Jacob est verum naturalis existens a bono Rationalis per verum ibi. Ex his constare potest, qualia arcana in sensu interno Verbi continentur; sed usque sunt paucissima quae ad captum humanum describi possunt; quae transcendunt, et non possunt describi, sunt indefinita; quo enim Verbum penitius vadit, hoc est, quo interius in coelum, eo sunt indefinitiora, et quoque ineffabiliora, non modo coram homine, sed etiam coram angelis inferioris coeli, et cum ad intimum coelum, percipiunt ibi Angeli quod infinita sint, et illis prorsus incomprehensibilia, quia Divina: tale est Verbum.

3510. Ecce audivi patrem tuum loquutum ad Esavum fratrem tuum, dicendo, **quod significet quod Divinum bonum Divini Rationalis affectionem boni vellet, constat a repraesentatione Jischaki, hic patris, quod sit Divinum bonum Divini Rationalis, de qua prius; a significatione loqui, quod sit velle, de qua n: 2626. 2951. 3037; et a repraesentatione Esavi, quod sit affectio boni in naturali, de qua supra n: 3508.**

3511. Adduc mihi venationem, quod significet boni ve-

rum, constat ex significatione venationis, quod sit boni verum, de qua supra n: 3501.

3512. Et fac mihi cupedias, quod significet desiderium et delectationem ex amoenitate inde, constat ex significatione cupediarum, quod sint amoena, de qua supra n: 3502, ita desiderium et delectatio ex amoenitate inde, nempe ex vero; nam ut in loco citato dictum est, vera in naturale hominis introducuntur per amoena ei convenientia, et quae non per amoena introducta sunt, non inhaerent, ita nec conjunguntur Rationali per correspondentiam: etiam Vera, sicut omnia alia scientifica, locum suum in memoria, quae est naturalis hominis, sortiuntur secundum amoena et jucunda, quae introduxerunt, ut patet ex eo, quod cum amoena et jucunda illa redeunt, etiam res, quae per illa introductae sunt, redeant, et quoque vicissim, cum res revocantur, etiam jucunda seu amoena, quibus adjunctae sunt, simul excitentur.

3513. Et edam, quod significet appropriationem ita, constat ex significatione edere, quod sit appropriari, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3503; appropriatio fit, cum per amoena et delectabilia insinuantur vera, seu cognitiones boni et veri, in naturale, et cum haec vera adjunguntur bono ibi, tunc fit communicatio cum vero et bono Rationalis, ita cum Rationali, haec communicatio est quae vocatur appropriatio, nam sunt Rationalis in Naturali; quae enim in Rationali sunt se habent ad illa quae in Naturali, sicut particularia ad communia; notum est, quod ex particularibus existat commune, et quod absque particularibus non existat aliquod commune; commune particularium Rationalis est quod sistitur in Naturali; et quia commune est, sub alia forma apparet, et hoc secundum ordinem particularium constituentium, ita secundum formam inde; si singularia et inde particularia boni coelestis et veri spiritualis sunt quae formant commune in naturali, tunc existit forma coelestis et spiritualis, et in quadam imagine repraesentatur in singulis communis, aliquid coeli; at si singularia et particularia non sunt boni et veri, sed mali et falsi, quae formant communia in Naturali, tunc in imagine repraesentatur in singulis communis, aliquid inferni. Talia sunt, quae significantur per Edere et Bibere in Sacra Coena, ubi etiam per Edere et Bibere

significatur appropriatio, nempe per Edere appropriatio boni, et per Bibere appropriatio veri; si Bonum, nempe Amor in Dominum, et Charitas erga proximum formant Internum seu Rationalem hominem, et per hunc Externum et Naturalem correspondentem, tunc fit homo in particulari et communi imago coeli, proinde imago Domini; at si contemtus Domini et boni ac veri fidei, atque odium erga proximum formant, tunc fit homo in particulari et communi imago inferni, et magis cum simul hoc fit in sancto, inde enim prophanatio; haec sunt, quod, qui digne edunt et bibunt, illis vita aeterna approprietur, qui autem indigne edunt et bibunt, sibi mortem approprient.

3514. Et benedicam tibi coram Jehovah, quod significet conjunctionem sic, constat ex significatione benedicam tibi, quod sit adjunctio ad suam vitam, de qua supra n: 3504; hic quia dicitur, benedicam tibi coram Jehovah, est conjunctio; adjunctio praedicatur de communicatione veri Naturalis cum Bono Rationalis; sed conjunctio de communicatione boni Naturalis cum Bono Rationalis; nam parallelismus inter Dominum et hominem datur quoad coelestia quae sunt boni, non secundum spiritualia quae sunt veri, videatur n: 1832.

3515. Ante mortem meam, quod significet ita vitam in Naturali, constat ex significatione mortis, quod sit resuscitatio in vitam, de qua supra n: 3498. 3505.

3516. Vers: 8. 9. 10. *Et nunc fili mi, ausculta voci meae, ad quod ego praecipio tibimet. Vade quaeso ad gregem, et accipe mihi exinde duos haedos caprarum bonos, et faciam illos cupedias patri tuo, quemadmodum amat. Et adducas patri tuo, et edat, propterea ut benedicat tibi ante mortem suam.* Nunc fili mi, ausculta voci meae, ad quod ego praecipio tibimet, significat desiderium et delectationem perceptam a Divino Vero in Divino Rationali erga Verum Naturale: Vade quaeso ad gregem, significat ad bonum naturale domesticum non conjunctum Divino Rationali: et accipe mihi exinde duos haedos caprarum bonos, significat illius boni vera: et faciam illos cupedias patri tuo quemadmodum amat, significat quod inde delitias faciet: et adducas patri tuo et edat, significat Divino Bono Divini Rationalis, et adpropriationem: propterea ut

benedicat tibi, significat conjunctionem sic: ante mortem suam, significat resuscitationem in naturali.

3517. Nunc fili mi, ausculta voci meae, ad quod ego praecipio tibimet, quod significet desiderium et delectationem perceptam a Divino Vero in Divino Rationali erga verum naturale, constat a repraesentatione Rebeccae quae haec loquitur, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis, de qua prius; et ex repraesentatione Jacobi, ad quem haec dicuntur, quod sit Verum naturale, de qua etiam prius; quod desiderium et delectatio sit, patet absque explicatione.

3518. Vade quaeso ad gregem, quod significet bonum naturale domesticum, non conjunctum Divino Rationali, constat a significatione gregis, quod sit bonum, de qua n: 343. 415. 1565, hic bonum naturale, quia ad Jacobum dicitur, et quidem domesticum, quia domi erat, at ager unde venationem suam acciperet Esau, per quem bonum naturalis significatur, n: 3500. 3508, erat bonum non domesticum: alioquin grex in Verbo praedicatur de bono Rationalis, sed tunc armentum de bono Naturalis, videatur n: 2566: Bonum naturale *domesticum*, est id bonum, quod homo a parentibus trahit, seu in quod nascitur, perquam distinctum a bono naturalis, quod influit a Domino; quid et quale sit bonum Naturale, videatur n: 3470. 3471; quapropter distinctionis causa, unum bonum vocatur *Bonum Naturalis,* alterum vero *Bonum Naturale:* praeterea unusquisque homo bonum domesticum accipit a patre, et a matre, quae etiam bona in se distincta sunt; quod a patre accipit, est interius, quod a matre est exterius: apud Dominum, haec bona distinctissima fuerunt, nam Bonum quod habuit a Patre, fuit Divinum, quod autem a matre, haereditario malo contaminatum; illud Bonum in Naturali, quod Dominus habuit a Patre, fuit Ipsius proprium, quia ipsa Vita Ipsius, et id est, quod repraesentatur per Esavum; at bonum naturale quod Dominus traxit a matre, quia malo haereditario contaminatum, fuit in se malum, et id est quod intelligitur per bonum domesticum; hoc bonum, quamvis tale, usque inservivit pro reformatione Naturalis, sed postquam inserviverat, rejectum est. Apud unumquemvis hominem, qui regeneratur, simile fit, bonum, quod homo a Domino ut a novo [7] Patre accipit, est

interius, at bonum quod trahit a parentibus, est exterius, illud bonum quod a Domino accipit, vocatur spirituale, hoc autem quod a parentibus trahit, bonum naturale; hoc bonum, nempe quod a parentibus trahit, inservit omnium primo pro reformatione ejus, per illud enim, ut per volupe et jucundum, introducuntur scientifica, et postmodum cognitiones veri; sed postquam inserviverat [8] ut medium pro hoc usu, separatur inde, et tunc prodit spirituale, et se manifestat: hoc constare potest a multa experientia, ut solum ex eo, cum puer primum instruitur, afficitur ille cupidine sciendi, primum non propter aliquem finem illi manifestum, sed ex voluptate quadam et jucunditate connata et aliunde; postea cum adolescit, afficitur cupidine sciendi propter aliquem finem, ut nempe prae aliis seu aemulis excellat; dein propter aliquem finem in mundo; at cum regenerandus, ex jucundo et amoeno veri, et cum regeneratur, quod fit in adulta aetate, ex amore veri, et dein ex amore boni; fines tunc qui praecesserant, et illorum jucunda, paullatim separantur, quibus succedit bonum interius quod a Domino, et se in affectione ejus manifestat: inde patet, quod priora jucunda, quae apparuerunt in externa forma ut bona, inserviverint pro mediis: tales successiones mediorum sunt continuae: se habent haec comparative sicut arbor, quae prima aetate seu primo vere ramos suos foliis ornat, dein procedente aetate seu vere floribus decorat, et dein circa aestatem germinationes primas fructuum producit, quae dein fructus fiunt, et tandem in illis semina ponit, in quibus arbores similes novas, et integrum hortum, potentia, et si disseminantur, actu, habet: talia comparativa sunt in natura, quae quoque sunt repraesentativa, nam universa natura est theatrum repraesentativum Regni Domini in coelis, inde Regni Domini in terris, seu in Ecclesia, et inde Regni Domini apud unumquemvis regeneratum. Inde patet, quomodo bonum naturale seu domesticum, tametsi mere jucundum externum, et quidem jucundum mundanum, inserviat pro medio producendi bonum Naturalis, quod se conjungat cum bono Rationalis, et sic fiat bonum regeneratum seu spirituale, hoc est, bonum quod a Domino. Haec sunt, quae per Esavum et Jacobum in hoc Capite repraesentantur et significantur.

3519. Et accipe mihi exinde duos haedos caprarum bonos,

quod significet illius boni vera, constat ex significatione haedorum caprarum, quod sint vera boni, de qua sequitur: quod duo fuerint, est quia sicut in Rationali, ita in Naturali, sunt quae voluntatis et quae intellectus; quae in Naturali ad voluntatem se referunt, sunt jucunda, quae ad intellectum ibi, sunt scientifica; haec duo conjuncta erunt, ut sint aliquid. Quod haedi caprarum sint vera boni, constare potest ab illis locis in Verbo, ubi haedi et caprae nominantur: sciendum, quod omnes bestiae mites et utiles, quae nominantur in Verbo, significent in genuino sensu coelestia quae sunt boni, et spiritualia quae sunt veri, videatur n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 2180. 2781. 3218; et quia varia genera coelestium seu bonorum sunt, et consequenter varia genera spiritualium seu verorum, aliud per unam bestiam, quam per alteram significatur, nempe aliud per agnum, aliud per haedum, aliud per ovem, per capram, per arietem, per hircum, per juvencum, per bovem, tum quoque aliud per equum et per camelum; etiam aliud per aves; et aliud quoque per bestias maris, ut per cetos, et per pisces; sunt coelestium et spiritualium genera plura, *quam* ut enumerari queant, consequenter bonorum et verorum, tametsi cum coeleste seu bonum nominatur, tum cum spirituale seu verum, appareat sicut non multiplex, sed modo unum foret; sed quam multiplex utrumque sit, seu quam innumerabilia eorum genera sunt, constare potest ex illis, quae de coelo n: 3241, dicta sunt, nempe quod distinctum sit in innumerabiles societates, et hoc secundum genera coelestium et spiritualium, seu bonorum amoris et inde verorum fidei; ac praeterea unumquodvis genus boni, et unumquodvis veri, innumerabiles species habet, in quas distinctae sunt societates cujusvis generis; et unaquaevis species similiter: universalissima genera boni et veri, sunt quae repraesentata sunt per animalia, quae in holocaustis et sacrificiis offerebantur; et quia genera in se distinctissima sunt, mandatum est expresse, quod illa non alia adhiberentur, in quibusdam nempe Agni et Agnae, tum Haedi et Capellae caprarum, in quibusdam Arietes et Oves, tum Hirci, in aliis vero vituli, juvenci et boves; tum quoque columbae et turtures, videatur n: 922. 1823. 2180. 2805. 2807. 2830. 3218: [9] quid autem Haedi et Caprae significaverunt, consta-

re potest tam ex sacrificiis, in quibus offerebantur, quam ex aliis locis in Verbo; exinde patet, quod Agni et Agnae significaverint Innocentiam Interni seu Rationalis hominis, et quod Haedi et Caprae Innocentiam Externi seu Naturalis hominis, ita Verum et Bonum illius. Quod Verum et Bonum Innocentiae Externi seu Naturalis hominis per Haedum et Capram significetur, constat ex his in Verbo; apud Esaiam, „Commorabitur lupus cum *Agno*, et pardus cum *Hoedo* cubabit, vitulus etiam et leo juvenis, et ovis una, et puer parvus ducet eas," XI: 6; ibi agitur de Regno Domini, et ibi de statu nullius timoris a malo, seu nullius metus pro inferno, quia apud Dominum; Agnus et Hoedus pro illis qui [in] innocentia sunt, qui quia omnium tutissimi sunt, primo loco nominantur. Cum omne primogenitum Aegypti perculeretur, mandatum fuit, ut pecudem integram et masculam de *Agnis* vel *Hoedis* mactarent, et de sanguine darent super postes et super superliminare domuum, et sic non esset illis plaga a percussore, Exod: XII: 5. 7. 13; primogenitum Aegypti, est bonum amoris et charitatis exstinctum, n: 3325; Agni et hoedi sunt status innocentiae, in quibus qui sunt, a malo sunt tutati; omnes enim in coelo per status innocentiae a Domino tutantur, tutela illa per mactationem agni aut hoedi, et sanguinis super postes et superliminare domuum, repraesentata fuit. Cum alicui visus erat Jehovah per Angelum, ne moreretur, sacrificabatur *Hoedus caprarum;* ut cum visus Gideoni, Jud: VI: 19; et Manoacho, Jud: XIII: 15. 16. 19; causa erat, quod Jehovah seu Dominus nemini, ne quidem Angelo, possit apparere, nisi ille, cui apparet, sit in statu innocentiae; quapropter ut primum Dominus adest, mittuntur in statum innocentiae, nam Dominus per innocentiam intrat, etiam apud Angelos in coelo; ea propter nemo in coelum venire potest, nisi aliquid innocentiae habeat, secundum Domini verba apud Matthaeum Cap: XVIII: 3. Marc: X: 15. Luc: XVIII: 17; quod se morituros crederent, cum appareret Jehovah, nisi offerrent holocaustum tale, videatur Judic: XIII: 22. 23. Quia genuinus amor conjugialis est innocentia, n: 2736, solenne fuit in Ecclesia Repraesentativa intrare ad uxorem per munus *hoedi caprarum*, ut de Simsone Judic: XV: 1, legitur; etiam de Jehuda cum ad Thamarem, Gen: XXXVIII: 17. 20.

23. Quod Hoedus et Capra significaverint Innocentiam, etiam patet a Sacrificiis reatus, cum quis per errorem peccaverit, quod illa offerrent, Levit: I: 10. Cap: IV: 28. [10] Cap: V: 6; peccatum per errorem, est peccatum ignorantiae, in qua innocentia. Idem patet a Mandato hoc Divino apud Mosen, „Primitias primitiarum terrae tuae afferes domum Jehovae Dei tui: non elixabis *Hoedum* in lacte matris suae," Exod: XXIII: 19. Cap: XXXIV: 26, ubi per primitias terrae, quas afferrent domum Jehovae, significatur status innocentiae quae in infantia; et per non elixare hoedum in lacte matris suae, quod non innocentiam infantiae perderent; quia illa significantur, sequitur unum mandatum incontinenter alterum, in utroque loco citato, quae in sensu literali prorsus diversa apparent, sed in sensu interno cohaerent. Quia Hoedi et Caprae, ut dictum, significaverunt Innocentiam, etiam jussum erat, ut aulaea super habitaculum tentorii conficerentur ex *lana caprarum*, Exod: XXV: 4. Cap: XXVI: 7. Cap: XXXV: 5. 6. 23. 26. [11] Cap: XXXVI: 14, in signum, quod omnia sancta, quae inibi repraesentabantur, ducerent suam essentiam ab innocentia; per lanam caprarum significatur ultimum seu extimum innocentiae, quod in ignorantia est, qualis est apud Gentes, quae in sensu interno Aulaea Tabernaculi sunt. Exinde nunc patet, quaenam et qualia boni vera per duos hoedos caprarum bonos, de quibus Rebecca mater ad Jacobum filium dixit, significantur, nempe quod Innocentiae seu Infantiae, illa nempe quae Esavus adduceret ad patrem suum Jischakum, de quibus supra n: 3501. 3508; quae quidem non illa [12] erant, sed initio apparebant sicut illa; inde est, quod Jacobus per illa simulabat Esavum.

3520. Et faciam illos cupedias patri tuo quemadmodum amat, quod significet quod inde delitias faciet, constat a significatione cupediarum, quod sint amoena ex bono, de qua supra n: 3502, hic delitiae vocantur, quia vera non ex bono genuino, sed ex bono domestico, n: 3518.

3521. Et adducas patri tuo et edat, quod significet Divino Bono Divini Rationalis et adpropriationem, constat a repraesentatione Jischaki hic patris, quod sit Divinum Bonum Divini Rationalis, de qua prius; et a significatione edere, quod

sit appropriatio, de qua supra n: 3513; sed quod verum ex bono domestico non adpropriatum sit, constabit a sequentibus.

3522. Propterea ut benedicat tibi, quod significet conjunctionem sic, constat a significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3504. 3514.

3523. Ante mortem suam, quod significet resuscitationem in naturali, constat a significatione mortis, quod sit resuscitatio, de qua etiam supra n: 3498. 3505; quod in naturali, patet.

3524. Vers: 11. 12. 13. *Et dixit Jacob ad Rebeccam matrem suam, ecce Esau frater meus vir pilosus, et ego vir laevis. Fortassis palpaverit me pater meus, et ero in oculis ejus sicut seducens, et adducam super me maledictionem et non benedictionem. Et dixit illi mater ejus, super me maledictio tui, fili mi, tantummodo ausculta voci meae, et vade, accipe mihi.* Dixit Jacob ad Rebeccam matrem suam, significat perceptionem Domini ex Divino Vero de Naturali vero: ecce Esau frater meus vir pilosus, significat quale boni naturalis respective: et ego vir laevis, significat quale veri naturalis respective: Fortassis palpaverit me pater meus, significat perceptionis intimum gradum: et ero in oculis ejus sicut seducens, significat rejectionem quia apparenter contra ordinem: et adducam super me maledictionem non benedictionem, significat disjunctionem: Et dixit illi mater ejus, significat perceptionem ex Divino Vero: super me maledictio tui, fili mi, significat quod nulla disjunctio: tantummodo ausculta voci meae, et vade, accipe mihi, significat ex effectu.

3525. Dixit Jacob ad Rebeccam matrem suam, quod significet perceptionem Domini ex Divino vero de Naturali vero, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 3509; ex repraesentatione Jacobi, quod sit Naturale verum, de qua n: 3305; et ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013. 3077: quod perceptio ex Divino Vero de naturali vero significetur, non ex naturali vero de Divino Vero, secundum apparentiam ex sensu literae, est, quia omnis apperceptio, quae est naturali, est ex Rationali, hic itaque, quia praedicatur de Domino, ex Divino Vero Divini Rationalis.

3526. Ecce Esau frater meus vir pilosus, quod significet quale boni naturalis respective, constat ex significatione Esavi, quod sit Bonum naturalis, de qua supra n: 3494. 3504; et ex significatione viri pilosi, quod sit quale ejus, nempe Boni; quod pilosum significet Naturale imprimis quoad verum, videatur n: 3301, et quae nunc sequuntur.

3527. Et ego vir laevis, quod significet quale veri naturalis respective, constat a repraesentatione Jacobi, qui hic est ego, quod sit naturale quoad verum, de qua n: 3305; et ex significatione viri laevis, quod sit quale ejus, de qua sequitur. Antequam sciri potest, quid haec significant, sciendum quid pilosum, et quid laeve; apud hominem ejus interiora in quadam imagine se sistunt in ejus exterioribus, imprimis in facie et ejus vultu; intima ejus ibi hodie non apparent; sed interiora quodammodo, nisi ex infantia didicerit simulare, tunc enim alium quasi animum sibi assumit, et consequenter alium vultum inducit, nam animus est, qui apparet ex facie; hoc prae aliis ex actuali vita, ita ex assuetudine imbuerunt hypocritae, et eo magis quo plus dolosi sunt; apud illos, qui tales non sunt, *bonum* rationale in facie apparet ex quodam vitae igne, et verum rationale ex ejus ignis luce; haec homo ex connata quadam scientia, absque studio, novit, nam est ejus spiritus vita quoad bonum et quoad verum, qui se ita manifestat, et quia homo est spiritus corpore amictus, tale ex perceptione sui spiritus, ita ex se, novit; inde est, quod homo quandoque afficiatur ex vultu alterius, tametsi hoc non sit ex vultu, sed ex mente quae ita elucet; Naturale autem apparet ex facie in obscuriore vitae igne, et obscuriore vitae luce; at corporeum vix nisi quam in calore et candore, et in mutatione status eorum secundum affectiones: quia ita interiora in facie imprimis, sicut in imagine se manifestant, Antiquissimi, qui coelestes homines fuerunt, et prorsus nesciverunt quid esset simulatio, et adhuc minus quid hypocrisis et dolus, alterius mentes conspicuas ut in forma, in facie ejus videre potuerunt, ideo quoque per faciem significabantur voluntaria et intellectualia, seu interiora rationalia quoad bonum et verum, n: 358. 1999. 2434, et quidem interiora illa quoad bonum per sanguinem et ejus rubedinem, ac interiora quoad vera per resultantem inde formam et ejus candorem;

at vero interiora naturalia per illa quae inde excrescunt, qualia sunt pili et squamae cutis, nempe quae ex naturali quoad bonum per pilos, et quae ex naturali quoad verum per squamas; consequenter illi qui in naturali bono fuerant, vocabantur viri pilosi, qui autem in naturali vero, viri laeves: ex his constare potest, quid per haec verba, „Esau frater meus vir pilosus, et ego vir laevis," in sensu interno significatur, quod nempe quale boni naturalis respective, et quale veri naturalis respective: inde quoque patet, quid Esau repraesentat, nempe quod Bonum naturalis, nam Esau dictus est ex piloso, Gen: XXV: 25, et Edom ex rubicundo, Gen: XXV: 30; mons Seir, ubi habitabat, etiam significat tale, nempe comosum; et quia hoc, erat mons, per quem ascendebatur ad Seir, qui dicebatur mons glaber seu laevis, de quo Jos: XI: 17. Cap: XII: 7, quod etiam repraesentativum erat veri ascendentis ad bonum. Quod pilosum praedicetur de bono et inde vero, et quoque in opposito sensu de malo et inde falso, n: 3301, ostensum est; quod autem laeve praedicetur de vero, ac in opposito sensu de falso, patet quoque ab his locis in Verbo; apud Esaiam, „Incalescentes in diis sub omni arbore viridi, in *Laevibus vallis* portio tua," LVII: 5. 6, ubi incalescere praedicatur de malo, laevia vallis de falso: apud Eundem, „Corroborat faber conflatorem, *Laevigantem malleum* cum contusione incudis, dicens ad juncturam, bonum id," XLI: 7, ubi corroborat faber conflatorem praedicatur de malo, laevigans malleum de falso: apud Davidem, „*Laeve* faciunt butyra *os tuum*, cum appropinquat cor ejus, mollia sunt verba prae oleo," Psalm: LV: 22, ubi laeve os seu blandum de falso, cor et inde mollia, de malo: apud Eundem, „Sepulchrum apertum guttur eorum, lingua sua *Laevia* loquuntur," Psalm: V: 10; sepulchrum apertum guttur de malo, lingua laevia loquens de falso: Apud Lucam, „Omnis vallis implebitur, et omnis mons et collis humiliabitur; et erunt obliqua in directum, et aspera *in vias planas*," III: 5, Vallis pro humili, n: 1723. 3417; mons et collis pro elato, n: 1691; obliquum in directum pro quod ignorantiae malum in bonum, longitudo enim et quae longitudinis sunt, praedicantur de bono, n: 1613, aspera in vias planas, pro quod

H

ignorantiae falsa in vera, quod via praedicetur de vero, n: 627. 2333.

3528. Fortassis palpaverit me pater meus, quod significet perceptionis intimum gradum, constat a significatione palpare et sic sentire, quod sit perceptionis intimum et omne; et a significatione patris, quod sit bonum, hic Divinum, quia de Domino agitur: quod palpare sit perceptionis intimum et omne, inde est, quia omne sensitivum se refert ad sensum tactus, et id derivatur ac existit a perceptivo, est enim sensitivum non aliud quam perceptivum externum, et perceptivum non aliud quam sensitivum internum, quid perceptivum seu perceptio, videatur n: 104. 371. 495. 503. 521. 536. 1383 ad 1398. 1616. 1919. 2145. 2171. 2831 pr. Praeterea omne sensitivum et omne perceptivum, quod tam varium apparet, ad unicum sensum communem et universalem, nempe ad sensum tactus, se refert, sunt varietates, sicut gustus, odoratus, auditus, et visus, quae sunt sensitiva externa, non nisi quam genera ejus, oriunda ex sensitivo interno, hoc est, a perceptivo; haec per multam experientiam confirmari possunt, sed de illa, ex *Divina Domini Misericordia*, suo loco: inde patet, quod palpare, in sensu interno sit perceptionis intimum et omne. Praeterea, omne perceptivum, quod est internum sensitivum, existit ex bono, non autem ex vero, nisi a bono per verum, vita enim Divina Domini influit in bonum, et per illud in verum, ac ita sistit perceptionem; inde constare potest, quid significat, si palpaverit me pater meus, quod nempe perceptionis intimum et omne a bono, ita a Divino Domini.

3529. Et ero in oculis ejus sicut seducens, quod significet rejectionem quia apparenter contra ordinem, constat ex significatione esse in oculis ejus, quod sit appercipi qualis est; per oculum enim significatur apperceptio visus interni, n: 212. 2701. 2789. 2829. 3198. 3202; et ex significatione seducentis seu seductoris, quod sit contra ordinem, hic apparenter; omnis seductio non aliud est; inde foret rejectio: quid autem significatur per apparenter contra ordinem, ex sequentibus patebit.

3530. Et adducam super me maledictionem non benedictionem, quod significet disjunctionem, constat ex significatio-

ne maledictionis, quod sit disjunctio seu aversio a bono, de qua n: 245. 379. 1423; et a significatione benedictionis, quod sit conjunctio cum bono, de qua n: 3504. 3514.

3531. Et dixit illi mater ejus, quod significet perceptionem ex Divino Vero, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua saepius prius; et ex repraesentatione Rebeccae, hic matris, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, de qua n: 3012. 3013.

3532. Super me maledictio tui, fili mi, quod significet quod nulla disjunctio, constat ex significatione maledictionis, quod sit disjunctio, de qua mox supra, n: 3530; et quia perceptio ex Divino fuit, n: 3531, significat quod nulla disjunctio.

3533. Tantummodo ausculta voci meae, et vade, accipe mihi, quod significet ex effectu, constare potest ex significatione auscultare voci, quod sit obedire; et ex vadere, accipere mihi, quod sit facere; et quia hoc ad naturale quoad verum, repraesentatum per Jacobum, dictum est, a Rationali quoad verum, hic Divino, per Rebeccam repraesentato, non aliud significatur, quam ex effectu; Naturale enim ex effectu videt, at Rationale ex causa.

3534. Vers: 14. 15. 16. 17. *Et ivit, et accepit, et adduxit matri suae, et fecit mater illius cupedias, quemadmodum amavit pater illius. Et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, quae cum illa in domo, et induit Jacobum filium suum minorem. Et pelles haedorum caprarum indui fecit super manus illius, et super laevitatem collorum illius. Et dedit cupedias, et panem, quae fecit, in manum Jacobi filii sui.* Ivit, et accepit, et adduxit matri suae, significat statum obedientiae veri naturalis: et fecit mater illius cupedias quemadmodum amavit pater ejus, significat delectabilia, non autem desiderabilia: et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, significat vera genuina boni: quae cum illa in domo, significat quae ex Divino Bono per Divinum Verum Divini Rationalis: et induit Jacobum filium suum minorem, significat affectionem veri, seu vitam boni ex vero: Et pelles haedorum caprarum indui fecit, significat externa vera boni domestici: super manus illius, significat secundum facultatem recipiendi: et super laevitatem collorum illius, significat

ut non appareret verum disjungens: Et dedit cupedias, significat delectabilia inde: et panem, significat bonum inde: quae fecit, significat quae a Divino Vero: in manum Jacobi filii sui, significat quod talis [13] esset affectio veri naturalis.

3535. Ivit, et accepit, et adduxit matri suae, quod significet statum obedientiae veri naturalis, constare potest ex illis, quae mox supra n: 3533, dicta sunt, ita absque ulteriore explicatione.

3536. Et fecit mater illius cupedias quemadmodum amavit pater illius, quod significet delectabilia, non autem desiderabilia, constat a repraesentatione Rebeccae, quae hic mater, quod sit Divinum Rationale quoad verum; et ex significatione cupediarum, quod sint amoena quae veri, de qua supra n: 3502; quod hic delectabilia non desiderabilia, est quia non ex venatione Esavi, hoc est, ex vero boni genuini, n: 3501, sed ex haedis caprarum qui ex grege, hoc est, ex vero boni domestici, n: 3518. 3519: quomodo haec se habent, constare potest ab illis, quae supra n: 3502. 3512. 3518. 3519, dicta sunt.

3537. Et accepit Rebecca vestes Esavi filii sui majoris desideriorum, quod significet vera genuina boni, constat ex significatione vestium desideriorum, quod sint vera genuina; quod vestes sint vera inferiora respective, videatur n: 2576; desideriorum sunt genuina, quia genuini boni naturalis, quod repraesentatur per Esavum filium majorem, n: 3300. 3302. 3322. 3494. 3504. 3527.

3538. Quae cum illa in domo, quod significet quae ex Divino Bono per Divinum Verum Divini Rationalis, constat ex repraesentatione Rebeccae, quae hic est illa, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis, de qua prius; et ex significatione domus, quod hic sit Divinum Bonum, quia praedicatur de Domino; quod Domus sit bonum, videatur n: 710. 2233. 2234. 2559. 3128: quod illa significentur per ea verba, *quae cum illa in domo*, est quia per domum significatur Rationale tam quoad bonum quam quoad verum, seu quod idem, tam quoad voluntarium hoc enim est boni, quam quoad intellectuale quia hoc est veri; quando Rationale ex voluntario seu bono agit per intellectuale seu verum, tunc mens rationalis vocatur una do-

mus; inde etiam ipsum Coelum vocatur domus Dei, quia ibi non nisi quam bonum et verum est, ac bonum agit per sibi unitum aut conjunctum verum; hoc quoque repraesentatur in conjugiis inter maritum et uxorem, qui unam domum constituunt, ex causa quia amor conjugialis existit a conjugio Divino Boni et Veri, n: 2728. 2729. 3132, et est voluntas utrique ex bono, sed cum differentia sicut bonum se habet ad suum verum, quare etiam per maritum significatur bonum, et per uxorem verum; cum enim una domus est, tunc bonum est omne ibi, ac verum quia est boni, etiam est bonum. Quod dicatur cum illa in domo, non cum illo seu cum illis, est quia de statu conjunctionis veri et boni, seu de statu antequam plene unita aut conjuncta sunt, agitur; de quo statu nunc sequitur.

3539. Et induit Jacobum filium suum minorem, quod significet affectionem veri seu vitam boni ex vero, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis; ex repraesentatione Jacobi, quod sit Divinum Verum Divini Naturalis; et ex significatione induere, quod hic sit communicare, ac imbuere, nempe vera boni, quae per vestes Esavi n: 3537, significantur, ita affectionem veri naturalis, quae hic idem est cum vita boni ex vero. Quomodo haec intelligenda sunt, sciri potest ab illis quae supra n: 3518 dicta sunt; sed quia talia sunt, quae hodie ignotissima, licet eadem adhuc ad captum aliquatenus explicare; agitur in hoc Capite de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit; et in sensu repraesentativo de Regeneratione hominis quoad ejus naturale, videatur n: 3490; cum homine ita se habet. Regeneratio pro fine habet, ut homo novus fiat quoad Internum suum hominem, ita quoad animam seu spiritum; sed non novus fieri seu regenerari potest homo quoad illum, nisi quoque quoad Externum; nam tametsi homo post mortem fit spiritus, usque secum habet in altera vita illa quae sunt Externi sui hominis, nempe affectiones naturales, et quoque doctrinalia, etiam scientifica, verbo omnia quae sunt memoriae exterioris seu naturalis, videatur n: 2475 ad 2483; haec enim sunt plana, in quibus terminantur interiora ejus; qualiter itaque illa disposita sunt, taliter interiora, cum influunt, fiunt, nam inibi modificantur; exinde patet, quod homo non modo regenerandus sit seu novus fieri de-

beat quoad Internum hominem seu rationalem, sed etiam quoad Externum seu naturalem; et nisi hoc, nec foret aliqua correspondentia, quod Correspondentia sit inter Internum hominem et hujus spiritualia, ac Externum et hujus naturalia, videatur n: 2971. 2987. 2989. 2990. 3002. 3493: status regenerationis hominis, in sensu repraesentativo in hoc Capite, per Esavum et Jacobum, describitur; et hic primus ejus qualis est, nempe cum homo regeneratur seu antequam regeneratus est; est enim is status plane inversus respective ad illum statum, in quo est homo, cum regeneratus est; in illo enim statu, nempe cum homo regeneratur, seu antequam regeneratus est, tunc intellectualia, quae sunt veri, apparenter primas agunt; at cum regeneratus est, tunc voluntaria quae sunt boni; quod intellectualia quae sunt veri, apparenter primas agant in primo statu, repraesentatum est per Jacobum, quod primogenituram Esavi sibi vindicaverit, videatur n: 3325. 3336; tum quod benedictionem, de qua hic agitur; et quod status plane inversus sit, repraesentatur per quod Jacobus mentitus Esavum, quod nempe vestibus Esavi indutus, et quod pellibus haedorum caprarum; in hoc enim statu, rationale verum, nondum ita conjunctum rationali bono, seu quod idem, intellectus non ita conjunctus cum voluntate, sic influit et agit in naturale, ac ea quae ibi sic inverse disponit: hoc quoque constare potest a pluri experientia, imprimis ex illa, quod homo intellectu possit appercipere, et naturale inde scire, plura quae bona et vera sunt, sed usque voluntas adhuc non possit secundum illa facere; ut pro exemplo; quod amor et charitas sit essentiale apud hominem, hoc potest intellectualis facultas hominis videre et confirmare, sed antequam regeneratus est homo, voluntaria non potest agnoscere; sunt quoque in prorsus nullo amore in Dominum et in nulla charitate erga proximum, qui hoc bene capiunt: pariter quod amor sit ipsa vita hominis, et quod talis vita, qualis amor: ut et quod omne jucundum, et omne amoenum sit ex amore, proinde omne gaudium et omnis felicitas; et quoque inde, qualis amor, tale gaudium, et talis felicitas: etiam id potest homo ex intellectu capere, tametsi voluntas dissentit, aut etiam in contrarium it, quod felicissima vita sit ex amore in Dominum et ex amore erga proximum, quia Ipsum Divinum

influit in illam; et vicissim, quod infelicissima vita sit ex amore sui et amore mundi, quia infernum influit in illam: inde etiam coram intellectu perceptibile potest esse, non autem coram voluntate, quod amor in Dominum sit vita coeli, et quod amor mutuus sit anima ex illa vita; quapropter quantum homo non ex voluntatis suae vita cogitat, nec super vitam inde suam reflectit, tantum id intellectu percipit, sed quantum ex vita voluntatis suae, tantum non percipit, imo negat: Etiam coram intellectu clare potest apparere, quod humiliatio sit, in quam apud hominem influere possit Divinum, ex causa quia in eo statu removentur amores sui et mundi, proinde infernalia, quae obstant; sed usque, quamdiu voluntas non nova est, et huic unitus intellectus, homo in humiliatione cordis non potest esse; imo quantum homo in vita mali est, hoc est, quantum ejus voluntas est ad malum, tantum hoc non potest; etiam tantum ei hoc obscurum est, et quoque tantum illud negat: inde etiam homo intellectu percipere potest, quod humiliatio hominis non sit propter amorem gloriae in Domino, sed propter amorem Divinum, quod Dominus ita cum bono et vero influere possit, et hominem beatum et felicem facere; at quantum voluntas consulitur, tantum hoc obscuratur; similiter se habet in perpluribus aliis. Haec facultas nempe quod intelligere possit quid bonum et verum, tametsi non vult illud, data est homini, ut possit reformari et regenerari; eapropter illa facultas est tam penes malos quam apud bonos, imo penes malos quandoque acutior; sed cum hac differentia, quod penes malos non sit aliqua affectio veri propter vitam, hoc est, propter bonum vitae ex vero, quapropter nec possunt reformari; at apud bonos est affectio veri propter vitam, hoc est, propter bonum vitae, et propterea hi possunt reformari: sed status primus reformationis horum est, quod verum doctrinae appareat illis primo loco esse, et bonum vitae secundo, nam ex vero agunt bonum; at secundus status eorum est, quod bonum vitae sit primo loco, et verum doctrinae secundo, nam ex bono agunt bonum, hoc est, ex voluntate boni; et cum hoc fit, quia voluntas est conjuncta intellectui, sicut conjugio, homo regeneratus est. De binis his statibus, in illis quae de Esavo et Jacobo, in sensu interno agitur.

3540. Et pelles hoedorum caprarum indui fecit, quod significet externa vera boni domestici, constat a significatione pellium, quod sint externa, de qua sequitur; et ex significatione hoedorum caprarum, quia ex grege qui domi, quod sint vera boni domestici, de qua n: 3518. 3519; ibi etiam patet, quid bonum domesticum, et quid vera inde; unumquodvis bonum sua vera habet, et unumquodvis verum [14] suum bonum, quae sibi conjuncta erunt, ut sint aliquid. Quod Pelles significent externa, est quia pelles extima sunt animalis, in quas interiora ejus terminantur, similiter ac cutis seu cuticulae apud hominem; hoc ducit suum significativum a repraesentativo in altera vita; sunt ibi qui ad provinciam cutis referuntur, de quibus, cum de Maximo Homine, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Capitum sequentium, et sunt illi, qui solum in externo bono, et ejus veris sunt; inde cutis et quoque pellis significat externa; quod etiam patet a Verbo, ut apud Jeremiam, [15] „Propter multitudinem iniquitatis tuae revelatae sunt fimbriae tuae, violati sunt calcanei tui, num convertet Aethiops *Pellem suam*, et pardus maculas suas; etiam vos potestis bonum facere, docti *malum* facere," XIII: 22. 23; ibi fimbriae sunt externa vera, calcanei extima bona; quod calcaneum et calcei sint infima naturalia, videatur n: 259. 1748; [16] et quia vera et bona illa ex malo sunt, ut dicitur, comparantur Aethiopi seu nigro et ejus pelli, [17] tum pardo et ejus maculis. Apud Mosen, „Si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, antequam occidit sol restitues illam ei, quia haec operimentum ejus sola, haec *vestis ejus pro pelle in qua cubabit*," Exod: XXII: 25. 26; sicut omnes Leges, etiam civiles et forenses, quae in Verbo, correspondentiam habent cum Legibus boni et veri, quae in coelo, et inde latae sunt, ita quoque haec, nam alioquin prorsus lateret, cur oppigneratam vestem, antequam sol occidit, restituerent, et cur dicitur, quod vestis ejus pro pelle in qua cubabit; correspondentia patet a sensu interno, quae est, quod non defraudandi sint socii veris externis, quae sunt doctrinalia secundum quae vivunt, et ritualia, quod Vestis talia vera sint, videatur n: 297. 1073. 2576; sol autem est bonum amoris seu vitae quod inde, n: 1529. 1530. 2441. 2495. ne hoc pereat, significatur per quod antequam sol occidit restitueret; et quia illa

sunt externa interiorum, seu terminationes horum, dicitur, quod vestis pro pelle in qua cubabit. Quia pelles significabant externa, mandatum est, quod tegumentum Tentorii essent *Pelles arietum* ruforum, et superius *Pelles melium*, Exod: XXVI: 14; Tentorium enim erat repraesentativum Trium Coelorum, ita Coelestium et Spiritualium quae sunt Regni Domini; Aulaea quae circum, repraesentabant naturalia, quae sunt externa, n: 3478, quae sunt pelles arietum et pelles melium; et quia externa sunt quae integunt interna, seu naturalia quae spiritualia et coelestia, sicut corpus suam animam, ideo mandatum erat illud; pariter, quod Aharon et filii ejus, cum proficiscerentur castra, « velo tegumenti obtegerent Arcam testimonii, et darent super illud operimentum *Pellem melis;* et super mensam et quae super illa, expanderent pannum coccinei dibaphi, et operirent illud operimento, *Pelle melis;* pariter darent candelabrum et omnia vasa ejus sub operimento ex *Pelle melis;* tum omnia vasa ministerii darent sub pannum hyacinthini, et operirent illa operimento, *Pelle melis,* » Num: IV: 5. 6. 8. 10. 11. 12; quisque qui sancte de Verbo cogitat, scire potest, quod Divina per omnia illa repraesentata sint, et sicut per Arcam, per Mensam, per Candelabrum, et Vasa ministerii, etiam per indumenta ex coccineo dibapho et hyacinthino, tum per operimenta ex pelle melium, et quod per haec repraesentata sint Divina quae in externis. Quia Prophetae repraesentabant docentes, et inde doctrinam boni et veri ex Verbo, n: 2534, et Elias ipsum Verbum, n: 2762, similiter Johannes, qui ideo dicitur Elias qui venturus, Matth: XVII: 10. 11. 12. 13; idcirco ut repraesentarent Verbum quale est in externa forma, hoc est, in litera, Elias « *cingulo pellis* cinctus ad lumbos suos fuit, » 2 Reg: 1: 8; et Johannes « habebat indumentum ex pilis cameli, et *cingulum pellis* circa lumbum suum, » Matth: III: 4. Quia pellis et cutis significabat externa, quae sunt naturalia respective ad spiritualia et coelestia, et in Antiqua Ecclesia solenne fuit per significativa loqui et scribere, ideo etiam apud Hiobum, qui Antiquae Ecclesiae Liber est, Pellis et Cutis idem significat, ut ab aliquibus locis apud illum constare potest, et quoque ab hoc, « Novi Redemptorem meum, vivit, et postremum super pulverem surget, et post *Cute mea* circumdabuntur haec, et ex *carne mea*

videbo Deum," XIX: 25. 26; cute circumdari pro naturali, quale secum homo post mortem habet; de quo n: 3539; ex carne videre Deum, est ex proprio vivificato, quod id sit caro, videatur n: 148. 149. 780; quod Liber Hiobi sit Antiquae Ecclesiae liber, patet, ut dictum, a stylo ibi repraesentativo et significativo, sed non est ex illis Libris, qui vocantur Lex et Prophetae, ex causa quia non habet sensum internum, qui solum de Domino et Ipsius Regno agit; hoc enim unicum est, quod facit Librum genuini Verbi.

3541. Super manus illius, quod significet secundum facultatem recipiendi, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091, ita facultas recipiendi.

3542. Et super laevitatem collorum illius, quod significet ut non appareret verum disjungens, constat ex praedicatione laevis seu laevitatis, quod sit de vero, de qua n: 3527; et ex significatione collorum, quod sit conjungens, de qua sequitur; hic itaque, quia erat apparentia super laevitatem collorum illius est, ut non appareret verum disjungens. Quomodo haec se habent, constare potest ab illis, quae supra n: 3539, dicta et ostensa sunt, quod nempe illud bonum et illa vera, quae ex intellectu et non simul ex voluntate profluunt, non bonum nec vera sint, utcunque ita externa forma apparerent, et si voluntas mali sit, disjungunt bonum et vera, non conjungunt; at si aliquid voluntatis boni est, tunc non disjungunt sed conjungunt, tametsi in inverso ordine disposita sunt, nam per illa homo regeneratur; et quia sic disposita inserviunt primum pro regenerando homine, dicitur quod sic verum disjungens non appareret; sed de his in sequentibus plura. Quod Collum significet conjungens, inde est, quia superiora apud hominem, quae sunt capitis, cum inferioribus ejus quae sunt corporis, communicant inter se per intercedens collum; inde est, quod tam influxus quam communicatio, proinde conjunctio, significetur per intermedium illud; quod adhuc melius constare poterit a Correspondentiis Maximi Hominis cum illis quae sunt corporis humani, de quibus ad fines Capitum; simile inde per Collum significatur in Verbo; ut apud Esaiam, „Spiritus Ipsius sicut fluvius inundans, *usque ad Collum dimidiabit*," XXX: 28, ibi fluvius inundans

pro falso ita superfluente, ad collum dimidiare pro intercludere et intercipere communicationem et inde conjunctionem superiorum cum inferioribus, quae intercluditur et intercipitur cum spirituale bonum et verum non recipitur. Apud Habakuk, „Percussisti caput de domo impii, denudando fundamentum *usque ad collum*," III: 13; percutere caput de domo impii pro destruere principia falsi, denudando fundamentum usque ad collum, pro intercipiendo sic conjunctionem. Apud Jeremiam, „Praevaricationes implexae *ascenderunt super Collum meum*, impulit vires meas, dedit me Deus in manus, non possum resurgere," Thren: I: 14; praevaricationes implexae ascenderunt super collum meum, pro quod falsa versus interiora seu rationalia. Quia per Collum significabatur communicatio et conjunctio illa, ideo per vincula colli, significata est interceptio, proinde desolatio veri, quae tunc existit, quando spiritualia, quae continuo influunt a Domino, non amplius admittuntur in rationale hominis, et consequenter nec in naturale ejus; interceptio seu desolatio illa est quae repraesentatur apud Jeremiam „per quod faceret sibi vincula et juga, et *daret ea super Collum suum*, ac mitteret ad populos, et diceret, quod servirent Nebuchadnezari regi Babelis, et qui non *traderent Collum suum* sub jugum ejus, quod gladio, fame et peste visitarentur; at qui *subderent collum suum*, relinquerentur super terra," Jer: XXVII: 2. 3. 8. 11; dare collum sub jugum regis Babelis et servire ei, pro desolari quoad verum et vastari quoad bonum, quod Babel sit quae vastat, videatur n: 1327 f; et quod vastentur, ne prophanentur sancta, n: 301. 302. 303. 1327. 1328. 2426, 3398. 3399. 3402; et quia intercepto influxu boni et veri, servitur malo et falso, ideo etiam dare collum sub jugum est servire: apud Eundem, „Dixit Jehovah, frangam jugum Nebuchadnezaris regis Babelis intra biennium dierum, *desuper collo* omnium gentium," XXVIII: 11; pro quod a vastatione liberandi. Apud Esaiam, „Excute te e pulvere, surge, sede, Hierosolyma; *aperi vincula colli tui*, captiva filia Zionis," LII: 2; aperire vincula colli pro admittere et recipere bonum et verum. Apud Micham, „Ecce Ego cogitans super familiam hanc malum, *ex quo non extrahetis colla vestra*, et non ibitis erecti, quia tempus mali illud," II: 3; e malo non extrahere colla, pro non admittere verum; non

ire erecti pro sic non spectare ad superiora seu illa quae coeli sunt, n: 248.

3543. Et dedit cupedias, quod significet delectabilia inde, constat ex significatione cupediarum, quod sint amoena, tum delectabilia, de qua supra n: 3502. 3536.

3544. Et panem, quod significet bonum inde, constat ex significatione panis, quod sit bonum, de qua n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478.

3545. Quae fecit, quod significet quae a Divino, constat a repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini; et quia de Rebecca dicitur, quod fecerit, significatur quod ex Divino.

3546. In manum Jacobi filii sui, quod significet quod talis esset affectio veri naturalis, constat ex eo, quod haec clausula sit praecedentium, et tunc talis Jacobus, per quem repraesentatur Verum naturale, n: 3305. 3509. 3525, nempe quod indutus quoad manus et collum pellibus hoedorum caprarum, in manu habuerit cupedias, quas patri suo Jischako apportaret.

3547. Vers: 18. 19. 20. *Et venit ad patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit, ecce me, quis tu fili mi. Et dixit Jacob ad patrem suum, ego Esau primogenitus tuus, feci quemadmodum loquutus es ad me, surge quaeso, sede, et ede e venatione mea, propterea ut benedicat mihi anima tua. Et dixit Jischak ad filium suum, quid hoc festinasti invenire, fili mi; et dixit, quia obvenire fecit Jehovah Deus tuus ad faciem meam.* Venit ad patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit, ecce me, quis tu fili mi, significat statum perceptionis ex praesentia illius veri: Et dixit Jacob ad patrem suum, significat apperceptionem veri naturalis: ego Esau primogenitus tuus, significat quod crederet esse ipsum bonum naturale: feci quemadmodum loquutus es ad me, significat obedientiam: surge quaeso sede, et ede e venatione mea, significat verum affectionis talis boni: propterea ut benedicat mihi anima tua, significat conjunctionem: Et dixit Jischak ad filium suum, significat perceptionem: quid hoc festinasti invenire fili mi, significat productionem tam festinam: et dixit, quia obvenire fecit Jehovah Deus tuus ad faciem meam, significat providentiam.

3548. Venit ad patrem suum, et dixit, pater mi, et dixit,

ecce me, quis tu fili mi, quod significet statum perceptionis ex praesentia illius veri, constare potest a repraesentatione Jischaki qui hic pater, et a repraesentatione Jacobi qui hic filius, de quibus aliquoties prius; tum a significatione dicere, quod sit percipere, de qua etiam prius; inde et ex reliquis patet, quod sit status perceptionis ex praesentia illius Veri, quod per Jacobum repraesentatur; sed quale hoc Verum sit, quod nunc per Jacobum repraesentatur, patet a sensu interno illorum quae praecedunt, et quae sequuntur, quod nempe externa forma appareat sicut bonum et boni verum, quae repraesentantur per Esavum et significantur [18] per ejus venationem, sed quod non tale in forma interna: Naturale quoad verum apud hominem qui regeneratur, hoc est, antequam regeneratus est, tale apparet, non quidem coram homine, nam is nihil novit de bono et vero apud se cum regeneratur, sed coram oculis angelorum, qui talia in luce coeli vident; homo ne quidem novit, quid bonum et verum naturalis, et quia non novit, non potest percipere, et quia non percipit in communi nec potest percipere in particulari, ita non differentias, minus mutationes status eorum; et quia non haec, aegre potest capere ex aliqua descriptione, quomodo cum hoc bono et ejus vero se habet; at quia de illis in hoc Capite agitur, in sequentibus, quantum possit ad captum, venit exponendum.

3549. Et dixit Jacob ad patrem suum, quod significet apperceptionem Veri naturalis, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua prius, hic appercipere, quia ex naturali; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit Verum naturale, de qua etiam prius.

3550. Ego Esau primogenitus tuus, quod significet quod crederet esse ipsum bonum naturale, constat ex repraesentatione Esavi, et a significatione primogeniti, quod sit bonum, et quidem bonum naturale, quod repraesentatur per Esavum; ita enim se habet cum vero, quod est homini antequam regeneratus est, quod credatur esse ipsum bonum; qui perceptionem habent, illi sciunt quod non bonum sit, sed quod verum sub forma boni; at qui non perceptionem habent, non aliter sciunt: hoc quoque a sequentibus melius patebit.

3551. Feci quemadmodum loquutus es ad me, quod significet obedientiam, constare potest absque explicatione.

3552. Surge quaeso, sede et ede e venatione mea, quod significet verum affectionis talis boni, constat ex significatione surgere, quod involvat aliquid elevationis, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; ex significatione sedere, quod involvat aliquid tranquillitatis; a significatione edere, quod sit appropriatio, de qua n: 2187. 3168; et ex significatione venationis, quod sit verum quod ex bono, de qua n: 3501; hic inde affectio talis boni ex qua verum; quae enim surgere, sedere et edere in sensu interno significant, sunt affectionis, quapropter affectio solum pro illis dicitur.

3553. Propterea ut benedicat mihi anima tua, quod significet conjunctionem, constat a significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3504. 3514. 3530.

3554. Et dixit Jischak ad filium suum, quod significet perceptionem, nempe Rationalis per Jischakum repraesentati de Naturali quod per Jacobum, et quod dicere sit percipere, saepius prius ostensum est.

3555. Quid hoc festinasti invenire fili mi, quod significet productionem tam festinam, constat absque explicatione.

3556. Et dixit, quia obvenire fecit Jehovah Deus tuus ad faciem meam, quod significet providentiam, constare potest etiam absque explicatione: Providentia, de qua hic, est quod bonum et inde vera ita ordine disponantur apud hominem, dum regeneratur, ut nempe appareant extra, aut ibi sistantur in tali facie, sicut bonum genuinum et inde vera genuina forent, cum tamen non talia sunt, sed bonum domesticum, ut supra dictum, et vera inde; inservientia solum pro regenerando homine, ita pro introducendis bonis et veris crassioris naturae, quia talia conducunt.

3557. Vers: 21. 22. 23. *Et dixit Jischak ad Jacobum, accede quaeso, et palpabo te, fili mi, an tu is filius meus Esau, si non. Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, et palpavit illum, et dixit, vox vox Jacobi, et manus manus Esavi. Et non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosae; et benedixit illi.* Dixit Jischak ad Jacobum, significat perceptionem de naturali hoc: accede quaeso et palpabo te, fili mi, significat perceptionem a praesentia intimam: an tu is filius meus Esau, si non, significat quod

non esset bonum naturale: Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, significat praesentiae statum: et palpavit illum, significat inde perceptionem omnem: et dixit: vox vox Jacobi, et manus manus Esavi, significat quod intellectuale ibi sit veri quod intus, sed voluntarium ibi sit boni quod extus, ita inversi ordinis: Et non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosae, significat quod ex voluntario quod extus perciperet quod esset bonum naturale: et benedixit illi, significat inde conjunctionem.

3558. Dixit Jischak ad Jacobum, quod significet perceptionem de naturali hoc, constat ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua prius; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit naturale, quoad verum, hic modo naturale, quia etiam repraesentabat apparenter, seu simulabat externa forma Esavum, ita quoque naturale quoad bonum, quod est Esau, et quoque venationem ejus, quae est verum quod illius boni, n: 3501: quod toties dicatur dixit, etiam est causa, quia ita novum inchoat, seu nova perceptio, videatur n: 2061. 2238. 2260.

3559. Accede quaeso et palpabo te, fili mi, quod significet perceptionem a praesentia intimam, constat ex significatione accedere, quod sit praesentia; et ex significatione palpare, quod sit perceptio intima et omnis, de qua n: 3528.

3560. An tu is filius meus Esau si non, quod significet quod non esset bonum naturale, constat ex dubitatione quae in his et in mox sequentibus; et quia Rationale est quod percipit quid et quale naturale, est perceptio quod non esset, nempe bonum naturale seu Esau.

3561. Et accessit Jacob ad Jischakum patrem suum, quod significet praesentiae statum, constare potest ab illis quae praecedunt, ita absque ulteriore explicatione.

3562. Et palpavit illum, quod significet perceptionem omnem, constat ex significatione palpare, quod sit perceptio intima et omnis, de qua supra n: 3528. 3559, hic perceptio omnis, quia omnium perceptio est ab intima, hoc est, qui in intima perceptione sunt, in perceptione omnium sunt quae infra, nam quae infra non sunt nisi quam derivationes et compositiones inde; est enim intimum omne in omnibus inferiorum sui, nam quod inferius est, nisi sit ab interioribus, seu quod idem, a superio-

ribus, sicut effectus a sua causa efficiente, non existit: inde patet, cur finis facit hominem felicem vel infelicem in altera vita, finis enim est intimum omnis causae, usque adeo, ut si non finis sit in causa, imo nisi sit omne ejus, non sit causa; similiter est finis intimum omnis effectus, nam effectus a causa tali est, et quia ita est, quicquid apud hominem est, trahit suum esse a fine qui apud eum, et inde in altera vita in tali statu est, in quali ejus finis, videantur n: 1317. 1568. 1571. 1645. 1909. 3425. Inde constare potest, quod palpare quia significat perceptionem intimam, inde significet perceptionem omnem.

3563. Et dixit, vox vox Jacobi, et manus manus Esavi, quod significet quod intellectuale ibi sit veri quod intus, sed voluntarium ibi sit boni quod extus, ita inversi ordinis, constat a praedicatione vocis, quod sit de vero, et a praedicatione manus quod sit de bono; quod vox praedicetur de vero, patet ab illis quae in Parte Prima n: 219. 220, allata sunt, et ex eo quod dicatur vox vox Jacobi, per quem quod repraesentetur verum naturale, supra passim ostensum est; et quod manus praedicetur de bono, est quia per manum significatur potentia et facultas, n: 879. 3541, [19] quae non aliunde est quam ex bono, omnis potentia et facultas vero est inde, tametsi apparet a vero, etiam ex eo quod dicatur, manus manus Esavi, per quem quod repraesentetur bonum, etiam supra ostensum est: quod illa inversi ordinis sint, patet ex eo, quod secundum ordinem sit, ut bonum, quod voluntatis, sit intus, et verum, quod intellectus, sit extus; sed haec, ut supra dictum, talia sunt, quae, quia pauci in aliqua cognitione de talibus sunt, non ad captum exponi ita possunt, nam etiamsi clarissime exponerentur, non tamen, cum cognitio deest, capiuntur; sed usque dicendum quomodo se habet, quia de hac re agitur: Bonum Naturalis non aliunde apud hominem existit, quam a Bono interiori, hoc est, a Bono Rationalis, Naturale non aliunde bonum habere patet; sed Influxus facit, ut tale ibi sit bonum, quale est; et quia Bonum Naturalis non est aliunde, etiam Verum Naturalis est inde, ubi enim bonum ibi est verum, utrumque erit ut sit aliquid, sed influxus etiam facit, ut tale sit ibi verum quale est: Influxus est talis; Bonum Rationalis influit in Naturale per duplicem viam, nempe per viam brevissimam, in ipsum bonum naturalis, ita

immediate, et per bonum naturalis ibi in verum; hoc bonum et hoc verum est quod repraesentatur per Esavum et ejus venationem; Bonum Rationalis etiam influit in Naturale per viam minus brevem, nempe per Verum Rationalis, et per illum influxum format aliquod simile bono, sed est verum: secundum ordinem ita fit, quod Bonum Rationalis influat in Bonum Naturalis, et simul in Verum, immediate, et quoque per Verum Rationalis in bonum ibi, ita mediate, similiter in Verum naturalis immediate et mediate; cum ita fit, tunc influxus est secundum ordinem; talis influxus est apud illos qui regenerati sunt; sed alius influxus est, antequam regenerati, ut supra dictum, nempe quod Bonum Rationalis non immediate in Bonum Naturalis influat, sed mediate per Verum Rationalis, et sic sistat aliquid simile boni in naturali, sed non est genuinum bonum, et inde non genuinum verum, sed est tale, quod quidem intime habet bonum, ex influxu per verum Rationalis, sed non amplius; ideo etiam bonum existit ibi sub alia forma, nempe extus sicut bonum quod repraesentatur per Esavum, sed intus sicut verum quod repraesentatur per Jacobum, quod quia non secundum ordinem est, dicitur esse inversi ordinis; sed usque respective ad id, quod ita non aliter regenerari possit homo, est secundum ordinem. Scio, quod haec, tametsi clare dicta sunt, et consequenter clare ab illis percipi possunt qui in cognitione talium sunt, usque sint obscura coram illis qui non sciunt quid influxus, et magis qui non sciunt quod Rationale distinctum sit a Naturali, et adhuc magis coram illis, qui non aliquam distinctam ideam habent de Bono et de Vero: sed quale sit Bonum naturale et Verum naturale in statu ante regenerationem, solum manifestum esse potest ex affectionibus tunc; cum homo afficitur vero non propter fines vitae, sed propter alios fines, ut nempe eruditus fiat, et hoc ex quadam affectione aemulationis, seu ex quadam affectione invidiae infantilis, et quoque ex quadam affectione gloriae, tunc est bonum naturalis et verum naturalis, in tali [20] ordine, qualis hic per Jacobum repraesentatur, proinde est in ordine inverso respective, nempe tunc voluntarium quod est boni est extus, et intellectuale quod veri est intus; at in statu post regenerationem haec se aliter habent, tunc non modo afficitur homo vero propter fines vitae, sed adhuc plus afficitur ipso bono vitae, et affe-

ctiones priores, nempe aemulationis, invidiae [21] infantilis et gloriae se separant, et hoc usque ut appareat quasi quod dissipatae sint, tunc enim bonum, quod voluntatis, est intus, et verum, quod intellectus, est extus, sed usque ita, ut verum agat unum cum bono, quia ex bono; hic ordo est genuinus; et ad hunc ordinem formandum intendit prior ordo, nam voluntarium quod tunc extus est, admittit plura quae inserviunt pro regeneratione, est sicut spongia quae haurit aquas tam limpidas quam lutulentas, ita quoque talia, quae alioquin respuerentur, et tamen inserviunt pro mediis, et quoque pro ideis formandis de bonis et veris, praeter pro aliis usibus.

3564. Quod non agnovit illum, quia erant manus ejus sicut manus Esavi fratris ejus pilosae, significet quod ex voluntario quod extus perciperet quod esset bonum naturale, patet ex eo, quod non agnoverit Jacobum pro Jacobo, hoc est, verum quod Jacobus repraesentat, sed quod perceperit Esavum, hoc est, bonum naturale quod extus, et hoc propter influxum, de quo mox supra n: 3563: inter bonum enim interius et bonum exterius datur communicatio, quia parallelismus, n: 1831. 1832. 3514, non autem inter bonum et verum, nisi influxus boni in verum sit talis, qualis mox supra descriptus est.

3565. Et benedixit illi, quod significet inde conjunctionem, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530; sed in hoc statu conjunctio non alia fuit, quam quae n: 3563, descripta est; intima conjunctio fuit, sed non media, cum vero per Jacobum repraesentato, ita per finem, qui est intimum bonum, qui fuit, ut sic non aliter fieri potuerit; cum finis est, tunc primum est conjunctio intimorum cum extremis, media conjunctio successive venit, hoc operatur finis, nam in fine latet omnis progressio; Dominus enim per fines agit, et per illos intermedia successive in ordinem disponit, inde est conjunctio, quae significatur per quod Jischak benedixit Jacobo.

3566. Vers: 24. 25. *Et dixit, tu is filius meus Esau, et dixit, ego. Et dixit, adfer mihi, et edam e venatione filii mei, ideo ut benedicat tibi anima mea; et attulit illi, et edit, et adduxit illi vinum, et bibit.* Dixit, tu is filius meus Esau, et dixit, ego; significat statum affectionis veri naturalis, quod

crederet tunc esse bonum naturale, ex forma externa: Et dixit, adfer mihi et edam a venatione filii mei, significat desiderium conjungendi sibi verum naturale per bonum: ideo ut benedicat tibi anima mea, significat conjunctionem; et attulit illi et edit, significat conjunctionem boni primum: et adduxit illi vinum et bibit, significat conjunctionem veri deinde.

3567. Dixit tu is filius meus Esau, et dixit, ego, quod significet statum veri naturalis quod crederet tunc esse bonum naturale ex forma externa, constare potest ex interrogatione Jischaki „tu is filius meus Esau", per quam non aliud in sensu interno significari potest, quam influxus Rationalis ex bono in Naturale verum per Jacobum repraesentatum; et ex responso, „dixit ego" quod crederet tunc se esse bonum, videantur quae supra n: 3550.

3568. Et dixit, adfer mihi, et edam e venatione filii mei, quod significet desiderium conjungendi sibi verum naturale per bonum, constat ex significatione edere, quod sit conjungere et appropriare, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f; et ex significatione venationis filii mei, quod sit verum boni, de qua n: 3309. 3501. 3508; quod desiderium sit, patet.

3569. Ideo ut benedicat tibi anima mea, quod significet conjunctionem, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530. [22] 3565.

3570. Et attulit illi, et edit, quod significet conjunctionem boni primum; et adduxit illi vinum, et bibit, quod significet conjunctionem veri deinde, constat a significatione edere, quod sit conjungi et appropriari quoad bonum, de qua mox supra n: 3568; ex significatione vini, quod sit verum quod ex bono, de qua n: 1071. 1798; et ex significatione bibere, quod sit conjungi et appropriari quoad verum, n: 3168. Cum hoc, quod Bonum Rationalis quod per Jischakum repraesentatur, conjungat sibi bonum primo, et verum deinde, et hoc per Naturale, quod est Jacobus, ita se habet; Naturale cum est in illo statu, quod extus sit bonum, et intus verum, de quo supra n: 3539. 3548. 3556. 3563, tunc admittit plura quae non bona sunt, usque tamen utilia, qualia sunt media ad bonum suo ordine; at Rationalis Bonum non conjungit et appropriat sibi alia inde, quam quae bono suo conveniunt, nam bonum non

aliud recipit; quicquid disconvenit, rejicit; reliqua in Naturali relinquit, ut inserviant pro mediis admittendi et introducendi plura sibi convenientia: est Rationale in Interno homine, quid ibi peragitur, non novit Naturale, nam supra ejus apperceptionis sphaeram est; inde est, quod homo, qui naturalem modo vitam vivit, non possit quicquam scire de illis quae apud eum in Interno ejus homine, seu in Rationali ejus, peraguntur, [23] Dominus disponit illa, homine prorsus nesciente; inde est, quod homo nihil sciat quomodo regeneratur, et vix quod regeneretur: si autem scire velit, attendat modo ad fines quos intendit, quos raro alicui detegit, si fines ad bonum sint, nempe quod plus studeat proximo et Domino, quam sibi, tunc in regenerationis statu est; at si fines ad malum sint, nempe quod plus studeat sibi, quam proximo et Domino, sciat quod tunc in nullo statu regenerationis sit; homo per fines vitae suae est in altera vita, per fines boni in coelo cum Angelis, sed per fines mali in inferno cum diabolis; fines apud hominem non aliud sunt quam ejus amores, quod enim homo amat, hoc pro fine habet; et quia ejus amores sunt, sunt fines ejus vita intima, videantur n: 1317. 1568. 1571. 1645. 1909. 3425. 3562. 3565: fines boni apud hominem sunt in ejus Rationali, et illi sunt qui vocantur Rationale quoad bonum, seu Rationalis bonum; per fines boni, seu per bonum ibi, disponit Dominus omnia quae in Naturali, nam finis est sicut Anima, et Naturale est sicut animae illius corpus; qualis est anima, tali circumdatur illa corpore, ita quale est Rationale quoad bonum, tali circumvestitur illud Naturali: notum est, quod anima hominis inchoët in ovo matris, et perficiatur dein in utero ejus, ac ibi circumdetur tenello corpore, et quidem tali, ut anima per illud possit convenienter agere in mundo, in quem nascitur; similiter se habet, cum homo iterum nascitur, hoc est, cum regeneratur; nova anima, quam tunc accipit, est finis boni, qui inchoat in Rationali, ibi primum sicut in ovo, et dein ibi perficitur sicut in utero, tenellum corpus, quo illa anima circumdatur, est Naturale, ac ibi bonum, quod tale fit, ut secundum animae fines obedienter agat; Vera ibi se habent sicut fibrae in corpore, nam ex bono formantur vera, n: 3470: inde constat, quod imago reformationis hominis sistatur in formatione ejus in utero; et si

credere velis, est quoque bonum coeleste et verum spirituale, quod a Domino, quod illum format, et tunc indit potentiam, ut possit utrumque illud successive recipere, et quidem qualiter et quantum spectat sicut homo ad fines coeli, et non sicut animal brutum ad fines mundi. Quod Rationale quoad bonum sibi conjungat bonum primo, et verum deinde per Naturale, quae significantur per quod Jacob attulerit cupedias et panem Jischako, et is ederit, et adduxerit illi vinum et is biberit, etiam illustrari potest per officia quae corpus praestat animae suae; anima est, quae dat corpori appetere cibos, et quoque quae dat sapere, cibaria introducuntur per jucundum appetitus et per jucundum saporis, ita per bonum externum, sed cibaria, quae introducuntur, non omnia intrant vitam, sed quaedam inserviunt sicut menstrua pro digerendis, quaedam pro temperandis, quaedam pro aperiendis, quaedam pro introducendis in vasa; bona vero electa introducuntur in sanguinem, et fiunt sanguis, ex illo sibi anima conjungit talia, quae usui sunt; similiter se habet cum rationali et cum naturali, appetitui et sapori correspondent desiderium et affectio sciendi verum, ac cibariis correspondent scientifica et cognitiones, n: 1480; et quia correspondent, etiam similiter se habent; anima, quae est bonum Rationalis, dat desiderare illa et affici illis, ita illa quae scientiae et doctrinae sunt, introducit per jucundum quod est desiderii, et per bonum quod est affectionis; at quae introducit, non omnia sunt talia ut fiant bonum vitae, sed quaedam inserviunt ut media pro quasi digerendis et temperandis, quaedam pro aperiendis et introducendis, bona autem, quae sunt vitae, sibi applicat, et sic illa sibi conjungit, et ex illis format sibi vera: inde patet, quomodo Rationale disponit Naturale, ut inserviat sibi sicut animae, seu quod idem, ut inserviat fini, qui est anima, ad se perficiendum, ut possit esse usui in Regno Domini.

3571. Vers: 26. 27. 28. 29. *Et dixit ad illum Jischak pater illius, accede quaeso, et osculare me, fili mi. Et accessit, et osculatus est illum, et odoratus est odorem vestium illius, et benedixit illi, et dixit, vide, odor filii mei sicut odor agri, cui benedixit Jehovah. Et dabit tibi Deus de rore coeli, et de pinguedinibus terrae, et multitudinem frumenti et musti. Servient tibi populi, et incurvabunt se tibi populi, esto*

herus fratribus tuis, et incurvabunt se tibi filii matris tuae; maledicentes tibi maledictus, et benedicentes tibi benedictus. Dixit ad illum Jischak pater illius, accede quaeso, significat perceptionis adhuc interioris gradum: et osculare me, fili mi, significat num uniri possit: Et accessit et osculatus est illum, significat praesentiam et unitionem: et odoratus est odorem vestium illius, significat gratum ex boni vero quod percepit: et benedixit illi, significat conjunctionem ita: et dixit, vide, odor filii mei, significat gratum ex boni vero: sicut odor agri, significat ut ex bona humo ex qua verum: cui benedixit Jehovah, significat quod multiplicatur et fructificatur ex Divino: Et dabit tibi Deus de rore coeli, significat ex Divino Vero: et de pinguedinibus terrae, significat ex Divino Bono: et multitudinem frumenti, significat inde bonum naturale: et musti, significat inde verum naturale: servient tibi populi, significat vera Ecclesiae, seu Ecclesias spirituales: et incurvabunt se tibi populi, significat vera boni: esto herus fratribus tuis, significat dominium primum apparens affectionis veri naturalis super affectiones boni naturalis: et incurvabunt se tibi filii matris tuae, significat super affectiones reliquas veri: maledicentes tibi maledictus, significat quod qui se disjungit disjunctus erit: et benedicentes tibi benedictus, significat qui se conjungit conjunctus erit.

3572. Dixit ad illum Jischak pater illius, accede quaeso, quod significet perceptionis adhuc interioris gradum, constat ex significatione dicere quod accederet, quod sit perceptionis interioris gradus ex praesentia, accedere non aliud est.

3573. Et osculare me fili mi, quod significet num uniri possit, constat ex significatione osculari, quod sit unitio et conjunctio ex affectione; osculatio quae est externum, non aliud est quam conjunctionis affectio quae est internum; correspondent etiam. Agitur hic, ut patet ab illis quae supra dicta sunt, in supremo sensu de Glorificatione Naturalis in Domino, hoc est, quomodo Dominus in Se Naturale Divinum fecit; in sensu autem repraesentativo de Regeneratione Naturalis apud hominem, ita de Conjunctione Naturalis cum Rationali; Naturale enim non prius regeneratum est, quam cum conjunctum est Rationali; conjunctio illa fit per influxum immediatum et media-

tum Rationalis in bonum et verum Naturalis, nempe a Rationalis Bono immediate in Naturalis bonum, et per hoc in Naturalis verum; mediate per Rationalis Verum in Naturalis verum et inde in Naturalis bonum; de his conjunctionibus agitur; hae nusquam existere possunt quam per media a Divino provisa, et quidem per talia, quae homini ignotissima sunt, et quorum vix aliquam ideam habere potest per illa quae sunt lucis mundi, hoc est, quae sunt luminis naturalis apud illum, sed per illa quae sunt lucis coeli, hoc est, quae lucis Rationalis; sed usque omnia illa media in sensu interno Verbi detecta sunt, et patent coram illis qui in sensu illo sunt, ita coram Angelis, qui de illa re innumerabilia vident et percipiunt, quorum vix unum ad captum hominis adaequate evolvi et explicari potest: sed ab effectibus et eorum signis aliquatenus coram homine patet, quomodo conjunctio illa se habet; Mens enim Rationalis, hoc est, interius voluntarium et intellectuale apud hominem, se repraesentare debet in ejus mente Naturali, sicut haec mens in facie et ejus vultu, usque adeo, ut sicut facies est vultus mentis naturalis, ita mens naturalis debeat esse vultus mentis rationalis; cum conjunctio est, ut apud illos qui regenerati sunt, tunc quicquid homo interius in Rationali suo vult et cogitat, se conspicuum sistit in Naturali ejus, et hoc se conspicuum in facie; talis est facies Angelis, et talis fuit facies Antiquissimis qui coelestes homines fuerunt; nihil enim timuerunt, ut alii scirent eorum fines et intentiones, nam nihil aliud voluerunt quam bonum; qui enim se duci patitur a Domino, nusquam aliud intendit et cogitat: cum talis status est, tunc Rationale quoad bonum conjungit se immediate cum bono Naturalis, et per hoc cum veris ejus, et quoque mediate per verum sibi in Rationali conjunctum cum vero Naturalis, et per hoc cum bono ibi; inde fit conjunctio indivulsa: sed quantum homo ab hoc statu hodie sit remotus, ita a statu coelesti, constare potest ex eo, quod prudentiae civilis credatur esse, aliud loqui, tum aliud agere, etiam aliud vultu ostendere, quam quod cogitat et intendit, imo etiam disponere ipsam mentem naturalem ita, ut cum facie ejus unum agat contra illa quae interius cogitat et vult ex fine mali; hoc Antiquissimis enorme facinus fuit, et tales e societate illorum ut diaboli ejecti sunt: ex his ut ab effectibus et eorum signis patet,

quid conjunctio Rationalis seu Interni hominis quoad bonum et verum cum Naturali seu Externo ejus homine; et sic qualis est homo angelus, et qualis homo diabolus.

3574. Et accessit et osculatus est illum, quod significet praesentiam et unitionem, constat a significatione accedere, quod sit praesentia, et ex significatione osculari, quod sit unitio seu conjunctio ex affectione, n: 3573; [24] quod osculari id significet, patet etiam ab illis locis in Verbo, ut apud Davidem, „Servite Jehovae in timore, et *osculamini Filium*, ne irascatur, et pereatis in via, quia exardebit brevi ira Ipsius, beati omnes confidentes in Ipso," Psalm: II: 12, ubi de Domino, Cujus Divinum Humanum est Filius, osculari Ipsum est conjungi Ipsi per amoris fidem. Apud Eundem, „Misericordia et Veritas occurrant, justitia et pax *Osculentur*," Psalm: LXXXV: 11, justitia et pax osculentur pro conjungant se. Apud Hoscheam, „Loquutus est Ephraim horrorem, et reus factus est in baale; et nunc addunt peccare, faciunt sibi fusile ex argento suo, in intelligentia sua idola, opus artificum totum, illis ipsis dicentes, sacrificantes hominem, *vitulos osculantur*," XIII: 1. 2, Ephraim pro intelligentia, hic propria, hoc est, pro illis qui non a Domino sapere se credunt et volunt; fusile ex argento suo pro bono falsificato; opus artificum totum pro intelligentia propria; qui tales sunt, dicuntur osculari vitulos, hoc est, magiam amplecti et ei se adjungere. In Libro Primo Regum, „Jehovah dixit ad Eliam, superesse feci in Israële septem millia, omnia genua quae non incurvaverunt se baali, et omne os quod non *Osculatum est illum*," XIX: 18; osculari pro ex affectione se conjungere, ita colere.

3575. Et odoratus est odorem vestium illius, quod significet gratum ex boni vero quod percepit, constat ex significatione odoris, quod sit gratum, de qua n: 925, et odorari, quod sit percipere quod gratum; et ex significatione vestium, quod sit verum, de qua n: 297. 1073. 2576; quae quia erant Esavi, qui hic est illius, et per Esavum repraesentatur bonum Naturalis, est boni verum quod significatur. Boni verum est illud, quod per influxum Rationalis immediatum et mediatum, de quo supra n: 3573, [25] in Naturali producitur; hoc verum erat quod desiderabatur; sed quia illud per immediatum influxum a

Rationalis bono produci non posset, nisi simul per mediatum, hoc est, per Rationalis verum, et hoc non nisi per plura media, quae sunt illa quae per Esavum et Jacobum in sensu interno hic describuntur, ideo per odorari odorem vestium illius significatur boni verum, quod percipiebatur.

3576. Et benedixit illi, quod significet conjunctionem ita, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. Ex singulis his, quae de Esavo et Jacobo dicuntur, constare potest, quod Rationalis Bonum se intime conjunxerit cum Bono Naturalis, et per Bonum ibi cum Vero; Jischak enim repraesentat Rationale quoad Bonum, Rebecca Rationale quoad Verum, Esau Bonum Naturalis, et Jacob Verum ejus; quod Rationale quoad Bonum, quod est Jischak, se conjunxerit intime cum Bono Naturalis quod est Esau, et non cum Vero Naturalis quod est Jacob nisi mediate, patet ex eo, quod Jischak in mente habuerit Esavum cum benedictionem dixit ad Jacobum, nec de Jacobo tunc cogitaverit, sed de Esavo; qui benedictionem dicit, benedicit illi de quo cogitat, non tunc illi de quo non cogitat; omnis benedictio exit ab interiori, quae ore pronuntiatur, in se ex velle et cogitare benedicentis [26] vitam habet, inde essentialiter est ejus cui vult et de quo cogitat; qui excipit illam, et sic facit illam suam, est sicut quod furatum quod alteri restituendum; quod Jischak cum benedixit de Esavo cogitaverit, et non de Jacobo, constare potest ex omnibus et singulis quae praecedunt, ut ex Vers: 18. 19, ubi Jischak dicit ad Jacobum, *quis tu fili mi, et dixit Jacob ad patrem suum, ego Esau primogenitus tuus*, ex Vers: 21. 22. 23, *dixit Jischak ad Jacobum, accede quaeso et palpabo te fili mi, an tu is filius meus Esau, si non;* et postquam palpavit illum, dixit, *vox vox Jacobi, et manus manus Esavi, et non agnovit illum:* tum ex Vers: 24, *et dixit, tu is filius meus Esau, et dixit, ego;* et tandem cum osculabatur illum, *odoratus est odorem vestium illius*, nempe Esavi, et cum tunc benedicebat, dixit, *vide, odor filii mei;* inde constat, quod per filium cui benedixit, non alius intellectus sit quam Esau; quare etiam cum ab Esavo audivit, quod fuisset Jacob, *horruit Jischak horrore magno valde*, Vers: 33, *Et dixit, venit frater tuus in fraude*, Vers: 35, quod autem

Jacob retinuerit benedictionem, secundum illa quae dicuntur Vers: 33 et 37, est quia Verum per Jacobum repraesentatum quoad tempus apparenter dominaturum esset, ut supra aliquoties ostensum; at post exactum reformationis et regenerationis tempus, tunc ipsum Bonum, quod intime latuit et inde disposuit omnia et singula quae apparuerunt esse veri seu quae verum sibi tribuerat, prodit et palam dominatur; quae significantur per illa, quae Jischak ad Esavum dixit, „*super gladio tuo vives, et fratri tuo servies, et erit quando dominaris, et disrumpes jugum illius desuper collo tuo,*" Vers: 40; quorum sensus internus est, quod, quamdiu conjungitur verum bono, fit bonum inferiori loco quoad apparentiam, sed quod priori loco erit; et tunc erit Rationalis conjunctio cum Bono Naturalis, et per hoc cum Vero; ac ita Verum fiet Boni; proinde tunc Esau repraesentabit ipsum Bonum Naturalis et Jacob ipsum Verum ejus, conjuncta Rationali; ita in supremo sensu Divinum Naturale Domini, Esau quoad Divinum Bonum, et Jacob quoad Divinum Verum ibi.

3577. Sicut odor agri, quod significet ut ex bona humo e qua verum, constat ex significatione odoris agri, quod sit perceptio veri ex bono, sicut exhalationis e messe in agro; quod ager sit bona humus, videatur n: 3500. Quod odor sit perceptio, inde est, quia jucunda boni et amoena veri, quae percipiuntur in altera vita, etiam ibi per correspondentes odores se manifestant, videatur n: 1514. 1517. 1518. 1519; inde, et ex correspondentiis, patet, quod odor non aliud sit quam perceptivum, sed naturale, correspondens perceptivo spirituali.

3578. Cui benedixit Jehovah, quod significet quod multiplicatur et fructificatur ex Divino, constat ex significatione benedicere Jehovah, quod sit multiplicari quoad verum et fructificari quoad bonum, de qua n: 2846. 3406.

3579. Et dabit tibi Deus de rore coeli, quod significet ex Divino Vero; et de pinguedinibus terrae, quod significet ex Divino Bono, constat ex significatione roris coeli, quod sit verum, de qua sequitur; et ex significatione pinguedinum, quod sint bonum, de qua n: 353, utrumque Divinum in supremo sensu, in quo praedicantur de Domino. Cum multiplicatione veri et fructificatione boni ita se habet; Rationale cum influit

in Naturale, ibi suum bonum sistit in forma communi, per hoc bonum producit ibi vera, paene sicut vita condit fibras in homine, et eas disponit in formas secundum usus, bonum illud per haec vera in ordinem coelestem disposita producit iterum bonum, et per hoc bonum iterum vera, quae derivationes sunt; talis idea naturalis haberi potest de formatione veri a bono, et iterum boni per verum, per quod denuo verum; sed idea spiritualis non potest haberi nisi ab illis qui in altera vita sunt, nam ibi formantur ideae a luce coeli, in qua est intelligentia. Quod Ros significet Verum, constat quoque ex Verbo alibi; ut apud Sachariam, „Semen pacis, vitis dabit fructum suum, et terra dabit proventum suum, et *Coeli dabunt rorem suum*," VIII: 12, ubi de nova Ecclesia, vitis dabit fructum suum, pro quod spirituale Ecclesiae seu verum fidei dabit bonum, et terra dabit proventum suum, pro quod coeleste Ecclesiae seu bonum charitatis dabit verum, ros quem coeli dabunt, sunt illa. Apud Haggaeum, „Propter domum meam, quae est vastata, super vobis *clausi sunt coeli a rore*, et terra clausa est a proventu suo," I: 9. 10, coelorum ros et terrae proventus, qui inhibiti, pro similibus. Apud Davidem, „Ex utero aurorae tibi *Ros nativitatis tuae*," Psalm: CX: 3. 4, de Domino, ros nativitatis pro coelesti amoris. Apud Mosen, „Benedicta a Jehovah terra ejus de pretiosis coeli, *de rore*, de abysso etiam jacente infra," Deut: XXXIII: 13, de Josepho; pretiosa coeli sunt spiritualia, n: 3166, quae sunt ros, abyssus jacens infra sunt naturalia. Apud Eundem, „Habitavit Israël secure, solitarius ad fontem Jacobi, in terra frumenti et musti, etiam *Coeli stillabant rorem*," Deut: XXXIII: 28, ibi etiam ros quem stillabant coeli, pro spiritualibus quae sunt veri. Ros in genuino sensu est boni verum quod ex statu innocentiae et pacis, per mane enim seu auroram, quando ros descendit, significantur illi status, n: 2333. 2405. 2540. 2780; inde etiam manna, quae e coelo, erat cum rore qui matutino tempore descendebat, ut constare potest apud Mosen, „In *matutino fuit positio roris* circa castra, et cum desiit *roris positio*, ecce super faciebus deserti contusum rotundum, contusum sicut pruina super terra," Exod: XVI: 13. 14: Quando „*descendit Ros super castra* noctu, descendit man super eo," Num: XI: 9, Manna quia erat panis

coelestis, in supremo sensu significabat Dominum quoad Divinum Bonum, inde apud homines coeleste amoris, nam hoc a Divino Domini, n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478; Ros in quo et cum quo Manna descendebat pro Divino Vero in supremo sensu, et pro spirituali vero apud homines in sensu respectivo; matutinum tempus est status pacis in quo illa bona, n: 92. 93. 1726. 2780. 3170. Quia Ros significat Verum quod a Bono, seu quod idem spirituale quod a coelesti, ideo quoque verum spirituale in Verbo *comparatur* rori, nam quae significant etiam comparationi ejusdem rei inserviunt; ut apud Esaiam, „Sic dixit Jehovah ad me, quiescam et spectabo in habitaculo meo, sicut calor serenus super luce, *sicut nubes Roris* cum calet messis," XVIII: 4. Apud Hoscheam, „Quid faciam tibi Ephraim, quid faciam tibi Jehudah, quia sanctitas vestra sicut *nubes aurorae*, et *sicut ros mane cadens*," VI: 4. Cap: XIII: 3. Apud Eundem, „*Ero sicut Ros Israëli*, germinabit sicut lilium, et figet radices sicut Libanon," XIV: 6. Apud Micham, „Erunt reliquiae Jacobi in medio populorum multorum, *sicut Ros* a cum Jehovah, sicut guttae super herba," V: 6. Apud Davidem, „Sicut oleum bonum super capite, quod descendit super os vestium Aharonis, *sicut Ros Chermonis* qui descendit super montes [27] Zionis, quia ibi praecepit Jehovah benedictionem vitae usque in saeculum," Psalm: CXXXIII: 2. 3. Apud Mosen, „Defluet sicut pluvia doctrina mea, *stillabit sicut Ros verbum meum*, sicut stillae super gramen, et sicut guttae super herbam," Deut: XXXII: 2, ibi ros pro multiplicatione veri ex bono, et pro fructificatione boni per verum; et quia ros est qui quovis mane fertilem facit agrum et vineam, ipsum bonum et verum significantur per Frumentum et Mustum, de quibus sequitur.

3580. Et multitudinem frumenti, quod significet inde bonum naturale, et musti quod significet inde verum naturale, constat ex significatione frumenti, quod sit bonum, et ex significatione musti, quod sit verum; quae cum praedicantur de naturali, significant illa bonum et verum naturale, et tunc praedicantur de Rationali Panis et Vinum, Panis quod sit coeleste bonum, videatur n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478; et quod Vinum sit spirituale, ita verum ex bono, n: 1071.

1798. Quod Frumentum et Mustum illa significent, constare quoque potest ab his locis in Verbo; apud Haggaeum, „Clausi sunt coeli a rore, et terra clausa est a proventu suo, et vocavi siccitatem super terram, et super montes, et *super Frumentum*, et *super Mustum*, et super quod educit terra," I: 10. 11, ibi siccitas pro defectu roris et pluviae, ita pro defectu veri ex aliquo bono; siccitas super frumentum est defectus boni, et siccitas super mustum est defectus veri. Apud Mosen, „Habitabit Israël secure, solitarius ad fontem Jacobi, *in terra frumenti et musti*, et coeli ejus stillabunt rorem," Deut: XXXIII: 28; solitarius pro illis, qui non infestantur a malis et falsis, n: 139. 471; terra frumenti et musti pro Ecclesiae bono et vero. Apud Hoscheam, „Ero sicut ros Israëli, germinabit sicut lilium, et figet radices suas sicut Libanon; ibunt rami ejus, et erit sicut oliva honor ejus, et *odor* illi sicut Libani; revertentur habitantes in umbra ejus, *vivificabunt frumentum*, et efflorebunt sicut *vitis*, memoria ejus sicut *vinum* Libani," XIV: 6. 7. 8, ubi frumentum pro bono spirituali, vinum pro vero spirituali. Apud Esaiam, „Maledictio comedet terram, *lugebit mustum*, languebit *vitis*, gement omnes laeti corde," XXIV: 6. 7, ibi de vastatione Ecclesiae spiritualis; lugebit mustum pro quod cessabit verum. Apud Jeremiam, „Redemit Jehovah Jacobum, venient et canent in altitudine Zionis, et confluent ad bonum Jehovae, *ad Frumentum* et *ad Mustum*, et ad oleum, et ad filios gregis et armenti," XXXI: 11. 12; frumentum et mustum pro bono et inde vero, oleum pro bono ex quo illa, et quod ex illis, filii gregis et armenti pro vero quod sic inde; quae quia illa significant, vocantur bonum Jehovae. Apud Hoscheam, „Illa non novit, quod Ego dederim illi *Frumentum* et *Mustum* et oleum; et argentum multiplicaverim et aurum quod fecerunt baali, propterea revertar, et accipiam *Frumentum meum* et *Mustum meum* in tempore stato suo, et eripiam lanam meam et linum meum," II: 8. 9, ibi de Ecclesia perversa; et patet quod per frumentum non significetur frumentum, nec mustum per mustum, et quoque per oleum, argentum, aurum, lanam et linum, quod non talia, sed quae spiritualia sunt, hoc est, boni et veri: similiter ubi agitur de Nova Ecclesia apud Eundem, „Desponsabo te Mihi in fide, et cognosces Jehovam,

et erit in die illo audiam coelos, et hi audient terram, et terra audiet *Frumentum* et *Mustum*, et oleum, et haec audient Jisreelem," II: 20. 21. 22, Jisreel pro Nova Ecclesia. Apud Joëlem, „Expergiscimini ebrii et flete, et ejulate omnes potantes vinum, *propter Mustum* quod excisum est ex ore vestro: devastatus est ager, luget terra, quia *devastatum est Frumentum, exaruit Mustum*, languet oleum," I: 5. 10. Apud Eundem, „Filii Zionis gaudete, et laetamini in Jehovah Deo vestro, quia dedit vobis pluviam matutinam in justitiam, et descendere faciet vobis pluviam matutinam et serotinam in primo, et implebuntur areae *frumento puro*, et exundabunt torcularia *Mustum* et oleum," II: 23. 24. Apud Eundem, „Fiet in die illo, *stillabunt montes mustum*, et colles fluent lacte, et omnes rivi Jehudae fluent aquis, et fons e domo Jehovae exibit," IV: 18; ibi de Regno Domini; sunt spiritualia quae per mustum, per lac, et per aquas, significantur, quorum abundantia ita describitur. Apud Sachariam, „Servabit illos Jehovah Deus illorum in die illo, sicut gregem populum suum, quia quanta bonitas ejus, et quanta pulchritudo ejus, *Frumentum juvenes*, et *Mustum* germinare faciet virgines," IX: 16. 17. Apud Davidem, „Visitas terram, et delectaris ea, valde ditas eam, rivus Dei plenus aquis, praeparas *Frumentum eorum*, induunt prata gregem, et valles operiuntur *Frumento*, plaudant etiam cantent," Psalm: LXV: 10. 14, inde nunc patet, quid frumentum et mustum.

3581. Servient tibi populi, quod significet vera Ecclesiae: et incurvabunt se tibi populi, quod significet vera boni, constat ex praedicatione servire, quod sit de veris, de qua n: 2567. 3409; et ex significatione populorum, quod sint vera, de qua n: 1259. 1260. 2928. 3295; per populos primum nominatos significantur vera Ecclesiae, quae vera spiritualia vocantur, et per populos secundo nominatos vera boni, quae bona spiritualia sunt, et respective vera vocantur, Charitatis bona sunt talia vera; quia hoc discrimen est, etiam populi primo loco et secundo non simili voce in Lingua Hebraea, sed aliqua usque affini, exprimuntur.

3582. Esto herus fratribus tuis, quod significet dominium primum apparens affectionis veri naturalis super affectiones bo-

ni naturalis, constat ex significatione esse herus, quod sit dominium; et a significatione fratrum, quod sint affectiones boni, hic naturalis, de qua n: 367. 2360. 3303; de dominio apparente veri super bonum, primo, videatur n: 3324. 3325. [28] 3330. 3332. 3336. 3470. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570.

3583. Et incurvabunt se tibi filii matris tuae, quod significet super affectiones reliquas veri, constat a significatione filiorum, quod etiam sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373; et ex significatione matris, quod sit affectio veri spiritualis, et inde Ecclesia, quia Ecclesia ex vero et ejus affectione est et ita vocatur, de qua n: 289. 2691. 2717.

3584. Quod maledicentes tibi maledictus, significet quod qui se disjungit disjunctus erit; et quod benedicentes tibi benedictus, significet qui se conjungit conjunctus erit, constat ex significatione maledici, quod sit disjungi, et benedici, quod sit conjungi, de quibus n: 3504. 3514. 3530. 3565: praedicantur haec de veris, et per maledicentes significantur falsa, quae se a veris sejungunt, et per benedicentes vera, quae se reliquis adjungunt: cum Veris enim et bonis ita se habet, quod inter se forment societatem, et tandem faciant quasi unam civitatem; taliter quoque se consociant; hoc ducit suam originem a forma coeli, in qua angeli secundum consanguinitates et affinitates boni et veri dispositi sunt, et sic simul constituunt unum Regnum seu unam Civitatem, exinde vera et bona apud hominem influunt, et apud illum disponuntur in similem formam, et hoc a solo Domino; sed hoc quomodo se habet, evidentius constabit ex Correspondentia Maximi hominis, qui est Coelum, cum omnibus et singulis quae apud hominem; de qua Correspondentia, ex Divina Domini Misericordia, ad finem Capitum. Ex his nunc patet, quid Benedictio Jischaki dictata ad Jacobum, sed intellecta de Esavo, involvit, quod nempe fructificationem boni per multiplicationem veri, et hujus iterum fructificationem.

3585. Vers: 30. 31. 32. 33. *Et fuit quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, et fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, et Esau frater ejus venit e venatione sua. Et fecit etiam is cupedias, et adduxit patri suo, et dixit patri suo, surgat pater meus, et edat e venatione filii sui, propterea ut benedicat mihi anima tua. Et*

dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, et dixit, ego filius tuus primogenitus tuus Esau. Et horruit Jischak horrore magno usque valde, et dixit, quis igitur ille qui venatus venationem, et adduxit mihi, et edi ab omni antequam venisti, et benedixi ei, etiam benedictus erit. Fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, significat cum conjunctio prima ita facta: et fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, significat status progressionem et mutationem: et Esau frater ejus venit e venatione sua, significat boni verum et ejus adventum; Et fecit etiam is cupedias et adduxit patri suo, significat desiderabilia et delectabilia Divino Rationali: et dixit patri suo, surgat pater meus, et edat e venatione filii sui, significat ut appropriaret sibi boni naturalis verum: propterea ut benedicat mihi anima tua, significat ut conjungeret: Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, et dixit, ego filius tuus primogenitus tuus Esau, significat statum perceptionis de Bono naturali et Vero inde: Et horruit Jischak horrore magno usque valde, significat alterationem magnam circa status inversionem: et dixit, quis igitur ille qui venatus venationem et adduxit mihi, significat inquisitionem de illo vero: et edi ab omni antequam venisti, significat quod appropriatum: et benedixi ei, etiam benedictus erit, significat quod conjunctum.

3586. Et fuit, quemadmodum absolvit Jischak benedicere Jacobo, quod significet cum conjunctio prima ita facta, constat ex significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; ita quemadmodum absolvit benedicere, quod sit cum conjunctio facta, quod prima fuerit cum Vero, quod repraesentatur per Jacobum, ex illis, quae supra dicta sunt, patet.

3587. Et fuit tantum exeundo exivit Jacob ex faciebus Jischaki patris sui, quod significet status progressionem et mutationem, constat ex significatione exeundo exire a faciebus, quod sit cum illa, quae per Jacobum repraesentata sunt, desierunt, ita cum status mutatus, nam nunc de Esavo agitur, et in sensu interno de bono Naturalis, quomodo hoc prodit ex intimo, ut supra dictum, seque manifestat, et exacta per ministerium veri reformatione dominium habet.

3588. Et Esau frater ejus venit e venatione sua, quod si-

gnificet boni verum et ejus adventum, constat ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum Naturalis, de qua supra; ex significatione venire, quod sit adventus; et ex significatione venationis, quod sit verum quod ex bono, de qua n: 3501.

3589. Et fecit etiam is cupedias et adduxit patri suo, quod significet desiderabilia et delectabilia Divino Rationali, constat ex significatione cupediarum, quod sint jucunda quae boni et amoena quae veri, de qua n: 3502. 3536; jucunda quae boni sunt desiderabilia, et amoena quae veri delectabilia, nam affectio boni est quae desiderat, et tunc affectio veri quae delectat.

3590. Et dixit patri suo, surgat pater meus, et edat e venatione filii sui, quod significet ut appropriaret sibi boni naturalis verum, constat ex repraesentatione Jischaki, qui hic est pater, quod sit Rationalis bonum, de qua saepius prius; ex significatione edere, quod sit appropriare, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f; et ex significatione venationis, quod sit boni naturalis verum, de qua mox supra n: 3588.

3591. Propterea ut benedicat mihi anima tua, quod significet ut conjungeret, constat a significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua etiam supra n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584.

3592. Et dixit ei Jischak pater ejus, quis tu, et dixit, ego filius tuus primogenitus tuus Esau; quod significet statum perceptionis de bono naturali et vero inde, constat ex illis quae supra n: 3548. 3549. 3550, ad Vers: 18 et 19, dicta sunt, ubi similia verba.

3593. Et horruit Jischak horrore magno usque valde, quod significet alterationem magnam circa status inversionem, constat ex significatione horroris, quod sit alteratio; quod sit circa status inversionem, patet ab illis quae supra dicta sunt de bino statu hominis qui regeneratur, de statu antequam regeneratus est, et de statu postquam regeneratus est; quod nempe in statu antequam regeneratus est, vera apparenter dominentur, at in statu postquam regeneratus est, vera cedant et bonum recipiat dominium, de quibus videantur quae prius saepius ostensa sunt, n: 1904. 2063. 2189. 2697. 2979. 3286. 3288. 3310 f. 3325. 3330. 3332. 3336. 3470. 3509. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3579.

3594. Et dixit, quis igitur ille qui venatus venationem et adduxit mihi, quod significet inquisitionem de illo vero, constat ex repraesentatione Jacobi, de quo hic dicitur, quis ille, quod sit naturale quoad verum, de qua supra; et ex significatione venationis, quod sit verum ex bono, de qua n: 3501; hic inquisitio de vero illo, num ex bono.

3595. Et edi ab omni antequam venisti, quod significet quod appropriatum, constat a significatione edere, quod sit appropriari, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f.

3596. Et benedixi ei, etiam benedictus erit, quod significet quod conjunctum, constat a significatione benedici, quod sit conjungi, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584: quomodo se habet cum appropriatione et conjunctione Veri per Jacobum repraesentati, constare potest ab illis quae prius dicta sunt; quae quia talia sunt, ut captum naturalis hominis transcendant, et non videri possint nisi in luce, in qua est Rationalis seu Internus homo, in qua luce pauci hodie sunt quia pauci regenerati, ideo praestat non amplius illa illustrare, nam illustratio ignotorum et transcendentium captum non est in *lucem* sed magis in umbram mittere; praeter quod talia etiam superstruenda sint ideis veritatum naturalium, per quas capienda, quae quoque hodie deficiunt: idcirco etiam mox praecedentia tam strictim, et modo quoad sensum internum vocum explicata sunt. Ex illis quae praecedunt constare potest, quid involvit quod Jischak a filio suo petierit venationem, ut ex illa ederet, antequam illi benediceret, et quod non prius benedixerit quam postquam ederat, et sic quod post esum sequeretur benedictio ejus qui fecit et apportavit, ut quoque patet ab Jischaki verbis, hic de Jacobo, *adduxit mihi, et edi ab omni antequam venisti, et benedixi ei, et etiam benedictus erit;* causa patet ab interno intellectu ritualium antiquae Ecclesiae, esus enim apud illos significabat appropriationem et conjunctionem, et apud quem ederant, seu a cujus pane, conjunctionem cum illo; cibus in genere significabat illa quae amoris et charitatis sunt, hoc est, eadem quae cibus coelestis et spiritualis, Panis ibi quae amoris in Dominum, et Vinum quae charitatis erga proximum; haec cum appropriata sunt, conjuncti erant; sic mutuo loquebantur ex affectione, et consociabantur; Convivia apud Antiquos non aliud

fuerunt, comestiones ex sanctificatis in Ecclesia Judaica nec aliud repraesentabant, prandia et coena in primitiva Ecclesia Christiana nec aliud involvebant.

3597. Vers: 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. *Ut audivit Esau verba patris sui, et exclamavit exclamatione magna et amara usque valde; et dixit patri suo, benedic mihi etiam ego pater mi. Et dixit, venit frater tuus in fraude, et sumsit benedictionem tuam. Et dixit, num quod vocat nomen illius Jacob, et supplantavit me is duabus vicibus; primogenituram meam sumsit, et ecce nunc sumsit benedictionem meam; et dixit, annon reservasti mihi benedictionem. Et respondit Jischak, et dixit Esavo, ecce herum posui illum tibi, et omnes fratres ejus dedi ei ad servos, et frumento et musto fulcivi eum, et tibi igitur quid faciam fili mi. Et dixit Esau ad patrem suum, an benedictio una haec tibi, pater mi, benedic mihi etiam ego pater mi, et sustulit Esau vocem suam et flevit. Et respondit Jischak pater ejus, et dixit ad eum, ecce de pinguedinibus terrae erit habitatio tua, et de rore coeli desuper. Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies, et erit quando dominaris, et disrumpes jugum illius desuper collo tuo.* Audivit Esau verba patris sui, significat apperceptionem boni naturalis ex Bono Divino; et exclamavit exclamatione magna et amara usque valde, significat alterationem ejus magnam circa status inversionem: et dixit patri suo, benedic mihi etiam ego pater mi, significat quod desideraret conjunctionem, tametsi per illud conjunctum esset verum. Et dixit, venit frater tuus in fraude, significat inversum ordinis: et sumsit benedictionem tuam, significat conjunctionem ita: Et dixit, num quod vocat nomen illius Jacob, significat quale ejus: et supplantavit me is duabus vicibus, significat quod invertit ordinem: primogenituram meam sumsit, significat prioritatem: et ecce nunc sumsit benedictionem meam, significat conjunctionem: et dixit, annon reservasti mihi benedictionem, significat an aliquid ei esset quoad conjunctionem in priori illo statu: Et respondit Jischak et dixit Esavo, significat instructionem: ecce herum posui illum tibi, significat quod in illo statu dominaretur: et omnes fratres ejus dedi ei in servos, significat quod affectioni veri tunc subordinatae sint affectiones boni quoad apparentiam: et frumento et mu-

sto fulcivi eum, significat, ut prius, ejus bonum et verum: et tibi igitur quid faciam, fili mi, significat quod bono in illo statu non aliud sit: Et dixit Esau ad patrem suum, significat apperceptionem boni naturalis: an benedictio una haec tibi, pater mi, significat num aliud adjungi posset ex bono naturali tunc: benedic mihi etiam ego pater mi, significat quod desideraret conjunctionem tametsi per illud conjunctum esset verum: et sustulit Esau vocem et flevit, significat statum ulteriorem alterationis: Et respondit Jischak pater ejus et dixit ad eum, significat perceptionem de bono naturali quod Divinum fieret: ecce de pinguedinibus terrae habitatio tua, significat quod ex Divino Bono vita: et de rore coeli desuper, significat quod ex Divino Vero: Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies, significat quamdiu conjungitur verum bono esset inferiore loco ad apparentiam: et erit quando dominaris, significat quod priori loco erit: et disrumpes jugum illius desuper collo tuo, significat quod per bonum tunc conjunctio, et quod verum esset ejus.

3598. Quoniam illa quae Versibus 34. 35. 36. 37. 38, continentur, sunt talia, quae supra explicata sunt, et *quid involvunt*, ex illis quae prius dicta sunt, constare potest, ideo illa quoad sensum internum ulterius explicare supersedetur; solum illa, quae Versibus 39 et 40 continentur, quae sunt Benedictionis Esavi ab Jischako patre ejus, illustranda sunt.

3599. Et respondit Jischak pater ejus et dixit ad eum, quod significet perceptionem de Bono Naturali quod Divinum fieret, constat ex significatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum ibi, de qua n: 3012. 3194. 3210; ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua saepius prius; et ex repraesentatione Esavi, ad quem dixit, quod sit Bonum Naturale, de qua etiam supra pluries; quod Divinum fieret, constat a Benedictione, de qua sequitur. Supra dictum, quod Esau repraesentet Divinum Naturale Domini quoad Divinum Bonum, et Jacob Divinum Naturale Ipsius quoad Divinum Verum; hic autem, quod Esau repraesentet Bonum Naturale quod Divinum fieret; et in illis quae praecedunt, quod Jacob repraesentaverit [28] Verum Naturale quod etiam Divinum fieret; haec quomodo se habent, constare potest ab illis quae supra n: 3494 et 3576, dicta sunt; quae ut

clariora adhuc evadant, paucis dicendum: Naturale Bonum, quod Esau primum repraesentat, est Naturale infantiae Domini, quod Divinum fuit ex Patre, sed humanum ex matre, et quantum ex matre, fuit haereditario malo imbutum, hoc quia tale, non illico potuit in tali ordine esse, ut Divinum, quod intime erat, posset recipere, sed debuit prius in ordinem redigi a Domino; similiter se habet cum Vero quod per Jacobum repraesentatur; nam ubi Bonum ibi Verum ut sit aliquid, omne cogitativum est veri adjunctum voluntario quod est boni, etiam apud infantes: postquam itaque Dominus Naturale quoad Bonum et quoad Verum in Se in ordinem redegit, in talem ut reciperet Divinum, et sic Ipse a Divino Suo influeret, ac successive omne humanum quod a matre, expulit, tunc Esau repraesentat Divinum Naturale Domini quoad Bonum, et Jacob Divinum Naturale Ipsius quoad Verum. Sed Esau et Jacob repraesentant Divinum Bonum et Divinum Verum Divini Naturalis Domini, ut conjuncta inter se sicut fratres, quae in se spectata non sunt aliud quam una potentia simul ad formandum et recipiendum Bonum et Verum actuale; de hoc Bono et Vero, nempe Actuali, postmodum agitur. Ex his patet, quanta arcana in sensu interno Verbi continentur, quae arcana sunt talia, ut ne quidem communissima eorum in intellectum hominis cadant, sicut illa fortassis quae nunc dicta sunt; quomodo tunc innumerabilia quae de illis; sed adaequata sunt intellectui et captui Angelorum, qui de his et similibus a Domino coelestes ideas repraesentativis ineffabilis amoenitatis et beatitudinis illustratas habent; inde cogitari potest, sed remote quia talia in umbra intellectus humani sunt, qualis sapientia Angelica est.

3600. Quod ecce de pinguedinibus terrae habitatio tua significet quod ex Divino Bono vita; et quod de rore coeli desuper, significet quod ex Divino Vero, constat a significatione pinguedinis, quod sit bonum, de qua n: 353, hic Divinum Bonum quia dicitur de Domino; ex significatione habitationis, quod sit vita, de qua n: 1293. 3384; et quod habitatio praedicetur de bono, n: 2268. 2451. 2712; et ex significatione roris coeli, quod sit verum quod ex bono status pacis et innocentiae, de qua supra n: 3579, hic Divinum Verum quia dicitur de Domino. Ad Jacobum similia dicta sunt, nempe, *dabit*

tibi Deus de rore coeli, et de pinguedinibus terrae," supra Vers: 28, sed ibi primo loco dictum de rore ita de vero, et secundo de pinguedinibus terrae, ita de bono, et quoque quod Deus et de illis daret; hic autem ad Esavum dicitur primo loco de pinguedinibus terrae ita de bono, et secundo de rore coeli ita de vero, et non quod Deus daret, sed quod habitatio ejus erit de illis; inde quoque patet, quod Jacobus repraesentet verum et Esau bonum, tum quod Verum apparenter priori loco sit primum, et quod id inversum ordinis sit, secundum illa quae pluries prius ostensa sunt.

3601. Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies, quod significet quamdiu conjungitur verum bono esset inferiore loco ad apparentiam, constat ex significatione gladii, quod sit verum pugnans, de qua n: 2799; inde super gladio vivere, est quando conjungitur verum bono, conjunctio enim fit per pugnas, hoc est, per tentationes, nam verum absque illis haud conjungitur; et ex significatione fratri servire, quod sit inferiore loco esse; quod tamen bonum inferiore loco non sit, *modo* apparenter, constat ex illis quae supra toties dicta sunt, videatur n: 3582.

3602. Et erit quando dominaris, quod significet quod priori loco erit, constat a significatione dominari, quod sit priori loco esse; de his videantur quae nunc sequuntur.

3603. Et disrumpes jugum illius desuper collo tuo, quod significet quod per bonum tunc conjunctio, et quod verum esset ejus, constat a significatione disrumpere jugum desuper collo, quod sit liberatio; quod per collum significetur influxus et communicatio, et inde conjunctio, et per jugum super collo interclusio et interceptio, videatur n: 3542; ita disrumpere jugum desuper collo, est liberatio ab interclusione et interceptione, proinde conjunctio per bonum, tum quod Verum fiat boni, nam cum amplius non interclusio et interceptio, influit bonum et se conjungit vero. Quomodo haec se habent, constare potest ab illis quae hactenus dicta et ostensa sunt; sed quia pauci comprehendunt, quid prioritas apparens veri, ac interea inferioritas boni, et hoc ex causa praecipue, quia pauci reflectunt super talia, imo quod ne quidem reflectant super bonum, quod hoc distinctum sit a vero; omnes etiam illi nesciunt quid bonum, qui

vitam amoris sui et mundi degunt, nam ii non aliud bonum dari credunt, quam quod inde est; et quia nesciunt quid bonum, etiam nesciunt quid verum, nam verum est boni; ex revelatione quidem sciunt, quod bonum sit amare Deum et proximum, et quod verum sint doctrinalia quae ex Verbo, sed quia non vivunt secundum illa, nullam perceptionem illius boni et veri habent, sed modo cognitiones separatas ab illis; imo ipsi illi qui regenerantur, nec sciunt quid bonum priusquam regenerati sunt, antea enim autumarunt verum esse bonum, et facere secundum verum esse bonum, cum tamen hoc non bonum est quod tunc faciunt sed verum; cum homo in hoc statu est, tunc est in statu qui describitur per Jacobum et in benedictione illi data; at cum venit in statum, ut agat bonum ex affectione boni, hoc est, cum regeneratus est, tunc venit in statum, qui describitur in Benedictione data Esavo: hoc illustrari potest ab illis, quae apparent apud hominem in prima et altera ejus aetate, et dein in tertia et quarta; homo in prima aetate non nisi quam memoria tenus scit quae in Verbo sunt, similiter quae in doctrinalibus fidei, ac tunc se bonum credit esse cum plura inde novit, et possit quaedam applicare non ad vitam suam sed ad aliorum; in altera aetate, cum adolescit magis, non est contentus memoria tenus callere quae in Verbo et quae in doctrinalibus, sed incipit tunc reflectere super illa ex sua cogitatione, et quantum ex sua superaddit, hoc illi placet, inde est in affectione veri ex quodam amore mundano, qui etiam est medium ut plura addiscat, quae absque eo relicta forent; in tertia autem aetate, si inter tales est qui regenerari possunt, inchoat cogitare de usu, et tunc reflectere super illa quae legit in Verbo et haurit ex doctrinalibus, propter usum, cum in hoc statu est, invertitur ordo, nempe quod verum non amplius ita ponatur primo loco; at in quarta aetate, quando est aetas regenerationis ejus, quia tunc status plenus, de quo n: 2636, amat Verbum et doctrinalia quae ex Verbo, hoc est, Verum, propter bonum vitae, proinde ex bono vitae; ita fit bonum priori loco, quod usque ad illud tempus fuit posteriore apparenter: quod bonum apparenter posteriori loco fuerit, est inde, quia latuit intime in omni ejus affectione, nec se manifestare potuit, quia extra illud talia fuerunt cum quibus non concordare potuit, nempe vana et ina-

nia, sicut sunt illa quae sunt gloriae mundi et sui; at postquam regeneratus est, tunc haec recedunt, et bonum, quod intime latuit, quasi e claustro prodit, et influit in illa quae extra sunt, et vera sui, seu boni facit, et sic se manifestat. Bonum apud hominem interea est, quasi involuntarium illud quod inest ejus voluntario, in singulis ejus quae cogitat, et inde in singulis quae facit; hoc involuntarium nescit homo quod habeat, quia non percipit aliud apud se quam quod suum est, hoc est, voluntarium, involuntarium illud est duplex, unum est haereditarium ejus quod ei a patre et matre, alterum per Coelum a Domino influit; cum adolescit homo, tunc manifestat se magis et magis illud quod haereditario a parentibus habet, si talis sit ut non regenerari se patitur, inde enim desumit mala, et facit illa sua seu propria; at involuntarium quod per coelum est a Domino, se manifestat in adulta aetate apud illos qui regenerantur; apud hos id interea disposuit et rexit omnia et singula cogitationis et quoque voluntatis, tametsi non apparuerat.

3604. Vers: 41. 42. 43. 44 45. *Et odit Esau Jacobum propter benedictionem, qua benedixit illi pater illius; et dixit Esau in corde suo, appropinquabunt dies luctus patris mei, et occidam Jacobum fratrem meum. Et indicatum Rebeccae verba Esavi filii sui majoris, et misit, et vocavit ad Jacobum filium suum minorem, et dixit ad illum, ecce Esau frater tuus consolans se tibi ad occidendum te. Et nunc fili mi, ausculta voci meae, et surge, fuge tibi ád Laban fratrem meum Charanem. Et commoreris cum eo diebus aliquibus, donec recedit excandescentia fratris tui. Usque recedat ira fratris tui a te, et obliviscatur ejus quod fecisti illi, et mittam et accipiam te exinde; quare orbabor etiam ambobus vobis die uno.* Odit Esau Jacobum propter benedictionem qua benedixit illi pater illius, significat quod bonum naturale aversaretur conjunctionem veri inversam: Et dixit Esau in corde suo, significat cogitationem: appropinquabunt dies luctus, patris mei, et occidam Jacobum fratrem meum, significat inversionem et privationem vitae veri a se: et indicatum Rebeccae verba Esavi filii sui majoris, significat perceptionem Domini ex Divino Vero de animo Boni naturalis tunc: et misit et vocavit ad Jacobum filium suum minorem, et dixit ad illum, significat statum apperceptionis af-

fectionis veri ex influxu per Verum Divinum: ecce Esau frater tuus, consolans se tibi ad occidendum te, significat animum invertendi statum et privandi verum vita a se: Et nunc fili mi, ausculta voci meae et surge, significat moram adhuc: fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem, significat ad affectionem boni externi seu corporei: et commoreris cum eo diebus aliquibus, significat successivum: donec recedit excandescentia fratris tui, significat usque dum status advertit: usque recedat ira fratris tui a te, significat successivum status apud bonum naturale: et obliviscatur ejus quod fecisti illi, significat habitum ex mora: et mittam et accipiam te exinde, significat tunc finem: quare orbabor etiam ambobus vobis die uno, significat quod aliter non conjunctio.

3605. Odit Esau Jacobum propter benedictionem, qua benedixit illi pater illius, quod significet quod bonum naturale aversaretur conjunctionem veri inversam, constat ex significatione odi, quod in sensu interno hic sit aversari, de qua sequitur; ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum naturale, et Jacobi quod sit verum naturale, de quibus supra; et ex significatione benedictionis, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; hic quod sit conjunctio veri inversa, quae per Jacobum repraesentatur, constat ab illis, quae supra n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603, dicta et ostensa sunt. Quod odi in sensu interno sit aversari, est, quia praedicatur de bono, quod repraesentatur per Esavum, et bonum ne quidem scit quid odium, nam est prorsus oppositum ejus, opposita nusquam in uno subjecto dari possunt; sed bonum, seu illi qui in bono sunt, loco odii speciem aversationis habent; inde est, quod odium hic in sensu interno sit aversari; sensus enim internus est principaliter pro illis qui in coelo sunt, quare cum descendit ille inde et derivatur in sensum literalem, tunc quando historica talia sunt, affectio aversationis cadit in expressionem odii, sed tamen ita, ut illis, qui in coelo, idea odii nulla insit; se habet hoc sicut illud quod in Parte Prima n: 1875, ab experientia relatum est, de illis verbis in Oratione Domini, „*Ne inducas nos in tentationem, sed libera nos a malo,*“ quod rejiceretur tentatio et malum, eo usque dum pure Angelicum, nempe bonum, absque idea tentationis et mali

remaneret, et hoc cum adjuncta specie indignationis et aversationis, quod cogitandum de malo cum de Domino: similiter se habet, cum de Jehovah seu Domino legitur in Verbo, quod odio habeat, ut apud Sachariam, „Vir malum socii sui ne cogitate in corde vestro, nec juramentum mendacii amate, *quia omnia illa odi,* dictum Jehovae," VIII: 17: apud Mosen, „Non eriges tibi statuam, *quam odit Jehovah Deus tuus,*" Deut: XVI: 22: apud Jeremiam, „Facta est mihi haereditas mea sicut leo in sylva, edidit contra Me vocem suam, *ideo odi eam,*" XII: 8: apud Hoscheam, „In Gilgale *odi eos,* propter malitiam operum eorum expellam eos e domo mea, non addam amare eos," IX: 15; ibi odium, quod praedicatur de Jehovah seu Domino, in sensu interno non est odium, sed est Misericordia, nam Divinum est Misericordia, sed cum haec apud hominem qui in malo est, influit, et is incurrit in poenam mali, tunc apparet sicut odium, et quia ita apparet, in sensu literae etiam ita dicitur; hoc similiter se habet, sicut quod in Verbo praedicetur de Jehovah seu Domino, ira, excandescentia, furor, de quibus n: 245. 592. 696. 1093. 1683. 1874. 2395. 2447. 3235; populus Judaicus et Israëliticus, prae aliis populis talis fuit, quod ut primum aliquod inimicum etiam apud socios animadverteret, crederet sibi fas esse crudeliter illos tractare, et non modo illos occidere, sed etiam feris et avibus exponere, et sic quia Misericordia Domini influens in tale odium apud eos, non solum contra hostes, sed etiam contra socios, ut dictum, verteretur, ideo non aliter potuerunt credere, quam quod Jehovah etiam odio haberet, irasceretur, excandesceret, fureret, quapropter secundum apparentiam in Verbo ita loquutum est; qualis enim homo est, talis apparet illi Dominus, n: 1861. 1838. 2706: sed quale odium sit apud illos, qui in amore et charitate, hoc est, in bono sunt, constat a Domini verbis apud Matthaeum, „Audistis quod dictum sit, amabis proximum tuum, et *odio habebis inimicum tuum;* Ego vero dico vobis, amate inimicos vestros, benedicite maledicentibus vobis, benefacite odio vos habentibus, et orate pro laedentibus et persequentibus vos, ut sitis filii Patris vestri qui in coelis," V: 43. 44. 45.

3606. Et dixit Esau in corde suo, quod significet cogita-

tionem, constat a significatione dicere in corde, quod sit cogitatio.

3607. Appropinquabunt dies luctus patris mei, et occidam Jacobum fratrem meum, quod significet inversionem et privationem vitae veri a se, constat ex significatione dierum luctus, quod sit status inversio; et a significatione occidere Jacobum fratrem, quod sit privare verum vita a se: haec similiter se habent, sicut illa quae mox supra de significatione odii in sensu interno dicta sunt, quod nempe non odium sit; et quoque constare potest ab illis quae continuo fiunt in altera vita, ibi omne bonum quod defluit e coelo ad illos qui in malo sunt, vertitur in malum, et apud infernales in oppositum, similiter verum in falsum, videatur n: 2123; quare vicissim, malum et falsum, quod apud tales, in coelo est bonum et verum; ut quoque fiat bonum, sunt spiritus in via, qui rejiciunt ideas mali et falsi, ut idea boni et veri sistatur, de rejectione illa videatur n: 1393. 1875; et praeterea, cum malum et falsum alluit ad illos qui in bono et vero sunt, non apparet ut malum et falsum, sed sub specie alia secundum bonitatis indolem et statum apud eos; inde quoque constare potest, quod occidere Jacobum fratrem in sensu interno non sit occidere, sed quod sit privatio illius vitae, quae non vero competit; verum enim ex se non vitam habet sed a bono, nam verum modo est vas recipiens boni, videatur n: 1496. 1832. 1900. 2063. 2261. 2269. 2697. 3049. 3068. 3128. 3146. 3318. 3387, et in bono est vita, non autem in vero nisi quae a bono, n: 1589 et alibi pluries; quare privatio vitae veri a se non est exstinctio veri, sed est vivificatio ejus, nam cum verum apparet sibi vitam habere a se, tunc non vitam habet, nisi talem quae in se non vita est, at cum privatur illa, tunc donatur ipsa vita, nempe per bonum a Domino Qui est ipsa vita; hoc apparet manifeste ab illis qui in altera vita sunt, qui in solo vero sunt, illorum ideae apparent clausae, adeo ut illa quae sunt coeli non influere possint, nisi modo ita communiter, ut vix cognoscatur quod sit influxus inde; at qui simul in bono sunt, illorum ideae apparent apertae, adeo ut illa quae coeli sunt, influant sicut in aliquod exiguum coelum seu sicut in imaginem sui, nam per bonum apud illos per [30] vera, videantur n: 1869. 2425. [31] Quod verum pri-

vetur vita ex se, quando bonum priori loco incipit esse seu dominium habere, constare potest ex illis quae prius de prioritate apparente veri primo tempore, et de prioritate boni postea, dicta et ostensa sunt; haec privatio vitae veri ex se, est quae hic significatur. Quod haec dicantur luctus patris, est quia dies luctus significant status inversionem, quae status inversio supra significata est per horrorem magnum valde quo horruit Jischak, Vers: 33, n: 3593; et per exclamationem magnam et amaram valde, qua exclamavit Esau, Vers: 34, n: 3597.

3608. Et indicatum Rebeccae verba Esavi filii sui majoris, quod significet perceptionem Domini ex Divino Vero de animo boni naturalis tunc, constat ex significatione indicari, quod sit cogitare et reflectere, de qua n: 2862, ita percipere; ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini, et ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum naturale, de quibus supra; inde patet, quod indicatum Rebeccae de verbis Esavi filii sui majoris, sit perceptio Domini ex Divino vero de animo boni naturalis.

3609. Et vocavit ad Jacobum filium suum *minorem*, *et* dixit ad illum, quod significet statum apperceptionis affectionis veri ex influxu per Divinum Verum, constat ex repraesentatione Rebeccae quae vocavit et dixit, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini conjunctum Divino Bono ibi; ex repraesentatione Jacobi, quod sit verum naturale seu affectio veri ibi, de quibus prius; et ex significatione vocare ad illum et dicere ad illum, quod sit status perceptionis, de qua etiam prius, hic apperceptionis quia de Naturali agitur.

3610. Ecce Esau frater tuus consolans se tibi ad occidendum te, quod significet animum invertendi statum et privandi verum vita a se, constat ex significatione consolari se alicui, quod sit sedare irrequiem animi spe de aliquo seu de aliqua re, *tibi* involvit status veri inversionem; et ex significatione occidere te seu Jacobum, quod sit privare verum vita a se, de qua mox supra n: 3607, ubi ostensum, quod privare verum vita, non sit exstinguere illud, sed vivificare; ita enim cum vita veri se habet; quando illi qui in vero seu in affectione veri sunt, non vivunt secundum verum quod sciunt, et quo afficiuntur, tunc est aliquod volupe et jucundum ex amore sui, seu amore mun-

di, quod se adjunxit affectioni veri, quod sicut bonum apparet, cum tamen id bonum non sit, nisi respective ad usum, quod sic introduci queant et addisci vera, quae postéa ipsi bono et ejus vitae inservire possint; cum verum in illo statu est, hoc est, illi qui in affectione veri sunt, tunc dicitur verum vitam habere a se, quae quod non vita sit, constat ex eo, quod amori sui et amori mundi, seu eorum volupi et jucundo, non insit vita, sed amori coelesti et spirituali et eorum jucundo et volupi; quare cum verum, hoc est, illi qui in tali affectione veri sunt, privantur illa vita, tunc primum accipiunt vitam; seu tunc primum vivificantur: haec capere nequaquam possunt illi qui in affectione sui et mundi sunt, credunt enim quod non alia vita dari queat, consequenter si illa vita privarentur, prorsus non viverent, nam qui in illa vita sunt, nullatenus possunt scire quid vita spiritualis et coelestis; cum tamen ita se habet, quod cum privantur vita illa, nempe affectionis sui et mundi, tunc vita influat a Domino, qualis est angelica et coelestis, cum sapientia et felicitate ineffabili, ex qua vita cum prior vita spectatur, apparet prior sicut nulla, vel sicut brutorum animalium sordida, nam nihil Divini inest, praeter quod cogitare possint et loqui, et sic apparere externa forma sicut alii. Cum hoc, quod Bono esset animus invertendi statum et privandi verum vita a se, quae significantur per quod Esau consolans se tibi ad occidendum te, ita se habet; Bono apud hominem qui regeneratur, continue est animus invertendi statum, et redigendi eum in talem ordinem, ut verum non priori loco sit, sed sicut convenit statui coeli, ut posteriori sit; sed hic animus alte latet reconditus, nec appercipitur priusquam id factum: se habet hoc sicut amor conjugialis, qui in infantia et pueritia non apparet, sed usque latet reconditus, nec se prodit priusquam omnia et singula disposita sunt ut se manifestare possit; interea omnia media sibi convenientia producit, seu producuntur: similiter in Regno vegetabili, in qualibet arbore, et in qualibet planta, intime latet conatus producendi fructus seu semina, sed conatus ille non prius se manifestare potest, quam cum omnia media prius produxerit, nempe ramulos, folia, flores, quibus productis, tunc conatus ille in actum prodit: ita quoque se habet cum illis qui e novo nascuntur, conjugiale quod est boni et veri

diu latet reconditum, sed usque adest sicut conatus in causa efficiente et inde in effectu, sed non apparet, antequam omnia disposita sunt, et cum disposita sunt, tunc primum prodit et se manifestat; hic conatus est, qui intelligitur per animum invertendi statum, et privandi verum vita a se. Inde patet, quod sensus internus prorsus alius hic sit, quam sonat sensus literae nempe quod sit reductio veri in ordinem et ejus vivificatio, non destructio et privatio ejus vitae.

3611. Et nunc fili mi, ausculta voci meae, et surge, quod significet moram adhuc, constat ex significatione auscultare voci, quod sit obedire, nempe quod moraturus adhuc in statu illo inverso, de quo in sequentibus agitur.

3612. Fuge tibi ad Laban fratrem meum Charanem, quod significet ad affectionem boni externi seu corporei, constat a repraesentatione Labanis, quod sit affectio boni in naturali homine, de qua n: 3129. 3130. 3160; et ex significatione Charanis, quod sit externum et inde obscurum respective, de qua n: 1430: sed quid per Labanem et Charanem proprie hic significatur, constare potest a sequentibus, ubi Laban *et Charan* nominantur, quod nempe sit bonum communis stirpis collaterale: habent enim bona et vera conjunctionem inter se, sicut in familiis parentes, fratres, consanguinei, affines, n: 685. 917. 2508. 2524. 2556. 2739: sed haec prorsus abscondita sunt homini, qui non in vita boni est, is ne quidem novit quid bonum, et inde nec quid verum; si haec primum nosset, nempe ex doctrina conjuncta vitae, seu ex vita conjuncta doctrinae, tunc de bono et vero innumerabilia nosset et apperciperet, et hoc successive distincte magis et magis, et dein conjunctiones mutuas et respectivas inter se, et tandem proximitates in sua serie, et in quavis proximitate iterum innumerabilia, ita demum coelum in sua forma, hoc est, in sua pulchritudine et felicitate.

3613. Et commoreris cum eo diebus aliquibus, quod significet successivum, constat ex significatione commorari, quod sit simile ac habitare, ita quod sit vivere, de qua n: 1293. 2268. 2451. 2712. 3384; sed commorari praedicatur de vita veri cum bono, et habitare de [32] vita boni cum vero; et ex significatione dierum, quod sint tempora et status, de qua n: 23.

487. 488. 493. 2788. 3462; ita est vita temporum et statuum sequentium, proinde successivum, quod per commorari cum eo diebus aliquibus hic significatur: de successivo hoc, seu commoratione Jacobi cum Labane, agitur in Capitibus quae sequuntur.

3614. Donec recedit excandescentia fratris tui, quod significet usque dum status advertit; et usque recedat ira fratris tui a te, quod significet successivum status apud bonum naturale, constat ex significatione Excandescentiae et Irae, quod sint status, qui repugnant, de qua sequitur; qui status cum tales fiunt, ut non amplius repugnent, sed se incipiant conjungere, tunc dicitur quod recedat excandescentia, et recedat ira; inde est, quod donec recedat excandescentia fratris tui significet usque dum status advertit, et quod usque recedat ira fratris tui, significet successivum status apud bonum naturale: quod aliud quippiam involvat excandescentia, et aliud ira, constare potest ex eo, quod praeterea similia verba sint, et alioquin fuisset repetitio inanis, nempe, donec recedat *Excandescentia* fratris tui, et usque recedat *Ira* fratris tui; quid involvitur, patet ab explicatione communi, tum a praedicatione excandescentiae et praedicatione irae, Excandescentia enim praedicatur de Vero, hic de Vero boni quod per Esavum repraesentatur, ira autem praedicatur de ipso illo bono. Excandescentia et Ira in Verbo pluries nominantur, sed in sensu interno non significant Excandescentiam et Iram, sed id quod repugnat, et hoc ex causa, quia quicquid alicui affectioni repugnat, hoc producit excandescentiam seu iram, sic ut illae sint in sensu interno modo Repugnantiae; at Excandescentia dicitur quod repugnat vero, ac Ira quod bono; in sensu autem opposito excandescentia est quod repugnat falso aut ejus affectioni, hoc est, principiis falsi, et ira quod malo aut ejus cupiditati, hoc est, amori sui et mundi, et in hoc sensu excandescentia est proprie excandescentia, et ira est ira; at cum de bono et vero praedicatur, est excandescentia et ira Zelus, qui quia [33] externa forma similis apparet alteri, in sensu literae quoque ita vocatur. Quod Excandescentia et Ira in sensu interno sint modo Repugnantiae, constare potest ab his locis in Verbo; apud Esaiam, „*Fervor Jehovae* contra omnes gentes, et *Excandescentia* contra omnem

exercitum earum," XXXIV: 2; fervor Jehovae contra gentes pro repugnantia contra malum, quod gentes sint mala, videatur n: 1259. 1260. 1849. 1868. 2588 f; excandescentia contra omnem exercitum earum pro repugnantia contra falsa inde, quod stellae, quae vocantur exercitus coelorum, sint cognitiones, ita vera, et in opposito sensu falsa, videatur n: 1128. 1808. 2120. 2495. 2849. Apud Eundem, „Quis dedit ad praedam Jacobum, et Israëlem spoliantibus, nonne Jehovah cui peccavimus, et *effudit super eum Excandescentiam irae suae*," XLII: 25, Excandescentia irae pro repugnantia contra falsum mali, Jacobus pro illis qui in malo, et Israël pro illis qui in falso. Apud Eundem, „Torcular calcavi solus, et de populis nullus vir mecum, et calcavi illos in *Ira mea*, et destruxi illos in *Excandescentia mea;* et conculcavi populos in *Ira mea*, et inebriavi illos in *Excandescentia mea*," LXIII: [34] 3. 6; ibi de Domino, ac Ipsius tentationum victoriis, calcare et conculcare in ira pro victoriis super mala, destruere et inebriare in excandescentia pro victoriis super falsa; conculcare in Verbo praedicatur de malo, et inebriare de falso. Apud Jeremiam, „Sic dixit Dominus Jehovih, ecce *Ira mea*, et *Excandescentia mea*, effusa est super locum hunc, super hominem, et super bestiam, et super arborem agri, et super fructum humi, et ardebit et non exstinguitur," VII: 20, utrumque dicitur, ira et excandescentia, quia tam de malo quam de falso agitur; apud prophetas ubi de malo etiam de falso dicitur, sicut ubi de bono etiam de vero, et hoc ob conjugium coeleste, quod est boni et veri in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712; inde etiam tam ira quam excandescentia dicitur, alioquin unum satis fuisset. Apud Eundem, „Pugnabo Ego cum vobis in manu extensa, et brachio forti, et *in Ira* et *in Excandescentia*, et in *fervore magno*, et percutiam habitatores urbis hujus, et hominem et bestiam," XXI: 5. 6; similiter hic, ira praedicatur de punitione mali, et excandescentia de punitione falsi, et fervor de utriusque; ira et excandescentia, quia est repugnantia, etiam est punitio, nam quae repugnant, ea collidunt, et tunc malum et falsum puniuntur; in malo enim est repugnantia boni, et in falso repugnantia veri, et quia est repugnantia, est quoque collisio, quod inde poena, videatur n: 696. 967. Apud

Ezechielem, „Et consummabitur *Ira mea*, et quiescere faciam *Excandescentiam meam* in illis, et *consolaturus Me*, et cognoscent quod Ego Jehovah dixi, et in *Zelo meo*, in consummando Me *Excandescentiam meam* in illis, in faciendo in te judicia, in *Ira* et in *Excandescentia*, et in correptionibus *Excandescentiae*," V: 13. 15, [35] ibi quoque ira pro punitione mali, et excandescentia pro punitione falsi, ex repugnantia, et inde oppugnatione. Apud Mosen, „Non placebit Jehovae condonare illi, quia tunc *fumabit ira Jehovae*, et *Zelus Ipsius* in virum illum, et separabit illum Jehovah in malum ex omnibus tribubus Israëlis: sulphur et sal, combustio tota terra ejus, non conseretur, et non germinabit, nec ascendet in ea ulla herba, juxta eversionem Sodomae et Amorae, Admae et Seboim, quae *evertit Jehovah in Ira sua* et *Excandescentia sua;* et dicent omnes gentes, quare fecit Jehovah sic terrae huic, quis *ardor Irae magnae hujus*," Deut: XXIX: 19. 20. 22. 23; quia Sodoma est malum, et Amora falsum inde, n: 2220. 2246. 2322, et gens illa, de qua ibi Moses, comparatur illis quoad malum et falsum, dicitur ira respective ad malum, et excandescentia ad falsum, et ardor irae de utroque; quod talia tribuantur Jehovae seu Domino, est secundum apparentiam, quia ita apparet homini cum ipse incurrit in malum, et malum punit ipsum, videantur n: 245. 592. 696. 1093. 1683. 1874. 2395. 2447. 3235. 3605.

3615. Et obliviscatur ejus quod fecisti illi, quod significet habitum ex mora, constat ex significatione oblivisci hic, quod sit repugnantiae successiva abolitio, quae quia fit per moram et inde habitum, per obliviscatur ejus quod fecisti illi, id significatur.

3616. Et mittam et accipiam te exinde, quod significet tunc finem, constat ex illis quae praecedunt et quae sequuntur; finis enim, qui hic significatur, per mittere et accipere te exinde, est, cum verum cum bono concordat, et sic verum subordinatum bono inservit; hic finis, post exactam commorationem Jacobi apud Labanem repraesentatur per Esavum, *cum cucurrit obviam Jacobo, et amplexus eum, et cecidit super collum ejus, et osculatus eum, et fleverunt,* Gen: XXXIII: 4: cum enim finis, seu conjunctio, tunc Rationalis bonum influit im-

mediate in bonum Naturalis, et per hoc in verum ejus, et quoque mediate per Rationalis Verum in Verum Naturalis, et per hoc in bonum ibi, n: 3573: inde patet, cur dictum a Rebecca per quam repraesentatur Rationalis [36] Verum, ad Jacobum per quem repraesentatur naturalis verum, „ mittam et accipiam te exinde. "

3617. Quare orbabor etiam ambobus vobis die uno, quod significet quod aliter non conjunctio, constat ex eo, quod si illa non fierent, quae in sequentibus in sensu interno repraesentantur per Jacobum apud Labanem, non potuisset verum conjungi bono, ita non bonum uniri vero in Naturali, proinde Rationale orbaretur utroque; nam absque veri conjunctione cum bono, et boni unitione cum vero in naturali, non aliqua regeneratio, de qua in sensu respectivo in hoc Capite actum est: hoc etiam est clausula praecedentium.

3618. Vers: 46. *Et dixit Rebecca ad Jischakum, fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, sicut illae e filiabus terrae, quare mihi vitae.* Dixit Rebecca ad Jischakum, significat Domini perceptionem ex Divino Vero: fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, significat adjunctionem veri naturalis aliunde: si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, significat quod non verum naturale illis associaretur: sicut illae e filiabus terrae, significat quia non ex illa humo: quare mihi vitae, significat quod sic non conjunctio.

3619. Dixit Rebecca ad Jischakum, quod significet Domini perceptionem ex Divino Vero, constat a significatione dicere, quod sit percipere; a repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Verum Divini Rationalis Domini; et ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Bonum ibi, de quibus prius; et quia Divinum Bonum est Ipsum Esse, et Divinum Verum est Vita inde, ideo Dominus ex Divino Bono principaliter est Dominus, idcirco dicitur Domini perceptio ex Divino Vero: Perceptio ex Divino Vero Rationalis, est ex Intellectuali, at perceptio ex Divino Bono est ex Voluntario; sed perceptio ex intellectuali non est intellectualis, sed est voluntarii influentis, nam intellectuale non aliud est quam voluntarium in forma, tale est intellectuale quando est conjunctum voluntario, at antequam conjunctum ita est, apparet intellectuale per se esse, et volun-

tarium per se, tametsi non est nisi quam quod externum separet se ab interno, nam cum intellectuale intus aliquid voluit et cogitat, est finis e voluntario qui facit vitam ejus, et regit cogitativum ibi; quod intellectuale a fine vitam habeat, est quia finis apud hominem est ejus vita, videatur n: 1909. 3570; inde aliquatenus constare potest, quid in sensu repraesentativo sit alicujus perceptio a vero, et in sensu supremo Domini Perceptio ex Divino Vero.

3620. Fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, quod significet adjunctionem veri naturalis aliunde, constat ex significatione fastidire vitam, quod sit nulla adjunctio nempe veri naturalis, ad verum rationalis, cum enim non est adjunctio, tunc apparet Rationali vita sua sicut nulla, ut constare potest ab illis [quae] n: 3493, dicta sunt; et ex significatione filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, hic veri naturalis quia de Jacobo dicitur, per quem quod verum naturale repraesentetur, supra ostensum est; quod filiae sint affectiones, videatur n: 2362; et quod Cheth seu Chittaeus sit verum ex non genuino, n: 3470; inde constat, quod per [37] fastidio vitam meam pro filiabus Cheth, significetur quod nulla adjunctio naturalis per verum quod non ex genuino, ita quod erit adjunctio veri naturalis aliunde: de adjunctione veri naturalis in sequentibus, ubi de commoratione Jacobi apud Labanem, agitur, quod nempe adjuncta sint ei vera e communi stirpe; et per vera, quae repraesentant filiae Cheth, quia non erant ex illa stirpe, non potuit fieri adjunctio, quia disparia et discordantia; per filios enim Cheth repraesentatur Ecclesia spiritualis apud gentes, n: 2913. 2986, in qua quia non Verbum, vera ibi non ex illa origine sunt.

3621. Si accipit Jacob mulierem e filiabus Cheth, quod significet quod non verum naturale illis associaretur, constat ex significatione accipere mulierem, quod sit associari; et ex significatione filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, de qua mox supra n: 3620, seu quod idem, verum, nam verum absque affectione non conjungitur, n: 3066. 3336; haec quomodo se habent, constat ab illis, quae mox supra de filiabus Cheth, dicta sunt.

3622. Sicut illae e filiabus terrae, quod significet quia non

ex illa humo, hoc est, a veris genuinae Ecclesiae, constat a significatione filiarum, quod sint Ecclesiae; filiae enim significant affectiones boni et veri, n: 2362; et terra significat tractum ubi Ecclesia, ita Ecclesiam, de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928. [38] 3355; ita filiae terrae sunt bona et vera Ecclesiae.

3623. Quare mihi vitae, quod significet quod sic non conjunctio, constat a significatione vitarum, quod sit conjunctio per vera et bona; cum enim Vero naturali non aliquod verum ex communi stirpe seu genuino fonte, adjungi posset, tunc nec adjunctio foret Naturalis ad Verum Rationalis, ita appareret Rationali vita sua, sicut nulla, n: 3493. 3620; inde hic, per quare mihi vitae, significatur, quod sic non conjunctio. Quod hic et alibi vitae in plurali dicantur, est quia binae vitae facultates in homine sunt, una quae vocatur intellectus, et est veri, altera quae voluntas et est boni; hae binae vitae seu vitae facultates unam faciunt, quando intellectus est voluntatis, seu quod idem, verum est boni: inde est, quod in Lingua Hebraea passim dicatur vita, et passim vitae; quod vitae, patet ab his locis, „Formavit Jehovah Deus hominem, pulverem ex humo, et inspiravit in Nares ejus *spiraculum vitarum*, et factus homo in animam viventem," Gen: II: 7. „Progerminare fecit Jehovah Deus ex humo omnem arborem desiderabilem aspectu, et bonam ad cibum, et *arborem vitarum* in medio horti," Gen: II: 9. „Ecce Ego adducens diluvium aquarum super terram, ad perdendum omnem carnem, in qua *spiritus vitarum*," Gen: VI: 17. „Intrarunt ad Noachum in arcam bina bina de omni carne, in qua *spiritus vitarum*," Gen: VII: 15: n: 780. „Exspiravit omne, cui flatus, *spiritus vitarum* in naribus ejus," Gen: VII: 22. Apud Davidem, „Credo videre bonum Jehovae in *terra vitarum*," Psalm: XXVII: 13. Apud Eundem, „Quis vir *desiderans Vitas*, amans dies ad videndum bonum," Psalm: XXXIV: 13. Apud Eundem, „Cum Te, Jehovah, *fons vitarum*, in luce tua videmus lucem," Psalm: XXXVI: 10: Apud Malachiam, „*Foedus* meum fuit cum Levi *vitarum* et pacis," II: 5. Apud Jeremiam, „Ita dixit Jehovah, ecce Ego do coram vobis *Viam vitarum*, et viam mortis," XXI: 8. Apud Mosen, „Ad amandum Jehovam Deum tuum, ad obe-

diendum voci Ipsius, et ad adhaerendum Ipsi, quia Ipse *vitae tuae*, et longitudo dierum tuorum, ad habitandum super terra," Deut: XXX: 20. Apud Eundem, "Non Verbum inane a vobis, quia illud *vitae vestrae*; et per verbum hoc prolongabitis dies super terra," Deut: XXXII: 47; [39] et alibi; vitae in plurali dicuntur, quia binae sunt, ut dictum, et tamen una; sicut etiam Coeli in Lingua Hebraea, qui plures sunt, et tamen unum; pariter aquae, quae superiores et inferiores, Gen: I: 7. 8. 9, quae sunt spiritualia quae Rationali et Naturali, quae quoque unum erunt per conjunctionem. Quod vitas attinet, illae in plurali significant tam quod voluntatis quam quod intellectus est, proinde quod boni et quod veri; vita enim hominis non est nisi bonum et verum in quibus vita a Domino, homo enim absque bono et vero ac vita in illis, est nullus homo; nam homo absque illis nihil potuisset velle, nec cogitare, omne ejus velle est ex bono vel non bono, et ejus cogitare ex vero vel non vero; inde sunt homini vitae, quae una vita sunt, cum cogitare est ex velle, hoc est, cum verum quod est fidei ex bono quod est amoris.

De Correspondentia omnium Organorum et Membrorum tam interiorum quam exteriorum hominis, cum Maximo Homine, qui est Coelum.

3624. *Mirabilia nunc referre et describere licet, quae, quantum scio, nondum alicui nota sunt, et ne quidem in alicujus mentem venerunt, quod nempe universum Coelum ita formatum sit, ut correspondeat Domino, Ipsius Divino Humano; et quod homo ita formatus sit, ut quoad omnia et singula apud eum, correspondeat Coelo, et per coelum Domino: hoc est mysterium magnum, quod nunc revelandum, de quo hic et ad finem Capitum sequentium.*

3625. *Inde est, quod aliquoties in praecedentibus dictum, ubi de Coelo et Societatibus Angelicis, quod pertinerent ad aliquam Provinciam Corporis, ut ad Capitis, vel Pectoris, vel Abdominis, vel inibi alicujus Membri aut Organi; et hoc ex causa dictae Correspondentiae.*

membrum; tum quod societas non una sit, quae in unumquodvis organum seu membrum, sed quod perplures; et quod in unaquavis societate etiam perplures sint; nam quo plures sunt, eo melior et fortior correspondentia, quia perfectio et fortitudo est a multitudine unanima plurium, qui unum in forma coelesti agunt; inde conatus in singula secundum pluralitatem perfectior et fortior resultat.

3630. *Inde constare potuit, quod singula viscera et membra, seu organa motoria et sensoria, correspondeant societatibus in coelo, totidem quasi distinctis coelis, et quod ex illis, hoc est, per illos, influant coelestia et spiritualia apud hominem, et quidem in formas adaequatas et convenientes, et sistant ita effectus qui apparent homini; sed effectus hi non apparent homini aliter quam sicut naturales, ita prorsus sub alia forma et sub alia specie, usque adeo ut non cognosci queant quod sint inde.*

3631. *Semel etiam prorsus ad vivum ostensum est, quaenam et quales societates sunt, et quomodo influunt et agunt, illae quae constituunt provinciam faciei, et in ejus frontis, genarum, menti et cervicis musculos influunt, et quomodo illae inter se communicant; utque sisteretur hoc ad vivum, effigiare illis licebat faciem variis modis per influxum: similiter quae et quales societates influunt in labia, in linguam, in oculos, in aures; et datum quoque loqui cum illis, et sic plene instrui. Inde quoque constare potuit, quod omnes qui in coelum veniunt, sint organa seu membra Maximi Hominis: et quoque quod Coelum nusquam claudatur, sed quo plures, [44] eo fortior conatus, fortior vis, et fortior actio: tum quod Coelum Domini sit immensum, et tam immensum ut omnem fidem superet; incolae hujus telluris sunt paucissimi respective, et paene sicut lacus respective ad Oceanum.*

3632. *Ordo Divinus et inde coelestis non terminatur quam apud hominem in ejus corporeis, nempe in ejus gestibus, actionibus, vultibus faciei, loquela, sensationibus externis, inque illorum jucundis, haec sunt extrema ordinis, et extrema influxus, quae tunc finiuntur; sed interiora, quae influunt, non sunt talia, qualia in externis apparent, sed sunt prorsus alia facie, alio vultu, alia sensatione, et alia voluptate; corre-*

spondentiae docent, qualia sunt, tum quoque repraesentationes, de quibus actum. Quod alia sint, constare potest ab actionibus, quae fluunt a voluntate, et a loquelis quae fluunt a cogitatione, actiones corporis non tales sunt in voluntate, et loquelae vocum nec tales sunt in cogitatione: inde etiam patet, quod naturales actus fluant a spiritualibus, quae enim voluntatis sunt et quae cogitationis, spiritualia sunt; et quod effigientur haec in illis correspondenter, sed usque aliter.

3633. *Omnes Spiritus et Angeli apparent sibi sicut homines, tali facie et tali corpore, cum organis et membris, et hoc ex causa, quia intimum eorum conspirat ad talem formam: sicut primitivum hominis, quod est ex anima parentis, connititur ad formationem totius hominis, in ovo et utero, tametsi primitivum hoc non in forma corporis est, sed in alia perfectissima, Soli Domino nota: et quia intimum similiter apud unumquemvis conspirat et connititur ad talem formam, ideo apparent omnes ibi sicut homines. Et praeterea universum Coelum tale est, ut unusquisque sit quasi centrum omnium, nam est centrum influxuum per formam coelestem ab omnibus, inde imago coeli resultat in unumquemvis, et facit eum sui similem, ita hominem; quale enim commune est, talis est pars communis; nam similes suo communi erunt partes, ut sint ejus.*

3634. *Homo qui in correspondentia est, nempe qui in amore in Dominum, et in charitate erga proximum, et inde in fide, is spiritu suo est in coelo, et corpore in mundo; et quia sic cum Angelis unum agit, est quoque is imago coeli, et quia influxus omnium seu communis est in singulos seu partes, ut dictum, est quoque is exiguum coelum, sub forma humana; homo enim ex bono et vero habet, ut sit homo, et distinctus ab animalibus brutis.*

3635. *Sunt in humano corpore duo, quae sunt fontes omnis motus ejus, etiam omnis actionis et sensationis externae seu meri corporis; nempe Cor et Pulmones; haec duo correspondent taliter Maximo Homini seu Coelo Domini, quod Coelestes ibi Angeli constituant Regnum unum, et Spirituales Regnum alterum, nam Regnum Domini est Coeleste et Spirituale; Regnum Coeleste consistit ex illis qui in amore in Dominum sunt, Regnum Spirituale ex illis qui in charitate erga proxi-*

mum, n: 2088. 2569. 2715. 2718. 3235. 3246; *Cor et ejus Regnum in homine correspondet Coelestibus, Pulmo et ejus Regnum correspondet Spiritualibus; etiam influunt in illa quae Cordis et Pulmonum sunt, adeo ut quoque existant et subsistant per influxum inde; sed de Correspondentia Cordis et Pulmonum cum Maximo Homine, ex Divina Domini Misericordia in specie agendum.*

3636. *Universalissimum est, quod Dominus sit Sol coeli, et quod inde omnis Lux in altera vita; et quod Angelis et Spiritibus seu illis qui in altera vita sunt, nihil prorsus ex luce mundi appareat, et quoque quod lux mundi quae a sole, Angelis non aliter sit quam caligo: ex Sole Coeli seu a Domino, est non modo Lux, sed etiam Calor; sed est Lux spiritualis et Calor spiritualis; Lux coram oculis eorum apparet sicut lux, sed habet in se intelligentiam et sapientiam, quia inde est; et Calor sensibus illorum percipitur sicut calor, sed ei inest amor, quia inde est; quapropter etiam amor vocatur calor spiritualis, et quoque sistit calorem vitae hominis, et intelligentia vocatur Lux spiritualis, et quoque sistit lucem vitae hominis: ex hac universali correspondentia derivantur reliquae; nam omnia et singula ad bonum quod est amoris, et ad verum quod est intelligentiae, se referunt.*

3637. *Maximus Homo est universum Domini coelum respective ad hominem, sed Maximus Homo in supremo sensu est Solus Dominus, ex Ipso enim Coelum, et Ipsi correspondent omnia ibi. Quia Humanum Genus per vitam mali et inde persuasiones falsi, prorsus perversum factum erat, et quia tunc apud hominem inferiora incipiebant dominari super ejus superiora, seu naturalia super ejus spiritualia, ita ut non amplius Jehovah seu Dominus per Maximum hominem, hoc est, Coelum, influere et illa in ordinem redigere posset, inde necessitas adventus Domini in mundum, ut sic indueret humanum, et id Divinum faceret, et per id restitueret ordinem, ut ad Ipsum et ad Unicum Hominem universum Coelum se referret, et Ipsi Soli corresponderet; rejectis illis qui in malo et inde in falso essent, sub pedes, ita extra Maximum Hominem: inde illi qui in coelis sunt, dicuntur in Domino esse, imo in Ipsius Cor-*

pore, nam Dominus est omne coeli, in Quo omnes et singuli ibi sortiuntur provincias et munia.

3638. *Inde est, quod in altera vita omnes societates, quotcunque sunt, suum constantem situm teneant respective ad Dominum, Qui instar Solis apparet universo coelo; et quod mirabile, et vix ab aliquo credi poterit quia non capi, est, quod societates ibi teneant eundem situm respective ad quemcunque ibi, ubicunque sit, et quomodocunque se vertit et circumagit, ut quae societates a dextris apparent, jugiter ad dextrum illius sint, quae a sinistris jugiter ad sinistrum sint, tametsi is plagas quoad faciem et corpus mutat: hoc quoque saepissime mihi datum est observare per versuram corporis: inde patet, quod forma coeli sit talis, ut referat constanter Maximum hominem respective ad Dominum; et quod omnes Angeli sint non solum apud Dominum, sed in Domino; seu quod idem, quod Dominus sit apud illos, et in illis; aliter hoc non ita existeret.*

3639. *Omnes situs ibi se habent inde respective ad Corpus humanum secundum plagas ab illo, hoc est, dextrorsum, sinistrorsum, antrorsum, retrorsum, in quocunque positu, ut et secundum plana, út ad planum Capitis, ejus partium ut frontis, temporum, oculorum, aurium; ad planum Corporis, ut ad planum scapularum, pectoris, abdominis, lumborum, genuum, pedum, plantarum; tum quoque supra caput et infra plantas pedis, ad omnem obliquitatem; etiam ad tergum, ab occipitio deorsum: ex ipso situ cognoscitur, quaenam societates sunt, et ad quas provincias organorum et membrorum hominis pertinent, quod nunquam fallit, sed magis ab eorum genio et indole quoad affectiones.*

3640. *Inferna, quae perplura sunt, etiam constantem situm habent, adeo ut ex solo situ sciri possit, quaenam et qualia sunt, cum situ illorum similiter se habet; omnia infra hominem sunt in planis quaquaversum sub plantis: quidam inde apparent quoque supra caput et alibi sparsim, sed non est quod ibi situm habeant, nam est phantasia persuasiva quae illudit et mentitur situm.*

3641. *Apparent omnes, tam qui in coelo quam qui in inferno sunt, erecti, capite sursum et pedibus deorsum, at usque in se et secundum visum angelicum sunt in alio positu,*

nempe qui in coelo capite versum Dominum, Qui ibi est Sol et sic Centrum commune, a Quo omnis positus et situs; at infernales coram visu Angelico sunt capite deorsum et pedibus sursum, ita in positu opposito, etiam in obliquo; est enim infernalibus id infra quod coelestibus supra, et infernalibus id supra quod coelestibus infra. Inde aliquantum patescit, quomodo Coelum cum inferno possit quasi unum facere, seu simul referre unum in situ et positu.

3642. Mane fui in consortio cum Angelicis spiritibus, qui unum agebant cogitando et loquendo secundum morem; penetrabat hoc quoque versus infernum, in quod continuabatur usque adeo ut apparerent sicut unum agere cum illis; sed erat quod bonum et verum, quod apud Angelos, per mirabilem versuram mutaretur in malum et falsum apud infernales, et hoc per gradus sicut defluebat, ubi infernum unum agebat per persuasiones falsi et cupiditates mali: Inferna, tametsi sunt extra Maximum Hominem, usque tamen tali modo quasi in unum rediguntur, et per hoc in ordine tenentur, secundum quem eorum consociationes sunt; ita Dominus ex Divino etiam regit inferna.

3643. Observatum quod, qui in coelis, in aura lucis serena sint, [45] sicut lucis matutinae et meridianae, etiam vergentis ad vesperam, similiter quod in calore sint, sicut veris, aestatis et autumni; at quod illi qui in inferno sunt, in atmosphaera crassa, nimbosa et tenebrosa, ut et in frigore: observatum quod inter illa in communi sit aequilibrium; tum quantum Angeli in amore, charitate, et inde fide sunt, tantum in aura lucis et caloris vernalis; et infernales, quantum in odio et inde in falso, tantum in caligine et in frigore: Lux in altera vita, ut supra dictum, in se habet intelligentiam, Calor amorem, Caligo insaniam, et Frigus odium.

3644. Omnes homines in universo terrarum orbe, situm habent, vel in Maximo Homine, hoc est, in Coelo, vel extra illum in inferno, quoad animas, seu quod idem, quoad spiritum qui post obitum corporis victurus: hoc non scit homo quamdiu vivit in mundo, sed usque ibi est, et inde regitur: in coelo sunt secundum bonum amoris et inde verum fidei, in inferno secundum malum odii et inde falsum.

3645. *Universum Regnum Domini est Regnum finium et usuum; datum est mihi manifeste percipere Sphaeram Divinam illam, nempe finium et usuum, et quaedam tunc quae non enuntiabilia sunt: ex illa sphaera profluunt, et per illam reguntur, omnia et singula; quantum affectiones, cogitationes et actiones in se habent finem benefaciendi ex corde, tantum homo, spiritus et Angelus in Maximo Homine est, hoc est, in Coelo; quantum autem homo et spiritus, finem malefaciendi ex corde habet, tantum extra Maximum hominem est, hoc est, in inferno.*

3646. *Cum animalibus brutis se similiter habet quoad influxus et correspondentias sicut cum hominibus, quod nempe apud illos sit influxus e spirituali mundo, et affluxus ex naturali mundo, per quos continentur et vivunt; sed ipsa operatio se sistit diversimode secundum formas animarum eorum, et inde corporum; se habet hoc, sicut lux mundi, quae in objecta telluris varia simili gradu et simili modo influit, usque tamen diversimode agit in formis diversis, in quibusdam pulchros colores, in aliis impulchros producit; ita cum Lux spiritualis in animas brutorum influit, prorsus dissimiliter recipitur, et inde illas dissimiliter actuat, quam cum in animas hominum; hae enim in superiori gradu sunt, et in perfectiori statu, et sunt tales ut spectare possint sursum, ita ad coelum et ad Dominum, quare Dominus illas sibi adjungere potest, et dare vitam aeternam; ast animae brutorum tales sunt, ut non possint aliter quam spectare deorsum, ita solum ad terrestria, et sic modo illis adjungi, quapropter etiam pereunt cum corpore: fines sunt, qui ostendunt qualis vita homini, et qualis bestiae; homo potest habere fines spirituales et coelestes, et illos videre, agnoscere, credere, et illis affici, at bestiae non possunt alios fines habere quam naturales, ita potest homo esse in sphaera Divina finium et usuum, quae in coelo et quae constituit coelum, bestiae autem non possunt in alia sphaera esse, quam finium et usuum quae in terra; fines non aliud sunt quam amores, nam quae amantur pro fine habentur. Quod perplurimi homines non sciant distinguere inter vitam suam et vitam bestiarum, est quia similiter in externis sunt, et illis solum terrestria, corporea, et mundana curae et cordi, et qui*

tales, se quoque credunt similes esse quoad vitam bestiis, et se dissipatum iri, sicut illae, post mortem, nam quid spiritualia et coelestia, quia non curant, nec norunt; inde est insania nostri saeculi, quod se comparent brutis, et non discrimen internum videant; at qui coelestia et spiritualia credit, seu patitur ut lux spiritualis influat et agat, is videt prorsus contrarium, ut et quantum supra animalia bruta est: sed de brutorum animalium vita; ex Divina Domini Misericordia, seorsim agendum.

3647. *Quomodo illa se habent, etiam ostensum est; datum erat videre et appercipere quosdam, qui in alteram vitam tunc venerunt, qui in vita corporis sui spectarunt solum ad terrestria, et nihil aliud pro fine habuerunt, nec fuerunt per aliquas cognitiones in bonum et verum initiati, ex nautica et rustica turba fuerunt; apparuerunt, sicut etiam perceptum, quod tam parum vitae haberent, ut putarem quod non possent sicut alii spiritus vitam aeternam sortiri, erant sicut machinae parum animatae; sed Angeli curam illorum sollicite habebant, et per facultatem, quam sicut homines habebant, boni et veri vitam illis insinuabant, inde magis et magis perducebantur a vita animalium simili in vitam humanam.*

3648. *Est influxus a Domino per Coelum etiam in subjecta Regni vegetabilis, ut in arbores omnis generis et in earum fructificationes, et in plantas varii generis et earum multiplicationes; nisi Spirituale a Domino intus continue ageret in formas illarum primitivas, quae sunt in seminibus, nusquam vegetarent et crescerent tam mirabili modo et successione; sed formae ibi tales sunt, ut non recipiant aliquid vitae: ex influxu illo est, quod Aeterni et Infiniti imaginem in se habeant, sicut patet ex eo quod in continuo conatu sint propagandi suum genus et suam speciem, ad sic vivendum quasi in aeternum, et quoque ad implendum universum; hoc inest in quolibet semine: sed homo omnia illa, quae tam mirifica, ipsi naturae tribuit, nec aliquem influxum e spirituali mundo credit, quia illum corde negat; tametsi sciret, quod subsistere nihil possit, nisi per quod exstitit, hoc est, quod subsistentia sit perpetua existentia, seu quod idem, productio sit continua creatio: quod inde universa natura sit theatrum repraesentati-*

vum Regni Domini, videatur n: 3483: *sed de his quoque, et de correspondentia eorum cum Maximo Homine, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.*

3649. *Continuatur de Maximo Homine, et Correspondentia cum illo, ad finem Capitum sequentium.*

GENESEOS
CAPUT VIGESIMUM OCTAVUM.

3650. Ante Caput praecedens XXVII explicata sunt, quae Dominus docuit et praedixit de Ultimo Judicio, seu de ultimis diebus Ecclesiae, apud Matthaeum, Capite XXIV a Versu 8 ad 14, n: 3486 ad 3489; nunc sequuntur ordine, ante hoc Caput juxta institutum, explicanda, quae ibi Versibus 15. 16. 17. 18; „*Cum ergo videritis abominationem desolationis dictam a Daniele Propheta, stantem in loco sancto, qui legit animadvertat. Tunc qui in Judaea, fugiant in montes. Qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid e domo sua. Et qui in agro, ne revertatur retro, ad accipiendum vestem suam.*"

3651. Quisque videre potest, quod haec arcana contineant, et quod absque arcanis illis detectis, nusquam sciri possit, quid illud, quod qui in Judaea, fugient in montes; et qui super tecto domus, non descendet ad tollendum quid e domo: et qui in agro, non revertetur retro ad accipiendum vestem suam: nisi sensus internus doceret, quid significent et involvant, indagatores et interpretes Verbi potuissent in opiniones prorsus alienas abduci et dilabi; imo quoque illi, qui Verbi sanctitatem corde negant, inde deducere, quod talibus verbis solum modo fuga et evasio adventante hoste describeretur, proinde quod nihil sanctius inibi foret, cum tamen per illa Domini verba plene describitur status vastationis Ecclesiae quoad bona amoris et vera fidei; ut a sequente explicatione eorum verborum constare potest.

3652. Secundum Sensum Internum haec ita se habent:

Cum ergo videritis abominationem desolationis, significat Ecclesiae vastationem, quae tunc est, cum Dominus non amplius agnoscitur, proinde cum nullus amor et nulla fides in Ipsum; tum quando non amplius aliqua charitas erga proximum; et consequenter cum non aliqua fides boni et veri; cum haec sunt in Ecclesia, seu potius in tractu ubi Verbum, nempe in cogitatis cordis, tametsi non in doctrina oris, tunc est desolatio, et illa, quae dicta, sunt ejus abominatio; inde, cum videritis abominationem desolationis, est cum aliquis talia observat, quid tunc faciendum, sequitur Vers: 16. 17. 18. *Dictam a Daniele Propheta*, significat in sensu interno, a prophetis; nam ubi aliquis propheta nomine suo in Verbo nominatur, non est is propheta qui intelligitur, sed ipsum Verbum Propheticum, quia Nomina nusquam in coelum penetrant, n: 1876. 1888; verum per unum prophetam non simile significatur quod per alium; quid per Mosen, Eliam et Elisaeum, videatur in Praefat: ad Cap: XVIII; et n: 2762; per Danielem autem significatur omne Propheticum de adventu Domini, et de Ecclesiae statu, hic de ejus statu ultimo; de Vastatione multum agitur apud Prophetas, et per illam ibi in sensu literae significatur vastatio Ecclesiae Judaicae et Israëliticae, sed in sensu interno vastatio Ecclesiae in communi, ita quoque vastatio quae nunc adest. *Stantem in loco sancto*, significat vastationem quoad omnia quae boni et veri sunt; locus sanctus est status amoris et fidei, quod locus sit status in sensu interno, videatur n: 2625. 2837. 3356. 3387; sanctum illius status, est bonum quod est amoris et inde verum quod fidei, non aliud intelligitur per sanctum in Verbo, quia illa a Domino, Qui Ipsum Sanctum seu Sanctuarium est. *Qui legit, animadvertat*, significat quod haec ab illis probe observanda sint, qui in Ecclesia sunt, imprimis ab illis qui in amore et fide, de quibus nunc agitur. *Tunc qui in Judaea, fugient in montes*, significat quod illi qui ab Ecclesia, non aliunde spectabunt quam ad Dominum, ita ad amorem in Ipsum, et ad charitatem erga proximum; quod per Judaeam significetur Ecclesia, ostendetur infra; quod per montem Ipse Dominus, at per montes amor in Ipsum et Charitas erga proximum, videatur n: 795. 796. 1430. 2722; secundum sensum literae foret, quod cum obsideretur Hierosolyma, sicut factum, a Ro-

manis, tunc non conferrent se illuc, sed super montes secundum illa apud Lucam, „Quando videritis circumdatam ab exercitibus Hierosolymam, tunc scite quod prope sit devastatio, tunc qui in Judaea, fugiunto super montes, et qui in medio ejus exeunto, qui vero in regionibus ne ingrediantur in eam," XXI: 20. 21; sed per Hierosolymam ibi similiter se habet, quod nempe in sensu literae sit Hierosolyma quae intelligitur, sed in sensu interno Ecclesia Domini, videatur n: 402. 2117; omnia enim et singula quae in Verbo de populo Judaico et Israëlitico memorantur, sunt repraesentativa Regni Domini in coelis, et Regni Domini in terris, hoc est, Ecclesiae, ut saepius ostensum; inde est, quod per Hierosolymam in sensu interno nullibi Hierosolyma intelligatur, nec per Judaeam Judaea; sed fuerunt talia, per quae repraesentari potuerunt coelestia et spiritualia Regni Domini; utque repraesentarent etiam facta sunt; ita Verbum potuit scribi, quod esset secundum captum hominis qui legeret, et secundum intellectum angelorum qui apud hominem; haec etiam causa fuit, quod Dominus similiter *loquutus*; si enim aliter, non adaequatum fuisset captui legentium imprimis tunc temporis, nec simul intellectui angelorum, ita non receptum ab homine, nec intellectum ab Angelis. *Qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid e domo sua,* significat quod qui in bono charitatis sunt, non inde se conferrent ad illa quae sunt doctrinalium fidei; tectum domus in Verbo significat statum hominis superiorem, ita statum ejus quoad bonum; quae autem infra, significant statum hominis inferiorem, ita statum quoad verum: quid domus, videatur n: 710. 1708. 2233. 2234. 3142. 3538: cum statu hominis Ecclesiae se ita habet; cum is regeneratur, tunc verum discit propter bonum, est enim ei affectio veri propter illud; at postquam regeneratus est, tunc agit ex vero et bono; postquam ad hunc statum pervenit, tunc non conferre se debet ad statum priorem, nam si id faceret, de bono in quo est, ex vero ratiocinaretur, et sic statum suum perverteret; omnis enim ratiocinatio cessat, ac cessare debet, quando homo in statu est velle verum et bonum, tunc enim ex voluntate, proinde ex conscientia, cogitat et agit, et non ex intellectu, ut prius, si ex hoc iterum, incideret in tentationes in quibus succumberet; haec sunt, quae si-

gnificantur per quod qui super tecto domus ne descendat ad tollendum quid e domo sua. *Et qui in agro, ne revertatur retro ad accipiendum vestem suam*, seu tunicam, significat quod qui in bono veri nec conferrent se a bono ejus ad doctrinale veri; ager in Verbo significat illum statum hominis quoad bonum, quid ager, videatur n: 368. 2971. 3196. 3310. 3317. 3500. 3508; et vestis seu tunica significat id quod bonum investit, hoc est, doctrinale veri, nam hoc est sicut vestis bono, quod vestis id sit, videatur n: 297. 1073. 2576. 3301. Quisque videre potest, quod altiora hic recondita lateant, quam apparent in litera; Ipse enim Dominus illa loquutus est.

3653. Ex his nunc constare potest, quod status vastationis Ecclesiae quoad bona amoris et vera fidei in his Versibus plene descriptus sit, et quod simul hortatio ad illos qui in illis sunt, quid tunc facient: sunt triplicis generis homines intra Ecclesiam, nempe qui in amore in Dominum sunt; qui in Charitate erga proximum; et qui in affectione veri; qui in Prima Classe sunt, nempe qui in amore in Dominum, in specie significantur per quod *qui in Judaea, fugient in montes:* in Altera Classe sunt illi qui in charitate erga proximum, et in specie significantur per *qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid e domo sua:* in Tertia Classe sunt illi qui in affectione veri, et in specie significantur per *qui in agro ne revertatur retro ad accipiendum vestem suam.* Videantur quae de his prius in Altera Parte n: 2454 dicta, et quae explicata sunt, et ibi quoque quid sit reverti retro, et respicere post se.

3654. Quod Judaea in Verbi sensu interno non significet Judaeam, sicut nec Hierosolyma Hierosolymam, constare potest a pluribus locis in Verbo: in Verbo non ita nominatur Judaea, sed terra Jehudae, et per eam ibi sicut per terram Canaanem significatur Regnum Domini, proinde etiam Ecclesia, nam haec est Regnum Domini in terris; et hoc ideo, quia per Jehudam seu per Judaicam Gentem repraesentatum est Regnum coeleste Domini, et per Israëlem seu Israëliticum populum Regnum Spirituale Ipsius; et quia repraesentatum, ideo quoque in Verbo cum nominantur, in sensu ejus interno non aliud significatur; quod illa significentur, patebit ex illis quae in sequentibus de Jehuda et terra Jehudae, ex Divina Domini Mise-

ricordia, dicentur; ac interea ex paucis his apud Prophetas; apud Esaiam, „Vinea fuit Dilecto meo in cornu filii olei, circumdedit illam et elapidavit illam, et plantavit illam vite nobili, et aedificavit turrim in medio ejus, et etiam torcular excidit in illa, et exspectavit ut faceret uvas, sed fecit labruscas; et jam *habitator Hierosolymae*, et *vir Jehudae*, judicate quaeso inter Me et inter vineam meam; ponam illam in *desolationem*, quia vinea Jehovae Zebaoth *domus Israëlis*, et *vir Jehudae* planta deliciarum Ipsius; et exspectavit judicium sed ecce suppuratio, justitiam sed ecce clamor," V: 1. 2. 3. 6. 7: ibi in sensu literae de perverso statu Israëlitarum et Judaeorum agitur, in sensu autem interno de perverso statu Ecclesiae per Israëlem et Jehudam repraesentatae, habitator Hierosolymae est bonum Ecclesiae, quod habitator sit bonum, seu quod idem, qui in bono, videatur n: 2268. 2451. 2712. 3613, et quod Hierosolyma sit Ecclesia, n: 402. 2117; domus Israëlis similiter, quod domus sit bonum, n: 710. 1708. 2233. 2234. 3142. 3538, et quod Israël Ecclesia, n: 3305; vir Jehudae consimiliter, per virum enim significatur verum, n: 265. 749. 1007. 3134. 3310. 3459, et per Jehudam bonum, sed cum differentia, quod vir Jehudae sit verum ex bono amoris in Dominum, quod Verum coeleste vocatur, hoc est, illi qui in tali vero. Apud Eundem, „Tollet signum gentibus, et congregabit *expulsos Israëlis*, et *dispersa Jehudae* colliget a quatuor alis terrae: tunc recedet aemulatio Ephraimi, et *hostes Jehudae* exscindentur; Ephraim non aemulabitur cum *Jehuda*, et *Jehudah* non angustabit Ephraimum: devovebit Jehovah linguam maris Aegypti; et agitabit manum super fluvium cum vehementia spiritus sui; tunc erit semita reliquiis populi Ipsius, quae residuae erunt ab Aschure," XI: 12. 13. 15. 16; agitur ibi in sensu literae de reductione Israëlitarum et Judaeorum e captivitate, sed in sensu interno de Ecclesia nova in communi, et apud unumquemvis in particulari qui regeneratur seu fit Ecclesia; expulsi Israëlis pro illorum veris, dispersa Jehudae pro eorum bonis; Ephraim pro intellectuali illorum, quod non amplius repugnabit; Aegyptus pro scientificis, et Aschur pro ratiocinatione inde, quae perverterunt; expulsi, dispersa, reliquiae, et residui, pro veris et bonis quae supersunt; quod Ephraim sit

intellectuale patebit alibi, quod Aegyptus sit scientificum, videatur n: 1164. 1165. 1462. 1186. 2588. 3325, quod Aschur sit ratiocinatio, n: 119. 1186, et quod reliquiae sint bona et vera a Domino recondita in interiore homine, n: 468. 530. 560. 561. 660. 661. 798. 1050. 1738. 1906. 2284. Apud Eundem, „Audite hoc domus Jacobi, vocati nomine *Israëlis*, et *ex aquis Jehudae exiverunt*, quia ab urbe sanctitatis vocantur, et super Deo Israëlis nituntur," XLVIII: 1. 2, aquae Jehudae pro veris quae sunt ex bono amoris in Dominum, vera illa inde sunt ipsa bona charitatis, quae bona spiritualia vocantur, et faciunt Ecclesiam spiritualem, Internam quae Israël, et Externam quae domus Jacobi; inde patet quid significant domus Jacobi vocati nomine Israëlis, et ex aquis Jehudae exiverunt. Apud Eundem, „Producam ex Jacobo semen, *et ex Jehudah haeredem montium meorum*, et possidebunt eum electi mei, et servi mei habitabunt ibi," LXV: 9, ex Jehudah haeres montium in supremo sensu pro Domino, in sensu repraesentativo pro illis qui in amore in Ipsum, ita in bono utriusque amoris, quod montes sint illa bona, supra n: 3652 ostensum est. Apud Mosen, „Catulus leonis *Jehudah*, a praeda ascendisti fili mi, curvavit se, cubuit sicut leo, et sicut leo vetulus, quis excitabit eum," Genes: XLIX: 9, ibi quod per Jehudam in supremo sensu intelligatur Dominus, manifeste patet, et in sensu repraesentativo illi qui in bono amoris in Ipsum. Apud Davidem, „Cum exivit Israël ex Aegypto, domus Jacobi e populo barbaro, *factus est Jehudah in sanctuarium Ipsius, Israël* dominia Ipsius," Psalm: CXIV: 1. 2; Jehudah etiam ibi pro coelesti bono, quod est amoris in Dominum, et Israël pro coelesti vero seu spirituali bono. Apud Jeremiam, „Ecce dies venientes, dictum Jehovae, et suscitabo *Davidi* germen justum, qui regnabit Rex, et prosperabitur, et faciet judicium et justitiam in terra, in diebus Ipsius *salvabitur Jehudah*, et *Israël habitabit secure*; et hoc Nomen Ipsius, quod vocabunt Ipsum, Jehovah Justitia nostra," XXIII: 5. 6. Cap: XXXIII: 15. 16; ibi de adventu Domini; Jehudah pro illis qui in bono amoris in Dominum, Israël qui in vero illius boni; quod non per Jehudam intelligatur Jehudah, nec per Israëlem Israël, constare potest, quia Jehudah non salvatus, neque Israël amplius:

similiter apud Eundem, „Reducam *captivitatem Jehudae*, et *captivitatem Israëlis*, et aedificabo eos sicut prius," XXXIII: 7: [1] pariter, apud Eundem, „In diebus illis, et in tempore illo, dictum Jehovae, venient *filii Israëlis*, ipsi et *filii Jehudae* simul, eundo et flendo ibunt, et Jehovam Deum suum quaerent, et Zionem quaerent via, quo facies eorum," L: 4. 5: apud Eundem, „In tempore illo vocabunt *Hierosolymam* thronum Jehovae, et congregabuntur ad illam omnes gentes ob Nomen Jehovae *Hierosolymam*, non ibunt amplius post obfirmationem cordis sui mali, in diebus illis *ibunt domus Jehudae ad domum Israëlis*, et venient una e terra septentrionis super terram," III: 17. 18: apud Eundem, „Ecce dies venientes, dictum Jehovae, quibus seminabo *domum Israëlis* et *domum Jehudae* semine hominis et semine bestiae; et pangam cum *domo Israëlis*, et cum *domo Jehudae* foedus novum; hoc foedus quod pangam cum *domo Israëlis* post dies illos, dabo legem meam in medio eorum, et super cor eorum scribam illam," XXXI: 27. 31. 33; quod Israël seu domus Israëlis non intellecta sit, manifeste patet, quia dispersi inter gentes, et nusquam e captivitate reducti sunt, consequenter, quod nec Jehudah seu domus Jehudae intellecta, sed quod per illos in sensu interno significati qui [2] a Regno Spirituali et Coelesti Domini sunt; cum illis novum foedus, et illorum in corde scripta lex: novum foedus pro conjunctione cum Domino per bonum, n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021. 2037, lex in corde scripta pro perceptione boni et veri inde, et quoque pro conscientia. Apud Joëlem, „Fiet in die illo, stillabunt montes mustum, et colles fluent lacte, et *omnes rivi Jehudae fluent aquis*, et fons e domo Jehovae exibit, et irrigabit flumen schittim: Aegyptus in vastitatem erit, et Edom in desertum vastitatis erit, propter violentiam *filiis Jehudae*, quorum fuderunt sanguinem innocentem in terra sua: et *Jehudah in aeternum sedebit*, et *Hierosolyma* in generationem et generationem," IV: 18. 19. 20; ex singulis ibi etiam patet, quod per Jehudam non intelligatur Jehudah, nec per Hierosolymam Hierosolyma, sed quod illi qui in sancto amoris et charitatis, illi enim in aeternum sedebunt, et in generationem et generationem. Apud Malachiam, „Ecce Ego mittens Angelum meum,

qui parabit viam ante Me, et subito veniet ad templum suum Dominus, Quem vos quaerentes, et Angelus foederis quem vos desideratis; *tunc suavis erit Jehovae mincha Jehudae, et Hierosolymae*, juxta dies aeternitatis, et juxta annos priores," III: 1. 4; ibi de adventu Domini; quod tunc non Jehovae suavis fuerit mincha Jehudae et Hierosolymae, constat; inde patet, quod per Jehudam et Hierosolymam talia quae sunt Ecclesiae Domini, significentur: ita ubivis in Verbo alibi, ubi Jehudah, Israël, et Hierosolyma, nominantur. Inde nunc constare potest, quid per Judaeam apud Matthaeum significatur, quod nempe Ecclesia Domini, ibi vastata.

3655. In illis quae apud Evangelistam praecedunt, actum est de Primo et Secundo Statu perversionis Ecclesiae; quod Primus Status fuerit, quod non amplius inciperent scire quid bonum et quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates, videatur n: 3354; et quod secundus status fuerit, quod bonum et verum contemturi, et quoque quod aversaturi, et sic quod exspiratura fides in Dominum, secundum gradus sicut cessatura charitas, videatur n: 3487. 3488: hic nunc est Tertius Status, de quo agitur, qui est desolationis Ecclesiae quoad bonum et verum.

CAPUT XXVIII.

1. Et vocavit Jischak ad Jacobum, et benedixit illi, et praecepit illi, et dixit illi, non accipies mulierem e filiabus Canaan.

2. Surge, vade Paddanem Aram, domum Bethuelis patris matris tuae, et accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuae.

3. Et Deus Schaddai benedicet tibi, et faciet fructificari te, et multiplicari te, et eris in coetum populorum.

4. Et dabit tibi benedictionem Abrahami, tibi et semini tuo cum te, ad haereditandum te terram peregrinationum tuarum, quam dedit Deus Abrahamo.

5. Et misit Jischak Jacobum, et ivit Paddanem Aram, ad Labanem filium Bethuelis Aramaei, fratrem Rebeccae matris Jacobi et Esavi.

6. Et vidit Esau, quod benedixerit Jischak Jacobo, et miserit illum Paddanem Aram, ad accipiendum sibi exinde mulierem, in benedicendo eum illi, et praeceperit super illum, dicendo, non accipies mulierem e filiabus Canaan.

7. Et audiverit Jacob ad patrem suum, et ad matrem suam, et iverit Paddanem Aram.

8. Et vidit Esau, quod malae filiae Canaan in oculis Jischaki patris sui.

9. Et ivit Esau ad Jischmaël, et accepit Machalath filiam Jischmaëlis filii Abrahami, sororem Nebajoth, super foeminas suas sibi ad mulierem.

* * * *

10. Et exivit Jacob e Beerschebah, et ivit Charanem.

11. Et incidit in locum, et pernoctavit ibi, quia occidit sol, et sumsit de lapidibus loci, et posuit sub capitalia sua, et cubuit in loco illo.

12. Et somniavit; et ecce scala statuta terrae, et *caput* ejus pertingens coelum, et ecce Angeli Dei ascendentes et descendentes in illa.

13. Et ecce Jehovah stans super illa, et dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, et Deus Jischaki, terram qua tu cubans super ea, tibi dabo eam, et semini tuo.

14. Et erit semen tuum, sicut pulvis terrae, et erumpes ad mare, et ad orientem, et ad septentrionem, et ad meridiem; et benedicentur in te omnes familiae humi, et in semine tuo.

15. Et ecce Ego cum te, et custodiam te in omni quo eas, et reducam te ad humum hanc, quia non relinquam te, donec fecero quod loquutus sum tibi.

16. Et expergefactus Jacob e somno suo, et dixit, certe est Jehovah in loco hoc, et ego non scivi.

17. Et timuit et dixit, quam terribilis locus hic, nihil hic nisi domus Dei, et haec porta coeli.

18. Et mane surrexit Jacob in matutino, et sumsit lapidem, quem posuerat subcapitalia sua, et posuit illum statuam, et fudit oleum super caput illius.

19. Et vocavit nomen loci illius Bethel; et utique Lus nomen urbis priori.

20. Et vovit Jacob votum, dicendo, si fuerit Deus cum me, et custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, et dederit mihi panem ad edendum, et vestem ad induendum.

21. Et rediero in pace ad domum patris mei, et erit Jehovah mihi in Deum.

22. Et lapis hic, quem posui statuam, erit domus Dei, et omne quod dederis mihi, decimando decimabo illud tibi.

CONTENTA.

3656. Agitur hic in sensu supremo de Domino, quomodo Naturale suum quoad Verum et quoad Bonum, incepit Divinum facere; et describitur in communi per quae media. At in sensu repraesentativo, quomodo Dominus naturale hominis quoad verum et quoad bonum regenerat seu novum facit; processus in communi similiter est ibi, Vers: 1 ad 10.

3657. Describitur in sensu interno supremo, quomodo Dominus Naturale suum quoad Verum inceperit Divinum facere ex ultimo ordinis, ut sic intermedia disponeret, et omnia et singula conjungeret Primo, hoc est, Ipsi Divino suo. In sensu autem interno repraesentativo quomodo Dominus naturale humanum etiam ex ultimo ordinis regenerat, ac intermedia sic disponit, ut per Rationale illa sibi conjungat, de qua re a Vers: 11 ad 22.

SENSUS INTERNUS.

3658. Vers: 1. 2. *Et vocavit Jischak ad Jacobum, et benedixit illi, et praecepit illi, et dixit illi, non accipies mulierem e filiabus Canaan. Surge, vade Paddanem Aram, domum Bethuelis patris matris tuae, et accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuae.* Vocavit Jischak ad Jacobum, significat perceptionem qualis quoad bonum veri a Domino: et benedixit illi, significat quod ita conjungeretur: et praecepit illi, et dixit illi, significat reflexionem et inde perceptionem: non accipies mulierem e filiabus Canaan, significat modo ne conjungeretur affectionibus falsi et mali: surge, signi-

ficat modo elevet illud bonum inde: vade Paddanem Aram, significat cognitiones talis veri: domum Bethuelis patris matris tuae, et accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuae, significat bonum collaterale externum, et inde verum quod conjungendum.

3659. Vocavit Jischak ad Jacobum, quod significet perceptionem qualis quoad bonum veri a Domino, constat a significatione vocare ad aliquem, quod sit perceptio qualis, de qua n: 3609; ex repraesentatione Jischaki, quod sit Dominus quoad Divinum Bonum Divini Rationalis, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 3012. 3194. 3210; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit Dominus quoad verum naturale, de qua n: 1893. 3305. 3509. 3525. 3546. [3] 3576. 3599; hic autem et in sequentibus hujus Capitis repraesentat Jacob bonum illius veri; inde patet, quod per haec verba, vocavit Jischak ad Jacobum, significetur perceptio qualis a Domino quoad bonum veri. Quod Jacob hic repraesentet bonum illius veri, est quia nunc primogenituram Esavi tulerat, et quoque ejus benedictionem, et sic per illa induit personam Esavi, sed adhuc non amplius quam quoad bonum illius veri, quod, nempe verum, prius repraesentavit; omne enim verum, quodcunque et qualecunque sit, in se habet bonum, nam verum nisi ex bono non est verum, inde dicitur verum: per primogenituram quam tulit, et per benedictionem, accepit id prae Esavo, quod ejus posteritas succederet in promissionem factam Abrahamo et Jischako, de terra Canaane, et sic quod per illum repraesentaretur Divinum Naturale Domini, sicut per Jischakum Divinum Rationale, et per Abrahamum Ipsum Divinum Ipsius, ut itaque Repraesentativum in unam personam caderet, permissum fuit, ut primogenituram Esavo ita auferret, et dein benedictionem: inde est, quod Jacob nunc repraesentet bonum naturalis, sed hic in principio bonum illius veri, quod, nempe verum, mox prius repraesentavit. Adhuc quoque agitur de Esavo, ut in Versu seq: 6. 7. 8, hujus Capitis, ex causa, ut bonum veri, et verum boni interius Naturalis Domini repraesentaretur, quod per Jacobum adhuc non potest. Quid et quale est bonum veri, quod hic est Jacob, ex sequentibus constabit.

3660. Et benedixit illi, quod significet quod ita conjunge-

retur, constat a significatione benedici, quod sit conjungi, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584. Quod Jischak pater nunc benedicat Jacobo filio, tametsi is cum fraude venerit, et abstulerit benedictionem Esavo, et ad illud factum Jischak horruerit, ut patet a Capite praeced: XXVII: Vers: 33 et 35, est quia nunc percepit, quod Jacobi posteritas esset, quae terram Canaanem possideret, non Esavi, inde confirmata est benedictio ab Jischako; sed fraus ad quam horruit Jischak, significabat et praedicebat fraudulentum in illa gente quoad repraesentativa, quod nempe nihil minus quam sincere aut corde repraesentaret Divina aut coelestia Regni Domini, ita prorsus non sicut Antiqua Ecclesia, sed modo in externis separatis ab interno, et ne quidem hoc, quia toties desciverunt in apertas idololatrias. Quid autem per conjungi seu conjunctionem, quae per benedici in sensu interno significatur, intelligitur, prius dictum est, quod nempe naturale quoad bonum et quoad verum adjungeretur Rationali, seu quod idem, Externus homo Interno; ut enim Dominus naturale suum Divinum faceret, bonum et verum tale ei inderet, quae corresponderent cum bono et vero Divini Rationalis; absque bonis et veris correspondentibus non datur conjunctio: dantur bona et vera Naturalis, seu propria Naturalis hominis, innumerabilia, et tam innumerabilia, ut ab homine vix queant sciri eorum genera communissima, utcunque cum nominatur bonum et verum naturale, appareat homini sicut unum simplex; totum enim naturale, et omne quod ibi, non est aliud; et quia ita, constare potest, quod bona et vera naturalis sint, in quibus inesse possunt bona et vera Rationalis, et quod bona et vera naturalis sint, in quibus non inesse possunt bona et vera Rationalis; consequenter quod bona et vera naturalis sint, quae adjungi possint bonis et veris Rationalis per correspondentiam; de his in hoc Capite et in sequentibus agitur. Scire illa bona et vera, et distinguere illa inter se, tum intueri qualia sunt, et sic quomodo apta sunt ut conjungantur, non ita apparet homini, quamdiu is non ex interiori seu ex illuminatione a luce coeli cogitat, ei enim talia tunc et obscura et injucunda apparent; sed usque sunt talia captui et intellectui Angelorum adaequata, etiam captui spirituum; nam non cogitationes eorum interpolant curae rerum mundanarum, corporea-

rum et terrestrium, ut prius cum vixerunt homines in mundo; hi, nempe Angeli et spiritus, in intelligentiae amoenitate et sapientiae beatitudine sunt, cum talia illis ex sensu interno Verbi sunt; Divinum enim tunc affulget, quia in sensu supremo agitur de Domino, et in sensu repraesentativo de Ecclesia et Regeneratione; inde in sphaera Divina Domini, et Ipsius finium et usuum sunt.

3661. Et praecepit illi, et dixit illi, quod significet reflexionem et perceptionem inde, constat ex significatione praecipere in historicis Verbi, quod sit reflectere; et ex significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862; reflexio est intuitio rei, quomodo se habet, tum qualis est, exinde est perceptio.

3662. Non accipies mulierem e filiabus Canaan, quod significet modo ne conjungeretur affectionibus falsi et mali, constat ex significatione accipere mulierem, quod sit associari seu conjungi; ex significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 568. 2362. 3024; et ex significatione Canaanis, quod sit falsum et malum, de qua n: 1093. 1140. 1141. 1167. 1205. 1444. 1573. 1574. 1868.

3663. Surge, quod significet modo elevet illud bonum inde, constat ex significatione surgere, quod involvat, ubi dicitur, aliquam elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171: hic elevationem a talibus quae significantur per filias Canaan, ad talia quae significantur per filias Labanis, de quibus sequitur.

3664. Vade Paddanem Aram, quod significet cognitiones talis veri, constat ex significatione Aram seu Syriae, quod sint cognitiones, de qua n: 1232. 1234. 3249; quod Paddan Aram sint cognitiones veri, inde est, quia erat in Syria fluviorum, ubi Nachor, Bethuel, et Laban, per quam quod cognitiones veri significentur, videatur n: 3051; Paddan Aram etiam prius Cap: XXV: 20, et in sequentibus Cap: XXXI: 18, memoratur, et quoque in illis locis significat cognitiones veri.

3665. Domum Bethuelis patris matris tuae, et accipe tibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris tuae, quod significet bonum collaterale externum, et inde verum quod conjungendum, constat ex repraesentatione Bethuelis, quod sit bo-

num gentium primae Classis, de qua n: 2865; ex repraesentatione Labanis, quod sit affectio boni in naturali homine, seu affectio boni externi, et proprie bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3129. 3130. 3160. 3612; et ex significatione accipere mulierem e filiabus ejus, quod sit associari seu conjungi affectionibus veri quae inde; quod accipere mulierem sit conjungi, patet, et quod filiae sint affectiones, videatur n: 568. 2362. 3024; inde constat, quid illa verba significant, nempe quod Bonum Naturalis repraesentatum hic per Jacobum conjungeretur veris quae ex bono collaterali externo. Haec se ita habent, cum regeneratur homo, tunc ducitur is a Domino primum sicut infans, dein sicut puer, postea sicut adolescens, et tandem sicut adultus; vera quae sicut infans puer discit, sunt prorsus externa et corporea, nam interiora nondum potest capere; vera illa sunt non aliud quam cognitiones talium, in quibus intime sunt Divina: sunt enim cognitiones rerum, in quibus non intime aliquod Divinum, et sunt in quibus est; cognitiones, in quibus intime est Divinum, sunt tales, ut admittere possint vera interiora magis et magis successive et ordine, at cognitiones, in quibus non est Divinum, sunt tales ut non admittant, sed respuant; sunt enim cognitiones boni et veri externi et corporei, sicut humus, quae secundum suam indolem admittit semina hujus non alterius naturae, et unum genus seminum producit, et alterum suffocat; cognitiones in quibus intime Divinum admittunt in se verum et bonum spirituale et coeleste, ex Divino enim, quod intus est et disponit, tales sunt; at cognitiones in quibus non Divinum, admittunt modo falsum et malum, nam sunt talis naturae: illae cognitiones veri externi et corporei, quae admittunt verum et bonum spirituale et coeleste, significantur hic per filias Labanis ex domo Bethuelis, at quae non admittunt, significantur per filias Canaan. Cognitiones, quae ab infantia ad pueritiam addiscuntur, sunt sicut vasa communissima, quae adimplenda sunt bonis, ac sicut adimplentur, illustratur homo; si talia vasa sunt, ut in illis possint esse bona genuina, tunc a Divino, quod intus in illis, illustratur homo, et hoc successive magis et magis; at si talia sunt, ut in illis non possint esse bona genuina, tunc non illuminatur, apparet quidem sicut illustretur, sed est ex lumine fatuo, quod

est falsi et mali, at usque obscuratur magis et magis per illa quoad bonum et verum. Cognitiones tales sunt multiplices, et tam multiplices, ut vix possint quoad genera recenseri, minus quoad species distingui; derivantur enim a Divino multipliciter per Rationale in Naturale; quaedam enim immediate influunt per Bonum Rationalis, et inde in bonum naturalis, etiam in Verum hujus boni, ac iterum inde in Naturale externum seu corporeum, ac ibi quoque abeunt in varios rivos; et quaedam influunt mediate per Verum Rationalis, in verum Naturalis, etiam in bonum hujus veri, ac iterum inde in Naturale externum seu corporeum, videatur n: 3573. 3616: se habent illa sicut gentes, familiae, et domus, ac in illis consanguinitates et affinitates, quod nempe sint qui in linea recta sunt a primo patre, et qui in linea obliqua seu collaterali magis et magis; in coelis haec distinctissima sunt, nam societates ibi omnes secundum genera et species boni et veri, ac inde proximitates, distinctae sunt, n: 685. 2508. 2524. 2556. 2739. 3612; quas etiam repraesentabant Antiquissimi, qui coelestes homines fuerunt; per id quod ita distincti in gentes, familias, et domos, habitarent, n: 470. 471. 483. 1159. 1246; inde quoque erat, quod mandatum, ut illi qui ab Ecclesia repraesentativa erant, conjugia contraherent intra suae gentis familias, ita enim repraesentari potuit per illos coelum, et ejus societatum conjunctio quoad bonum et verum; sicut hic nunc per Jacobum, quod iret ad domum Bethuelis patris matris suae, et acciperet sibi exinde mulierem a filiabus Labanis fratris matris suae. Quod attinet ipsas cognitiones veri externi seu corporei, quae ex bono collaterali sunt, et, ut dictum, intus in se habent Divinum, et sic admittere possunt genuina bona, quales sunt apud infantes pueros qui dein regenerantur, sunt in genere tales, quales sunt historicorum Verbi, ut quae ibi dicuntur de Paradiso, de primo homine ibi, de arbore vitae in medio ejus, et de arbore scientiae, ubi serpens qui decepit; haec sunt cognitiones, quae in se habent Divinum, et in se admittunt bona et vera spiritualia et coelestia, quia repraesentant et significant illa: tales cognitiones etiam sunt reliqua quae in historicis Verbi, sicut quae ibi de Tabernaculo sunt, deque Templo, et eorum constructionibus; pariter quae de vestibus Aharonis et filiorum ejus; tum

quoque de festis tabernaculorum, primitiarum messis et azymorum, et de similibus aliis; haec et talia, cum ab infante puero sciuntur et cogitantur, tunc ab angelis qui apud illum, cogitatur de Divinis quae repraesentant et significant; et quia Angeli his afficiuntur, affectio eorum communicatur, et facit jucundum et volupe, quod puero ex illis, et praeparat illius mentem ad recipiendum vera et bona genuina: talia et perplurima alia sunt cognitiones veri externi et corporei ex bono collaterali.

3666. Vers: 3. 4. 5. *Et Deus Schaddai benedicet tibi, et faciet fructificari te et multiplicari te; et eris in coetum populorum. Et dabit tibi benedictionem Abrahami, tibi et semini tuo cum te, ad haereditandum te terram peregrinationum tuarum, quam dedit Deus Abrahamo. Et misit Jischak Jacobum et ivit Paddanem Aram, ad Labanem filium Bethuelis Aramaei, fratrem Rebeccae matris Jacobi et Esavi.* Deus Schaddai benedicet tibi, significat tentationes illius veri et boni, per quas conjunctio: et faciet fructificari te et multiplicari te, significat inde bona et vera: et eris in coetum populorum, significat copiam: et dabit tibi benedictionem Abrahami, significat conjunctionem Ipsius Divini cum bono et vero naturalis: tibi et semini tuo cum te, significat cum bono et vero quod inde: ad haereditandum te terram peregrinationum tuarum, significat vitam instructionum: quam dedit Deus Abrahamo, significat quae ex Divino: et misit Jischak Jacobum, significat initium existentiae: et ivit Paddanem Aram, significat hic ut prius, cognitiones illius veri: ad Labanem filium Bethuelis Aramaei significat bonum collaterale: fratrem Rebeccae matris Jacobi et Esavi, significat affinitatem ex matre cum bono veri quod Jacob cum boni vero quod Esau.

3667. Deus Schaddai benedicet tibi, quod significet tentationes illius veri et boni per quas conjunctio, constat ex significatione Dei Schaddai, quod sint tentationes, de qua sequitur; et ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; quia per Jacobum nunc repraesentatur bonum veri, ut supra n: 3659 ostensum, hic illud bonum et verum per *tibi* intelligitur. Quod Deus Schaddai significet tentationes, est inde, quia antiquis temporibus insigniverunt Supremum Deum, seu Dominum, variis Nominibus, et

hoc secundum Attributa, et secundum Bona quae ab Ipso, et quoque secundum Vera, quae quod multiplicia sint, unusquisque novit: qui ab Antiqua Ecclesia fuerunt, per omnes illas denominationes non intellexerunt nisi Unum Deum, nempe Dominum, quem Jehovam appellarunt: at postquam Ecclesia a bono et vero descivit, et simul a sapientia illa, tunc coeperunt tot deos colere, quot denominationes unius Dei fuerunt, usque adeo ut unaquaevis gens, et tandem unaquaevis familia pro suo Deo agnosceret unum ex illis; inde tot dii exstiterunt, qui etiam passim in Verbo nominantur: simile factum in familia Therachi patris Abrahami, et quoque in ipsa domo Abrahami; qui quod alios deos coluerit, videatur n: 1356. 2559, et quod imprimis Deum Schaddai, n: 1992; quod cultus ejus permanserit in domo illa, constat quoque ex his apud Mosen, „*Apparui Abrahamo, Jischako, et Jacobo, in Deo Schaddai, et Nomine meo Jehovah non notus fui illis,*" Exod: VI: 3; inde est, quod dictum Abrahamo, „*Ego Deus Schaddai*, ambula tibi coram Me, et esto integer," Gen: XVII: 1; et quod nunc ab Jischako dictum Jacobo, „*Deus Schaddai* benedicet tibi": quod ita sit, manifeste etiam patet ab illis quae in hoc Capite, quod postquam Dominus in somnio dixit, „Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, et Deus Jischaki," Vers: 13, usque Jacob dein dixerit, „Si fuerit Deus cum me, et custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, et dederit mihi panem ad edendum, et vestem ad induendum, et rediero in pace ad domum patris mei, *et erit Jehovah mihi in Deum,*" Vers: 20. 21; inde patet, quod nec domus Jacobi agnoverit Jehovam, sed quod pro suo Deo agnosceret illum si sibi benefaceret: prorsus sicut hodie in gentilismo Christiano. Quod autem Deus Schaddai in specie attinet, fuerat ita in Ecclesia Antiqua Dominus appellatus, respective ad tentationes, et benedictiones et benefacta post tentationes, quod in Parte Altera n: 1992 ostensum; inde nunc est, quod per Deum Schaddai in sensu interno significentur tentationes. Quod per Tentationes fiat conjunctio boni et veri, videantur quae prius de Tentationibus dicta et ostensa sunt, et n: 2819 [4] citata.

3668. Et faciet fructificari te et multiplicari te, quod significet inde bona et vera, constat ex praedicatione fructificari,

quod sit de bono, ac multiplicari quod sit de vero, de qua n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847.

3669. Et eris in coetum populorum, quod significet copiam, constare potest absque explicatione; coetus populorum in specie praedicatur de veris, per populos enim in Verbo significantur illi qui in vero sunt, videatur n: 1259. 1260. 2928. 3581; at per gentes illi qui in bono n: 1259. 1260. 1416. 1849. Quod hic dicatur coetus populorum, est quia de bono veri per Jacobum repraesentato agitur; aliud enim est bonum quod ex vero, et aliud est bonum ex quo verum; bonum quod ex vero est quod hic est Jacobus, et bonum ex quo verum est quod est Esau; bonum quod ex vero est inversum ad bonum ex quo verum; in bono quod ex vero sunt illi qui regenerantur antequam regenerati sunt, at in bono ex quo verum sunt iidem cum regenerati; quod status illorum inversus sit, videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603.

3670. Et dabit tibi benedictionem Abrahami, quod significet conjunctionem Ipsius Divini cum bono et Vero Naturalis, constat ex significatione benedictionis, quod sit conjunctio, de qua supra n: 3660. 3667; et ex repraesentatione Abrahami, quod sit Ipsum Divinum Domini, quod Pater vocatur, de qua n: 2011. 3251. 3439; et quia haec dicuntur ad Jacobum, per quem repraesentabitur Divinum Naturale Domini quoad Divinum Bonum et Verum ibi, est conjunctio Ipsius Divini cum bono et vero Naturalis, quae per „dabit tibi benedictionem Abrahami," in sensu interno significatur. In sensu literae est possessio terrae Canaanis, quae per benedictionem Abrahami intelligitur, et quoque per verba quae sequuntur, „Ad haereditandum te terram peregrinationum tuarum, quam dedit Deus Abrahamo;" secundum illum sensum etiam illa verba capiunt omnes qui credunt quod Historica Verbi non coelestiora et arcaniora involvant, imprimis gens Judaica, quae etiam sibi prae omnibus gentibus et populis inde vindicat praerogativam; similiter intellexerunt illa patres eorum, ac imprimis Jacobus, qui qualis fuerit, constare potest ex illis quae mox supra n: 3667, [5] dicta sunt, quod nempe non noverit Jehovam, nec agnoscere voluerit, nisi corporea et mundana ei daret; sed quod nec Abraham, nec Jischak, nec Jacobus intellecti sint, sed quod per

Jacobum repraesentetur Dominus quoad Naturale quod Divinum faceret, ab explicationibus abunde patet: quod perinde sit, qualis homo sit qui repraesentat, sive malus sive bonus, et quod malus aeque repraesentare possit, et repraesentaverint Divinum Domini, videatur n: 665. 1097. 1361: idem potest constare ex repraesentativis quae etiam hodie; omnes enim Reges, quicunque sunt et qualescunque sunt, per ipsum Regium apud illos repraesentant Dominum; pariter omnes Sacerdotes, quicunque et qualescunque sunt per ipsum Sacerdotale; ipsum Régium et ipsum Sacerdotale est Sanctum, qualiscunque is est qui ministrat; inde est, quod Verbum quod Malus docet, aeque sanctum sit, etiam Sacramentum baptismi et Sacra Coena, et similia: inde quoque constare potest, quod nusquam aliquis Rex sibi vindicare queat de Sancto quod ejus Regii est; nec aliquis Sacerdos de Sancto quod ejus Sacerdotii est; quantum sibi ex illo vindicat seu id sibi tribuit, tantum furis spiritualis characterem, seu furti spiritualis notam, sibi imponit; et quoque quantum mali facit, hoc est, contra justum et aequum et contra bonum et verum, tantum exuit Rex repraesentativum Sancti Regii, et Sacerdos sancti sacerdotii, ac repraesentat oppositum: inde in Ecclesia Repraesentativa Judaica tot Leges latae sunt de Sancto, in quo essent imprimis Sacerdotes, cum ministrarent: de qua re, ex Divina Domini Misericordia, plura in sequentibus dicentur.

3671. Tibi et semini tuo cum te, quod significet cum bono et vero quod inde, constat ex repraesentatione Jacobi, qui hic est tibi, quod sit bonum veri seu bonum quod ex vero, de qua supra; et ex significatione seminis, quod sit bonum et verum fidei, de qua n: 1025. 1447. 1610. 2848. 3373; cum te significat quod adjunctum bono veri, quod est Jacob. Se habet cum bono et vero, sicut cum seminibus, et cum humo; bonum interius est sicut semen, quod producit, sed non nisi quam in bona humo; bonum et verum exterius est sicut humus, in qua producitur; illud, nempe semen, quod est bonum et verum interius, [6] non aliter radicari potest: inde est quod Rationale hominis omnium primo regeneratur, nam ibi sunt semina, et dein Naturale, ut hoc inserviat pro humo, n: 3286. 3288. 3321. 3368. 3493. 3620. 3623. 3576; et quia Naturale est

sicut humus, bonum et verum fructificari et multiplicari potest in Rationali, quod non fieri posset nisi alicubi haberet humum, in qua semen suam radicem: Ex hac comparatione, sicut in speculo videri potest, quomodo se habet cum Regeneratione, et cum plurimis arcanis ejus: intelligere bonum et verum, et velle illa, est Rationalis, perceptiones boni et veri inde sunt sicut semina, at scire illa et agere illa, est Naturalis; ipsa scientifica et opera sunt sicut humus, quando homo afficitur scientificis quae confirmant bonum et verum, et magis cum jucundum appercipit in agendo illa, tunc sunt semina ibi ut in sua humo, et crescunt; inde bonum fructificatur et verum multiplicatur, et continue ex humo illa ascendunt in Rationale, et hoc perficiunt; aliter se habet, cum homo intelligit bonum et verum, et quoque interius percipit aliquid velle, sed usque non amat scire illa, et minus facere illa, tunc non fructificari potest bonum et multiplicari verum in Rationali.

3672. Ad haereditandum te terram peregrinationum tuarum, quod significet vitam instructionum, constat ex significatione haereditare, quod sit vitam alterius habere, de qua n: 2658. 2851; hic vitam ex Divino, quod significatur per illa verba quae mox sequuntur; et ex significatione peregrinationum, quod sint instructiones, de qua n: 1463. 2025; terra significat ubi vita. Vita instructionum, de qua hic, est vita boni ex vero, quod hic per Jacobum repraesentatur, cum enim vivitur secundum vera, quibus instruitur homo, tunc est in vita instructionum.

3673. Quam dedit Deus Abrahamo, quod significet quae ex Divino, constat ex repraesentatione Abrahami, quod sit Dominus quoad Divinum quod Pater in Verbo vocatur, de qua n: 2011. 3251. 3439; quod dedit Deus, sit appropriatum Ipsi, constare potest, nam quod est datum, est illius cui datum; inde patet, quod per, quam dedit Deus Abrahamo, significetur vita quae ex Divino.

3674. Et misit Jischak Jacobum, quod significet initium existentiae, constat ex eo, quod nunc ingrediatur Jacob repraesentare bonum veri, ita initium existentiae Divini Naturalis Domini; quae enim in sequentibus de Jacobo apud Labanem

dicuntur, continent illa; inde est, quod misit Jischak Jacobum, significet initium existentiae.

3675. Et ivit Paddanem Aram, quod significet cognitiones illius veri, constat ex significatione Paddanis Aram, quod sint cognitiones veri, de qua supra n: 3664.

3676. Ad Labanem filium Bethuelis Aramaei, quod significet bonum collaterale, constat ex repraesentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua etiam supra n: 3665; et ex repraesentatione Bethuelis, quod sit bonum gentium primae classis, de qua n: 2865. 3665, ex quo sicut ex communi stirpe bonum quod per Labanem repraesentatur; quod Bethuel cognominetur hic Aramaeus, est quia per Aram seu Syriam significantur cognitiones boni et veri, n: 1232. 1234. 3249, de quibus hic agitur. Verum externum ex quo bonum, quod hic est Jacob, non aliud est quam cognitiones, nam hae sunt vera, quae omnium primo hauriuntur, et quoque pro veris habentur ab illis qui in initio regenerationis sunt: sed cognitiones non sunt vera in se, sed ex Divinis quae in illis sunt, quae cum elucent, tunc primum fiunt vera; sunt interea modo sicut vasa communia, per quae et in quibus vera recipi possunt, sicut sunt illa, de quibus prius n: 3665 f; et sicut sunt omnia scientifica, quae primum discuntur.

3677. Fratrem Rebeccae matris Jacobi et Esavi, quod significet affinitatem ex matre cum bono veri quod Jacob cum boni vero quod Esau, constat ex repraesentatione Rebeccae, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Verum, de qua saepius prius; ex repraesentatione Jacobi, quod sit bonum veri seu bonum quod ex vero in naturali; et ex repraesentatione Esavi, quod sit boni verum, seu bonum ex quo verum in naturali, de quibus supra n: 3669: et quia omnia bona et vera, quae sunt in Naturali seu Externo homine, concipiuntur et nascuntur a Rationali seu Interno homine, nempe a bono Rationalis ut a patre, et a vero Rationalis ut a matre n: 3314. 3573. 3616, ideo per illa verba significatur affinitas ex matre cum bono veri quod Jacob, cum boni vero quod Esau; se quoque prorsus similiter habent; sed explicare illa ad captum, perquam difficile est, ex causa, quia communissima hujus rei hodie ignota sunt, sicut quid bonum spirituale, et quid verum ejus, et quod

innumerabilia genera boni et veri ejus sint, et adhuc innumerabiliores species, tum quod per gradus quasi consanguinitatis et affinitatis inter se conjuncta sint; haec, quae communissima, cum ignota sunt, descriptio graduum et affinitatum in meras umbras caderet; et eo adhuc magis, quia docti hodie nec scire illa volunt, amant enim solum in cortice errare, et disceptare, non qualia sunt, sed num sint, et quamdiu in illo statu sunt, nihil prorsus scire volunt de innumerabilibus illis.

3678. Vers: 6. 7. 8. 9. *Et vidit Esau, quod benedixerit Jischak Jacobo, et miserit illum Paddanem Aram, ad accipiendum sibi exinde mulierem, in benedicendo eum illi, et praeceperit super illum, dicendo, non accipies mulierem e filiabus Canaan. Et audiverit Jacob ad patrem suum, et ad matrem suam, et iverit Paddanem Aram. Et vidit Esau, quod malae filiae Canaan in oculis Jischaki patris sui. Et ivit Esau ad Jischmaël, et accepit Machalath filiam Jischmaëlis filii Abrahami sororem Nebajoth super foeminas suas sibi ad mulierem.* Vidit Esau quod benedixerit Jischak Jacobo, significat cogitationem boni naturalis de conjunctione per veri bonum quod Jacob: et miserit illum Paddanem Aram, significat initium existentiae per cognitiones illius boni: ad accipiendum sibi exinde mulierem, significat sic conjunctionem per affectionem veri: in benedicendo cum illi, et praeceperit super illum, dicendo, significat ut conjunctio fieret, reflexionem et inde perceptionem: non accipies mulierem e filiabus Canaan, significat quod non conjungeretur affectionibus falsi et mali: et audiverit Jacob ad patrem suum et ad matrem suam, significat obedientiam et affectionem: et iverit Paddanem Aram significat, hic ut prius, ad imbuendum cognitiones boni et veri illas: et vidit Esau quod malae filiae Canaan in oculis Jischaki patris sui, significat praevidentiam et providentiam Domini, quod affectiones veri illius, cum quibus bonum naturale hactenus conjunctum esset, non conducerent ad conjunctionem: et ivit Esau ad Jischmaël, et accepit Machalath filiam Jischmaëlis filii Abrahami, significat conjunctionem boni illius cum vero ex origine Divina: sororem Nebajoth super foeminas suas sibi ad mulierem, significat affectionem veri coelestis interius.

3679. Vidit Esau quod benedixerit Jischak Jacobo, quod

significet cogitationem boni naturalis de conjunctione per veri bonum, quod Jacob, constat ex significatione videre, quod sit cogitare, cogitare enim non aliud est quam videre intus, seu visus internus; ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum naturalis, de qua n: 3300. 3302. 3322. 3494. 3504. 3576. 3599; ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini quoad Divinum Bonum, de qua prius; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit veri bonum, de qua n: 3669. 3677; inde patet, quod per vidit Esau quod benedixerit Jischak Jacobo, significetur cogitatio boni naturalis de conjunctione per veri bonum. Quid autem sit cogitatio boni naturalis de conjunctione per veri bonum, nec satis explicari potest ad captum, sed usque paucis explicandum; cogitatio boni naturalis est cogitatio Rationalis seu Interni hominis in Naturali seu Externo homine, et quidem ex ejus bono; Rationalis enim seu Internus homo est qui cogitat, non autem Naturalis seu Externus, nam ille seu Internus homo est in luce coeli, in qua luce est intelligentia et sapientia a Domino, n: 3195. 3339. [7] 3636. 3643, sed Externus homo est in luce mundi, in qua nulla est intelligentia, et ne quidem vita; quapropter nisi Internus homo cogitaret in Externo, nusquam aliquid cogitari posset; sed usque apparet cogitatio homini sicut in ejus Externo foret, nam ex illis quae per sensus intrarunt, et sunt mundi, cogitat; haec se habent, sicut visus oculi, homo sensualis putat, quod oculus videat ex se, cum tamen oculus modo est organum corporis, per quod Internus homo videt illa quae extra corpus sunt seu quae in mundo; et quoque sicut se habet cum loquela, sensualis homo putaret, quod os et lingua loqueretur ex se, et qui aliquantum sublimius cogitat, quod larynx et organa interiora aspirate a pulmone, cum tamen est cogitatio quae per organica illa loquitur, nam loquela nihil aliud est quam cogitatio loquens; tales fallaciae sensuum sunt perplures: similiter se habet cum omni vita apparente in Externo homine, quod sit vita Interni in illo, ut in suo organo materiali et corporeo; cum cogitatione ita est, homo quamdiu in corpore vivit, cogitat ex Rationali in Naturali, verum aliter cum Naturale correspondet Rationali, et aliter cum Naturale non correspondet;

cum Naturale correspondet, tunc homo Rationalis est, et spiritualiter cogitat, at cum Naturale non correspondet, tunc non Rationalis est; nec spiritualiter cogitare potest; apud illum enim cujus Rationali correspondet Naturale, aperta est communicatio, ut influere possit lux coeli a Domino per Rationale in Naturale, et hoc illustrare intelligentia et sapientia, inde est ille Rationalis et spiritualiter cogitat; at apud hunc cujus Rationali non correspondet Naturale, est clausa communicatio, et solum aliquid lucis in communi circum circa et per rimas influit per Rationale in Naturale, inde is non Rationalis est, et non spiritualiter cogitat; homo enim sicut ei est influxus lucis coeli, ita cogitat; inde patet, quod quisque homo cogitet secundum statum correspondentiae Naturalis cum Rationali quoad bonum et verum: sed Spiritus et Angeli non ita sicut homo, cogitant; cogitatio quidem eorum terminatur etiam in Naturali, omnem enim naturalem memoriam et ejus affectiones secum habent, sed memoria illa non eis licet uti, n: 2475 ad 2479; et tametsi illa non eis licet uti, usque inservit illis pro plano aut sicut pro fundamento, ut ideae cogitationis illorum ibi terminentur, inde est, quod cogitationis eorum ideae sint interiores, et loquela eorum non sit ex formis vocum, ut apud hominem, sed a formis rerum; inde patet, quod illis quoque talis cogitatio, qualis est correspondentia Naturalis eorum cum Rationali; et quod spiritus sint, qui Rationales sunt, et spiritualiter cogitant, et qui non Rationales sunt et non spiritualiter cogitant, et hoc prorsus secundum affectiones et inde cogitationes rerum in vita corporis, hoc est, secundum statum vitae, quam sibi in mundo acquisiverunt: quid itaque Cogitatio boni naturalis sit, inde aliquantum patet, quod nempe sit cogitatio in bono naturalis, (secundum ideam spirituum dicitur cogitatio boni naturalis, quod secundum ideam hominum dicitur cogitatio in bono naturalis:) in hoc, nempe in bono Naturalis cogitat Rationale, cum spectat bonum ut finem, ita cogitatio boni naturalis de conjunctione per veri bonum, est cogitatio in naturali de fine, quomodo nempe ei conjungi possit verum, et hoc secundum ordinem Divinum, per viam communem, quae est, ut saepe prius dictum, a talibus quae externa sunt, et sic quae in ordine ultima seu extrema sunt, ab his omnis regeneratio Naturalis in-

choat; haec extrema seu ultima sunt cognitiones primae, quales sunt infantum et puerorum, de quibus n: 3665 f: in principio, boni verum quod est Esau, cum bono veri quod est Jacob, non conjunctum est in externa forma, nam bonum veri respective ad boni verum est inversum, n: 3669, at usque intime, hoc est, quoad fines, conjuncta sunt; finis enim veri quod ex bono, est, ut adjungantur sibi vera secundum ordinem, ut dictum, et finis boni quod ex vero, similiter, et quia finis conjungit, ideo quoque conjunguntur, n: 3562. 3565; inversum ordinis primis temporibus est solum medium spectans finem.

3680. Et miserit illum [8] Paddanem Aram, quod significet initium existentiae per cognitiones illius boni, constat ex significatione miserit illum, quod sit initium existentiae, de [9] qua supra n: 3674; et ex significatione Paddanis Aram, quod sint cognitiones veri, de qua n: 3664; cognitiones boni dicuntur, quia omnia vera sunt cognitiones boni, vera, quae non ex bono, aut quae non spectant bonum ut finem, non sunt vera; at quatenus spectant doctrinam, dicuntur cognitiones veri.

3681. Ad accipiendum sibi exinde mulierem, quod significet sic conjunctionem per affectionem veri, constat ex significatione mulieris, quod sit affectio veri, de qua n: 1468. 2517. 3236, quam accipere, est illi adjungi.

3682. In benedicendo eum illi, et praeceperit super illum, dicendo, quod significet ut conjunctio fieret, reflexionem et inde perceptionem, constat ex significatione benedici, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530, 3565. 3584; et ex significatione praecipere et dicere, quod sit reflexio et inde perceptio, de qua n: 3661.

3683. Non accipies mulierem a filiabus Canaan, quod significet quod non conjungeretur affectionibus falsi et mali, constat ex significatione accipere mulierem, quod sit associari et conjungi, et a significatione filiarum Canaan, quod sint affectiones falsi et mali, de qua etiam supra n: 3662.

3684. Et audiverit Jacob ad patrem suum et ad matrem suam, [quod significet obedientiam et affectionem,] constat a significatione audire ad aliquem seu auscultare, quod sit obe-

dire, de qua n: 2542; quod ad patrem et matrem, significat obedientiam ex affectione.

3685. Et iverit Paddanem Aram, quod significet ad imbuendum cognitiones boni et veri illius, constat ex significatione ire et proficisci, quod sit vitae ordo et institutum, de qua n: 1293. 3335, hic itaque ad imbuendum secundum ordinem, nempe cognitiones boni et veri illius, quae significantur per Paddanem-Aram, n: 3664. 3675. [10]

3686. Et vidit Esau, quod malae filiae Canaan in oculis Jischaki patris sui, quod significet praevidentiam et providentiam Domini quod affectiones veri illius, cum quibus bonum naturale hactenus conjunctum esset, non conducerent ad conjunctionem, constat a significatione videre hic, quod sit praevidentia et providentia, de qua n: 2837. 2839; ex repraesentatione Esavi, quod sit Dominus quoad Divinum Bonum Naturalis, de qua prius; ex significatione filiarum Canaanis, hic filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, de qua n: 3470. 3620. 3621. 3622; et ex significatione [malae] in oculis Jischaki patris sui, quod sit non conducere ad conjunctionem, nempe per Naturalis bonum quod Esau cum Rationalis bono quod Jischak; inde patet, quod per illa verba significetur praevidentia et providentia Domini, quod affectiones veri illius, quia non ex genuino, non conducerent ad conjunctionem: haec quomodo se habent, constare potest ab explicatione ad Cap: XXVI: Vers: 34. 35, ubi agitur de filiabus Cheth, quas Esau sibi acceperat mulieres; et ad Cap: XXVII: Vers: 46, ubi agitur de Jacobo, quod non ex filiabus Canaan sumeret sibi mulierem: quod per filias Canaan hic significentur affectiones veri ex non genuino, et supra per filias Canaan affectiones falsi et mali, n: 3662. 3683, [11] inde est, quia Chittaei fuerunt in terra Canaane ab Ecclesia gentium, non ita in falso et malo sicut gentes aliae ibi, ut Cananaei, Emorraei et Perisaei; inde etiam per Chittaeos repraesentata est Ecclesia spiritualis Domini apud gentes, n: 2913. 2986. Quod Antiquissima Ecclesia, quae Coelestis, et ante diluvium, fuerit in terra Canaane, videatur n: 567; et quod Ecclesia Antiqua, quae post diluvium, etiam ibi, praeter in pluribus aliis regnis, n: 1238. 2385; inde ortum, quod omnes gentes ibi, et quoque omnes terrae ibi, et omnes fluvii

ibi, induerint repraesentativa; nam Antiquissimi, qui coelestes homines fuerunt, per omnia objecta, quae videbant, perceperunt talia quae sunt Regni Domini, n: 920. 1409. 2896. 2897. 2995, ita quoque per terras et fluvios ibi; illa repraesentativa post illorum tempora permanserunt in Ecclesia Antiqua, ita quoque repraesentativa locorum ibi; Verbum in Antiqua Ecclesia, de quo n: 2897. 2898. 2899, etiam nomina locorum repraesentativa inde habuit, sicut etiam Verbum post illorum tempus, quod Moses et Prophetae vocatur; et quia ita erat, Abraham jussus est, ut illuc iret, et ei promissio facta, ut posteri ejus possiderent illam terram, et hoc non ideo, quia reliquis gentibus meliores erant, erant enim inter omnium pessimos, n: 1167. 3373, sed ut per illos Ecclesia Repraesentativa institueretur, in qua nihil reflectebatur super personam, ac super loca, sed super res, quae repraesentabantur, n: 3670, et sic quoque nomina Antiquissimae Ecclesiae, et Antiquae, retinerentur.

3687. Et ivit Esau ad Jischmaël, et accepit Machalath filiam Jischmaëlis filii Abrahami, quod significet conjunctionem boni illius cum vero ex origine Divina, constat ex repraesentatione Esavi, quod sit bonum Naturalis, de qua supra; ex repraesentatione Jischmaëlis filii Abrahami, quod sit verum ex origine Divina; quod Jischmaël repraesentet Ecclesiam spiritualem Domini, et proinde verum, videatur n: 1949. 1950. 1951. 2078. 2691. 2699. 3268; et quod Abraham repraesentet Divinum Domini quod Pater vocatur, n: 2011. 3251. 3439, inde per Machalath filiam Jischmaëlis filii Abrahami, significatur verum ex origine Divina; quod accipere uxorem, sit associari et conjungi, patet: inde constat, quod per ivit Esau ad Jischmaël, et accepit Machalath filiam Jischmaëlis filii Abrahami, significetur conjunctio boni illius cum vero ex origine Divina.

3688. Sororem Nebajoth super foeminas suas in mulierem, quod significet affectionem veri coelestis interius, constat ex significatione sororis, quod sit verum intellectuale seu rationale, de qua n: 1495. 2508. 2524. 2556. 3386; ex repraesentatione Nebajoth, quod sit bonum, quod est Ecclesiae spiritualis, de qua n: 3268; inde soror Nebajoth significat affectionem ve-

ri coelestis, seu quod idem affectionem boni spiritualis; ex significatione foeminarum seu filiarum Cheth, quod sint affectiones veri ex non genuino, de qua n: 3470. 3620. 3621. 3622. 3686, [12] et ex significatione accipere mulierem, quod sit associari et conjungi; inde patet, quod per haec cum illis quae mox supra, significetur conjunctio boni per Esavum repraesentati cum vero ex origine Divina, ita cum affectione veri coelestis interius. Quomodo haec se habent, quidem prius dictum, sed talia sunt, quae aegre cadunt sub intellectum, quamdiu communissima hujus rei nesciuntur, et praeterea talia mundus hodie non curat, quia terrestria sunt quae ei curae, non autem coelestia, quoniam, sicut quoque dicitur, illa vident et sciunt, haec autem non vident nec sciunt; at quia non modo detegenda sunt, quae in Verbi sensu interno continentur, sed etiam explicanda, licet exemplo illustrare, quomodo se habet cum boni vero quod Esau repraesentat, et cum bono veri quod Jacob, et simul cum eo, quod bonum veri sit inversum ad boni verum, antequam regeneratus est homo, at postmodum quod conjuncta, ita cum illis quae hactenus dicta sunt: sit pro exemplo; homo qui talis est, ut regenerari possit, hoc enim praevidet Dominus, et quia praevidet etiam providet; is primum sicut infans puer nondum scit, quid opera charitatis erga proximum, quia nondum novit quid charitas, nec quid proximus; quapropter quia ex Verbo scit, quod pauperibus dandum, et qui pauperibus dat quod merces illi sit in coelo, idcirco mendicantibus prae aliis benefacit, quia credit quod illi sint pauperes qui intellecti in Verbo, non expendens, quod tales qui in plateis mendicant, quoad plurimam partem, impiam et quoque scelestam vitam vivant, et omne quod cultus Divini est spernant, seque dederint prorsus otio et inertiae; is qui regeneratur, in primo statu, nihilo minus illis ex corde benefacit; haec bona sunt bona veri externi a quibus inchoat; boni verum, quod interius est, influit ita in illa, et operatur hoc secundum cognitiones in quibus puer est: postmodum autem cum magis illustratur, tunc benefacere vult omnibus quos egenos et miseros credit, et vix adhuc discrimen facit inter egenos et miseros pios et impios, credens unumquemvis esse in simili respectu et gradu proximum: at cum in his magis illustratur, tunc facit discrimen, ac probis et

bonis solum opem fert, sciens quod opem ferre malis, sit malefacere multis, nam per beneficia et officia illis copiam facit malefaciendi aliis: tandem cum ille regeneratur, non bonum facit nisi bonis et piis, quia tunc non homine cui benefacit, sed ipso bono apud illum, afficitur; et quia in bono et pio Dominus est praesens, ita per affectionem erga bonum, etiam in Dominum testatur amorem; cum in illa charitate ex corde est, tunc regeneratus est: inde patet, quod ejus status prior fuerit inversus respective ad hunc statum, quod nempe bonum crediderit quod non bonum erat, sed quod usque id facere in principio regenerationis debuerit, quia cognitio rei apud eum non ulterius vadit, et quia charitatis bonum interius non potuit influere in aliud verum quam quod cognitionis ejus fuit; tum quoque quod bonum interius semper affuerit, et hoc operatum sit, et quod hoc se non prius manifestare potuerit, quam cum per cognitiones successive illustratus fuerit de bonis et veris qualia essent: inde patet aliquantum, quid bonum veri quod hic Jacob repraesentat, et quid boni verum quod Esau, et quod haec primum inversa sint, sed postea quod conjuncta.

3689. Vers: 10. 11. *Et exivit Jacob e Beerschebah, et ivit Charanem. Et incidit in locum, et pernoctavit ibi, quia occidit sol, et sumsit de lapidibus loci, et posuit sub capitalia sua, et cubuit in loco illo.* Exivit Jacob e Beerschebah, significat vitam remotiorem a doctrinalibus Divinis: et ivit Charanem, significat bonum et verum illius gradus: Et incidit in locum, significat statum: et pernoctavit ibi quia occidit sol, significat vitam in obscuro: et sumsit de lapidibus loci, significat vera illius status: et posuit sub capitalia sua, significat communicationem communissimam cum Divino; et cubuit in loco illo, significat tranquillitatem status.

3690. Exivit Jacob e Beerschebah, quod significet vitam remotiorem a doctrinalibus Divinis, constat a significatione ire, quod sit vivere, de qua n: 3335. 3685; ita exire, quod sit vivere remotius; et ex significatione Beerschebah, quod sit Doctrina Divina, de qua n: 2723. 2858. 2859. 3466; inde pa-

tet, quod per exivit Jacob a Beerschebah, significetur vita remotior a doctrinalibus Divinis: Vita remotior dicitur, quando illa est in veris externis, et secundum illa vivitur, sicut est vita infantiae et pueritiae eorum qui regenerantur, de quibus mox supra n: 3688. Ut amplius pateat quid et qualis illa vita, adhuc paucis dicendum est: omnia historica Verbi, sunt vera remotiora a doctrinalibus ipsis Divinis, at usque inserviunt infantibus et pueris, ut per illa introducantur in doctrinalia veri et boni interiora, per gradus, et tandem ad [13] ipsa Divina; intime enim in illis est Divinum; cum infantes illa legunt, et illis ex innocentia afficiuntur, tunc angeli apud illos in statu amoeno coelesti sunt, nam ii a Domino afficiuntur sensu interno, proinde illis quae historica repraesentant et significant; amoenitas coelestis Angelorum est, quae influit et facit delectationem apud infantes: ut is status primus sit, seu infantiae et pueritiae regenerandorum, ideo historica Verbi data sunt, ac ita conscripta, ut omnia et singula etiam ibi in se Divina contineant. Quantum illa remota sunt a doctrinalibus Divinis, patere potest ab exemplo ex historicis illis; qui primum modo novit, quod Deus descenderit super montem Sinai, et dederit Mosi tabulas, quibus inscripta fuerunt decem mandata, et quod Moses illas fregerit, ac Deus super aliis tabulis similia scripserit, is cum solum historico hoc delectatur, in vita veri externi est, remota a doctrinalibus Divinis: postea autem cum incipit delectari et affici ipsis mandatis seu praeceptis quae ibi, ac secundum illa vivit, tunc in vita veri, at usque adhuc remota ab ipsis doctrinalibus Divinis est; vita enim secundum illa, est solum vita moralis, cujus praecepta omnibus, qui in societate humana sunt, ex ipsa vita civili et legibus ibi, notae; sicut quod Numen colendum, parentes honorandi, non occidendum, non adulterandum, non furandum; sed qui regeneratur, a vita hac remotiore, seu a vita morali, per gradus inducitur in vitam propiorem doctrinalibus Divinis, hoc est, in vitam spiritualem; cum hoc fit, tunc mirari incipit, cur talia mandata seu praecepta cum tanto miraculo e coelo demissa fuerint, et digito Dei inscripta tabulis, cum tamen unicuique populo nota sunt, et quoque scripta in legibus illorum, qui nusquam aliquid e Verbo audiverunt; cum in hunc cogitationis statum venit, si inter illos est qui regenerari pos-

sunt, in interiorem statum adhuc a Domino perducitur, nempe in illum, ut cogitet, quod altiora inibi lateant, quae adhuc non novit; et cum Verbum in eo statu legit, tunc passim apud prophetas, et imprimis apud Evangelistas, invenit, quod singula illa praecepta in se coelestiora contineant; sicut quod honorandi parentes, quod, cum e novo nascuntur, hoc est, cum regenerantur, alium Patrem accipiant, et quod tunc Illius filii fiant, et quod Ille sit qui honorandus, ita quod is sensus sit, qui interius in illo praecepto latet; per gradus etiam discit, quis novus ille Pater, quod nempe sit Dominus, et tandem quomodo Ille honorandus, quod nempe colendus, et quod tunc colatur, quando amatur; cum ille qui regeneratur in hoc vero est, et in vita secundum illud, tunc in doctrinali Divino est; et tunc est in statu angelico, et inde spectat illa quae prius noverat, sicut succedentia ordine, et sicut fluentia ex Divino quasi secundum gradus scalae, supra quam Jehovah seu Dominus est, et super gradibus Angeli Ipsius qui ascendunt et descendunt; ita videt illa, quibus prius delectatus fuerat, secundum gradus remotiora a se: similiter se habet cum reliquis praeceptis decalogi, videatur n: 2609: inde nunc constare potest, quid sit vita a doctrinalibus Divinis remotior, quae significatur per quod exivit Jacob e Beerschebah.

3691. Et ivit Charanem, quod significet ad bonum et verum illius gradus, constat ex significatione Charanis, quod sit bonum et verum externum, per Charanem enim significatur externum, et per Labanem qui ibi, bonum et verum, ita per Charanem hic externum bonum et verum, quod id per Charanem significetur, videatur n: 1430. 3612; inde patet, quod per exivit Jacob e Beerscheba et ivit Charanem, in sensu interno significetur, quod se contulerit remotius a doctrinalibus Divinis, ita ad bonum et verum externum. Quod dicatur bonum et verum illius gradus, est quia bona et vera inter se prorsus distincta sunt secundum gradus; bona et vera interiora sunt in gradu superiori, et exteriora in gradu inferiori; in superiori gradu sunt bona et vera quae sunt Rationalis, et in inferiori sunt bona et vera Naturalis, in infimo sunt bona et vera sensualia quae sunt corporis: bona et vera interiora, seu quae in superiori gradu sunt, influunt in bona et vera exteriora seu quae

in gradu inferiori sunt, et sistunt ibi imaginem sui, paene sicut se sistunt affectiones interiores hominis in facie et ejus mutationibus: inde patet, quod bona et vera interiora prorsus separata sint a bonis et veris exterioribus, seu quod idem, quae in superiori gradu ab illis quae in inferiori, ac ita separata, ut interiora, seu quae in gradu superiori sunt, existere possint absque exterioribus seu quae in gradu inferiori: qui non distinctam notionem graduum habet, nec potest distinctam notionem bonorum interiorum et exteriorum habere; nec quomodo se habet cum anima hominis seu cum ejus spiritu et corpore, nec quomodo se habet cum coelis in altera vita; quod tres coeli sint, notum est, et quod unum coelum sit interius altero, et quod *tertium coelum* sit intimum; coeli illi sunt distinctissimi inter se secundum gradus, qui in intimo seu Tertio Coelo, sunt propius Domino; qui in interiori seu Secundo, sunt remotius; et qui in exteriori seu in Primo, sunt adhuc remotius; communicatio inter illos Coelos non aliter dari potest, quam sicut communicatio intimorum hominis cum exterioribus ejus, nam homo qui in amore in Dominum est, et in charitate erga proximum, est quoddam exiguum coelum, correspondens in imagine tribus Coelis; etiam ex tribus Coelis est illi influxus boni et veri a Domino secundum similes gradus: quales sunt gradus inter se, constare potest a binis illis exemplis, quae supra n: 3688 et 3690, allata sunt: qui in ipso amore in Dominum sunt, adeo ut perceptionem amoris habeant, illi sunt in superiori gradu boni et veri, inque intimo et Tertio Coelo, ita propius Domino, et vocantur Angeli Coelestes; qui autem in charitate erga proximum sunt, adeo ut perceptionem charitatis habeant, non ita perceptionem amoris in Dominum, illi sunt in inferiori gradu boni et veri, inque interiori seu Secundo Coelo, et sic remotius a Domino, et appellantur Angeli spirituales, qui autem in charitate erga proximum sunt solum ex affectione veri, adeo ut non perceptionem ipsius charitatis erga proximum habeant, quam ex vero quo afficiuntur, illi sunt in adhuc inferiori gradu boni et veri, inque exteriori seu Primo coelo, et sic adhuc remotius a Domino, et dicuntur spiritus boni: inde aliquantum constare potest, quomodo cum gradibus se habet, quod nempe illa quae in superiori gradu sunt, se sistant in imagine in illis quae in proxime infe-

riori; in amore in Dominum, est proxima imago Domini, quae vocatur similitudo, quapropter illi qui in ipso amore in Dominum sunt, vocantur similitudines Ipsius; in Charitate est quoque imago Domini, sed remotior, in ipsa enim Charitate est Dominus praesens, quapropter qui in illa sunt, appellantur imagines Ipsius, videatur n: 50. 51. 1013; at qui in affectione veri, et inde in quadam specie charitatis erga proximum, illi quoque sunt imagines Domini, sed adhuc remotius: in hos gradus sunt distincti tres coeli, et secundum illos gradus influit Dominus cum Divino Bono et Vero, ita cum sapientia et intelligentia, et cum coelesti gaudio et felicitate.

3692, Et incidit in locum, quod significet statum, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377. 2625. 2837. 3356. 3387. [14]

3693. Et pernoctavit ibi quia occidit sol, quod significet vitam in obscuro, constat ex significatione noctis, quod sit status umbrae, de qua n: 1712, ita pernoctare quod sit vivere in illo statu; et ex significatione occidere sol, quod sit in obscuro, nam tunc est vespera, per quam quod obscurum significetur, videatur n: 3056. Per obscurum hic intelligitur obscurum intelligentiae quoad verum, et obscurum sapientiae quoad bonum, nam lux quae est Angelis a Domino, in se habet intelligentiam et sapientiam, et quoque inde est, n: 1521. 1524. 1529. 1530. 3138. 3167. 3195. 3339. 3341. 3636. 3637. 3643; [15] quare quantum in luce sunt, tantum quoque in intelligentia et sapientia, quantum autem non in luce, ita quantum in umbra, tantum non in intelligentia et sapientia, n: 2776. 3190. 3337: inde est, quod illa quae intellectus sunt, etiam in familiari sermone dicantur lucis; homo ignorat quod sit inde, quare credit ita solum comparative dici, sed praeter hoc etiam plura alia habet homo ex perceptione talium quae in altera vita, in qua est quoad spiritum, quae recepta sunt in sermone, quia interius agnita, sed obliterata per corporea, quae talia sunt ut exstinguant illa quae sunt perceptionis in qua est interior ejus homo. Quod occasus solis significet in Verbo falsum et malum, in quo sunt illi apud quos nulla charitas et fides, ita quoque ultimum tempus Ecclesiae, videatur n: 1837; et quoque quod significet obscurum quoad illa quae boni et veri sunt, quale ob-

scurum est illis qui in gradu remotiori a doctrinalibus Divinis, n: 3691: [16] quod occasus solis, seu occidit sol, illa significet, constare potest ab his locis in Verbo; apud Micham, „Nox vobis pro visione, et tenebrae vobis pro divinatione; et *Occidet sol super prophetas*, et nigrescet super illos dies," III: 6; occidet sol super prophetas, pro quod illis non amplius verum et veri intellectus; prophetae pro illis qui vera doctrinae docent, n: 2534. Apud Amos, „Fiet in die illo *occidere faciam solem in meridie*, et obtenebrabo terram in die lucis, et convertam festa vestra in luctum, et omnia cantica vestra in lamentum," VIII: 9. 10; occidere facere solem in meridie, pro obscuro quoad verum apud illos qui in cognitionibus boni et veri sunt, quod meridies sit status lucis, seu cognitionum veri, videatur n: 1458. 3195 pr. Apud Esaiam, „*Non occidet amplius sol tuus*, et luna tua non colligetur, quia Jehovah erit tibi in lucem aeternitatis," LX: 20; ibi de Regno Domini; non occidet amplius sol, pro quod in vita boni et sapientia erunt, quia in amore et luce coelesti Domini; luna non colligetur, pro quod in vita veri et intelligentia erunt, quia in amore et luce spirituali Domini; quod Dominus sit in altera vita sol angelis coelestibus, et luna spiritualibus, et quod inde illis sapientia et intelligentia, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495. 3636. 3643; inde constare potest, quid in sensu interno Verbi sit ortus solis et occasus solis. Apud Davidem, „Jehovah Deus mi, magnus es valde, gloriam et honorem induisti: Qui operit se luce sicut veste; extendit coelos sicut cortinam; fecit lunam pro festis statis, *solem* novit *occasum suum*, disponis tenebras et fiat nox," Psalm: CIV: 1. 2. 19. 20; similiter hic luna pro intelligentia, et sol pro sapientia a Domino, occasus solis pro obscuro utriusque; disponere tenebras ut fiat nox, pro statum obscuritatis moderari; angelis enim quod sint status mutationes inter summum lucis et minus lucis, seu inter summum sapientiae et minus sapientiae, et quod illae status mutationes sint sicut mane cum oritur sol, et sicut meridies cum in summo ortu, et sicut vespera cum occidit, et dein sicut mane iterum, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicetur. Apud Josuam, „A deserto et Libano usque ad fluvium magnum, fluvium Euphratis, universa terra Chittaeorum, et usque ad mare ma-

gnum, *Occasum solis*, erit terminus vester,» I: 4, ubi describitur extensio terrae Canaanis, quae quod in sensu interno sit Regnum Domini, videatur n: 1607. 3038. 3481; quod fluvius Euphrates sit, unus terminus ejus, nempe spiritualium et coelestium, n: 1866, et mare magnum et occasus solis alter, per quem repraesentatur ultimum, quod obscurum respective; quod omnes termini, et omnia loca, in terra illa repraesentent, videatur n: 1585. Apud Mosen, «Si oppignerando oppigneraveris vestem socii tui, *antequam occidit sol*, restitues illam ei, quia haec [17] operimentum ejus sola, haec vestis ejus pro pelle, in qua cubabit,» Exod: XXII: 25. 26; et alibi, «Si vir pauper, non cubabis super pignore ejus, restituendo restitues ei pignus, *antequam occidit sol*, et benedicat tibi, et tibi erit justitia coram Jehovah Deo tuo,» Deut: XXIV: 12. 13, quod in hac lege sicut in reliquis, repraesentativum et significativum legis Divinae, quae est boni et veri in Regno Domini, insit, ex quo illa, a singulis patet; quod inest, ex quo illa lex est, quod non defraudandi socii veris externis, quae sunt doctrinalia secundum quae vivunt et ritualia, quod vestis talia vera sint, videatur n: 297. 1073. 2576; quod restitueret antequam sol occideret, est antequam verum apud illum periret, et quia verum illud externum est, dicitur quod vestis pro pelle in qua cubabit. Apud Eundem, «Anima quae tetigerit immundum, immunda erit usque ad vesperam, et non comedet de sanctis, sed cum laverit carnem suam aquis, et *occiderit sol*, mundus erit; et postea edet de sanctis,» Levit: XXII: 6. 7: et alibi, «Qui non est mundus, versus vesperam lavabit se aquis, et *cum occiderit sol*, intrabit in medium castrorum,» Deut: XXIII: 11. 12; quod haec lex quoque originem ducat a legibus boni et veri, seu legibus ordinis, quae in Regno Domini, constare potest, alioquin non mandatum fuisset, quod immundus esset usque ad vesperam, et se tunc lavaret aquis, et postquam sol occidit, mundus esset; lex ordinis in Regno Domini, ex qua illa, haec est, quod spiritus boni et angelici, quando in statum amoris sui et inde in statum falsi, labuntur, tunc paulum remittuntur in statum suum naturalem seu inferiorem, ac ibi cognitionibus boni et veri quoad illam rem imbuuntur, quae significantur per lavare se aquis vespere, quod lavare se aquis sit purificari

a falsis, videatur n: 3147. 3148, et quod aquae sint cognitiones veri, n: 28. 680. 739. 2702. 3058, et postquam in obscuro illo statu fuerunt, qui significatur per occasum solis, in priorem suum statum redeunt, quod significatur per quod mundi erunt, ac intrabunt in medium castrorum; de qua re, ex Divina Domini Misericordia, ab experientia alibi dicetur. Ex his nunc patet, quod occasus solis in Verbo significet statum obscurum quoad verum apud bonos, et statum falsi apud malos.

3694. Et sumsit de lapidibus loci, quod significet vera illius status, constat a significatione lapidum, quod sint vera inferiora, qualia sunt naturalis hominis, de qua n: 643. 1298.

3695. Et posuit sub capitalia sua, quod significet communicationem communissimam cum Divino, constat a significatione sub capitalium seu cervicalium, quod sit communicatio cum externis, ita communissima; cervix enim seu collum, quod sit communicatio interiorum cum exterioribus, seu quod idem, superiorum cum inferioribus, ac inde conjunctio, videatur n: 3542. 3603, inde quae sub cervice seu collo, hoc est, cervicalia, significant hic communicationem intimorum seu Divinorum cum extimis, quae communicatio etiam est communissima; externum enim est commune respective, et extimum est communissimum, singularia enim interiorum apparent ut unum, ita ut commune in exterioribus: haec quoque sunt, quae repraesentantur et significantur per scalam statutam terrae, cujus caput pertingeret coelum, et Angeli Dei ascenderent et descenderent in illa, de qua sequitur.

3696. Et cubuit in loco illo, quod significet tranquillitatem status, constat a significatione cubare, quod sit in statu tranquillitatis esse; cubatio enim et dormitio non aliud est; quod cubare in sensu interno illud sit, constare quoque potest ab aliis locis in Verbo, de quibus mox infra. Cum regenerandis, de quibus hic in sensu interno repraesentativo agitur, ita se habet, quod omnium primo sint in statu tranquillitatis, seu in statu pacis externae, nam pax externa seu in externis vocatur tranquillitas; producitur etiam a statu pacis divino qui intime, et existit in externis per id, quod cupiditates et falsitates removeantur, hae enim sunt quae omnem irrequiem causantur: omnis etiam homo in statu tranquillitatis est in principio vitae suae seu

O*

in infantia, sed quantum homo in vitam pergit, seu adolescit, tantum a statu illo se removet, quia se dat in curas mundanas, et inde anxietates per cupiditates amoris sui et mundi, et per falsitates inde: paene consimiliter se habet cum vita nova apud hominem qui regeneratur; principio est ei status tranquillitatis, sed sicut in vitam novam transit, ita etiam in statum intranquillum; emergunt enim et prodeunt mala et falsa, quae prius imbuerat, et perturbant illum, et tandem usque adeo, ut in tentationibus et vexationibus sit a turba diabolica, quae continue connititur statum vitae ejus novae destruere; sed usque est status pacis ei intime, qui nisi intime foret, non pugnaret, spectat enim continue illum, in pugnis in quibus, ut finem, qui nisi esset finis, nusquam ei foret vis et robur ad [18] pugnandum; inde quoque est, quod vincat; et quia ille est finis, etiam post pugnas seu tentationes in illum statum venit; est ille sicut status veris, qui post statum autumni et hyemis succedit, seu sicut status aurorae qui post vesperam et noctem, quod status pacis in spiritualibus sit instar veris et aurorae in naturalibus, videatur n: 1726. 2780; et quod pax a bono et vero sit, et irrequies a malo et falso, n: 3170. Quod Cubare in Verbo significet tranquillitatis statum, constare potest ab his locis; apud Mosen, „Si in statutis meis ambulaveritis, et praecepta mea observaveritis, et feceritis illa, *dabo pacem in terra*, et *cubabitis*, et nemo terrefaciens; [19] et cessare faciam feram malam e terra, et gladius non transibit per terram vestram," Levit: XXVI: 3. 6; Cubare manifeste de statu pacis et tranquillitatis; fera mala pro Cupiditatibus mali, n: 45. 46. 908, quae cessabunt; gladius pro falso pugnante contra verum, n: 2799, quod non transibit; inde quoque patet, quod pax et pacis tranquillitas sit a bono et vero, et quod destructio ejus a malis et falsis. Apud Esaiam, „Commorabitur lupus cum agno, et pardus cum hoedo *Cubabit*, et vitulus et leo juvenis una, et puer parvus ducet eos; et juvenca et ursus pascent, *una cubabunt foetus eorum*," XI: 5. 6, [7,] ubi de Domino et de statu pacis in Regno Ipsius; cubabunt una pro quod non infestari poterunt ab ullo malo et falso. Apud Hoscheam, „Pangam illis foedus in die illo cum fera agri, et cum ave coelorum, et reptili terrae; et arcum, et gladium, et bellum frangam de terra, *et cubare faciam eos confi-*

denter," II: 18, pariter cubare pro statu tranquillitatis remotis falsis et malis, quae inducunt irrequiem. Apud Davidem, „Ego *Cubabo et dormiam*, et expergiscar, quia Jehovah sustentat me: non timebo a myriadibus populi, qui circumcirca ponunt se contra me," Psalm: III: 6. 7; cubare et dormire pro statu tranquillitatis et securitatis. Apud Eundem, „*In pace simul cubabo et dormiam*, quia Tu Jehovah solus confidenter me habitare facis," Psalm: IV: 9: et apud Eundem, „*In pascuis herbae cubare faciet me*, ad *aquas quietum* ducet me; animam meam recreabit," Psalm: XXIII: 2. 3. Ex quibus patet, quod status pacis et tranquillitatis per Cubare describatur; et quod per cubare in loco illo significetur tranquillitas status, locus enim in sensu interno est status, n: 3692.

3697. Vers: 12. 13. 14. 15. *Et somniavit, et ecce scala statuta terrae, et caput ejus pertingens coelum, et ecce Angeli Dei ascendentes et descendentes in illa. Et ecce Jehovah stans super illa, et dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, et Deus Jischaki, terram, qua tu cubans super ea, [tibi] dabo eam, et semini tuo. Et erit semen tuum, sicut pulvis terrae, et erumpes ad mare, et ad orientem, et ad septentrionem, et ad meridiem; et benedicentur in te omnes familiae humi, et in semine tuo. Et ecce Ego cum te, et custodiam te, in omni quo eas, et reducam te ad humum hanc, quia non relinquam te, donec quod fecero, quod loquutus tibi.* Somniavit, significat praevidentiam: et ecce scala statuta terrae, significat communicationem infimi veri et boni inde: et caput ejus pertingens coelum, significat cum Divino: et ecce Angeli Dei ascendentes et descendentes in illa, significat infinitam et aeternam communicationem et inde conjunctionem; et quod ex infimo quasi ascensus, et dein, cum ordo inversus, descensus: Et ecce Jehovah stans super illa, significat Dominum in supremo: et dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, significat Dominum quod ex Ipso bonum illud: et Deus Jischaki, significat Dominum quoad Divinum Humanum: terram, qua tu cubans super ea, tibi dabo eam, significat bonum in quo esset, quod ex proprio: et semini tuo, significat quod quoque verum: et erit semen tuum sicut pulvis terrae, significat quod Divinum verum naturale esset sicut bonum naturale: et erumpes ad mare et ad orientem,

significat extensionem infinitam boni: et ad septentrionem et ad meridiem, significat extensionem infinitam veri; ita omnes status boni et veri: et benedicentur in te omnes familiae humi, significat quod omnia vera boni doctrinae conjungentur bono: et semini tuo, significat et vero: Et ecce ego cum te, significat quod Divinum: et custodiam te in omni quo eas, significat Divinam Providentiam: et reducam te ad humum hanc, significat conjunctionem cum Divina doctrina: quia non relinquam te, donec quod fecero quod loquutus tibi, significat quod nihil deerit quin effectum habitura.

3698. Somniavit, quod significet praevidentiam, constat a significatione somniare, quod in sensu interno sit futura praedicere, somnia enim prophetica, quae Divina, futurorum praedictiones fuerunt, ut constare potest ab illis, de quibus in Verbo, n: 1975. 1976: quia illa per somnia et somniare in sensu interno significantur, in sensu supremo, in quo agitur de Domino, significatur Praevidentia; ex Praevidentia enim Divina Domini, praedictiones sunt; quod non aliunde praedictiones de rebus, quae non secundum communem naturae ordinem fluunt, ac inde praevideri possunt, constare potest ex Verbo, etiam ab his apud Mosen, „Quando propheta loquutus fuerit in Nomine Jehovae, sed non factum fuit Verbum, et non evenit istud verbum, non loquutus est Jehovah, in arrogantia loquutus est istud propheta," Deut: XVIII: 22. Et tametsi praedictiones rerum quae evenerunt, fuerint a malis et cultoribus alius dei, apud Eundem, „Si surgit in medio tui propheta vel somnians somnium, et dat tibi signum, et vel prodigium, et fit signum et prodigium quod loquutus ad te, dicendo, eamus post deos alios non novisti, et serviamus illis, non obedies verbis prophetae istius, aut *somnianti somnium* istud, quia tentat Jehovah vos," Deut: XIII: 2. 3. 4; a quibus patet, quod ipsa praedictio sit a Divino, sed suasio ad colendum alios deos a proprio prophetae, cui id permissum, tentandi causa, sicut dicitur: inde quoque est, et ex aliis causis, quod pluries olim, qui baales et alios deos coluerunt, etiam prophetaverint, visiones viderint, et somnia somniaverint, et quoque quod evenerint quae loquuti, et perpluries seduxerint, de quibus apud Jeremiam, Cap: XXIII: praeter alios, qui dicti divinatores, auguratores, praestigiato-

res, pythones, qui inter illos fuerunt, qui magiae naturali studuerunt, ex qua nihil Divini potuit praedici, sed solum quod contra Divinum esset, hoc est, contra Dominum, et contra bonum amoris et verum fidei in Ipsum; hoc magicum qualecunque in externa forma apparet.

3699. Et ecce scala statuta terrae, quod significet communicationem infimi veri et boni inde, constat ex significatione scalae, quod sit communicatio, de qua sequitur; et ex significatione terrae, quod sit infimum, nam mox dicitur, quod caput ejus pertingeret coelum, quod est supremum; inde patet, quod scala quae inter terram et coelum, seu inter infimum et supremum, sit communicatio; quod communicatio infimi veri et inde boni sit, quae per scalam statutam terrae significatur, patet ex eo, quod de illius gradus vero et inde bono, quod per Jacobum hic repraesentatur in sensu interno hic agatur: In lingua originali vox scalae derivatur a voce quae significat semitam seu viam, quae quod praedicetur de vero, videatur n: 627. 2333; etiam cum apud Angelos de vero est sermo, sistitur id repraesentative in mundo spirituum per vias, videatur n: 189. 3477; inde patet quid scala significat, cujus una extremitas est statuta terrae, et altera pertingit coelum, quod nempe communicatio veri, quod infimo loco est, cum vero quod supremo, de qua communicatione sequitur; quod sint vera et bona infima, et vera et bona suprema, et inter illa gradus sicut scalae, videatur n: 3691.

3700. Et caput ejus pertingens coelum, quod significet cum Divino, nempe quod communicatio, constat a significatione capitis scalae seu summitatis ejus, quod sit supremum; et a significatione coeli, quod sit Divinum; coelum enim in supremo sensu, in quo agitur de Domino, est ipsum Divinum, at in sensu repraesentativo, in quo agitur de homine qui regeneratur, est intimum bonum et inde verum quod a Domino, quale est in coelo, et ex quali est ipsum coelum; hoc quoque Divinum dicitur quia a Domino; est enim Dominus, seu quod idem, Divinum, quod a Solo Domino, omne in omnibus coeli; quod non a Divino ibi, hoc non est coeli; inde est quod aliquoties prius dictum, quod Dominus sit ipsum coelum, et quod in Domino sint qui in coelo.

3701. Et ecce Angeli Dei ascendentes et descendentes in illa, quod significet infinitam et aeternam communicationem et inde conjunctionem; et quod ex infimo quasi ascensus, et dein cum ordo est inversus, descensus, constat ex significatione Angelorum, quod sit aliquid Divinum Domini, quod per illos in Verbo, cum nominantur, intelligitur, de qua n: 1925. 2319. [2°] 2821. 3039, hic quod sit Divinum Verum, constat ex eo quod dicantur Angeli Dei, Deus enim dicitur cum in sensu interno agitur de vero, at Jehovah cum de bono, videatur n: 2586. 2769. 2807. 2822; inde est, quod tametsi Jehovah mox nominatur, et dicitur, *Jehovah stans super illa*, usque hic Angeli Dei nuncupentur, nam agitur de vero ex quo bonum, quod hic est Jacob, ut pluries supra dictum: quod per ascendentes et descendentes in scala significetur in sensu supremo infinita et aeterna communicatio et inde conjunctio, constare potest absque ulteriore explicatione; de ipso Divino Domini et Divino Humano Ipsius, non praedicari potest communicatio et inde conjunctio, nisi simul dicatur infinita et aeterna, nam in Domino omne est infinitum et aeternum, Infinitum respective ad Esse, et Aeternum ad Existere. Ex illis, quae hactenus dicta sunt, patet, quod per scalam statutam terrae, et caput ejus pertingens coelum, et ecce Angeli Dei ascendentes et descendentes in illa, significetur in summa ex infimo quasi ascensus, et dein, cum ordo est inversus, descensus. Quomodo cum hoc ascensu et descensu se habet, constare potest ex illis, quae supra n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3607. 3610. 3665. 3690, dicta et ostensa sunt: sed quia hic ordo, qui est regenerationis hominis, et describitur hic et in sequentibus in sensu interno, in Ecclesia prorsus est ignotus, idcirco licet adhuc illustrare, qualis sit: notum est, quod homo in naturam parentum suorum, et avorum, ut et atavorum, qui usque a saeculis, nascatur, ita in malum haereditarium omnium illorum successive cumulatum, usque adeo ut non sit nisi malum, quantum a se; inde trahit, quod tam quoad intellectum quam quoad voluntatem prorsus deperditus sit, et ex se nihil boni velit, et inde nihil veri intelligat, proinde quod sit malum quod dicit bonum, imo credit bonum, et falsum quod dicit verum imo credit verum; sicut pro exemplo, amare se prae aliis, sibi

velle melius quam aliis, cupere quae alius sunt, et sibi soli studere, non aliis nisi sit propter se; haec quia cupit ex se, etiam vocat bona, et quoque vera; et porro, si aliquis illum quoad bona illa et vera, ut illa vocat, laedit, seu laedere tentat, odit, etiam ex animo vindicat, et ejus perniciem cupit, et quoque quaerit, et in eo jucundum percipit, et hoc quo plus se in illis actualiter confirmat, hoc est, quo frequentius actualiter id exercet: talis, cum in alteram vitam venit, similiter cupit, ipsa natura, quam per actualem vitam contraxit in mundo, manet, ac ipsum jucundum illud manifeste percipitur, quapropter non potest in aliqua societate coelesti esse, in qua unusquisque aliis melius vult quam sibi; sed in aliqua societate infernali, cui simile jucundum: haec natura est quae exstirpanda cum vivit in mundo, quod nusquam fieri potest quam per regenerationem a Domino, hoc est, per id quod prorsus aliam voluntatem et alium inde intellectum accipit, hoc est, ut novus fiat quoad utramque illam facultatem: at hoc ut fiat, debet omnium primo renasci ut infans, et discere quid malum et falsum, et discere quid bonum et verum, nam absque scientia seu cognitione non potest imbui aliquo bono, ex se enim nihil aliud pro bono agnoscit quam malum, et pro vero quam falsum; hoc ut fiat, cognitiones ei tales insinuantur, quae non sunt prorsus contrariae illis quas prius habuerat, sicut quod omnis amor incipiat a se, quod sibi primum studendum et postmodum aliis, quod talibus, qui pauperes et miseri externa forma apparent, benefaciendum, qualescunque intus sint, similiter quod viduis et pupillis, quia ita nominantur, et tandem quod inimicis in genere, quicunque sint, etiam quod sic mereri possit coelum; hae et similes cognitiones sunt infantiae novae vitae ejus, et sunt tales, quae quia aliquid trahunt ex priori vita seu prioris vitae natura, etiam aliquid ex nova vita, in quam sic introducitur, et inde sunt tales ut admittant in se quae conducunt ad novam voluntatem formandum et ad novum intellectum: haec sunt bona et vera infima, a quibus inchoant illi qui regenerantur, quae quia admittunt in se vera interiora seu propiora Divinis, etiam per illa exstirpari possunt falsa, quae prius crediderat vera esse: sed qui regenerantur, non addiscunt talia nude sicut scientiae, sed ut vita, nam vera illa faciunt; sed quod faciant illa, est ex prin-

cipio novae voluntatis, quam insinuat Dominus, illis prorsus nescientibus, et quantum ex nova illa voluntate recipiunt, tantum quoque ex illis cognitionibus recipiunt, ac in actum mittunt, et credunt, at quantum non recipiunt a nova voluntate tantum quidem discere talia possunt, sed non in actum mittere, quia student modo scientiae non vitae: ille status est infantiae et pueritiae [21] quoad novam vitam, quae successura est loco vitae prioris, sed status adolescentiae et juventutis ejus vitae est, quod non respiciant ad aliquam personam, qualis in forma externa apparet, sed qualis est quoad bonum, primum in vita civili, dein in vita morali, et tandem in vita spirituali, et bonum est quod homo tunc priori loco incipit habere et amare, et ex bono personam; et tandem cum adhuc magis perficitur, illis qui in bono sunt, studet benefacere et hoc secundum boni quale apud illos, et tandem jucundum appercipit in benefaciendo illis, quia jucundum in bono, etiam amoenum in illis quae confirmant, confirmantia illa agnoscit pro veris, et quoque vera novi ejus intellectus sunt, quae fluunt ex bonis quae ejus novae voluntatis: in simili gradu, in quo jucundum in bono illo appercipit, et amoenum [22] in veris illis, etiam injucundum [23] in malis prioris vitae, et inamoenum in falsis illius, sentit; inde nunc separantur illa quae prioris voluntatis sunt, et quae prioris intellectus sunt, ab illis quae novi intellectus, et hoc non secundum affectionem sciendi illa, sed secundum affectionem faciendi illa: consequenter tunc videt, quod vera infantiae ejus fuerint inversa respective, et quod eadem paullatim in alium ordinem redacta sint, nempe sibi mutuo subordinata, ita quod quae priori loco primum fuerunt, nunc sint loco posteriori; sic quod per illa vera, quae infantiae et pueritiae ejus fuerunt, Angeli Dei sicut per scalam a terra ad coelum ascenderint, sed postmodum per vera quae ejus adultae aetatis sunt Angeli Dei sicut per scalam a coelo ad terram descendant.

3702. Et ecce Jehovah stans super illa, quod significet Dominum in supremo, constare potest ex eo, quod Jehovah toties in Verbo Veteris Testamenti nominatus sit Dominus, videatur n: 1736. 3023. 3035; et quod in Verbo Novi Testamenti nullibi dicatur Jehovah, sed pro Jehovah Dominus, n: 2921; quod stare super illa, sit esse in supremo, constat abs-

que explicatione. Arcanum, quod in sensu interno horum verborum latet, est quod omnia bona et vera a Domino descendant, et ad Ipsum ascendant, hoc est, quod sit Primus et Ultimus; nam ita creatus est homo, ut Divina Domini per illum descendant usque ad ultima naturae, et ab ultimis naturae ad Ipsum ascendant, sic ut homo esset medium uniens Divini cum naturae mundo, et uniens mundi naturae cum Divino, et sic per hominem, ut per medium uniens, ipsum ultimum naturae ex Divino viveret, quod foret, si homo secundum ordinem Divinum vixisset: quod ita creatus sit homo, patet ex eo, quod ille quoad corpus suum sit parvulus mundus, omnia enim naturae mundi arcana in illo reposita sunt, quicquid enim arcani est in aethere et ejus modificationibus, hoc repositum est in oculo, et quicquid in aëre, hoc in aure; [24] et quicquid invisibile fluitat et agit in aëre, hoc in organo odoratus ubi percipitur, et quicquid invisibile in aquis et reliquis fluidis, in organo gustus, etiam ipsae mutationes status, in sensu tactus ubivis; praeter quod quae adhuc magis recondita sunt, perciperentur in organis ejus interioribus, si vita ejus foret secundum ordinem; inde patet, quod descensus Divini foret per hominem in ultimum naturae, et ab ultimo naturae ascensus ad Divinum, si modo Dominum, ut suum finem Ultimum et Primum agnosceret fide cordis, hoc est, amore. In tali statu fuerunt Antiquissimi, qui coelestes homines fuerunt, nam quicquid illi aliquo sensu capiebant, hoc fuit illis medium cogitandi de illis quae sunt Domini, ita de Domino et de Ipsius Regno, jucundum quod ex mundanis et terrestribus capiebant, fuit inde, videatur n: 1409. 2896. 2897. 2995; imo etiam cum ita naturae inferiora et ultima contemplarentur, apparebant illa coram oculis eorum sicut viverent, nam vita, ex qua descendebant, erat in eorum visu interno et perceptione, et quae oculis eorum sistebantur erant sicut imagines illius vitae, quae tametsi inanimatae, usque illis animabantur ita; talem perceptionem habent coelestes angeli de omnibus illis quae in mundo sunt, quod saepius percipere datum, etiam inde talem perceptionem habent infantes, videatur n: 2297. 2298; exinde patet, quales sunt, per quos Divina Domini descendunt usque ad ultima naturae, et ab ultimis naturae ad Ipsum ascendunt, et repraesentant Divi-

nam communicationem et inde conjunctionem, quae in sensu supremo significatur per Angelos ascendentes et descendentes in scala statuta terrae, cujus caput pertigit coelum, super qua Jehovah stabat.

3703. Et dixit, Ego Jehovah Deus Abrahami patris tui, quod significet Dominum quod ab Ipso bonum illud, constare potest ex eo, quod Jehovah sit ipsum Divinum Esse Domini, Qui Deus Abrahami dicitur ex Divino Bono, quod Abraham repraesentet Dominum quoad Divinum Bonum, videatur n: 2172. 2198; et quia Divinum Bonum est, ex quo sunt omnia bona coelestia et spiritualia, et inde quoque omnia vera, ideo dicitur hic Abraham pater, et quidem pater tuus, hoc est, Jacobi, cum tamen Jischak ejus pater esset: quod Pater in sensu interno sit Bonum, est inde, quia Bonum est, ex quo omnia et singula sunt, et Verum per quod omnia et singula existunt, ita ex conjugio boni et veri; ipsum coelum, quod non nisi quam ex Divino Conjugio Boni et Veri consistit, est ex Divino Conjugio Boni et Veri ac Veri et Boni in Domino; in universa natura etiam omnia et singula ad bonum et verum se referunt; in hac enim, seu natura, repraesentantur coelestia et spiritualia bona et vera quae sunt coeli, et in coelo repraesentantur Divina Bona et Vera quae sunt Domini: inde constare potest, quod Bonum sit instar patris, et verum sit instar matris, et quod ideo per Patrem in sensu interno Verbi significetur Bonum, et per Matrem Verum, et quidem Bonum et Verum ex quibus bona et vera inferiora seu derivata, quae respective sunt sicut filiae et filii, et quoque inde filiae et filii in Verbo vocantur n: 489. 490. 491. 2362, et quoque sunt respective sicut fratres et sorores, sicut nepotes et pronepotes, sicut generi, socrus, nurus, verbo sicut consanguinitates et affinitates in omni gradu, et hoc ex conjugio boni quod pater cum vero quod mater; quod omnia et singula in coelis se habeant secundum consanguinitates amoris et fidei in Dominum, seu quod idem, boni et veri, videatur n: 685. 917. 2739. 3612, et quod Antiquissimi ideo omnia et singula comparaverint conjugiis, n: 54. 55; videantur etiam, n: 718. 747. 1432. 2508. 2516. 2524. 2556. Quod Pater in sensu interno Verbi sit Bonum, constare potest ex plurimis locis, ut ab his sequentibus; apud Esaiam, „Attendite

ad Me, spectantes justitiam, quaerentes Jehovam, spectate ad petram excisi estis, et ad effossionem foveae effossi estis; spectate ad *Abrahamum patrem vestrum*, et ad *Saram* parturivit vos, nam unicum vocavi eum, et benedixi ei, et multiplicabo eum; nam consolabitur Jehovah Zionem, consolabitur omnes vastitates ejus, et ponet desertum ejus sicut Eden, et solitudinem ejus sicut hortum Jehovae," LI: 1. 2. 3, ibi de Domino, et Ipsius adventu agitur, ut ex singulis patet, Qui quoad Divinum Verum vocatur petra et fovea, et quoad Divinum Bonum Abraham pater, et quia Divinum conjugium Boni et Veri repraesentatur per Abraham et Saram, videatur n: 1468. 1901. 1965. 1989. 2011. 2063. 2065. 2172. 2173. 2198. 2507. 2833. 2836. 2904. 3245. 3251. 3305 f; dicitur Abraham pater et Sarah parturivit vos; inde est, quod dicatur, quod spectarent ad petram et ad foveam, ac ad Abrahamum patrem et Saram; et inde est, quod immediate sequatur, quod Jehovah consolabitur Zionem, quae quod sit Ecclesia coelestis, videatur n: 2362, et quod consolabitur vastitates ejus, et ponet desertum ejus sicut Eden, et solitudinem ejus sicut hortum Jehovae. Simile per Abrahamum, ubi pater nominatur, alibi in Verbo, significatur, ut apud Johannem, „Jesus dixit, Ego quod vidi apud Patrem meum loquor, sic vos etiam quae vidistis apud patrem vestrum facitis; responderunt et dixerunt Ipsi, *Pater noster Abrahamus est;* dicit illis Jesus, si *filii Abrahami essetis*, *opera Abrahami faceretis*, vos facitis opera patris vestri," VIII: 38. 39; et apud Matthaeum, „Ne praesumite dicere in vobis ipsis, *patrem habemus Abrahamum*, dico vobis, quod possit Deus ex lapidibus his excitare *liberos Abrahamo;* en securis ad radicem arborum jacet, omnis arbor non faciens fructum bonum exscindetur, et in ignem conjicietur," III: 9. 10: et apud Lucam, „Lazarus pauper cum moreretur, sublatus ab Angelis in *sinum Abrahami;* mortuus etiam dives et sepultus, cum in inferno esset, tollens oculos suos videret *Abrahamum* e longinquo, et Lazarum in sinubus ejus; ille exclamans dixit, *Pater Abraham* miserere mei, rogo te, *Pater*, ut mittas eum in domum patris mei," XVI: 19 ad f; in illis locis quod non Abraham intellectus sit, sed Dominus quoad Divinum Bonum, patet; quod Abraham nesciatur in coelo, et cum ille nominatur

e Verbo, quod intelligatur Dominus, videatur n: 1834. 1878. 1989. 3305 f. Quod Pater sit bonum in sensu interno, constare potest ab his locis; apud Mosen, „Honora *patrem tuum* et *matrem tuam*, ut prolongentur dies tui super terra, quam Jehovah Deus tuus dat tibi," Exod: XX: 12. Deut: V: 16, quod hoc praeceptum sicut reliqua decalogi, sit verum in utroque sensu, et quod in sensu interno honorare patrem et matrem, sit amare bonum et verum, et in bono et vero Dominum, videatur n: 2609. 3690; quod dies super terra sint status boni inde in Regno Domini, constat ex significatione dierum, quod sint status, n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788, et ex significatione Canaanis, quae hic est terra, quod sit Regnum Domini, n: 1607. 3038. 3481, et quod prolongari praedicetur de bono, n: 1613. Quia per Patrem et Matrem illa significata sunt, ideo in Ecclesia repraesentativa Judaica plures leges latae sunt de parentibus et filiis, in quibus omnibus in sensu interno significatur bonum et verum, et in sensu supremo Dominus quoad Divinum Bonum et Divinum Verum; ut apud Mosen, „Qui percusserit *Patrem suum* et *Matrem suam*, moriendo morietur: si quis maledixerit *Patri suo* vel *Matri suae*, moriendo morietur," Exod: XXI: 15. 17. Apud Eundem, „Quisquis vir qui maledixerit *Patri suo* aut *Matri suae*, occidendo occidetur: qui *patri suo* et *matri suae* maledixerit, sanguines ejus super eo," Levit: XX: 9. „Maledictus qui vilipendit *Patrem suum* et *Matrem suam*, et dicet omnis populus amen," Deut: XXVII: 16. 17: apud Ezechielem, „Ecce principes Israëlis, vir juxta brachium suum, fuerunt in te, ut effundere sanguinem, *patrem* et *matrem* vilipenderunt in te," XXII: 6. 7: apud Mosen, „Cum fuerit viro filius refractarius et rebellis, *nullatenus obediens voci patris sui*, aut *voci matris suae*; et licet castigaverint illum, non tamen obediverit illis, apprehendent illum *Pater ejus* et *Mater ejus*, et educent illum ad seniores urbis, et ad portam loci sui, et lapidabunt illum omnes viri urbis ejus lapidibus, ut moriatur," Deut: XXI: 18. 19. 21; [25] in quibus omnibus locis per patrem et matrem in sensu literae intelligitur pater et mater, sed in sensu interno bonum et verum, et in supremo Dominus quoad Divinum Bonum et Divinum Verum; ut quoque Ipse Dominus docet apud Matthaeum, „Jesus extendens ma-

num suam super discipulos suos, dixit, ecce *Mater mea*, et fratres mei; quisquis fecerit voluntatem Patris mei qui est in coelis, ille meus frater et soror, et *Mater* est," XII: 49: et apud Eundem, „Vos nolite vocari Magister, unus enim est vester Magister, Christus, omnes autem vos fratres estis; et *Patrem ne vocetis vestrum* in terra, unus namque est *Pater vester* qui in coelis," XXIII: 8. 9; vocari magister et vocari pater in terra, non hic interdicitur, sed agnoscere corde alium Patrem quam Dominum, hoc est, cum nominatur Magister et Pater, ut intelligatur Dominus Qui in supremo sensu per illos repraesentatur; secundum illa, quae mox supra n: 3702 de Antiquissimis, qui coelestes homines fuerunt, dicta, quod quicquid in terra perceperunt, pro medio cogitandi de Domino, illis fuerit. Simile involvit quod Dominus dixit ad unum discipulorum, qui dixit, „Domine, permitte mihi prius abire, et *sepelire patrem meum*, Jesus dixit illi, sequere Me, sine mortuos sepelire mortuos," Matth: VIII: 21. 22; pater enim in terra respective ad Patrem in coelo, seu ad Dominum, est sicut mortuus ad vivum; sicut ipsa lex de honorandis parentibus est quasi mortua, nisi in illa sit honor, cultus, ac amor in Dominum, illa enim lex ab hac Divina descendit, ipsum vivum, quod est in illa lege, est inde, quare dixit Dominus, sequere Me, sine mortuos sepelire mortuos: simile quoque significat, quod Elias dixit ad Elisaeum, „Praeterivit Elias praeter Elisaeum, et projecit togam suam super eum, qui reliquit boves, et cucurrit post Eliam, et dixit, *osculer* quaeso *patrem* meum et *matrem*, deinde ibo post te, dixit ergo ei, abi, redi, *quid namque feci tibi*," 1 Reg: XIX: 19. 20; quod per Eliam repraesentatus sit Dominus, videatur Praef: ad Cap: XVIII; et n: 2762. Apud Malachiam, „En Ego mittens vobis Eliam prophetam, antequam venit dies Jehovae magnus et terribilis. et *convertet cor patrum ad filios*, et *cor filiorum ad patres illorum*, ne veniem et percutiam terram devotione," III: 23. 24; et apud Lucam, „Angelus ad Sachariam de Johanne filio ejus, praecedet coram Domino in spiritu et virtute Eliae; ad *convertendum corda patrum ad filios*," I: 17; quod hic per patres et filios non patres et filii intelligantur, patet, sed quod bona et vera Ecclesiae, quae Dominus restauraturus. Apud Mala-

chiam, „Magnificetur Jehovah desuper termino Israëlis, *filius honorabit patrem,* et servus Dominum; quod si *Pater Ego,* ubi honor meus, si Dominus Ego, ubi timor mei," I: 6; pater pro illis qui in Ecclesiae bono sunt, et Dominus pro illis qui in Ecclesiae vero, ibi manifeste Pater pro Domino quoad Divinum Bonum, et Dominus quoad Divinum Verum. Apud Davidem, „*Pater meus* et *mater mea* deseruerunt me, et Jehovah cólligit me," Psalm: XXVII: 10; pater et mater pro bono et vero, quae deseruisse dicuntur, cum ex se nihil boni agi et nihil boni sciri posse animadvertitur; quod non Davidem pater et mater deseruisse intelligatur, patet. Apud Eundem, „Pulcher es longe prae filiis hominum, tota gloriosa *filia Regis,* intus de implexis auri vestis ejus, *loco patrum tuorum erunt filii tui,* pones eos in principes in tota terra," Psalm: XLV: 3. 14. 17; ubi de Domino, loco patrum erunt filii tui, pro quod Divina Vera erunt sicut Divina Bona, filia Regis pro amore veri, de implexis auri vestis pro quali illius veri ex bono; quia agitur de Domino ac Divino Humano Ipsius, ut ex toto psalmo et singulis ejus patet, constare potest, quod omnia et singula ibi sint in simili praedicatione, ita quod non per filiam Regis filia Regis intelligatur, nec quod ex implexis auri vestis ejus, nec quod loco patrum erunt filii, nec quod hi principes in tota terra, sed quod Divina coelestia et spiritualia sint quae per unumquodvis significantur, quod filia sit affectio seu amor, videatur n: 490. 491. 2362; quod Rex sit Divinum Verum, n: 1728. 1672. 2015. 2069. 3009; quod aurum sit bonum, n: 113. 1551. 1552; quod implexum praedicetur de scientifico naturali, n: 2831, hic itaque de Divino vero naturali; quod vestis sint talia vera quae [26] investiunt bonum, n: 297. 2576; quod filii qui loco patrum sint vera boni, hic Divina Vera sicut Divina Bona, n: 264. 489. 491. 533. 1147. 1729. 1733. 2159. 2623. 2803. 2813; quod principes in tota terra sint primaria Regni et Ecclesiae Domini, quod principes sint primaria, n: 1482. 2089, quod terra sit Regnum et Ecclesia Domini, n: 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 3355. Apud Mosen, „*Patribus tuis* delectatus est Jehovah, ad amandum eos, et elegit semen eorum post eos, vos ex omnibus populis, juxta diem hunc, quare circumcidite praeputium cordis vestri, et cervicem vestram non

indurate amplius," Deut: X: 15. 16, Patres hic in sensu interno pro Ecclesia Antiqua et Antiquissima, qui ita dicti ex amore boni et veri in quo fuerunt, in amore boni Antiquissimi qui coelestes homines fuerunt, et ex amore veri Antiqui qui spirituales, illorum bona et vera in Ecclesia sunt quae vocantur semen quod Deus elegit; quod non Abraham Jischak et Jacob, et hujus duodecim filii sint hic Patres, et populus Israëliticus et Judaicus semen, constare potest; sed dicitur de illis et ad illos, ut sensus internus aliquod externum et sic intelligibile homini habeat. Apud Esaiam, „Efferent se puer contra senem, et vilis contra honoratum, quia apprehendet vir fratrem suum in *domo patris sui*, vestis tibi, princeps eris nobis; dicet in domo mea non panis, ne ponite me principem populi," III: 7; ibi de statu Ecclesiae perverso in sensu interno agitur, quando non amplius agnoscitur verum pro vero, nec scitur quid bonum; apprehendet vir fratrem in domo patris sui, pro agnoscere pro bono quodcunque, vestis pro vero, n: 1073. 2576; princeps pro primario doctrinae inde, n: 1482. 2089; in domo non panis non vestis pro quod non bonum nec verum, quod panis sit bonum, n: 276. 680. 3478; quod vestis verum, n: 297. 2576. Ex repraesentativis boni et veri per patrem et matrem, tum per filias et filios, in Ecclesiis repraesentativis plures leges fuerunt, quae suum Divinum inde habuerunt, sicut hae sequentes: Quod „*filia sacerdotis*, si prophanaverit se scortando, *Patrem suum* illa prophanans, igne comburetur," Levit: XXI: 9; filia sacerdotis pro affectione boni, pater pro bono ex quo affectio illa, scortari pro prophanare bonum, quid scortari, videatur n: 2466. 2729. 3399; et quid prophanare n: 1008. 1010. 1059. 2051. 3398. 3399. Tum, „si filia sacerdotis facta fuerit vidua aut repudiata, et semen nullum ei, redibit ad *domum patris sui*, secundum adolescentiam suam, *de pane patris sui comedet;* omnis alienus non comedet de eo," Levit: XXII: 13. Etiam haec lex, „Si videris in captivitate uxorem pulchra forma, et desideraveris eam, ut accipias tibi in mulierem, deduces eam in medium domus tuae, et tondebit caput suum, et faciet ungues suos, et removebit vestem captivitatis suae desuper se, et sedebit in domo tua, et *deflebit patrem suum* et *matrem suam* mense dierum, et postea intrabis ad illam, et cognosces

P

illam, et erit tibi in mulierem," Deut: XXI: 11. 12. 13; in hac lege omnia et singula sunt repraesentativa veri naturalis, quod, postquam purificatum est a falsis, adoptatur a bono; verum tale significatur per uxorem in captivitate, pulchram forma, purificatio a falsis per deducere in medium domus, tondere caput, facere ungues, removere vestem captivitatis, et deflere patrem et matrem, adoptatio per postea intrare ad illam, cognoscere illam, et accipere in mulierem. *Leges conjugiorum*, quod intra tribum et intra familiam contraherentur; et quoque *Leges haereditatum*, quod non transirent de tribu ad tribum, de quibus in Verbo, etiam inde suam originem habuerunt, nempe ex conjugio coelesti et spirituali, in Regno Domini, seu boni et veri, quae significantur per Patrem et Matrem: similiter *Leges* quae latae sunt *de gradibus licitis* et *vetitis:* unaquaevis Lex de illis in Verbo se intus refert ad Legem consociationis et conjunctionis boni et veri in Coelo; et ad consociationes mali et falsi in inferno, quae separatae ab illis; de gradibus licitis et vetitis, videatur Levit: XX; de haereditatibus quod non transirent de tribu in tribum; et de conjugiis quod contraherentur intra tribum, Num: XXVII: 7. 8. 9, [27] et alibi: quod in coelis omnia et singula se habeant secundum consanguinitates et affinitates boni et veri, videatur n: 685. 917. 2739. 3612. Quia populus Israëliticus Regnum Domini in coelis repraesentabat, ac ita ordinem ibi coelestem, etiam mandatum fuit, ut distinguerentur secundum *Tribus*, et secundum *Familias*, et secundum *domos patrum suorum*, videatur Num: XXVI: 1 ad f: et quoque quod secundum illum ordinem castra metarentur circum tentorium conventus, et quoque quod secundum similem ordinem proficiscerentur, de quibus ita apud Mosen, „Vir sub vexillo suo, in signis suis *juxta domum patrum illorum* castra metabuntur filii Israëlis, e regione circum tentorium conventus;" et quod sic quoque proficiscerentur, Num: II: 2. 34; quare cum Bileamus „videret Israëlem habitantem juxta Tribus suas, venit super illum spiritus Dei, et edidit enuntiatum, dicens: quam bona sunt tabernacula tua, Jacob, habitacula tua, Israël; sicut valles [28] plantantur, sicut horti juxta fluvium," et quae sequuntur, Num: XXIV: 2. 5. 6. seq: in qua prophetia quod non Jacob nec Israël intellectus sit, sed Re-

gnum Domini in coelis, et Ecclesia Ipsius in terris, quae per ordinem illum, in quo tunc illos conspiciebat, repraesentata sunt, a singulis ibi verbis patet. Ex his quoque sciri potest, quid per Orphanos seu Pupillos, hoc est, qui absque patre sunt, in sensu interno Verbi significatur, quod nempe illi qui in innocentiae et charitatis statu sunt, et desiderant scire et agere bonum, et non possunt, in quali statu sunt illi imprimis qui extra Ecclesiam sunt, quorum curam habet Dominus, ac ut filios in altera vita adoptat; et quia illi per Orphanos significantur, ideo, cum illi nominantur in Verbo, plerisque in locis etiam nominantur peregrini et viduae; per peregrinos enim significantur illi qui in bonis et veris instruuntur, n: 1463; et per viduas illi, qui in statu boni sunt et non ita in vero, et qui in statu veri et non ita in bono, et tamen in illis esse desiderant; quia per illos tres, nempe orphanos, peregrinos et viduas, consimile quid in serie significatur, ideo in plerisque locis, ut dictum, simul nominantur, videatur Deut: XIV: 29. Cap: XVI: 14. Cap: XXIV: 17. 19. Jerem: VII: 6. Cap: XXII: 3. Ezech: XXII: 6. 7. Sachar: VII: 10. Psalm: XCIV: 6. Psalm: CXLVI: 9. Ex his nunc constare potest, quid Pater in genuino sensu significat, quod nempe Bonum, et quod in supremo sensu Dominum. At quia pleraque in Verbo etiam oppositum sensum habent, ita etiam Pater, et in illo significat malum, pariter Mater quae in genuino sensu significat verum, in opposito significat falsum; quod ita sit, constare potest a sequentibus his locis; apud Davidem, „In memoriam revocabitur *iniquitas Patrum illius* apud Jehovam, et *peccatum Matris illius* non delebitur," Psalm: CIX: 14. Apud Eundem, „Recesserunt et perfide egerunt, *sicut Patres eorum*, aversi sunt sicut arcus fraudis," Psalm: LXXVIII: 57. Apud Mosen, „Donec residui inter vos contabescant in iniquitate sua, in terris hostium vestrorum, et etiam in *iniquitatibus Patrum illorum*, cum illis contabescent," Levit: XXVI: 39. Apud Esaiam, „Parate *filiis ejus* mactationem, *ob iniquitatem Patrum eorum*, et non resurgant et possideant terram, et impleantur facies terrae urbibus," XIV: 21. Apud Eundem, „Retribuam iniquitates vestras, et *iniquitates Patrum vestrorum* simul," LXV: 7. Apud Jeremiam, „Pudefacti sunt domus Israëlis, illi, reges illorum, principes

illorum, et sacerdotes illorum, et prophetae illorum, dicentes ligno, *Pater meus tu*, et lapidi *tu genuisti me*, quia obverterunt mihi cervicem non facies," II: 26. 27. Apud Eundem, "Ego dans coram populo hoc offendicula, et offendent in illis *Patres* et *filii* una, vicinus et socrus ejus, et peribunt," VI: 21. Apud Eundem, "*Filii* colligunt ligna, et Patres accendunt ignem, et foeminae depsentes massam, ad faciendum placentas melecheth," VII: 18. Apud Ezechielem, "Faciam in te quae non feci, et quae non facturus sum talia amplius, propter abominationes tuas, ideo *Patres comedent filios suos, et filii comedent Patres suos*, et faciam in te judicia, et dispergam omnes reliquias tuas in omnem ventum," V: 9. 10; ibi de prophanatione sancti. Apud Eundem, "Sic dixit Dominus Jehovah Hierosolymae, negotiationes tuae et generationes tuae de terra Cananaei, [29] *Pater tuus* Emorraeus, et *Mater tua* Chittaea," XVI: 3. Apud Matthaeum, "Tradet frater fratrem in mortem, et *Pater filium*, et insurgent *liberi contra Parentes*, et morti dabunt illos; atque adeo eritis odio habiti a quibuscunque propter Nomen meum. Veni ad dissidendum hominem *contra Patrem illius*, et *filiam* [30] *contra Matrem illius*, et nurum contra socrum illius; et hostes hominis erunt domestici illius: quisquis amat *Patrem* et *Matrem* supra Me, non est Me dignus, et quisquis amat *filium* et *filiam* supra Me, non est Me dignus," X: 21. 22. 35. 36. 37. Luc: XII: 49. 52. 53. Apud Eundem, "Omnis qui reliquerit domos, aut fratres, aut sorores, aut *Patrem* aut *Matrem*, aut uxorem, aut liberos, aut agros, propter [31] Nomen meum, centuplum accipiet, vitae aeternae sortietur haereditatem," XIX: 29. Luc: XVIII: 29. 30. Marc: X: 29. 30. Apud Lucam, "Si quis venit ad Me, et non *odit Patrem suum*, et *Matrem suam*, et uxorem, et liberos, et fratres et sorores, imo vero etiam animam suam, non potest discipulus meus esse," XIV: 26. Apud Marcum, "Tradet frater fratrem in mortem, et *Pater liberos*, et consurgent *liberi contra Parentes*, et occident illos, quia eritis odio habiti ab omnibus propter Nomen meum," XIII: 12. 13. Luc: XXI: 16. 17, ibi de consummatione saeculi, et describitur status Ecclesiae perversae quoad bonum et verum, quod nempe Malum insurget contra verum, et falsum contra bonum: quod per Pa-

trem in opposito sensu significetur malum, ex nunc allatis locis patet, etiam ab hoc apud Johannem, „Jesus dixit, si Deus *vester Pater* esset, amaretis Me, Ego enim ex Deo exivi et venio: vos ex *Patre diabolo* estis, et *desiderium patris vestri* vultis facere, ille homicida erat ab initio, et in veritate non stetit, quia non est veritas in illo, quando loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendacium loquens est, et *pater ejus*," *VIII*: 38. 39. 41. 42. 44.

3704. Et Deus Jischaki, quod significet Dominum quoad Divinum Humanum, constat ex repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Domini, et quia Rationale est in quo inchoat Humanum, n: 2194, et sic ex quo et per quod est Humanum, ideo hic per Deum Jischaki significatur Divinum Humanum Domini. Quia omnia et singula in coelo, et omnia et singula apud hominem, imo in universa natura, se referunt ad bonum et verum, ideo quoque Divinum Domini distinguitur in Divinum Bonum et Divinum Verum, et Divinum Bonum Domini vocatur Pater, et Divinum Verum Filius; sed Divinum Domini non est nisi quam Bonum, imo Ipsum Bonum, at Divinum Verum est Divinum Bonum Domini ita apparens in coelo seu coram Angelis; se habet hoc sicut Sol, ipse sol in sua essentia non est nisi quam ignis, sed lux quae inde apparet, non est in sole, sed a sole; quod Dominus quoad Divinum Bonum repraesentetur per solem, et quoque quod sit in altera vita Sol universo coelo, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 2495. 3636. 3643; et quod Dominus quoad Divinum Verum repraesentetur per Lucem, et quoque sit in altera vita Lux Universo Coelo, n: 1053. 1521. 1529. 1530. 2776. 3138. 3195. 3222. 3223. 3339. 3341. 3636. 3643; ita Dominus in sua Essentia non est nisi quam Divinum Bonum, et hoc quoad utrumque, nempe quoad Ipsum Divinum et Divinum Humanum; sed Divinum Verum non est in Divino Bono, sed a Divino Bono, ita enim Divinum Bonum apparet, ut supra dictum, in coelo; et quia Divinum Bonum apparet ut Divinum Verum, ideo propter captum hominis distinguitur Divinum Domini in Divinum Bonum et Divinum Verum, et Divinum Bonum est quod in Verbo dicitur Pater, et Divinum Verum quod dicitur Filius: hoc arcanum est, quod latet in eo, quod Ipse Dominus toties de

Patre suo loquatur, sicut distinctus et quasi alius ab Ipso, et tamen alibi quod unus sit cum Ipso: quod Pater in sensu interno sit bonum, et in sensu supremo Dominus quoad Divinum Bonum, mox supra n: 3703, ostensum est, et quod Filius sit verum, et Filius Dei ac Filius hominis sit Dominus quoad Divinum Verum, n: 1729. 1730. 2159. [32] 2803. 2813; et id etiam constat ex omnibus illis locis ubi Dominus Patrem suum nominat, et se Filium. Quod Dominus in Verbo Veteris Testamenti, sit qui vocatur Jehovah, videatur n: 1343. 1736. 2921; at quod ibi quoque dicatur Pater, constat ex his locis; apud Esaiam, „Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, et erit principatus super humero Ipsius, et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, *Pater aeternitatis*, Princeps pacis," IX: 6, manifeste patet, quod Puer natus nobis et Filius datus nobis sit Dominus, ita qui appellatur Pater aeternitatis. Apud Jeremiam, „Ero *Israëli in Patrem*, et Ephraim primogenitus meus," XXXI: 9, ibi agitur de Domino, Qui quod sit Deus Israëlis et Sanctus Israëlis, videatur n: 3305, hic Israëli Pater. Apud Malachiam, „Annon *Pater unus* omnibus nobis, annon Deus unus creavit nos," II: 10; creare hic in sensu interno pro regenerare, ut quoque alibi in Verbo, videatur n: 16. 88. 472, et quia Dominus est solus Regenerator et Redemptor, est Ille qui hic Pater et Deus dicitur; ut quoque apud Esaiam, „*Tu Pater noster*, quia Abraham non cognoscit nos, et Israël non agnoscit nos, *Tu Jehovah Pater noster, Redemptor* noster, ab aeterno Nomen tuum," LXIII: 16. Apud Eundem, „Induam illum tunica tua, et cingulo tuo roborabo eum, et dominium tuum dabo in manum Ipsius, *ut sit in Patrem habitatori Hierosolymae*, et *domui Jehudae*, et dabo clavem domus Davidis super humerum Ipsius, et aperiet et non claudens, et claudet et non aperiens; et figam illum clavum in loco fideli, ut sit in thronum gloriae Patris Ipsius, super quo suspendant *omnem gloriam domus Patris Ipsius*, filiorum et nepotum, omnia vasa parvuli, de vasis craterum usque ad omnia vasa nabliorum," XXII: 21. 22. 23. 24; quod Dominus sit, qui in sensu interno hic repraesentatur et significatur, et Pater habitatori Hierosolymae et domui Jehudae vocatur, manifeste patet; ille enim est, super cujus humero clavis domus

Davidis, qui aperit et non claudens, et qui claudit et non aperiens, videatur Praefatio ad Cap: XXII, et Illi est thronus gloriae Patris Ipsius, et super Quo et a Quo omnia sancta, quae hic vasa vocantur, sancta coelestia vasa craterum, et sancta spiritualia vasa nabliorum. Quia Reges et Sacerdotes repraesentabant Dominum, Reges per Regium quod illis, Dominum quoad Divinum Verum, et Sacerdotes Dominum quoad Divinum Bonum, n: 3670, ideo Sacerdotes vocabantur Patres, ut constare potest in Libro Judicum, „Dixit Michah ad Levitam, mane mecum, et esto mihi in *Patrem* et *Sacerdotem*[,“ XVII: 10]: similiter dicebant filii Danis ad eundem, „Tace, pone manum super os tuum, et abi nobiscum, et esto nobis *in Patrem* et *Sacerdotem*,“ XVIII: 19; quod ipsi Reges illos similiter vocaverint, in Libro Secundo Regum, „Dixit Rex Israëlis ad Elisaeum, num percutiam *Pater mi*, dixit non percuties,“ VI: 21. 22; et Joasch Rex ad Elisaeum cum moreretur, „Joasch Rex flevit ante facies ejus, et dixit, *Pater mi*, *Pater mi*, currus Israëlis et equites ejus,“ XIII: 14; quod Reges vocaverint, erat, quia repraesentabant Dominum quoad Divinum Verum, et Sacerdotes quoad Divinum Bonum, et quia verum ad bonum se habet ut filius ad patrem, nam verum est a bono: hoc notissimum est in altera vita, et quia ita, in Coelo non alium nominant Patrem, nec alium percipiunt per Patrem in Verbo Evangelistarum, quam Dominum, videatur n: 15. 1729; omnes infantes ibi docentur, cum initiantur in bonum amoris et verum ejus, agnoscere Solum Dominum pro Patre; imo etiam sollicita cura novitii, qui in coelum veniunt, quod unus sit Deus, et qui intra Ecclesiam fuerunt, quod omne Trinum sit in Domino; nam ex Orbe Christiano paene omnes secum habent ideam trium Deorum, tametsi ore dixerant non esse nisi unum Deum; nam cogitare unum, cum idea trium prius intravit, et unusquisque ex his nominatur Deus, et quoque distinguitur quoad attributa et munia ab altero, et etiam separatim colitur, hoc non humanum est; inde est, quod cultus trium Deorum sit in corde, at unius solum in ore, quod in Domino omne Trinum sit, est in orbe Christiano notum, sed usque in altera vita cogitatur parum de Domino, imo quoque Humanum Ipsius multis scandalum est, quia Humanum distinguunt a Divino, nec illud credunt Divi-

num: justificari se dicit homo, et sic purum et paene sanctum fieri, sed glorificatum fuisse Dominum, hoc est, Divinum factum Humanum Ipsius, non cogitant, cum tamen conceptus sit ab Ipso Jehovah, et praeterea nemo justificari potest, minus sanctificari, quam a Divino, et quidem a Divino Humano Domini, quod repraesentatur et significatur in Sacra Coena, et apertis verbis dicitur quod panis sit Corpus Ipsius et vinum Sanguis: quod Dominus sit unus cum Patre, quodque ab aeterno, et quod universum regat, ita quod sit ipsum Divinum Bonum et Divinum Verum, constat manifeste ex Verbo: QUOD SIT UNUS CUM PATRE, apud Johannem, „Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius *Qui in sinu Patris*," I: 18. Apud Eundem, „Quaerebant Judaei interficere Jesum, quod Patrem proprium dixisset Deum, *parem se Ipsum faciens Deo;* respondit Jesus et dixit, amen, amen, dico vobis, non potest Filius facere a Se Ipso quicquam, nisi quod viderit Patrem facientem, quae nempe Ille facit, haec etiam Filius similiter facit: quemadmodum Pater suscitat mortuos et vivificat, ita etiam Filius quos vult vivificat; neque Pater judicat quemquam, sed judicium omne dedit Filio, ut omnes honorent Filium quemadmodum honorant Patrem; *quemadmodum Pater habet vitam in Se Ipso, ita dedit etiam Filio vitam habere* in Se Ipso: qui misit Me Pater, Ipse testatus est de Me, neque vocem Ipsius audivistis unquam, neque speciem ejus vidistis; scrutamini Scripturas, illae sunt quae testantur de Me," V: 1 [18] ad f: per Patrem ibi intelligitur, ut dictum, Divinum Bonum, et per Filium Divinum Verum, utrumque in Domino; a Divino Bono, quod Pater, non potest procedere seu exire quam Divinum, et hoc quod procedit seu exit, est Divinum Verum, quod Filius. Apud Eundem, „*Omnis qui audivit a Patre, et didicit, venit ad Me;* non quod Patrem viderit quis, nisi qui est apud Patrem, hic vidit Patrem," VI: 44 ad 48. Apud Eundem, „Dicebant Ipsi, ubi est Pater tuus, respondit Jesus, neque Me nostis, neque Patrem meum, *si Me nossetis, etiam Patrem meum nossetis,*" VIII: 18. 19. Apud Eundem, „*Ego et Pater unum sumus:* si utique Mihi non credatis, operibus credite, ut *cognoscatis et credatis, quod Pater in Me, et Ego in Patre,*" X: 30. 38. Apud Eundem, „Jesus dixit, qui credit in Me, non credit in

Me, sed in Ipsum Qui misit Me, *et qui videt Me, videt Ipsum qui misit Me;* Ego Lux in mundum veni, ut omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat," XII: 44. 45. 46; [33] quod Ipsum *miserit* Pater, in sensu interno significat quod procedat a Patre; ita hic et alibi, ubi dicit Dominus, quod Pater miserit Ipsum; quod Lux sit Divinum Verum, videatur supra. Apud Eundem, „Ego sum via et veritas et vita, nemo venit ad Patrem nisi per Me; *si cognovistis Me, etiam Patrem Meum cognovistis,* et abhinc cognovistis Illum, et *vidistis Illum:* dicit Philippus, Domine, monstra nobis Patrem, dixit Jesus, tantum tempus vobiscum sum, et non nosti Me, Philippe, *qui vidit Me vidit Patrem,* quomodo ergo tu dicis, monstra nobis Patrem, *nonne credis quod Ego in Patre et Pater in Me sit;* verba quae Ego loquor vobis, a Me Ipso non loquor, Pater Qui in Me manet, Ille facit opera: credite Mihi, *quod Ego in Patre et Pater in Me:* quodcunque petieritis in Nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur Pater in Filio," XIV: 6 ad 11. Apud Eundem, „Qui habet praecepta mea, et facit illa, ille est qui amat Me, qui vero amat Me, amabitur a Patre Meo, et Ego amabo illum, et manifestabo illi Me Ipsum: si quis amaverit Me, verbum meum servabit, et Pater meus amabit illum, et ad illum veniemus, et mansionem apud illum faciemus," XIV: 21. 23; qui in Divino Vero, sunt qui praecepta habent et faciunt illa, et qui in Divino Bono qui amant, inde dicitur quod amabitur a Patre, et ad illum veniemus et mansionem apud illum faciemus, nempe Divinum Bonum et Divinum Verum; quare dicitur apud Eundem, „In illa die cognoscetis vos, *quod Ego in Patre Meo,* et *vos in Me,*" ibid: Vers: 20; et alibi, „Pater Sancte, serva illos in Nomine Tuo, *ut sint unum sicut nos,*" XVII: 11; ex his constat, quod Dominus Patrem dicat, ex Divino Bono quod Ipsi, et Filium ex Divino Vero quod ex Divino Bono; ita quod non duo sint, sed unum: quod autem Dominus ita loquutus sit, erat ut reciperetur Verbum tam in Terra quam in Coelo, et quoque quia antequam glorificatus fuit Dominus, erat Divinum Verum quod ex Divino Bono, at cum glorificatus est ipsum Divinum Bonum quoad utramque Essentiam, ex Quo omne, Divinum Bonum et Divinum Verum. Quod fuerit ab aeterno, constare potest ex eo, quod Domi-

mus sit Qui loquutus per Prophetas, et quod Ipse, tam inde, quam ex eo quod ab Ipso Divinum Verum esset, dictus fuerit Verbum, de quo apud Johannem, „*In principio erat Verbum*, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; *hoc erat in principio apud Deum*, omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est; in Ipso vita erat, et vita erat *Lux hominum*. Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam Ipsius, gloriam sicut Unigeniti a Patre," I: 1. 2. 3. 4. 14; Verbum pro omni Vero in coelis et in terris quod a Divino: Quod ab aeterno, manifeste docet alibi apud Johannem, „Dixit Johannes, Hic erat, qui post me veniens, *ante me fuit, quia prior me fuit:* medius inter vos stat, quem vos non nostis, ille est qui post me venturus est, *qui ante me fuit*," I: 15. 27. 30. Apud Eundem, „Si videritis Filium hominis ascendentem, ubi erat prius," VI: 62. Apud Eundem, „Jesus dixit, amen, amen dico vobis, *priusquam Abraham fuit, Ego sum*," VIII: 58: Apud Eundem, „Sciebat quod a *Deo exiverit*, et ad Deum abiret," XIII: 3. Apud Eundem, „Ipse Pater amat vos, quod vos Me amastis, et credidistis quod *Ego a Deo exiverim: exivi a Patre et veni in mundum*, iterum relinquo mundum, et eo ad Patrem," XVI: 27. 28. Apud Eundem, „Ego glorificavi Te super terra, opus perfeci quod dedisti Mihi ut facerem; nunc ergo glorifica Me Pater apud Te Ipsum gloria, *quam habui antequam mundus esset apud Te*. Ut videant gloriam meam, quam dedisti Mihi, quia amasti Me *ante fundationem mundi*," XVII: 5. 24. Apud Esaiam, „Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, *Pater aeternitatis*, Princeps pacis," IX: 6. QUOD DOMINUS UNIVERSUM REGAT, constat apud Matthaeum, „Omnia Mihi tradita sunt a Patre meo," XI: 27. [34] Apud Eundem, „Jesus dixit discipulis, data est Mihi omnis potestas in coelo et in terra," XXVIII: 18. Apud Johannem, „Pater omnia dedit in manum Filii, qui credit in Filium habet vitam aeternam," III: 35. 36. „Non Pater judicat quemquam, sed judicium omne dedit Filio," V: 22. Apud Eundem, „Sciebat Jesus, quod omnia dedisset Ipsi Pater in manus," XIII: 3. Apud Eundem, „Omnia quaecunque Pater habet, Mea sunt," XVI: 15. Apud

Eundem, „Jesus dixit, Glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te, sicut dedisti Ipsi potestatem omnis carnis," XVII: 1. 2. Apud Eundem, „Omnia Mea Tua sunt, et Tua Mea, sed glorificatus sum in illis, non amplius sum in mundo, Ego namque ad Te venio," XVII: 10. 11. Apud Lucam, „Omnia tradita sunt mihi a Patre meo," X: 22. Ex his nunc constat, quod Divinum Bonum sit, quod Pater vocatur, et Divinum Verum quod Filius; et quod Dominus ex Divino Bono per Divinum Verum omnia et singula in universo regat: quia ita, et hoc tam manifestum ex Verbo, mirum est, quod non in Christiano Orbe, sicut in Coelo, Dominum Solum agnoscant et adorent, et sic unum Deum; sciunt enim et docent, quod omne Trinum in Domino sit. Quod Spiritus Sanctus, qui quoque pro Deo distincto a Filio et Patre colitur, sit sanctum spiritus, seu sanctum quod per Spiritus seu Angelos procedit a Domino, hoc est, a Divino Ipsius Bono per Divinum Verum, alibi, ex Divina Domini Misericordia, manifestabitur.

2705. Terram, qua tu cubans super ea, tibi dabo eam, quod significet bonum, in quo esset, quod ex proprio, constat ex significatione terrae, quod hic sit bonum naturalis, de qua sequitur; ex significatione qua tu cubans super ea, quod sit in quo esset; et ex significatione tibi dare eam, quod sit ex proprio, de qua etiam sequitur. Quod Terra significet bonum naturalis, quod per Jacobum postea repraesentabitur, inde est, quia per terram Canaan significatur Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1585. 1607. 1866; et quia significat Regnum Domini, etiam in supremo sensu significat Dominum, n: 3038, nam Dominus est omne in omnibus Regni sui, et quicquid ibi non est ab Ipso, et spectat Ipsum, non est Regni Ipsius; Regnum Domini etiam in Verbo significatur per Coelum et Terram, n: 1733. 1850. 2117. 2118 f; sed tunc interius ejus per coelum, et exterius per terram, n: 82. 1411. 1733. 3355 f; consequenter in supremo sensu coelum significat Dominum quoad Divinum Rationale Ipsius, et Terra quoad Divinum Naturale; hic ideo, terra qua tu cubans, significat bonum Naturalis in quo esset, quod per Jacobum repraesentaretur, quod Jacob sit Dominus quoad Divinum Naturale, supra pluries dictum; praeterea, quod Terrae significatio sit varia, videatur n: 620. 636. 1067. 2571.

3368. 3379; hoc ex causa, quia [35] Canaan, quae Terra Sancta vocatur, significat Regnum Domini in communi, et cum Coelum simul nominatur, tunc, ut dictum, coelum significat interius, et Terra exterius; et quia ita, etiam significat Regnum Domini in terris, hoc est, Ecclesiam, et quia haec, etiam significat hominem qui est Regnum Domini aut qui est Ecclesia, ita apud illum Coelum quod interius est, et terra quod exterius, seu quod idem, Coelum Rationale et Terra Naturale, nam Rationale est interius apud hominem, et Naturale exterius; et quia Terra haec significat, etiam significat illud, quod facit ut sit Regnum Domini, nempe bonum amoris quod ex Divino; inde patet, quomodo Terrae significatio in Verbo est varia. Quod *dabo tibi*, sit ex proprio, constare potest ex significatione *dare* in Verbo, cum praedicatur de Domino; Dominus enim, ut mox supra ostensum, est Divinum Bonum et quoque Divinum Verum, et illud est quod vocatur Pater, et hoc quod Filius; et quia Divinum Bonum est Ipsius, proinde proprium, sequitur quod per dare tibi, cum dicitur a Jehovah, et praedicatur de Domino, sit ex proprio; inde patet, quid in sensu interno significatur per illud, quod Dominus toties dixit, quod Pater Ipsi dederit, quod nempe Sibimet-Ipsi; ut apud Johannem, „Pater glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet Te, *sicut dedisti Ipsi* potestatem omnis carnis, ut omne *quod dedisti Ipsi*, det illis vitam aeternam. Ego Te glorificavi super terra, opus perfeci *quod dedisti Mihi* ut facerem. Manifestavi tuum Nomen hominibus, *quos dedisti Mihi* ex mundo; tui erant, [36] et *Mihi illos dedisti:* nunc cognoverunt, quod omnia, *quae dedisti Mihi*, a Te sint; quia verba, *quae dedisti Mihi*, dedi eis. Oro pro illis *quos dedisti Mihi*, quia Tui erant; *omnia namque Mea Tua sunt, et Tua Mea*," XVII: 1. 2. 4. 6 ad 10; ubi quod dederit Pater, est quod ex Divino Bono quod Ipsi, ita ex proprio; inde constare potest, quantum arcani latet in singulis verbis, quae Dominus loquutus est; tum quantum discrepat sensus literae a sensu interno, et magis a sensu supremo; quod Dominus ita loquutus sit, erat, ut homo, qui tunc prorsus nescivit aliquod verum Divinum, usque suo modo verbum capere posset, et sic recipere; et Angeli suo modo, hi enim sciebant, quod Jehovah ac Ipse unum essent, et quod

Pater esset Divinum Bonum, inde quoque sciebant, quod cum dixit, quod Pater Ipsi daret, esset quod Ipse Sibi dederit, et quod sic ex proprio.

3706. Quod et semini tuo, significet quod quoque verum, constat ex significatione seminis, quod sit verum fidei, de qua n: 255. 880. 1025. 1447. 1610. 2848. 3038. 3310. 3373.

3707. Quod erit semen tuum sicut pulvis terrae, significet quod Divinum Verum naturale esset sicut bonum naturale, constat a significatione seminis, quod sit verum, de qua mox supra n: 3706, inde semen tuum seu Jacobi, est Divinum Verum Naturale, per Jacobum enim repraesentari Divinum Naturale Domini, supra ostensum est; et ex significatione pulveris terrae, quod sit bonum, de qua n: 1610; inde, „Erit semen tuum, sicut pulvis terrae," est in sensu interno, quod Divinum Verum naturale erit sicut Divinum Bonum naturale. Quod pulvis terrae significet bonum, inde est, quia per terram significatur Regnum Domini, proinde bonum, ut mox supra n: 3705, ostensum; pulvis illius terrae est ideo bonum, sed bonum naturale, quia per terram, ut quoque ibi ostensum, significatur id quod inferius est in Regno Domini, ita naturale, cum coelum, quando quoque nominatur, id quod interius seu rationale: inde est, quod fructificatio boni et multiplicatio veri, passim in Verbo exprimatur per quod semen erit sicut stellae coelorum, et sicut pulvis terrae, per stellas coelorum tunc significantur rationalia, et per pulverem terrae naturalia, quae ita crescent. Quid sit, quod verum naturale erit sicut bonum naturale, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, explicabitur.

3708. Et erumpes ad mare et ad orientem, quod significet extensionem infinitam boni, et ad septentrionem et ad meridiem, quod significet extensionem infinitam veri, ita omnes status boni et veri, constat a significatione erumpere, quod sit extensio, hic extensio infinita quia praedicatur de Domino; a significatione maris seu occidentis, quod sit bonum adhuc obscurum ita incipiens; a significatione orientis, quod sit bonum lucidum ita perfectum; ex significatione septentrionis, quod sit verum adhuc in obscuro; et a significatione meridiei, quod sit verum in luce. Multis in locis in Verbo nominatur mare seu oc-

cidens, oriens, septentrio et meridies, sed quia nondum alicui notum fuit, quod illa sicut omnia et singula sensum internum habuerint, in quo non mundana secundum sensum literae, sed spiritualia et coelestia, ac in supremo sensu Divina Ipsius Domini, significarent, ideo non aliud scire potuerunt, quam quod per occidentem, orientem, septentrionem, et meridiem, solummodo plagae mundi in Verbo intelligantur, et per erumpere ad illas plagas, multiplicatio; sed quod per illa non plagae significentur, nec multiplicatio alicujus populi, sed status boni et veri, ac eorum extensio, constare potest ab omnibus locis in Verbo cumprimis apud Prophetas, ubi nominantur; quid enim sit occidens, oriens, septentrio et meridies, in coelo prorsus nescitur; Sol enim ibi qui est Dominus, non est sicut sol mundi, qui oritur et occidit, et per summam suam altitudinem facit meridiem, et per minimam facit noctem, sed constanter apparet, verum secundum status illorum qui recipiunt lucem inde, Lux enim inde in se habet sapientiam et intelligentiam, videatur n: 1619 ad 1632. 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3339. 3341. 3485. 3636. 3643; quare secundum statum sapientiae et intelligentiae cujusvis apparet; apud illos qui in bono et vero sunt, in calore et luce, sed coelesti et spirituali, sicut sol cum est in suo ortu et in meridie, at apud illos qui non in bono et vero, sicut sol cum est in occasu et in nocte; inde patet, quod per orientem, meridiem, occidentem et septentrionem, status boni et veri in sensu interno Verbi significentur. Sciendum, quod status boni et veri, in Verbo non solum describantur per plagas, de quibus dictum, sed etiam per tempora seu status anni, nempe per ver, aestatem, autumnum, et hyemem, ut et per tempora seu status diei, nempe per mane, meridiem, vesperam et noctem, et hoc ex simili causa; sed cum agitur de extensione boni et veri, describitur per plagas: quid autem unumquodvis in specie significat, constare potest a locis ubi in Verbo nominantur; quod oriens sit Dominus et quod bonum amoris et charitatis quod a Domino, prius n: 101. 1250. 3249, ostensum est, et quod meridies sit verum in luce, n: 1458. 3195 [37] pr: quid autem occidens et quid septentrio, in sensu genuino, et quid in sensu opposito, constare potest ex his locis; apud Esaiam, „Ne timeto, quia tecum Ego, ab *Oriente*

adducam semen tuum, et ab *Occidente* colligam, dicam *Septentrioni* da, et *Meridiei* ne inhibe; adduc filios meos e longinquo, et filias meas ab extremitate terrae," XLIII: 5. 6, de Nova Ecclesia spirituali quae ibi Jacob et Israël; ab oriente adducere semen et ab occidente colligere, pro illis qui in bono, dicere septentrioni da et meridiei ne inhibe, pro illis qui in vero. Apud Davidem, „Dicent redempti Jehovae, quos redemit e manu hostis, et ex terris congregavit illos, ab *ortu* et ab *occasu*, a *septentrione* et a *mari;* errarunt in deserto, in solitudine viae, urbem habitationis non invenerunt," Psalm: CVII: 2. 3. 4, de illis qui in ignorantia boni et veri, ab ortu et ab occasu pro illis qui in ignorantia boni, a septentrione et a mari, pro illis qui in ignorantia veri; de illis qui in ignorantia boni praedicatur quod errarint in deserto, qui in ignorantia veri praedicatur quod in solitudine viae, et de ignorantia [38] utriusque, quod urbem habitationis non invenerint, quod urbs sit doctrinale veri, videatur n: 402. 2449. [39] 2943. 3216, et quod habitatio praedicetur de bono, n: 2268. 2451. 2712. Apud Esaiam, „Ecce hi e longinquo venient, et ecce illi *e Septentrione*, et *ab Occidente*, et illi e terra Sinim," XLIX: 12, septentrio pro illis qui in obscuro quoad verum, occidens pro illis qui in obscuro quoad bonum, qui e longinquo venire dicuntur, quia remoti a luce quae a Domino. Apud Amos, „Ecce dies venturi, quibus immittam famem in terra, et vagabuntur *a mari ad mare*, et a *septentrione usque ad ortum* discursitabunt, ad quaerendum verbum Jehovae, et non invenient," VIII: 11. 12; fames pro penuria et defectu cognitionum, n: 1460. 3364; vagari a mari ad mare pro inquirere ubi sunt cognitiones, quod maria sint cognitiones in genere, n: 28. 2850; a septentrione usque ad ortum discursitare, pro ab illis cognitionibus quae in obscuro ad illas quae in luce; quod sint cognitiones, patet, nam dicitur, ad quaerendum Verbum Jehovae et non invenient. Apud Jeremiam, „Clama verba haec *Septentrionem versus*, et dicite, revertere aversa Israël, non faciam cadere facies meas super vos, quoniam misericors Ego: in diebus illis ibunt domus Jehudae ad domum Israëlis, et venient una *e terra septentrionis* super terram, [40] quam haereditare feci patribus vestris," III: 12. 18; de restauratione

Ecclesiae a gentibus, septentrio pro illis qui in ignorantia veri, et tamen in vita boni; quod hic non septentrio nec terra septentrionis intelligatur, patet, Israël enim non amplius fuit. Apud Eundem, „Vivus Jehovah qui ascendere fecit filios Israëlis *e terra septentrionis*," XVI: 15, septentrio similiter pro ignorantia veri. Apud Eundem, „Ecce Ego adducens eos *e terra septentrionis*, et congregabo eos *a lateribus terrae*, inter eos caecus et claudus," XXXI: 8; terra septentrionis pro ignorantia boni quia veri; et quia terra Canaan repraesentabat Regnum Domini, et inde quoque bonum, videatur supra n: 3705, et quae in medio ejus, ut Zion et Hierosolyma intimum bonum cui conjunctum verum, inde illa quae inde distabant, repraesentabant obscurum quoad bonum et verum, omne hoc quod in obscuro vocatur terra septentrionis, et quoque latera *terrae*; praeterea quia omne bonum quod influit cum luce a Domino, in obscuro hominis terminatur, septentrio etiam vocatur conventus, ut apud Esaiam, „Dixisti in corde tuo, coelos ascendam, super stellas Dei exaltabo thronum meum, et sedebo in *monte conventus*, in *lateribus septentrionis*," XIV: 13: apud Eundem, „Ejula porta, clama urbs, liquefacta est Philistaea tu tota, quia *a septentrione* fumus venit, [nec] solitarius *in conventibus*," XIV: 31: apud Davidem, „Magnus Jehovah, et laudatus valde in urbe Dei nostri, monte sanctitatis Ipsius, gaudium totius terrae, mons Zionis, *latera septentrionis*, urbs Regis magni," XLVIII: 2. 3. Porro apud Eundem, „Tibi coeli, etiam tibi terra, orbem et plenitudinem ejus Tu fundasti, *Septentrionem* et dextrum Tu creasti," Psalm: LXXXIX: 12. 13; septentrio hic pro illis qui remotiores sunt a luce boni et veri, dextrum pro illis qui propiores; quod hi ad dextrum Domini sint, videatur n: 1274. 1276. Apud Sachariam, „Vidit quatuor currus exeuntes inter duos montes aeris, illis equi rufi, nigri, albi et grandinati robusti; dixit Angelus, *hi quatuor venti coelorum* exeuntes a stando juxta Dominum totius terrae, equi nigri exeuntes *in terram septentrionis*, et albi exiverunt post illos, et grandinati exiverunt in *terram austri:* exeuntes *ad terram septentrionis* quiescere faciunt spiritum meum *in terra septentrionis*," VI: 1 ad 8; currus exeuntes inter duos montes aeris pro doctrinalibus boni, quod currus sint doctrinalia,

patebit alibi, quod mons sit amor, videatur n: 795. 1430. 2722, inde duo montes sunt bini amores, coelestis qui in Dominum, et spiritualis qui erga proximum, quod aes sit bonum inde quod in naturali, n: 425. 1551; quod equi sint intellectualia, ita intellectus doctrinalium boni, n: 2760. 2761. 2762. 3217; terra austri seu meridiei pro illis qui in boni et veri cognitionibus, n: 1458. 3195; terra septentrionis pro illis qui in boni et veri ignorantia, sed in vita boni, in qua sunt gentes probae, apud quas cum nova Ecclesia instauratur, ibi spiritus Dei quiescere dicitur. Apud Jeremiam, „Jehovah qui ascendere fecit, et qui reduxit semen domus Israëlis *e terra ad septentrionem*, et ex omnibus terris, quo depuli illos, ut habitarent super terra sua," XXIII: 8, e terra ad septentrionem pro ab obscuro ignorantiae boni et veri. Apud Eundem, „Num frangetur ferrum, ferrum *a septentrione* et aes," XV: 12, ferrum pro vero naturali, n: 425. 426; aes pro bono naturali, n. 425. 1551, haec a septentrione dicuntur quia a naturali ubi obscurum respective et terminus; quod propheticum hoc non significet, quod a septentrione ferrum et aes, patet absque explicatione, nam quid Divini, imo quid cohaerentiae cum illis quae antecedunt et consequuntur, si intelligeretur quod ferrum et aes inde. Apud Matthaeum, „Dico vobis, quod multi *ab Oriente usque* et *ab Occidente* venient, et accumbent cum Abrahamo, Jischako et Jacobo," VIII: 11. Luc: XIII: 29, multi ab oriente usque et ab occidente pro illis qui in cognitionibus et vita boni, et qui in obscuro ac ignorantia, ita qui intra Ecclesiam et qui extra; quod enim status boni per orientem et occidentem significentur, supra dictum; quod accumbere cum Abrahamo, Jischako et Jacobo, sit esse cum Domino, videatur n: 3305 f. Quod similiter, nempe ab Oriente et Occidente venturi sint, qui apud Dominum in Regno Ipsius seu in Ecclesia Ipsius erunt, apud Prophetas dicitur; ut apud Esaiam, „*Ab oriente* adducam semen tuum, et *ab occidente* colligam te," XLIII. 5: alibi, „Timebunt *ab Occidente* Nomen Jehovae, et *ab Oriente* gloriam Ipsius," LIX: 19; alibi, „Cognoscent *ab ortu solis* et *ab occasu*, quod nullus praeter Me, Ego Jehovah, et nemo amplius," XLV: 6: et alibi, „Excitabo *e Septentrione* et veniet, *ab Ortu Solis* invocabit Nomen meum," XLI: 25. Praeterea,

quod per Orientem, Occidentem, Meridiem et Septentrionem, talia significentur, manifeste constare potest ex constructione Tabernaculi; ex Castrametatione et Profectione Filiorum Israëlis; ex descriptione Terrae Canaanis; tum a descriptione Novi Templi, Novae Hierosolymae, et Novae Terrae; EX CONSTRUCTIONE TABERNACULI, quod omnia ibi secundum plagas ordinata sint, videatur Exod: XXXVIII; ut quid ad Angulum Orientis et Occidentis, et quid ad Angulum Meridiei et Septentrionis, Exod: XXVI: 18. 20. 22. 27. Cap: XXVII: 9. 12. 14: et quod Candelabrum e regione mensae ad latus habitaculi *versus meridiem*, mensa autem *ad latus septentrionis*, Exod: XXVI: 35. Cap: XL: 22. EX CASTRAMETATIONE et PROFECTIONE FILIORUM ISRAELIS, etiam secundum plagas, quod nempe castrametarentur circum Tentorium conventus, Tribus Jehudae, Tribus Jischaskaris, Tribus Sebulonis *versus Orientem;* Tribus Rubenis, Schimeonis et Gadis *versus Meridiem;* Tribus Ephraimi, Menasches, et Benjaminis *versus Occidentem;* Tribus Danis, Ascheris et Naphthali, *versus Septentrionem*, Num: II: 1 ad f. Tum quod ex Levitis Gerschonitae *versus Occidentem*, Kehatitae *versus Meridiem*, Meraritae *versus Septentrionem*, et quod Moses, Aharon et filii ejus ante Habitaculum *versus Orientem*, Num: III: 23 ad 38, per quae repraesentatus erat coelestis ordo, qui in Regno Domini secundum status boni et veri. Et quod *versus Meridiem* conclamatione clangerent ad Profectiones, Num: X: 6; et quod sicut castrametati, etiam sic profecti sint, Num: II: 34. EX DESCRIPTIONE TERRAE CANAANIS, quae per Mosen primum descripta est quoad terminos circumcirca, et quidem *ad Angulum Meridiei*, ad *Angulum Occidentis, Angulum Septentrionis* et *Angulum Orientis*, Num: XXXIV: 2 ad 12; dein cum per sortem data Tribubus, Josch: XV. XVI. XVII. XVIII. XIX; inde, et quoque ab Antiquissimis qui in terra Canaane habitarunt, omnia ibi loca, secundum situm, distantiam, et terminos quoad plagas, repraesentativa et significativa facta sunt, n: 1607. 1866. EX DESCRIPTIONE NOVI TEMPLI, NOVAE HIEROSOLYMAE, et NOVAE TERRAE, etiam secundum plagas apud Ezechielem: ut, quod structura urbis esset *a meridie:* de porta aedificii, cujus facies *versus orientem*, *versus septentrionem*, et *versus meridiem*, XL: 2.

6. 19. 20 ad 46. De Mensura Templi, et ejus ostio „*versus Septentrionem* et *Meridiem*," XLI: 11. De Atrio versus *Septentrionem*, *Orientem*, *Meridiem* et *Occidentem*, XLII: 1. 4. [10.] 11. 17. 18. 19. 20: et quod gloria Jehovae Dei Israëlis intraret a *via orientis*, XLIII: 1. 2. 4: de portis atrii, XLI: 1. 2. 4. XLIV: 1. 9. 10. 19. 20. De terminis Terrae sanctae Cap: XLVII, versus *Septentrionem*, Vers: 15. 16. 17: versus *Orientem*, Vers: 18; versus *Meridiem*, Vers: 19; versus *Occidentem*, Vers: 20. Et de haereditatibus juxta plagas pro unaquavis Tribu, Cap: XLVIII. Et de portis Sanctae Hierosolymae *ab Oriente*, *Septentrione*, *Meridie* et *Occidente*, Apoc: XXI: 13: Ex his manifeste patet, quod quatuor mundi plagae, secundum quas sancta illa, seu repraesentativa sancti, fuerunt ordinata, in sensu interno non plagas illas, sed status boni et veri in Regno Domini significent. Quod Septentrio et Occidens in sensu opposito significent falsum et malum, constare potest a sequentibus locis; apud Jeremiam, „Factum Verbum Jehovae ad me secundo, dicendo, quid tu videns, dixi ollam apertam ego videns, et *facies ejus versus septentrionem;* et dixit Jehovah, a *septentrione aperietur malum* super omnes habitatores terrae: en Ego vocans *omnes familias Septentrionis* ut veniant," I: 13. 14. 15. Apud Eundem, „Erigite signum Zionem versus, convenite, ne subsistite, quia *malum Ego adducens a Septentrione*, et confractionem magnam," IV: 6. Apud Eundem, „Vox strepitus ecce veniens, et tumultus magnus *e terra septentrionis*, ad redigendum urbes Jehudae vastitatem," X: 22. Apud Eundem, „In Thekoa clangite buccina, quia *malum prospicit ex Septentrione*, et confractio magna; ecce venit populus veniens *e terra septentrionis*, et gens magna excitabitur *a lateribus terrae*," VI: 1. 22. Apud Eundem, „Accepi calicem e manu Jehovae, et bibere feci omnes gentes, Hierosolymam et urbes Jehudae, et reges ejus, Pharaonem regem Aegypti, et *omnem turbam occidentalem*, omnes reges Arabiae, et *omnes reges occidentis* habitantes in deserto, et omnes *reges septentrionis*, propinquos et longinquos," XXV: 17 ad 26. Apud Eundem, „Non effugiet celer, nec eripiet se fortis, *Septentrionem versus*, juxta litus fluvii Euphratis impegerunt et ceciderunt: quis hic sicut flumen ascen-

dit, Aegyptus sicut flumen ascendit, dixit enim, ascendam, obtegam terram; perdam urbem, et habitantes in ea; sed dies ille Domino Jehovih Zebaoth, dies ultionis, quia sacrificium Domino Jehovih *in terra septentrionis* juxta fluvium Euphratis: Vitula pulcherrima Aegyptus, *excidium a septentrione venit*, pudefacta est filia Aegypti, tradita est *in manum populi septentrionis*," XLVI: 6. 7. 8. 10. 20. 24. Apud Eundem, „Sic dixit Jehovah, ecce aquae *ascendentes a Septentrione*, quae sicut flumen inundans, et inundabunt terram et plenitudinem ejus, urbem et habitantes in ea," XLVII: 2. Apud Eundem, „Loquutus est Jehovah contra Babelem, ascendet contra eam *gens a Septentrione*, haec ponet terram ejus in desolationem, ut non sit habitans in ea," L: 3. Apud Eundem, „Ecce Ego excitans et ascendere faciens contra Babelem congregationem gentium magnarum *e terra septentrionis*, et instruent aciem contra eam, inde capietur; ecce *populus veniens e septentrione*, et gens magna, et reges multi excitabuntur *e lateribus terrae*," L: 9. 41. Apud Eundem, „Tunc canent super Babele coeli et terra, et omne quod in iis, quia *e Septentrione* venient illi vastatores," LI: 48. Apud Ezechielem, „Dic Gogo, venies e loco tuo *a lateribus Septentrionis*, et populi multi tecum, ascendes contra populum meum Israëlem, sicut nubes, ad obtegendum terram," XXXVIII: 14. 15. 16. Apud Eundem, „Ecce Ego contra te Goge princeps, reverti faciam te, sextabo te, et faciam descendere te *a lateribus septentrionis*, et adducam te super montes Israëlis; super montibus Israëlis cades, super faciebus agri cades," XXXIX: 1. 2. 4. 5. Apud Sachariam, „Heu fugite *e terra septentrionis*, dictum Jehovae, nam sicut quatuor ventos coelorum expandam vos: heu Zion, eripe te, quae habitas cum filia Babelis," II: 10. 11: inde patet, quid per Septentrionem in sensu opposito significatur, quod nempe falsum ex quo malum, et falsum quod a malo; falsum ex quo malum, quia oriundum ex ratiocinatione de Divinis et contra Divina ex scientificis quae naturalis hominis, dicitur populus Septentrionis esse ex Aegypto, quod Aegyptus sit tale scientificum, videatur n: 1164. 1165. 2588 f: falsum quod ex malo, quia oriundum a cultu externo apparente sancto, cujus interiora sunt prophana, dicitur gens septentrionis e Babele, quod Babel tale sit, videa-

tur n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326; quod etiam Babel sit quae vastat, n: 1327: utrumque, nempe falsum ex quo malum, et falsum quod ex malo, dicitur ex Gogo, nam Gogus est cultus in externis absque interno, et inde idololatricus, qualis fuit Judaeorum omni tempore; quod Gogus tale sit, videatur n: 1151: Ex obscuro quod est naturalis hominis, tam exoritur verum, quam oritur falsum; quando homo se illuminari patitur per Verbum a Domino, tunc obscurum ejus fit lucidum, aperitur enim via interna, ita fit influxus et communicatio per coelum a Domino; at quando se non illuminari patitur per Verbum a Domino, sed per propriam intelligentiam, tunc obscurum ejus fit tenebrosum, ita falsum, clauditur enim via interna, et non fit influxus et communicatio per coelum a Domino, modo talis, ut apparere possit sicut homo externa forma, cogitando ex malo et falso, et quoque loquendo; inde est, quod Septentrio apud illos verum, et apud hos falsum significet; illi enim ab obscuro ascendunt, hoc est, elevantur ad lucem, hi autem ab obscuro descendunt, hoc est, se removent a luce; ita illi ad meridiem feruntur, hi autem ad tartara. Quod Septentrio sit caligo falsi, et Meridies lux veri, evidenter patet apud Danielem, ubi agitur de ariete et hirco caprarum; ut et de rege meridiei et rege septentrionis; de ariete et hirco caprarum, quod „aries cornu feriret *versus occidentem*, et *versus septentrionem*, et *versus meridiem*, ita ut omnes bestiae non consisterent coram eo; et quod hircus caprarum veniret *ab Occidente* super omnes facies terrae; et ex uno cornu ejus exiret cornu, quod cresceret valde versus *Meridiem*, et versus *Ortum*, et versus decus," VIII: 4. 5. 9. De rege meridiei et rege septentrionis, ubi per regem meridiei significantur illi qui in cognitionibus veri, et per regem septentrionis illi qui in falso, „Quod sub finem annorum consociabunt se, ita ut filia *Regis Meridiei* veniet ad *Regem septentrionis* ad faciendum rectitudines, sed non obtinebit brachium vires: surget e stemmate qui veniet in munimentum *Regis septentrionis*, et praevalebit; et captivitatem abducet *in Aegyptum:* veniet in regnum *Rex meridiei*, et pugnabit cum *Rege septentrionis:* revertetur *Rex septentrionis*, et sistet multitudinem magnam prae priore: multi stabunt contra *Regem Meri-*

diei: veniet *Rex septentrionis* et capiet urbem munitionum, et destruet multa: *Rex Meridiei* commiscebit sê bello cum exercitu magno, sed non consistet, quia cogitabunt contra illum cogitationes: post redibit, sed non erit sicut prius; populus cognoscentium Deum suum confirmabunt se: tandem in tempore finis collidetur cum eo *Rex meridiei*, ideo quasi procella in illum irruet *Rex septentrionis* cum curru et equitibus; in terra decoris multi corruent: sed rumores terrebunt eum *ab ortu* et *a septentrione*, ut exeat cum ira magna; venturus est ad finem suum, nec auxilians illi," Cap: XI: 1 ad f. Quod Rex meridiei sint illi qui in luce veri, et Rex septentrionis illi qui in umbra primum, et dein in caligine falsi, a singulis ibi constare potest, ita quod status Ecclesiae, quomodo successive pervertitur, describatur: Reges meridiei et septentrionis vocantur, quia per Reges in sensu interno Verbi significantur Vera, et in opposito Falsa, n: 1672. 2015. 2069; et per Regna, illa quae sunt veri, ac in opposito sensu illa quae sunt falsi, n: 1672. 2547.

3709. [41] Quod benedicentur in te omnes familiae humi, significet quod omnia vera boni doctrinae conjungentur bono, constat ex significatione benedici, quod sit conjungi, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584; ex significatione familiarum, quod sint bona et quoque vera boni, de qua n: 1159. 1261; et ex significatione humi, quod sit id quod Ecclesiae, consequenter doctrina boni et veri in naturali seu externo homine, qui hic per Jacobum repraesentatur, de qua n: 268. 566. 990. 3671: inde patet, quod per benedicentur in te omnes familiae humi, significetur quod omnia vera boni doctrinae conjungentur bono: Vera boni doctrinae, sunt doctrinalia amoris in Dominum et charitatis erga proximum, quae conjungi bono in naturali homine dicuntur, quando volupe et jucundum est scire illa propter facere illa.

3710. Et in semine tuo, quod significet et vero, nempe quod conjungentur, constat ex significatione seminis, quod sit verum, de qua n: 29. 1025. 1447. 1610. 2848. 3373.

3711. Quod ecce Ego cum te, significet quod Divinum; et quod custodiam te in omni quo eas, significet Divinam Providentiam, constat ex eo, quod Ego hic sit Jehovah, ita Divinum Domini; et ex significatione custodire in omni quo eas,

quod sit Providentia ex Divino, et quia agitur de Domino, est Divina Providentia: per Divinum et Divinam Providentiam hic intelligitur, quod Dominus etiam Naturale suum Divinum faceret.

3712. Et reducam te ad humum hanc, quod significet conjunctionem cum Divina doctrina, constat a significatione reducere, quod sit iterum conjungere; et a significatione humi, quod sit doctrina boni et veri in naturali homine, de qua n: 268. 566. 990, hic Divina doctrina, quia per Jacobi peregrinationem apud Labanem repraesentantur intercedentia media, per quae Dominus Naturale Divinum fecit, et per Jacobi reductionem seu reditum ad terram Canaanem repraesentatur intercedentium mediorum finis, quod nempe Naturale Divinum fecerit; ita per reducam te ad humum hanc significatur conjunctio cum Divina doctrina. Divina Doctrina est Divinum Verum, et Divinum Verum est omne Verbum Domini; ipsa Divina doctrina est Verbum in sensu supremo in quo unice agitur de Domino; inde Divina doctrina est Verbum in sensu interno in quo agitur de Regno Domini in coelis et in terris; Divina doctrina est quoque Verbum in sensu literali, in quo agitur de illis quae in mundo et super terris sunt; at quia sensus literalis in se continet sensum internum, et hic supremum, et prorsus correspondet per repraesentativa et significativa, ideo etiam doctrina inde est Divina: quia Jacob repraesentat Divinum Naturale Domini, etiam repraesentat Verbum quoad sensum literalem, nam quod Dominus sit Verbum, hoc est, omne Divinum Verum, notum est; naturale Verbi non aliter se habet ac sensus ejus literalis, est enim hic nubes respective, videatur Praefat: ad Cap: XVIII; at Rationale ejus seu spirituale interius Verbi se habet ut sensus internus, et quatenus Dominus est Verbum, dici potest quod is repraesentetur per Jischakum, sensus autem supremus per Abrahamum: inde patet, quid sit conjunctio cum Divina doctrina, cum praedicatur de Divino Naturali Domini, quod repraesentatur per Jacobum: verum enim vero haec se ita non habent in Domino, omne enim in Ipso est Divinum Bonum, non autem Divinum Verum, minus Divinum verum naturale, sed Divinum Verum est Divinum Bonum apparens in coelo coram angelis et in terra coram hominibus, et tametsi est apparens, usque

est Divinum Verum, quia est a Divino Bono, sicut Lux quod solis sit quia a sole, videatur n: 3704.

3713. Quia non relinquam te donec quod fecero quod loquutus tibi, quod significet, quod nihil deerit quin effectum habitura, constare potest absque explicatione.

3714. Vers: 16. 17. *Et expergefactus Jacob e somno suo, et dixit, certe est Jehovah in loco hoc, et ego non scivi. Et timuit, et dixit, quam terribilis locus hic, nihil hic nisi domus Dei, et haec porta coeli.* Expergefactus Jacob e somno suo, significat illustrationem: et dixit, certe est Jehovah in loco hoc, significat Divinum in hoc statu: et ego non scivi, significat in obscuro: et timuit, significat alterationem sanctam: et dixit quam terribilis locus hic, significat sanctitatem status: nihil hic nisi domus Dei, significat Regnum Domini in ultimo ordinis: et haec porta coeli, significat ultimum in quod desinit ordo, per quod ultimum e natura apparenter [42] introitus.

3715. Expergefactus Jacob e somno suo, quod significet illustrationem, constat a significatione somni, quod sit status obscurus respective ad vigiliam quae est status lucidus, inde a somno expergisci in spirituali sensu est illustrari.

3716. Et dixit, certe est Jehovah in loco hoc, quod significet Divinum in hoc statu, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua saepius prius; ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377. 2625. 2837. 3356. 3387; quod Jehovah sit Divinum, constat; inde patet, quod per dixit certe est Jehovah in loco hoc, significetur perceptio quod Divinum in hoc statu.

3717. Et ego non scivi, quod significet in obscuro, constare potest absque explicatione; non scire enim et ignorare est obscurum quoad illa quae sunt visus intellectualis. Ex non scire et ignorare, quod sit obscurum, ut quoque ex expergisci e somno, quod sit illustrari, patet, quid sensus internus et qualis est, quod nempe illa quae sunt sensus literalis sint talia, qualia apparent coram visu externo aut alio aliquo sensu, et quoque secundum illos sensus capiuntur, at illa quae sunt sensus interni talia sunt qualia apparent coram visu interno aut alio ibi sensu; quae itaque in sensu literali sunt, et ab homine capiuntur se-

cundum sensus externos, hoc est, secundum illa quae sunt in mundo, aut secundum ideam inde, eadem ab angelis percipiuntur secundum sensus internos, hoc est, secundum illa quae sunt in coelo aut secundum ideam inde: se habent illa et haec, sicut quae in luce mundi ad illa quae in luce coeli; quae in luce mundi sunt mortua respective ad ea quae in luce coeli, in luce coeli enim est sapientia et intelligentia a Domino, n: 3636. 3643; quapropter cum obliterantur seu absterguntur illa quae sunt lucis mundi, remanent illa quae sunt lucis coeli, ita loco terrestrium coelestia, et loco naturalium spiritualia; sicut, quod supra dictum, nescire et ignorare, quod sit in statu obscuro esse de bono et vero, et quod expergisci a somno, sit illustrari; ita in omnibus reliquis.

3718. Et timuit, quod significet alterationem sanctam, constat ex significatione timoris, quod sit alteratio sancta, ut ab illis, quae incontinenter sequuntur, patet, nam dicit, „quam terribilis locus hic, nihil hic nisi domus Dei, et haec porta coeli," in quibus verbis, quod alteratio sancta insit, constare potest. Quid Timor in sensu interno, videatur n: 2826; est in genere duplex, timor in non sancto, et timor in sancto, timor in non sancto est in quo sunt mali, at timor in sancto est in quo sunt boni; hic timor, nempe in quo sunt boni, vocatur timor sanctus, et est admirationis pro Divino, et quoque est amoris; amor absque timore sancto est quasi insulsum quid, seu sicut cibus in quo nihil salis, et inde non sapor, sed amor cum timore est quasi cibus salitus qui tamen non a sale sapit; timor amoris est, ne aliquo modo laedatur Dominus, nec aliquo modo proximus, ita ne aliquo modo bonum et verum, proinde ne sanctum amoris et fidei, et inde cultus; sed timor ille est varius, non similis uni prout alteri; in genere quantum amoris boni et veri alicui est, tantum timoris est ne bonum et verum laedatur, sed usque tantum non apparet ut timor; at quantum minus amoris boni et veri est, tantum minus timoris est pro eo, et tantum apparet non ut amor sed ut timor, inde his timor pro inferno; at ubi nihil amoris boni et veri est, ibi nihil timoris sancti, sed modo timor jacturae honoris, lucri, famae propter illa, tum poenarum ac mortis, qui timor est externus, et praecipue afficit corpus et naturalem hominem ejusque cogitationes;

at ille timor, nempe timor sanctus, praecipue afficit spiritum seu internum hominem, ejusque conscientiam.

3719. Et dixit, quam terribilis locus hic, quod significet sanctitatem status, constat a significatione timoris, quod sit alteratio sancta, de qua mox supra n: 3718; et quia vox terribilis in Lingua originali ex eadem voce, ex qua timor, derivatur, est sanctitas, quae per illam significatur; et quia timor in sensu interno sanctum significat, ut mox supra dictum, etiam per eandem vocem in Lingua originali significatur veneratio ac reverentia, quae quoque est timor sanctus: et ex significatione loci, quod sit status, de qua mox supra, n: 3716.

3720. Nihil hic nisi domus Dei, quod significet Regnum Domini in ultimo ordinis, constat ex significatione Domus Dei: in Verbo multis in locis memoratur Domus Dei, et in sensu externo seu secundum literam significat Aedem ubi cultus sanctus, sed in sensu interno significat Ecclesiam, inque sensu universaliori coelum, ac in universalissimo universum Regnum Domini; in supremo autem sensu ipsum Dominum quoad Divinum Humanum; sed in Verbo nunc dicitur Domus Dei, nunc Templum, utrumque simile significat, sed cum differentia, quod Domus Dei dicatur ubi agitur de Bono, at Templum ubi de Vero; inde patet, quod per Domum Dei significetur Ecclesia Domini [43] coelestis, inque universaliori sensu coelum Angelorum coelestium, in universalissimo Regnum coeleste Domini, ac in supremo sensu Dominus quoad Divinum Bonum; et quod per Templum significetur Ecclesia Domini spiritualis, inque universaliori sensu coelum angelorum spiritualium, in universalissimo Regnum Spirituale Domini, ac in supremo Dominus quoad Divinum Verum, videatur n: 2048. Quod Domus Dei significet coeleste quod boni, et quod Templum spirituale quod veri, est inde, quia Domus in Verbo significat bonum, videatur n: 710. 2233. 2234. 2559. 3128. 3652, et quia construebatur ex lignis apud Antiquissimos, ex causa quia lignum significabat bonum, n: 643. 1110. 2784. 2812; Templum autem significat verum, quia construebatur ex lapidibus, quod lapides sint vera, videatur n: 643. 1296. 1298: quod ligna et lapides talia significent, non modo constat ex Verbo ubi nominantur, sed etiam ex repraesentativis in altera vita; qui enim meritum in bonis

operibus ponunt, illi apparent sibi scindere ligna; et qui meritum in veris ponunt, quod nempe crediderint se vera prae aliis novisse, et tamen male vixerunt, apparent sibi scindere lapides; quae saepius mihi visa sunt; inde mihi constare potuit quid significatio ligni et lapidis, nempe quod ligni sit bonum, et lapidis sit verum; pariter ex eo, quod quando visa mihi domus lignea, illico obvenerit idea boni, et cum visa domus lapidea, obvenerit idea veri; de qua re etiam ab Angelis instructus sum: inde est, cum in Verbo memoratur domus Dei, Angelis obveniat idea boni, et talis boni de quali in serie agitur; et cum memoratur Templum, quod obveniat idea veri, et talis veri de quali in serie agitur. Inde quoque concludi potest, quam alte et penitus recondita sunt arcana coelestia in Verbo. Quod per Domum Dei hic significetur Regnum Domini in ultimo ordinis, est quia agitur de Jacobo, per quem quod repraesentetur Divinum Naturale Domini, prius saepe ostensum; Naturale est in ultimo ordinis, nam in illo terminantur interiora omnia, ac ibi simul sunt, et quia simul ibi sunt et sic simul conspiciuntur innumerabilia ut unum, est ibi obscurum respective; de obscuro ibi respective, etiam prius aliquoties actum.

3721. Et haec porta coeli, quod significet ultimum in quod desinit ordo, per quod ultimum e natura apparenter sicut introitus, constat ex significatione portae, quod sit illud per quod exitus et introitus; quod hic sit ultimum in quod desinit ordo, est quia agitur de Naturali quod per Jacobum repraesentatur; quid porta constat ex illis quae n: 2851. 3187, dicta et ostensa sunt, et quod Naturale sit ultimum ordinis, ab illis quae n: 775. 2181. 2987 ad 3002. 3020. 3147. 3167. 3483. 3489. 3513. 3570. 3576. 3671, allata sunt: quod per id ultimum e natura apparenter sit sicut introitus, est quia mens naturalis apud hominem est, per quam illa quae sunt coeli, hoc est, quae Domini, influunt et descendunt in naturam, et per eandem mentem illa, quae sunt naturae, ascendunt, videatur n: 3702; sed quod sit apparenter introitus a natura per mentem naturalem in interiora, constare potest ex illis quae passim prius dicta et ostensa sunt; apparet coram homine quod objecta mundi per sensus ejus corporis seu externos intrent, et afficiant interiora, et sic quod introitus sit ab ultimo ordinis in illa quae intus sunt,

at quod illud sit apparentia et fallacia, patet ex communi regula, quod posteriora non possint influere in priora, seu, quod idem, inferiora in superiora, seu, quod idem, exteriora in interiora, seu, quod adhuc idem, illa quae sunt mundi et naturae in illa quae sunt coeli et spiritus; illa enim crassiora sunt, haec puriora, et crassiora illa, quae sunt Externi seu Naturalis hominis, existunt et subsistunt ab illis quae sunt Interni seu Rationalis hominis, quae non afficere possunt puriora, sed afficiuntur a purioribus: Verum quomodo se habet cum hoc influxu, quia ipsa apparentia et fallacia prorsus contrarium persuadent, seorsim, ex Divina Domini Misericordia, ubi de Influxu, dicetur: inde nunc est, quod dicatur, quod per ultimum, in quod desinit ordo, sit a natura apparenter sicut introitus.

3722. Vers: 18. 19. *Et mane surrexit Jacob in matutino, et sumsit lapidem, quem posuit subcapitalia sua, et posuit illum statuam, et fudit oleum super caput illius. Et vocavit nomen loci illius Bethel; et utique Lus nomen urbis priori.* Mane surrexit Jacob in matutino, significat illustrationis statum: et sumsit lapidem, significat verum: quem posuit subcapitalia sua, significat cum quo communicatio cum Divino: et posuit illum statuam, significat sanctum terminum: et fudit oleum super caput illius, significat sanctum bonum ex quo: et vocavit nomen loci illius Bethel, significat status quale: et utique Lus nomen urbis priori, significat status prioris quale.

3723. Mane surrexit Jacob in matutino, quod significet illustrationis statum, constat a significatione mane surgere in matutino, quod sit illustrationis status, de qua n: 3458; surgere enim in Verbo ubi nominatur involvit aliquid elevationis, n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; et mane significat lucis coelestis adventum, ita hic elevationem ab obscuro in lucem, proinde illustrationis statum.

3724. Et sumsit lapidem, quod significet verum, constat a significatione lapidis, quod sit verum, de qua n: 1296. 1298. 3720.

3725. Quem posuit subcapitalia sua, quod significet cum quo communicatio cum Divino, constat ex significatione subcapitalium seu cervicalium, quod sint communicatio communissima, de qua supra n: 3695.

3726. Et posuit illum statuam, quod significet sanctum terminum, constat a significatione statuae; de qua sequitur. Quomodo haec se habent, constare potest ab illis quae praecedunt, quod nempe de ordine agatur quo Dominus Naturale suum Divinum fecit, ac in sensu repraesentativo quomodo Dominus Naturale hominis novum facit seu regenerat; qualis ille ordo sit, supra passim dictum et ostensum est, quod nempe inversus sit cum regeneratur homo, et primo loco ponatur verum, et quod restitutus cum homo regeneratus est, et bonum primo loco tunc sit, et verum ultimo, de qua re videatur n: 3325. 3330. 3332. 3336. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3688: hoc repraesentatum fuit per scalam, per quam Angeli ascendebant et descendebant, ubi primum dicitur quod ascenderent, et dein quod descenderent, n: 3701; de ascensu nunc agitur, quod nempe ab ultimo ordinis, de quo mox supra n: 3720. 3721; hic nunc quod sit verum quod ultimum ordinis est; hoc ultimum est, quod vocatur sanctus terminus, et significatur per lapidem, quem sumsit Jacob, et posuit in statuam. Quod verum sit ultimum ordinis, inde constare potest, quod bonum non possit in bonum terminari sed in verum, nam verum est recipiens boni, n: 2261. 2434. 3049. 3068. 3180. 3318. 3387. 3470. 3570: bonum apud hominem absque vero, seu absque conjunctione cum vero, est bonum quale apud infantes, quibus nihil adhuc sapientiae est quia nihil intelligentiae; at quantum infans procedente aetate recipit verum ex bono, seu quantum apud illum conjungitur verum bono, tantum fit homo; inde patet, quod Bonum sit primum ordinis, et Verum sit ultimum: inde est, quod homo ex scientificis, quae sunt vera Naturalis hominis, et dein ex doctrinalibus quae sunt vera spiritualis hominis in Naturali ejus, inchoare debeat, ut initietur in intelligentiam sapientiae, hoc est, ut intret in vitam spiritualem, ex qua homo fit homo, n: 3504: ut pro exemplo, ut homo possit sicut spiritualis homo amare proximum, primum discere debet quid spiritualis amor seu charitas, et quis proximus; antequam haec novit, quidem amare potest proximum, sed ut naturalis homo, non ut spiritualis, hoc est, ex bono naturali, non ex bono spirituali, videatur n: 3470. 3471; at postquam illa novit, tunc cognitionibus illius rei implantari pot-

est spirituale bonum a Domino; ita se habet cum omnibus reliquis, quae cognitiones, vel doctrinalia, vel in genere vera, dicuntur. Dicitur, quod cognitionibus implantari queat bonum a Domino, tum quod verum sit recipiens boni; qui non aliam ideam de cognitionibus, ut et de veris habent, quam quod sint res abstractae, qualem ideam quoque de cogitationibus plerique habent, illi nequaquam capere possunt, quid sit, quod cognitionibus implantetur bonum, et quod verum sit recipiens boni; sed sciendum quod cognitiones et vera non magis res abstractae sint a purissimis substantiis, quae sunt Interioris hominis seu ejus Spiritus, quam visus est abstractus ab organo suo seu oculo, aut auditus a suo organo seu aure; sunt puriores substantiae, quae reales, ex quibus existunt, quarum variationes formae animatae et modificatae per influxum vitae a Domino illa sistunt, et illarum convenientiae et harmoniae successive aut simul, sunt, quae afficiunt, ac faciunt id quod vocatur pulchrum, amoenum, et jucundum: ipsi Spiritus sunt formae, hoc est, ex continuis formis consistunt, aeque ac homines, sed ex purioribus, et ad visum corporeum seu oculi non conspicuis: sed quia formae illae seu substantiae non conspicuae sunt corporeo oculo, homo hodie non aliter capit, quam quod cognitiones, et cogitationes, sint res abstractae, inde quoque insania nostri saeculi, quod non credant in se spiritum habere victurum post mortem corporis, cum tamen ille est substantia magis multo realis, quam substantia materialis ejus corporis: imo, si credere velis, est Spiritus post solutionem a corporeis ipsum illud corpus purificatum, quod plures dicunt se habituros tempore ultimi judicii, cum primum se resurrecturos credunt: quod Spiritus, seu quod idem, Animae, corpore praediti sint, se mutuo ut in clara die videant, inter se loquantur, se mutuo audiant, et multo exquisitiori sensu polleant, quam cum fuerunt in corpore seu in mundo, ab illis, quae ab experientia tam copiose relata sunt, manifeste constare potest.

3727. Quod significationem statuae attinet, quod sit sanctus terminus, ita ultimum ordinis, inde est, quia antiquissimis temporibus ponebantur lapides ubi termini eorum erant, qui discriminabant unius possessionem aut haereditatem ab alterius, et erant in signum et in testem, quod ibi termini; Antiquissimi,

qui in singulis objectis, et in singulis statutis coeleste quoddam et spirituale cogitabant, n: 1977. 2995, etiam in his lapidibus quos statuebant, cogitabant ex illis de ultimis in homine, proinde de ultimo ordinis, quod est verum in Naturali homine: ab Antiquissimis illis, qui fuerunt ante diluvium, habuerunt hoc Antiqui qui post diluvium, n: 920. 1409. 2179. 2896. 2897, et lapides illos, quos in terminis statuebant, sanctos habere coeperunt, ex causa, ut dictum, quia sanctum Verum quod in ultimo ordinis, significabant, etiam lapides illos Statuas vocabant, inde factum quod Statuae essent in cultum, et quod erigerent tales, ubi suos lucos habebant, [44] et postmodum ubi sua templa, et quoque quod inungerent illos oleo, de qua re mox sequitur; constabat enim Antiquae Ecclesiae cultus ex perceptivis et significativis Antiquissimorum qui ante diluvium, ut ex locis mox citatis patet: Antiquissimi, quia loquebantur cum Angelis, et simul cum illis erant quando in terra, a coelo habuerunt quod Lapides significarent verum, et quod Ligna bonum, videatur mox supra n: 3720; inde nunc est, quod statuae significent sanctum terminum, ita Verum quod ultimum ordinis est apud hominem; bonum enim, quod per Internum hominem influit a Domino, terminatur in Externo homine, et in vero ibi, cogitatio hominis, loquela ejus, et actio, quae sunt ultima ordinis, non aliud sunt quam vera ex bono, sunt enim imagines seu formae boni; nam pertinent ad partem intellectualem hominis, at bonum quod in illis, et ex quo, ad partem voluntariam. Quod Statuae erigerentur in signum, et in testem, et quoque in cultum, et quod in sensu interno significent sanctum terminum, seu verum in naturali hominis, quod ultimum ordinis est, constare potest ab aliis locis in Verbo; ut in sequentibus, ubi agitur de foedere inter Labanem et Jacobum, „Nunc ito, pangamus foedus ego et tu, et sit *in testem* inter me et inter te: et accepit Jacob *Lapidem* et *erexit illum statuam:* dixit Laban Jacobo, ecce acervus hic, et *ecce Statua* quam erexi inter me et inter te, *testis* acervus hic, et *testis statua*, quod ego non transibo ad te acervum hunc, et quod tu non transibis ad me acervum hunc, et *statuam hanc*, ad malum," Genes: XXXI: 44. 45. 51. 52; quod hic per statuam significetur Verum, in explicatione ad illum locum videbitur.

Apud Esaiam, „In die illo, erunt quinque urbes in terra Aegypti loquentes labiis Canaanis, et jurantes Jehovae Zebaoth: in die illo erit *Altare Jehovae* in medio terrae Aegypti, et *Statua apud terminum ejus*, Jehovae; quae erit *in signum* et *in testem* Jehovae Zebaoth in terra Aegypti," XIX: 18. 19. 20; Aegyptus pro scientificis, quae Naturalis hominis; Altare pro cultu Divino in genere, factum enim est Altare primarium repraesentativum cultus in Ecclesia altera Antiqua ab Ebero incepta, n: 921. 1343. 2777. 2811; medium terrae Aegypti, pro primario et intimo cultus, n: 2940. 2973. 3436; statua pro vero quod ultimum ordinis in naturali; quod in termino, in signum, et in testem, patet. Apud Mosen, „Scripsit Moses omnia verba Jehovae, et surrexit in mane, et aedificabat *Altare* juxta montem Sinai, et *duodecim statuas* pro duodecim tribubus Israëlis," Exod: XXIV: 4, ubi Altare similiter erat repraesentativum omnis cultus, et quidem repraesentativum boni in cultu; duodecim autem statuae repraesentativum veri quod ex bono in cultu; quod duodecim sint omnia veri in uno complexu, videatur n: 577. 2089. 2129 f. 2130 f. 3272; quod duodecim Tribus sint pariter omnia veri Ecclesiae, in Capite sequente, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur. Quia Altaria fuerunt repraesentativa omnis boni cultus, et Ecclesia Judaica instituta fuit, ut repraesentaret Ecclesiam coelestem, quae non aliud verum agnovit, quam quod ex bono, quod coeleste verum appellatur, nam verum ne minime separare voluit a bono, usque adeo ut ne quidem nominare aliquid fidei seu veri vellet, nisi cogitaret de bono, et id ex bono, videatur n: 202. 337. 2069. 2715. 2718. 3246, ideo repraesentativum veri fuit per lapides Altaris, et interdictum quod per statuas, ne sic separaretur verum a bono, ac repraesentative coleretur verum loco boni; quare ita apud Mosen, „Non plantabis tibi lucum cujuscunque arboris juxta *altare Jehovae* Dei tui quod facies tibi, et *non eriges tibi statuam*, quam odit Jehovah Deus tuus," Deut: XVI: 21. 22; colere enim verum separatum a bono, seu fidem separatam a charitate, est contra Divinum, quia contra ordinem, quod significatur per quod non eriges tibi statuam, quam odit Jehovah Deus: sed quod usque erexerint, et sic repraesentaverint illa quae sunt contra ordinem, constat

apud Hoscheam, „Israël secundum multiplicare fructum suum, *multiplicat altaria*, secundum bonum terrae suae, *faciunt bene statuas*: sed evertet *altaria eorum*, vastabit *statuas eorum*," X: 1. 2. In Libro Primo Regum, „Fecit Jehudah malum in oculis Jehovae, et aedificarunt sibi excelsa, et *Statuas*, et lucos, super omni colle alto, et sub omni arbore viridi," XIV: 23. In Libro Secundo Regum, „Filii Israëlis *statuerunt sibi statuas*, et lucos, super omni colle alto, et sub omni arbore viridi," XVII: 10: in Eodem Libro, „Chiskia removit excelsa, et *confregit statuas*, et excidit lucum, et contudit serpentem aeneum, quem fecerat Moses, quia suffiebant illi," XVIII: 4. Quia Gentes per traditiones etiam habuerunt, quod sanctum cultus repraesentaretur per altaria et per statuas, et tamen illi in malo et falso essent, ideo per altaria apud gentes significantur mala cultus, et per statuas falsa, quare mandatum ut destruerentur; apud Mosen, „*Altaria Gentium evertetis*, et *statuas eorum confringetis*, et lucos eorum exscindetis," Exod: XXXIV: 13. Deut: VII: 5. Cap: XII: 3. Apud Eundem, „Non incurvabis te diis gentium, et non coles illos, et non facies juxta opera eorum, quia destruendo destrues illos, et confringendo *confringes statuas eorum*," Exod: XXIII: 24; dii gentium pro falsis, opera pro malis, confringere statuas pro destruere cultum ex falso. Apud Jeremiam, „Nebuchadnezar Rex Babelis confringet *statuas domus solis* in terra Aegypti, et domos deorum Aegypti comburet igne," XLIII: 13. Apud Ezechielem, „Nebuchadnezar Rex Babelis per ungulas equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas, populum gladio occidet, et *statuas roboris tui* in terram descendere faciet," XXVI: 11; ubi de Tyro; Nebuchadnezar Rex Babelis pro illo quod vastat, n: 1327 f; ungulae equorum pro infimis intellectualibus, qualia sunt scientifica ex meris sensualibus, quod ungulae infima sint, alibi ex Divina Domini Misericordia, confirmabitur; equi pro intellectualibus, n: 2760. 2761. 2762; plateae pro veris, et in opposito sensu pro falsis, n: 2336, quas conculcare est destruere cognitiones veri, quae per Tyrum significantur, quod Tyrus, de qua hic agitur, sint cognitiones veri, n: 1201; populum gladio occidere, pro vera per falsum destruere, quod populus praedicetur de veris, n: 1259. 1260. 3295. 3581, et

R

quod gladius sit falsum pugnans, n: 2799; inde patet, quid sit statuas roboris in terram facere descendere; quod robur praedicetur de vero et de falso, ex Verbo etiam constat.

3728. Et fudit oleum super caput illius, quod significet sanctum bonum, constat a significatione olei, quod sit coeleste amoris seu bonum, de qua n: 886. 3009; ex significatione Capitis, quod sit id quod superius est, seu quod idem, id quod interius; quod bonum sit superius seu interius, et verum sit inferius seu exterius, multis in locis ostensum est; inde patet, quid per ritum illum antiquum, quod fuderint oleum super caput statuae, significatum, quod nempe verum non esset absque bono, sed ex bono, ita quod bonum dominaretur, sicut caput super corpus; verum enim absque bono non est verum, sed est sonus nullius vitae, et tale ut dissipetur ex se, in altera vita dissipatur etiam apud illos, qui prae aliis verum seu doctrinalia fidei, etiam qui doctrinalia amoris sciverunt si non in bono vixerunt, ac ita si non ex bono verum retinuerint; inde Ecclesia non est Ecclesia ex vero separato a bono, proinde non a fide separata a charitate, sed a vero quod ex bono, seu a fide quae ex charitate: etiam simile significatur per illa quae Dominus ad Jacobum dixit, „Ego Deus Bethelis, *quo unxisti statuam*, quo vovisti Mihi votum," Gen: XXXI: 13: et per quod „Jacob iterum *statuit statuam*, *statuam lapidis*, et libavit super illa libamen, et *fudit super illa oleum*," Gen: XXXV: 14; per libare libamen super statua, significatur Divinum bonum fidei, et per fundere oleum super illa, Divinum bonum amoris. Quod fundere oleum super lapidem, absque significatione alicujus rei coelestis ac spiritualis, foret quoddam ridiculum et idololatricum, quisque videre potest.

3729. Et vocavit nomen loci Bethel, quod significet status quale, constat ex significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; et ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387; status quale est, quod significatur per Bethel; Bethel in Lingua originali significat domum Dei, quae quod sit bonum in ultimo ordinis, videatur n: 3720.

3730. Et utique Lus nomen urbis priori, quod significet status prioris quale, constat ex significatione nominis, quod sit

quale, de qua mox supra n: 3729; et ex significatione urbis, quod sit doctrinale veri, de qua n: 402. 2268. 2449. [45] 2712. 2943. 3216: Lus in Lingua originali significat recessionem, ita disjunctionem, quae fit quando doctrinale veri seu verum primo loco ponitur, et bonum negligitur, ita cum solum verum in ultimo ordinis est; at cum verum una cum bono est in ultimo ordinis, tunc non est recessio seu disjunctio, sed accessio seu conjunctio; hoc est status quale, quod per Lus significatur.

3731. Vers: 20. 21. 22. *Et vovit Jacob votum, dicendo, si fuerit Deus cum me, et custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, et dederit mihi panem ad edendum, et vestem ad induendum. Et rediero in pace ad domum patris mei, et erit Jehovah mihi in Deum. Et lapis hic, quem posui statuam, erit Domus Dei; et omne quod dederis mihi, decimando decimabo illud tibi.* Vovit Jacob votum, dicendo, significat Providentiae statum; si fuerit Deus cum me, et custodiverit me in via hac, quam ego ambulans, significat continuum Divinum: et dederit mihi panem ad edendum, significat usque ad conjunctionem cum Divino Bono: et vestem ad induendum, significat conjunctionem cum Divino Vero: et rediero in pace ad domum patris mei, significat usque ad perfectam unionem: et erit Jehovah mihi in Deum, significat quod Divinum Naturale etiam Jehovah: et lapis hic quem posui statuam, significat verum quod ultimum: erit domus Dei, significat, hic ut prius, Regnum Domini in ultimo ordinis, in quo superiora ut in sua domo: et omne quod dederis mihi, decimando decimabo illud tibi, significat quod omnia et singula ex propria potentia Divina fecerit.

3732. Vovit Jacobus votum, quod significet Providentiae statum, constat a significatione vovere votum, quod in sensu interno sit velle ut Dominus provideat, inde in sensu supremo, in quo agitur de Domino, est Providentiae status. Quod vovere votum sit in sensu interno velle ut Dominus provideat, est ex eo, quia votis inest desiderium et affectio, ut fiat quod volunt, ita ut provideat Dominus: est aliquid constipulationis, et simul aliquid debiti a parte hominis, quod sibi suscepit, si optato potiretur, ut hic a Jacobo, quod Jehovah esset illi in Deum, et lapis quem posuit statuam, esset Domus Dei, et quod decimaret omne quod dederit illi, si Jehovah custodiverit illum in via,

et dederit illi panem ad edendum, et vestem ad induendum, ac redierit in pace ad domum patris sui: inde patet, quod vota tunc temporis fuerint singularia pacta, imprimis ad agnoscendum Deum pro suo Deo, si provideret illis quae desiderabant, et quoque quod rependerent Ipsi per aliquod munus, si provideret. Ex his manifeste patet, quales fuerunt Patres Gentis Judaicae, sicut hic Jacob, quod nondum agnoverit Jehovam, et quod adhuc in electione fuerit, num illum aut alium pro suo Deo agnosceret; hoc singulare fuit in gente illa, usque a Patribus eorum, quod quisque suum Deum habere vellet, et qui Jehovam colebat, esset modo quod aliquem deum, qui Jehovah appellaretur, et per hoc nomen distinctus esset a diis aliarum gentium, ita quod cultus eorum, etiam in hoc, idololatricus fuerit, nam cultus solius nominis, etiamsi Jehovae, *non* est nisi idololatricus, n: 1094: [46] sicut qui se Christianos vocant, et dicunt se colere Christum, et non vivunt secundum praecepta Ipsius, illi Ipsum idololatrice colunt, quia solum Ipsius nomen, est enim falsus Christus quem colunt, de quo apud Matthaeum, Cap: XXIV: 23. 24. n: 3010.

3733. Si fuerit Deus cum me, et custodiverit me in via hac quam ego ambulans, quod significet continuum Divinum, constat ex significatione esse Deus cum aliquo, et custodire in via, quam ambulat, quod sit continuum Divinum; praedicatur enim de Domino, qui quoad Ipsam Essentiam vitae fuit Jehovah, inde universa vita Ipsius a prima infantiae ad ultimam, fuit continuum Divinum, et hoc usque ad perfectam unionem Essentiae Humanae cum Divina.

3734. Et dederit mihi panem ad edendum, quod significet usque ad conjunctionem cum Divino Bono, constat a significatione panis, quod sit omne bonum coeleste et spirituale quod a Domino, et in sensu supremo Ipse Dominus quoad Divinum Bonum, de qua n: 276. 680. 1798. 2165. 2177. 3464. 3478; et ex significatione edere, quod sit communicari, appropriari, et conjungi, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f. 3596.

3735. Et vestem ad induendum, quod significet conjunctionem cum Divino vero, constat a significatione vestis, quod sit verum, de qua n: 1073. 2576, hic Divinum Verum, quia agitur de Domino; et ex significatione induere, quod sit ei ap-

propriari et conjungi. Sensus internus Verbi qualis est, ex his et reliquis constare potest, quod nempe cum in sensu literae agitur de pane, et de veste, et quoque ubi historice hoc dicitur, ut hic, si Deus dederit mihi panem ad edendum, et vestem ad induendum, Angeli qui apud hominem tunc, nihil cogitent de pane, sed de bono amoris, et in sensu supremo de Divino Bono Domini; et non de Veste, sed de Vero, ac in supremo sensu de Divino Vero Domini; sunt illis talia quae in sensu literae solum objecta cogitandi de Coelestibus et Divinis; nam talia sunt vasa quae in ultimo ordinis: ita cum ab homine, quando in sancto est, cogitatur de Pane, ut de Pane in Sacra Coena, aut de Pane quotidiano in Oratione Domini, tunc cogitatio illa quae est homini de Pane, inservit Angelis qui apud hominem pro objecto cogitandi de bono amoris quod a Domino, nam Angeli cogitationem hominis de Pane nihil capiunt, sed loco ejus illis est cogitatio de bono, talis enim correspondentia est; similiter cum ab homine, cum in sancto est, cogitatur de veste, quod cogitatio angelis tunc sit de vero: ita se habet cum omnibus reliquis quae in Verbo: inde qualis conjunctio coeli et terrae per Verbum est, constare potest, nempe quod talis, ut homo qui sancte legit Verbum, per correspondentias tales arcte conjunctus sit cum coelo, et per coelum cum Domino, tametsi homo solum in cogitatione est de illis in Verbo, quae in ejus sensu literae sunt; ipsum sanctum, quod apud hominem tunc, est ex influxu cogitationum et affectionum coelestium et spiritualium, quae tales apud Angelos: ut talis influxus esset, ac inde conjunctio hominis cum Domino, a Domino instituta fuit Sancta Coena, ubi apertis verbis dicitur, quod Panis et Vinum sit Dominus, corpus enim Domini significat Divinum Ipsius amorem, ac reciprocum apud hominem, qualis amor est apud Angelos coelestes, et Sanguis similiter Divinum Ipsius amorem, et reciprocum apud hominem, sed qualis amor est apud Angelos spirituales. Inde patet, quantum Divini in singulis Verbi inest, tametsi homo, quid sit, et quale sit, ignorat: At qui in vita boni fuerunt, cum in mundo, illi in cognitiones et perceptionem omnium illorum veniunt post obitum, tunc enim exuunt terrestria et mundana, et induunt coelestia, ac similiter in idea spirituali ac coelesti sunt, [47] in qua Angeli.

3736. Et rediero in pace ad domum patris mei, quod significet usque ad perfectam unionem, constare potest ex eo, quod domus patris, cum praedicatur de Domino, sit ipsum Divinum, in quo Dominus ab ipsa conceptione fuit, redire ad illam domum, est ad ipsum Divinum Bonum, quod Pater vocatur, quod id sit Pater, videatur n: 3704; redire ad illam domum, quod sit uniri, constare potest: simile intellectum est a Domino, ubi dixit, quod exiverit a Patre, ac venerit in mundum, et quod rursus iret ad Patrem, nempe per exiverit a Patre, quod Ipsum Divinum assumserit Humanum; per venerit in mundum, quod fuerit sicut homo, et per iret ad Patrem, quod univerit Essentiam Humanam Essentiae Divinae: hoc intellectum fuit per haec quae Dominus loquutus apud Johannem, „Si videritis Filium Hominis ascendentem, ubi erat prius," VI: 62: apud eundem, „Scivit Jesus quod omnia dedisset Ipsi Pater in manus, et quod a Deo exivisset, et ad Deum abiret; filii, adhuc breve vobiscum sum, quo ego abeo, vos non potestis venire," XIII: 3. 33: apud Eundem, „Nunc abeo ad Ipsum Qui misit Me, at nemo ex vobis quaerit [48] me, quo abis: prodest vobis, ut ego abeam, si enim non abirem, paracletus non veniret ad vos, si vero abivero mittam illum ad vos. Pusillum cum non videbitis Me, et rursus pusillum cum videbitis Me, et quod Ego abeo ad Patrem," XVI: 5. 7. 10. 16. 17: apud Eundem, „Exivi a Patre, et veni in mundum, iterum relinquo mundum, et vado ad Patrem," XVI: 28; abire ad Patrem, est, in illis locis, Essentiam Humanam unire Essentiae Divinae.

3737. Et erit Jehovah mihi in Deum, quod significet quod Divinum Naturale, etiam Jehovah, constare potest ex serie rerum in sensu interno supremo, in quo agitur de unitione Humani Domini cum Divino Ipsius; sed ut hic sensus appareat, abstrahenda est cogitatio ab historico de Jacobo, et tenenda in Divino Humano Domini, et hic in Divino Naturali Ipsius, quod per Jacobum repraesentatur: ipsum Humanum, ut aliquoties prius dictum, constat ex Rationali, quod idem est cum Interno homine, et ex Naturali, quod idem est cum Externo homine, et quoque ex corpore, quod Naturali inservit pro medio seu extimo organo vivendi in mundo, et per naturale inservit Ratio-

nali, et porro per rationale inservit Divino. Dominus, quia venit in mundum, ut Divinum faceret totum Humanum in Se, et hoc secundum Divinum ordinem, et per Jacobum repraesentatur Naturale Domini, et per ejus peregrinationis vitam in sensu supremo, quomodo Dominus Naturale suum Divinum fecit, ideo hic, ubi dicitur, si rediero in pace ad domum patris mei erit Jehovah mihi in Deum, significatur unitio Humani Domini cum Divino Ipsius, et quod quoad Divinum Naturale etiam erit Jehovah per unitionem Divinae Essentiae cum Humana, et Humana cum Divina: non intelligitur unitio, qualis est duorum, qui inter se distincti sunt, et solum per amorem conjuncti, sicut pater cum filio, cum pater amat filium, et filius patrem, aut sicut cum frater amat fratrem, aut sicut amicus amicum, sed est realis unitio in unum, ut non duo sint, sed unum, quod etiam Dominus pluribus in locis docet, et quia unum, etiam omne Humanum Domini est Divinum Esse seu Jehovah, videatur n: 1343. 1736. 2156. 2329. 2447. 2921. 3023. 3035.

3738. Et lapis hic, quem posui statuam, quod significet verum quod ultimum, constat ex illis quae supra n: 3724. 3726, ubi eadem verba.

3739. Erit domus Dei, quod significet Regnum Domini in ultimo ordinis, in quo superiora ut in sua domo, constat quoque ab illis quae supra n: 3720, dicta sunt, ubi etiam eadem verba, et praeterea ab illis quae n: 3721: cum hoc, quod superiora in ultimo ordinis sint ut in sua domo, ita se habet; ordo talis a Domino institutus est, ut superiora influant in inferiora, ac ibi sistant sui imaginem in communi, proinde quod ibi sint simul in quadam forma communi, ac ita ordine a Supremo, hoc est, a Domino; inde est, quod proxima imago Domini sit coelum intimum, quod coelum innocentiae et pacis est, ubi coelestes, hoc coelum, quia proximum Domino, vocatur Ipsius Similitudo: Coelum alterum, quod nempe succedit, ac in inferiori gradu est, est imago Domini, quia in illo Coelo simul ut in quodam communi sistuntur illa quae in superiori coelo: Coelum ultimum, quod huic iterum succedit, similiter se habet ad illud, nam particularia et singularia proxime superioris Coeli influunt in id coelum, et ibi sistuntur in communi, in forma correspondente: Similiter se habet apud hominem, is

enim ad effigiem trium coelorum creatus et formatus est; quod intimum est apud illum, influit similiter in id quod inferius est, et hoc similiter in id quod infimum seu ultimum: ex tali influxu et concursu in illis, quae infra sunt, et tandem in illis quae ultima, consistit naturale et corporeum: inde est nexus ultimorum cum Primo, absque quo nexu, quod ultimum est in ordine, ne quidem minimo momento subsisteret. Inde patet, quid intelligitur per hoc, quod superiora in ultimo ordinis sint ut in sua domo. Sive dicas Superiora et Inferiora, sive Interiora et Exteriora, perinde est, nam coram homine apparent interiora ut superiora, et ideo ponit homo coelum in alto, cum tamen est in interno.

3740. Et omne quod dederis mihi decimando decimabo illud tibi, quod significet quod omnia et singula ex propria potentia Divina fecerit, constat ex significatione dare, cum praedicatur de Domino, quod sit quod Sibimet Ipsi dederit, de qua n: 3705 f; ita quod ex propria potentia; et ex significatione decimare, et decimarum, quod sint bona et vera, quae in interioribus apud hominem reconduntur a Domino, quae bona vocantur Reliquiae, de quibus n: 576. 1738. 2280; quae cum praedicantur de Domino, sunt Divina Bona, et Divina Vera, quae Dominus sibi propria potentia comparavit, videatur n: 1738. 1906.

Continuatio de Maximo Homine, et Correspondentia cum illo.

3741. *Regnum coeleste est instar unius hominis, quia singula ibi correspondent Soli Domino, nempe Ipsius Divino Humano, Qui Solus est Homo, n:* 49. 288. 565. 1894; *ex correspondentia, imagine et similitudine cum Ipso Coelum dicitur Maximus Homo; ex Divino Domini sunt omnia coelestia quae sunt boni, et omnia spiritualia quae sunt veri, in coelo; omnes Angeli ibi sunt formae, seu substantiae formatae secundum receptionem Divinorum quae a Domino; Divina Domini recepta apud illos sunt quae vocantur coelestia et Spiri-*

tualia, cum Divina vita ac inde Divina Lux in illis ut recipientibus existit et modificatur: inde est, quod etiam formae et substantiae materiales apud hominem quoque tales sint, sed in inferiori gradu, quia crassiores et magis compositae; quod hae quoque sint formae recipientes coelestium et spiritualium, patet manifeste a signis prorsus visibilibus, ut ex Cogitatione, quae influit in organicas formas linguae, et producit loquelam; ex affectionibus animi, quae se sistunt videndas in facie; exque voluntate, quae per formas musculares fluit [in] *actiones; et sic porro; cogitatio et voluntas, quae illa producunt, sunt Spiritualia et coelestia, formae autem seu substantiae quae recipiunt illa, et mittunt in actum, sunt materiales; quod hae prorsus ad receptionem illorum formatae sint, constat; inde patet, quod ab illis sint, et quod nisi ab illis, non tales existere potuerint.*

3742. *Quod vita unica sit, et illa a Solo Domino, et quod Angeli, Spiritus et Homines sint modo recipientes vitae, a tam multiplici experientia mihi notum factum est, ut ne quidem minimum dubium sit relictum; ipsum Coelum in perceptione est, quod ita sit, usque adeo, ut Angeli percipiant manifeste influxum, tum quoque quomodo influit, ut et quantum et qualiter recipiunt; cum in statu pleniori receptionis sunt, tunc in sua pace et felicitate sunt, alioquin in statu irrequiei et alicujus anxietatis: at usque appropriatur illis vita Domini, ita, ut percipiant sicut vivant ex se, sed tamen sciunt quod non ex se: appropriatio vitae Domini venit ex Amore et Misericordia Ipsius erga universum genus humanum, quod nempe unicuique dare velit Se et quod Suum est, et quod actualiter det, quantum recipiunt, hoc est, quantum sicut Ipsius Similitudines et imagines in vita boni et in vita veri sunt; et quia talis Divinus conatus continuo ex Domino est, vita Ipsius, ut dictum, appropriatur.*

3743. *Qui autem non in amore in Dominum et in amore erga proximum sunt, consequenter non in vita boni ac veri, illi non agnoscere possunt, quod unica vita sit quae influit, et minus quod illa vita sit a Domino; sed omnes illi indignantur imo aversantur, cum dicitur quod non vivant a se; amor sui est qui id facit; et quod mirum, tametsi illis per vivas expe-*

rientias in altera vita ostenditur, quod non vivant a se, et tunc convicti dicunt quod ita sit, usque tamen postea in eadem opinione perstant, et putant, quod si ab alio viverent, et non a se, omne jucundum vitae eorum periret, non scientes quod prorsus contrarium sit: inde est, quod mali approprient sibi malum, quia non credunt quod mala sint ab inferno, et quod non appropriari illis possit bonum, quia credunt bonum esse a se, et non a Domino. At usque mali, et quoque infernales, sunt formae recipientes vitae a Domino, sed tales formae ut bonum et verum vel rejiciant, vel suffocent, vel pervertant; et sic apud illos bona et vera, quae sunt ex vita Domini, fiunt mala et falsa; se habet hoc sicut Lux solis, quae tametsi unica et candida, usque sicut per formas percurrit, seu in illas influit, variatur, inde colores pulchri et jucundi, et quoque impulchri et injucundi.

3744. *Inde nunc constare potest, quale est Coelum, et unde est quod appelletur Maximus Homo: ut varietates ibi quoad vitam boni et veri sunt innumerabiles, et se habent secundum receptionem vitae a Domino; sunt prorsus in ratione, in qua sunt Organa, Membra, et Viscera in homine, quae omnia sunt formae in perpetua varietate* [49] *recipientes vitae ab anima sua, seu potius per animam a Domino, et tamen, quamvis in tali varietate sunt, usque simul constituunt unum hominem.*

3745. *Quanta et qualis varietas est, constare potest a varietate in corpore humano; notum est, quod unum organum et membrum non sit simile alteri, sicut organum visus non est simile organo auditus, pariter organum olfactus, et organum gustus, et quoque organum tactus, quod se per universum corpus diffundit, sic etiam membra, ut brachia, manus, lumbi, pedes, plantae; et quoque viscera, quae intus latent, ut illa quae sunt Capitis, nempe Cerebrum, Cerebellum, Medulla Oblongata, et Medulla Spinalis, cum omnibus organulis, viscerulis, vasis, et fibris, ex quibus illa; tum ea quae sunt corporis infra caput, ut Cor, Pulmones, Ventriculus, Hepar, Pancreas, Lien, Intestina, Mesenterium, Renes; et quoque ea quae generationi dicata sunt in utroque sexu; quae omnia et singula quod inter se dissimilia sint quoad formas, et quo-*

ad functiones, et tam dissimilia, ut prorsus differant, notum est; similiter formae intra formas, quae quoque tali varietate sunt, ut non una forma, ne quidem una particula sit prorsus similis alteri, nempe ita similis, ut loco alterius substitui possit, absque aliqua, etiamsi pusilla, alteratione. Haec omnia et singula correspondent coelis, sed ita, ut quae corporea et materialia sunt apud hominem, ibi sint coelestia et Spiritualia; ac ita correspondent, ut inde existant et subsistant.

3746. *In genere omnes varietates se referunt ad illa quae sunt Capitis, ad illa quae sunt Thoracis, ad illa quae sunt Abdominis, et ad illa quae sunt Membrorum generationis; pariter ad ea, quae sunt Interiora et quae sunt Exteriora ubivis.*

3747. *Loquutus sum aliquoties cum Spiritibus de Eruditis nostri saeculi, quod nihil sciant, quam distinguere hominem in Internum et Externum, et hoc non ex reflexione ad interiora cogitationum et affectionum apud se, sed ex Verbo Domini; et quod usque nesciant quid Internus homo, et magis quod plures dubitent num sit, et quoque negent, ex causa quia non vivunt vitam Interni sed Externi hominis; et quod multum eos seducat, quod animalia bruta appareant illis similia quoad organa, viscera, sensus, appetitus et affectus: et dictum quod Eruditi minus sciant de talibus, quam simplices, et quod usque videantur sibi multo plura scire; disceptant enim de commercio Animae et corporis, imo de ipsa anima quid sit, cum tamen simplices sciunt, quod Anima sit Internus homo, et quod sit Spiritus ejus qui post mortem corporis victurus est, tum quod sit ipse homo qui in corpore; praeterea quod eruditi plus quam simplices assimilent se brutis, et adscribant omnia naturae, et vix quicquam Divino; tum quod non reflectant, quod homo, secus ac bruta animalia, possit cogitare de coelo, et de Deo, ac sic elevari supra se, consequenter per amorem conjungi Domino, ac ita quod post mortem non possint quin vivant in aeternum: et quod imprimis ignorent, quod omnia et singula apud hominem dependeant per Coelum a Domino, et quod Coelum sit Maximus Homo, cui correspondent omnia et singula quae in homine, et quoque singula quae in natura: et forte cum haec audituri et lecturi, quod illis talia paradoxa erunt, ut nisi experientia confirmaret, rejicerent*

sicut quoddam phantasticum: similiter cum audituri, quod tres gradus vitae in homine sint sicut sunt tres gradus vitae in coelis, hoc est, tres coeli, et quod homo tribus coelis ita correspondeat, ut sit in imagine ipse parvulum coelum cum in vita boni et veri est, et per illam vitam imago Domini. Instructus sum de gradibus illis vitae, quod ultimus gradus vitae sit, qui Externus seu Naturalis homo vocatur, per quem homo similis est animalibus quoad concupiscentias et phantasias; quodque alter gradus sit, qui Internus et Rationalis homo dicitur, per quem homo supra animalia est, nam per illum cogitare et velle potest, bonum et verum, et imperare naturali homini, ejus concupiscentias et inde phantasias inhibendo et quoque rejiciendo, et insuper intra se de coelo, imo de Divino, reflectendo, quod animalia bruta prorsus nequeunt: quod tertius gradus vitae sit, qui ignotissimus homini, et quod sit usque ille, per quem Dominus in mentem rationalem influit, unde ei facultas cogitandi sicut homo, et unde ei conscientia, et unde ei perceptio boni et veri, et quoque a Domino elevatio versus se: sed haec remota sunt ab Eruditorum hujus saeculi ideis, qui modo disceptant num sit, [50] *et tamdiu non scire possunt quod sit, et minus quid sit.*

3748. *Quidam spiritus, qui dum vixit in mundo, inter vulgus eruditum famigeratus, subtilis ingenio ad confirmanda falsa, et admodum crassus quantum ad bona et vera; is putabat, sicut prius in mundo, quod omnia sciret, nam tales se credunt sapientissimos, et illos nihil latere, et quales fuerunt in vita corporis, tales* [51] *sunt in altera vita; omnia enim quae sunt vitae alicujus, hoc est, quae sunt amoris et affectionis, sequuntur illum, et insunt ei sicut anima suo corpori, quia animam suam quoad quale ex illis formavit: ille qui tunc spiritus, ad me venit, et mecum loquutus est, et quia talis, interrogavi, quis plus intelligit, qui multa falsa novit, quam qui paucum veri, respondit qui paucum veri, quia putabat falsa quae novit fuisse vera, et sic quod sapiens: ratiocinari dein voluit de Maximo Homine, et de influxu in singula hominis inde, sed cum nihil intellexit de eo, dicebam ei, quomodo intelligit, quod cogitatio quae est spiritualis moveat totam faciem, et sistat sui vultum; et quoque moveat omnia or-*

gana loquelae, et hoc distincte ad perceptionem spiritualem ejus cogitationis; et quod voluntas moveat musculos totius corporis, et millia fibrarum quae sparsae sunt, ad unam actionem, cum illud spirituale sit quod movet, et hoc corporeum quod movetur; sed nescivit quid responderet: loquutus porro de conatu, num sciat, quod conatus producat actus et motus, et quod actui et motui insit conatus, ut existat et subsistat, dixit quod hoc nesciret; quare dictum ei, quomodo tunc velit ratiocinari cum ne quidem sciat principia, et quod tunc se habeat ratiocinatio sicut pulvis sparsus nullius cohaerentiae, quem falsa dissipant ita, ut tandem nihil sciat, ita nihil credat.

3749. *Quidam Spiritus inopinato ad me venit, ac influebat in caput, secundum* [52] *influxus in partes corporis etiam dignoscuntur spiritus, mirabar quis esset, et unde, sed postquam aliquantum tacuisset, dicebant Angeli qui apud me, quod ex spiritibus apud aliquem eruditum hodie adhuc in mundo viventem, desumptus sit, qui, nempe eruditus, famam eruditionis prae aliis captaverat; dabatur etiam tunc per spiritum illum intermedium communicatio cum cogitatione illius hominis; quaerebam spiritum, quam ideam habere posset eruditus ille de Maximo Homine, et de ejus influxu, ac inde correspondentia, dicebat quod nullam posset: deinde quam ideam haberet de coelo, dicebat non aliquam, solum blasphemias, sicut quod ibi instrumentis musicis plauderent, ac talibus quibus rustici solent sonorum quoddam edere: et tamen ille aestimatus est prae aliis, et creditur quod sciat quid influxus, et quid anima, et quid commercium ejus cum corpore; fortassis etiam creditur, quod prae aliis sciat quid coelum: inde constare potest, quales illi hodie sunt, qui alios docent, quod nempe ex meris scandalis sint contra bona et vera fidei, tametsi aliud evulgant.*

3750. *Qualem ideam de coelo habent, etiam illi, qui prae omnibus aliis creduntur communicationem cum coelo, et inde influxum habere, etiam mihi ad vivum ostensum est: qui supra caput apparent, sunt ii, qui in mundo se coli voluerunt ut dii, et apud quos amor sui ad summum per gradus potentiae, et ad summum per imaginarium liberum inde evectus est; et sunt simul dolosi sub specie innocentiae et amoris in Dominum;*

illi apparent in alto supra caput ex phantasia altitudinis, sed usque sub pedibus in inferno sunt: unus ex illis ad me se demittebat; et dictum ab aliis quod fuerit in mundo Pontifex; loquutus est mecum admodum blande, et primum de Petro et ejus clavibus, quos putabat se habuisse; sed cum quaereretur de potestate intromittendi in coelum quoscunque libebat, tam crassam ideam habebat de coelo, ut repraesentaret sicut januam, per quam introitus; dicebat quod illam gratis aperuerit pauperibus, sed quod divites aestimati, et quod Sanctum fuisset id quod dederant; interrogatus num credat, quod remanserint ibi illi quos intromiserat, dixit, quod hoc non sciat, si non, quod inde exeant: porro dictum, quod scire interiora eorum non posset, num digni, forte praedones qui in inferno erunt, dixit, quod hoc non ei curae fuerit, si non digni, quod queant emitti; sed instruebatur, quid per claves Petri intellectum, quod nempe fides amoris et charitatis, et quia Solus Dominus dat talem fidem, quod Solus Dominus sit Qui intromittit in coelum, et quod Petrus non appareat alicui, et quod simplex Spiritus sit, qui non plus potestatis habet, quam alius. De Domino non aliam opinionem habuit, quam quod colendus, quantum dat potestatem talem, at si non daret, perceptum quod cogitaret, quod non magis colendus: porro cum loquutus cum illo de Interno Homine, de eo spurcam ideam habuit. Qualem respirationis libertatem, plenitudinem, et jucunditatem habuerit, cum super Solio suo in Consistorio sederit, et ex Spiritu Sancto se loquutum crediderit, mihi ad vivum ostensum est; mittebatur in similem statum, in quo fuerat cum ibi, nam in altera vita quilibet facile in statum vitae quem habuit in mundo, mitti potest, quia status vitae suae quemlibet post mortem manet, et communicata est mecum respiratio qualis ei tunc fuerat, erat libera cum jucunditate, lenta, regularis, alta, implens pectus, sed cum contradicebatur, tunc in abdomine erat, ex respirationis continuo, aliquid quasi se volvens ac repens; et cum putaret Divinum esse quod pronuntiabat, percepit id ex quadam respiratione magis tacita et quasi consentiente. Ostensum mihi dein, a quibus Pontifices tales tunc reguntur, quod nempe a Sirenum turba quae supra caput, quae imbuerunt naturam et vitam insinuandi se in affectiones quas-

cunque animo imperandi, et subjiciendi sibi alios, ac perdendi quoscunque sui causa, quibus sanctitas et innocentia est pro medio; timent sui, et caute agunt, at data occasione in crudelia absque ulla misericordia, sui causa, ruunt.

GENESEOS

CAPUT VIGESIMUM NONUM.

3751. Ante Caput praecedens XXVIII, explicata sunt quae Dominus de ultimo tempore Ecclesiae apud Matthaeum Cap: XXIV: 15. 16. 17. 18, praedixit; nunc secundum institutum ante hoc Caput explicanda sunt, quae ibi sequuntur Versibus 19. 20. 21. 22, nempe haec verba, *Vae autem in utero gerentibus aut lactantibus in diebus illis; orate vero ne fiat fuga vestra hyeme, neque in sabbatho. Erit enim tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque nunc, nec fiet. Et nisi contraherentur dies isti, non conservaretur ulla caro; sed propter electos contrahentur dies illi.*

3752. Quid haec verba significant, nusquam aliquis comprehendere potest, nisi illustratus per sensum internum; quod non dicta sint de destructione Hierosolymae, apparet a pluribus in illo Capite, ut ex his, „Nisi contraherentur dies isti, non conservaretur ulla caro, sed propter electos contrahentur dies illi"; et ex sequentibus, „Post afflictionem dierum illorum Sol obscurabitur, et Luna non dabit lumen suum, et Stellae cadent de coelo, et virtutes coelorum commovebuntur; et nunc apparebit Signum Filii hominis, et videbunt Filium hominis venientem in nubibus coeli cum virtute et gloria," et ex aliis. Quod nec dicta sint de Interitu mundi, etiam a pluribus in eodem Capite patet, ut ex illis quae praecedunt, „Qui tunc super domo est, ne descendat ad tollendum quid e domo sua, et qui in agro, ne revertatur retro ad tollendum vestimenta sua"; tum ex his quae nunc allata, „Orate ne fiat fuga vestra in hyeme, neque in sabbatho"; et a sequentibus, „Tunc duo erunt in agro, unus assumetur, alter relinquetur; duae molentes, una assumetur, altera relinquetur: sed patet quod dicta sint de ultimo tempore

Ecclesiae, hoc est, de ejus vastatione; quae tunc vastata dicitur, cum amplius nulla charitas.

3753. Quisque, qui sancte de Domino cogitat, et qui credit, quod Divinum in Ipso fuerit, et quod ex Divino loquutus sit, scire potest et credere, quod illa sicut reliqua, quae Dominus docuit et loquutus est, non de una Gente dicta sint, sed de universo genere humano; et non de ejus statu mundano, sed de ejus statu Spirituali; et quoque quod Domini verba comprehenderint illa quae sunt Regni Ipsius, et quae sunt Ecclesiae, haec enim Divina sunt et aeterna: qui ita credit, ille concludit, quod haec verba, „Vae in utero gerentibus aut lactantibus in diebus illis," non significent illos qui in utero gerunt et lactant; et quod haec, „Orate ne fiat fuga vestra hyeme, neque in sabbatho," non significent fugam aliquam pro hoste mundano, et sic porro.

3754. In illis quae praecedunt, actum est de tribus statibus perversionis boni et veri in Ecclesia, hic nunc agitur de quarto statu, qui etiam est ultimus; de Primo statu, quod fuerit, quod non amplius inciperent scire, quid bonum et quid verum, sed de illis litigarent inter se, a quibus falsitates, videatur n: 3354: de Secundo Statu, quod fuerit, quod bonum et verum contemturi, et quoque quod aversaturi, et sic quod exspiratura fides in Dominum, secundum gradus sicut cessatura charitas, videatur n: 3487. 3488: de Tertio statu, quod fuerit desolationis Ecclesiae quoad bonum et verum, videatur n: 3651. 3652: de Quarto statu hic nunc agitur, qui est prophanationis boni et veri; quod ille status hic describatur, constare potest a singulis ibi in sensu interno, qui talis est.

3755. *Vae autem in utero gerentibus et lactantibus in diebus illis*, significat illos qui imbuti sunt bono amoris in Dominum et bono innocentiae; vae est formula significans periculum damnationis aeternae; in utero gerere, est concipere bonum amoris coelestis, lactare est quoque innocentiae statum; dies illi, sunt status in quibus tunc Ecclesia. *Orate vero, ne fiat fuga vestra hyeme, neque in sabbatho*, significat remotionem ab illis, ne hoc praecipitanter fiat in statu nimii frigoris, et in statu nimii aestus; fuga est remotio a statu boni amoris et innocentiae, de quibus mox supra; fuga in hyeme, est remotio

ab illis in statu nimii frigoris, frigus est, quando aversatio pro illis, quae inducitur per amores sui; fuga in sabbatho, est remotio ab illis in statu nimii aestus, aestus est sanctum externum, cum intus amor sui et mundi. *Erit enim tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque nunc, nec fiet*, significat summum gradum perversionis ac vastationis Ecclesiae quoad bonum et verum, qui est prophanatio; prophanatio enim sancti inducit mortem aeternam et multo graviorem quam reliqui status mali, et eo graviorem, quo interiora bona et vera sunt quae prophanantur, quae interiora, quia aperta sunt et nota in Ecclesia Christiana, et illa prophanata, dicitur, quod tunc erit afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque nunc, nec fiet. *Et nisi contraherentur dies isti, non conservaretur ulla caro; sed propter electos contrahentur dies illi*, significant remotionem illorum, qui ab Ecclesia, ab interioribus bonis et veris, ad exteriora, ut usque salvari possint illi qui in vita boni et veri sunt; per contrahi dies, significatur status remotionis, per non conservari ulla caro, significatur quod alioquin nemo salvari posset; per electos significantur illi qui in vita boni et veri sunt.

3756. Quod ille sensus internus illorum verborum sit, ad plenum potuisset ostendi, ut quod per illas quae in utero gerunt, significentur illi qui primum imbuunt bonum; perque illas quae lactant, quod significentur qui imbuunt innocentiae statum; per fugam, quod remotio ab illis; per hyemem, quod aversatio bonorum illorum ex amore sui occupante interiora; et per fugam in sabbatho, prophanatio, quae fit cum sanctum in externis est, et intus amor sui et mundi; sed quia eaedem voces et similes expressiones in sequentibus passim occurrunt, ibi, ex Divina Domini Misericordia, significatio illarum, quod talis, ostendetur.

3757. Quid autem prophanatio sancti, pauci sciunt, sed constare potest ex illis, quae prius de illa dicta et ostensa sunt, quae videantur, nempe quod prophanare possint, qui sciunt, et agnoscunt, et imbuunt bonum et verum, non autem qui non agnoverunt, minus qui non sciunt, n: 593. 1008. 1010. 1059. 3398: ita quod qui intra Ecclesiam sunt, prophanare possint sancta, non autem qui extra, n: 2051. Quod, qui ab Eccle-

sia coelesti, prophanare possint sancta bona, qui ab Ecclesia spirituali, possint sancta vera, n: 3399: quod ideo Judaeis non detecta fuerint vera interiora, ne prophanarent illa, n: 3398: quod gentes omnium minime prophanare possint, n: 2051: quod prophanatio sit commixtio ac conjunctio boni et mali, tum veri et falsi, n: 1001. [1] 1003. 2426: quod id significatum sit per esum sanguinis, qui tam severe prohibitus est in Ecclesia Judaica, n: 1003: quod detineantur ideo, quantum possibile est, ab agnitione et fide boni et veri, si non permanere in illis possint, n: 3398. 3402: et quod teneantur ideo in ignorantia, n: 301. 302. 303: et quod etiam ideo cultus fiat externus, n: 1327. 1328. Quod interna vera non prius revelentur, quam cum Ecclesia vastata est, quia tunc bonum et verum non amplius potest prophanari, n: 3398. 3399: quod Dominus ideo tunc primum in mundum venerit, n: 3398: quantum periculi a prophanatione sancti et Verbi, n: 571. 582.

CAPUT XXIX.

1. Et sustulit Jacob pedes suos, et ivit terram filiorum orientis.

2. Et vidit et ecce puteus in agro, et ecce ibi tres catervae gregis cubantes juxta illum, quia e puteo illo potarunt catervas; et lapis magnus super ore putei.

3. Et colligebantur illuc omnes catervae, et devolvebant lapidem a super ore putei, et potabant gregem, et reducebant lapidem super os putei ad locum ejus.

4. Et dixit illis Jacob, fratres mei, unde vos, et dixerunt, e Charane nos.

5. Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, et dixerunt, cognoscimus.

6. Et dixit illis, an pax ei, et dixerunt, pax, et ecce Rachel filia ejus venit cum grege.

7. Et dixit, ecce adhuc dies magnus, non tempus colligi pecudes, potate gregem, et ite, pascite.

8. Et dixerunt, non possumus, usque quod colligantur

omnes catervae, et devolvant lapidem a super ore putei, et potabimus gregem.

9. Adhuc ille loquens cum illis, et Rachel venit cum grege, qui patri ejus, quia pastor illa.

10. Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suae, et gregem Labanis fratris matris suae, et accessit Jacob, et devolvit lapidem a super ore putei, et potavit gregem Labanis fratris matris suae.

11. Et osculatus est Jacob Rachelem, et sustulit vocem suam et flevit.

12. Et indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, et quod filius Rebeccae ille; et cucurrit, et indicavit patri suo.

13. Et fuit, sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suae, et cucurrit obviam ei, et amplexus eum, et osculatus eum, et adduxit eum ad domum suam, et narravit Labani omnia verba illa.

14. Et dixit ei Laban, utique os meum et caro mea tu, et habitavit cum eo mensem dierum.

15. Et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, et servires mihi gratis, indica mihi, quid merces tua.

16. Et Labani duae filiae, nomen majoris Leah, et nomen minoris Rachel.

17. Et oculi Leae debiles, et Rachel erat pulchra forma, et pulchra aspectu.

18. Et amabat Jacob Rachelem, et dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore.

19. Et dixit Laban, bonum dare me illam tibi, prae dare illam viro alii, mane cum me.

20. Et servivit Jacob pro Rachele septem annis, et fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam.

21. Et dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, quia impleti dies mei, et veniam ad illam.

22. Et collegit Laban omnes viros loci, et fecit convivium.

23. Et fuit, in vespera, et accepit Leam filiam suam, et adduxit illam ad eum, et venit ad illam.

24. Et dedit Laban illi Silpam ancillam suam, Leae filiae suae ancillam.

25. Et fuit in mane, et ecce illa Leah, et dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, nonne pro Rachele servivi cum te, et quare fraudasti me.

26. Et dixit Laban, non fit ita in loco nostro, dare minorem natu ante primogenitam.

27. Imple Septimanam hanc, et dabimus tibi etiam illam, in servitium quod servias cum me adhuc septem annis aliis.

28. Et fecit Jacob ita, et implevit septimanam hanc, et dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem.

29. Et dedit Laban Racheli filiae suae Bilham ancillam suam illi ad ancillam.

30. Et venit etiam ad Rachelem, et amavit etiam Rachelem prae Leah, et servivit cum eo adhuc septem annis aliis.

31. Et vidit Jehovah, quod exosa Leah, et aperuit uterum illius, et Rachel sterilis.

32. Et concepit Leah, et peperit filium, et vocavit nomen ejus Ruben, quia dixit, quod vidit Jehovah afflictionem meam, quia nunc amabit me vir meus.

33. Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit, quia audivit Jehovah quod exosa ego, et dedit mihi etiam hunc, et vocavit nomen ejus Schimeon.

34. Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit, nunc hac vice adhaerebit vir meus ad me, quia peperi ei tres filios, propterea vocavit nomen ejus Levi.

35. Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit, hac vice confitebor Jehovam, propterea vocavit nomen ejus Jehudah, et substitit a pariendo.

CONTENTA.

3758. In hoc Capite in sensu interno per Jacobum agitur de Naturali Domini, quomodo Veri bonum ibi conjunctum sit cum Bono affini ex origine Divina, quod est Laban; primum per affectionem Veri externi, quae est Leah, et dein per affectionem veri interni, quae est Rachel.

3759. Postea per partum quatuor filiorum Jacobi ex Leah describitur in sensu supremo ascensus a Vero externo ad bonum internum; at in sensu repraesentativo describitur status Eccle-

siae, quae talis est, ut non agnoscat et recipiat vera interna quae in Verbo, sed vera externa; et quia ita, quod ad interiora ascendat secundum hunc ordinem, quod ei primum sit verum quod fidei dicitur; dein exercitium secundum id verum; postea ex illo Charitas; et demum amor coelestis: hi quatuor gradus significantur per quatuor filios Jacobi ex Leah, nempe per Rubenem, Schimeonem, Levi, et Jehudam.

SENSUS INTERNUS.

3760. Vers: 1. *Et sustulit Jacob pedes suos, et ivit terram filiorum orientis.* Sustulit Jacob pedes suos, significat elevationem naturalis: et ivit terram filiorum orientis, significat ad vera amoris.

3761. Sustulit Jacob pedes suos, quod significat elevationem naturalis, constat a significatione tollere, quod sit elevatio; et a significatione pedum, quod sit naturale, de qua sequitur; elevatio, quae hic significatur, est de qua in hoc Capite agitur, quae est a Vero externo ad Bonum internum; in sensu supremo, quomodo Dominus Naturale suum elevavit usque ad Divinum, secundum ordinem, ascendendo a Vero externo per gradus ad Bonum internum; et in sensu repraesentativo, quomodo Dominus Naturale hominis, cum illum regenerat, secundum similem ordinem, novum facit: quod homo, qui in adulta aetate regeneratur, secundum ordinem in hoc Capite et sequentibus in sensu interno descriptum, progrediatur, paucis notum est; causa est, quia pauci super id reflectunt, etiam quia pauci hodie possunt regenerari, sunt enim ultima tempora Ecclesiae, quando non amplius aliqua charitas, proinde non fides, et quia ita, ne quidem sciunt quid fides, tametsi in omnium ore est quod per fidem salvetur homo, inde adhuc minus sciunt quid Charitas, et cum haec solum quoad voces modo nota sunt, et quoad essentiam ignota, inde est, quod dictum, quod pauci possint reflectere super ordinem, secundum quem homo novus fit seu regeneratur, et quoque quod pauci regenerari possint. Quia hic de Naturali agitur, et hoc repraesentatur per Jaco-

bum, non dicitur quod *surrexerit* et iverit terram filiorum orientis, sed quod sustulerit pedes suos, utrumque significat elevationem, quod surgere significet, videatur n: 2401. 2785. 2912. 2927. 3171; quod hic dicatur tollere pedes, est respective ad naturale, nam Pedes significant naturale, videatur n: 2162. 3147; quod pedes significent naturale seu naturalia, est ex correspondentia cum Maximo Homine, de qua ad finem Capitum nunc, in quo, nempe Maximo Homine, illi qui ad provinciam Pedum pertinent, sunt qui in naturali luce sunt, et parum in spirituali; inde quoque est, quod quae infra pedes sunt, ut planta et calcaneum, significant infima naturalia, videatur n: 259; et inde calceus, qui etiam aliquoties nominatur in Verbo, naturale corporeum, quod ultimum est, n: 1748.

3762. Et ivit terram filiorum orientis, quod significet ad vera amoris, nempe elevationem, constat ex significatione terrae filiorum orientis; quod Aram seu Syria dicta sit terra filiorum orientis, patet, quia illuc se contulit Jacob, videatur etiam n: 3249; quod per Syriam in genere significentur cognitiones boni, n: 1232. 1234, ostensum est, at in specie per Aram Naharaim seu Syriam fluviorum significantur cognitiones veri, n: 3051. 3664; hic autem non dicitur quod iverit ad Aram seu Syriam, sed ad terram filiorum Orientis, ut significetur id de quo in toto hoc Capite agitur, nempe ascensus ad vera amoris: vera amoris dicuntur illa vera, quae alibi vera coelestia appellata sunt, sunt enim cognitiones de charitate erga proximum, deque amore in Dominum; in sensu supremo, in quo agitur de Domino, sunt vera Divini amoris; illa vera, nempe de charitate erga proximum et de amore in Dominum, discenda sunt, antequam homo regenerari potest, et quoque agnoscenda et credenda, et quantum agnoscuntur, creduntur, et vita imbuuntur, tantum quoque regeneratur homo, et tunc tantum implantantur illa Naturali hominis, in quo sunt ut in sua humo; implantantur ibi primum per instructionem a parentibus, et magistris, dein ex Verbo Domini, postea ex propria reflexione super illa, sed per illa solum reponuntur solum in memoria naturali hominis, ac inter cognitiones ibi referuntur; sed usque non agnoscuntur, creduntur, et imbuuntur, nisi sit vita secundum illa, tunc enim homo in affectionem venit, et

quantum in affectionem ex vita venit, tantum naturali ejus, ut suae humo, implantantur; quae non ita implantantur, quidem apud hominem sunt, sed modo in memoria ejus sicut aliquod cognitivum aut historicum, quod non ad aliud conducit, quam ut de illis loqui possit, et per illa captare famam, et per hanc lucrari opes et honores; sed tunc non implantata sunt. Quod per terram filiorum orientis significentur vera amoris, ita cognitiones veri quae tendunt ad bonum, constare potest a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623; et ex significatione orientis, quod sit amor, de qua n: 101. 1250. 3249; terra illorum, est humus in qua sunt: quod filii orientis sint illi qui in cognitionibus veri et boni, proinde in veris amoris, constare etiam potest alibi ex Verbo, ut in Libro Primo Regum, „Multiplicata est Sapientia Salomonis *prae Sapientia omnium filiorum orientis*, et prae omni Sapientia Aegyptiorum," V: 10. [2] ubi per Sapientiam filiorum orientis significantur cognitiones interiores veri et boni, ita ii qui in illis sunt; per sapientiam autem Aegyptiorum scientia earundem, quae in gradu inferiori est, quod per Aegyptios significentur Scientifica in genere, videatur n: 1164. 1165. 1462. Apud Jeremiam, „Sic dixit Jehovah, surgite, ascendite contra Kedarem, devastate *filios orientis*, tentoria et greges eorum sument, cortinas eorum, et omnia vasa eorum, et camelos eorum sument," XLIX: 28. ibi quod per filios orientis intelligantur illi qui in cognitionibus boni et veri sunt, constat ex eo; ut quod sument tentoria et greges eorum, tum cortinas, et omnia vasa eorum, ut et camelos, per tentoria enim significantur sancta boni, n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312, per greges bona charitatis, n: 343. 2566; per cortinas sancta vera, n: 2576. 3478, per vasa vera fidei, et scientifica, n: 3068. 3079, per camelos scientifica in communi, n: 3048. 3071. 3143. 3145; ita per filios orientis illi qui in illis sunt, hoc est, qui in cognitionibus boni et veri. Quod Sapientes ab orientalibus, qui venerunt ad Jesum, cum nasceretur, fuerint ex illis qui filii orientis dicti sunt, constare potest ex eo, quod illi in cognitione fuerint, quod nasciturus Dominus, et quod adventum Ipsius sciverint ex Stella, quae illis apparuit in Oriente, de quibus ita apud Matthaeum, „Cum nasceretur Jesus in Bethle-

hem Judaeae, ecce *sapientes ab orientalibus* venerunt in Hierosolymam, dicentes, ubi est natus Rex Judaeorum, vidimus enim Ipsius stellam ab Oriente, et venimus adorare Ipsum," II: 1. 2; quod apud filios orientis, qui e Syria, tale propheticum ab Antiquo fuerit, constat a Prophetia Bileami de adventu Domini, apud Mosen, „Video Ipsum, et non nunc, conspicio „Ipsum et non propinquus, *orietur Stella* ex Jacobo, et surget „sceptrum ex Israële," Num: XXIV: 17; quod Bileamus fuerit ex terra filiorum orientis seu ex Syria, patet ex his apud Mosen, „Edidit Bileamus enuntiatum suum, et dixit, *a Syria* ad„duxit me Balakus, ex *montibus orientis,*" Num: XXIII: 7; sapientes illi qui venerunt ad Jesum cum nasceretur, vocantur magi, sed ita dicti sunt sapientes illo tempore, ut constat ex pluribus locis, ut Genes: XLI: 8. Exod: VII: 11. Dan: II: 27. Cap: IV: 3. 4. 1 Reg: V: 10; et passim apud Prophetas. Quod filii orientis in opposito sensu significent cognitiones mali et falsi, ita illos qui in illis sunt, constat apud Esaiam, „Recedit aemulatio Ephraimi, et hostes Jehudae exscindentur; involabunt in humerum Philistaeorum versus mare, et simul depraedabuntur *filios orientis,*" XI: 14. Apud Ezechielem, „Contra filios Ammonis, ecce Ego tradidi te *filiis orientis* in haereditatem, et collocabunt ordinationes suas in te," XXV: 4. 10. In Libro Judicum, „Cum seminavit Israël, et ascendit Midian et Amaleck, et *filii Orientis*, et ascenderunt supra illum," VI: 3, Midian pro illis qui in falso, quia non in vitae bono, n: 3242, Amaleck pro illis qui in falsis, quibus oppugnant vera, n: 1679. filii orientis pro illis qui in cognitionibus falsi.

3763. Vers: 2. 3. *Et vidit, et ecce puteus in agro, et ecce ibi tres catervae gregis cubantes juxta illum, quia e puteo illo potarunt catervas, et lapis magnus super ore putei. Et colligebantur illuc omnes catervae, et devolvebant lapidem a super ore putei, et potabant gregem, et reducebant lapidem super os putei ad locum ejus.* Vidit, significat perceptionem: ecce puteus, significat verbum: in agro, significat pro Ecclesiis: et ecce ibi tres catervae gregis cubantes juxta illum, significat sancta Ecclesiarum et doctrinalium: quia e puteo illo potarunt catervas, significat quod inde scientia: et lapis magnus super ore putei significat quod occlusum esset: et colligebantur illuc

omnes catervae, significat quod omnes Ecclesiae et earum doctrinalia inde: et devolvebant lapidem a super ore putei, significat quod recluderent: et potabant gregem, significat quod inde doctrina: et reducebant lapidem super os putei ad locum ejus, significat quod interea esset occlusum.

3764. Vidit, quod significet perceptionem, constat a significatione videre, quod sit percipere, de qua in sequentibus hujus Capitis ad Vers: 32, ubi de Ruben, qui a videre nominatus est.

3765. Ecce puteus, quod significet verbum, constat a significatione putei, quod sit Verbum, et quoque doctrina e Verbo, de qua n: 2702. 3096. 3424; Verbum hic puteus dicitur, quia agitur de naturali, quod in se spectatum Verbum modo ad sensum literalem capit; at Verbum fons dicitur cum agitur de Rationali, ex quo Verbum secundum sensum internum potest percipi.

3766. In agro, quod significet pro Ecclesiis, constat ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 2971; Ecclesia in Verbo significatur per terram, per humum, et per agrum, at cum differentia; quod ager sit Ecclesia, est inde, quia illa sicut ager recipit semina boni et veri; Ecclesia enim Verbum habet, e quo illa; inde quoque est, quod quicquid in agro est, etiam significet id quod est Ecclesiae, sicut sementis, messis, seges, triticum, hordeum, et reliqua, et quoque haec cum differentia.

3767. Et ecce ibi tres catervae gregis cubantes juxta illum, quod significet sancta Ecclesiarum et doctrinalium, constat ex significatione trium, quod sint sanctum, de qua n: 720. 901; ex significatione catervarum gregis, quod sint illa quae sunt Ecclesiae, ita doctrinalia; in specie grex significat illos qui intra Ecclesiam sunt, ac discunt et imbuunt bona quae charitatis et vera quae fidei, et tunc pastor qui docet illa; in genere autem grex significat omnes illos qui in bono sunt, ita qui ad Ecclesiam Domini in universo terrarum orbe pertinent; et quia omnes illi per doctrinalia introducuntur in bonum et verum; ideo etiam per gregem significantur doctrinalia; illa enim quae faciunt ut talis sit homo, ac ipse homo qui talis est, per eandem vocem in sensu interno intelligitur; subjectum enim quod est

homo, intelligitur ex eo ex quo est homo; inde est quod aliquoties dicatur, quod nomina significent res, et quoque illos apud quos eae res sunt, sicut Tyrus et Zidon, quod significent cognitiones boni et veri; et quoque illos qui in cognitionibus illis sunt; et quod Aegyptus significet scientiam, et Aschur ratiocinationem, sed intelliguntur tunc ii qui in illis sunt, ita in reliquis; at loquela in coelo apud Angelos per res absque idea personarum fit, ita per universalia, et hoc ex causa, quia sic comprehendunt innumerabilia, at imprimis ex causa quia omne bonum et verum tribuunt Domino, ac sibimet nihil, inde non determinatae sunt ideae loquelae illorum quam ad solum Dominum: ex his nunc patet, unde est, quod Grex dicatur significare, Ecclesias, et quoque doctrinalia. Catervae gregis dicuntur cubantes juxta puteum, quia ex Verbo doctrinalia, quod puteus sit Verbum, mox supra n: 3765, dictum est.

3768. Quia e puteo illo potarunt catervas, quod significet quod inde scientia, nempe ex Verbo, constat a significatione putei, quod sit Verbum, de qua mox supra n: 3765; a significatione potare seu facere bibere, quod sit instrui, de qua n: 3069; et a significatione catervarum, quod sint scientia doctrinalium, de qua etiam mox supra, n: 3767; ex his patet, quod per e puteo potarunt catervas, significetur quod ex Verbo scientia doctrinalium boni et veri. In his quae sequuntur de Jacobo, in sensu supremo agitur de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit, et in hoc Capite de initiatione; ac in sensu interno repraesentativo de illis qui regenerantur, quomodo Dominus naturalem eorum hominem renovat, et in hoc Capite de initiatione; ideo hic agitur de Verbo et de doctrina inde, nam per doctrinam e Verbo initiatio et regeneratio: et quia haec significantur per puteum et per tres catervas gregis, ideo haec historice memorantur; quae nisi illa significarent, leviora forent quam ut in Verbo Divino memorarentur: quid involvunt, constare potest, quod nempe omnis scientia et doctrina boni et veri sit ex verbo: Naturalis homo quidem scire potest, et quoque percipere quid bonum et verum, sed modo bonum et verum naturale, et civile, at bonum et verum spirituale non potest, hoc ex revelatione erit, ita ex Verbo; ut pro exemplo, homo scire potest ex rationali quod cuivis est, quod proximus

sit amandus, et quod Deus sit colendus, sed quomodo proximus amandus, et quomodo Deus colendus non sciri potest quam ex Verbo, ita quid bonum et verum spirituale; sicut quod ipsum bonum sit proximus, proinde illi qui in bono sunt, et hoc secundum bonum in quo sunt; et quod ideo bonum sit proximus quia in bono est Dominus, et quod sic in amore boni ametur Dominus: pariter, qui non Verbum habent nec scire possunt, quod omne bonum sit a Domino, et quod id influat apud hominem, et faciat affectionem boni, et quod illa affectio vocetur charitas; qui non Verbum habent, nec scire possunt, quis est Deus universi, quod sit Dominus illos latet, cum tamen intimum affectionis seu charitatis, proinde intimum boni spectabit Ipsum, inde patet, quid bonum spirituale, quod non aliunde potest sciri quam ex Verbo: at quoad Gentes, quamdiu in mundo sunt, id quidem non sciunt, at usque cum illae in mutua charitate inter se vivunt, in facultate sunt inde, ut in altera vita de talibus instrui queant, et quod etiam facile recipiant, et imbuant, videatur n: 2589 ad 2604.

3769. Et lapis magnus super ore putei, quod significet quod occlusum esset, nempe Verbum, constare potest absque explicatione. Verbum occlusum dicitur, dum solum quoad sensum literae intelligitur, et omne id pro doctrinali assumitur quod ibi; et adhuc magis occlusum, cum illa pro doctrinalibus agnoscuntur, quae favent cupiditatibus amoris sui et mundi, nam haec imprimis lapidem magnum super os putei advolvunt, hoc est, occludunt Verbum; et tunc sicut non sciunt, nec scire volunt, quod sensus aliquis interior in Verbo sit; cum tamen videre hoc possunt a pluribus locis, ubi sensus literae quoad interiorem sensum explicatur; et quoque ex doctrinalibus in Ecclesia receptis, ad quae omnem sensum literae Verbi per explicationes varias referunt: quid sit, quod occlusum sit Verbum, constare imprimis potest a Judaeis, qui omnia et singula explicant secundum literam, et inde credunt quod illi [3] prae omnibus in universo terrarum orbe electi sint, et quod Messias venturus qui introducet eos in terram Canaanem, et illos supra omnes gentes et populos terrarum evehet; sunt enim in terrestribus corporeis amoribus, qui tales sunt ut prorsus occludant Verbum quoad interiora; ideo etiam nondum sciunt, an aliquod

regnum coeleste sit, an victuri post mortem, quid internus homo, ne quidem quod detur aliquod spirituale; minus quod Messias venerit ad salvandum animas; quod Verbum pro illis occlusum sit, satis constare potest etiam ex eo, quod tametsi inter Christianos vivunt, usque tamen ne hilum ex doctrinalibus eorum recipiant; secundum haec apud Esaiam, „Dicas populo huic, audite audiendo, et ne intelligite, et videte videndo, et ne cognoscite; impingua cor populi hujus, et aures ejus aggrava, et oculos ejus obline: et dixi, quousque Domine, et dixit, usque dum vastatae sunt urbes, dum nullus habitator, et domus dum nullus homo, et humus vastata sit in solitudinem," VI: 9. 10. 11. Matth: XIII: 14. 15. Joh: XII: 40. 41. Quantum enim homo in amoribus sui et mundi est, et in eorum cupiditatibus, tantum occluditur ei Verbum; amores enim illi pro fine habent se, qui finis lumen naturale accendit, sed lucem coelestem extinguit, sic ut acute videant illa quae sunt sui et mundi, et ne hilum quae sunt Domini et Ipsius Regni; et cum ita est, quidem legere possunt Verbum, sed ex fine lucrandi honores et opes, aut ex fine ut appareant, aut ex amore et inde tracta consuetudine, aut ex pio, et usque non ex fine emendandi vitam; illis diversimode Verbum occlusum est, quibusdam ita, ut nequaquam scire velint aliud quam quod doctrinalia eorum dictant, qualiacunque sint; ut si quis dixerit, quod Petro non data sit potestas aperiendi coelum et claudendi illud, sed quod fidei amoris, quae per claves Petri significatur, quia obstat amor sui et mundi, nequaquam agnoscunt: et si quis dixerit, quod sancti non colendi, sed unice Dominus, hoc nec recipiunt: si quis dixerit, quod per panem et vinum in Sancta Coena intelligitur Amor Domini erga universum Genus Humanum, et reciprocus hominis in Dominum, haec nec credunt: ac si quis dixerit, quod fides nihil faciat, nisi sit bonum fidei, hoc est, Charitas, hoc inverse explicant; ita in reliquis: qui tales sunt, ne hilum videre possunt, nec volunt videre verum quod in Verbo, sed obstinate manent in suo dogmate; et ne quidem audire volunt, quod sensus internus sit, in quo sanctitas et gloria Verbi; imo cum audiunt quod sit, ad solum auditum ex aversatione nauseant: ita occlusum est Verbum; cum tamen Verbum tale est, ut usque in Coelum, et per Coelum ad Domi-

num apertum sit, et solum clausum respective ad hominem, quantum is in malis amoris sui et mundi quoad fines vitae, et in principiis falsi inde, est. Inde constare potest, quid sit, quod lapis magnus super ore putei.

3770. Et colligebantur illuc omnes catervae, quod significet quod omnes Ecclesiae et earum doctrinalia inde, constat ex significatione catervarum, quod sint Ecclesiae, et quoque doctrinalia quae Ecclesiarum, de qua supra n: 3767. 3768; quae quod sint ex Verbo, significatur per colligi illuc.

3771. Et devolvebant lapidem a super ore putei, quod significet quod recluderent, constat ex illis, quae mox supra n: 3769, dicta sunt de significatione lapidis magni super ore putei, quod sit quod Verbum occlusum esset; inde patet, quod devolvebant lapidem a super ore putei, sit quod recluderent.

3772. Et potabant gregem, quod significet quod inde doctrina, constat a significatione potare seu bibere facere, quod sit instruere, de qua n: 3069. 3768; et a significatione gregis, quod sint illi qui in bonis et veris fidei, de qua n: 343. 3767; ita potare illum, est instruere ex Verbo, proinde doctrina.

3773. Et reducebant lapidem super os putei ad locum suum, quod significet quod interea esset occlusum, constat ex illis, quae de lapide super ore putei, n: 3769. 3771, dicta sunt. Cum his, quod nempe Verbum reclusum sit Ecclesiis, et dein quod occlusum, ita se habet; in principio, cum aliqua Ecclesia instauratur, tunc primum est illis Verbum occlusum, sed dein recluditur, providente ita Domino, et inde discunt, quod omnis doctrina fundetur super his duobus praeceptis, quod amandus sit Dominus supra omnia, et proximus sicut ipse; quando haec duo praecepta pro fine sunt, tunc reclusum est Verbum, omnis enim Lex, et omnes Prophetae, hoc est, totum Verbum, sic ab illis dependent, adeo ut omnia inde sint, et sic ut omnia ad illa se referant; et quia tunc in principiis veri et boni sunt, illustrantur in singulis quae in Verbo vident, Dominus enim per Angelos tunc est apud illos, et illos, tametsi nesciunt, docet, et quoque in vitam veri et boni ducit: hoc quoque constare potest ab omnibus Ecclesiis, quod tales fuerint in infantia sua, et quod coluerint Dominum ex amore, et amaverint proximum ex corde: at temporis successu Ecclesiae ab his

binis praeceptis se removent, et a bono amoris et charitatis deflectunt ad illa quae fidei vocantur, ita a vita ad doctrinam, et quantum hoc fit, tantum occluditur Verbum: haec sunt quae significantur per illa verba in sensu interno, „ Ecce puteus in agro, et ecce ibi tres catervae gregis cubantes juxta illum, quia e puteo illo potarunt catervas, et lapis magnus super ore putei: Et colligebantur illuc omnes catervae, et devolvebant lapidem a super ore putei, et potabant gregem, et reducebant lapidem super os putei ad locum suum. "

3774. Vers: 4. 5. 6. *Et dixit illis Jacob, fratres mei, unde vos, et dixerunt, e Charane nos. Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, et dixerunt, cognoscimus. Et dixit illis, an pax ei, et dixerunt, pax, et ecce Rachel filia ejus venit cum grege.* Dixit illis Jacob, significat verum boni: fratres mei unde vos, significat charitatem ibi ex qua origine: et dixerunt, e Charane nos, significat ex bono communis stirpis: Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, significat num illis bonum ejus stirpis: et dixerunt, cognoscimus, significat affirmativum: Et dixit illis, an pax ei, significat nonne illud ex Regno Domini: et dixerunt, pax, significat affirmativum: et ecce Rachel filia ejus, significat affectionem veri interioris: venit cum grege, significat doctrinalia interiora.

3775. Dixit illis Jacob, quod significet verum boni, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini, de qua prius: quia omnia et singula ubivis se ad bonum et verum referunt, n: 3166. 3513. 3519, ita etiam quae in naturali, et quia bonum et verum in Naturali, cum regeneratur homo, in alio statu est in principio, quam in progressu, et in fine, ideo per Jacobum repraesentatur Naturale quoad verum et bonum secundum statum, hic quoad verum boni: sed varia illa ubivis singillatim exponere, foret res in obscurum mittere, imprimis apud illos qui non distinctam ideam de vero et bono habent, et minus adhuc de vero per quod bonum, et de vero quod ex bono.

3776. Fratres mei, unde vos, quod significet charitatem ibi ex qua origine, constat ex significatione fratrum, quod sint illi qui in bono, et inde quod sit ipsum bonum, proinde charitas, de qua n: 367. 2360. 3303. 3459; et ex significatione

unde vos, quod sit ex qua origine. Ex his quoque patet, quod quae in sensu literae sunt interrogationis, et quod determinatum ad personas, in sensu interno in ideam indeterminatam ad aliquem cadant; historica enim literae nulla fiunt in coelo apud angelos cum relinquunt hominem, et intrant coelum; inde constare potest, quomodo se habet cum interrogatione Jacobi ad viros Charanis, „Fratres mei, unde vos," quod significet charitatem ibi ex qua origine. Cum his ita se habet; charitas quae externa forma sicut charitas apparet, non semper est charitas in forma interna; ex fine cognoscitur qualis est; et unde est; charitas quae ex fine fit propter se aut propter mundum, non est Charitas in forma interna, imo nec dicenda est Charitas; at Charitas quae ex fine fit propter proximum, propter commune bonum, propter Coelum, ac ita propter Dominum, est ipsa Charitas, et habet in se affectionem benefaciendi ex corde, et inde jucundum vitae, quod in altera vita beatum fit: hoc scire maxime interest, ut homo sciat quid Regnum Domini in se: de inquisitione de hac charitate, seu quod idem, de hoc bono, in his versibus nunc agitur; et hic primum quaeritur, ex qua origine ibi Charitas, quod significatur per fratres mei unde vos.

3777. Et dixerunt, e Charane nos, quod significet ex bono communis stirpis, constat ex significatione Charanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612.

3778. Et dixit illis, an cognoscitis Labanem filium Nachoris, quod significet num illis bonum ejus stirpis, constat ex repraesentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612. 3665; et ex repraesentatione Nachoris, quod sit communis illa stirps, ex qua bonum, quod Laban; cognoscere, quod sit in sensu interno esse inde, ex serie patet. Quomodo se habet cum repraesentatione boni collateralis per Nachorem, Bethuelem et Labanem, paucis dicendum est; Therachus qui fuit pater trium filiorum, nempe Abrami, Nachoris, et Haranis, Gen: XI: 27, repraesentat communem stirpem, ex qua Ecclesiae; ipse Therachus quidem fuit idolatra, at repraesentativa non spectant personam, sed rem, videatur n: 1361; et quia Ecclesia repraesentativa Judaica inchoabatur in Abrahamo, et instaurabatur apud posteros ejus a Jacobo, induit Therachus et tres ejus filii repraesentationem Ecclesia-

rum, Abram induit repraesentationem genuinae Ecclesiae, qualis est apud illos qui Verbum habent; at Nachor ejus frater induit repraesentationem Ecclesiae qualis apud gentes quae non Verbum habent; quod Ecclesia Domini sparsa sit per universum terrarum orbem, et quoque sit inter gentes quae in charitate vivunt, patet ab iis quae de gentibus passim ostensa sunt: inde nunc est, quod per Nachorem, ejus filium Bethuelem, et hujus filium Labanem repraesentetur bonum communis stirpis collaterale, hoc est, bonum in quo sunt illi qui ab Ecclesia Domini apud gentes: hoc bonum differt in eo a bono communis stirpis in linea recta, quod non sint vera genuina, quae bono illorum conjunguntur, sed quod pleraque sint apparentiae externae, quae fallaciae sensuum vocantur, nam Verbum non habent ex quo illustrari possunt; bonum quidem in sua essentia unicum est, sed accipit quale a veris quae ei implantantur, inde varium fit; vera quae gentibus apparent ut vera, sunt in genere quod colant aliquem Deum, a quo suum bonum petunt, et cui id tribuunt, et quamdiu in mundo vivunt, ignorant quod ille Deus sit Dominus; et quoque quod Deum suum sub imaginibus, quas sanctas habent, adorent; praeter alia plura; sed usque illa non impediunt, quin salventur aeque ac Christiani, modo in amore in Deum suum, et in amore erga proximum vivunt; nam sic in facultate sunt recipiendi vera interiora in altera vita, videatur n: 932. 1032. 1059. 2049. 2051. 2284. 2589 ad 2604. 2861. 2863. 3263: inde patet, quid per bonum communis stirpis collaterale intelligitur; quod per Nachorem repraesententur illi extra Ecclesiam, qui in fraternitate ex bono sunt, videatur n: 2863. 2864. 2868; quod per Bethuelem repraesentetur bonum gentium primae Classis, n: 2865. 3665; quod per Labanem affectio boni externi seu corporei, et proprie bonum communis stirpis collaterale, n: 3612. 3665: Cum hoc bono ita se habet, quod omnium primo inserviat homini pro medio comparandi sibi bonum spirituale, est enim externum corporeum, et ex apparentiis externis, quae in se sunt fallaciae sensuum; in pueritia homo non aliud pro vero et bono agnoscit, et tametsi docetur quid bonum et verum internum, usque non de hoc aliam ideam habet, quam corpoream; et quia talis est prima idea, ideo tale bonum et verum est primum me-

dium, per quod introducuntur vera et bona interiora; hoc arcanum est, quod hic per Jacobum et Labanem repraesentatur.

3779. Et dixerunt, cognoscimus, quod significet affirmationem, constare potest absque explicatione.

3780. Et dixit illis, an pax ei, quod significet nonne illud ex Regno Domini, nempe bonum, constat a significatione Pacis, de qua sequitur: in sensu historico de Labane quaeritur, an pax ei, at in sensu interno de bono quod per Labanem repraesentatur; quod Laban sit bonum communis stirpis collaterale, hoc est, quale apud gentes, quae in Ecclesia communi, hoc est, in Regno Domini sunt, videatur mox supra n: 3778; inde patet, quid per illa verba significetur, nonne illud ex Regno Domini. Quod Pacem attinet, significat illa in supremo sensu Ipsum Dominum, et inde in sensu interno Regnum Ipsius, estque Pax Divinum Domini intime afficiens bonum in quo sunt illi qui ibi: quod haec significentur per Pacem in Verbo, constare potest a pluribus locis, ut apud Esaiam, „Puer natus est nobis, filius datus est nobis, super cujus humero principatus, et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, Pater aeternitatis, *Princeps pacis*: multiplicanti principatum et *Pacem* non erit finis super throno Davidis, et super Regno Ipsius," IX: 5. 6; ubi Princeps pacis manifeste pro Domino, et multiplicans principatum et pacem, pro illis quae in Regno Ipsius, ita pro ipso Regno. Apud Eundem, „Erit opus justitiae *Pax*, et labor justitiae *quies*, et *securitas* in aeternum; et habitabit populus meus *in habitaculo pacis*," XXXII: 17. 18, ibi de Regno Domini; ubi pax, quies, et securitas sibi succedunt; habitaculum pacis pro coelo. Apud Eundem, „*Angeli pacis* amare flent; vastatae sunt semitae, cessavit transiens viam," XXXIII: 7. 8; angeli pacis pro illis qui in Regno Domini, ita pro ipso Regno, et in supremo sensu pro Domino; vastatae semitae, et cessavit transiens viam, pro quod non alicubi verum amplius, quod semitae et viae sint vera, videatur n: 627. 2333. [4] Apud Eundem, „Quam jucundi sunt super montibus pedes evangelizantis, *audire facientis Pacem*, dicentis Zioni, regnat Deus [5] tuus," LII: 7; evangelizans et audire faciens pacem, pro Regnum Domini. Apud Eundem, „Montes recedent, et colles dimovebuntur, sed misericordia mea a

tecum non recedet, et *foedus Pacis meae* non dimovebitur," LIV: 10. Apud Eundem, „*Viam Pacis* non noverunt; nec judicium in orbitis eorum," LIX: 8. Apud Jeremiam, „*Colligam pacem meam* a cum populo hoc, dictum Jehovae, miserationem et misericordiam," XVI: 5. Apud Eundem, „Vastatae sunt *caulae pacis*, propter ardorem Jehovae," XXV: 37. Apud Eundem, „Propheta qui *prophetat de Pace*, cum venit verbum prophetae [6] cognoscetur propheta, quod miserit illum Jehovah," XXVIII: 9. Apud Eundem, „Ego novi cogitationes, quas Ego cogitans super vos, dictum Jehovae, *cogitationes pacis*," XXIX: 11. Apud Haggaeum, „Major erit gloria domus hujus posterioris, quam prioris, nam in loco hoc *dabo pacem*," II: 9. Apud Sachariam, „*Semen pacis erunt*, vitis dabit fructum suum, et terra dabit proventum suum, et coeli dabunt rorem suum," VIII: 12. Apud Davidem, „Custodi integritatem, et vide rectum, quia *postremum viro pax*," Psalm: XXXVII: 37. Apud Lucam, „Jesus ad discipulos; quam domum intraveritis, primum dicite *Pax domui huic*, et si fuerit ibi *filius pacis*, requiescet super illo *pax vestra;* si vero non, super vos revertetur," X: 5. 6. Apud Johannem, „*Pacem* relinquo vobis, *Pacem meam* do vobis; non sicut mundus dat, Ego do vobis," XIV: 27. Apud Eundem, „Jesus dixit, haec loquutus sum vobis, ut *in Me pacem habeatis*," XVI: 33. In omnibus his locis Pax in supremo sensu significat Dominum; in repraesentativo Regnum Ipsius, et bonum a Domino ibi, ita Divinum quod influit in bonum seu in affectiones boni, quod et facit ex intimo gaudia et felicitates: inde patet, quid per haec benedictionis verba, „Levabit Jehovah facies suas ad te, et *ponet tibi pacem*," Num: VI: 26, intelligitur; et quid per salutationem solennem ab antiquo, *Pax Vobis;* et eandem a Domino ad Apostolos dictam, Joh: XX: 19. 21. 26, videatur etiam de pace, n: 92. 93. 1726. 2780. 3170. 3696.

3781. Et dixerunt, pax, quod significet affirmativum, constare potest absque explicatione, nam est responsum affirmans.

3782. Et ecce Rachel filia ejus, quod significet affectionem veri interioris, constat ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris; et Leae, quod sit affectio veri exterioris, de quibus in sequentibus.

3783. Venit cum grege, quod significet doctrinalia interiora, constat ex significatione gregis, quod sit Ecclesia, et quoque doctrinalia, de qua n: 3767. 3768. 3772, hic doctrinalia interiora, quia dicitur de Rachele, quod illa veniret cum grege.

3784. Vers: 7. 8. *Et dixit ecce adhuc dies magnus, non tempus colligi pecudes, potate gregem, et ite, pascite. Et dixerunt non possumus, usque quod colligantur omnes catervae, et devolvant lapidem a super ore putei, et potabimus gregem.* Dixit, ecce adhuc dies magnus, significat quod nunc status procedens: non tempus colligi pecudem, significat quod nondum in unum bona et vera Ecclesiarum et doctrinalium: potate gregem, et ite, pascite, significat usque instructionem inde paucis: Et dixerunt, non possumus usque quod colligantur omnes catervae, significat quod simul esse debeant: et devolvant lapidem a super ore putei, significat quod sic retegantur illa quae sunt Verbi: et potabimus gregem, significat quod tunc instruatur.

3785. Dixit, ecce adhuc dies magnus, quod significet quod nunc status procedens, constat ex significatione diei, quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462; quod ecce adhuc magnus, sit procedens, ex serie patet.

3786. Non tempus colligi pecudes, quod significet quod nondum in unum bona et vera Ecclesiarum et doctrinalium, constat ex significatione temporis, quod sit status in genere, de qua n: 2625. 2788. 2837. 3254. 3356; ex significatione colligi, quod sit in unum esse; et a significatione pecudum, quod sint in genere bona et vera Ecclesiarum et doctrinalium: quod pecudes in genere significent illa, est quia animalia in ritualibus Ecclesiae repraesentativae, et in Verbo, sunt affectiones boni aut veri, ut constare potest ex illis, quae n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 2679. 2697. 2979. 3203. 3502. 3508. 3510. 3665. 3699. 3701, ostensa sunt. Similiter se habet in communi cum Ecclesia cum haec instauratur, primum erunt in unum doctrinalia boni et veri, haec enim sunt, super quibus exstruitur; habent etiam doctrinalia inter se nexum, seque mutuo spectant, quare nisi in unum prius sint, mancum erit, et quae deficiunt, a rationali hominis supplenda essent, quod quantum caecutit et hallucinatur in spiritualibus et Divinis, dum ex

se concludit, prius passim ostensum est: ideo Ecclesiae datum est Verbum, in quo omnia doctrinalia boni et veri sunt: Ecclesia in communi se habet in hoc, sicut in particulari cum homine qui regeneratur, hic enim est Ecclesia in particulari; apud hominem quod prius simul esse debeant doctrinalia boni et veri, quae Ecclesiae, antequam regeneratur, supra dictum est; haec sunt quae in sensu interno significantur per, ecce adhuc dies magnus, non tempus colligi pecudes.

3787. Potate gregem, et ite, pascite, quod significet usque instructionem inde paucis, constat ex significatione potare gregem, quod sit instruere e Verbo, de qua n: 3772; et a significatione ite, pascite, quod sit inde vita et doctrina, quod ire sit vita, videatur n: 3335. 3690, et quod pascere sit doctrina, n: 343, et in sequentibus: arcanum quod inibi latet, est quod pauci sint, qui usque ad statum plenum perveniunt, de qua n: 2636, et sic qui regenerari possunt.

3788. Et dixerunt, non possumus, usque quod colligantur omnes catervae, quod significet quod simul esse debeant, constat a significatione colligi, quod sit in unum seu simul esse, ut supra n: 3786; et a significatione catervarum, quod sint doctrinalia, de qua n: 3767. 3768: [7] quid haec verba involvunt, constare potest ab illis, quae mox supra n: 3786. 3787, dicta sunt.

3789. Et devolvant lapidem a super ore putei, quod significet quod sic retegantur illa quae sunt Verbi, constat ex significatione devolvere lapidem, quod sit retegi, de qua n: 3769. 3771. 3773; et a significatione putei, quod sit Verbum, de qua n: 3424. 3765.

3790. Et potabimus gregem, quod significet quod tunc instruantur, constat ex significatione potare gregem, quod sit instruere, de qua n: 3772. 3787: haec quoque ab illis quae praecedunt, patent.

3791. Vers: 9. 10. 11. *Adhuc ille loquens cum illis, et Rachel venit cum grege, qui patri ejus, quia pastor illa. Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suae, et gregem Labanis fratris matris suae, et accessit Jacob, et devolvit lapidem a super ore putei, et potavit gregem Labanis fratris matris suae. Et osculatus est Jacob Rachelem, et*

sustulit vocem suam, et flevit. Adhuc ille loquens cum illis, significat cogitationem tunc: et Rachel venit cum grege, significat affectionem veri interioris, quae Ecclesiae et doctrinae: qui patri ejus, significat ex bono quoad originem: quia pastor illa significat quod affectio veri interioris quod in Verbo doceat: Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suae, [significat agnitionem affectionis illius veri ex qua origine: et gregem Labanis fratris matris suae,] significat Ecclesiam et doctrinam inde: et accessit Jacob, et devolvit lapidem a super ore putei, significat Dominum ex bono naturali retexisse Verbum quoad interiora: et potavit gregem Labanis fratris matris suae, [significat instructionem: et osculatus est Jacob Rachelem,] significat amorem erga vera interiora: et sustulit vocem suam, et flevit, significat amoris ardorem.

3792. Adhuc ille loquens cum illis, quod significet cogitationem tunc, constat ex significatione loqui in historicis Verbi, quod sit cogitare, de qua n: 2271. 2287. 2619; quod tunc, patet, quia ipso tempore cum loquebatur cum illis, seu quod idem, adhuc ille loquens cum illis, Rachel venit.

3793. Et Rachel venit cum grege, quod significet affectionem veri interioris quae Ecclesiae et doctrinae, constat a repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris; et ex significatione gregis, quod sit Ecclesia et quoque doctrina, de qua n: 3767. 3768. 3783. Ut sciatur, quomodo se habet cum repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, et cum Leae, quod sit affectio veri exterioris, paucis dicendum: Naturale, quod per Jacobum repraesentatur, ex bono et vero consistit, et in eo, nempe naturali, sicut in omnibus et singulis in homine, imo in universa natura, conjugium boni et veri esse debet; absque conjugio boni et veri nihil producitur, omnis productio et omnis effectus est inde: in Naturali apud hominem, cum nascitur, non est conjugium boni et veri, quia solus homo non in ordinem Divinum nascitur, est quidem bonum innocentiae et charitatis, quod in prima infantia influit a Domino, sed non est aliquod verum, cui bonum illud copuletur; in aetate progrediente hoc bonum, quod in infantia insinuatum ei est a Domino, versus interiora intrahitur, et ibi tenetur a Domino, ut per id temperentur status vitae quos postea induit; inde est,

quod homo absque bono infantiae suae ac primae pueritiae omni fero animali pejor et magis ferus foret; cum bonum id infantiae intrahitur, tunc in naturale hominis succedit et intrat malum, cui se copulat falsum, et fit conjunctio et quasi conjugium mali et falsi apud eum; ut itaque salvetur homo, regenerandus est, et removendum malum, ac insinuandum bonum a Domino, et secundum bonum quod recipit, insinuatur ei verum, ut fiat boni et veri copulatio, seu quasi conjugium: haec sunt quae repraesentantur per Jacobum, et per binas ejus uxores, nempe Rachelem et Leam; Jacobus ideo nunc induit repraesentationem boni naturalis, et Rachel repraesentationem veri; sed quia omnis conjunctio veri cum bono fit per affectionem, est affectio veri copulandi bono quam Rachel repraesentat; praeterea in Naturali sicut in Rationali, datur interius et exterius, Rachel repraesentat affectionem veri interioris, et Leah affectionem veri exterioris. Laban, qui pater illarum, repraesentat bonum communis stirpis, sed collaterale, ut dictum, quod bonum est id quod in collaterali linea correspondet vero Rationalis, quod est Rebecca, n: 3012. 3013. 3077, inde filiae ex illo bono repraesentant affectiones in naturali, nam hae sunt ut filiae a bono illo ut ex patre; et quia affectiones illae copulandae sunt bono naturali, ideo repraesentant affectiones veri, una affectionem veri interioris, altera affectionem veri exterioris. Cum regeneratione hominis quoad ejus naturale, prorsus similiter se habet, ac cum Jacobo, et cum binis Labanis filiabus Rachele et Leah; qui itaque Verbum hic secundum sensum ejus internum videre et capere potest, is arcanum hoc videt sibi detectum; sed hoc nullus alius videre potest, quam qui in bono et vero est; alii utcunque perceptionem rerum in illis quae vitae moralis et civilis sunt, habent, et apparent sicut intelligentes, nihil tale usque ad agnitionem videre possunt, non enim sciunt quid bonum et verum, malum enim putant bonum, et falsum verum, quapropter illico cum bonum dicitur, idea mali sistitur, et cum verum dicitur, idea falsi; inde est, quod nihil percipiant de his, quae in sensu interno continentur, sed ad primam auditionem oboriantur tenebrae, quae lucem extinguunt.

3794. Qui patri ejus, quod significet ex bono quoad originem, constat ex repraesentatione Labanis qui hic pater, quod

sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612. 3665. 3778; [8] et quoque ex significatione patris, quod sit bonum, de qua n: 3703.

3795. Quia pastor illa, seu pascens illa, quod significet quod affectio veri interioris, quod in Verbo, doceat, constat ex significatione pastoris seu pascentis, quod sit qui ducit et docet, de qua n: 343; et ex repraesentatione Rachelis, quae hic est illa, quod sit affectio veri interioris, de qua mox supra, n: 3793; quod ex Verbo, est quia ad puteum cum grege ivit, puteus quod sit Verbum, videatur n: 3765; et praeterea affectio veri interioris est quae docet, ex illa enim affectione Ecclesia est Ecclesia, et pastor est pastor: Quod pastor et pascens in Verbo significet illos qui ducunt et docent, est quia grex significat illos qui ducuntur et docentur, proinde Ecclesias et quoque doctrinas quae sunt Ecclesiae, n: 3767. 3768. 3783: quod pastor et grex illa significent, in Christiano orbe notissimum est, ita enim vocantur illi qui docent et discunt, quapropter illa ex verbo confirmare supersedetur.

3796. Et fuit, ut vidit Jacob Rachelem filiam Labanis fratris matris suae, quod significet agnitionem affectionis illius veri ex qua origine, constat ex significatione videre, quod hic sit agnoscere, [9] ut patet a serie; et ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua supra n: 3793; filia Labanis fratris matris suae involvit originem, quod nempe ex bono collaterali, quod fraternitate conjunctum esset vero rationali per Rebeccam matrem Jacobi repraesentato. Cum affectionibus veri et boni ita se habet; genuinae affectiones veri et boni, quae percipiuntur ab homine, sunt omnes ex origine Divina, quia a Domino, sed in via cum descendunt, in varios et diversos rivos abeunt, et ibi novas sibi origines formant, sicut enim influunt in affectiones non genuinas et spurias, et in affectiones mali et falsi apud hominem, ita variantur; sistunt se in externa forma saepe similes genuinis, sed usque in forma interna tales sunt; unicum indicium, ex quo cognoscuntur, est ex fine, si ex fine sunt propter se aut mundum, tunc affectiones illae non genuinae sunt; si autem ex fine sunt propter bonum proximi, bonum societatum, bonum patriae, et magis si propter bonum Ecclesiae, et bonum Regni Domini, sunt genuinae,

nam tunc sunt propter Dominum, Dominus enim in illis bonis est; at usque sapientis est, scire fines apud se, quandoque apparet quasi fines sint propter se, cum tamen non sunt, nam homo talis est, ut in singulis reflectat super se, et hoc ex more et habitu; at si quis scire velit fines apud se, modo attendat ad jucundum quod percipit in se ex laude et gloria sui, et ad jucundum quod percipit ex usu separato a se, si hoc jucundum percipit, tunc est in affectione genuina; attendere etiam debet ad varios status, in quibus est, nam ipsi status plurimum variant perceptionem; haec potest homo apud se explorare, sed apud alios non potest, nam fines affectionis cujusvis soli Domino noti sunt; inde est, quod Dominus dixit, „non judicate, ne judicemini, non condemnate, ne condemnemini,“ Luc: VI: 37; possunt enim mille apparere in simili affectione quoad verum et bonum, et tamen unusquisque est in dissimili quoad originem, hoc est, finem: quod finis faciat, ut affectio sit talis, quod nempe sit genuina, vel spuria, vel falsa, inde est, quia finis est ipsa vita hominis, pro fine enim habetur ab homine quod est vitae ejus, seu quod idem, quod est amoris ejus; cum bonum proximi, bonum commune, bonum Ecclesiae et Regni Domini, est finis, tunc est homo quoad animam suam in Regno Domini, ita apud Dominum, Regnum enim Domini non est nisi quam Regnum finium ac usuum propter bonum generis humani, n: 3645; ipsi Angeli, qui apud hominem, non sunt nisi quam in finibus ejus; quantum homo est in tali fine, in quali est regnum Domini, tantum Angeli delectantur illo, et conjungunt se illi ut fratri; quantum autem homo est in fine sui, tantum angeli recedunt, et tantum accedunt spiritus mali ab inferno, nam in inferno non alius finis regnat: ex his constare potest, quantum interest explorare et scire, ex qua origine affectiones sunt, quae non aliunde sciri possunt, quam ex fine.

3797. Et gregem Labanis fratris matris suae, quod significet Ecclesiam et doctrinam inde, constat ex significatione gregis, quod sit Ecclesia et Doctrina, de qua n: 3767. 3768. 3783. Quod hic etiam Laban dicatur frater matris suae, est quia per id quoque significatur agnitio ex qua origine, ut mox supra.

3798. Et accessit Jacob et devolvit lapidem a super ore

putei, quod significet Dominum ex bono naturali retexisse Verbum quoad interiora, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini, de qua prius, hic quoad bonum ibi; et ex significatione devolvere lapidem a super ore putei, quod sit retegere Verbum quoad interiora, de qua n: 3769. 3771. 3773. 3789. Quod sensus internus supremus hic sit, quod Dominus ex bono naturali retexerit Verbum quoad interiora, est quia per Jacobum hic repraesentatur bonum in Naturali, induit enim Jacob repraesentationem boni, quia ei nunc adjungendum est verum per affectionem, quam Rachel repraesentat, videatur mox supra n: 3775. 3793, et quod ex bono retegatur Verbum quoad ejus interiora, n: 3773; [10] quod ex bono retegatur Verbum, patet manifeste, unusquisque ex amore in quo est, videt illa quae amoris illius sunt, [11] et quae videt vocat vera, quia consentanea ei; est in amore cujusvis lux vitae ejus, amor enim se habet sicut flamma, ex qua lux, qualis itaque amor seu flamma, talis est ei lux veri, qui in amore boni sunt, videre possunt quae illius amoris sunt, proinde vera quae in Verbo, et haec quantum et qualiter in amore boni sunt, influit enim tunc e coelo, hoc est, per coelum a Domino lux seu intelligentia; inde est, quod, sicut prius dictum, nemo possit videre et agnoscere interiora Verbi, nisi qui in bono est quoad vitam.

3799. Et potavit gregem Labanis fratris matris suae, quod significet instructionem, constat a significatione potare gregem, quod sit instructio, de qua n: 3772. Quod [12] hic tertio Laban dicatur frater matris suae, est quia indicatur origo, ex qua grex, et ex qua Rachel, hoc est, doctrina et affectio veri interioris.

3800. Et osculatus est Jacob Rachelem, quod significet amorem erga vera interiora, constat ex significatione osculari, quod sit unitio et conjunctio ex affectione, de qua n: 3573. 3574, [13] proinde amor, quia amor in se spectatus est unitio et conjunctio ex affectione; et ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3793; inde patet, quod per osculatus est Jacob Rachelem, significetur amor erga vera interiora.

3801. Et sustulit vocem suam et flevit, quod significet

amoris ardorem, constat ex significatione tollere vocem et flere, quod sit amoris ardor; fletus enim est tristitiae, et est amoris, estque utriusque summus gradus.

3802. Vers: 12. 13. *Et indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, et quod filius Rebeccae ille; et cucurrit et indicavit patri suo. Et fuit, sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suae, et cucurrit obviam ei, et amplexus eum, et osculatus eum, et adduxit eum ad domum suam, et narravit Labani omnia verba illa.* Indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, significat affinitatem boni quod Jacob, et boni quod Laban: et quod filius Rebeccae ille, significat affinitatum conjunctionem: et cucurrit et indicavit patri suo, significat agnitionem per interiora vera; et fuit, sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suae, significat agnitionem boni affinis: et cucurrit obviam ei, significat convenientiam: et amplexus eum, significat affectionem: et osculatus eum, significat initiationem: et adduxit eum ad domum suam, significat ad conjunctionem: et narravit Labani omnia verba illa, significat ex veris.

3803. Et indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, quod significet affinitatem boni quod Jacob, et boni quod Laban, constat ex significatione indicare, quod sit notum facere; a repraesentatione Jacobi, quod sit bonum, de qua prius; ex repraesentatione Rachelis, cui notum factum, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3793; ex significatione fratris, qui hic Jacob, quod sit bonum, de qua n: 367. 2360. 3303. 3459; et ex significatione patris, qui hic Laban, quod quoque sit bonum, de qua n: 3703; inde et ex serie patet, quod per indicabat Jacob Racheli, quod frater patris ejus ille, significetur affinitas boni quod Jacob, et boni quod Laban, sed ipsam affinitatem exponere, et inde utriusque conjunctionem per affectionem veri interioris, quae Rachel, foret rem in obscurum mittere, quia pauci sciunt quid bonum Naturalis, et quod hoc distinctum sit a bono rationalis, et quid bonum communis stirpis collaterale, et quoque quid affectio veri interioris; qui non aliquam ideam de his sibi comparavit ex propria indagatione, levem si aliquam accipit ex descriptione, tantum enim homo ex aliis recipit, quantum vel ex proprio habet, vel per intuitionem

rei apud se sibi acquirit, reliqua praeterlabuntur; satis est scire, quod innumerabiles affinitates boni et veri sint, et quod secundum illas sint societates coelestes, videatur n: 685. 917. 2739.

3612. Quod Jacob se dicat fratrem Labanis, cum tamen erat filius sororis ejus, est quia ex bono omnes fratres sunt, inde quoque est, quod Laban Jacobum vicissim fratrem appellet, Vers: 15, bonum enim est, quod facit consanguineum, et quod conjungit, nam bonum est amoris, et amor est conjunctio spiritualis; inde erat quod in antiquis Ecclesiis omnes illi qui in bono fuerunt dicti sint fratres, etiam in Ecclesia Judaica, sed quia haec omnes alios vilipendit, et se solos electos putavit, modo illos appellabat fratres, qui nati Judaei fuerunt, et reliquos socios, aut alienos: primitiva Ecclesia Christiana etiam omnes vocabat fratres qui in bono, at postea solum illos qui intra suum coetum fuerunt; sed fratris nomen cum bono apud Christianos evanuit, et quando verum loco boni, seu fides loco charitatis successit, tunc non ex bono se amplius dicere potuerunt fratres, sed proximum; hoc quoque secum habet doctrina fidei absque vita charitatis, quod infra se videatur esse fraternitas cum viliore se; fraternitas enim apud eos non originem ducit a Domino ac inde a bono, sed a se, et inde honore et lucro.

Et quod filius Rebeccae ille, quod significet affinitatum conjunctionem, constare potest absque explicatione; Rebecca enim, quae mater Jacobi, et soror Labanis, erat ex qua conjunctio.

3804. Et cucurrit et indicavit patri suo, quod significet agnitionem per interiora vera, constat ex significatione currere et indicare, quod sit affectio notum faciendi, hic ex agnitione; et ex significatione patris sui, quod sit bonum quod Laban; quod per vera interiora, repraesentatur per Rachelem, quae est affectio veri interioris; inde resultat, quod per illa verba significetur agnitio per interiora vera. Cum his ita se habet, bonum, quod Jacob repraesentat, quod est bonum naturalis, sicut omne bonum in genere, cognoscitur et agnoscitur quod sit, non autem quale sit, nisi per vera; bonum enim suum quale accipit a veris, et sic per vera cognoscitur et agnoscitur; bonum enim non fit bonum, quod charitatis vocatur, antequam implantata ei sunt vera; et qualia vera ei implantantur, tale fit

bonum; inde est quod unius bonum, tametsi simillimum apparet, non tamen est sicut alterius, nam bonum in omnibus et singulis, qui in universo terrarum orbe, inde differt; se habet hoc sicut facies humanae, in quibus se utplurimum affectiones effigiant, quod nusquam in universo genere humano dentur prorsus similes; ipsa vera faciunt sicut faciem boni, cujus pulchritudo est a forma veri, sed quod afficit est bonum; tales sunt formae angelicae omnes, et talis foret homo, si in amore in Dominum et in charitate erga proximum ab interiore vita foret; in tales formas est homo creatus, quia in similitudinem et imaginem Dei; et tales formae sunt illi qui regenerati sunt quoad spiritus suos, utcunque apparent quoad corpus. Inde constare potest, quid intelligitur per quod agnoscatur bonum per interiora vera.

3805. Et fuit sicut audivit Laban famam Jacobi filii sororis suae, quod significet agnitionem boni affinis, constat similiter ex illis quae resultant ex significatione vocum illarum in sensu interno; est reciproca agnitio, quae ita describitur. Agitur hic, ut patet, de electione boni, quae electio praecedit conjugium boni et veri.

3806. Et cucurrit obviam ei, quod significet convenientiam; constat ex significatione currere obviam, quod sit convenientia, nam spectat conjunctionem, de qua sequitur; convenientia seu similitudo, ut notum est, conjungit.

3807. Et amplexus eum, quod significet affectionem, constat ex significatione amplecti, quod sit affectio; interior enim affectio in ullum gestum labitur, nam unicuique affectioni sunt gestus in corpore qui correspondent; quod affectioni in communi sit amplexatio, notum est.

3808. Et osculatus eum, quod significet initiationem, constat ex significatione osculari, quod sit conjunctio ex affectione, de qua n: **3573. 3574. 3800**; hic initiatio ad illam conjunctionem, initiatio enim est praecedens conjunctio.

3809. Et adduxit eum ad domum suam, quod significet ad conjunctionem, constat a significatione adducere ad domum, quod sit ad se, ipse enim homo in sensu interno vocatur domus, videatur n: **3128. 3142. 3538**, et hoc ex bono, quod proprie est domus, n: **2233. 2234. 3652. 3720**: hic itaque ad bonum,

quod per Labanem repraesentatur; quapropter per adducere ad domum suam hic significatur conjunctio. Hic in sensu interno plene describitur processus conjunctionis boni naturalis quod Jacob, cum bono collaterali quod Laban; sunt haec quinque, quae processum illum constituunt, nempe mutua agnitio, convenientia, affectio, initiatio et conjunctio; mutua agnitio significata est per quod Rachel cucurrit et indicavit patri suo, et per quod Laban audivit famam Jacobi filii sororis suae, de qua n: 3804. 3805; convenientia per quod Laban cucurrit obviam ei, de qua n: 3806; affectio, per quod Laban amplexus eum, de qua n: 3807; initiatio, per quod osculatus eum, de qua n: 3808; et conjunctio, per quod adduxerit eum ad domum suam, de qua hic.

3810. Et narravit Labani omnia verba illa, quod significet ex veris, nempe agnitio, convenientia, affectio, initiatio et conjunctio, constat ex serie, et quoque ex verbis secundum sensum internum explicatis, a quibus haec clausula; videantur quae mox supra n: 3804, dicta sunt.

3811. Vers: 14. 15. *Et dixit ei Laban, utique os meum, et caro mea tu; et habitavit cum eo mensem dierum. Et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, et servies mihi gratis, indica mihi quid merces tua.* Dixit ei Laban, utique os meum et caro mea tu, significat conjuncta quoad vera et quoad bona: et habitavit cum eo mensem dierum, significat vitae statum novum: et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, significat quia consanguinei ex bono: et servies mihi gratis, indica mihi quid merces tua, significat quod erit medium conjunctionis.

3812. Dixit ei Laban, utique os meum et caro mea tu, quod significet conjuncta quoad vera et quoad bona, constat a significatione os meum et caro mea tu, quod sit conjunctio, antiquis formula fuit dicendi de illis qui ex una domo, aut ex una familia, aut in aliqua cognatione fuerunt, os meum et caro mea, videatur n: 157, inde est, quod per illa verba significetur conjunctio: quod quoad vera et quoad bona, est quia omnis conjunctio spiritualis fit per illa, et omnis conjunctio naturalis se refert ad illa; et praeterea per os et carnem significatur proprium hominis, per Os proprium ejus intellectuale, et per Car-

nem proprium ejus voluntarium, ita per Os proprium quoad verum, nam hoc intellectualis est, et per Carnem proprium quoad bonum, nam hoc voluntatis est, videatur n: 148. 149. Quod proprium in genere concernit, est illud duplex, unum infernale, alterum coeleste; infernale accipit homo ab inferno, coeleste accipit a coelo, hoc est, per coelum a Domino; omne enim malum, et inde falsum, ab inferno influit, et omne bonum et inde verum a Domino: hoc novit homo ex doctrina fidei, sed vix unus inter myriades credit, inde est, quod homo malum, quod influit ab inferno, sibi appropriet seu suum faciat, et quod bonum quod a Domino, non afficiat illum, proinde non imputetur ei: quod homo non credat malum influere ab inferno, et bonum a Domino, est quia in amore sui est, qui amor hoc secum habet, usque adeo, ut indignetur valde, cum dicitur, quod omne influat; inde nunc est, quod omne proprium hominis non sit nisi quam malum, videatur n: 210. 215. 694. 731. 874. 875. 876. 987. 1023. 1044. 1047; at quod homo credat, quod malum ab inferno, et bonum a Domino, est ex eo quod non in amore sui sit, sed in amore erga proximum, et in amore in Dominum, hic amor hoc secum habet; inde est, quod homo a Domino accipiat proprium coeleste, de quo n: 155. 164. 731. 1023. 1044. 1937. 1947. 2882. 2883. 2891. Proprium hoc in utroque sensu significatur per os et carnem: inde est, quod per Ossa in Verbo significetur verum, et in opposito sensu falsum, et per Carnem bonum, et in opposito sensu malum; quod per ossa illud significetur, ex sequentibus locis constare potest; apud Esaiam, „Ducet te Jehovah jugiter, et saturabit in ariditatibus animam tuam, et *Ossa tua expedita reddet*, ut sis sicut hortus irriguus," LVIII: 11. ossa expedita reddere, pro vivificare proprium intellectuale, hoc est, illustrare intelligentia, inde dicitur, ut sis sicut hortus irriguus, quod hortus sit intelligentia, videatur n: 100. 108. 1588. Apud eundem, „Tunc videbitis, et gaudebit cor vestrum, et *Ossa vestra sicut herba germinabunt*," LXVI: 14; Ossa sicut herba germinare, pro simili. Apud Jeremiam, „Albi erant Naziraei prae nive, candidi erant prae lacte, *rubuerunt Ossa prae gemmis*, sapphirus polities eorum; obscurata est prae nigredine forma eorum, non cognoscuntur in plateis, *adhaesit cutis eorum Ossi*

eorum, exaruit, facta est sicut lignum, » Thren: IV: 7. 8. Naziraeus pro homine coelesti, n: 3301; albi prae nive et candidi prae lacte, pro quod in coelesti vero, quod verum quia ex amore boni, dictum quod rubuerunt ossa prae gemmis, albedo et candor praedicantur de vero, n: 3301, rubedo de bono, n: 3300, gemmae de veris quae ex bono, n: 114; per adhaesit cutis ossi eorum, describitur status mutatus quoad coelestia amoris, quod nempe non caro ossi, hoc est, non amplius bonum, tunc enim omne verum fit instar cutis quae adhaeret ossi, exarescit et fit sicut lignum. Apud Ezechielem, « Paraboliza contra domum rebellionis parabolam, et dic ad eos, sic dixit Dominus Jehovih, appone ollam, appone, et etiam infunde in eam aquas, colligendo *frusta ejus* in eam, omne *frustum bonum*, femur et humerum, *electione ossium imple*, electione gregis accipiendo, et etiam *focus ossium* sub illa, etiam *coquantur ossa* in medio ejus, » XXIV: 3. 4. 5. 10; olla pro violentia illata bono et vero, inde vocatur illa urbs sanguinum ibi Vers: 6; frusta, frustum bonum, femur et humerus in illam collecta, sunt carnes, quae sunt bona; electio ossium, qua olla impleta, pro veris; focus ossium pro affectione veri; coquantur ossa in medio ejus, pro violentia illis illata; quod in hac parabola recondita sint arcana, quae Divina, quisque videre potest, tum quod illa nequaquam sciri queant, nisi sciatur quid in sensu interno significatur per ollam, per frusta, femur et humerum, per electionem ossium, per focum ossium, per coqui. Apud Micham, « Nonne vestrum nosse, judicium, odio habentes bonum, et amantes malum, rapientes cutem eorum desuper illis, et *carnem eorum* desuper *ossibus eorum*, qui comederunt *carnem populi mei*, et cutem ejus desuper eis detraxerunt, et *ossa eorum diffregerunt*, ac diviserunt sicut in *ollam*, et sicut *carnem* in medium lebetis, » III: 2. 3, similiter. Apud Ezechielem, « Eduxit me in spiritu Jehovae, et posuit me in medio vallis, quae erat *plena ossibus*; dixit ad me, num vivent *ossa haec*: dixit ad me propheta *super ossibus his*, et dic ad illa, *ossa arida*, audite verbum *Jehovae*; sic dixit Dominus Jehovih *ossibus his*, ecce Ego adducens spiritus in vos, ut vivatis, dabo super vos nervos, et ascendere faciam super vos *Carnem*, et obducam super vos cutem, et dabo in vobis

spiritum ut vivatis. Prophetavi, et *accesserunt Ossa, Os ad Os* suum, vidi cum ecce super illis nervi, et *caro* ascendit, et obducta est super illis cutis superius, et spiritus non erat in illis, et venit in ea spiritus, et revixerunt, et steterunt super pedibus suis," XXXVII: [14] 1 seq: agitur ibi in communi de instauratione Ecclesiae apud gentes, et in particulari de regeneratione hominis, Ossa arida pro proprio intellectuali, quod inanimatum est antequam vitam boni a Domino accipit, per illam animatur seu fit vivum; caro quam Dominus ascendere facit super Ossa est proprium voluntarium, quod proprium coeleste vocatur, ita est bonum; spiritus est vita Domini, quae cum influit in bonum hominis quod ex proprio videtur sibi velle et facere, tunc bonum vivificatur, et ex bono verum, et fit ex Ossibus aridis homo. Apud Davidem, „Dissoluta sunt *omnia Ossa mea,* factum est cor meum sicut cera, numerare possum *omnia Ossa mea,* diviserunt vestes meas sibi, et super vestimentum meum jecerunt sortem," Psalm: XXII: 15. 18. 19, ibi de tentationibus Domini quoad Divina vera, quae propria Domini; et inde vocantur Ossa mea, et quoad Divinum Bonum quod proprium Domini, et inde vocatur cor meum, quod cor sit bonum, videatur n: 3313. 3635; et quia ossa significant vera illa, quae numerare est per ratiocinia et falsa dissipare velle; ideo etiam immediate sequitur, quod diviserint vestes et super vestimentum jecerint sortem, nam vestes etiam sunt vera, sed exteriora, n: 297. 1073. 2576, dividere illas et jacere sortem super vestimentum, simile involvit, ut quoque apud Matthaeum Cap: XXVII: 35. [15] Apud Eundem, „Anima mea exultat in Jehovah, laetetur in salute Ipsius, *omnia Ossa mea dicant,* quis sicut Tu," Psalm: XXXV: 9. 10, manifeste quod Ossa in spirituali sensu sint intellectuale proprium. Apud Eundem, „Audire facies me gaudium et laetitiam, *exultabunt Ossa* contrivisti," Psalm: LI: 10. exultabunt Ossa quae contrivisti, pro recreatione per vera post tentationes. Quia Os significabat proprium intellectuale, seu proprium quoad verum, et in supremo sensu Divinum verum quod Proprium Domini, inde ex statuto Paschatis erat, quod non frangerent Os agni paschalis, de qua re ita apud Mosen, „In domo una comedetur, non educes e domo de carne foras, et *non Os frangetis in eo,*" Exod: XII:

46; et alibi, „Non relinquent de eo usque ad mane, *et Os non frangent de eo,*" Num: IX: 12, Os non frangere, in supremo sensu pro non violare Verum Divinum, et in sensu repraesentativo pro non violare verum cujusvis boni, quale enim boni et forma boni est ex veris, et est verum sustentaculum boni, sicut ossa sunt carnis. Quod Verbum, quod est ipsum verum Divinum, vivificet mortuos, repraesentatum est per quod vir revixerit, et surrexerit super pedes suos, qui conjectus in sepulchrum Elisaei *tangeret Ossa ejus*, 2 Reg: XIII: 21; quod Elisaeus repraesentaverit Dominum quoad Verum Divinum seu verbum, videatur n: 2762. Quod Ossa in opposito sensu significent falsum quod ex proprio, patet ab his locis; apud Jeremiam, „In tempore illo extrahent *Ossa Regum Jehudae,* et *Ossa principum ejus*, et *Ossa sacerdotum*, et *Ossa prophetarum*, et *Ossa habitatorum Hierosolymae* a sepulchris eorum, et expandent ea Soli et Lunae, et omni exercitui coelorum, quae amaverant, et quibus serviverant," VIII: 1. 2. Apud Ezechielem, „Dabo cadavera filiorum Israëlis coram idolis eorum, et *dispergam Ossa vestra* circum altaria vestra," VI: 5. Apud Mosen, „Deus qui eduxit eum ex Aegypto, sicut robora unicornis illi, comedet gentes hostes suos, et *ossa eorum franget* et tela eorum conteret," Num: XXIV: 8. In Libro Secundo Regum, „Joschias Rex confregit statuas, et excidit lucos, et implevit locum eorum *ossibus hominis;* sumsit ossa ex sepulchris, et combussit super altari, ut immundum redderet illud; sacrificavit omnes sacerdotes excelsorum qui ibi super altaribus, et *combussit ossa hominum super iis*," XXIII: 14. 16. 20. Apud Mosen, „Anima quae tetigerit super superficie agri confossum gladio, aut mortuum, aut *os hominis*, aut sepulchrum, immundus erit septem dies," Num: XIX: 16. 18. Quia ossa significant falsa, et sepulchra mala in quibus illa, et quia hypocrisis est malum apparens extrinsecus ut bonum, sed intus est foedum a falsis et prophanis, ideo Dominus ita dicit apud Matthaeum, „Vae vobis Scribae et Pharisaei, *hypocritae,* [16] quia similes vos facitis *sepulchris dealbatis*, quae foris quidem apparent pulchra, intus vero *plena sunt ossibus mortuorum,* et omni immunditie; sic etiam vos foris quidem apparetis hominibus justi, intus vero pleni estis hypocrisi et iniquitate," *XXIII:*

27. 28. Ex his nunc patet, quod per ossa significetur proprium intellectuale tam quoad verum quam quoad falsum.

3813. Quod Carnem attinet, significat illa in sensu supremo Proprium Divini Humani Domini, quod est Divinum Bonum, in sensu respectivo proprium hominis voluntarium vivificatum a Proprio Divini Humani, hoc est, a Divino Bono Ipsius; hoc proprium est quod vocatur proprium coeleste, quod in se est solius Domini appropriatum illis qui in bono sunt et inde in vero, tale proprium est Angelis qui in Coelis, et hominibus qui quoad interiora sua seu quoad spiritum sunt in Regno Domini; at in opposito sensu caro significat proprium hominis voluntarium, quod in se non nisi quam malum est, et quia non vivificatum a Domino vocatur mortuum, et inde homo ille dicitur mortuus. Quod Caro sit in supremo sensu Proprium Divini Humani Domini, ita Divinum Bonum Ipsius, constat a Domini verbis apud Johannem, „Jesus dixit, Ego sum Panis vivens qui e coelo descendit, si quis comederit ex hoc Pane, vivet in aeternum: Panis quem Ego dabo, *Caro mea est*, quam Ego dabo pro mundi vita. Pugnarunt inter se invicem Judaei, dicentes, quomodo potest Hic dare *carnem* ad edendum; dixit ergo illis Jesus, amen, amen, dico vobis, nisi comederitis *carnem Filii hominis*, et biberitis Ipsius sanguinem, non habebitis vitam in vobis ipsis: qui manducat meam Carnem, et bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam, et Ego resuscitabo illum extremo die, *nam Caro mea est vere cibus*, et sanguis meus est vere potus, qui manducat *meam Carnem*, et bibit meum sanguinem, in Me manet, et ego in illo; hic est Panis qui e coelo descendit," VI: 51 ad 58; quod hic Caro sit Proprium Divini Humani Domini, ita Divinum Bonum, manifeste patet, estque illa quae in Sancta Coena vocatur Corpus, quod Corpus ibi seu Caro sit Divinum Bonum, et sanguis Divinum verum, videatur n: 1798. 2165. 2177. 3464. 3735; et quia panis et vinum idem significant cum carne et sanguine, panis nempe Divinum Bonum Domini, et Vinum Divinum Verum Ipsius, ideo haec loco illorum mandata sunt: inde est, quod Dominus dicit, Ego sum Panis vivens, Panis quem ego dabo, Caro mea est, qui manducat meam Carnem, et bibit meum sanguinem, in Me manet et Ego in illo, hic est Panis qui e coe-

lo descendit; comedere quod sit communicari, conjungi, et appropriari, videatur n: 2187. 2343. 3168. 3513 f. 3596: idem repraesentabatur in Ecclesia Judaica, per quod carnem sacrificiorum comederent Aharon, filii ejus, et ipsi qui sacrificabant, ac alii qui mundi erant, et quod hoc sanctum esset, videatur Exod: XII: 7. 8. 9. Cap: XXIX: 30 ad 34. Levit: VII: 15 ad 21. Cap: VIII: 31. Deut: XII: 27. Cap: XVI: 4; quare si immundus comederet de carne illa, exscinderetur e populis suis, Levit: VII: 21; quod haec dicta sint panis, videatur n: 2165; quod Caro illa Caro sanctitatis vocata sit, Jerem: XI: 15. Hag. II: 12, et Caro muneris quae super mensis in Regno Domini, Ezech: XL: 43, ubi de Novo Templo; per quod cultus Domini in Regno Ipsius significari constat. Quod Caro in sensu respectivo sit proprium voluntarium apud hominem a Divino Bono Domini vivificatum, constat quoque ab his locis; apud Ezechielem, „Dabo illis Cor unum; et spiritum novum dabo in medio vestri, et removebo cor lapidis *e carne eorum*, et dabo illis *cor carnis*," XI: 19. Cap: XXXVI: 26, cor lapidis e carne eorum, pro voluntario et proprio non vivificato, cor carnis pro voluntario et proprio vivificato, quod cor sit repraesentativum boni voluntarii, videatur n: 2930. 3313. 3635. Apud Davidem, „Deus, Deus meus Tu, mane quaero Te, sitit anima mea Tibi, desiderat Te *caro mea* in terra Siccitatis, et lassus sine aquis," Psalm: LXIII: 2. Apud Eundem, „Desiderat anima mea erga atria Jehovae, Cor meum et *Caro mea* jubilant erga Deum vivum," Psalm: LXXXIV: 3. [17] Apud Hiobum, „Cognovi Redemptorem meum, vivit, et postremum super pulvere surget, et post cute mea circumdabuntur haec, et ex *Carne mea videbo Deum*, Quem ego videbo mihi, et oculi mei videbunt, et non alius," XIX: 25. 26. 27; cute circumdari pro naturali, quale secum homo post mortem habet, de qua n: 3539; ex carne videre Deum pro ex proprio vivificato, ideo dicit, quem ego videbo mihi, et oculi mei videbunt, et non alius; quia Ecclesiis notum fuit, quod Caro significaret proprium, et Liber Hiobi est liber Ecclesiae Antiquae, n: 3540 f. ita ex significativo de his, ut de pluribus aliis, secundum morem illius temporis, loquutus est: qui itaque inde deducunt, quod ipsum cadaver a quatuor ventis colligetur et resurget, non

sciunt sensum internum Verbi; qui sensum internum norunt, sciunt quod in alteram vitam venturi sint corpore, sed puriori, sunt enim ibi corpora puriora, nam se mutuo vident, inter se mutuo loquuntur, omni sensu quali in corpore gaudent, sed exquisitiori, corpus quod homo circumfert in terra, est pro usibus ibi, ideo consistit ex ossibus et carne, et corpus quod spiritus in altera vita circumfert, est pro usibus ibi, et non consistit ex ossibus et carne, sed ex talibus quae illis correspondent, videatur n: 3726. Quod Caro in opposito sensu significet proprium hominis voluntarium, quod in se non nisi quam malum est, constat ex his locis; apud Esaiam, „Vir *carnem brachii sui* comedent," IX: 19. Apud Eundem, „Cibabo oppressores suos *carne ipsorum*, et sicut musto sanguine eorum inebriabuntur," XLIX: 26. Apud Jeremiam, „Cibabo vos *carne filiorum eorum*, et *carne filiarum eorum*, et vir *carnem socii sui* comedent," XIX: 9. Apud Sachariam, „Reliquae comedent quaelibet *carnem alterius*," XI: 9. [18] Apud Mosen, „Castigabo vos sextuplo propter peccata vestra, et comedatis *carnem filiorum vestrorum*, et *carnem filiarum vestrarum* comedetis," Levit: XXVI: 28, 29; proprium voluntarium seu natura hominis ita describitur, est enim non nisi quam malum et inde falsum, ita odium contra vera et bona, quae significantur per comedere carnem brachii sui, carnem filiorum et filiarum, carnem alterius. Apud Johannem, „Vidi unum angelum stantem in sole, qui clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio coelo, venite et congregamini ad coenam magni Dei, ut comedatis *carnes regum*, et *carnes chiliarchorum*, et *carnes fortium*, et *carnes equorum* et sedentium super illis, et *carnes omnium liberorum* et servorum, et parvorum et magnorum," Apoc: XIX: 17. 18. Ezech: XXXIX: 17. 18. 19. 20; quod per carnes regum, chiliarchorum, fortium, equorum et sedentium super illis, liberorum et servorum, non significentur talia, unicuique constare potest, ita quod per carnes significentur alia, quae hactenus ignota sunt, quod mala quae ex falsis, et mala ex quibus falsa, quae ex proprio voluntario hominis, ex singulis patet. Quia falsum quod ex proprio intellectuali hominis resultat, in sensu interno est sanguis, et malum quod ex proprio voluntario ejus, est caro, Dominus de homine regenerando ita loquitur,

„Quotquot receperunt, dedit illis potestatem, ut filii Dei essent, credentibus in nomen Ipsius, *qui non ex sanguinibus, neque e voluntate carnis,* neque e voluntate viri, sed ex Deo nati sunt," Joh: I: 12. 13: inde est, quod per carnem in genere intelligatur omnis homo, videatur n: 574. 1050 f; nam sive hominem dicas, sive proprium hominis, idem est. Quod per Carnem in supremo sensu significetur Divinum Humanum Domini, patet a loco supra allato, et quoque ab hoc apud Johannem, „*Verbum Caro factum est*, et habitavit in nobis, et vidimus gloriam Ipsius, gloriam sicut unigeniti a Patre," I: 14, ex hac Carne vivificatur omnis caro, hoc est, ex Divino Humano Domini omnis homo, per appropriationem amoris Ipsius, quae appropriatio significatur per comedere Carnem Filii hominis, Joh: VI: 51 ad 58; et per comedere Panem in Sancta Coena, panis enim est corpus seu caro, Matth: XXVI: 26. 27.

3814. Et habitavit cum eo mensem dierum, quod significet vitae statum novum, constat a significatione habitare, quod sit vita, de qua n: 1293. 3384. 3613; et ex significatione mensis dierum, quod sit status novus; quod omnia tempora sint status, videatur n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837. 3254. 3356. 3404, ita anni, menses et dies; quales autem status significent, constat ex numeris eis appositis; cum autem in singulari dicitur annus, mensis, aut dies, significatur integer status, ita finis prioris et principium sequentis, ut quoque in explicationibus passim ostensum, hic itaque per mensem finis prioris status et principium sequentis, ita status novus; ut quoque alibi in Verbo, ut apud Esaiam, „Tandem fiet *de mense* in *mensem* suum, et de sabbatho in sabbathum, veniet omnis caro ad incurvandum se coram Me, dixit Jehovah," LXVI: 23. Apud Johannem, „Ostendit mihi purum fluvium aquae vitae, splendidum sicut crystallum, exeuntem e throno Dei et Agni; in medio plateae ejus et fluvii hinc et illinc arbor vitae faciens fructus duodecim, *juxta mensem quemvis reddens fructum suum,*" Apoc: XXII: 1. 2; juxta mensem quemvis reddens fructum suum, pro novo semper statu quoad boni receptionem, et inde exercitium. Apud Mosen, „Recense filios Levi, juxta domum patris eorum, et juxta familias eorum, omnem masculum, *a filio mensis* et supra recensebis illos. Recense omnem Pri-

mogenitum, masculum filiorum Israëlis a *filio mensis* et supra, et tolle numerum nominum eorum," Num: [III: 15. 40.] XI: 18. 19. 20; quia finis prioris status et principium sequentis, seu novus status, per mensem significabatur, mandatum est ut recensio eorum fieret a filio mensis et supra. Apud Eundem, „Si videris in captivitate mulierem pulchram forma, et desideraveris illam, ut accipias tibi in uxorem, removebit vestem captivitatis suae desuper se, et sedebit in domo tua, et deflebit patrem suum, et matrem suam *Mense dierum*, postea intrabis ad illam, et cognosces illam, et erit tibi in uxorem," Deut: XXI: 11. 13; hic manifeste mensis dierum pro fine status prioris et principio sequentis seu novi.

3815. Et dixit Laban Jacobo, num quia frater meus tu, quod significet quia consanguinei ex bono, constat a repraesentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, et ex repraesentatione Jacobi, quod sit bonum Naturalis, de quibus supra; et a significatione fratris, quod sit bonum, de qua n: 3803, hic consanguineum, quia dicitur a Labane ad Jacobum, proinde a bono ad bonum; omnis etiam consanguinitas originem ducit a bono, nam bonum est amoris; est proximus gradus amoris in linea descendente, qui dicitur consanguineus, et intelligitur in sensu proprio per fratrem: quod in mundo spirituali seu coelo non aliae consanguinitates et affinitates dentur, quam amoris in Dominum, et amoris erga proximum, seu quod idem, quam boni, constare mihi potuit ex eo, quod omnes societates, quae coelum constituunt, et innumerabiles sunt, inter se distinctissimae sint, secundum gradus et differentias amoris et inde fidei, videatur n: 685. 917. 2739. 3612; tum ex eo, quod ibi se mutuo agnoscant non ex quadam affinitate, quae fuerat illis in vita corporis, sed solummodo ex bono et inde vero, non pater filium aut filiam, nec frater fratrem aut sororem, ne quidem maritus uxorem, nisi fuerint in simili bono, conveniunt quidem cum primum in alteram vitam veniunt, sed dissociantur, nam ipsum bonum, seu amor et charitas, determinat et addicit quemcumque suae societati; in societate, in qua unusquisque est, inchoat consanguinitas, et inde progrediuntur affinitates usque ad circuitus.

3816. Et servires mihi gratis, indica mihi quid merces

tua, quod significet quod erit medium conjunctionis, constat a significatione servire gratis, quod sit absque obligatorio; et ex significatione mercedis, quod sit medium conjunctionis; merces aliquoties nominatur in Verbo, et ibi non aliud in sensu interno significat, quam medium conjunctionis; causa est, quia Angeli prorsus nihil audire volunt de Mercede, quod sit propter aliquid apud illos, imo aversantur prorsus ideam mercedis pro aliquo bono seu bene-acto, sciunt enim quod apud unumquemvis, quod proprium seu suum est, non sit nisi malum, et quia ita, quicquid faciunt ex proprio seu suo, contrarium mercedi secum haberet, et quod omne bonum sit ex Domino, et quod influat, et hoc ex sola Misericordia, ita non a se, propter quod de mercede cogitent, imo ipsum bonum non fit bonum, cum de mercede propter id cogitatur, nam finis propter se illico se adjungit, qui finis quantum se adjungit, tantum inducit negationem quod a Domino, et quod a Misericordia, proinde tantum removet influxum, consequenter tantum [19] a se coelum et beatitudinem, quae bono et ejus affectioni inest; affectio boni, seu amor in Dominum et amor erga proximum in se habet beatum et felix, ipsi affectioni et amori hoc inest; ex affectione et ejus beatitudine aliquid facere, et simul propter mercedem, sunt sibi prorsus opposita; inde nunc est, quod Angeli per mercedem, cum ea nominatur in Verbo, non percipiant aliquid mercedis, sed id quod gratis et ex misericordia a Domino illis donatur; at merces pro medio conjunctionis inservit illis qui nondum initiati sunt, qui enim nondum initiati sunt bono et ejus affectioni, hoc est, qui nondum plene regenerati, illi non possunt aliter quam etiam de mercede cogitare, quia bonum quod faciunt non faciunt ex affectione boni, sed ex affectione beati et felicis propter se, et simul ex timore pro inferno; sed cum regeneratur homo, tunc invertitur hoc, et fit affectio boni, quae cum est, non amplius mercedem spectat: hoc illustrari potest ab illis quae in vita civili, qui habet amorem patriae, et in tali affectione erga patriam est, ut sit ei voluptas ex bene velle ei benefacere, is, si ei hoc negaretur, doleret et supplicaret ut ei copia benefaciendi daretur, hoc enim affectionis ejus est, proinde voluptatis et beatitudinis; talis etiam honoratur et ad dignitates evehitur, quia hae sunt illi media pa-

triae inserviendi, tametsi vocantur mercedes; at qui in nulla affectione patriae sunt, sed modo in affectione sui et mundi, ii propter honores et opes faciunt, quas etiam ut fines spectant, tales praeferunt se patriae, seu suum bonum communi bono, et sunt sordidi respective, et usque volunt prae aliis apparere, quod ex sincero amore faciant quod faciunt; at cum de eo apud se cogitant, negant quod aliquis hoc faciat, et mirantur quod aliquis possit: qui tales sunt in vita corporis respective ad patriam, seu publicum ibi, tales etiam sunt respective ad Regnum Domini ibi, sequitur enim unumquemvis affectio ejus seu amor, nam affectio seu amor est vita cujusvis.

3817. Vers: 16. 17. *Et Labani duae filiae, nomen majoris Leah, et nomen minoris Rachel, et oculi Leae debiles, et Rachel erat pulchra forma, et pulchra aspectu.* Labani duae filiae, significat affectiones veri ex bono quod ex stirpe communi: nomen majoris Leah, significat affectionem veri externi cum quali; et nomen minoris Rachel, significat affectionem veri interni cum quali: et oculi Leae debiles, significat affectionem veri externi quoad intellectum ejus quod talis: et Rachel erat pulchra forma et pulchra aspectu, significat affectionem veri interioris quoad spirituale quod talis.

3818. Labani duae filiae, quod significet affectiones veri ex bono quod ex stirpe communi, constat a repraesentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis, sed a latere, de qua n: 3612. 3665. 3778; et a significatione filiarum, quod sint affectiones, de qua n: 2362, hic affectiones veri quae ex bono quod Laban, videatur n: 3793.

3819. Nomen majoris Leah, quod significet affectionem veri externi cum quali, et nomen minoris Rachel, quod significet affectionem veri interni cum quali, constat ex repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi; et Rachelis, quod sit affectio veri interni, de quibus n: 3793; et ex significatione nominis, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; major dicitur Leah, quia verum externum prius dicitur, et minor Rachel, quia verum internum deinceps, seu quod idem, homo prius afficitur externis veris, et deinceps internis, sunt enim externa vera plana internorum, nam sunt communia in quae singularia insinuantur, homo absque idea

communi rei nihil singulare comprehendit, inde est, quod in Verbi sensu literali communia vera sint, in sensu autem interno singularia; illa sunt quae vocantur externa, haec autem interna: et quia vera absque affectione non sunt vera, quia nullius vitae, ideo cum vera externa et interna dicuntur, intelliguntur affectiones illorum.

3820. Et oculi Leae debiles, quod significet affectionem veri externi quoad intellectum ejus quod talis, constat ex repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793, et [ex significatione oculorum, quod sint intellectus, de qua] mox supra n: 2701; et ex significatione debilis, quod sit respective talis. Quod affectiones veri externi sint quoad intellectum debiles, seu quod idem, qui in illis sunt, constare potest ab externis, hoc est, communibus ideis, quae nondum illustratae sunt a singularibus, quod infirmae sint et vacillent, et quasi ad quemcunque ventum ferri, hoc est, ad quamcunque opinionem trahi se patiantur, at cum eaedem illustratae sunt a singularibus, quod firmae evadant, et consistant, nam inde illis essentialia et formalia, quae significantur per pulchram forma et pulchram aspectu, quae Racheli, per quam affectiones interioris veri repraesentantur. Quid externa vera et affectiones eorum, et quid interna vera et eorum affectiones, et quod illae sint debiles oculis respective, et hae pulchrae forma et aspectu, sit pro exemplo, qui in externis veris sunt, modo commune hoc sciunt, *quod pauperibus benefaciendum*, nec sciunt discernere quinam vere pauperes sunt, minus quod per pauperes in Verbo intellecti sint illi qui spiritualiter tales sunt, inde aeque benefaciunt malis quam bonis, non scientes quod benefacere malis sit malefacere bonis, nam sic datur malis copia bonis malefaciendi, quare illi qui in simplici tali zelo sunt, ab astutis et dolosis quam maxime infestantur; at qui in internis veris sunt, sciunt quinam pauperes sunt, et discernunt inter quoscunque, et cuivis secundum quale ejus benefaciunt. Sit quoque pro exemplo, qui in externis veris sunt, modo commune hoc sciunt, *quod amandus proximus*, et credunt quod unusquisque in simili gradu proximus sit, et sic quod unusquisque simili amore amplectendus, et ita se seduci patiuntur; qui autem in internis veris sunt, scient in quo gradu quisque proxi-

mus est, et quod unusquisque in dissimili, inde innumerabilia sciunt prae illis, proinde se non abduci patiuntur a solo nomine proximi, et ad faciendum malum ex persuasione boni, quam inducit nomen. Sit etiam pro exemplo, qui solum in externis veris sunt, putant *quod docti sicut stellae lucebunt in altera vita*, et quod omnes qui in vinea Domini laborarunt, mercedem prae aliis habebunt; at qui in internis veris sunt, sciunt quod per doctos, sapientes et intelligentes, significentur illi qui in bono sunt, utcunque non in aliqua sapientia et intelligentia humana, et quod illi sicut stellae lucebunt, et quod qui in vinea laborant, quisque secundum affectionem boni et veri, ex qua laborat, mercedem obtineant, et quod qui propter se et mundum, hoc est, propter excellentiam sui et opulentiam laborant, mercedem suam habeant in vita corporis, sed in altera vita sors illis sit cum malis ibi, Matth: VII: 22. 23: inde patet, quam debiles intellectu sunt illi, qui solum in externis veris, et quod interna vera, sint quae essentiam et formam illis dant, et quoque qualificant bonum apud illos. At usque qui in externis veris sunt, et simul in simplici bono, cum in mundo vivunt, illi in altera vita interna vera, et inde sapientiam recipiunt, nam ex simplici bono in statu et facultate sunt illa recipiendi.

3821. Et Rachel erat pulchra forma et pulchra aspectu, quod significet affectionem veri interioris quoad spirituale, quod [20] talis, constat ex illis quae mox supra dicta sunt; per formam significatur essentia, et per aspectum pulchritudo inde.

3822. Vers: 18. 19. 20. *Et amabat Jacob Rachelem, et dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore. Et dixit Laban, bonum dare me illam tibi, prae dare me illam viro alii, mane cum me. Et servivit Jacob pro Rachele septem annis; et fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam.* Amabat Jacob Rachelem, significat boni amorem erga verum internum: et dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore, significat studium, et tunc statum sanctum ut cum interno vero conjungeretur: et dixit Laban, bonum dare me illam tibi prae dare me illam viro alii, mane mecum, significat medium conjunctionis per verum interius cum illo bono: et servivit Jacob pro Rachele septem annis,

significat effectum: et fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam, significat statum amoris.

3823. Amabat Jacob Rachelem, quod significet boni amorem erga verum internum, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua n: 3599. 3659. 3775; et ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interni, de qua n: 3793. 3819, hic verum internum conjungendum bono naturalis, pro qua conjunctione amor.

3824. Et dixit, serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore, quod significet studium et tunc statum sanctum ut cum interno vero conjungeretur, constat a significatione servire, quod sit studium; a significatione septem, quod sit sanctum, de qua n: 395. 433. 716. 881; et ex significatione annorum, quod sint status, de qua n: 487. 488. 493. 893, quod sit propter conjunctionem, constat; inde patet, quod per serviam tibi septem annis pro Rachele filia tua minore, significetur studium et tunc status sanctus ut cum interno vero conjungeretur. Interna vera conjungi naturali dicuntur, cum discuntur, agnoscuntur et creduntur; in naturali hominis seu in hujus memoria sunt vera tam externa quam interna, et ibi ut scientifica doctrinalia, sed non prius conjuncta sunt, quam cum homo illis propter usum vitae afficitur, seu propter vitam amantur, nam tunc bonum illis copulatur, per quod conjunguntur cum rationali, proinde cum interno homine: per hanc viam est influxus vitae in illa a Domino.

3825. Et dixit Laban, bonum dare me illam tibi prae dare me illam viro alii, mane mecum, quod significet medium conjunctionis per verum interius cum illo bono, constat ex significatione mercedis, de qua hic respondetur et illis verbis affirmatur, quod sit medium conjunctionis, de qua n: 3816; quod Rachel, quae hic est [*illam,* sit] verum interius, et quod Jacob qui hic est *tibi*, sit bonum, prius ostensum est. Quod conjunctionem boni quod Jacob cum bono quod Laban, per verum interius quod Rachel, attinet, est arcanum, quod ad captum non facile describi potest, clara idea utriusque boni, tum quoque affectionis veri interioris, prius habenda est, intellectus omnis rei etiam secundum ideas est, nullus si nulla ejus idea, obscurus si obscura, perversus si perversa, clarus si clara; et quo-

que secundum affectiones, per quas idea etiamsi clara quoque variatur; paucis usque dicendum, apud omnem hominem qui regeneratur, bonum ejus naturalis, quale hic repraesentatur per Jacobum, conjungitur primum cum bono, quale hic repraesentatur per Labanem, per affectionem veri interioris, quae hic repraesentatur per Rachelem, et postea cum bono Rationalis et vero ejus, quae sunt Jischakus et Rebecca; per primam illam conjunctionem est homo in statu recipiendi vera interna seu spiritualia, quae sunt media conjunctionis Naturalis cum Rationali, seu Externi hominis cum Interno.

3826. Et servivit Jacob pro Rachele septem annis, quod significet effectum, constat ex significatione horum verborum, quod sit studium et tunc status sanctus ut cum interno vero conjungeretur, de qua supra n: 3824, hic quod sit effectus ejus rei, patet.

3827. Et fuerunt in oculis ejus sicut dies aliqui in amando illo eam, quod significet statum amoris, quod nempe absque taedio, constat ex significatione esse in oculis ejus, quod sit ita apparere; ex significatione dierum, quod sint status, de qua n: 893. 2788. 3462. 3785; inde sicut dies aliqui in amando illo eam, est status amoris; cum homo est in statu amoris seu affectionis coelestis, tunc est in statu angelico, nempe non quasi in tempore, si non affectioni illi inest impatientia, haec enim est affectio corporea, in qua quantum est homo, tantum est in tempore, sed quantum non simul in illa, tantum non est in tempore: hoc patet in quadam imagine a jucundis et laetis quae sunt affectionis seu amoris, quod, cum homo in his est, non appareat ei tempus, est enim in interno homine tunc; per affectionem genuini amoris abstrahitur homo a corporeis et mundanis, nam elevatur mens ejus versus coelum, ita abstrahitur ab illis quae sunt temporis: tempus enim apparens quid est ex reflexione super illa quae non affectionis seu amoris sunt, ita quae taedii: inde etiam patet, quid significat, quod septem anni fuerint in oculis ejus, sicut dies aliqui in amando illo eam.

3828. Vers: 21. 22. 23. 24. *Et dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, quia impleti dies mei, et veniam ad illam. Et collegit Laban omnes viros loci, et fecit convivium. Et fuit in vespera, et accepit Leam filiam suam, et adduxit illam ad*

eum, et venit ad illam. Et dedit Laban illi Silpam ancillam suam Leae filiae suae ancillam. Dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, significat quod a bono communi nunc conjunctio cum affectione veri interioris: quia impleti dies mei, ut veniam ad illam, significat quod nunc status: et collegit Laban omnes viros loci, significat omnia vera illius status: et fecit convivium, significat initiationem: et fuit in vespera, significat statum adhuc obscurum: et accepit Leam filiam suam, et adduxit illam ad eum, et venit ad illam, significat quod solum conjunctio adhuc esset cum affectione veri externi: et dedit Laban illi Silpam ancillam suam Leae filiae suae ancillam, significat externas affectiones seu externa vincula quae media inservientia.

3829. Dixit Jacob ad Labanem, da mulierem meam, quod significet quod a bono communi nunc conjunctio cum affectione veri interioris, constat a repraesentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua prius, hic bonum commune, quia quae Naturalis sunt, communia respective sunt, sunt enim innumerabilia quae ab Interno homine influunt in Naturalem seu Externum, quae in hoc apparent ut commune unum, et adhuc magis antequam particularia communium recepta sunt, ut hic; inde est, quod bonum, quod per Jacobum repraesentatur, nunc dicatur bonum commune; quod sit conjunctio cum affectione veri interioris, [patet,] nam Rachel, quae hic est mulier mea, repraesentat affectionem veri interioris, ut supra ostensum.

3830. Quia impleti dies mei ut veniam ad illam, quod significet quod nunc status, constat a significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3786; quod impleti sint dies, ut veniam ad illam, significet quod status ille nunc sit, patet absque explicatione.

3831. Et collegit Laban omnes viros loci, quod significet omnia vera illius status, constat a significatione virorum, quod sint vera, de qua n: 3134; et a significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387.

3832. Et fecit convivium, quod significet initiationem, constat a significatione convivii, quod sit appropriatio et conjunctio, de qua n: 3596, hic initiatio, quia haec praecedit conjunctionem, ac spondet et testatur eam: Convivia quae anti-

quitus fiebant apud illos qui in significativis et repraesentativis fuerunt, non aliud significabant quam initiationem in amorem mutuum, qui charitatis; et convivia nuptialia initiationem in amorem conjugialem, et convivia sancta initiationem in amorem Spiritualem et coelestem, et hoc ex causa, quia per convivari seu comedere et bibere significabatur appropriatio et conjunctio, ut n: 3734 [21] ostensum est; quia haec significabantur, etiam Dominus in tali sensu dixit, „Quod multi ab oriente usque et occidente venient, et *accumbent* cum Abrahamo, Isaco et Jacobo, in Regno coelorum," Matth: VIII: 11: et alibi ad discipulos, „*Ut comedatis et bibatis super mensa mea* in Regno meo," Luc: XXII: 30: et cum instituit Sanctam Coenam, dixit, „Dico vobis quod non *bibiturus* sim a nunc ex hoc genimine vitis usque ad diem illum, *quando id bibero vobiscum novum in Regno Patris mei*," Matth: XXVI: 29; quisque videre potest, quod per accumbere, comedere, et bibere in Regno Domini, non significetur accumbere, comedere, et bibere, sed quod tale quod ibi est, nempe quod appropriatio boni amoris et veri fidei per illa intelligatur, ita quod illud, quod cibus spiritualis et cibus coelestis vocatur; manifeste quoque ex illis verbis patet, quod sensus internus illis, quae Dominus loquutus est, insit, et quod absque intellectu ejus non sciri possit, quid sit cum Abrahamo, Isaco et Jacobo accumbere, super mensa in Regno Domini comedere et bibere, et ex genimine illius vitis cum illis bibere in Regno Patris; imo nec sciri possit, quid per comedere panem et bibere vinum in Sancta Coena intelligatur.

3833. Et fuit in vespera, quod significet statum adhuc obscurum, constat a significatione vesperae, quod sit status obscurus, de qua n: 3056; etiam convivia, quae in vespera fiebant, seu coenae, nec aliud apud Antiquos, qui in ritualibus congruis fuerunt, significabant, quam statum initiationis qui praecedit conjunctionem, qui status est obscurus respective ad statum conjunctionis; cum enim initiatur homo in verum et inde in bonum, est ei omne, quod tunc discit, obscurum, at cum conjungitur ei bonum et inde spectat verum, tunc fit ei clarum, et hoc successive magis et magis, non enim tunc amplius in dubio est, num sit, aut num ita sit, sed novit quod sit,

et quod ita sit; cum homo in hoc statu est, tunc innumerabilia scire incipit, procedet enim tunc a bono et vero, quae credit et percipit, quasi a centro ad peripherias, et quantum procedit, tantum illa quae circumcirca sunt, videt, et successive adhuc extensius, continue enim terminos educit et dilatat; et quoque dein a quavis re in spatio intra terminos inchoat, et inde ut ex novis centris novas peripherias educit, sic porro; inde lux veri a bono in immensum crescit, et fit sicut continuum lucidum, nam in luce coeli tunc est quae a Domino: at qui in dubio sunt, et disquirunt num sit, et num ita sit, illis innumerabilia illa, imo indefinita ne hilum apparent, sunt eis omnia et singula prorsus obscura, et spectantur illa vix ut unum quod sit, sed ut unum quod non sciunt num sit; in tali statu est sapientia et intelligentia humana hodie, posse ingeniose ratiocinari num sit, sapientis est, et ratiocinari quod non sit, adhuc magis sapientis est: ut pro exemplo, num detur sensus internus Verbi quem vocant mysticum, antequam hoc creditur, ne hilum de innumerabilibus illis scire possunt, quae in sensu interno sunt, quae tot sunt, ut universum coelum cum infinita varietate impleant: sit etiam pro exemplo, qui ratiocinatur de Providentia Divina, num sit modo universalis, et non in singularibus, ille nec scire potest innumerabilia illa arcana quae Providentiae sunt, quae tot sunt, quot contingentia usque a cujusvis primo vitae ad ultimum, aque mundi creatione ad ejus finem, imo quae in aeternum: sit quoque pro exemplo, qui ratiocinatur num aliquis in bono possit esse, quia voluntas hominis radicitus depravata est, is nusquam scire potest omnia illa arcana quae regenerationis sunt, et ne quidem quod nova voluntas implantetur a Domino, et hujus rei arcana; ita in omnibus reliquis: inde sciri potest, in quali obscuro sunt illi, qui tales sunt, et quod ne quidem primum limen sapientiae videant, minus id tangant.

3834. Et accepit Leam filiam suam, et adduxit *illam ad eum*, et venit ad illam, quod significet quod solum conjunctio adhuc esset cum affectione veri externi, constat ex repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819; adducere illam ad eum quod sit conjunctio qualis conjugialis, patet. Haec ita se habent, qui in affectione veri interni est, hoc est, qui in desiderio sciendi arcana interiora *Regni*

Domini, principio non illa ei conjuncta sunt, tametsi illa scit, et quandoque tametsi illa agnoscit et quasi credit, sunt enim adhuc affectiones mundanae et corporeae quae adsunt, et quae faciunt ut quidem illa accipiat et quasi credat, sed quantum illae affectiones adsunt, tantum vera illa non conjungi possunt; est solum affectio veri ex bono, et affectio boni, quae applicat illa sibi, quantum homo in his affectionibus est, tantum vera interiora ei conjunguntur, nam vera sunt vasa recipientia boni; Dominus enim providet, ne coelestia et spiritualia vera, qualia sunt omnia interiora vera, conjungantur affectionibus aliis quam genuinis; inde est, quod communis affectio veri ex bono praecedat, et vera quae ei insinuantur, non sint nisi communia vera; status veri se prorsus habent secundum status boni, seu status fidei secundum statum charitatis; ut pro exemplo, mali etiam possunt scire, quod Dominus regat universum coelum, tum quod coelum sit amor mutuus et amor in Dominum, ut et quod inde illis conjunctio cum Domino, et inde illis sapientia, et quoque inde illis felicitas, imo possunt in persuasione esse quod ita sit, at usque non verum fidei, et minus adhuc bonum amoris illis conjuncta sunt, ex vita cognoscitur num conjuncta sunt, sicut arbor ex fructu; se habet hoc sicut uvae in quibus nulli nuclei, quae cum in terram utcunque foecundam demittuntur, in fimum fatbiscunt; et se habet sicut lumen fatuum noctu, quod veniente sole illico dissipatur: sed de hac re plura, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus dicentur.

3835. Et dedit Laban illi Silpam ancillam suam Leae filiae suae ancillam, quod significet externas affectiones, seu externa vincula, quae media inservientia, constat ex significatione ancillae, quod sint affectiones externae, de qua n: 1895. 2567; quod dederit Laban, significat quod sint ex bono communis stirpis collaterali, inde enim tales affectiones sunt: vocantur illae vincula externa, quia omnes affectiones sunt vincula, videatur n: 1077. 1080. 1835. 1944, nam nihil aliud tenet hominem in vinculis, quam affectio ejus; affectio cujusvis non quidem apparet ei ut vinculum, sed usque ita vocatur, ex eo quod regat hominem ac teneat illum sibi vinctum; affectiones autem internae vocantur vincula interna, sicut affectiones veri et boni vincula conscientiae; his correspondent vincula externa seu af-

fectiones externae, nam omne internum habet correspondens externum: quia per externa introducitur homo, qui regeneratur, ad interna, et hic de statu illo agitur, ideo hic memoratur, quod ancilla Labanis data sit Leae filiae in ancillam, quibus significatur, quod tales affectiones quae pro mediis inserviunt, quae quod extimae fuerint, quales sunt illae quae vocantur affectiones corporis, patet ex eo quod per Leam repraesententur affectiones veri externi: sed de his quoque, ex Divina Domini Misericordia, plura alibi.

3836. Vers: 25. 26. *Et fuit in mane, et ecce illa Leah, et dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, nonne pro Rachele servivi cum te, et quare fraudasti me? Et dixit Laban; non fit ita in loco nostro, dare minorem ante primogenitam.* Fuit in mane, significat illustrationem in illo statu: et ecce illa Leah, significat quod conjunctio cum vero externo: et dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, significat indignationem: nonne pro Rachele servivi cum te, significat quod studium esset pro affectione veri interni: et quare fraudasti me, significat indignationem majorem: et dixit Laban, non fit ita in loco nostro, significat quod non talis sit status: dare minorem ante primogenitam, significat [22] ut affectio veri interioris praecedat affectioni veri externi.

3837. Fuit in mane, quod significet illustrationem in illo statu, constat a significatione mane, quod sit illustratio, de qua n: 3458. 3723, et quia omne tempus significat statum, n: 2625. 2788. 2837. 3356, sic etiam tempus matutinum seu mane: illustratio spectat id quod mox sequitur, nempe quod agnoverit, quod conjunctio modo esset cum vero externo.

3838. Et ecce Leah, quod significet quod conjunctio cum vero externo, constat a repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819, cum qua quod conjunctio significetur, patet, quia illa erat quae pro Rachele data erat in mulierem; quid haec involvunt, constare potest ab illis, quae de conjunctione cum veris externis prius quam cum veris internis supra n: 3834, dicta sunt, et ab illis quae infra ad n: 3843, dicentur.

3839. Et dixit ad Laban, quid hoc fecisti mihi, quod significet indignationem, constat ex affectione in his verbis, et in

illis quae sequuntur, quod sit indignationis, patet, quae secundum seriem historicam in illa verba cadit; sunt bina, quae sensum internum Verbi constituunt, nempe affectiones et res; affectiones quae in verbis Verbi latent, non patent coram homine, sed intime ibi reconditae sunt, nec patere possunt, quia homo, dum in corpore vivit, in mundanis et corporeis affectionibus est, quae commune non habent cum illis affectionibus, quae in sensu interno Verbi, sunt enim ibi affectiones amoris spiritualis et coelestis, quas homo eo minus percipere potest, quia pauci sunt qui in illis sunt, et illi pauci sunt plerique simplices, qui super affectiones reflectere non possunt; reliqui ne quidem sciunt, quid genuina affectio; affectiones illae in charitate erga proximum, et in amore in Deum sunt, qui in illis non sunt, credunt quod non sint aliquid, cum tamen hae affectiones implent universum coelum, et hoc cum varietate ineffabili: tales affectiones sunt cum illarum varietatibus, quae reconditae sunt in sensu interno Verbi, et ibi sunt non solum in unaquavis serie, sed etiam in unaquavis voce, imo in unaquavis jota, et elucent coram angelis, cum Verbum legitur ab illis qui in simplici bono, et simul in innocentia sunt, et hoc, ut dictum, cum indefinita varietate: sunt imprimis binae affectiones quae e Verbo coram angelis elucent, nempe affectiones veri et affectiones boni, affectiones veri coram angelis spiritualibus, et affectiones boni coram angelis coelestibus, hae; nempe affectiones boni, quae sunt amoris in Dominum, sunt coram homine prorsus ineffabiles, inde etiam sunt incomprehensibiles, at affectiones veri, quae sunt amoris mutui, quoad communissima aliquatenus comprehendi possunt, sed solum ab illis qui in amore genuino mutuo sunt, et hoc non ex quadam perceptione interna nisi obscura; ut pro exemplo, affectio indignationis, de qua hic, homo qui non novit quid affectio charitatis ex eo, quod in illa non sit, non aliam ideam de illa habere potest, quam talis indignationis, qualis est apud hominem, cum ei malum fit, quae est indignatio irae, sed talis indignatio non est apud angelos, sed est indignatio prorsus alia, quae non irae est, sed zeli, in qua nihil mali inest, et tam longe abest ab odio, aut vindicta, aut a retributione mali pro malo, quantum abest coelum ab inferno, nam scaturit ex bono; sed qualis illa est, non potest, ut dictum, aliquibus verbis ex-

primi: similiter se habet cum reliquis affectionibus, quae ex bono et vero sunt, et quae boni et veri sunt. Hoc quoque patet ab eo, quod angeli sint modo in finibus, et in finium usibus, n: 1317. 1645. 3645; fines non aliud sunt quam amores seu affectiones, n: 1317. 1568. 1571. 1909. 3425. 3796, nam quod homo amat, hoc pro fine habet; et quia ita, sunt in affectionibus rerum, quae in Verbo, et hoc cum omni varietate secundum affectionum genera in quibus angeli sunt; inde satis constare potest, quam sanctum sit Verbum, nam amori Divino seu amori qui a Divino inest sanctitas, et inde rebus quae ibi.

3840. Nonne pro Rachele servivi cum te, quod significet quod studium esset pro affectione veri interni, constat ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interni, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; et a significatione servire, quod sit studium, de [23] qua n: 3824.

3841. Et quare fraudasti me, quod significet indignationem majorem, constare potest ab illis, quae mox supra n: 3839, dicta sunt.

3842. Et dixit Laban, non fit ita in loco nostro, quod significet quod non talis sit status, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 1273. 1274. 1275. 1377. 2025. 2837. 3356. 3387; inde patet, quod non ita fit in loco nostro, significet quod non talis sit status.

3843. Dare minorem ante primogenitam, quod significet ut affectio veri interioris praecedat affectioni veri externi, constat a repraesentatione Rachelis, quae hic est minor, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; et ex repraesentatione Leae, quae hic est primogenita, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819; inde patet, quod per dare minorem ante primogenitam, significetur, ut affectio veri interioris praecedat affectioni veri externi: haec quomodo se habent, supra n: 3834 paucis explicata sunt, et porro ab his; qui non statum hominis novit, is credere potest, quod conjunctio detur cum veris non modo externis, sed etiam cum internis, cum illa et haec novit, seu cum illa et haec in memoria sua habet; sed usque non est conjunctio, priusquam vivit secundum illa, nam vita manifestat conjunctionem; se habet hoc sicut omne quod implantatur homini a pueritia, hoc non fit ejus

proprium, priusquam agit secundum id, et hoc ex affectione, imbuit enim tunc ejus voluntatem, et in actum non magis ex scientia seu doctrina mittitur, sed ex jucundo quodam ei ignoto, et quasi ex indole aut natura; unusquisque enim indolem sibi comparat per frequentem usum seu habitum, et hunc ex illis quae didicit: hoc fieri non potest, priusquam illa, quae per doctrinas hausit, ab Externo homine insinuata sunt interiori, cum enim in interiori homine sunt, tunc non magis ex memoria sed ex indole agit, tandem ita ut sponte fluant in actum, inscripta enim tunc sunt memoriae interiori hominis, et quae ex hoc prodeunt, apparent sicut innata; ut constare potest a linguis, quas homo in pueritia hausit, tum a facultate ratiocinandi, et quoque a conscientia: inde patet, quod vera doctrinae etiam interiora, non sint conjuncta homini, priusquam vitae sunt. Sed de his, ex Divina Domini misericordia, alibi plura dicentur.

3844. Vers. 27. 28. 29. 30. *Imple septimanam hanc, et dabimus tibi etiam illam in servitium, quod servias cum me adhuc septem annis aliis. Et fecit Jacob ita, et implevit septimanam hanc; et dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem. Et dedit Laban Racheli filiae suae Bilham ancillam suam illi ad ancillam. Et venit etiam ad Rachelem, et amavit etiam Rachelem prae Leah; et servivit cum eo adhuc septem annis aliis.* Imple septimanam hanc, significat studii successionem: et dabimus etiam illam in servitium quod servias cum me adhuc septem annis aliis, significat quod tunc status plenus studii: et fecit Jacob ita, et implevit septimanam hanc, significat effectum illorum: et dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem, significat tunc conjunctionem boni cum affectione veri interioris: et dedit Laban Racheli filiae suae Bilham ancillam suam illi ad ancillam, significat exteriores affectiones quae vincula seu media inservientia: et venit etiam ad Rachelem, significat conjunctionem cum affectione veri interni: et amavit etiam Rachelem prae Leah, significat amorem veri interni prae vero externo: et servivit cum eo adhuc septem annis aliis, significat studium sanctum.

3845. Imple septimanam hanc, quod significet adhuc studii successionem, constat a significatione implere, quod hic sit servire, seu implere serviendo, ita quod sit studium, de qua

n: 3824; et a significatione septimanae, quod sit status et quoque integra periodus, de qua n: 728. 2044, hic itaque status et periodus sequens, proinde successivum: se habet cum significatione septimanae sicut cum significatione mensis, de qua n: 3814, quod, cum in singulari nominatur, sit finis status prioris et principium status sequentis, ita status novus, quem implere est a principio ad finem: quod septimana, sicut omnia tempora in specie, sit status et quoque periodus, est quia omnes status etiam suas periodos habent, hoc est, suum principium, successivum et finem, ast haec non ut tempora percipiuntur in altera vita, sed ut status et eorum volutiones. Hic manifeste patet, quid per septimanam ab Antiquis intellectum sit, nempe in proprio sensu omnis periodus distincta in septem, sive dierum fuerit, sive annorum, sive saeculorum, ita sive magna fuerit sive parva, hic quod sit periodus septem annorum patet; et quia septem apud illos significabant sanctum, n: 84 ad 87. 395. 433. 716. 881, septimana inde significabat sanctam periodum, et quoque sanctum periodi.

3846. Et dabimus tibi etiam illam in servitium quod servias cum me adhuc septem annis aliis, quod significet quod tunc status plenus studii, constat ex significatione servitii et servire, quod sit studium, de qua n: 3824; et a significatione septem annorum, quod sit idem cum septimana, nempe status et integra periodus, ut mox supra n: 3845, ita status plenus, qui quoque sanctus, ut n: 3824: per dabimus tibi etiam illam, significatur quod tunc conjunctio cum affectione veri interni. Quod servire sit studium in sensu interno, est quia labor qui est Externi hominis, est studium in interno; inde studium vocatur mentis labor.

3847. Et fecit Jacob ita, et implevit septimanam hanc, quod significet effectum illorum, constat a significatione implere septimanam, quod sit studii successio, ut supra n: 3845, hic quod sit effectus ejus patet.

3848. Et dedit ei Rachelem filiam suam ei in mulierem, quod significet tunc conjunctionem boni cum affectione veri interioris, constat a repraesentatione Jacobi, quod sit bonum Naturalis, de qua prius; ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua etiam prius; quod dare in mu-

Kerem, sit conjunctio, patet. Quia omnis conjunctio boni cum vero primum apparenter procedit ab exterioribus ad interiora ordine, et tandem ad intima, ideo hic dicitur affectio veri interioris, ipsa enim affectio quae est veri, influit a bono: conjunctio boni cum affectione veri interni, est tunc primum, quando bonum Naturalis conjungitur vero Rationali, et per hoc Bono Rationali; haec conjunctio repraesentatur per Jacobum post partum duodecim filiorum, cum rediit ad domum matris et patris sui, de qua re in sequentibus.

3849. Et dedit Laban Racheli filiae suae Bilham ancillam suam illi ad ancillam, quod significet exteriores affectiones, quae vincula seu media inservientia, constat ex illis quae supra n: 3835, dicta sunt: quod per Bilham ancillam significentur exteriores affectiones, et per Silpam ancillam Leae, externae affectiones, est quia per Rachelem repraesentatur affectio veri interni, et per Leam affectio veri externi: exteriores affectiones sunt affectiones naturales inservientes internis. Quod affectiones illae sint media inservientia conjunctioni veri cum bono, inde est, quia nihil quod doctrinae est, imo nec quicquam quod scientiae est, intrare possit apud hominem, nisi per affectiones; in affectionibus enim est vita, non autem in veris doctrinae ac scientiae absque illis; quod ita sit, patet manifeste; absque affectione enim ne quidem cogitare potest homo, imo nec potest ullam vocem eloqui, qui attendit, percipiet quod vox absque affectione sit quasi vox automati, ita modo sonus absque vita, et quantum affectionis et quale affectionis inest, tantum vitae et tale vitae insit; inde patet, quid vera sunt absque bono, et quod veris insit affectio ex bono; idem quoque scire potest ab intellectu hominis quod nullus sit, nisi ei voluntas insit, vita enim intellectus est ex voluntate; inde quoque patet, quid vera absque bono, quod nempe nulla sint, et quod a bono trahant suam vitam, nam ad intellectualem partem pertinent vera, et ad voluntariam bonum; judicare inde quisque potest, quid fides sit quae veri, absque charitate quae boni, et quod fidei vera absque charitatis bono mortua sint, nam, ut dictum, quantum affectionis et quale affectionis veris inest, tantum vitae et tale vitae inest: sed quod vera usque animata appareant tametsi non est bonum charitatis, est ex affectionibus amoris sui et mundi,

quae non aliam vitam habent, quam quae in spirituali sensu vocatur mors, et est vita infernalis. Affectio dicitur, et per illam intelligitur amoris continuum. Ex his nunc constare potest, quod affectiones sint media inservientia conjunctioni veri cum bono; et quod affectiones sint, quae introducunt vera, et quoque quae disponunt vera in ordinem, affectiones genuinae, quae sunt amoris in Dominum et amoris erga proximum, in ordinem coelestem, at affectiones malae, quae sunt amoris sui et mundi, in ordinem infernalem, hoc est, in oppositum ordini coelesti. Extimae affectiones sunt quae sunt corporis, et vocantur appetitus et voluptates; quae proxime interiores sunt, sunt animi, et vocantur affectiones naturales; internae autem sunt mentis rationalis, et vocantur affectiones spirituales; ad has affectiones, nempe ad mentis spirituales, introducuntur vera quae sunt doctrinalium, per affectiones exteriores et extimas, seu per naturales et corporeas; hae inde sunt media inservientia, et significantur per ancillas datas Racheli, et datas Leae, a Labane: quod illae Labanis ancillae dicantur, significat quod originem duxerint a bono quod per Labanem repraesentatur, de quo bono prius actum est; vera enim quae primum discuntur, non per affectiones alias primum insinuari possunt, affectiones genuinae tempore veniunt, nec nisi quam cum homo ex bono agit.

3850. Et venit etiam ad Rachelem, quod significet conjunctionem cum affectione veri interni, constat a significatione venire ad, quod sit conjungi; et a repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interni, de qua prius.

3851. Et amavit etiam Rachelem prae Leah, quod significet amorem veri interni prae vero externo, constat a repraesentatione utriusque, quod Rachel sit verum internum, et Leah verum externum; quid verum internum et quid verum externum, videatur n: 3820.

3852. Et servivit cum eo adhuc septem annis aliis, quod significet studium sanctum, constat a significatione servire, quod sit studium, de qua n: 3824. 3846; et a significatione septem, quod sit sanctum, de qua n: 395. 433. 716. 881. 3824; studium sanctum dicitur studium per quod interna vera conjunguntur bono, nam interna vera spectant omnia Dominum, et conjunguntur per amorem in Ipsum, amor hic est ipsum sanctum.

3853. Vers: 31. *Et vidit Jehovah quod exosa Leah, et aperuit uterum illius, et Rachel sterilis.* Vidit Jehovah, significat praevidentiam et providentiam Domini: quod exosa Leah, significat quod affectio veri externi non ita chara quia longius a Divino: et aperuit uterum illius, significat quod inde doctrinae Ecclesiarum: et Rachel sterilis, significat quod interiora vera non reciperentur.

3854. Vidit Jehovah, quod significet praevidentiam et providentiam Domini, constat a significatione videre, cum praedicatur de Domino, quod sit praevidentia et providentia, de qua in sequente Versu, ubi de Ruben, qui a videre dictus est; quod Jehovah sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 1793. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035. Quod Praevidentiam et Providentiam in genere attinet, est Praevidentia respective ad hominem, Providentia respective ad Dominum; praevidit Dominus ab aeterno quale Genus humanum futurum, et quales singuli in genere humano, et quod malum continue cresceret, tandem ita, ut homo ex se rueret ad infernum, quapropter providit Dominus non solum media, per quae ab inferno flecti posset, et duci ad coelum, sed etiam ex Providentia continue flectit et ducit; praevidit etiam Dominus, quod nusquam aliquod bonum radicari posset apud hominem, nisi in libero ejus, nam quod radicatur in non libero, ad primum mali adventum, et ad primum tentationis, dissipatur; hoc praevidit Dominus, et quoque quod sic homo a semet seu a suo libero, ad profundissimum infernum vellet, quapropter providet Dominus, quod, si non se duci pateretur in libero ad coelum, usque flecteretur ad infernum mitius, at si se duci pateretur in libero ad bonum, quod ad coelum: inde patet, quid Praevidentia et Providentia, et quod quae praevidentur, ita provideantur: inde constare potest, quantum homo errat, qui credit, quod Dominus non singularissima apud hominem praeviderit et videat, et quod non in singularissimis praevideat et ducat, cum tamen ita se habet, quod praevidentia et providentia Domini sit in omnium minutissimis singularissimorum apud hominem, et in tam minutissimis, ut impossibile sit aliqua cogitatione comprehendere unum myriadis myriadum illorum; unumquodvis enim minimum momentum vitae hominis habet seriem consequentiarum continuam in

aeternum, est enim unumquodvis ut principium novum sequentium, et sic omnia et singula momenta vitae tam intellectus quam voluntatis ejus; et quia Dominus ab aeterno praevidit, qualis futurus, et qualis in aeternum, constat quod Providentia in singularissimis adsit, quae regit et flectit, ut dictum, ut talis sit, et hoc per continuam moderationem liberi ejus: sed de hac re, ex Divina Domini Misericordia, plura in sequentibus dicentur.

3855. Quod exosa Leah, quod significet quod affectio veri externi non ita chara quia longius a Divino, constat a significatione exosae, quod sit non chara; et ex repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi, de qua prius: quod vera externa a Divino remotiora sint, quam interna, constare potest ex eo, quod externa existant ab internis, sunt enim externa imagines et formae ex myriadibus internorum compositae, quae ut unum apparent; et quia externa talia sunt, longius a Divino sunt, nam Divinum est supra intimum seu in supremo; influit Dominus e supremo in intima hominis, et per haec in ejus interiora, et per haec iterum in externa, ita mediate, et praeterea etiam immediate: et quia externa sunt longius a Divino, ideo etiam inordinata sunt respective, nec ita in ordinem se redigi patiuntur sicut interna; se habet hoc sicut semina, quae intus perfectiora sunt quam extus, ac intus tam perfecta, ut inde producere possint totam plantam aut totam arborem suo ordine cum foliis et fructibus, quorum formae externae facile possunt laedi a quibuscunque injuriis, non autem ita internae seu intimae seminum, quae in natura interiore et perfectiore sunt; similiter se habet cum hominis internis et externis, quare etiam, cum regeneratur homo, prius regeneratur quoad rationale quam quoad naturale, n: 3493, ac naturale et serius et aegrius, quia ibi plura inordinata sunt, ac injuriis a corpore et a mundo exposita: et quia ita, dicitur quod haec non ita chara sint: quantum autem concordant cum internis, et quantum conducunt ad vitam et ad visum internorum in se, ut et quantum ad regenerationem hominis, tantum etiam chara sunt.

3856. Et aperuit uterum illius, quod significet quod inde doctrinae Ecclesiarum, constat ex significatione aperire uterum, seu concipere et parere, quod sit fieri Ecclesia, et quia hoc fit

per doctrinalia, per aperire uterum significantur doctrinae Ecclesiarum: quod per conceptiones et partus in Verbo, significentur conceptiones et partus spirituales, quales sunt cum homo e novo nascitur, videatur n: 1145. 1255. 1330. 2584: quomodo haec se habent, patebit ab illis quae mox sequuntur.

3857. Et Rachel sterilis, quod significet quod interiora vera non reciperentur, constat ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua prius; et a significatione sterilis, quod sit quod inde non doctrinae, ita nec Ecclesiae; opponitur enim illis quae de Leah dicuntur, nempe quod Jehovah aperuerit uterum illius, per quae significatum, quod inde doctrinae Ecclesiarum: causa quod interiora vera non reciperentur, est, quia interiora vera sunt talia, ut transcendant fidem hominis, quippe non cadunt in ideas ejus, et non sunt secundum apparentias externas seu fallacias sensuum, a quibus omnis homo se duci patitur, nec credit nisi aliquo modo cum eis coincidant; ut pro exemplo, interius verum est, quod tempora et spatia non [24] dentur in altera vita, sed loco illorum status, homo qui in tempore et spatio est, dum vivit in terra, omnes suas ideas ab illis habet, usque adeo ut absque illis nihil possit cogitare, n: 3404, quare nisi status, qui in altera vita, describerentur per tempora et spatia coram homine, seu per talia quae inde trahunt formas, nihil perciperet, ita nihil crederet, consequenter non reciperet, ita foret doctrina sterilis, proinde nulla Ecclesia: sit quoque pro exemplo, nisi affectiones coelestes et spirituales describerentur per talia quae sunt affectionum mundanarum et corporearum, homo nec aliquid perciperet, nam in his est, et inde notiones de affectionibus coelestibus et spiritualibus habere potest, cum tamen inter se ita differunt, aut ita distant, prout coelum a terra, n: 3839; [25] ut pro exemplo gloria coeli, seu angelorum in coelo, nisi homo secundum ideam gloriae quae est in mundo, sibi formaret ideam gloriae in coelo, non caperet, ita nec agnosceret; similiter in omnibus reliquis; quapropter Dominus in Verbo loquutus est secundum captum hominis, et secundum apparentias ejus; sensus Verbi literalis est talis, sed usque talis ut sensum internum in se habeat, in quo interiora vera sunt; inde nunc est, quod de Leah dicatur, quod Jehovah aperuerit uterum ejus, et quod

Rachel sterilis, per Leam enim repraesentatur affectio veri exterioris, et per Rachelem affectio veri interioris, ut dictum; sed a Domino provisum est, quia exteriora vera, sunt prima vera, quae homo discit, quod per illa introduci possit in interiora vera, haec sunt quae significantur per quod Deus tandem recordatus sit Rachelis, et exaudiverit illam, et aperuerit uterum illius, Genes: XXX: 22. Haec constare possunt ab *Ecclesiis* quae ab Antiquo tempore fuerunt, et ab earum *doctrinalibus*, quod nempe doctrinalia illarum ab externis veris formata fuerint; ut ab Ecclesia Antiqua quae fuit post diluvium; ejus doctrinalia quoad plurimam partem fuerunt externa repraesentativa et significativa, in quibus interna vera recondita erant; maxima pars in cultu sancto fuerunt cum in externis, si quis in principio dixisset illis, quod repraesentativa et significativa illa non essent essentialia cultus Divini, sed spiritualia et coelestia quae repraesentabant et significabant, prorsus rejecissent, et sic nulla facta fuisset Ecclesia: adhuc magis Ecclesia Judaica, si quis dixisset illis, quod ritualia suum sanctum haberent a Divinis Domini, quae in illis, prorsus non agnovissent: talis etiam fuit homo, cum Dominus venit in mundum, et adhuc magis corporeus, et prae reliquis illi, qui ab Ecclesia erant; hoc patet manifeste ab ipsis discipulis, qui continue apud Dominum fuerunt, et tam multa audiverunt de Regno Ipsius, usque tamen nondum potuerunt percipere interiora vera, non enim aliam notionem habere potuerunt de Domino, quam sicut hodie Judaei de Messia quem exspectant, quod populum illum ad dominatum et gloriam super omnes gentes in universo eveheret; et postquam tam multa a Domino audiverunt de Regno coelesti, usque nec aliud cogitare potuerunt, quam quod Regnum coeleste foret sicut Regnum terrestre, et quod ibi Deus Pater Supremus esset, et post illum Filius, et postea illi duodecim, et sic ordine regnarent; quare etiam Jacobus et Johannes petierunt ut unus a dextris Ipsius sederet, et alter a sinistris, Marc: X: 35. 36. 37, et quod indignarentur reliqui disciplui, quod illi iis majores esse vellent, Marc: X: 41. Matth: XX: 24; quapropter etiam Dominus, postquam docuit illos, quid esset maximus esse in coelo, Matth: XX: 25. 26. 27. 28. Marc: X: 42. 43. 44. 45, usque secundum conceptum eorum loquutus est,

quod nempe sederent super duodecim thronis, et judicarent duodecim Tribus Israëlis, Luc: XXII: 24. 30. Matth: XIX: 28; si dictum illis fuisset, quod per discipulos non illi intellecti sint, sed omnes illi qui in bono amoris et fidei, n: 3354. 3488, tum quod non in Regno Domini sint throni, nec principatus et dominatus sicut in mundo, et quod ne quidem minimum unius hominis judicare possent, n: 2129. 2553, rejecissent verbum, et quisque ad negotium suum ivisset, relicto Domino; quod Dominus ita loquutus sit, erat ut reciperent, et per illa introducerentur in vera interna, nam in externis illis quae Dominus loquutus erat, recondita latuerunt interna, quae patent tempore, et cum haec patent, externa illa dissipantur, et inserviunt solum pro objectis aut mediis cogitandi de internis. Inde nunc sciri potest, quid intelligitur per id quod Jehovah primum aperuerit uterum Leae, et peperit Jacobo filios, et quod Rachel postea.

3858. Quia in nunc sequentibus agitur de duodecim filiis Jacobi, et ex illis ut Patribus duodecim Tribus Israëlis nominatae sunt, in antecessum hic dicendum, quid Tribus significant, et cur duodecim fuerint; nemo adhuc novit arcanum quod in his latet, quia Historica Verbi crediderunt nude historica esse, et non in illis plus Divini, quam quod servire potuerint ad applicationes cum de rebus sanctis agitur; inde etiam crediderunt, quod duodecim Tribus nihil aliud significaverint, quam partitiones Populi Israëlitici in tot distinctas gentes seu familias communes, cum tamen Divina involvant, nempe tot partitiones universales fidei et amoris, proinde quae Regni Domini in coelis et in terris sunt, et quidem unaquaevis Tribus aliquod universale: quid autem unaquaevis significat, ex mox sequentibus patebit, ubi de filiis Jacobi, a quibus Tribus illae nominatae sunt, agitur: in genere Duodecim Tribus significarunt omnia doctrinae veri et boni, seu fidei et amoris, haec enim, nempe verum et bonum, seu fides et amor, faciunt Regnum Domini, nam illa quae sunt veri seu fidei, sunt omne cogitationis ibi, et illa quae sunt boni seu amoris, sunt omne affectionis; et quia Ecclesia Judaica fuit instituta, ut repraesentaret Regnum Domini, ideo partitiones populi illius in duodecim Tribus, illa significabant: hoc est arcanum, quod prius non detectum fuit; quod *Duode-*

cim significent *omnia* in genere, prius n: 577. 2089. 2129. 2130 f. 3272, ostensum est; quod autem *Tribus* significent illa quae sunt veri et boni, seu fidei et amoris, ita duodecim Tribus omnia illorum, licet hic antequam de singulis in specie agitur, ex Verbo confirmare; apud Johannem „Civitas Sancta Hierosolyma nova habens portas *duodecim*, et super portis angelos *duodecim*, et nomina scripta quae sunt *duodecim tribuum filiorum Israëlis*; et in iis nomina *duodecim Apostolorum Agni.* Mensus est civitatem calamo in stadiis *duodecies mille*, et mensus est murum ejus *centum quadraginta quatuor* cubitorum, quae est mensura hominis, hoc est, Angeli, *duodecim* portae *duodecim* margaritae" Apoc: XXI: 12. 14. 16. 17. 21; quod Civitas sancta, seu Nova Hierosolyma, sit nova Ecclesia Domini, patet a singulis quae ibi; in illis quae praecedunt, agitur de statu Ecclesiae qualis ante finem ejus futurus, hic de Nova Ecclesia; et quia ita, sunt portae, murus, fundamenta, non aliud quam quae sunt Ecclesiae, quae sunt illa quae charitatis et fidei, haec enim Ecclesiam faciunt; inde unicuivis constare potest, quod per duodecim toties ibi nominata, tum per Tribus, ut et per Apostolos, non duodecim, nec tribus, nec apostoli intelligantur, sed quod per duodecim *Omnia* in uno complexu, ut ostensum videatur n: 577. 2089. 2129. 2130 f. 3272, similiter per numerum centum quadraginta quatuor, hic enim est duodecies duodecim; et quia per duodecim significantur omnia, inde patet, quod per duodecim Tribus significentur omnia quae sunt Ecclesiae, quae quod sint Verum et bonum, seu fides et [26] amor, supra dictum est; similiter per duodecim Apostolos, per quos quoque quod omnia Ecclesiae, hoc est, omnia fidei et amoris repraesentata sint, videatur n: 2129. 3354. 3488. 3857; inde nunc dicitur numerus ille mensura hominis, hoc est, angeli, per quod intelligitur status veri et boni, quod mensura sit status, videatur n: 3104; quod homo sit id quod Ecclesiae, patet ab illis quae de significatione hominis, n: 478. 479. 565. 768. 1871. 1894, dicta sunt, et quoque ex eo quod Regnum Domini dicatur Maximus Homo, et hoc ex bono et vero, quae a Domino, de quo ad finem Capitum n: 3624 ad 3649. 3741 ad 3751; quod Angelus sit idem, n: 1705. 1754. 1925. 2821. 3039. Similiter ut apud

Johannem, etiam apud Prophetas in Veteri Testamento agitur de Nova Hierosolyma, et per illam similiter significatur Nova Ecclesia Domini, ut apud Esaiam Cap: LXV: 18. 19. seq: apud Sachariam Cap: XIV: imprimis apud Ezechielem Cap: XL. XLI. XLII. XLIII. XLIV. XLV. XLVI. XLVII. XLVIII, ubi per Novam Hierosolymam, per Novum Templum, et per Novam Terram, describitur in sensu interno Regnum Domini in coelis, et Regnum Domini in terris quod est Ecclesia; ex illis ibi constare potest manifestius quam alibi quid per *Terram*, per *Hierosolymam*, per *Templum*, et per omnia quae ibi significata sunt, et quoque quid per *duodecim Tribus*, nam de divisione Terrae, et *haereditate ejus secundum Tribus* agitur, et quoque de *Civitate*, et ejus *muris*, *fundamento*, *portis*, et de omnibus quae *Templi* ibi erunt, a quibus solum illa quae de Tribubus dicuntur, hic afferre licet „ Dixit Dominus Jehovih, hic est terminus ad quem haereditabitis *Terram*, juxta *Duodecim Tribus Israëlis*: dividetis Terram hanc juxta *Tribus Israëlis*; sed fiet, per sortem dividetis eam in haereditatem, et peregrinis peregrinantibus in medio vestri, cum vobis jacient sortem in haereditatem, in *medio Tribuum Israëlis*" Ezech: XLVII: 13. 21. 22 23. Quoad *Terram*, erit Principi ad possessionem in Israële, et non affligent amplius Principes populum meum, et *Terram dabunt* domui Israëlis secundum *Tribus eorum* XLV: 8. De Haereditatibus, quomodo designatae *singulis Tribubus*, quae ibi etiam nominantur, videatur Cap: XLVIII: 1 seq: Et de *Portis* Civitatis juxta *Nomina Tribuum Israëlis*, ibid: Vers: 31 ad 34; quod [27] per Tribus ibi non Tribus intellectae sint, evidenter patet, Decem enim Tribus jamdum tunc fuerunt per universum terrarum orbem dispersae, et postea nec redierunt, nec usquam redire possunt, nam Gentes factae sunt, et tamen singulae nominantur quomodo haereditaturae terram, et qui termini cuivis, quis nempe terminus Tribui Danis, Vers: 2, quis terminus Tribui Ascheris, Vers: 3, quis Naphtali, Menasche, Ephraim, Rubenis, Jehudae, et de haereditate Levitarum, quis Benjaminis, quis Schimeonis, quis Iisascharis, Sebulonis, Gadis, ibid: Vers: 4 ad 29; tum quoque quod ibi duodecim portae juxta nomina Tribuum Israëlis, quod portae tres versus septentrionem, Rubenis, Jehudae, Levi; portae tres versus

orientem, Josephi, Benjaminis, Danis; portae tres versus meridiem, Schimeonis, Iisascharis, Sebulonis; portae tres versus occidentem, Gadis, Ascheris, Naphthali, ibid: Vers: 31. 32. 33. 34; inde patet, quod per duodecim Tribus significentur omnia illa quae sunt Regni Domini, proinde quod sint omnia fidei et amoris, quia haec faciunt Regnum Domini, ut supra dictum. Quia duodecim Tribus omnia Regni Domini *significabant*, etiam duodecim Tribus per Castrametationes, et quoque per Profectiones illud repraesentabant, de quibus apud Mosen „Quod *Castrametarentur juxta Tribus circum Tentorium Conventus*, versus Orientem, Judas, Iisaschar, Sebulon; versus meridiem, Ruben, Schimeon, Gad; versus Occidentem, Ephraim, Menasche, Benjamin; versus septentrionem, Dan, Ascher, Naphtali; et quod sicut castrametati, ita profecti," Num: II: 1 ad f: quod in his repraesentaverint Regnum Domini, patet manifeste a prophetia Bileami, in qua ita „Cum tolleret Bileamus oculos suos, et videret Israëlem *habitantem juxta Tribus*, venit super eum Spiritus Dei, et edidit enuntiatum suum, et dixit, quam bona sunt, tabernacula tua, Jacob, habitacula tua, Israël, sicut valles plantantur, sicut horti juxta fluvium, sicut santalos plantavit Jehovah, sicut cedros juxta aquas," Num: XXIV: 2. 3. 5. 6. quod Bileamus illa ex Jehovah loquutus, manifeste dicitur ibi Cap: XXII: 8. 18. 19. 35. 38. Cap: XXIII: 5. 12. 16. 26. Cap: XXIV: 2. 13. Ex his etiam patet, quid per haereditates terrae Canaanis secundum Tribus repraesentatum fuerat, de quibus apud Mosen „Quod tolleret summam coetus filiorum Israëlis juxta domum patrum eorum, a filio viginti annorum, *omnis exiens in exercitum Israëlis;* per sortem distribueretur Terra, *juxta nomina Tribuum patrum eorum accipient haereditatem*" Num: XXVI: 7 ad 56. Cap: XXXIII: 54. [28] Cap: XXXIV: 19 ad 29: et quod per Josuam divisa sit Terra „per sortem *secundum Tribus*" Jos: XIII. XV. XVI. XVII. XVIII. XIX; quod repraesentatum sit Regnum Domini, ut dictum, a singulis patet, Terra enim Canaan illud significavit, videatur n: 1585. 1607. 3038. 3481. 3705: quod vocentur Exercitus, et dicatur quod secundum Exercitus castrametarentur, et secundum Exercitus proficiscerentur, Num: II: 4. 6. 8. 11. 13. 15. 19. 21. 22. 23. 26. 28. 30, est quia Ex-

ercitus idem significabat, nempe vera et bona, videatur n: 3448, et Dominus, Jehovah Zebaoth seu Jehovah Exercituum, n: 3448; Exercitus Jehovae inde appellati sunt cum exierunt Aegypto, ut apud Mosen „ Factum a fine triginta annorum et quadringentorum annorum, factum est in ipso die hoc *exirent omnes Exercitus Jehovae* e terra Aegypti » Exod: XII: 41; quisque scire potest, quod qui tales fuerunt in Aegypto, et dein tales in deserto, non appellati sint Exercitus Jehovae quam repraesentative, in nullo enim bono nec vero fuerunt, pessima Gens inter omnes. Inde quoque manifeste patet, quid per Nomina Duodecim Tribuum in Pectorali Aharonis, quod Urim et Thumim dictum, significatum sit, de quo ita apud Mosen „ Erunt ibi quatuor ordines, duodecim lapides, lapides hi erunt *juxta Nomina filiorum Israëlis,* duodecim juxta nomina eorum; sculpturae sigilli cuivis supra nomen ejus erunt pro *duodecim Tribubus* » Exod: XXVIII: 21. Cap: XXXIX: 14; Aharon enim repraesentabat Divinum Sacerdotium Domini, quare etiam omnia illa, quibus indutus fuit, Divina coelestia et spiritualia significabant, at quae significaverint, ex Divina Domini misericordia, constabit ubi de illis agendum; in ipso Pectorali, quia sanctissimum fuit, repraesentationes erant omnium quae amoris et fidei in Dominum sunt, haec sunt Urim et Thumim; quod lapidibus pretiosis insculpta essent Nomina, erat, quia Lapides in genere significant vera, n: 1298. 3720, Lapides pretiosi vera quae pellucent a bono, n: 114; et quia singularum Tribuum Nomina significabant quale, idcirco etiam designabatur lapis specialis pro unaquavis Tribu, Exod: XXVIII: 17. 18. 19. 20; Cap: XXXIX: 8. [10.] 11. 12. 13, qui Lapis per colorem et pellucidum suum exprimebat quale, quod significabatur per unamquamvis Tribum; inde erat quod Jehovah seu Dominus per Urim et Thumim responsa dederit. Per binos Lapides Schoham, qui super binis humeris ephodi, simile etiam repraesentabatur, sed in minori gradu, quam per duodecim super pectorali, humeri enim significabant omnem potentiam, ita Omnipotentiam Domini, n: 1085; Pectus autem, seu Cor et Pulmones, amorem Divinum coelestem et spiritualem, cor amorem Divinum coelestem, Pulmones amorem Divinum spiritualem, videatur n: 3635, et ad finem hujus Capitis, ubi de

Maximo Homine, et de Correspondentia ejus cum provincia Cordis et cum provincia Pulmonum agitur; de binis Lapidibus super humeris Ephodi ita apud Mosen „Sumes duos Lapides Schoham, et sculpes super illis *nomina filiorum Israëlis*, sex de nominibus super Lapide uno, et nomina sex reliqua super Lapide altero, juxta generationes eorum; pones duos Lapides super humeris ephodi, lapides recordationis *filiorum Israëlis*" Exod: XXVIII: 9. 10. 11. [12.] Cap: XXXIX: 6. 7. Quia Tribus significabant illa quae sunt veri et boni, seu quae sunt fidei et amoris, et unaquaevis Tribus universale quoddam eorum, et Tribus Levi Amorem, ut patebit ab explicatione ad Vers: 34 hujus Capitis, inde sciri potest quid significabatur per quod baculos, unum pro unaquavis Tribu, ponerent in Tentorio conventus, et quod solum baculus Levi floruerit amygdalis, de quibus ita apud Mosen „Acciperet *duodecim baculos*, unum baculum pro Capite domus patrum eorum, et relinquerentur in Tentorio Conventus, et nomen Aharonis scriberet super *baculo Levi*, baculus Aharonis ponebatur in medio eorum: postridie ecce effloruit *Baculus Aharonis* pro *Tribu Levi*, produxit florem, ut floreret flos, et ferret amygdala" Num: XVII: 17 ad 23, significabatur quod amor omnium essentiale et principale esset in Regno Domini, et quod inde omnis fructificatio; et quod Aharonis Nomen super illo esset, erat quia Aharon repraesentabat Dominum quoad Divinum Sacerdotium Ipsius, quod per Sacerdotium Domini significetur Divinum Bonum, quod est Amoris et Misericordiae Ipsius, et per Regium Domini, Divinum Verum quod ex Divino Bono, videatur n: 1728. 2015 f. 3670. Ex his nunc quae allata sunt, constare potest, quid per Tribus, et per Duodecim Tribus, in sequentibus locis significatur; ut apud Johannem „Audivi numerum obsignatorum, *centum quadraginta quatuor millia* obsignati ex *omni Tribu Israëlis*, ex *Tribu Jehuda duodecim* millia obsignati; [ex *Tribu Rubenis duodecim* millia obsignati;] ex *Tribu Gad duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Ascher duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Naphtalim duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Menasche duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Schimeonis duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Levi duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Isaschar duodecim* millia obsignati; ex

Tribu Sebulun duodecim millia obsignati; ex *Tribu Joseph duodecim* millia obsignati; ex *Tribu Benjamin duodecim* millia obsignati » Apoc: VII: 4. 5. 6. 7. 8. Apud Mosem « Memento dierum aeternitatis, intelligite annos generationis et generationis, cum haereditatem daret Altissimus Gentibus, cum separaret filios hominis, constituit terminos populorum, *secundum numerum filiorum Israëlis* » Deut: XXXII: 7. 8. Apud Davidem « Hierosolyma aedificata sicut Civitas quae cohaeret sibi una, eo ascendunt *Tribus, Tribus Jah*, testimonium Israëli, ad confitendum Nomini Jehovae » Psalm: CXXII: 3. 4. Apud Josuam « Cum transiret arca foederis Domini totius terrae coram vobis in Jordanem, sumeret *duodecim viros de Tribubus Israëlis*, virum unum *de Tribu;* fiet quando quieverint plantae pedum sacerdotum portantium arcam Jehovae Domini totius terrae in aquis Jordanis, aquae Jordanis exscindentur, consistent cumulo uno » III: 11 ad 17: porro « Tollite e medio Jordanis, de statione pedum sacerdotum, praeparando, *duodecim lapides*, quos transferetis vobiscum, et vir lapidem unum super humero suo, *juxta numerum Tribuum Israëlis*, ut sit in signum, quod excisae sint aquae Jordanis. Insuper *duodecim lapides* erexit Josua in medio Jordanis, sub statione pedum sacerdotum portantium arcam foederis » IV: 1 ad 9. Tum, quod Elias sumpserit *duodecim lapides, juxta numerum Tribuum filiorum Jacobi*, ad quem factum est verbum, Israël erit nomen tuum, ac struxerit Altare in Nomen Jehovae » 1 Reg: XVIII: 31. 32. Quod Tribus sint bona amoris et vera fidei, etiam constat ex Domini verbis apud Matthaeum « Tunc apparebit signum Filii Hominis, et *tunc plangent omnes Tribus Terrae*, et videbunt Filium Hominis venientem in nubibus coeli cum virtute et gloria » XXIV: 30, ubi per quod plangent omnes Tribus terrae, significatur quod nulla amplius agnitio veri et vita boni, agitur enim ibi de consummatione saeculi: similiter apud Johannem « Ecce veniet cum nubibus, et videbit Ipsum omnis oculus, et qui Ipsum perfoderunt, et lugebunt super Ipso *omnes Tribus Terrae* » Apoc: I: 7, quid sit venire in nubibus coeli, videatur Praefatio ad Cap: XVIII: Genes: Praeterea videantur quae per experientiam de duodecim mihi ostensa sunt, de qua n: 2129. 2130. Quod omnia fidei et amoris dicta

sint Tribus, est inde quia eadem vox in Lingua Originali etiam significat sceptrum et baculum; quod sceptrum ut et baculus sit potentia, ex Divina Domini Misericordia, alibi ostendetur; exinde involvit nomen Tribus id quod bonis et veris insit omnis potentia a Domino; ideo quoque Angeli Potentiae nominati sunt, et quoque Principatus, nam Principes significant primaria charitatis et fidei, ut duodecim Principes qui ab Ischmaële, Gen: XXV: 16, videatur 2089. 3272, tum Principes qui Tribubus praeerant, Num: VII: 1 ad f. Cap: XIII: 4 ad 16. [29] Ex his, quae hactenus de duodecim Tribubus dicta sunt, sciri potest cur discipuli Domini, qui postea vocati sunt Apostoli, numero duodecim fuerint, et quod illi repraesentaverint Ecclesiam Domini quoad bona et vera similiter ac Tribus, n: 2129. 3354. 3488. 3857; [30] quod Petrus repraesentaverit fidem, Jacobus Charitatem, et Johannes Opera charitatis, videatur Praefatio ad Cap: XVIII, et Praef: ad Cap: XXII Genes: tum n: 3750; quod etiam manifeste patet ab iis, quae Dominus de illis et cum illis loquutus est.

3859. Vers: 32. *Et concepit Leah, et peperit filium, et vocavit nomen ejus Ruben, quia dixit, quod vidit Jehovah afflictionem meam, quia nunc amabit me vir meus.* Concepit Leah, et peperit filium, significat conceptionem et partum spiritualem ab externo ad internum: et vocavit nomen ejus Ruben, significat quale ejus, quod describitur: quia dixit, quod vidit Jehovah, significat in supremo sensu Praevidentiam, in interno fidem, in interiori intellectum, in externo visum, hic fidem a Domino: afflictionem meam, significat statum perveniendi ad bonum: quia nunc amabit me vir meus significat quod inde bonum veri.

3860. Concepit Leah, et peperit filium, quod significet conceptionem et partum spiritualem ab externo ad internum, constat a significatione concipere et parere, quod in sensu interno sit regenerari; homo enim, qui regeneratur, e novo concipitur et nascitur, quapropter Regeneratio dicitur renascentia, sed spiritualis; nascitur quidem homo sicut homo a parentibus, sed non fit homo antequam renatus est a Domino, vita spiritualis et coelestis est quae facit hominem, nam haec distinguit illum a brutis animalibus; haec conceptio, et hic partus est, qui

significatur in Verbo per conceptiones et partus qui ibi memorantur; et per haec, quod concepit Leah et peperit filium; quod generationes et nativitates sint fidei et amoris, quae significantur, videatur n: 613. 1145. 1255. 2020. 2584. 3856. Quod conceptiones illae et partus fiunt ab externo ad internum significatur per quod Leah concepit et peperit, per Leam enim repraesentatur affectio veri externi, n: 3793. 3819. et per Ruben Verum fidei, quod est primum regenerationis, et externum a quo inchoatur. Quomodo cum his se habet, ex omnibus illis quae sequuntur de Liberis Jacobi ex Leah et ex Rachele patebit.

3861. Et vocavit nomen ejus Ruben, quod significet quale ejus quod describitur, constat ex significatione Nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; ipsum quale describitur per *quod vidit Jehovah Afflictionem meam, et nunc amabit me vir meus*, quae sunt Ruben: quod nomina in Verbo omnia significent res, saepius ostensum est, videatur n: 1224. 1264. 1876. 1888; et quod Nomina apud Antiquos significativa status inderentur, n: 340. 1946. 2643. 3422; quod hic Nomina omnium filiorum Jacobi significent Ecclesiae universalia, videbitur; ipsum universale etiam inditum est cujusvis nomini; sed quodnam universale, nusquam aliquis scire potest, nisi sciat quid voces, ex quibus quisque vocatus, in sensu interno involvunt, sicut quid in sensu interno *vidit*, ex qua voce Ruben vocatus est, quid *exaudivit*, ex qua voce Schimeon, quid *adhaesit* ex qua Levi, et quid *confiteri* ex qua Jehudas, et porro ex quibus reliqui.

3862. Supra n: 3858 ostensum est, quod duodecim Tribus significaverint omnia veri et boni, seu fidei et amoris, nunc quia de singulis Jacobi filiis, ex quibus Tribus nominatae sunt, agitur, ideo hic alterum Arcanum aperiendum est, quid nempe involvunt. Quod omnis calor coelestis et spiritualis, seu amor et charitas, in externa forma in coelo percipiatur sicut flammeum a Sole, et quod omnis Lux coelestis et spiritualis, seu fides, in externa forma in coelo appareat sicut lux quae a Sole, tum quod calor ille coelestis et spiritualis in se habeat sapientiam, et quod lux inde in se habeat intelligentiam, et hoc quia a Domino, Qui ibi est Sol, videatur n: 1053. 1521 ad 1533. 1619 ad 1632. 2441. 2495. 2776. 3138. 3167. 3190.

3196. 3222. 3223. 3338. 3339. 3341. 3413. 3485. 3636. 3643; inde patet, quod omne bonum sit ex calore qui a Domino ut Sole, et quod omne verum sit ex luce inde; et quoque inde patet, quod omnes affectiones, quae sunt amoris seu boni, sint variationes caloris illius coelestis et spiritualis qui a Domino, et quod inde sint mutationes status; et quod omnes cogitationes, quae sunt fidei seu veri, sint variegationes lucis illius coelestis et spiritualis quae a Domino, et quod inde sit intelligentia: in his sunt omnes Angeli qui in coelo, eorum affectiones et cogitationes non aliunde sunt, et non aliud; hoc patet ab eorum loquelis, quae quia inde, sunt variegationes seu modificationes coelestis lucis in qua coelestis calor, quare etiam ineffabiles sunt, et tali varietate ac plenitudine, ut incomprehensibiles, n: 3342. 3344. 3345. Ut haec repraesentative sisterentur in mundo singulis Jacobi filiis indita sunt Nomina, quae universalia boni et veri, seu amoris et fidei, significarent, ita universalia quoad variationes caloris coelestis et spiritualis, et quoad variegationes lucis inde; ipse ordo universalium illorum est qui determinat flammam et splendorem inde; cum ordo inchoat [31] ab amore, tunc flammeum apparet omne quod in genuino ordine inde sequitur, cum autem ordo inchoat a fide, tunc lucidum apparet omne quod in genuino ordine sequitur, sed cum omni differentia secundum illa quae sequuntur; at si non secundum genuinum ordinem, quod obscurum cum omni differentia; sed de Ordine et inde differentia, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, dicetur; inde nunc est, quod Dominus per Urim et Thumim dederit responsa, et quod secundum statum rei responsa tulerint, per luces, et earum exsplendescentiam ex lapidibus pretiosis et pellucidis, quibus nomina duodecim Tribuum inscripta fuerunt, nam, ut dictum, nominibus inscripta fuerunt universalia amoris et fidei quae in Regno Domini, proinde universalia flammae et lucis, per quas illa quae amoris et fidei sunt, in coelo repraesentantur. Primum itaque ex Verbo licet confirmare, quod ordo nominum, in quo nominantur Tribus, varius sit in Verbo, et hoc secundum statum rei, de quo ibi agitur; et quod inde sciri possit, quod responsa a Domino per Urim et Thumim data, fuerint exsplendescentiae lucis secundum status rei ex ordine; omnis enim lux coeli variatur secundum status

rei, et status rei secundum ordinem boni et veri; quid autem veri et boni per unumquemvis significatur, patebit ab explicatione, quod nempe per Ruben significetur *Fides a Domino*, per Schimeonem *Fides voluntatis* quae a Domino; per Levi *amor spiritualis* seu charitas; per Jehudam *Divinum Amoris et coeleste Regnum Domini*, quid autem per octo reliquos, in Capite sequente dicetur: Ordo eorum secundum nativitatem est qui hic describitur, in quo ita sequuntur, *Ruben*, *Schimeon*, *Levi*, *Jehudas*, *Dan*, *Naphtali*, *Gad*, *Ascher*, *Jisaschar*, *Zebulon*, *Joseph*, *Benjamin*. Videatur hujus Capitis Vers: 32. 33. 34. 35. Cap: seq: XXX: Vers: 6. 8. 11. 13. 18. 20. 24. Cap: XXXV: 18, qui ordo est secundum statum rei de quo hic agitur, qui est regenerationis hominis, tunc enim a vero fidei inchoatur, quod est Ruben, et progressus fit inde ad velle verum, quod est Schimeon; inde ad charitatem, quod est Levi; ita ad Dominum, qui in supremo sensu est Jehudas; quod conceptio et partus spiritualis seu regeneratio sit ab externo ad internum, mox supra n: 3860, dictum, hoc est, a vero fidei ad bonum amoris. Antequam venit Jacob ad Jischakum [32] patrem suum in Mamre Kiriath Arba, in hoc ordine nominantur, *Ruben, Schimeon, Levi, Jehudas, Jisaschar, Sebulon, Joseph, Benjamin, Dan, Naphtali, Gad, Ascher*, Gen: XXXV: 23. 24. 25. 26, ubi primo loco sunt, qui a Leah et Rachele, et postremo qui ab ancillis, et hoc secundum statum rei, de qua ibi agitur. Alio adhuc ordine recensentur, cum profecti venerunt Aegyptum, de qua Gen: XLVI: 9 ad 19. Et alio ordine, cum ante mortem benedicti a Jacobo, tunc Israële, Gen: XLIX: 3 ad 27: et alio cum benedicti a Mose, Deut: XXXIII: 6 ad 24. In hoc ordine fuerunt, cum castrametati sunt circum Tentorium conventus, ad orientem *Judas*, *Jisaschar*, *Sebulon*; ad Meridiem, *Ruben*, *Schimeon*, *Gad*; ad Occidentem, *Ephraim*, *Menasche*, *Benjamin*; ad Septentrionem, *Dan*, *Ascher*, *Naphthali*, Num: II: 1 ad f. Quo ordine steterunt ad benedicendum populo super monte Gerisim, et ad maledicendum super monte Ebal, videatur Deut: XXVII: 12. 13. Cum Principes viri singuli de Tribu mitterentur ad explorandum terram, recensentur hoc ordine, *Ruben*, *Schimeon*, *Jehudah*, *Jisaschar*, *Ephraim*, *Benjamin*, *Sebulon*, *Joseph* seu *Menasche*, *Dan*,

Ascher, Naphthali, Gad" Num: XIII: 4 ad 16. Alio autem ordine Principes qui in haereditatem darent terram, Num: XXXIV: 19 ad 29. Quo ordine jacta et exiit sors cum terra data in haereditatem, videatur Jos: Cap: XIII ad XIX. Ubi de terminis Terrae Novae seu Sanctae, quam haereditaturae Tribus, apud Ezechielem agitur, memorantur hoc ordine, *Dan, Ascher, Naphthali, Menasche, Ephraim, Ruben, Jehudah, Benjamin, Schimeon, Jisaschar, Sebulon, Gad*, omnes ab angulo ad orientem ad angulum maris seu occidentis, praeter Gadem, qui ad angulum meridiei versus meridiem" XLVIII: 2 ad 8: 23 ad 26: et ubi de portis Civitatis Novae seu Sanctae, hoc ordine, versus septentrionem tres portae *Rubenis, Jehudae, Levi;* versus orientem tres portae, *Josephi, Benjaminis, Danis;* versus meridiem tres portae, *Schimeonis, Jisascharis, Sebulonis;* versus occidentem tres portae, *Gadis, Ascheris, Naphthali*" Ezech: XLVIII: 31 ad 34. Ordo obsignatorum, duodecim millia e quavis Tribu, videatur Apoc: VII: 5 ad 8. In his omnibus locis recensitio Tribuum se habet prorsus secundum statum rei, de qua ibi agitur, cui ordo correspondet; ipse status rei patet ab illis quae ibi praecedunt, et quae sequuntur. Qualis ordo lapidum pretiosorum in Urim et Thumim fuerit in Verbo memoratur et describitur, sed quibusnam Tribubus singuli lapides corresponderent, non memoratur, erant enim omnia lucis e flamma coelesti, hoc est, omnia veri ex bono, seu omnia fidei ex amore, quae repraesentabant, et quia haec repraesentabant, ipsa lux coelestis miraculose translucebat secundum statum rei, de qua interrogabatur et responsum dabatur, fulgens et splendens pro affirmativo boni et veri, praeter variegationes quoad colores secundum differentias status boni et veri, sicut in coelo, in quo per luces et earum discriminationes omnia coelestia et spiritualia exprimuntur, et hoc modo ineffabili et prorsus incomprehensibili ab homine, nam, ut aliquoties ostensum, luci coelesti inest vita a Domino, proinde sapientia et intelligentia, inde lucis discriminationibus omne quod est vitae [veri], hoc est, omne quod est sapientiae et intelligentiae, ac flammae, fulguris et splendoris discriminationibus omne quod est vitae boni, et vitae veri ex bono, seu amoris in Dominum et fidei inde; hoc nunc fuit Urim et Thumim, quod

super pectorali Ephodi, et super corde Aharonis; quod patet etiam ex eo, quod Urim et Thumim significent Luces et Perfectiones, et quod pectorale, super quo erat, vocabatur pectorale judicii, ex eo quod judicium sit intelligentia et sapientia, n: 2235; quod hoc super Corde Aharonis, erat quia per Cor significatur Amor Divinus, n: 3635, et ad finem hujus Capitis; inde etiam lapides illi pretiosi erant in fundis auri, aurum enim in sensu interno est bonum quod est amoris, n: 113. 1551. 1552, et lapis pretiosus verum quod pellucet ex bono, n: 114: de Urim et Thumim ita apud Mosen „Facies *Pectorale Judicii*, opus excogitationis, sicut opus ephodi facies illud, ex auro, hyacinthino, et purpura, et coccineo dibapho, et xylino intertexto facies illud: quadratum erit duplicatum, et implebis in illo impleturas lapidis, quatuor ordines lapidis erunt; *fundae ex auro erunt* in impleturis eorum; et *lapides erunt juxta nomina filiorum Israëlis, duodecim juxta nomina eorum;* sculpturae sigilli singuli juxta nomen suum erunt *pro duodecim Tribubus*" Exod: XXVIII: 15 ad 21. Cap: XXXIX: 8 ad 14; lapides quinam in unoquovis ordine, etiam ibi designantur: et porro „Non recedet Pectorale a super Ephodo; et portabit Aharon *nomina filiorum Israëlis* in *Pectorali Judicii* super *corde suo,* in ingrediendo illo ad sanctum, in memoriale coram Jehovah jugiter; et dabis ad *Pectorale judicii Urim* et *Thumim*, et erunt *super corde Aharonis* in ingrediendo illo coram Jehovah; et portabit Aharon *Judicium filiorum Israëlis* super *corde suo* coram Jehovah jugiter" Exod: XXVIII: 28. 29. 30. Levit: VIII: 7. 8. Quod Jehovah seu Dominus per Urim interrogatus sit et responsa dederit, apud Mosen „Dixit Jehovah ad Mosen, sume Joschuam filium Nunis, dabis de gloria tua super eum, ut obediat omnis congregatio filiorum Israëlis: coram Eleasare Sacerdote stabit, et *interrogabit eum in Judicio Urim coram Jehovah*" Num: XXVII: 18. 20. 21. Et apud Samuelem „Interrogavit Schaul Jehovam, et non respondit illi Jehovah etiam per somnia, nec per *Urim,* nec per Prophetas" 1 Sam: XXVIII: 6.

3863. Quia dixit, quod vidit Jehovah, quod significet in supremo sensu Praevidentiam, in interno fidem, in interiori intellectum, in externo visum, hic fidem a Domino, constat a significatione videre, de qua sequitur. Ex illis, quae praemissa

sunt, constare potest, quod duodecim Tribus ex duodecim filiis Jacobi nominatae, significaverint omnia veri et boni, seu fidei et amoris, ita omnia Ecclesiae, et quod unaquaevis Tribus aliquod universale, ita duodecim Tribus duodecim universalia, quae in se comprehendunt et sub se concludunt omnia et singula quae sunt Ecclesiae et in universali sensu omnia quae sunt Regni Domini; universale quod Ruben significat est Fides, quod haec, nempe Fides, sit primum universale, est ex eo, quia homo cum regeneratur seu fit [33] Ecclesia, primum discet et imbuet illa quae fidei sunt, hoc est, quae veri spiritualis, nam per doctrinam fidei seu veri introducitur; homo enim talis est, ut ex se non sciat quid bonum coeleste, sed hoc discet ex doctrina, quae doctrina fidei vocatur; omnis doctrina fidei spectat vitam ut finem, et quia vitam, spectat bonum, nam bonum est vita. Apud antiquos controversum fuit, quodnam Primogenitum Ecclesiae sit, num verum quod est fidei, vel num bonum quod est amoris, qui verum quod est fidei primogenitum dixerunt, ex apparentia externa concluserunt, et id primogenitum statuerunt, quia primum discitur et discendum est, et quia homo per id introducitur ad bonum; sed nesciverunt quod bonum essentialiter Primogenitum sit, et quod id a Domino per Internum hominem insinuetur, ut adoptet et recipiat verum quod per Externum introducitur, et quod bono insit vita a Domino, et quod vero nulla vita nisi quae per bonum, sic ut bonum sit anima veri, ac appropriet et induat sibi verum, sicut anima corpus; inde constare potest, quod secundum apparentiam externam verum primo loco sit, et quasi primogenitum, cum regeneratur homo, tametsi bonum essentialiter primo loco est et primogenitum, et fit quoque cum homo regeneratus est: quod ita sit, videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. Quia agitur in hoc Capite et in illis quae praecedunt, de Regeneratione Naturalis, et hic de primo ejus statu, qui est introductionis per verum ad bonum, ideo primus filius Jacobi seu Ruben nominatus est a *Videre Jehovah*, quod in sensu interno significat fidem a Domino. Fides in se spectata est fides intellectu et fides voluntate; scire et intelligere verum quod est fidei, dicitur fides intellectu, at velle verum quod est fidei, dicitur fides voluntate; illa, nempe fides intellectu est

quae significatur per Ruben, haec autem nempe fides voluntate est quae significatur per Schimeonem: quod fides intellectu, seu intelligere verum, praecedat fidem voluntate seu velle verum, cuivis constare potest; quod enim homini ignotum est, ut est bonum coeleste, hoc prius scire debet quod sit, et intelligere quid sit, antequam id velle potest. Quod videre in sensu externo significet visum, constat absque explicatione; quod videre in sensu interiori significet intellectum, etiam constare potest, visus enim interni hominis non aliud est quam intellectus, quare etiam intellectus in communi loquela vocatur visus internus, et de eo quoque praedicatur lux sicut de visu externo, et vocatur lux intellectualis: quod videre in sensu interno sit fides a Domino, constat ex eo, quod intellectus interior non alia objecta habeat, quam illa quae sunt veri et boni, haec enim sunt fidei; interior ille intellectus, seu internus visus, quae pro objectis habet vera quae sunt fidei, se non ita manifestat sicut intellectus qui pro objectis habet vera quae sunt vitae civilis et moralis, ex causa quia intra hunc est, et in luce coeli, quae lux in obscuro est quamdiu homo est in luce mundi; at usque apud illos qui regenerati sunt, se revelat, imprimis per conscientiam. Quod videre in supremo sensu sit Praevidentia, constare potest, nam intelligentia, quae praedicatur de Domino, est intelligentia infinita, quae non aliud est quam Praevidentia. Quod per *videre*, ex quo Ruben nominatus est, in sensu interno significetur fides a Domino, patet a perplurimis locis in Verbo, quorum haec licet afferre; apud Mosen „ Dixit Jehovah ad Mosen, fac tibi serpentem, et pone eum super signo, [34] et erit, omnis qui morsus fuerit, et *viderit illum*, et vivet: fecit Moses serpentem aeris, et posuit eum super signo, et fuit si momordit serpens virum, et *inspexit* serpentem aeris, revixit » Num: XXI: 8. 9. Serpens aeneus quod repraesentaverit Dominum quoad Sensuale externum, seu naturale, videatur n: 197; quod aes sit naturale, n: 425. 1551; quod [35] fides in Ipsum repraesentata sit per quod revixerint, qui viderunt, seu inspexerunt illum, Ipse Dominus docet apud Johannem „ Sicut Moses exaltavit serpentem in deserto, ita oportet exaltari Filium hominis, *ut omnis qui credit in Ipsum* non pereat, sed vitam aeternam habeat » III: 14. 15. Apud Esaiam „ Dominus dixit, abi et dic

populo huic, audite audiendo, sed non intelligite, et *videte videndo*, et ne cognoscite, impingua cor populi hujus, et aures ejus aggrava, et *oculos ejus obline, ne forte videat oculis suis*, et auribus suis audiat, et cor ejus intelligat » VI: 9. 10; quod ibi videre videndo et non cognoscere, sit intelligere quod verum et usque non agnoscere, patet; ac quod oculos oblinere [36] ne forte videat oculis suis, sit privare intellectu veri, et quod fides in Dominum sit quae hic per videre significatur, constat a Domini verbis apud Matthaeum Cap: XIII: 13. 14; et apud Johannem Cap: XII: 36. 37. 39. 40. Apud Ezechielem « Fili hominis, in medio domus rebellionis tu habitans, *quibus oculi ad videndum*, sed *non vident*, quibus aures ad audiendum et non audiunt » XII: 2; quod oculi ad videndum sed non vident, pro quod possint intelligere vera quae fidei, sed non volunt, et hoc propter mala, quae sunt domus rebellionis, quae mendacem lucem falsis, et tenebras veris inducunt, secundum haec apud Esaiam « *Populus rebellionis* ille, filii mendaces, filii non voluerunt audire legem Jehovae, qui dixerunt *videntibus ne videatis*, et visionem habentibus, *ne videatis nobis recta*, loquimini nobis blanditias, *videte illusiones* » XXX: 9. 10. Apud Esaiam « Populus hic ambulantes in tenebris *viderunt lucem magnam*, habitantes in terra umbrae mortis, *lux effulsit super eos* » IX: 1, videre lucem magnam, pro vera quae sunt fidei recipere et credere, super illos qui in fide sunt, lux coelestis dicitur effulgere, nam lux, quae in coelo, est Divinum Verum a Divino Bono. Apud Eundem « Effudit super vos [37] Jehovah spiritum somnolentiae, et *occlusit oculos vestros*, prophetas et capita vestra, *videntes* obtexit » XXIX: 10, occludere oculos pro intellectum veri, quod oculus [38] sit intellectus, videatur n: 2701; videntes obtegere pro illos qui sciunt et docent vera fidei, videntes olim dicti sunt prophetae, qui quod sint docentes, tum vera doctrinae, videatur n: 2534. Apud Eundem « Sacerdos et Propheta errant per siceram, errant *inter videntes*, titubant judicio » XXVIII: 7, similiter: quod judicium, quo titubant, sit verum fidei, videatur n: 2235. Apud Eundem « Non connivebunt *oculi videntium*, et aures audientium auscultabunt » XXXII: 3, similiter. Apud Eundem « Regem in pulchritudine sua *spectabunt oculi tui*, *videbunt terram* longinquitatum »

XXXIII: 17, spectare Regem in pulchritudine, pro vera fidei quae a Domino, quae pulchra dicuntur a bono, videre terram longinquitatum pro bonum amoris, quod rex sit verum fidei, videatur n: 1672. 2015. 2069. 2015 f. 3009. 3670; quod pulchrum dicatur a bono, n: 553. 3080. 3821; quod terra sit bonum amoris, n: 620. 636. 3368. 3379. Apud Matthaeum „Beati mundi corde, quia hi ipsi *Deum videbunt*" V: 8, videre Deum, quod sit credere in Ipsum, ita fide Ipsum videre, patet, qui enim in fide sunt, ex fide vident Deum, nam Deus est in fide, et Deus est id in fide, quod vere fides est. Apud Eundem „Si *oculus tuus* scandalizaverit te, erue illum, bonum est tibi *luscum* intrare in vitam, quam *duos habentem oculos* mitti in gehennam ignis" XVIII: 9; hic quod oculus non sit oculus, nec quod is eruendus, patet, is enim non scandalizat, sed intellectus veri, qui hic est oculus, n: 2701; quod melius sit non scire et capere vera fidei, quam scire et capere illa, et usque vivere vitam mali, significatur per bonum esse luscum intrare in vitam, quam duos habentem oculos mitti in gehennam ignis. Apud Eundem „Vestri beati sunt *oculi* quia *vident*, et aures vestrae quia audiunt: amen dico vobis, quod multi prophetae et justi desideraverint *videre quae videtis*, sed *non viderunt*" XIII: 13 ad 17. Joh: XII: 40, videre pro scire et intelligere illa quae sunt fidei in Dominum, ita pro fide; nam quod viderint Dominum, et viderint miracula Ipsius, non inde beati fuerunt, sed quod crediderint, ut constare potest ab his verbis apud Johannem „Dixi vobis, quod *et videritis Me*, et *non credatis;* haec est voluntas Ipsius qui misit Me, ut omnis qui *videt Filium*, et *credit in Ipsum*, habeat vitam aeternam: non quod Patrem *viderit* quis, nisi qui est apud Patrem, hic *vidit* Patrem; amen, amen, dico vobis, qui credit in Me, habet vitam aeternam" VI: 36. 40. 46. 47; videre et non credere pro scire vera fidei et non recipere, videre et credere pro scire illa et recipere; quod non Patrem viderit quis nisi qui apud Patrem, pro quod non agnosci possit Divinum Bonum nisi per Divinum Verum, quod Pater sit Divinum Bonum et Filius Divinum Verum, videatur n: 3704; inde sensus internus est, quod nemo coeleste bonum possit habere, nisi agnoscat Dominum. Similiter apud Eundem „*Deum nemo vidit* usquam, Unigeni-

tus Filius, qui in sinu Patris est, Ille exposuit" I: 18. Et apud Eundem „Jesus dixit, *qui videt Me*, *videt Illum*, qui misit Me; Ego Lux in mundum veni, ut omnis *qui credit in Me*, in tenebris non maneat" XII: 45. 46, ibi quod videre sit credere seu fidem habere, manifeste dicitur. Et apud Eundem „Jesus dixit, si cognovistis Me, etiam Patrem meum cognovistis, et abhinc cognovistis Illum, et *vidistis Illum*, *qui vidit* [39] *Me, vidit Patrem*" XIV: 7. 9. Apud Eundem „Spiritum *Veritatis* mundus non potest recipere, quoniam *non videt illum* neque cognoscit illum: non relinquam vos orphanos, venio ad vos, adhuc parum *dum mundus Me non amplius videbit*, *vos autem videbitis Me*, quia Ego vivo, et vos vivetis" XIV: 17. 18. 19, videre pro fidem habere, solum enim per fidem videtur Dominus, fides enim est oculus amoris, nam ab amore per fidem videtur Dominus, est amor vita fidei, quare dicitur, vos videbitis Me, quia Ego vivo et vos vivetis. Apud Eundem „Dixit Jesus, in judicium Ego in mundum hunc veni, ut *non videntes videant*, *videntes* vero *caeci fiant;* Pharisaei dixerunt, num etiam nos *caeci* sumus, dixit illis Jesus, si *caeci* essetis, non haberetis peccatum, jam vero dicitis quod *videmus*, ideo peccatum vestrum manet" IX: 39. 40. 41, videntes pro illis qui putant se intelligentes esse prae reliquis, de quibus dicitur, quod caeci fient, hoc est, non accepturi fidem; quod non videre seu caecus esse praedicetur de illis qui in falsis, tum de illis qui in ignorantia, videatur n: 2383. Apud Lucam „Vobis datum est, cognoscere mysteria Regni Dei, reliquis vero in parabolis, ut *videntes non videant*, et audientes non audiant" VIII: 10, similiter. Apud Eundem „Dico vobis, sunt quidam hic stantium, qui non gustabunt mortem, *donec viderint Regnum Dei*" IX: 27. Marc: IX: 1, videre Regnum Dei pro credere. Apud Eundem „Jesus dixit ad discipulos, venient dies, cum desiderabitis *unum dierum Filii hominis videre*, sed non *videbitis*" XVII: 22, ibi de consummatione saeculi, seu de ultimo tempore Ecclesiae, quando non amplius aliqua fides. Apud Eundem „Factum est cum Jesus accumberet cum illis, accipiens panem benedixit, et frangens tradidit illis, *illorum autem aperti sunt oculi*, et cognoverunt Ipsum" XXIV: 30. 31, per hoc significatum est, quod Dominus per bonum appareat, non

autem per verum absque bono, panis enim est bonum amoris, n: 276. 680. 2165. 2177. 3478. 3735. 3813; ex his et pluribus aliis locis constat, quod videre in sensu interno sit fides a Domino, nam non alia datur fides, quae est fides, quam quae a Domino, haec quoque dat hominem videre, hoc est, credere; fides autem a se, seu a proprio hominis non est fides, nam haec facit videre falsa ut vera, et vera ut falsa, et si vera ut vera, usque non videt, quia non credit, videt enim se in illis, non autem Dominum. Quod videre sit fidem habere in Dominum, patet [40] manifeste ab illis, quae de luce coeli saepius dicta sunt, quod nempe lux coeli, quia est a Domino, secum habeat intelligentiam et sapientiam, proinde fidem in Ipsum, nam fides in Dominum intus in intelligentia et sapientia est, quapropter videre ex illa luce, sicut vident Angeli, non aliud potest significare quam fidem in Dominum, est etiam Ipse Dominus in luce illa, quia procedit a Domino; illa lux etiam est, quae lucet in conscientia illorum, qui fidem in Ipsum habent, tametsi homo hoc nescit, quamdiu in corpore vivit, nam tunc lux mundi illam lucem obscurat.

3864. Afflictionem meam, nempe quod vidit Jehovah, quod significet statum perveniendi ad bonum, constat a significatione afflictionis, quod sit tentatio, de qua n: 1846, quae quia est medium per quod pervenitur ad bonum, hic per afflictionem meam significatur status a vero, quod est externum, perveniendi ad bonum, quod est internum.

3865. Quia nunc amabit me vir meus, quod significet quod inde bonum veri, constat a significatione amabit, quod sit inde bonum, omne enim bonum est amoris, quare id per amare hic significatur; et ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 3134: quid bonum veri prius aliquoties explicatum est, quod nempe sit affectio veri propter vitam, nam vita est bonum quod spectatur in vero ab illis qui postea regenerantur; absque vita secundum verum nulla fit conjunctio veri cum bono, proinde nulla appropriatio: hoc evidenter constare potest unicuivis, si attendat ad illos qui male vivunt, et ad illos qui bene vivunt, quod nempe qui male vivunt, tametsi in pueritia et in juventute doctrinalia Ecclesiae aeque ac alii calluerint, usque si explorentur quid credant de Domino, de fide in Ipsum, et

de veris Ecclesiae, comperies quod ne hilum credant; at qui bene vivunt, quod quisque eorum fidem veris, quae credunt vera esse, habeant: qui autem docent vera, ut antistites Ecclesiae, et male vivunt, quidem se dicent credere, sed usque corde non credunt; apud quosdam est persuasivum quod mentitur fidem, sed persuasivum est tale, quod sit scientificum confirmatum non propter quod verum sit, sed propter quod id *profitendum* sui officii, honoris et lucri causa; hoc non altius *vadit*, quam per aures in memoriam, et a memoria exit in labia, non autem in cor et inde in confessionem. Inde patet, quod vita doceat, qualis agnitio veri sit, hoc est, qualis fides; et quod fides separata a bono vitae dicat, quod utcunque homo vivit, usque ex gratia salvari possit; et quod ratiocinetur contra illud doctrinae, quod unumquemvis vita ejus maneat post mortem.

3866. Ex sensu interno verborum, quae Leah dixit de Rubene cum natus, nempe ex his, vidit Jehovah afflictionem meam quia nunc amabit me vir meus, constare potest, quid Ecclesiae Ruben aut Tribus a Rubene nominata, significet, quod nempe id quod primum regenerationis est, seu quod primum est cum homo fit Ecclesia, quod nempe sit verum doctrinae per quod ad bonum vitae pervenire possit.

3867. Vers: 33. *Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit, quia audivit Jehovah quod exosa ego, et dedit mihi etiam hunc, et vocavit nomen ejus Schimeon.* Concepit adhuc et peperit filium, significat, ut prius, conceptionem et partum spiritualem ab externo versus interiora magis: quia audivit Jehovah, significat in supremo sensu Providentiam, in interno fidei voluntatem, in interiori obedientiam, in externo auditum, hic fidem voluntate quae a solo Domino: quod exosa ego, significat statum fidei si non voluntas ei correspondens: et dedit mihi etiam hunc, significat successivum: et vocavit nomen ejus Schimeon [, significat quale ejus].

3868. Concepit adhuc et peperit filium, quod significet conceptionem et partum spiritualem ab externo versus interiora magis, constat ab illis quae supra n: 3860, dicta sunt, ubi eadem verba. Ab externo versus interiora progredi dicitur, cum a scientia quae est intellectus ad voluntatem, aut spiritualiter loquendo, a vero quod est fidei ad charitatem; intellectus enim

est id quod procedit a voluntate, et in quadam forma visuali manifestat voluntatem, similiter fides procedit a charitate, et in quadam forma manifestat charitatem; inde patet, quod externum voluntatis sit intellectus, et externum charitatis sit fides, seu quod idem, quod internum intellectus sit voluntas, et internum fidei sit charitas; quare progredi ab externo ad interiora magis, est a fide intellectu ad fidem voluntate; proinde a fide ad charitatem, quae repraesentatur per Levi, de quo mox sequitur. Sciendum, quod per fidem, cum illa distinguitur a charitate, intelligatur verum, quale est doctrinae, seu quale est in confessione quae fides Apostolica vocatur, et hoc secundum sensum communem in Ecclesia, nam fidem habere veris creditur esse fides per quam salus; sunt pauci qui sciunt quod fides sit fiducia ac confidentia, et inter illos paucos adhuc pauci, qui sciunt quod fiducia seu confidentia sit ex charitate, et non dabilis apud aliquem, qui non charitatis vitam habuit.

3869. Quia audivit Jehovah, quod significet in supremo sensu Providentiam, in interno fidei voluntatem, in interiori obedientiam, in externo auditum, hic fidem voluntate quae a solo Domino, constat a significatione audire: quod audire sit auditus, non opus habet explicatione; quod autem audire in sensu interiori sit obedientia, et in sensu interno fides voluntate, constat a plurimis locis in Verbo, de quibus sequitur; tum ex quali auditus respective ad quale visus; quod visus in sensu interiori sit intellectus et in sensu interno sit fides intellectu, videatur n: 3863, et hoc ex eo, quia res per visum internum apparent quales sunt, ita capiuntur aliqua fide sed intellectuali; quae autem audiuntur, cum ad interiora penetrant, etiam in simile visui mutantur, videntur enim interius quae audiuntur, quare per auditum quoque significatur id quod per visum, nempe id quod intellectus, ut et quod fidei est, sed auditus simul persuadet quod ita sit, et afficit non modo partem intellectualem hominis, sed etiam ejus voluntariam, et efficit ut velit quod videt, inde est quod audire significet intellectum rei et simul obedientiam, et in spirituali sensu fidem voluntate: quia in audire id latet, nempe obedientia et fides voluntate, ideo ea etiam significantur per *audire*, *auscultare*, *attendere*, in communi sermone, nam audiens esse est obediens esse, et auscultare ali-

cui, est quoque obedire; interiora enim rei quandoque ita insunt vocibus loquelae hominis, ex causa quia spiritus hominis est qui cogitat, et percipit sensum vocum loquelae, et is est in quadam communione cum spiritibus et angelis, qui in principiis vocum sunt; praeterea talis est circulus rerum apud hominem, quod quicquid per aurem et oculum, seu per auditum et visum intrat, transeat in ejus intellectum, et per intellectum in voluntatem, et a voluntate in actum, ita quoque verum fidei, id primum fit verum fidei scientia, dein verum fidei voluntate, et denique verum fidei actu, ita charitas, fides scientia seu intellectu est Reuben, ut ostensum est, fides voluntate est Schimeon, fides voluntate cum fit charitas est Levi. Quod audire in supremo sensu sit Providentia, ex illis quae de videre, quod in supremo sensu sit Praevidentia, supra n: 3863 dicta sunt, constare potest, nam Praevidere Domini est videre ab aeterno in aeternum quod ita sit, at Providere Domini est regere ut ita sit, et flectere liberum hominis ad bonum, quantum praevidet quod homo se in libero flecti patitur, videatur n: 3854. Quod per audire Jehovah, ex quo Schimeon nominatus, in sensu interiori significetur obedientia, et in sensu interno fides voluntate a solo Domino, patet a perplurimis locis in Verbo, ut ab his quae sequuntur; apud Matthaeum „ Ecce vox e nube dicens, Hic est Filius meus dilectus, in Quo Mihi complacuit, *Ipsum audite*" XVII: 5; Ipsum audire, pro Ipsi fidem habere, et Ipsius praeceptis obedire, ita fidem voluntate habere. Apud Johannem „ Amen, Amen, dico vobis, quod veniet hora, quando mortui *audient vocem Filii Dei*, et qui *audient*, *vivent:* ne miremini hoc, quoniam venit hora, in quo omnes qui in monumentis *audient vocem Ipsius*" V: 25. 28; audire vocem Filii hominis pro fidem habere verbis Domini, et velle illa; qui fidem voluntatis habent, illi vitam accipiunt, quare dicitur, qui audient vivent. Apud Eundem „ Qui ingrediens est per januam, pastor est ovium, huic ostiarius aperit, et *oves vocem illius audiunt*. Et alias oves habeo, quae non sunt ex ovili hoc, etiam illas oportet Me adducere, et *vocem meam audient*, et fiet unus grex, et unus pastor; oves meae *vocem meam audiunt*, et Ego cognosco illas, et sequuntur Me" X: 2. 3. 16. 27; audire vocem, manifeste pro obedire ex fide voluntatis. Apud Eundem

„Omnis qui est ex veritate, *audit vocem meam*" XVIII: 37, similiter. Apud Lucam „Dixit illi Abraham, habent Mosen et Prophetas, *audiunto illos*, si Mosen et Prophetas *non audiunt*, neque si quis ex mortuis resurrexerit, persuadebuntur" XVI: 29. 31, audire Mosen et Prophetas pro scire quae in Verbo, et fidem ei habere, ita quoque velle illa, nam fidem habere absque velle, est videre et non audire, at fidem habere cum velle est fidem habere et audire; quare utrumque, nempe videre et audire, passim in Verbo simul dicitur, et per videre significatur id quod per Reuben, et per audire id quod per Schimeonem, nam conjuncta sunt sicut frater fratri: quod videre et audire conjunctim dicantur, constat ex his locis; apud Matthaeum „Propterea per parabolas loquor illis, quia *videntes non vident*, et *audientes non audiunt*, nec intelligunt; et completur in illis prophetia Esaiae, quae dicit, *Auditu audietis*, et non intelligetis, et *videntes videbitis* et non cernetis: incrassatum est cor populi hujus, et *auribus graviter audiverunt*, et *oculos suos occluserunt*, ne forte *videant oculis* et *auribus audiant*, et corde intelligant. Vestri vero beati sunt *oculi quia vident*, et *aures vestrae quia audiunt*; amen dico vobis, quod multi prophetae et justi desideraverint *videre quae videtis*, sed non viderunt, et *audire quae auditis*, et non audiverunt" XIII: 13 ad 17. Joh: XII: 40. [41] Esaj: VI: 9. Apud Marcum „Dixit Jesus ad discipulos, quid disputatis quod panes non habetis, nondumne intelligentes estis, neque intelligitis, adhucne obduratum habetis cor vestrum, *oculos habentes non videtis*, et *aures habentes non auditis*" VIII: 17. 18. Apud Lucam „Vobis datum est cognoscere mysteria Regni Dei, reliquis vero in parabolis, ut *videntes non videant*, et *audientes non audiant*" VIII: 10. Apud Esajam „Aperientur *oculi caecorum*, et aures surdorum aperientur" XXXV: 5. Apud Eundem „Tunc *audient* in die illo *surdi* verba libri, et ex caligine eque tenebris *oculi caecorum videbunt*" XXIX: 18. Apud Eundem „*Surdi audite*, et *caeci spectate videndo*" XLII: 18. Apud Eundem „Educ populum *caecum* cui *oculi* erunt, et surdos quibus aures" XLIII: 8. Apud Eundem „Non connivebunt *oculi videntium*, et *aures audientium* auscultabunt" XXXII: 3. Apud Eundem „Sint *oculi tui respicientes* doctores tuos, et *aures*

tuae audiant verbum » XXX: 20. 21. Apud Eundem « Qui obturat *aurem suam ne audiat* sanguines; et occludit *oculos suos ne videant* malum, hic in altis habitabit » XXXIII: 15. 16. Apud Ezechielem « Fili hominis, in medio domus rebellionis tu habitans, quibus *oculi ad videndum* sed *non vident*, quibus *aures ad audiendum*, et non audiunt » XII: 2; in his locis utrumque dicitur, quia unum sequitur alterum, nempe fides intellectu quae est videre, et fides voluntate quae est audire, alioquin unum satis fuisset; inde etiam patet, quare unus filius Jacobi nominatus est a videre, et alter ab audire. Quod videre significet fidem scientia seu intellectu, et audire fidem obedientia seu voluntate, est ex correspondentiis in altera vita, et inde significativis; qui intellectuales sunt et in fide inde, illi ad Oculi provinciam pertinent, et qui obedientes sunt et in fide inde, illi ad Auris provinciam pertinent; quod ita sit, videbitur ex illis, quae ad finem Capitum, de Maximo homine, et correspondentia omnium quae in Corpore humano cum illo, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur; inde nunc est, quod *Oculus* in sensu interno sit intellectus, videatur n: 2701, et quod *Auris* sit obedientia, et in sensu spirituali fides inde, seu fides voluntate; ut quoque constat ex his locis; apud Esajam « Etiam, *non audivisti*, etiam non novisti, etiam ex tunc *non aperuit se auris tua* » XLVIII: 8. Apud Eundem « Dominus Jehovih excitabit mihi *aurem ad audiendum*, quasi instructi Dominus Jehovih *aperuit mihi aurem*, et ego non rebellavi » L: 4. 5. Apud Eundem « Attendite attendendo ad Me, et comedite bonum, ut delitietur in pinguedine anima vestra; *inclinate aurem vestram*, et ite ad Me, *audite* ut vivat anima vestra » LV: 2. 3. Apud Jeremiam « Ad quem loquar et testificer, *ut audiant*, ecce *praeputiata auris eorum*, et non possunt auscultare » VI: 10. Apud Eundem « Hoc praecepi iis, dicendo, *audite vocem meam*, tunc ero vobis in Deum, et vos eritis Mihi in populum, et *non audiverunt*, *nec inclinarunt aurem suam* » VII: 23. 24. 26. Apud Eundem « *Audite* mulieres verbum Jehovae, et accipiat *auris vestra* verbum oris Ipsius » IX: 19. Apud Eundem « Non inclinastis *aurem vestram*, et *non obedivistis Mihi* » XXXV: 15. Apud Ezechielem « Fili hominis, omnia verba mea, quae loquutus sum ad te, *recipe in cor tuum*, et *auribus*

tuis audi" III: 10. Apud Eundem „Dabo zelum meum contra te, et agent tecum in excandescentia, nasum tuum, et *aures tuas* removebunt" XXIII: 25; nasum et aures removere pro perceptionem veri et boni, et fidei obedientiam. Apud Sachariam „Renuerunt attendere, et dederunt humerum refractarium, et *aures suas aggravarunt*, ut *non audiant*, et cor suum posuerunt adamantem, ut *non audirent legem*" VII: 11. 12. Apud Amos „Sic dixit Jehovah, sicut eripuerit pastor ex ore leonis duo crura, vel *particulam auris*, ita eripientur filii Israëlis in Samaria, in angulo lecti, et in extremitate spondae" III: 12; eripere duo crura pro voluntatem boni, particulam auris pro voluntatem veri; quod particula auris id sit, solum constare potest, ut dictum, ex correspondentiis in altera vita, et inde significativis, secundum quae Verbi sensus internus est, et quoque ritualia in Ecclesia Israëlitica et Judaica; inde erat, cum Aharon et filii ejus inaugurarentur ministerio, quod inter alia mandatum sit, ut „Moses sumeret de sanguine Arietis, et daret *super auriculam auris Aharonis*, et *super auriculam auris filiorum ejus;* et super pollicem manus eorum dextrae, et super pollicem pedis eorum dextri" Exod: XXIX: 20, per hoc rituale repraesentabatur fidei voluntas, in quam sicut sacerdos etiam initiaretur; quod rituale hoc sanctum esset, quisque scire potest, quia a Jehovah mandatum Mosi, ita quoque quod sanctum dare sanguinem super auriculam auris, sed quodnam sanctum, non sciri potest, nisi ex rerum interno sensu in Verbo, qui hic est, quod sanctum fidei ex voluntate custodiretur. Quod per aurem significetur obedientia, et in sensu interno fides inde, manifestius adhuc patet ex rituali de servo, qui non servitio exire vellet, de quo ita apud Mosen „Si servus vel ancilla non servitio exire vellet, adducet eum Dominus ejus ad Deum, et adducet eum ad januam, aut ad postem, et *perforabit Dominus ejus aurem subula*, et serviet illi in perpetuum" Exod: XXI: 6. Deut: XV: 17; perforare aurem subula ad postem, pro perpetuo servire seu obedire, in sensu spirituali pro non velle intelligere verum, sed velle verum ex obedientia, quod respective non liberum est. Quia obedientia fidei per aures, et obedire per audire in sensu interno intelligitur, constat quid per haec verba Domini, quae toties dixit, significatur „*Qui habet*

aurem ad audiendum, audiat » Matth: XIII: 9. 43. Marc: IV: 9. 23. [42] Cap: VII: 16. Luc: VIII: 8. Cap: XIV: 35. Apoc: II: 7. 11. 29. Cap: III: 13. 22. Quod audire in sensu supremo sit Providentia, et videre sit Praevidentia, constat ex illis locis in Verbo, in quibus de Jehovah seu Domino praedicantur Oculi, ut et aures; ut apud Esajam « *Inclina Jehovah aurem tuam et audi*, aperi Jehovah *oculos tuos* et *vide* » XXXVII: 17. Apud Danielem « Inclina, Deus mi, *aurem tuam* et *audi*, aperi Jehovah *oculos tuos* et *vide* vastitates nostras » IX: 18. Apud Davidem « Deus inclina *aurem tuam* ad me, et *audi* sermonem meum » Psalm: XVII: 6. Apud Eundem « Inclina ad me *aurem tuam*, et serva me » Psalm: LXXI: 2. Apud Eundem « *Adverte aurem* ad precationes meas, ob veritatem tuam, responde mihi ob justitiam tuam » Psalm: CXLIII: 1. Apud Jeremiam « Jehovah, vocem meam audivisti, ne abscondas *aurem tuam* ad suspirationem meam, ad clamorem meum » Thren: III: 56. Apud Davidem « Jehovah ne abscondas facies tuas a me, in die quo angustia mihi, inclina ad me *aurem tuam*, in die clamo, responde mihi » Psalm: CII: 3: quod non aures Jehovae, nec oculi sicut homini, notum est, sed quod sit Attributum praedicabile de Divino, quod per Aurem et per Oculum significatur, nempe infinitum velle, et infinitum intelligere, infinitum velle est Providentia, et infinitum intelligere est Praevidentia; haec per Aurem et Oculum, cum tribuuntur Jehovae, in sensu supremo intelliguntur. Ex his nunc patet, quid per Audivit Jehovah, ex quo Schimeon nominatus, in omni sensu significatur.

3870. Quod exosa ego, quod significet statum fidei si non voluntas ei correspondens, constat ex significatione exosae, quod sit non amata, talis enim est status fidei, si non voluntas ei correspondet. Agitur in sensu interno de progressu regenerationis hominis ab externo ad internum, hoc est, a vero fidei ad bonum charitatis; verum quod fidei, est externum, et bonum quod charitatis, est internum; ut verum quod est fidei, vivat, inducetur ad voluntatem ut ibi vitam accipiat, verum enim ex scire non vivit, sed ex velle, per novum velle, quod Dominus creat apud hominem, influit vita ab Ipso; prima vita se manifestat per obedientiam, quae est primum voluntatis; altera per

affectionem faciendi verum, quae est progressivum voluntatis, quae tunc est, quando jucundum et beatum in faciendo verum percipitur; nisi fidei progressus talis fiat, verum non fit verum, sed fit quoddam separatum a vita, quandoque confirmativum falsi, et quandoque persuasivum, ita quoddam spurcum, nam se copulat cum affectione mala hominis, seu ejus cupiditate, hoc est, cum voluntate propria ejus, quae contraria charitati est; talis est fides, quae a multis hodie creditur esse fides, et sola absque charitatis operibus salvare; sed haec fides, nempe separata a charitate, et inde contraria charitati, repraesentatur in sequentibus per Reubenem, quod cubuerit cum Bilha concubina patris sui, Gen: XXXV: 22, et quam detestatur Jacob, tunc Israël, his verbis „ Reuben, primogenitus meus, tu robur meum, et principium virtutis meae, levis es sicut aqua, ne excellas, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc polluisti stratum meum, ascendit " Gen: XLIX: 3. 4: hujus fidei nempe separatae a charitate, voluntas et affectio contraria charitati, describitur ibi quoque per Schimeonem et Levi, his verbis „ Schimeon et Levi fratres, arma violentiae machaerae eorum, in arcanum eorum non veniat anima mea, in coetu eorum ne uniat se gloria mea, quia in furore suo occiderunt virum, et in voluntate sua enervarunt bovem; maledictus furor eorum, quia vehemens, et ira eorum quia gravis, dividam eos in Jacobum, et dispergam eos in Israëlem " Gen: XLIX: 5. 6. 7; quod sit fides separata a charitate, quae per illos describitur, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur.

3871. Et dedit mihi etiam hunc, quod significet successivum, nempe fidem obedientia seu voluntate, quae quod succedat fidei scientiâ seu intellectu, supra ostensum est; hoc significatur per, dedit mihi etiam hunc.

3872. Et vocavit nomen ejus Schimeon, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; ipsum quale continetur in sensu interno verborum, quae Leah dixit „ Audivit Jehovah quod exosa ego, et dedit mihi etiam hunc " hoc quale est quod significatur per Schimeonem, tum per Tribum ab illo nominatam; estque id alterum universale Ecclesiae, seu alterum cum homo regeneratur

et fit Ecclesia; est nempe obedientia seu voluntas faciendi verum quod est fidei, in quam obedientiam et in qua voluntate implantatur charitas, quae succedit, et significatur per Levi.

3873. Vers: 34. *Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit, nunc hac vice adhaerebit vir meus ad me, quia peperi ei tres filios, propterea vocavit nomen ejus Levi.* Concepit adhuc et peperit filium, significat, ut prius, conceptionem et partum spiritualem ab externo ad internum adhuc magis: et dixit, nunc hac vice adhaerebit vir meus ad me, significat in sensu supremo amorem et misericordiam, in interno charitatem, in externo conjunctionem, hic amorem spiritualem: quia peperi ei tres filios, significat successivum: propterea vocavit nomen ejus Levi, significat quale ejus.

3874. Concepit adhuc et peperit filium, quod significet conceptionem et partum spiritualem ab externo ad internum adhuc magis, constat ab illis quae supra n: 3860. 3868, dicta sunt, ubi eadem verba.

3875. Et dixit, nunc hac vice adhaerebit vir meus ad me, quod significet in sensu supremo amorem et misericordiam, in interno charitatem, in externo conjunctionem, hic amorem spiritualem, constat a significatione adhaerere: quod adhaerere in sensu externo seu proxime interiori sit conjunctio, constare potest absque explicatione; quod adhaerere in sensu interno sit charitas, patet ex eo, quod charitas, seu quod idem, amor mutuus, sit conjunctio spiritualis, est enim conjunctio affectionum quae voluntatis, et inde convenientia cogitationum quae intellectus, ita conjunctio mentium quoad utramque partem; quod adhaerere in sensu supremo sit amor et misericordia, inde patet, nam infinitum et aeternum quod praedicatur de charitate seu amore spirituali, est Misericordia, quae est Amor Divinus erga genus humanum in tantis miseriis constitutum, cum enim homo non est nisi malum ex se, et in illo quantum ex illo, non nisi quam infernale, ac inspicitur a Domino ex Divino Amore, tunc quod elevetur ab inferno, in quo est a se, et liberetur, dicitur Misericordia, hinc quia Misericordia est ex Divino Amore, significatur per adhaerere in supremo sensu et Amor et Misericordia. Quod adhaerere in sensu interno significet amorem spiritualem, seu quod idem, charitatem erga proximum, constare

potest etiam ex aliis locis in Verbo, ut apud Esaiam „Ne dicat filius alienigenae, *qui adhaesit ad Jehovam*, dicendo, separando separat me Jehovah a cum populo suo: filii alienigenae, *qui adhaerent ad Jehovam*, ad ministrandum Ipsi, et ad *diligendum* Nomen Jehovae, erunt Ipsi in servos" LVI: 3. 6; adhaerere ad Jehovam pro praecepta observare, quod est amoris spiritualis, nemo enim praecepta Dei ex corde observat, nisi qui in bono charitatis erga proximum est. Apud Jeremiam „In diebus illis venient filii Israëlis, illi et filii Jehudae, eundo et flendo ibunt, et Jehovam Deum suum quaerent, Zionem interrogabunt de via, eo facies eorum, venite et *adhaereamus ad Jehovam* foedere saeculi, non oblivioni datur" L: 4. 5; adhaerere ad Jehovam similiter pro praecepta observare ex corde, hoc est, ex bono charitatis. Apud Sachariam „*Adhaerebunt gentes multae ad Jehovam* in die illo, et erunt Mihi in populum" II: 15; similiter. Apud Esaiam „Miserebitur Jehovah Jacobi, et eliget denuo Israëlem, et ponet eos super terram eorum, et *adhaerebit peregrinus eis*, et adjungent se ad domum Jacobi" XIV: 1; adhaerere peregrinus eis pro in simili observantia legis esse, adjungere se ad domum Jacobi, pro esse in bono charitatis, in quo illi qui per domum Jacobi significantur. Apud Matthaeum „Nemo potest duobus dominis servire, nam aut unum odio habebit et alterum amabit, aut *uni adhaerebit*, et alterum contemnet" VI: 24; ibi coeleste amoris est amare, et spirituale amoris est adhaerere, utrumque dicitur quia distincta sunt, alioquin unum satis fuisset. Illi qui in spirituali amore sunt, vocantur ideo filii Levi, ut apud Malachiam „Quis sustinet diem adventus Ipsius, et quis consistet cum apparuerit, sedebit conflans et purgans argentum, et purificabit *filios Levi*, et defaecabit illos sicut aurum et sicut argentum" III: 2. 3. Quod in supremo sensu Dominus sit Levi, ex Amore Divino et Misericordia erga illos qui in amore spirituali sunt, apud Eundem „Ut cognoscatis quod miserim ad vos praeceptum hoc, ad esse *foedus meum cum Levi*, dixit Jehovah Zebaoth, foedus meum erit cum illo vitae et pacis. Vos recessistis a via, impingere fecistis multos in legem, corrupistis *foedus Levi*, ideo dedi vos contemtos" II: 4. 5. 8. 9. Et quia Divinus Amor seu Misericordia Domini in supremo sensu per Levi intel-

lectus est, et in sensu interno spiritualis amor, ideo Tribus Levi Sacerdotium facta est, nam Sacerdotium in sensu interno Verbi non aliud est quam sanctum amoris, et Regium sanctum fidei, n: 1728. 2015 f. 3670. Quia per vocem adhaerere, ex qua Levi nominatus est, significatur amor spiritualis, qui idem est ac amor mutuus, etiam per eandem vocem in Lingua originali significatur mutuo dare et accipere, et quoque per mutuo dare et accipere in Ecclesia Judaica repraesentatus est amor mutuus, de qua re, ex Divina Domini Misericordia, alibi; amor mutuus in eo differet ab amicitia, quod amor mutuus spectet bonum quod apud hominem, et quia est erga bonum est erga illum qui est in bono; amicitia autem spectat hominem, quae tunc quoque amor mutuus est, cum spectat hominem ex bono seu propter bonum, at cum non ex bono seu propter bonum, sed propter semet quod vocat bonum, tunc amicitia non est amor mutuus, sed accedit ad amorem sui, et quantum accedit, tantum est amori mutuo oppositus: amor mutuus est in se non aliud quam charitas erga proximum, nam per Proximum in sensu interno non aliud significatur quam bonum, ac in supremo sensu Dominus, quia ab Ipso omne bonum, et Ipse est Ipsum Bonum, videatur n: 2425. 3419: amor ille mutuus seu charitas erga proximum, est qui intelligitur per amorem spiritualem, et qui significatur per Levi. Etiam in Verbo amor coelestis, et quoque amor conjugialis, in sensu literae per *Adhaerere* exprimitur, sed est ex alia voce in Lingua originali, quam ex qua Levi dictus est; illa vox significat adhuc arctiorem conjunctionem; ut in sequentibus locis; apud Mosen „Jehovam Deum tuum timebis, Ipsi servies, et *Ipsi adhaerebis*" Deut: X: 20. „Post Jehovam Deum vestrum ibitis, et Ipsum timebitis, et praecepta Ipsius servabitis, et vocem Ipsius audietis, et Ipsi servietis, et *Ipsi adhaerebitis*." Deut: XIII: 5. „Ad *amandum Jehovam Deum vestrum*, ad eundum in omnibus viis Ipsius, et *ad adhaerendum Ipsi*" Deut: XI: 22. „Ad *amandum Jehovam Deum tuum*, ad obediendum voci Ipsius, et *ad adhaerendum Ipsi*, quia Ille vita tua" Deut: XXX: 20. Apud Josuam „Studete valde facere praeceptum et legem, quam praecepit vobis Moses servus Jehovae, ad *amandum Jehovam* Deum vestrum, et ad ambulandum in omnibus viis Ipsius, et ad servan-

dum praecepta Ipsius, et *ad adhaerendum Ipsi*, et ad serviendum Ipsi in toto corde vestro, et in tota anima vestra » XXII: 5. In Libro secundo Regum « Rex Chiskia in Jehovah Deo Israëlis confisus est, *adhaesit Jehovae*, non recessit a post Ipsum, et custodivit praecepta Ipsius, quae praeceperat Jehovah Mosi » XVIII: 5. 6. Apud Jeremiam « Quemadmodum *adhaeret cingulum ad lumbos viri*, ita *adhaerere feci ad Me* totam domum Israëlis, et totam domum Jehudae, ad esse Mihi in populum, et in nomen, et in laudem, et in decus; et non obedivérunt » XIII: 11. Quod Amor conjugialis etiam per adhaerere exprimatur, patet ab his « Propterea relinquet vir patrem suum et matrem suam, et *adhaerebit uxori suae*, et erunt in carnem unam » Gen: II: 24. « Propter duritiem cordis vestram scripsit Moses praeceptum hoc, ab initio autem creationis masculum et foeminam fecit eos Deus; propter hoc derelinquet homo patrem suum et matrem, et *adhaerebit uxori suae*, et erunt duo in carnem unam, quod ergo Deus *conjunxit*, homo non separabit » Marc: X: 5 ad 9. Matth: XIX: 5. « *Adhaesit Anima Schechemi Dinae* filiae Jacobi; *amavit* puellam, et loquutus ad cor puellae » Gen: XXXIV: 3. « Schelomoh amavit mulieres exteras multas, *his adhaesit Schelomoh ad amandum* » 1 Reg: XI: 1. 2. Inde nunc patet, quod adhaerere sit vox amoris, in usum recepta antiquis temporibus ab Ecclesiis, quae in significativis fuerunt; et quod non aliud sit in sensu interno quam conjunctio spiritualis, quae est charitas et amor.

3876. Quia peperi ei tres filios, quod significet successivum, constat ab illis quae supra n: 3871, dicta sunt, successivum, quod significatur hic per tres filios, est quod charitas nunc veniat, cum enim regeneratur homo, hoc est, cum fit Ecclesia, primum erit ei scire et intelligere quid verum fidei, alterum erit velle et facere illud, tertium est affici illo; cumque homo afficitur vero, hoc est, cum jucundum et beatum percipit in faciendo secundum verum, tunc est in charitate seu amore mutuo; hoc successivum est, quod per peperi ei tres filios hic intelligitur.

3877. Propterea vocavit nomen ejus Levi, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua supra n: 3872; quale est, quod conti-

netur in illis verbis „ Nunc hac vice adhaerebit vir meus ad me, quia peperi ei tres filios " de quibus mox supra n: 3875. 3876; hoc quale est quod significatur per Levi, tum per Tribum ab illo nominatam; estque id tertium universale Ecclesiae, seu tertium cum homo regeneratur aut fit Ecclesia; estque Charitas. Se habet ita cum charitate, quod in se contineat velle verum, et per hoc in se contineat intelligere verum, nam qui *in charitate* est, illa habet; at antequam homo ad charitatem venit, tunc primum in externo erit, nempe in intelligere verum, dein in velle verum, demum in affici vero, quod est charitas, in charitate cum homo est, tunc spectat Dominum, qui per Jehudam, quartum filium Jacobi, in sensu supremo significatur.

3878. Vers: 35. *Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit, hac vice confitebor Jehovam, propterea vocavit nomen ejus Jehudah; et substitit a pariendo.* Concepit adhuc, et peperit filium, significat, ut prius, conceptionem et partum spiritualem ab externo ad internum adhuc magis: et dixit, hac vice confitebor Jehovam, significat in sensu supremo Dominum, in interno Verbum, in externo doctrinam inde, hic Divinum amoris, et coeleste Regnum Ipsius: propterea vocavit nomen ejus Jehudah, significat quale ejus: et substitit a pariendo, significat per scalam ascensum a terra usque ad Jehovam seu Dominum.

3879. Concepit adhuc et peperit filium, quod significet conceptionem et partum spiritualem ab externo ad internum adhuc magis, constat ab illis, quae supra n: 3860. 3868, dicta sunt, ubi similia verba.

3880. Et dixit, hac vice confitebor Jehovam, quod significet in sensu supremo Dominum, in interno Verbum, in externo doctrinam inde, hic Divinum amoris et coeleste Regnum Ipsius, constat a significatione confiteri: quod confiteri in sensu externo seu proxime interiori significet doctrinam ex Verbo, patet, confessio enim non aliud est, etiam in communi sermone, quam declaratio suae fidei coram Domino, ita comprehendit in se illa quae homo credit, proinde quae ei sunt Doctrina: quod Confiteri in sensu interno sit Verbum, inde sequitur omnis enim, doctrina fidei et charitatis ex Verbo erit, ex se enim homo de coelestibus et spiritualibus nihil novit, quare ex revelatione Di-

vina, quae est Verbum: quod confiteri in sensu supremo sit Dominus, est quia Dominus est Verbum, proinde doctrina ex Verbo, et quia Verbum in sensu interno Dominum solum spectat, et de Ipsius Regno agit, n: 1871. 2859. 2894. 3245. 3305 pr: 3393. 3432. 3439. 3454; inde est, quod per confiteri Jehovam, significetur Divinum amoris, et coeleste Regnum Ipsius, Dominus enim est Ipse Divinus Amor, et influxus hujus facit Regnum Ipsius, et hoc per Verbum quod ab Ipso: quod per Jehudam, qui a confiteri Jehovam nominatus est, significetur Divinum amoris, et coeleste Regnum Domini, prius n: 3654, ostensum videatur, inde est quod dicatur quod hic confiteri sit illud. Quid autem Confiteri et confessio sit, constare potest a locis in Verbo, ubi memoratur; ut apud Esaiam „Dices in die illo, *confitebor Tibi Jehovah*, quod succensuisti mihi, reversa est ira tua, et consolatus es me: et dicetis in die illo, *confitemini Jehovae*, invocate Nomen Ipsius, nota facite in populo opera Ipsius, commemorate quod exaltatum sit Nomen Ipsius" XII: 1. 4. Apud Davidem „*Confitemur Tibi Deus*, *Confitemur*, et propinquum Nomen tuum, enarrant mirabilia tua" Psalm: LXXV: 2. Apud Eundem „Psalmus *ad confessionem*; jubilate Jehovae omnis terra, Ille fecit nos, et non nos, populum suum et gregem pascui sui, ideo Ipsius nos, populus Ipsius et grex pascui Ipsius: intrate per portas Ipsius *in Confessione*, atria Ipsius in laude, *Confitemini Ipsi*, benedicite Nomini Ipsius, quia bonus Jehovah, in aeternum Misericordia Ipsius, et usque in generationem et generationem veritas Ipsius" Psalm: C: 1 ad 5; ibi quid Confiteri et Confessio sit, patet, quod nempe sit agnoscere Jehovam seu Dominum, et quae Ipsius sunt; Agnitio illa quod sit Doctrina et Verbum, patet. Apud Esaiam „Consolabitur Jehovah Zionem, consolabitur omnes vastitates ejus, laetitia et gaudium invenietur in illa, *confessio* et vox cantus" LI: 3. Apud Jeremiam „Sic dixit Jehovah, ecce Ego reducens captivitatem tentoriorum Jacobi, et habitaculorum ejus miserebor, et aedificabitur urbs super tumulo suo, et palatium juxta morem suum habitabitur, et exibit ab iis *Confessio* et vox ludentium" XXX: 18. 19. Apud Davidem „*Confitebor Jehovae* juxta justitiam Ipsius, et cantabo Nomen Jehovae Altissimi" Psalm: VII: 18. Apud Eundem „Quando transivero

ad domum Dei voce cantus et *Confessionis*, multitudine festum agente » Psalm: XLII: 5. Apud Eundem « *Confitebor Tibi* inter gentes, Domine, psallam Tibi inter populos, quia magna usque ad Coelum Misericordia tua » Psalm: LVII: 10. 11; ex his locis patet, quod Confessio se ad coeleste amoris referat, distinguitur enim ab illis quae sunt Spiritualis amoris, nam dicitur Confessio et vox cantus, confessio et vox ludentium, confitebor Tibi inter gentes et psallam Tibi inter populos, confessio et confiteri est coeleste, vox cantus, vox ludentium, tum psallere sunt spiritualia, etiam confiteri inter gentes dicitur, et psallere inter populos, quia per gentes significantur illi qui in bono, et per populos illi qui in vero, n: 1416. 1849. 2928, hoc est, illi qui in coelesti amore, et qui in spirituali amore, in Verbo enim apud Prophetas plerumque binae expressiones occurrunt, quarum una se refert ad coeleste seu bonum, altera ad spirituale seu verum, ut sit conjugium Divinum in singulis Verbi, ita conjugium boni et veri, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712. 3132: exinde etiam patet, quod confessio involvat coeleste amoris, et quod confessio genuina seu quae ex corde, non sit nisi ex bono; at quae ex vero, dicitur vox cantus, vox ludentium, et psallere; similiter in his locis, apud Davidem « Laudabo Nomen Dei cantico, et magnum faciam Ipsum *confessione* » Psalm: LXIX: 31. Apud Eundem « Ego *confitebor Tibi* instrumento nablii, veritatem tuam Deus mi, canam Tibi in cithara, Sancte Israëlis » Psalm: LXXI: 22; quod per canere cithara, et per reliqua instrumenta chordacea significentur spiritualia, videatur n: 418. 419. 420. Apud Eundem « Intrate portas Ipsius in *confessione*, atria Ipsius in laude, *confitemini Ipsi*, benedicite Nomini Ipsius » Psalm: C: 4, confessio et confiteri est ex amore boni, laus autem et benedicere ex amore veri. Apud Eundem « Respondete Jehovae *per confessionem*, psallite Deo nostro in cithara » Psalm: CXLVII: 7. Apud Eundem « *Confitebor Tibi* in congregatione magna, in populo numeroso laudabo Te » Psalm: XXXV: 17. 18. Apud Eundem « *Confitebor Jehovae* ore meo, et in medio multorum laudabo Ipsum » Psalm: CIX: 30. Apud Eundem « Nos populus tuus, et grex pascui tui, *confitebimur Tibi* in aeternum, in generationem et generationem enumerabimus laudem tuam » Psalm:

LXXIX: 18. Apud Eundem „ *Confiteantur Jehovae* Misericordiam Ipsius, et mirabilia Ipsius filiis hominis, *sacrificent sacrificia confessionis*, et annuntient opera Ipsius cum cantu " Psalm: CVII: 21. 22; quod in his locis binae expressiones unius rei sint, patet, quae apparerent sicut inanes repetitiones, nisi una involveret coeleste quod est bonum, et altera spirituale quod est verum, ita conjugium Divinum, ipsum Regnum Domini est tale conjugium; hoc arcanum est in Verbo ubivis, sed detegi nusquam potest nisi per sensum internum, et inde cognitionem quaenam vox ad coelestem classem, et quaenam ad spiritualem pertinet; at in genere sciri debet quid coeleste, et quid spirituale, de quibus saepius prius. Ipsa confessio cordis, quia est ex coelesti amore, est in genuino sensu confessio, homo qui in hac est is agnoscit quod omne bonum a Domino, et quod omne malum a seipso, in qua agnitione cum est, in statu humiliationis est, agnoscit enim tunc quod Dominus sit omne apud Ipsum, et quod ipse sit nihil respective, ex quo statu cum fit confessio, tunc est ex coelesti amore. Sacrificia autem confessionis, quae fuerunt in Ecclesia Judaica, erant gratiarum actiones, et vocabantur in universali sensu Sacrificia eucharistica et retributoria, quae erant duplicis generis, nempe confessionis et votiva; quod Sacrificia confessionis involverint coeleste amoris, constare potest ab institutione eorum, de qua ita apud Mosen „ Haec lex sacrificii Eucharisticorum, quod offeretur Jehovae; si *pro Confessione obtulerit illud*, tunc offeret praeter sacrificium *confessionis* placentas azymas mixtas oleo, et lagana azyma uncta oleo, et similaginem bullatam, placentas mixtas oleo, super placentas panis fermentatas offeret munus suum, *praeter sacrificium confessionis* " Levit: VII: 11. 12. 13. 15, per omnia illa quae ibi memorantur, ut per placentas azymas mixtas oleo, per lagana azyma uncta oleo, per similaginem bullatam, placentas panis fermentatas, significantur coelestia amoris et fidei, et inde confessiones, et quod erunt in humiliatione; quod similago et inde placentae sint coeleste amoris et inde spirituale fidei quod est charitas, videatur n: 2177; quod azymum sit purificatio a malis et falsis, n: 2342; quod oleum sit coeleste amoris, n: 886. 3728; quod panis etiam, n: 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. [43] Votiva autem, quae erant alterum genus

eucharisticorum, in sensu externo significabant retributionem, in interno voluntatem ut Dominus provideret, in supremo Providentiae statum, videatur n: 3732, inde est quod utrumque passim in Verbo memoretur, ut apud Davidem „*Sacrifica Deo confessionem*, et *exsolve Altissimo vota tua: sacrificans confessionem* honorat Me, et qui disponit viam ei monstrabo salutem Dei" Psalm: L: 14. 23. Apud Eundem „Super me *Deus, vota tua retribuam confessiones Tibi*" Psalm: LVI: 13. Apud Eundem „*Tibi sacrificabo sacrificium confessionis*, et Nomen Jehovae invocabo, *vota mea Jehovae solvam*" Psalm: CXVI: 17. 18. Apud Jonam „Ego *cum voce confessionis sacrificabo Tibi*, quod *vovi exsolvam*" II: 10. Ex his nunc patet, quid sit confessio, ex qua Jehudah nominatus, quod nempe in supremo sensu sit Dominus et Divinum amoris, in interno Verbum, tum coeleste Regnum Domini, et in sensu exteriori Doctrina ex Verbo, quae est Ecclesiae Coelestis; quod illa significentur per Jehudam in Verbo, constare potest a nunc sequentibus.

3881. Propterea vocavit nomen ejus Jehudah, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; ipsum quale continetur in sensu interno verborum horum, quae Leah dixit, „Hac vice confitebor Jehovam" de quo mox supra n: 3880, quod nempe in sensu supremo sit Dominus, et Divinum Amoris Ipsius, in sensu interno Verbum, tum coeleste Regnum Domini, et in exteriori Doctrina e Verbo quae est Ecclesiae coelestis: quod haec in Verbo per Jehudam, ubi nominatur, significentur, vix adhuc aliquis novit, ex causa, quia historica creduntur historica, et prophetica esse talia quae inter obliterata sunt, praeter aliqua ex quibus dogmatica hauriri possunt; quod sensus spiritualis insit, hoc non creditur, quia quid sensus spiritualis Verbi, imo quid spirituale, non hodie scitur, et hoc imprimis ex causa, quia vita naturalis est quae vivitur, quae talis est, ut cum pro fine habetur seu unice amatur, et cognitiones et fidem obliteret, usque adeo, ut cum dicatur vita spiritualis, et sensus spiritualis, sit quoddam quasi nullum, aut quoddam inamoenum et triste ad quod nauseatur, sicut ad discors cum vita naturali; quia ge-

rius humanum in tali statu hodie est, ideo non aliud per nomina in Verbo capit, nec capere vult, quam gentes, populos, personas, regiones, urbes, montes, fluvios, quae nominantur, cum tamen nomina in sensu spirituali significant res: quod per Jehudam significetur in sensu interno Ecclesia Coelestis Domini, et in universali sensu Regnum coeleste Ipsius, inque sensu supremo Ipse Dominus, constare potest a pluribus locis in Veteri Testamento, ubi Jehudah nominatur, ut ab his quae sequuntur; apud Mosen „*Jehudah* tu, laudabunt te fratres tui, manus tua in cervice hostium tuorum, incurvabunt se tibi filii patris tui; catulus leonis Jehudah, a praeda, fili mi, ascendisti; curvavit se, cubuit sicut leo, et sicut leo vetulus, quis excitabit eum; non recedet sceptrum a Jehudah, nec legislator ab inter pedes ejus, usque dum venit Schiloh, et huic congregatio populorum; ligans ad vitem asininum pullum suum, et ad vitem nobilem filium asinae suae, lavabit in vino vestimentum suum, et in sanguine uvarum velamen suum: ruber oculis [44] a vino, et candidus dentibus a lacte" Gen: XLIX: 8 ad 12: hoc propheticum Jacobi, tunc Israëlis, de Jehuda, nemo scire potest quid sit, ne quidem unam expressionem, nisi ex sensu interno, ut quid, laudabunt illum fratres ejus, et incurvabunt se ei filii patris ejus, quod sicut catulus leonis a praeda ascendat, quod sicut leo curvet se et cubet, quid Schiloh, quid ligare ad vitem asininum pullum suum, et ad vitem nobilem filium asinae suae, quid lavare in vino vestimentum, et in sanguine uvarum velamen, quid ruber oculis a vino, et quid albus dentibus a lacte; haec nusquam ab aliquo, ut dictum, capi possunt, nisi ex sensu interno, cum tamen omnia et singula significent coelestia Regni Domini et Divina, et per illa praedicitur, quod coeleste Regnum Domini, et in supremo sensu Ipse Dominus, per Jehudam repraesentaretur, de quibus omnibus, ex Divina Domini Misericordia, in explicationibus ad illud Caput dicetur. Similiter se habet alibi, imprimis apud Prophetas, ubi Jehudah nominatur, ut apud Ezechielem „Tu fili hominis, sume tibi lignum unum, et scribe super illo Jehudae et filiis Israëlis sociis [45] ejus, et sume lignum unum, et scribe super illo Josepho, lignum Ephraimi et omnis domus Israëlis sociorum ejus, et conjunge illa, unum ad alterum tibi in lignum unum, et erunt in una in manu mea: faciam eos in

gentem unam in terra in montibus Israëlis; et Rex unus erit omnibus illis in Regem; servus meus David Rex super eos, et pastor unus erit omnibus illis; et in judiciis meis ambulabunt, et statuta mea custodient, et facient illa, et habitabunt super terra, quam dedi servo meo Jacobo, in qua habitarunt patres vestri, habitabunt super ea illi et filii eorum, et filii filiorum eorum usque in aeternum, et David servus meus princeps illis in aeternum, et pangam illis foedus pacis, foedus aeternitatis erit cum illis; dabo illis et multiplicabo illos, et dabo sanctuarium meum in medio eorum in aeternum; sic erit habitaculum meum apud illos, et ero illis in Deum, et illi erunt Mihi in populum » XXXVII: 16 ad 28: qui per Jehudam intelligit Judam, per Israëlem Israëlem, per Josephum Josephum, per Ephraimum Ephraimum, et per Davidem Davidem, credet quod omnia illa secundum sensum literae ita futura sint, nempe quod Israël rursus consociabitur cum Jehuda, et quoque quod tribus Ephraim, tum quod David regnaturus, et quod habitaturi sic super terra data Jacobo in aeternum, et quod cum illis tunc foedus aeternitatis, et in medio eorum sanctuarium in aeternum; cum tamen ne hilum intellectum sit ibi de gente illa, sed de Regno coelesti Domini quod est Jehudah, et de Regno spirituali Ipsius quod est Israël, et de Domino qui est David; inde manifeste patet, quod per nomina non intelligantur personae, sed quod coelestia et Divina. Similiter se habet cum illis quae apud Sachariam « Venient populi multi et gentes numerosae ad quaerendum Jehovam Zebaoth: in diebus illis apprehendent decem viri ex omnibus linguis gentium, et apprehendent alam viri Jehudaei, dicendo, ibimus cum vobis, quia audivimus Deum vobiscum » VIII: 23; qui secundum literam haec capiunt, dicent sicut Gens illa Judaica adhuc credit, quod quia prophetia illa nondum completa est, complebitur, ita quod redituri in terram Canaanem, et quod sequuturi illos multi ex omni gente et lingua, et quod apprehensuri alam viri Jehudaei, et precaturi, ut liceret illos sequi, et quod apud illos tunc Deus, nempe Messias, quem Christiani dicunt Dominum fore, ad quem prius convertendi; haec fides verborum foret, si per virum Jehudaeum intelligeretur vir Judaeus; cum tamen ibi in sensu interno agitur de Nova Ecclesia spirituali apud gentes, et per virum Je-

hudaeum significatur fides salvans quae est ex amore in Dominum. Quod per Jehudam non Jehudah intellectus sit, sed, ut dictum, in sensu interno Coeleste Regnum Domini, quod in Ecclesia apud Jehudam seu Judaeos instituta repraesentatum fuit, etiam manifeste constare potest a sequentibus locis; apud Esaiam „Dominus cum tollet signum gentibus, congregabit expulsos Israëlis, et dispersa Jehudae colliget a quatuor alis terrae; tunc recedet aemulatio Ephraimi, et hostes Jehudae exscindentur; Ephraim non aemulabitur cum Jehudah, et Jehudah non angustabit Ephraimum" XI: 12. 13. Apud Jeremiam „Ecce dies venientes, dictum Jehovae, et excitabo Davidi germen justum, qui regnabit Rex, et prosperabitur, et faciet judicium et justitiam in terra: in diebus Ipsius salvabitur Jehudah, et Israël habitabit secure; et hoc Nomen Ipsius, quod vocabunt Ipsum, Jehovah Justitia nostra" XXIII: 5. 6. Apud Joëlem „Tunc cognoscetis quod Ego Jehovah Deus vester habitans in Zione, monte sanctitatis meae, et erit Hierosolyma sanctitas: et fiet in die illo, stillabunt montes mustum, et colles fluent lacte, et omnes rivi Jehudae fluent aquis, et fons e domo Jehovae exibit, et irrigabit flumen Schittim; Jehudah in aeternum sedebit, et Hierosolyma in generationem et generationem" IV: 17. 18. 20. Apud Sachariam „In die illo percutiam omnem equum stupore, et equitem ejus amentia, et super domum Jehudae aperiam oculos meos, et omnem equum populorum percutiam caecitate: et dicent duces Jehudae in corde suo, confirmabo mihi habitatores Hierosolymae in Jehovah Zebaoth Deo illorum: in die illo ponam duces Jehudae sicut focum ignis in lignis, et sicut facem ignis in manipulo, et comedent ad dextram et ad sinistram omnes populos circum circa; et habitabitur Hierosolyma adhuc sub se in Hierosolyma; et salvabit Jehovah tentoria Jehudae primum, ut non extollat se gloria domus Davidis, et gloria habitatoris Hierosolymae super Jehudam: in die illo proteget Jehovah habitatorem Hierosolymae; et domus Davidis sicut Deus, sicut angelus Jehovae coram illis: et effundam super domum Davidis, et super habitatorem Hierosolymae spiritum gratiae" XII: 4 ad 10; agitur ibi de Regno coelesti Domini, quod ibi non dominaturum Verum super bonum, sed quod Verum subordinatum erit bono; illud nempe

Verum significatur per domum Davidis et per habitatorem Hierosolymae, et hoc seu bonum per Jehudam; inde patet, cur primum dicitur, quod non extollet se gloria domus Davidis et gloria habitatoris Hierosolymae super Jehudam, et dein dicitur, quod domus Davidis erit sicut Deus, et sicut Angelus Jehovae, et quod super illam et super habitatorem Hierosolymae effundetur spiritus gratiae, talis enim status est, quum *Bono* subordinatum est Verum, seu Amori fides: equus qui percutietur stupore, et equus populorum caecitate, est propria intelligentia, videatur n: 2761. 2762. 3217. Apud Eundem „In die illo erit super tintinnabulis equorum sanctitas Jehovae; et erunt ollae in domo Jehovae sicut crateres coram altari; et erit omnis olla in Hierosolyma et in Jehudah sanctitas Jehovae Zebaoth" XIV: 20. 21, ibi de Regno Domini agitur. Apud Malachiam „Ecce Ego mittens Angelum meum, qui parabit viam ante Me, et subito veniet ad Templum suum Dominus, quem vos quaerentes, et Angelus foederis, quem vos desideratis; ecce venit, quis sustinet diem adventus Ipsius; tunc suavis erit Jehovae Minchah Jehudae et Hierosolymae, juxta dies saeculi et juxta annos priores" III: 1. 2. 4; manifeste ibi de adventu Domini, quod tunc non suavis Minchah Jehudae et Hierosolymae fuerit, notum est, sed quod suavis cultus ex amore qui est Minchah Jehudae, et cultus ex fide inde, qui est Minchah Hierosolymae. Apud Jeremiam „Sic dixit Jehovah Zebaoth, adhuc dicent verbum hoc in terra Jehudae, et in urbibus ejus, in convertendo captivitatem eorum, benedicat tibi Jehovah, habitaculum justitiae, mons sanctitatis, et habitabunt in ea Jehudah, et omnes urbes ejus una. Ecce dies venientes, dictum Jehovae, quibus seminabo domum Jehudae semine hominis, et semine bestiae. Ecce dies venientes, dictum Jehovae, quibus pangam cum domo Israëlis, et cum domo Jehudae, foedus novum, non sicut foedus quod pepigi cum patribus eorum" XXXI: 23. 24. 27. 31. 32. Apud Davidem „Dominus elegit Tribum Jehudae, montem Zionis, quem amavit, et aedificavit sicut celsitudines sanctuarium suum, sicut terram fundavit in aeternum" Psalm: LXXVIII: 68. 69. Ex his locis et perplurimis aliis, quae praetereuntur, constare potest, quid per Jehudam in Verbo significatur, non quod per illam gens Judaica, haec enim nihil minus

fuit quam coelestis Ecclesia seu coeleste Regnum Domini, nam quoad amorem in Dominum, et charitatem erga proximum, et quoad fidem, fuit gens omnium pessima, et hoc a primis patribus suis, nempe filiis Jacobi, usque ad hodiernum tempus; sed quod usque tales repraesentare potuerint coelestia et spiritualia Regni Domini, videatur n: 3479. 3480. 3481; quia in repraesentationibus nihil reflectitur super personam, sed super rem quae repraesentatur, n: 665. 1097 f. 1361. 3147. 3670: cum autem non permanserunt in ritualibus a Jehovah seu Domino mandatis, sed deflexerunt ab illis ad idololatrias, tunc non amplius illa repraesentabant, sed illa quae opposita sunt, nempe infernalia et diabolica, secundum Domini verba apud Johannem „Vos ex patre diabolo estis, et desideria patris vestri vultis facere; ille homicida erat ab initio, et in veritate non stetit" VIII: 44: quod tale per Jehudam in opposito sensu significetur, constare potest ab his apud Esaiam „Impegit Hierosolyma, et Jehudah cecidit, quia lingua eorum, et opera eorum contra Jehovam, ad rebellandum oculis gloriae Ipsius" III: 8. Apud Malachiam „Perfide egit Jehudah, et abominatio facta est in Israële et in Hierosolyma, et prophanavit Jehudah sanctitatem Jehovae, quia amavit et desponsavit sibi filiam Dei alieni" II: 11; et praeterea in sequentibus locis, Esai: III: 1 seq: Cap: VIII: 7. 8. Jerem: II: 28. Cap: III: 7 ad 11. Cap: IX: 25. Cap: XI: 9. 10. 12. Cap: XIII: 9. Cap: XIV: 2. Cap: XVII: 1. Cap: XVIII: 12. 13. Cap: XIX: 7. Cap: XXXII: 35. Cap: XXXVI: 31. Cap: XLIV: 12. 14. 26. 28. Hos: V: 5. Cap: VIII: 14. Amos: II: 4. 5. Zephan: I: 4. et alibi multoties.

3882. Et substitit a pariendo, quod significet per scalam ascensum a terra usque ad Jehovam seu Dominum, constat a significatione parere seu partus, quod sit verum et bonum, nam haec sunt partus in sensu spirituali, homo enim regeneratur seu e novo nascitur per verum et bonum; haec etiam sunt quae significata sunt per quatuor partus Leae, Rubenem, Schimeonem, Levi et Jehudam; per Rubenem Verum quod primum regenerationis seu renascentiae est, hoc modo est quoad scientiam, ita scire verum; per Schimeonem Verum quod alterum regenerationis seu renascentiae est, hoc verum est quoad vo-

luntatem, ita velle verum; per Levi Verum quod tertium regenerationis seu renascentiae est, hoc quoad affectionem est, ita affici vero, quod idem est cum charitate; per Jehudam autem bonum, quod quartum regenerationis seu renascentiae est, quod est coeleste amoris; cum regeneratus seu e novo natus ad hoc pervenit, tunc apparet ei Dominus, ascenderat enim tunc ab infimo gradu sicut per scalam usque ad gradum ubi Dominus; hic etiam ascensus est, qui significatus est per scalam in somnio visam Jacobo statutam terrae, cujus caput pertingeret coelum, et in qua Angeli Dei ascenderent et descenderent, et super qua Jehovah seu Dominus staret, de qua in Cap: praeced: XXVIII. Vers: 12; inde patet, quod per substitit a pariendo illud significetur. Quod per concipere et parere quater dicta, progressus ab externo ad internum, seu a vero ad bonum, hoc est, a terra ad coelum, significatus sit, videatur n: 3860. 3868. 3874. 3879. Descensus dein sequitur, descendere enim homo non potest nisi prius ascenderat; descensus autem non aliud est, quam ex bono prospicere verum, sicut a monte, ad quem homo enisus est, illa quae infra jacent, quod tunc uno intuitu comprehendere possit innumerabilia prae illis qui infra aut in valle stant, unicuique patet; similiter se prorsus habet cum illis qui in bono sunt, hoc est, in amore in Dominum et in charitate erga proximum, prae illis qui modo in vero sunt, hoc est, in sola fide.

Continuatio de Maximo Homine, et de Correspondentia, hic de Correspondentia cum Corde et Pulmone.

3883. *Quid Maximus homo, et quid Correspondentia cum illo, prius dictum est, quod nempe Maximus homo sit universum coelum, quod in communi est similitudo et imago Domini, et quod correspondentia sit Divini Domini cum coelestibus et spiritualibus ibi, et coelestium ac spiritualium quae ibi cum naturalibus quae in mundo, et principaliter cum illis quae apud hominem; ita Divini Domini per coelum seu Maximum hominem cum homine, et cum singulis quae apud hominem, usque adeo ut homo inde existat, hoc est, subsistat.*

3884. *Quia prorsus ignotum est in mundo, quod correspondentia sit coeli seu Maximi hominis cum singulis apud hominem, et quod homo inde existat et subsistat, ac ideo apparitura ut paradoxa et incredibilia quae de illa dicentur, licet illa quae experientiae et inde apud me confirmatae fidei sunt, referre. Quondam cum aperiretur mihi coelum interius, et ibi cum angelis loquerer, licebat sequentia observare: sciendum quod tametsi ibi essem usque non essem extra me, sed in corpore, coelum enim est in homine, in quocunque loco ille sit, ita cum beneplacet Domino, homo potest in coelo esse, et usque non abduci a corpore; inde operationes coeli communes dabatur percipere tam manifeste sicut id quod aliquo sensu: quatuor Operationes erant, quas tunc percepi, primam in Cerebrum ad sinistrum tempus, quae operatio erat communis quoad organa Rationis; sinistra enim pars Cerebri correspondet rationalibus seu intellectualibus, dextra autem affectionibus seu voluntariis. Alteram operationem communem percepi in Respirationem pulmonum, quae respirationem meam molliter ducebat, sed ab interiori, ita ut non opus haberem per aliquod meae voluntatis spiritum ducere seu respirare; ipsa Respiratio coeli tunc percepta mihi fuit manifeste; est illa interna, ac ideo imperceptibilis homini; sed influit per mirabilem correspondentiam in respirationem hominis, quae externa est seu corporis, quo influxu si privaretur homo, momento occumberet mortuus. Tertia operatio, quam percepi, erat in Cordis systolen et diastolen, quae tunc mihi mollior erat, quam usquam alias; tempora pulsus erant regularia, intra respirationis unamquamvis vicem circiter tria, usque tamen talia, ut desinerent in pulmonica, et sic pulmonica regerent; quomodo Cordis vices se insinuabant in Pulmonum vices, ad finem cujusvis respirationis quodammodo observare dabatur; vices pulsus tam observabiles erant, ut potuissem illas numerare, erant distinctae et molles. Quarta operatio communis erat in Renes, quam quoque percipere datum, sed obscure. Ex his patuit, quod Coelo seu Maximo homini sint pulsus cardiaci, et quod sint respirationes; et quod pulsus cardiaci coeli seu Maximi hominis correspondentiam habeant cum Corde, et cum ejus systolicis et diastolicis motibus, et quod respiratio-*

nes coeli seu Maximi hominis correspondentiam habeant cum pulmone et ejus respirationibus; sed quod utrumque inobservabile sit homini, quia imperceptibile propterea quod interna sint.

3885. *Quondam etiam cum abducerer ab ideis quae a sensualibus corporis, apparebat mihi lux coelestis, ipsa illa lux abduxit me magis ab illis, nam Luci coeli spiritualis vita inest, videatur n:* 1524. 2776. 3167. 3195. 3339. 3636. 3643; *in qua cum essem, apparebant corporea et mundana sicut infra me, quae tamen usque appercipiebam sed sicut remotiora a me, et ad me non pertinentia; visus tunc eram mihi in coelo esse Capite non Corpore: in illo statu etiam observare dabatur respirationem communem coeli, tum qualis esset, erat interior, facilis, spontanea, et correspondens meae respirationi ut tria ad unum: similiter etiam observare dabatur pulsuum cordis reciprocationes: et tunc informabar ab angelis quod inde pulsus cordis et respirationes omnibus et singulis in tellure; et quod dissimilibus momentis fiant, causa esset, quod et pulsus cardiacus et respiratio pulmonaris, quae in coelis, abeant in continuum quoddam, et sic in conatum, qui talis est ut excitet motus illos varie secundum cujusvis statum.*

3886. *Sed sciendum, quod variationes quoad pulsus et quoad respirationes in coelis sint multiplices, et quod tot sint, quot Societates, se enim ibi habent secundum status eorum cogitationis et affectionis, et hi secundum status fidei et amoris; sed communis pulsus et communis respiratio se habet, sicut supra dictum est. Quondam etiam observare dabatur cardiacos pulsus eorum, qui ab occipitii provincia erant, et singillatim pulsus coelestium ibi, et singillatim pulsus spiritualium ibi; coelestium erant taciti et lenes, spiritualium autem fortes et vibratorii; momenta pulsus coelestium ibi erant ad spiritualium ut 5 ad 2; influit enim pulsus coelestium in pulsum spiritualium, et sic exit et transit in naturam. Et quod mirabile Angelorum coelestium sermo non auditur ab angelis spiritualibus, sed percipitur sub specie pulsus cordis, et id ex causa, quia sermo angelorum coelestium non intelligibilis est angelis spiritualibus, fit enim ille per affectiones quae sunt amoris, at spiritualium per ideas intellectuales, videatur n:* 1647. 1759.

2157. 3343; *et illae pertinent ad cordis provinciam, hae autem ad pulmonum.*

3887. *In Coelo seu in Maximo homine sunt bina Regna, unum vocatur coeleste, alterum spirituale; Regnum Coeleste constituitur ab Angelis qui coelestes vocantur, et illi sunt qui in amore in Dominum fuerunt, ac inde in omni sapientia, nam sunt prae aliis in Domino, et inde prae aliis in statu pacis et innocentiae, apparent aliis sicut infantes, nam status pacis et innocentiae illam apparentiam sistit; vivit quasi coram illis quicquid ibi est, nam quod immediate a Domino venit, hoc vivit, hoc est Regnum coeleste. Alterum Regnum vocatur spirituale, hoc constituitur ab Angelis qui spirituales vocantur, et ibi sunt qui in bono charitatis erga proximum fuerunt, jucunditatem vitae in eo ponunt, quod benefacere possint aliis absque retributione, hoc illis est retributio, quod aliis liceat bonum facere; quo plus hoc volunt et desiderant, eo in majore intelligentia et felicitate sunt, nam quisque in altera vita intelligentia et felicitate a Domino donatur secundum usum quem ex affectione voluntatis praestat; hoc est Regnum spirituale. Qui in coelesti Regno Domini sunt, pertinent omnes ad provinciam Cordis; et qui in Spirituali Regno pertinent omnes ad provinciam Pulmonum. Influxus a coelesti Regno in Spirituale se habet similiter sicut influxus Cordis in Pulmones; tum sicut influxus omnium quae Cordis sunt in illa quae Pulmonum; Cor enim in universo corpore et in singulis ejus regnat per vasa sanguinea, et quoque Pulmo in singulis ejus per respirationem; inde est ubivis in Corpore sicut influxus Cordis in Pulmones, sed secundum formas ibi et secundum status; inde existit omnis sensatio, ut et omnis actio, quae propriae sunt corporis; quod etiam constare potest ab embryonibus et infantibus recens natis, hi non aliquam sensationem corpoream habere possunt, nec aliquam actionem voluntariam, priusquam aperti illis sunt pulmones, et inde influxus unius in alterum datus: in spirituali mundo similiter se habet, sed cum differentia quod ibi non corporea et naturalia sint, sed coelestia et spiritualia, quae sunt bonum amoris et bonum fidei, inde cardiaci motus apud illos sunt* [46] *secundum status amoris, et respiratorii motus secundum status fidei, influxus unius in al-*

terum facit ut spiritualiter sentiant, et spiritualiter agant. Haec non possunt aliter apparere homini quam sicut paradoxa, quia de bono amoris et vero fidei non aliam ideam habet, quam quod sint abstracta quaedam absque potentia aliquid efficiendi, cum tamen contrarium est, nempe quod inde sit omnis perceptio et sensatio, et omnis vis et actio, etiam quae in homine.

3888. *Bina illa Regna sistuntur in homine per bina illa regna quae apud illum, nempe per regnum voluntatis et per regnum intellectus, quae bina constituunt hominis mentem, imo ipsum hominem, voluntas est cui correspondet pulsus cordis, et intellectus est cui correspondet respiratio pulmonis; inde quoque est, quod in Corpore hominis etiam sint bina regna, nempe cordis et pulmonum: qui hoc arcanum novit, etiam nosse potest, quomodo se habet cum influxu voluntatis in intellectum, ac intellectus in voluntatem, consequenter cum influxu boni amoris in verum fidei, et reciproce, ita quomodo se habet cum regeneratione hominis: sed qui in ideis corporeis solum sunt, hoc est, qui in voluntate mali et intellectu falsi, haec non capere possunt, ii enim de spiritualibus et coelestibus non aliter cogitare possunt quam sensualiter et corporee, proinde non nisi quam ex caligine de illis quae sunt lucis coelestis seu veri fidei, et ex frigore de illis quae sunt flammae coelestis seu boni amoris, utrumque, nempe caligo illa et frigus illud, exstinguit adeo coelestia et spiritualia, ut appareant eis sicut nulla.*

3889. *Ut scirem non modo quod correspondentia sit coelestium quae sunt amoris cum motibus cordis, et spiritualium quae sunt fidei ex amore cum motibus pulmonum, sed etiam quomodo se haberet, dabatur per insigne temporis spatium interesse angelis, qui hoc ad vivum ostenderent: formabant illi per mirabilem et nullis vocibus expressibilem fluxionem in gyros, instar cordis et instar pulmonum, cum omnibus contexturis interioribus et exterioribus quae in illis; et tunc sequebantur fluxum coeli spontaneo modo, nam coelum connititur in talem formam ex influxu amoris a Domino; ita sistebant singula quae in corde, et dein unionem inter cor et pulmones, quam etiam repraesentabant per conjugium boni et veri: ex eo etiam patuit, quod cor correspondeat coelesti quod est boni,*

et pulmones spirituali quod est veri; et quod utriusque conjunctio in forma materiali se habeat sicut cordis et pulmonum: et dictum, quod similiter se habeat in universo corpore, nempe in singulis ejus membris, organis et visceribus, cum illis quae ibi sunt cordis, et quae ibi sunt pulmonum; ubi enim non ambo agunt, et unumquodvis distincte suas vices, ibi non potest esse aliquis motus vitae a principio aliquo voluntario, nec aliquis sensus vitae a principio aliquo intellectuali.

3890. *Prius aliquoties dictum est, quod Coelum seu Maximus homo, in innumerabiles societates distinctum sit, et in genere in totidem quot sunt Organa et viscera in corpore, et quod singulae societates ad unum illorum pertineant, n:* 3745; *tum quod societates, tametsi innumerabiles sunt et variae, usque unum agant, sicut omnia quae in corpore, tametsi varia sunt, unum; societates quae inibi ad cordis provinciam pertinent, coelestes societates sunt, et sunt in medio seu in intimis, quae autem ad pulmonum provinciam inibi pertinent, spirituales sunt, et sunt circumcirca et in exterioribus; influxus a Domino est per coelestes in spirituales, seu per medium in circuitus, hoc est, per intima ad exteriora; hoc inde est quia Dominus per amorem seu misericordiam influit, inde omne coeleste quod in Regno Ipsius, et per amorem seu misericordiam in bonum fidei, inde omne spirituale quod in Regno Ipsius, et hoc cum ineffabili varietate, sed varietas non existit ex influxu, sed ex receptione.*

3891. *Quod non modo universum Coelum, sicut unus homo, respiret, sed etiam singulae societates in consortio, imo quod omnes angeli et spiritus, testatum mihi factum est per vivas experientias perplures, adeo ut nullum dubium mihi sit relictum; imo mirantur spiritus, si quisquam de eo dubitaret: sed quia pauci sunt, qui de Angelis et Spiritibus aliam ideam habent, quam qualem de immateriali, ac inde quod forent modo cogitationes, ita quod vix substantiae, minus quod sicut homines sensu visus, sensu auditus, et sensu tactus gauderent, et adhuc minus quod illis respiratio, et inde illis vita sicut homini sed interior, qualis est vita spiritus respective ad hominis, ideo licet adhuc experientias adducere: quondam praedicebatur mihi, antequam dormitum irem, quod essent*

plures qui contra me conspirarent, animo me interimendi per suffocationem, sed nihil ad eorum minas attendi, quia tutus a Domino, quare secure indormiebam; verum nocte media expergefactus sensi manifeste quod non respirarem a me, sed quod ex coelo; respiratio enim non erat mea, sed usque respirabam. Alioquin innumeris vicibus datum est sentire animationem seu respirationem spirituum, et quoque Angelorum, per id quod illi in me respirarent, et quod mea respiratio usque simul adesset distincta ab illorum; sed hoc sentire nemo potest, nisi cui aperta sunt interiora, et per illud communicatio data cum coelo.

3892. *Ab Antiquissimis, qui coelestes homines fuerunt, et prae reliquis in amore in Dominum, informatus sum, quod illi non respirationem externam, qualem posteri illorum, sed internam habuerint, et quod respiraverint cum Angelis, cum quibus in consortio fuerunt, ex causa quia in coelesti amore fuerunt: informatus etiam, quod status eorum respirationis se habuerint prorsus secundum status amoris eorum et inde fidei, de quibus videantur, quae prius n:* 608. 805. 1118. 1119. 1120, *relata sunt.*

3893. *Erant Chori angelici, qui simul celebrabant Dominum, et hoc ex cordis laetitia; audita erat celebratio quandoque ut ex dulci cantu, vox enim sonora est spiritibus et Angelis inter se, et audiuntur sibi tam bene ac homo homini, sed cantus humanus quoad suavitatem et harmoniam, quae coelestis, non illi comparabilis est; ex soni varietate percepi, quod plures chori essent: instruebar ab Angelis qui apud me, quod illi ad provinciam pulmonum et eorum functiones pertinerent, illis enim est cantus, quia hoc officium est pulmonum, hoc etiam per experientiam scire dabatur; licebat illis regere respirationem meam, quod fiebat tam leniter et dulce, et quoque interius, ut vix ullam meam respirationem sentirem: instruebar etiam quod distincti essent illi, qui respirationi involuntariae et respirationi voluntariae dicati sunt; dicebatur, quod qui involuntariae respirationi dicati sunt, adsint cum homo dormit, nam ut primum homo dormit, cessat ejus voluntarium respirationis, et excipit respirationis involuntarium.*

3894. [I.] *Quia ut supra n:* 3892 *dictum, respirationes an-*

gelorum et spirituum se habent prorsus secundum status eorum amoris et inde fidei, inde est quod una societas non respiret similiter ac altera; tum quod mali, qui in amore sui et mundi, et inde in falso sunt, non possint interesse bonorum consortio, sed cum ad illos accedunt videantur sibi non posse respirare, sed quasi suffocari, et quod inde ut semimortui ac sicut lapides decidant usque in infernum, ubi rursus suam respirationem recipiunt, quam communem habent cum illis ibi; inde constare potest, quod illi qui in malo et falso sunt, non possint esse in Maximo homine seu in coelo, cum enim respiratio illorum ad approximationem illuc cessare incipit, tunc quoque omnis illorum apperceptio et cogitatio, et quoque omnis illorum conatus faciendi malum et persuadendi falsum, et cum conatu perit illis omnis actio et motus vitalis, quare non possunt aliter quam se praecipites inde dejicere.

3894. [II.] *Quia ita est, et probi, dum in alteram vitam veniunt, primum remittuntur in vitam quàm in mundo habuerunt,* n: 2119, *ita quoque in amores et voluptates illius vitae, ideo nondum, antequam praeparati sunt, in consortio Angelorum possunt esse, etiam quoad respirationem; quapropter, cum praeparantur, primum inaugurantur in vitam angelicam per concordes respirationes, et simul tunc veniunt in perceptiones interiores et in liberum coeleste: hoc fit in societate plurium,* [47] *seu in choris, in quibus unus respirat similiter ac alter, tum similiter percipit, et similiter ex libero agit; quod quomodo fit, etiam ad vivum mihi ostensum est.*

3895. *Persuasivum mali et falsi, etiam persuasivum veri cum homo in vita mali est, tale in altera vita est, ut quasi suffocet alios, et quoque probos spiritus antequam inaugurati sunt in respirationem angelicam, quapropter illi qui in persuasivo sunt, removentur a Domino, et detinentur in inferno, ubi unus alteri non nocere* [48] *potest, ibi enim unius persuasivum paene* [49] *simile est alterius, ac inde respirationes concordant: quidam, qui in tali persuasivo erant, ad me venerunt, animo me suffocandi, et quoque aliquid suffocationis intulerunt; sed a Domino liberatus sum; infans tunc a Domino missus est, a cujus praesentia ita angebantur, ut illi vix respirare possent, in quo statu tenebantur usque ad supplicationes,*

et sic detrusi sunt in infernum. Persuasivum veri, cum homo in vita mali est, tale est, quod persuadeat sibi verum esse quod verum, non propter finem boni, sed propter finem mali, ut nempe lucretur per id honores, famam et opes, omnium pessimi in tali persuasivo possunt esse, etiam in apparente zelo, usque adeo ut damnent ad infernum omnes qui non in vero sunt, utcunque in bono, de quo persuasivo videatur n: 2689. **3865**; *tales in principio cum veniunt in alteram vitam, credunt se Angelos, sed ad Angelicam aliquam societatem non approximare possunt, ex suomet persuasivo ibi quasi suffocantur; illi sunt, de quibus Dominus loquutus est apud Matthaeum „ Multi dicent Mihi in die illo, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum prophetavimus, et per Nomen tuum daemonia ejecimus, et in Nomine tuo multas virtutes fecimus; sed tunc confitebor illis, non novi vos, discedite a Me operatores* iniquitatis. " [VII: 22. 23.]

3896. *Continuatio de Maximo homine, et de Correspondentia, ad finem Capitis sequentis.*

GENESEOS

CAPUT TRIGESIMUM.

3897. Secundum institutum ante hoc Caput explicanda veniunt, quae Dominus docuit de Ultimo Judicio seu de ultimis temporibus Ecclesiae apud Matthaeum Cap: XXIV: ante Caput praecedens explicata sunt, quae ibi a Versu 19 ad 22 continentur, nunc sequuntur quae a Versu 23 ad 28, nempe „*Tunc si quis vobis dixerit, ecce hic est Christus aut ibi, ne credatis. Surgent enim falsi Christi, et falsi prophetae, et dabunt signa magna et prodigia, ut seducant, si possibile, etiam electos. Ecce praedixi vobis. Si ergo dixerint vobis, ecce in deserto est, ne exeatis, ecce in conclavibus, ne credatis. Sicut enim fulgur exit ab oriente et apparet usque ad occidentem, ita erit etiam adventus Filii hominis. Ubicunque enim fuerit cadaver, illic congregabuntur etiam aquilae.*

3898. Quid haec verba involvunt, nemo scire potest, nisi sensus internus doceat, ut quod surgent falsi Christi, qui daturi signa et prodigia; qui si dixerint, quod Christus sit in deserto, quod non exirent, si dixerint quod in conclavibus, non crederent; quod adventus Filii hominis erit sicut fulgur quod exit ab oriente, et apparet usque ad occidentem; tum quod ubi cadaver illic congregabuntur aquilae: haec, sicut illa quae praecedunt et quae sequuntur in hoc Capite, quoad sensum literae in nulla serie esse videntur, sed tamen quoad sensum internum in pulcherrima sunt, quae series tunc primum apparet, cum intelligitur quid per falsos Christos significatur, quid per signa et prodigia, quid per desertum et conclavia, tum quid per adventum Filii hominis, et denique quid per cadaver et aquilas. Quod ita loquutus sit Dominus, fuerat ob causam, ut non intelligerent verbum, ne prophanarent illud; cum enim Ecclesia vastata

est, sicut erat tunc apud Judaeos, si intellexissent, prophanavissent, quapropter etiam Dominus per parabolas loquutus est ob eandem causam, sicut Ipse docet apud Matthaeum Cap: XIII: 13. 14. 15. Marc: IV: 11. 12. Luc: VIII: 10; nam prophanari Verbum non potest ab illis qui mysteria non sciunt, sed ab illis qui sciunt, videatur n: 301..302. 303. 593. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 3398. 3402; et magis *ab illis* qui sibi docti apparent, quam qui sibi indocti: ast *quod nunc* aperiantur interiora Verbi, est quia Ecclesia hodie in tantum vastata est, hoc est, absque fide et amore, ut tametsi sciunt et intelligunt, usque non agnoscant, minus credant, videatur n: 3398. 3399, praeter paucos, qui in vita boni sunt et electi vocantur, qui nunc instrui possunt, apud quos nova Ecclesia instituenda; sed ubinam illi sunt, solus Dominus novit, pauci erunt intra Ecclesiam, gentes fuerunt, apud quas novae Ecclesiae prius instauratae sunt, videatur n: 2986.

3899. Actum est in illis quae praecedunt in hoc Capite apud Matthaeum de successiva vastatione Ecclesiae, quod nempe primum non amplius inciperent scire quid bonum et verum, sed litigarent de illis; dein quod contemnerent illa; tertio quod non agnoscerent; quarto quod prophanarent, videatur n: 3754: nunc agitur de statu Ecclesiae qualis est tunc quoad doctrinam in communi, et apud illos in specie, qui in sancto cultu externo, sed in prophano interno sunt, hoc est, qui ore profitentur Dominum cum sancta veneratione, sed corde se colunt et mundum, sic ut cultus Domini illis sit pro medio lucrandi honores et opes; illi quantum agnoverunt Dominum, coelestem vitam et fidem, tantum, cum tales fiunt, prophanant. De hoc statu Ecclesiae nunc agitur; ut melius constare potest a sensu interno verborum Domini, quae supra allata sunt; qui talis.

3900. *Tunc si quis vobis dixerit, ecce hic est Christus, aut ibi, ne credatis,* significat hortationem ut sibi caveant a doctrina eorum: Christus est Dominus quoad Divinum Verum, inde est quoad Verbum et quoad doctrinam ex Verbo; hic quod sit contrarium, nempe Divinum Verum falsificatum, seu doctrina falsi, constat: quod Jesus sit Divinum Bonum, et Christus Divinum Verum, videatur n: 3004. 3005. 3008. 3009. *Surgent enim falsi Christi et falsi prophetae,* significant falsa

illius doctrinae; quod falsi Christi sint doctrinalia ex Verbo falsificata, seu vera non Divina, patet ab illis quae mox supra dicta sunt, videatur n: 3010. 3732 f. et quod falsi prophetae sint qui falsa illa docent, n: 2534: qui falsa docent, sunt in Christiano orbe imprimis illi, qui pro fine habent sui excellentiam, tum mundi opulentiam, illi enim Verbi vera ad sui favorem pervertunt; sui enim et mundi amor cum pro fine est, nihil aliud cogitatur; hi sunt falsi Christi et falsi prophetae. Et *dabunt signa magna et prodigia*, significat confirmantia et persuadentia ex apparentiis externis et fallaciis, quibus simplices se seduci patiuntur; quod haec sint dare signa et prodigia, alibi, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur. *Ut seducant, si possibile, etiam electos*, significat illos qui in vita boni et veri sunt, et inde apud Dominum; illi sunt qui in Verbo vocantur electi: hi in coetu illorum qui prophanum cultum sub sancto velant, raro apparent, aut si apparent non cognoscuntur, nam Dominus illos abscondit, ac ita tutatur; antequam enim confirmati sunt, facile se per Sanctitates externas abduci patiuntur, sed postquam confirmati sunt, permanent; tenentur enim a Domino in consortio angelorum, quod ipsi nesciunt, et tunc impossibile est, ut a turba illa nefanda seducantur. *Ecce praedixi vobis*, significat hortationem ad prudentiam, ut nempe sibi caveant, sunt enim inter pseudoprophetas, qui apparent in indumentis ovium, sed intrinsecus sunt lupi rapaces, Matth: VII: 15; [1] pseudoprophetae illi sunt filii saeculi, qui prudentiores sunt, hoc est, callidiores filiis lucis in generatione sua, de quibus apud Lucam Cap: XVI: 8; quapropter Dominus hortatur illos his verbis „Ecce Ego mitto vos sicut oves in medium luporum; estote ergo prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbae" Matth: X: 16. *Si ergo dixerint vobis, ecce in deserto est, ne exeatis, ecce in conclavibus, ne credatis*, significat quod non credendum quod loquuntur de vero, nec quod loquuntur de bono, et plura: quod haec sint quae significantur, nemo videre potest, nisi qui sensum internum novit; quod arcanum in illis verbis contineatur, sciri potest ex eo, quod Dominus illa loquutus sit, et quod absque alio sensu interius recondito sit quoddam nihil, nempe si dicerent Christum esse in deserto non exirent, et si dicerent esse in conclavibus quod

non crederent, sed vastatum verum est quod per desertum significatur, et vastatum bonum per conclavia seu penetralia; quod vastatum verum per desertum significetur, est inde, quia Ecclesia cum vastata est, hoc est, cum in illa non amplius aliquod verum Divinum, quia non amplius aliquod bonum seu amor in Dominum et charitas erga proximum, tunc dicitur illa desertum, seu esse in deserto, nam per desertum *intelligitur* omne id quod non excultum aut habitatum est, n: 2708, tum quod parum vitale, n: 1927, sicut tunc est verum in Ecclesia, inde patet, quod desertum hic sit Ecclesia in qua non verum; Conclavia autem seu penetralia significant in sensu interno Ecclesiam quoad bonum, tum simpliciter bonum, Ecclesia quae est in bono vocatur domus Dei, conclavia sunt bona et quae in domo; quod domus Dei sit divinum bonum, et domus in genere bonum quod est amoris et charitatis, videatur n: 2233. 2234. 2559. 3142. 3652. 3720: quod non credendum quod loquuntur de vero et quod loquuntur de bono, est causa, quia falsum vocant verum, et malum bonum, qui enim se et mundum spectant ut finem, non aliud per verum et bonum intelligunt *quam* quod ipsi adorandi, et quod ipsis benefaciendum; sique pietatem inspirant, est ut appareant in indumentis ovium. Praeterea, quia Verbum, quod Dominus loquutus, innumerabilia in se continet, et desertum est vox amplae significationis, nam omne id desertum vocatur quod non excultum et habitatum est, et conclavia vocantur omnia illa quae interiora sunt, ideo *etiam* per desertum significatur Verbum Veteris Testamenti, nam hoc abrogatum censetur, et per conclavia Verbum Novi Testamenti, quia interiora seu de interno homine docet: pariter etiam totum Verbum dicitur desertum, cum non amplius inservit pro doctrinalibus, et conclavia vocantur institutiones humanae, quae quia discedunt a Verbi praeceptis et institutis faciunt ut Verbum sit desertum; ut quoque notum est in orbe Christiano, qui enim in cultu sancto externo sunt, et prophano interno, propter innovationes quae spectant sui eminentiam super omnes et opulentiam prae omnibus, ut fines, Verbum abrogant, imo in tantum, ut ne quidem legi ab aliis permittant: et qui non in tali cultu prophano sunt, tametsi Verbum sanctum habent, et in vulgo esse permittunt, usque ad doctrinalia sua omnia inflectunt et

explicant, quod facit ut reliqua in Verbo, quae non secundum doctrinalia sunt, sint desertum, ut satis constare potest ab illis qui in sola fide salutem ponunt et charitatis opera contemnunt, illi omne id faciunt sicut desertum, quod Dominus Ipse in Novo Testamento, et toties in Veteri de Amore et Charitate loquutus est, et sicut conclavia omnia quae fidei absque operibus sunt: inde patet, quid per si dixerint vobis ecce in deserto est ne exeatis, ecce in conclavibus ne credatis, significatur. *Sicut enim fulgur exit ab oriente, et apparet usque ad occidentem, ita erit etiam adventus Filii hominis*, significat quod cum interno cultu Domini ita erat, sicut cum fulgure, quod illico dissipatur; per fulgur enim significatur id quod lucis coelestis est, ita quod de amore et fide praedicatur, nam haec sunt lucis coelestis; oriens in supremo sensu est Dominus, in sensu interno est bonum amoris, charitatis et fidei a Domino, videatur n: 101. 1250. 3249; occidens autem in sensu interno est quod occubuit seu desiit esse, ita non agnitio Domini, nec boni amoris, charitatis et fidei, ita fulgur quod exit ab oriente et apparet usque ad occidentem, est dissipatio; adventus Domini non est secundum literam, quod appariturus iterum mundo, sed est praesentia Ipsius in unoquovis, quae toties est, quoties praedicatur evangelium, et de sancto cogitatur. *Ubicunque enim fuerit cadaver, illic congregabuntur aquilae*, significat quod confirmationes falsi per ratiocinia in Ecclesia vastata multiplicabuntur: Ecclesia dum absque bono et inde vero fidei est, seu cum vastata est, tunc mortua dicitur, nam vita ejus est a bono et vero; inde cum mortua est comparatur cadaveri; ratiocinia de bonis et veris quod non sint nisi quantum capiuntur, et per illa confirmationes mali et falsi, sunt aquilae, ut constare potest ab illis, quae mox sequuntur; quod Cadaver hic sit Ecclesia absque vita charitatis et fidei, patet a Domini verbis, ubi de consummatione saeculi, apud Lucam „Discipuli dicebant, ubi Domine, nempe consummatio saeculi seu ultimum judicium, Jesus dixit illis, *ubi Corpus ibi congregabuntur aquilae*" XVII: 37, [2] Corpus ibi loco cadaveris, est enim corpus mortuum quod hic intelligitur, et significat Ecclesiam, nam quod judicium a domo Dei seu ab Ecclesia inchoaturum, constat passim ex Verbo. Haec sunt quae Verba Domini nunc allata et explicata in

sensu interno significant; quae quod in pulcherrima serie sint, tametsi non ita in sensu literae apparet, constare potest contemplanti illa in nexu secundum explicationem.

3901. Quod Ecclesiae ultimus status comparatus sit aquilis quae congregantur ad cadaver seu corpus, est quia per Aquilas significantur rationalia hominis, quae cum praedicantur *de* bonis sunt rationalia vera, sed cum de malis sunt rationalia *falsa* seu ratiocinia; Aves in genere significant cogitationes hominis, etiam in utroque sensu, n: 40. 745. 776. 866. 991. 3219; et unaquaevis species aliquid singulare, aliquae quia alte volant et acute vident, rationalia: quod ita sit, constare potest a pluribus locis in Verbo, quorum haec licet ad confirmationem adducere; primum ubi significant rationalia vera, apud Mosen „ Jehovah invenit populum suum in terra deserti, et in inanitate, ejulatu, solitudine, circumduxit illum, instruxit illum, custodivit illum sicut pupillam oculi, *sicut Aquila excitat nidum suum*, super pullis motitat se, expandit alas suas, accipit illum, portat illum super ala sua " Deut: XXXII: 10. 11; est instructio in veris et bonis fidei, quae hic describitur, et comparatur aquilae, ipse processus usque dum homo fit rationalis et spiritualis in descriptione et comparatione continetur; comparationes in Verbo omnes fiunt per significativa, inde hic per Aquilam quae est rationale. Apud Eundem „ Jehovah ad Mosen, vos vidistis, quae fecerim Aegyptiis, et *tulerim vos super alis aquilarum*, ut adducerem vos ad Me " Exod: XIX: 3. 4. similiter. Apud Esajam „ Exspectantes Jehovam innovabuntur robore, *ascendent ala forti sicut aquilae*, current et non delassabuntur, ambulabunt et non defatigabuntur " XL: 31; innovari robore pro crescere quoad velle bonum, ascendere ala forti sicut aquilae pro crescere quoad intelligere verum, ita quoad rationale; res per binas expressiones hic ut alibi exponitur, quarum una involvit bonum quod est voluntatis, altera verum quod est intellectus, similiter currere non delassari, ambulare non defatigari. Apud Ezechielem „ Parabolam paraboliza de domo Israëlis, et dic, sic dixit Dominus Jehovih, *aquila magna, longa pennas, plena plumis*, cui acupictura, venit super Libanum, et accepit ramusculum cedri, deduxit in terram commercii, in urbe aromatariorum posuit, germinavit et factus est in vitem

luxuriantem. Fuit *Aquila altera magna, magna* [3] *plumis*, ad quam ecce vitis haec applicabat radices suas, et palmites suos emisit ad illam, ad irrigandum illam ex areolis plantationum suarum in agro bono, apud aquas multas, sed devastabitur: misit legatos suos in Aegyptum ad dandum sibi equos et populum multum » XVII: 2 ad 9. 15; aquila primum nominata pro rationali illustrato a Divino, aquila altero loco pro rationali ex proprio per ratiocinia ex sensualibus et scientificis dein perverso facto, Aegyptus pro scientificis, n: 1164. 1165. 1186. 1462, equi pro intellectuali inde, n: 2761. 2762. 3217. Apud Danielem « Visio Danielis; quatuor bestiae ascenderunt e mari, diversae haec ab altera, prima sicut leo, sed *alae aquilae illi*, videns fui donec evulsae sunt alae ejus, et sublata est a terra, et supra pedes sicut homo erecta, et cor hominis datum ei » VII: 3. 4; est status primus Ecclesiae qui per leonem cui alae aquilae, describitur, et sunt ibi alae aquilae rationalia ex proprio, quibus sublatis rationalia et voluntaria ex Divino data sunt, quae significantur per quod sublata sit a terra, et super pedes sicut homo erecta, et cor hominis datum. Apud Ezechielem « Similitudo facierum quatuor Animalium seu Cheruborum, facies hominis et facies leonis ad dextram quatuor illis, et facies bovis ad sinistram quatuor illis, et *facies aquilae* quatuor illis » I: 10. « Rotae eorum vocabantur Galgal, et quatuor facies unicuique, facies primae facies cherubi, et facies secundae facies hominis, et tertiae facies leonis, et quartae *facies aquilae* » X: 13. 14. Apud Johannem « Circa thronum quatuor animalia plena oculis ante et retro, primum animal simile leoni, alterum animal simile vitulo, tertium animal habens faciem sicut homo, quartum animal *simile Aquilae volanti* » Apoc: IV: 7; quod animalia illa visa significent arcana Divina, constat, proinde quod similitudo facierum illorum; sed quaenam arcana non sciri potest, nisi sciatur quid in sensu interno est leo, vitulus, homo, aquila; quod aquilae facies sit circumspectio et inde Providentia patet, nam Cherubi, qui repraesentati sunt per Animalia apud Ezechielem, significant Providentiam Domini ne homo ex se et ex suo rationali intret in mysteria fidei, videatur n: 308; inde quoque patet, quod Aquila, cum praedicatur de homine, in sensu interno sit rationale, et hoc inde, quia aquila alte vo-

lat, et a superiori prospicit late illa quae infra sunt. Apud Hiobum „Num per intelligentiam tuam volat accipiter, expandit alas versus austrum, num juxta os tuum *attollit se Aquila*, et quod exaltet nidum suum" XXXIX: 26. 27, hic quod Aquila sit ratio, quae est intelligentiae, patet; tale significavit aquila in Ecclesia Antiqua, nam liber Hiobi est Antiquae Ecclesiae liber, n: 3540 f: [4] libri enim tunc temporis paene omnes per significativa conscripti sunt, sed significativa temporis successu ita obliterata sunt, ut ne quidem sciatur quod aves in communi sint cogitationes, tametsi in Verbo toties nominantur, et ibi apparet manifeste quod aliud significent. Quod Aquila in opposito sensu significet rationalia non vera, ita falsa, patet a sequentibus locis; apud Mosen „Extollet Jehovah supra te gentem e longinquo ab extremitate terrae, *quemadmodum advolat Aquila*, gentem cujus non audis linguam, gentem duram faciebus" Deut: XXVIII: 49. 50. Apud Jeremiam „Ecce nubes ascendit, et sicut procella currus ejus, *celeres sunt prae aquilis equi ejus*, vae nobis quia vastati sumus" IV: 13. Apud Eundem „Jactantia tua decepit te, superbia cordis tui habitans in foraminibus petrae occupans altitudinem collis, quia *exaltas sicut aquila nidum tuum*, inde dejiciam te. Ecce *sicut aquila ascendit et volat*, et extendit alas suas supra Bozram, et factum est cor potentum Edomi in die illo sicut cor mulieris quae in angustia" XLIX: 16. 17. 22. Apud Eundem „Celeres fuerunt insectantes nos *prae aquilis*, super montibus insectati sunt nos, in deserto insidiati sunt nobis" Thren: IV: 19. Apud Micham „Calvitiem induc, et tonde te super filios deliciarum tuarum, dilata calvitiem *sicut aquila*, quia migrarunt a te" I: 16. Apud Obadiam „Si *exaltaveris te sicut aquila*, et si inter stellas ponis nidum tuum, inde detraham te" Vers: 4. Apud Habakuk „Ego excitans Chaldaeos, gentem amaram et praecipitem, pergentem in latitudines terrae, ad haereditandum habitacula non sua, *cujus leves sunt prae aquilis equi*, equites ejus e longinquo venient, advolabunt sicut *aquila festinans ad comedendum*" I: 6. 8; in his locis per aquilas significatur falsitas inducta per ratiocinia, quae inducitur ex fallaciis sensuum et apparentiis externis; quod apud Prophetam ultimo citatum per Chaldaeos significentur illi qui in externo sancto sunt, sed

interius in falso, videatur n: 1368; quod illi sicut Babel sint qui vastant Ecclesiam, n: 1327; quod latitudines terrae sint vera, n: 3433. 3434, vastatio significatur per pergentem in latitudines terrae; quod equi sint intellectualia illorum quae similia, n: 2761. 2762. 3217; quid aquila festinans ad comedendum, inde constat, quod nempe ad desolandum hominem veris, nam de desolatione Ecclesiae ibi agitur: comparationes sunt cum aquilis, sed, ut dictum, comparationes in Verbo fiunt per significativa. Inde nunc patet, quid per comparationem cum aquilis quae congregabuntur ad cadaver, significatur.

CAPUT XXX.

1. Et vidit Rachel, quod non pareret Jacobo, et zelavit Rachel in sororem suam, et dixit ad Jacobum, da mihi filios, et si non, mortua ego.

2. Et accensus ira Jacob in Rachelem, et dixit, an pro Deo ego, qui prohibet a te fructum ventris.

3. Et dixit, ecce famula mea Bilhah, veni ad illam, et pariat super genua mea, et aedificabor etiam ego ex illa.

4. Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, et venit ad illam Jacob.

5. Et concepit Bilhah, et peperit Jacobo filium.

6. Et dixit Rachel, judicavit me Deus, et etiam audivit vocem meam, et dedit mihi filium, propterea vocavit nomen ejus Dan.

7. Et concepit adhuc, et peperit Bilhah ancilla Rachelis filium secundum Jacobo.

8. Et dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, et vocavit nomen ejus Naphtali.

9. Et vidit Leah, quod substitisset a pariendo, et accepit Silpam ancillam suam, et dedit illam Jacobo ad mulierem.

10. Et peperit Silpah ancilla Leae Jacobo filium.

11. Et dixit Leah, venit turma, et vocavit nomen ejus Gad.

12. Et peperit Silpah ancilla Leae filium secundum Jacobo.

13. Et dixit Leah in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiae, et vocavit nomen ejus Ascher.

14. Et ivit Reuben in diebus messis triticorum, et invenit dudaim in agro, et adduxit illos ad Leam matrem suam, et dixit Rachel ad Leam, da quaeso mihi de dudaim filii tui.

15. Et dixit illi, an parum sumsisse te virum meum, et sumes etiam dudaim filii mei; et dixit Rachel, idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui.

16. Et venit Jacob de agro in vespera, et exivit Leah obviam ei, et dixit, ad me venies, quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei; et cubuit cum illa in nocte illa.

17. Et audivit DEUS ad Leam, et concepit et peperit Jacobo filium quintum.

18. Et dixit Leah, dedit DEUS mercedem meam, quod dedi ancillam meam viro meo, et vocavit nomen ejus Jisaschar.

19. Et concepit adhuc Leah, et peperit filium sextum Jacobo.

20. Et dixit Leah, dotavit me DEUS me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperi illi sex filios, et vocavit nomen ejus Sebulun.

21. Et postea peperit filiam, et vocavit nomen ejus Dinah.

22. Et recordatus est DEUS Rachelis, et audivit ad illam DEUS, et aperuit uterum illius.

23. Et concepit, et peperit filium, et dixit, collegit DEUS ignominiam meam.

24. Et vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat JEHOVAH mihi filium alterum.

* * * *

25. Et factum, cum peperisset Rachel Josephum, et dixit Jacob ad Laban, mitte me, et eam ad locum meum, et ad terram meam.

26. Da foeminas meas, et natos meos, quod servivi tibi pro illis, et eam, quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi.

27. Et dixit ad eum Laban, si quaeso inveni gratiam in oculis tuis, expertus sum, et benedixit mihi JEHOVAH propter te.

28. Et dixit, designa mercedem tuam super me, et dabo illam.

29. Et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, et qualiter fuit acquisitio tua mecum.

30. Quia parum quod fuit tibi ante me, et erupit ad multitudinem, et benedixit JEHOVAH tibimet ad pedem meum, et nunc quando faciam etiam ego domui meae.

31. Et dixit, quid dabo tibi; et dixit Jacob, non dabis mihi quicquam, si facias mihi verbum hoc, revertar, pascam, gregem tuum custodiam.

32. Transibo per omnem gregem tuum hodie, removendo abinde omne pecus punctatum et maculosum, et omne pecus nigrum in agnis, et maculosum et punctatum in capris, et erit merces mea.

33. Et respondebit mihi justitia mea in die crastino, quia venis super mercedem meam coram te, omne quod non est illud punctatum et maculosum in capris, et nigrum in agnis, furatum illud cum me.

34. Et dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum.

35. Et removit in die isto capros variegatos et maculosos, et omnes capras punctatas et maculosas, omne in quo album, et omne nigrum in agnis, et dedit in manum filiorum ejus.

36. Et posuit viam trium dierum inter se et inter Jacobum, et Jacob pascens greges Labanis reliquos.

37. Et accepit sibi Jacob baculum populi recentem, et corylum, et platanum, et decorticavit in illis decorticationes albas, denudationem albi, quod super baculis.

38. Et constituit baculos, quos decorticavit, in canalibus, in potatoriis aquae, quo veniebant greges ad bibendum, e regione gregum, et incalescebant in veniendo illos ad bibendum.

39. Et incalescebant greges ad baculos, et pariebant greges variegatos, punctatos, et maculosos.

40. Et agnos separavit Jacob, et dedit facies gregis ad variegatum, et omne nigrum in grege Labanis, et posuit sibi catervas soli sibi, et non posuit eos ad gregem Labanis.

41. Et fuit in omni incalescendo gregis primum coëuntium,

et posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis, ad incalescendum illum ad baculos.

42. Et ad dein coire gregem non posuit, et erat dein coëuntium Labani, et primum coëuntium Jacobo.

43. Et diffudit se vir valde valde, et erat ei greges multi, et ancillae, et servi, et cameli, et asini.

CONTENTA.

3902. In Capite praecedente per quatuor filios Jacobi ex Leah, actum est de statu Ecclesiae, seu hominis qui fit Ecclesia, quoad ascensum a vero quod fidei ad bonum quod amoris: in hoc Capite per filios Jacobi ex ancillis Rachelis et Leae, et ex Leah, et denique ex Rachele, agitur de conjunctione veri naturalis per media cum bono spirituali; et hoc eo ordine, quo fit apud hominem qui regeneratur.

3903. Post conjunctionem illam describitur fructificatio et multiplicatio veri et boni, quae significatur per gregem, quem sibi Jacob per gregem Labanis comparavit.

SENSUS INTERNUS.

3904. Vers: 1. 2. *Et vidit Rachel, quod non pareret Jacobo, et zelavit Rachel in sororem suam, et dixit ad Jacobum, da mihi filios, et si non, mortua ergo. Et accensus ira Jacob in Rachelem, et dixit an pro Deo ego, qui prohibet a te fructum ventris.* Vidit Râchel quod non pareret Jacobo, significat quod nondum interius verum agnitum: et zelavit Rachel in sororem suam, significat indignationem quod non agnosceretur sicut externum: et dixit ad Jacobum, da mihi filios, significat quod a Veri naturalis bono vellet habere vera interiora: et si non, mortua ego, significat quod sic non resurgeret: et accensus ira Jacob in Rachelem, significat indignationem a parte boni naturalis: et dixit, an pro Deo ego, significat quod ei impossibile: qui prohibet a te fructum ventris, significat quod hoc ab interno. [5]

3905. Vidit Rachel quod non pareret Jacobo, quod significet quod nondum interius verum agnitum, constat a repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris seu verum interius, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; ex significatione parere, quod sit agnoscere fide tum actu, de qua sequitur; et ex repraesentatione Jacobi, quod sit bonum veri naturalis, de qua n: 3669. 3677. 3829, et in toto Capite praecedente: quod parere sit agnoscere fide tum actu, est quia per partus in Verbo significantur partus spirituales, n: 1145. 1255. 3860. 3868, spiritualis partus est veri et boni agnitio et fides, hic agnitio fide tum actu, nempe veri interioris per Rachelem repraesentati; quia non prius aliquid agnoscitur fide, quam cum vivitur secundum id, idcirco dicitur agnitio fide tum actu; vera fidei quae non addiscuntur propter agere, sed solum propter scire, illa se adjungunt affectionibus mali et falsi, quare non sunt fidei apud illum qui addidicit, sed sunt interius contra fidem.

3906. Et zelavit Rachel in sororem suam, quod significet indignationem quod non agnosceretur sicut externum, constat a significatione zelare, quod sit indignationis, et quidem quod non pareret sicut Leah; a repraesentatione Rachelis, quod sit verum interius, de qua mox supra n: 3905, [6] et ex significatione sororis, quae hic Leah, quod sit verum externum; quod Leah sit verum externum, videatur n: 3793. 3819. Ita se habet cum illis qui regenerantur, discunt scire quid verum internum, sed principio non agnoscunt id tali fide ut vivatur secundum id; vera enim interna conjuncta sunt affectioni spirituali, quae non influere potest, priusquam externa vera ad correspondentiam cum internis sunt adaptata; sicut hoc verum internum pro exemplo, quod omne bonum sit a Domino, et quod non bonum sit quod a proprio hominis; illud principio regenerationis sciri potest, sed usque non agnosci fide tum actu, id enim agnoscere fide et actu, est perceptionem habere quod ita sit, et affectionem quod ita esse velit, et hoc in omni actu boni; tum perceptionem quod bonum ex proprio non possit aliter quam spectare se, ita praeferentiam sui prae aliis, consequenter contemtum aliorum, ac insuper meritum in bono quod agit, haec insunt vero externo antequam ei conjunctum est verum internum, quae non conjungi possunt, priusquam sui intuitio cessare, et intuitio

proximi sentiri incipit: exinde patere potest, quid intelligitur per indignationem, quod verum internum non adhuc agnosceretur sicut externum.

3907. Et dixit ad Jacobum, da mihi filios, quod significet quod a veri naturalis bono vellet habere vera interiora, constat a repraesentatione Jacobi, quod sit veri naturalis bonum, de qua mox supra n: 3905; [7] et a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623, hic vera interiora, quia [8] a Rachele, per quam quod repraesentetur verum interius, videatur n: 3758. 3782. 3793. 3819.

3908. Et si non, mortua ego, quod significet quod sic non resurgeret, constat ex significatione mori, quod sit non resurgere in vitam; uxores antiquis temporibus se dicebant mortuas, cum non filium seu filiam parerent, et quoque se ut tales credebant; quia nulla sui memoria seu quasi vita, in posteritate relicta maneret; sed quod tales se dicerent et crederent, erat quidem ob causas in mundo; sed quia omnis causa existit a causa priore se, ita omne causae in mundo naturali a causa in mundo spirituali, ita etiam haec, causa in mundo spirituali erat ex conjugio coelesti boni et veri, in quo partus non alii sunt, quam vera fidei et bona [9] charitatis, illa et haec ibi sunt filii et filiae, et quoque per filios et filias in Verbo significantur, is cui illi [10] partus, nempe vera fidei et bona charitatis, non sunt, quasi mortuus est, hoc est, inter mortuos qui non resurgunt, nempe ad vitam seu coelum: inde constare potest, quid per illa verba Rachelis, si non, mortua ego, significatur.

3909. Et accensus ira Jacob in Rachelem, quod significet indignationem a parte boni naturalis, constat a significatione accendi ira, quod sit indignari, de qua sequitur; et a repraesentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua supra; in Rachelem dicitur, quia verum interius per Rachelem repraesentatum a bono naturalis, quod est Jacob, non adhuc agnosci fide et actu posset. Quod ira accendi sit indignari in sensu interno, est quia omnis affectio naturalis cum versus interius seu versus coelum ascendit, mitior fiat, et tandem mutetur in affectionem coelestem; quae enim in sensu literae exstant, ut hic accendi ira, sunt rudia [11] respective, quia naturalia et corporea, sed mitia et lenia fiunt sicut a corporeo et naturali

homine ad internum seu spiritualem elevantur; inde est, quod sensus literalis sit talis quia ad captum naturalis hominis, et sensus internus non talis, quia ad captum spiritualis hominis, accommodatus est: inde patet, quod per accendi ira significetur indignari; ipsa indignatio spiritualis, minus coelestis, nec trahit aliquid ab ira naturalis hominis, sed ab interiore essentia zeli, qui nempe zelus, in externa forma apparet sicut ira, sed in interna non est ira, ne quidem indignatio irae, sed est triste quoddam cum votivo ut non ita sit, et in forma adhuc interiore est modo obscurum quoddam quod jucundum coeleste interpolat ex non bono et vero apud alium.

3910. Et dixit an pro deo ego, quod significet quod ei impossibile, constat ex significatione non pro deo esse, quod sit impossibile, Deus enim in Verbo dicitur ex posse seu potentia, Jehovah autem ex esse seu essentia, videatur n: 300; inde est quod Deus dicatur cum agitur de vero et Jehovah cum de bono, n: 2769. 2807. 2822, nam de vero praedicatur posse cum de bono esse, per Verum enim potentia est bono, nam per verum agit bonum omne quod existit: inde constare potest, quod per haec verba, an pro deo ego, in sensu interno significetur quod ei impossibile.

3911. Qui prohibet a te fructum ventris, quod significet quod hoc ab interno, constat a sensu qui resultat a sensu interno vocum, fructus ventris enim in sensu interno significat simile cum partu nempe agnitionem veri et boni fide et actu n: 3905, et adhuc magis, nempe conjunctionem veri et boni inde: agnitio illa et conjunctio haec, non existere potest ab externo homine sed ab interno; omne enim bonum influit a Domino per Internum hominem in Externum, et adoptat vera quae insinuata sunt per sensualia Externi hominis et facit ut homo agnoscat illa fide et actu, et ut adjungantur, et sic approprientur homini; quod omne bonum a Domino per Internum hominem in vera quae in Memoria Externi hominis collecta sunt, influat, prius multoties ostensum est: id est quod intelligitur per explicationem illorum verborum, quod hoc ab interno.

3912. Vers: 3. 4. 5. *Et dixit ecce famula mea Bilha, veni ad illam, et pariat super genua mea, et aedificabor etiam ego ex illa. Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem,*

et venit ad illam Jacob et concepit Bilha, et peperit Jacobo filium. Dixit, ecce famula mea Bilha significat medium affirmans quod inter naturale verum ac interius verum: veni ad illam, significat quod cum illo conjunctionis facultas: et pariat super genua mea, significat agnitionem affectione interioris veri, ex qua conjunctio: et aedificabor etiam ego ex illa, significat *quod sic* vita ei: Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, significat medium affirmativum adjunctum: et venit ad illam Jacob, significat quod conjunctum: Et concepit Bilha, et peperit Jacobo filium, significat receptionem et agnitionem.

3913. Dixit, ecce famula mea Bilha, quod significet medium affirmans quod inter naturale verum et interius verum, constat ex significatione famulae tum ancillae, quod sit affectio cognitionum quae sunt exterioris hominis, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849, et quia affectio illa est medium conjungendi vera interiora cum veris naturalibus seu externis, ideo hic per famulam significatur medium affirmans inter illa; et ex repraesentatione Bilhae, quod sit quale illius medii: Per ancillas datas Jacobo a Rachele et Leah in mulieres, ut procrearent sobolem, nihil aliud in sensu interno repraesentatum et significatum est, quam tale quod inservit, hic pro medio conjunctionis, nempe interioris veri cum externo, per Rachelem enim repraesentatur interius verum, per Leam externum, n: 3793. 3819: agitur enim hic per duodecim filios Jacobi de duodecim communibus seu cardinalibus rebus, per quas initiatur homo in spiritualia et coelestia dum regeneratur seu dum fit Ecclesia; homo enim cum regeneratur seu fit Ecclesia, hoc est, cum fit a mortuo homine vivus seu a corporeo coelestis, per plures status a Domino ducitur, communes status sunt qui designantur per duodecim illos filios, et dein per duodecim tribus, quapropter duodecim Tribus significant omnia fidei et amoris, ut n: 3858 ostensum videatur; communia enim involvunt omnia particularia et singularia, et haec se referunt ad illa. Cum homo regeneratur, tunc Internus homo conjungendus est cum Externo, proinde bona et vera quae sunt Interni hominis cum bonis et veris quae sunt Externi, ex veris et bonis enim homo est homo; illa non conjungi possunt absque mediis; media sunt talia quae aliquid trahunt ab una parte, et aliquid ab altera, et quae fa-

ciunt ut quantum homo accedit ad unam, tantum subordinetur altera; haec media sunt quae significantur per ancillas, media a parte Interni hominis per ancillas Rachelis, et media a parte Externi hominis per ancillas Leae. Quod media conjunctionis erunt, constare potest ex eo, quod Naturalis homo ex se prorsus non concordet cum Spirituali, sed quod in tantum discordet, ut prorsus ei oppositus sit; Naturalis enim homo spectat et amat se et mundum, Spiritualis autem non spectat se et mundum, nisi quantum conducit ad promovendos usus in spirituali mundo, ita servitium ejus spectat et id amat ex usu et fine: Naturalis homo tunc vitam habere sibi videtur, cum ad dignitates evehitur, ita ad supereminentiam super alios, at Spiritualis homo vitam habere sibi videtur in humiliatione et quod minimus sit; nec dignitates spernit, modo per illas ut per media inservire possit proximo, societati communi, et Ecclesiae, et non reflectit super dignitates ad quas evehitur, propter se, sed propter illos usus qui ei fines sunt: Naturalis homo in sua beatitudine est, cum prae aliis opulentus est, ac mundi opes possidet, at spiritualis homo in sua beatitudine est, cum in cognitionibus veri et boni, quae sunt ei opulentia, et magis cum in exercitio boni secundum vera est, nec tamen spernit opulentiam, quia per illam in exercitio potest esse, et in mundo: ex his paucis constare potest, quod status Naturalis hominis et Spiritualis sint sibi oppositi per fines, sed quod usque conjungi possint, quod fit cum illa quae sunt Externi hominis subordinata sunt et inserviunt finibus Interni; ideo ut homo fiat spiritualis, necessum est, ut illa quae sunt Externi hominis ad obsequium redigantur, ita exuendi sunt fines pro se et mundo, ac induendi fines pro proximo et pro Regno Domini; illa exui et haec indui nequaquam possunt, ita non conjungi, nisi per media; haec media sunt quae significantur per ancillas, et in specie per quatuor filios ab ancillis natos: Primum medium est affirmans seu affirmativum veri interni, nempe quod ita sit; cum affirmativum fit, tunc homo est in principio regenerationis, bonum ab interno operatur, et facit affirmationem; bonum illud non potest influere in negativum, ne quidem in dubitativum, antequam hoc affirmativum fit; id bonum dein se manifestat per affectionem, nempe per id quod homo afficiatur vero, seu incipiat delectari

illo, primum quod sciat id, dein quod secundum id agat; ut pro exemplo, quod Dominus sit salus generi humano, nisi hoc fiat affirmativum ab homine, non possunt omnia illa, quae de Domino ex Verbo aut in Ecclesia didicit, et in naturalis ejus memoria inter scientifica sunt, conjungi cum Interno ejus homine, hoc est, cum illis quae ibi possunt esse fidei, ita nec potest affectio influere, ne quidem in communia illius *rei quae ad* salutem hominis conducunt; at cum affirmativum fit, *tunc innumerabilia accedunt*, et implentur bono quod influit; nam bonum continue influit a Domino, sed ubi non est affirmativum, non recipitur: est itaque affirmativum primum medium, et quasi primum habitaculum boni influentis a Domino: similiter se habet cum omnibus reliquis quae fidei vocantur.

3914. Quod veni ad illam, significet quod cum illo conjunctionis facultas, constat ex significatione venire ad aliquam seu intrare, cum matrimoniale intelligitur, quod sit conjunctio, hic conjunctionis facultas cum affirmativo, nam cum affirmativo primum conjunctionis erit, hoc est, quod ita sit.

3915. Et pariat super genua mea, quod significet agnitionem affectione interioris veri, ex qua conjunctio, constat ex significatione parere, quod sit agnoscere fide tum actu, de qua supra n: 3905; et ex significatione genuum seu femorum, quod sint illa quae amoris conjugialis sunt, de qua n: 3021, ita quae sunt conjunctionis veri quod fidei et boni quod amoris, nam haec conjunctio est ipsum conjugiale in Regno Domini; *ita parere* super genua mea significat agnitionem veri interioris quod per Rachelem repraesentatur. Quod apud Antiquos agnoscerentur filii et filiae pro legitimis, qui nascebantur ab ancillis ex consensu uxoris, utque agnoscerentur, parerent super genua illorum, derivatum fuit ab Antiqua Ecclesia, cujus cultus constabat in ritualibus, quae repraesentativa et significativa coelestium et spiritualium erant, in illa, nempe Ecclesia, quia parere significabat agnitionem veri, et genua amorem conjugialem, ita conjunctionem boni et veri ex affectione, tale rituale acceptum fuit, cum uxor sterilis esset, ne repraesentaret mortuos qui ad vitam non resurgunt; secundum illa quae mox supra n: 3908, dicta sunt. Per illa verba in sensu interno significatur alter gradus affirmationis seu agnitionis, qui est ex affe-

ctione, affectio enim inerit agnitioni seu affirmationi, ut fiat conjunctio, omnis enim conjunctio fit per affectionem, nam absque affectione vera non vitam habent; sicut pro exemplo, scire haec vera, quod proximus amandus, et quod in eo Charitas consistat, et in hac vita spiritualis, est nude scientia, nisi affectio sit, hoc est, nisi hoc velit ex corde; absque affectione vera haec non vivunt, sed utcunque illa scit, usque non amat proximum, sed se prae illo, ac in vita naturali est, non in spirituali; affectio naturalis est quae dominatur super affectione spirituali, et quamdiu affectio naturalis dominatur, homo vocatur mortuus, nam vitam contrariam vitae coelesti habet, est vita coelestis ipsissima vita.

3916. Et aedificabor etiam ego ex illa, quod significet quod sic vita ei, constat a significatione aedificari, quod sit non mori, de qua n: 3908, proinde resurgere seu vivere.

3917. Et dedit ei Bilham ancillam suam ad mulierem, quod significet medium affirmativum adjunctum, constat ex repraesentatione Bilhae, et ex significatione ancillae, quod sit medium affirmativum, de qua mox supra n: 3913; et ex significatione dare in mulierem, quod sit adjungere.

3918. Et venit ad illam Jacob, quod significet quod conjunctum, constat ex significatione venire seu intrare ad aliquem, cum de matrimoniali praedicatur, quod sit conjunctio, de qua mox supra n: 3914.

3919. Et concepit Bilha, et peperit Jacobo filium, quod significet receptionem et agnitionem, constat ex significatione concipere, quod sit receptio: et a significatione parere, quod sit agnitio, de quibus n: 3860. 3868. 3905. 3911; conceptiones enim et partus in spirituali sensu sunt receptiones veri ex bono, et inde agnitiones.

3920. Vers: 6. *Et dixit Rachel, judicavit me Deus, et etiam audivit vocem meam, et dedit mihi filium, et propterea vocavit nomen ejus Dan.* Dixit Rachel, judicavit me Deus, et etiam audivit vocem meam, significat in supremo sensu Justitiam et Misericordiam, in interno sanctum fidei, in externo bonum vitae: et dedit mihi filium, significat hoc verum agnitum: propterea vocavit nomen ejus Dan, significat quale ejus.

3921. Dixit Rachel, judicavit me Deus, et etiam audivit

vocem meam, quod significet in supremo sensu Justitiam et Misericordiam, in interno sanctum fidei, in externo bonum vitae, constat ex significatione judicare me Deus, et ex significatione audire vocem meam; quod judicare me Deus sit Justitia Domini, constare potest absque explicatione, et quod audire vocem meam sit Misericordia, pariter; Dominus enim omnes judicat ex Justitia, et omnes audit ex Misericordia; judicat ex *justitia* quia ex Divino vero, et audit ex Misericordia quia ex *Divino* Bono, ex Justitia illos qui non recipiunt Divinum Bonum, et ex Misericordia illos qui recipiunt, at usque dum ex Justitia, etiam simul ex Misericordia, in omni enim Divina Justitia est Misericordia, sicut in Divino Vero est Divinum Bonum; sed haec, quia arcaniora sunt ut paucis possint dici, alibi ex Divina Domini Misericordia, plenius exponentur: quod judicavit me Deus, et etiam audivit vocem meam in sensu interno sint sanctum fidei, est quia fides quae praedicatur de vero, correspondet Justitiae Divinae, et sanctum quod est bonum correspondet Misericordiae Divinae Domini; et praeterea judicare seu judicium praedicatur de vero quod fidei, n: 2235; et quia de Deo dicitur quod judicavit, est bonum seu sanctum; inde patet, quod sanctum [12] fidei sit, quod simul significatur per utrumque; quoniam per utrumque simul significatur unum illud, conjunguntur ambo per *et etiam;* quod in externo sensu sit bonum vitae, est quoque ex correspondentia, nam sancto fidei correspondet bonum vitae: quod absque sensu interno non sciri possit, *quid significat* judicavit me Deus et etiam audivit, patet ex eo, quod in sensu literae non ita cohaereant, ut sistant unam intellectus ideam. Quod in hoc Versu et in sequentibus usque ad Josephum dicatur Deus, et in proxime praecedentibus Jehovah, est quia in his agitur de regeneratione Spiritualis hominis, et in praecedentibus de regeneratione Coelestis hominis, Deus enim nominatur cum agitur de bono fidei, quod est Spiritualis hominis, at Jehovah cum de bono amoris, quod est coelestis hominis, videatur n: 2586. 2769. 2807. 2822, per Jehudam enim, ad quem continuabatur in Capite praecedente, repraesentabatur Coelestis homo, videatur n: 3881, per Josephum autem, ad quem continuatur in hoc Capite, repraesentatur Spiritualis homo, de quo in Versu seq: 23 et 24; quod Jehovah nominatus

sit, cum continuabatur ad Jehudam, videatur Cap: praec: Vers: 32. 33. 35; quod Deus nominetur ubi continuatur ad Josephum, videatur in hoc Capite Vers: 6. 8. 17. 18. 20. 22. 23, et postea iterum Jehovah, quia procedit a spirituali homine ad coelestem: hoc arcanum est, quod in his reconditum latet, quod nemo scire potest nisi ex sensu interno, tum quoque nisi sciat quid Coelestis homo, et quid Spiritualis.

3922. Et dedit mihi filium, quod significet hoc verum agnitum, constat ex significatione filii quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147; et ex significatione dare filium, quod sit dare hoc verum, quod idem est ac agnoscere, omne enim verum quod agnoscitur, hoc datum est a Domino; dare filium simile quoque involvit ac parere, quod parere sit agnoscere, videatur n: 3905. 3915. 3919.

3923. Propterea vocavit nomen ejus Dan, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3421; ipsum quale est in nomine Danis, dictus enim est a *Judicare*, sed nomen ei tametsi a judicare inditum est, usque involvit illa quae significantur per omnia haec Rachelis verba, „Judicavit me Deus, et etiam audivit vocem meam," hoc est, bonum vitae, et sanctum fidei, tum in supremo sensu Justitiam et Misericordiam Domini: Commune illud Ecclesiae est, quod significatur per Danem, et quod repraesentatur per Tribum a Dane nominatam: hoc commune est primum quod affirmandum seu agnoscendum est, antequam homo potest regenerari seu fieri Ecclesia; nisi illa affirmantur et agnoscuntur, reliqua quae fidei et quae vitae sunt, nequaquam recipi possunt, proinde nec affirmari, minus agnosci; qui enim solum affirmat apud se fidem, et non sanctum fidei, hoc est, charitatem, nam haec est sanctum fidei, et si non affirmat hoc per bonum vitae, hoc est, per charitatis opera, is non potest sapere essentiam fidei amplius, nam rejicit illam: affirmatio tum agnitio est primum commune apud hominem qui regeneratur, sed est ultimum apud hominem qui regeneratus est, quare Dan est primum apud regenerandum, ac Joseph est ultimum, est enim Joseph ipse spiritualis homo, at Joseph est primum apud regeneratum, et Dan est ultimum, quia regenerandus inchoat ab affirmatione quod sit,

nempe sanctum fidei et bonum vitae, at regeneratus, qui est spiritualis, est in ipso bono spirituali, et inde spectat ut ultimum quod sit, nam confirmata apud illum sunt sancta fidei, et bona vitae. Quod Dan sit affirmativum, quod primum erit cum regeneratur homo, constare quoque potest ab aliis locis in Verbo, ubi Dan nominatur; ut ex prophetia Jacobi tunc Israëlis de filiis suis „*Dan* judicabit populum suum, sicut una *Tribuum* Israëlis: erit *Dan* serpens super via, aspis super semita, mordens calcaneos equi, et cadit eques ejus retro; salutem tuam exspecto Jehovah!" Gen: XLIX: 16. 17. 18; Dan hic pro affirmativo veri, de quo nempe affirmativo dicitur, quod erit serpens super via, et aspis super semita, cum ratiocinatur de vero ex sensualibus; mordens calcaneos equi, cum infima intellectualia seu scientifica consulit, et ex illis concludit; et quod tunc abducatur a vero, significatur per quod cadat eques ejus retro, quare dicitur, salutem tuam exspecto Jehovah; quod serpens sit qui ratiocinatur ex sensualibus et scientificis de arcanis Divinis, videatur n: 195. 196. 197; quod via et semita sit verum, n: 627. 2333; quod calcanei equi sint infima intellectualia seu scientifica, n: 259; equus enim est intellectuale, n: 2761. 2762, cujus infimum est calcaneus. In prophetia Mosis de duodecim Tribubus „Ad *Dan* dixit, *Dan* catulus leonis, exsilit e Baschane" Deut: XXXIII: 22; leo in sensu interno Verbi significat verum Ecclesiae, ex fortitudine, verum enim est quod pugnat et vincit, inde catulus leonis pro primo veri, *quod* est affirmatio et agnitio; ex Baschane dicitur, quia ex bono naturalis. Apud Jeremiam „Ablue a malitia cor tuum, Hierosolyma, propterea ut salveris, quamdiu facis commorari in medio tui cogitationes iniquitatis tuae; quia vox indicantis *e Dane*, et audire facientis iniquitatem e monte Ephraim" IV: 14. 15; e Dane pro vero quod affirmandum, e monte Ephraim pro ex affectione ejus. Apud Eundem „Exspecta pacem, et non bonum, ad tempus sanationis, et ecce terror: *a Dane* auditus fremitus equorum ejus, a voce hinnituum fortium ejus, contremuit omnis terra, et venerunt et consumserunt terram et plenitudinem ejus, urbem et habitantes in ea; quia ecce Ego mittens in vos serpentes regulos, quibus non incantatio, et mordebunt vos" VIII: 15. 16; a Dane auditus fremitus equorum,

pro ratiocinatione de vero ex non affirmativo, terra quae contremuit, et cujus plenitudinem consumserunt, pro Ecclesia et omnibus Ecclesiae; qui enim de vero ex non affirmativo seu ex negativo ratiocinantur, illi destruunt omnia fidei; serpentes reguli pro ratiociniis, ut supra. Apud Ezechielem „*Dan* et Javan adveniens in nundinis tuis dederunt ferrum tersum, casia et calamus in negotiatione tua fuit" XXVII: 19; ubi de Tyro, per quam significantur cognitiones veri et boni, n: 1201; Dan pro veris primis quae affirmantur, nundinae et negotiationes pro acquisitionibus veri et boni, n: 2967; ferrum tersum pro vero naturali, quod primum est, n: 425. 426; casia et calamus pro simili, sed ex quo bonum. Apud Amos „In die illo deficient virgines pulchrae et juvenes in siti; jurantes in reatum Samariae, et dixerunt, vivit Deus tuus *Dan*, et vivit via Beerschebae, et cadent et non resurgent amplius" VIII: 14; vivit Deus Dan et vivit via Beerschebae, pro quod in negativo omnium quae fidei et ejus doctrinae sunt; quod via sit verum, n: 627. 2333, Beerschebah doctrina n: 2723. 2858. 2859. 3466; quod sit negativum omnium quae fidei sunt, est quia Dan erat ultimus terminus terrae Canaanis, et Beerschebah primus, seu medium aut intimum terrae; per terram enim Canaanem repraesentatum est et significatum Regnum Domini, ita Ecclesia, n: 1607. 3038. 3481; proinde omnia amoris et fidei, nam haec sunt Regni Domini et Ecclesiae; inde omnia, quae in terra Canaane, repraesentativa fuerunt secundum distantias, situs, terminos, n: 1585. 1866. 3686; primus terminus, seu medium aut intimum terrae fuerat Beerschebah, antequam Hierosolyma, quia Abraham ibi fuit, tum Jischak, at ultimus terminus seu extimum erat Dan, inde cum omnia in uno complexu significarentur, dicebatur a Dane usque ad Beerschebam; ut in Libro Secundo Samuelis „Ad transferendum Regnum a domo Schaulis, et ad erigendum solium Davidis super Israëlem et super Jehudam, *a Dane et usque ad Beerschebam*" III: 10. In Eodem „Congregando congregabatur universus Israël *a Dane usque Beerschebam*" XVII: 11. In Eodem „Dixit David ad Joabum, pervagare omnes Tribus Israëlis *a Dane usque Beerschebam*" XXIV: 2. 15. In Libro Primo Regum „Habitavit Jehudah et Israël in securitate, quisque sub vite sua, et

sub ficu sua, *a Dane et usque Beerschebam*" V: 5; per quae in sensu historico intelliguntur omnia terrae Canaanis, sed in sensu interno omnia Regni Domini, tum omnia Ecclesiae; quod Dan sit Primus terminus, et quoque quod sit ultimus, ut supra dictum, est quia affirmativum veri et boni est omnium primum cum inchoat fides et charitas apud hominem, et ultimum cum homo in charitate et inde in fide est: inde etiam erat, *quod* sors ultima caderet pro Dane cum haereditaretur terra Canaan, Jos: XIX: 40 seq: nam jacta fuit sors coram Jehovah, Jos: XVIII: 6; inde contigit secundum repraesentationem cujusvis Tribus; et quia Dani non cecidit sors inter haereditates reliquarum Tribuum, sed ultra terminos illarum, Judic: XVIII: 1, etiam praetermissa est illa Tribus apud Johannem in Apoc: Cap: VII: 5 ad 8, ubi agitur de duodecim millibus obsignatis; qui enim in solo affirmativo veri et quoque boni sunt, nec ulterius vadunt, non sunt in Regno Domini, hoc est, inter obsignatos; scire vera et bona, et quoque affirmare illa, possunt quoque pessimi, sed ex vita cognoscitur, qualis affirmatio est. Memoratur etiam Dan, ut terminus, Gen: XIV: 14, ubi de Abrahamo, quod persequutus hostes usque illuc, et per Dan ibi simile significatur; urbs Dan dicta, non quidem tunc exstructa fuit a Danis posteris, sed postea, Jos: XIX: 47. Jud: XVIII: 29; sed ita etiam tunc temporis vocabatur primus terminus respective ad introitum in terram Canaanem, seu ultimus respective ad exitum, ac intimum ejus Hebron, et dein Beerschebah, ubi Abraham et Jischak.

3924. Vers: 7. 8. *Et concepit adhuc, et peperit Bilha ancilla Rachelis filium secundum Jacobo. Et dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, et vocavit nomen ejus Naphtali.* Concepit adhuc et peperit Bilha ancilla Rachelis, significat, hic ut prius, receptionem et agnitionem: filium secundum Jacobo, significat alterum verum commune: et dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, significat in supremo sensu propriam Potentiam, in inferno tentationem in qua vincit, in externo resistentiam a naturali homine: et vocavit nomen ejus Naphtali, significat quale ejus.

3925. Concepit adhuc et peperit Bilha ancilla Rachelis, quod significet receptionem et agnitionem, constat a significatione concipere, quod sit receptio, et a significatione parere, quod sit agnitio, de quibus supra n: 3919; tum a significatione ancillae, quod sit medium inserviens, de qua etiam supra n: 3913. 3917, nam hic agitur de altero medio communi inserviente conjunctioni Interni hominis cum Externo.

3926. Filium secundum Jacobo, quod significet alterum verum commune, constat a significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147; hic quod sit commune, constat ab illis quae supra de duodecim filiis Jacobi, et de duodecim Tribubus ab illis nominatis, dicta et ostensa sunt, quod nempe sint communia Ecclesiae, proinde communia fidei et amoris, seu veri et boni, quae per illos significantur et repraesentantur; et quod etiam in opposito sensu sint communia non fidei et amoris, seu omnia falsi et mali, patebit a sequentibus.

3927. Et dixit Rachel, luctationibus Dei luctata sum cum sorore mea, etiam valui, quod significet in supremo sensu propriam Potentiam, in interno tentationem in qua vincit, in externo resistentiam a naturali homine, constat a significatione luctationum Dei, et luctari, quod sint tentationes; tentationes enim non aliud sunt, quam luctationes Interni hominis cum Externo, seu Spiritualis hominis cum Naturali, uterque enim dominari vult, et cum agitur de dominio, fit pugna, quae hic est luctatio; quod valere sit vincere, constat absque explicatione. Quod illa verba in sensu supremo significent propriam Potentiam, est quia Dominus omnes tentationes, cum fuit in mundo et in humano ibi, omnes tentationes ex propria potentia sustinuit, et ex propria potentia vicit, secus ac omnis homo, qui nusquam ex propria potentia aliquam tentationem spiritualem sustinet et in illa vincit, sed Dominus apud illum; at videantur quae de his prius dicta et ostensa sunt, nempe quod Dominus prae aliis gravissimas tentationes sustinuerit, n: 1663. 1668. 1690. 1737. 1787. 1789. 1812. 1813. 1815. 1820. 2776. 2786. 2795. 2813. 2816. 3318; quod Dominus ex propria Potentia pugnaverit et vicerit, n: 1616. 1692. 1813. 3381; [13] et quod Dominus solus apud hominem pugnet, n: 1692: quod in sensu interno luctationes Dei, et valere, sint tentationes in

quibus homo vincit, constat ab illis quae mox supra dicta sunt: quod autem in sensu externo sit resistentia a naturali homine, est quia omnis tentatio non aliud est; agitur enim in tentationibus spiritualibus, ut dictum, de dominio, quis nempe potestatem habebit, num homo Internus aut num Externus, seu quod idem, num Spiritualis aut num Naturalis, sunt enim inter se oppositi, n: 3913; cum enim homo in tentationibus est, tunc Internus seu Spiritualis ejus homo a Domino per Angelos regitur, sed Externus seu Naturalis per Spiritus infernales, pugna inter illos est quae sicut tentatio percipitur apud hominem: cum homo talis est et fide et vita, ut regenerari possit, tunc in tentationibus vincet, at cum talis est ut non regenerari possit, tunc in tentationibus succumbit: quod resistentia a naturali homine sit, significatur per verba, quod luctata sit cum sorore sua, per Leam enim, quae hic est soror, significatur affectio Externi hominis, per Rachelem autem affectio Interni, n: 3793. 3819.

3928. Et vocavit nomen ejus Naphtali, quod significet quale ejus, nempe quale tentationis in qua vincit, ut et quale resistentiae a naturali homine, constat ex significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3421; ipsum quale est quod significatur per Naphtali, nam Naphtali a luctationibus nominatus est; inde etiam per Naphtali repraesentatur alterum hoc verum commune Ecclesiae, est enim Tentatio Medium conjunctionis Interni hominis cum Externo, nam dissident inter se, sed ad concordantiam et correspondentiam rediguntur per tentationes; est quippe Externus homo talis, ut ex se non aliud concupiscat quam corporea et mundana, haec illi sunt jucunda vitae ejus, sed Internus homo, cum apertus est versus coelum, et desiderat illa quae coeli sunt, qualis est apud illos qui regenerari possunt, tunc coelestia illi jucunda sunt, inter haec bina jucunda est pugna, cum homo in tentationibus est; hoc homo tunc nescit, quia non scit quid jucundum coeleste, et quid jucundum infernale, minus quod in tantum opposita sint; sed angeli coelestes nequaquam possunt esse apud hominem in jucundo ejus corporeo et mundano, antequam hoc redactum sit ad obsequium, nempe ut jucundum corporeum et mundanum non amplius sit pro fine, sed pro usu inserviendi jucundo coelesti, ut supra n: 3913, osten-

sum est; hoc cum factum, tunc possunt angeli apud hominem esse in utroque, sed tunc jucundum apud illum fit beatum, et tandem felix in altera vita: qui credit, quod jucundum Naturalis hominis ante regenerationem non sit infernale, et quod non possideatur a diabolicis spiritibus, multum fallitur, et is non scit quomodo se habet cum homine, quod nempe ante regenerationem possideatur quoad naturalem suum hominem a geniis [14] et spiritibus infernalibus, utcunque ille apparet sibi quod sit sicut alius, tum quod in sancto cum reliquis possit esse, et de veris et bonis fidei ratiocinari, imo se confirmatum in illis credere; si non percipiat in se aliquid affectionis pro justo et aequo in functione sua, et pro vero et bono in coetu et in vita, sciat quod in jucundo tali sit, in quali infernales, nam in jucundo ejus non alius amor est, quam sui et mundi, qui cum faciunt jucundum, nulla inest charitas et nulla fides: hoc jucundum postquam praevaluit, non per aliud medium hebetatur et dissipatur, quam per affirmationem et agnitionem sancti fidei et boni vitae, quod est primum medium significatum per Danem, ut supra ostensum; et dein per tentationem, quae est alterum medium, et significatur per Naphtali, nam hoc medium sequitur alterum, qui enim non affirmant et agnoscunt bonum et verum, quae fidei et charitatis, non in aliquam tentationis pugnam venire possunt, quia nihil est intus quod repugnat malo et falso, ad quae naturale jucundum suadet. In Verbo alibi, ubi Naphtali nominatur, per illum status hominis post tentationes significatur, ut in Prophetia Jacobi, tunc Israëlis „*Naphtali* cerva dimissa, dans dicta elegantiae" Gen: XLIX: 21; cerva dimissa pro affectione veri naturalis in statu libero, qui post tentationes existit; qui status etiam est quale quod est in tentationibus, quae significantur per Naphtali, pugnatur enim in tentationibus de libertate: pariter in prophetia Mosis „Ad *Naphtali* dixit; *Naphtali* satur beneplacito, et plenus benedictione Jehovae, occidentem et meridiem possidebit" Deut: XXXIII: 23; repraesentationes enim filiorum Jacobi, et Tribuum, se habent secundum ordinem, in quo recensentur, n: 3862: et in prophetia Deborae et Baraki „Sebulon populus qui devovit animam ad moriendum, et *Naphtali* super altitudinibus agri" Judic: V: 18. ubi in sensu interno de pugnis tentationum

quoque agitur, et est inter illos qui nihil mali timent, quia in veris et bonis, quod est esse in altitudinibus agri.

3929. Vers: 9. 10. 11. *Et vidit Leah, quod substitisset a pariendo, et accepit Silpam ancillam suam, et dedit illam Jacobo ad mulierem. Et peperit Silpah ancilla Leae Jacobo filium. Et dixit Leah, venit turma, et vocavit nomen ejus Gad.* Vidit Leah quod substitisset a pariendo, significat quod non alia vera externa agnita fuerint: et accepit Silpam ancillam suam, significat medium affirmativum conjungens: et dedit illam Jacobo ad mulierem, significat quod illud conjungeret: et peperit Silpah ancilla Leae Jacobo filium, significat agnitionem: et dixit Leah, venit turma, significat in supremo sensu Omnipotentiam et Omniscientiam, in interno bonum fidei, in externo opera: et vocavit nomen ejus Gad, significat quale ejus.

3930. Vidit [15] Leah quod substitisset a pariendo, quod significat quod non alia vera externa agnita fuerint, constat a repraesentatione Leae, quod sit verum externum, de qua n: 3793. 3819; a significatione parere, quod sit agnoscere fide et actu, de qua n: 3905. 3915. 3919; inde quod substitisset Leah a pariendo, est in sensu interno, quod non alia vera externa agnita fuerint.

3931. Et accepit Silpam ancillam suam, quod significet medium affirmativum conjungens, constat ex significatione ancillae, quod sit medium affirmativum inserviens conjunctioni Externi hominis cum Interno, de qua n: 3913. 3917.

3932. Et dedit illam Jacobo ad mulierem, quod significet quod illud conjungeret, constat a significatione dare in mulierem, quod sit conjungere, ut supra n: 3915. 3917.

3933. Et peperit Silpah ancilla Leae Jacobo filium, quod significet agnitionem, nempe veri externi, constat a significatione parere, quod sit agnitio; a significatione ancillae, quod sit medium affirmativum conjungens; et a significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147.

3934. Et dixit Leah, venit turma, quod significet in supremo sensu Omnipotentiam et Omniscientiam, in interno bonum fidei, in externo opera, constat a significatione turmae hic; quod turma in supremo sensu sit Omnipotentia et Omniscientia, est quia turma hic est multitudo, et multitudo cum

praedicatur de Divino Domini, est multitudo infinita, quae non aliud est quam Omnipotentia et Omniscientiâ; sed Omnipotentia praedicatur ex quantitate quae est magnitudinis, et Omniscientia ex quantitate quae est multitudinis; tum Omnipotentia praedicatur ex infinito bono, seu quod idem, ex Divino amore, ita ex Divina voluntate, Omniscientia autem ex infinito vero, seu quod idem, ex Divina intelligentia. Quod turma in sensu interno sit bonum fidei, est ex correspondentia, Omnipotentiae enim Divinae Domini correspondet bonum, quod est charitatis, et Omniscientiae verum, quod est fidei. Quod turma in sensu externo sint opera, est quia haec correspondent bono fidei; bonum fidei enim producit opera, nam dari bonum fidei non potest absque operibus, sicut bonum cogitare et bonum velle non absque bonum facere, illud est internum, hoc est externum correspondens: porro cum operibus ita se habet, opera nisi correspondent bono fidei, non sunt opera charitatis, nec opera fidei, nam a suo interno non veniunt, sed sunt opera mortua, in quibus non bonum nec verum; at cum correspondent, tunc sunt opera vel charitatis vel fidei; opera charitatis sunt quae a charitate ut a sua anima fluunt, opera autem fidei sunt quae a fide; illa, nempe opera charitatis sunt apud regeneratum, opera autem fidei sunt apud illum qui nondum regeneratus est, sed qui regeneratur; se habent similiter ac se habent affectiones, nempe affectio boni et affectio veri, regeneratus agit bonum ex affectione ejus, ita ex velle bonum, regenerandus autem agit bonum ex affectione veri, ita ex scire bonum; quae qualis differentia sit, saepius prius ostensum est, inde patet quid opera: praeterea se habet bonum fidei ad opera, sicut comparative voluntas hominis et inde cogitatio ad faciem ejus, quae, nempe facies, quod sit imago animi, hoc est, voluntatis hominis et inde cogitationis, notum est; si non sistitur voluntas et cogitatio in facie ut in sua imagine, tunc non est voluntas et cogitatio, vel est hypocrisis aut dolus, quia aliam faciem sistit quam vult et cogitat: similiter se habet cum omni actu corporis respective ad interiora quae sunt cogitationis et voluntatis, internum hominis vivit in externo ejus per actum seu per agere, si actus seu agere non est secundum ejus internum, indicium est, quod vel non internum sit quod producit actum, sed motus ex

consuetudine et habitu recurrens, vel est mentitum quid, quale est in hypocrysi et in dolo; inde iterum patet, quid opera: inde sequitur, quod qui profitetur fidem, et magis qui bonum fidei, et negat opera, et magis si rejicit illa, is sit absque fide, et adhuc magis absque charitate. Quia opera charitatis et fidei illa sunt, et homo nusquam in charitate et fide est, nisi sit in operibus, ideo in Verbo toties nominantur opera, ut constare potest a sequentibus his locis; apud Jeremiam „Oculi tui aperti sunt super omnes vias filiorum hominis, ad dandum unicuique secundum vias ejus, et *secundum fructum operum ejus*" XXXII: 19. Apud Eundem „Convertimini unusquisque a via sua mala, et *bona facite opera vestra*" XXXV: 15. Apud Eundem [16] „Reddam eis secundum *opus eorum*, et secundum *opus manuum eorum*" XXV: 14. Apud Hoseam „Visitabo super eum vias ejus, et *opera ejus reddam ei*" IV: 9. Apud Micham „Erit terra in desolationem super habitatores ejus, *propter fructum operum illorum*" VII: 13. Apud Sachariam „Sic dixit Jehovah Zebaoth; convertimini a viis vestris malis, et *operibus vestris malis:* cogitavit Jehovah Zebaoth facere nobis secundum vias nostras, et *secundum opera nostra*, sic fecit nobis" I: 4. 6. Apud Johannem „Beati mortui qui in Domino moriuntur a nunc, imo dicit spiritus, ut requiescant ex laboribus, *opera illorum sequuntur illos*" Apoc: XIV: 13. [17] Apud Eundem „Vidi mortuos parvos et magnos, stantes coram Deo, et libri aperti sunt: et liber alius apertus, qui est vitae, et *judicati sunt mortui* juxta ea quae scripta in libris, *secundum opera illorum.* Dedit mare eos, qui in illo, mortuos, et mors et infernus dedit eos, qui in illis, mortuos; *judicati itaque sunt quilibet secundum opera illorum*" Apoc: XX: 12. 13. Apud Eundem „Ecce venio cito, merces mea mecum, *ut dem unicuique secundum opus ejus*" Apoc: XXII: 12. Apud Johannem Evangelistam „Hoc est judicium, quod Lux venit in mundum, sed dilexerunt homines magis tenebras quam lucem, *erant enim opera illorum mala;* omnis qui *mala facit*, odit lucem, et non venit ad lucem, ne coarguantur *opera ejus; qui* autem *facit veritatem*, venit ad lucem, ut *manifestentur ejus opera*, quia in Deo facta sunt" III: 19. 20. 21. Apud Eundem „Non potest mundus odisse vos, Me autem odit, quia Ego

testor de illo, *quod opera illorum mala sint*" VII: 7. Apud Eundem „Jesus ad Judaeos, si filii Abrahami essetis, *opera Abrahami faceretis; vos facitis opera patris vestri*" VIII: 39. 41. Apud Eundem „Si haec scitis, beati estis *si feceritis illa*" XIII: 17. Apud Matthaeum „Luceto lux vestra coram hominibus, ut videant *vestra bona opera. Qui facit* et docet, hic magnus vocabitur in Regno coelorum" V: 16. 19. Apud Eundem „Non omnis dicens Mihi, Domine, Domine, intrabit in Regnum coelorum, sed *faciens voluntatem Patris mei* qui est in coelis: Multi dicent Mihi in die illo, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum prophetavimus, et per Nomen tuum daemonia ejecimus, et in Nomine tuo virtutes multas fecimus, sed tunc confitebor illis, non novi vos, discedite a Me, *operarii iniquitatis*" VII: 22. 23. Apud Lucam „Paterfamilias respondens dicit eis, non novi vos unde sitis, tunc incipietis dicere, edimus coram Te, et bibimus, in plateis nostris docuisti; sed dicet, dico vobis, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes *operarii iniquitatis*" XIII: 25. 26. 27. Apud Matthaeum „Omnis qui audit mea verba, *et facit illa*, comparabo viro prudenti; at omnis audiens verba mea, sed *non faciens illa*, comparabitur viro stulto" VII: 24. 26. Apud Eundem „*Venturus est Filius hominis in gloria Patris sui cum angelis suis, et tunc reddet unicuique secundum opera ejus*" XVI: 27. Ex his patet, quod opera sint quae salvant hominem, et quae condemnant hominem, quod nempe bona opera salvent, et quod mala condemnent; in operibus enim est velle hominis, qui vult bonum, is facit bonum, qui autem non bonum facit, utcunque dixerit quod velit bonum, usque non vult illud cum non facit illud; est sicut dixerit, volo id sed non volo: et quia ipsa voluntas est in operibus, et voluntatis est charitas, et charitatis est fides, patet quid voluntatis, seu quid charitatis et fidei est apud hominem, cum non facit, et magis cum contraria facit, nempe mala opera: praeterea sciendum, quod Regnum Domini apud hominem inchoëtur a vita quae est operum, tunc enim in principio regenerationis est, at cum Regnum Domini est apud hominem, terminatur illud in operibus, et tunc regeneratus est; Internus enim homo tunc correspondenter inest in Externo, et Externi hominis sunt opera, ac Interni est charitas et

inde fides, quare opera tunc sunt charitas: quia in operibus Externi hominis existit ita vita Interni hominis, ideo Dominus ubi de Ultimo Judicio agit, apud Matthaeum Cap: XXV: 32 ad 46, non nisi quam opera recenset, et quod intrabunt in vitam aeternam qui bona opera fecerunt, et in damnationem qui mala opera. Ex illis quae dicta sunt, etiam constare potest, quid significat quod de Johanne legitur, quod accubuerit ad pectus et in sinu Jesu, et quod illum prae reliquis amaverit, Joh: XIII: 23. 25. Cap: XXI: 20; repraesentabantur enim per Johannem bona opera, videatur Praefat: ad Cap: XVIII: et Praefat: ad Cap: XXII, Genes: Quid opera fidei, quae etiam fructus ejus ex apparentia vocari possunt, et quid opera charitatis, ex Divina Domini Misericordia, alibi plenius dicetur.

3935. Et vocavit nomen ejus Gad, quod significet quale ejus, constat a significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua supra; ipsum quale significatur per Gad, nempe quale boni fidei et quale operum; per quale significatur omne id quod usquam inest, hic bono fidei et operibus, et sunt innumerabilia, nam apud unumquemvis est quale varium; et est quoque contrarium apud illos qui non in bono fidei sunt, ita non in bonis operibus, hoc quale etiam significatur per Gad, cum is in opposito sensu nominatur. Bonum fidei quod est Interni hominis, et bona opera quae sunt Externi hominis, quae correspondent, ut supra ostensum, est Tertium Medium commune, quod agnoscendum fide et actu, antequam homo intrare potest in Regnum Domini, hoc est, per regenerationem fieri Ecclesia.

3936. Vers: 12. 13. *Et peperit Silpah ancilla Leae filium secundum Jacobo. Et dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiae, et vocavit nomen ejus Ascher.* Peperit Silpah ancilla Leae filium secundum Jacobo, significat agnitionem alterius: et dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiae, significat in supremo sensu aeternitatem, in interno felicitatem vitae aeternae, in externo jucundum affectionum: et vocavit nomen ejus Ascher, significat quale.

3937. Peperit Silpah ancilla Leae filium secundum Jacobo, quod significet agnitionem alterius, nempe veri communis, constat ex significatione parere, quod sit agnitio, de qua supra n:

3911. 3915. 3919; ex significatione ancillae, quod sit medium affirmativum inserviens conjunctioni Externi hominis cum Interno, de qua n: 3913. 3917; ex significatione filii, quod sit verum, hic verum commune, de qua supra n: 3926; et ex repraesentatione Jacobi, tum Leae, ut et Silpae, de quibus supra; ex his patet, quis horum verborum sensus internus est, quod nempe sit agnitio alterius veri communis, quod pro medio inservit conjungendi Externum hominem cum Interno.

3938. Et dixit Leah, in beatitudine mea, quia beatificabunt me filiae, quod significet in sensu supremo aeternitatem, in interno felicitatem vitae aeternae, in externo jucundum affectionum, constat ex significatione beatitudinis, et ex significatione beatificabunt me filiae: Beatitudo quod in sensu supremo sit Aeternitas, non constare potest nisi ex correspondentia cum illis quae apud hominem sunt; nam quae Divina sunt, seu quae Infinita, non capiuntur aliunde quam a finitis, quorum ideam habere potest homo, absque idea ex finitis, et principaliter absque idea ex illis quae sunt spatii et temporis, homo nihil potest comprehendere de Divinis, minus de Infinito; ne quidem potest homo [18] absque idea spatii et temporis aliquid cogitare, n: 3404, nam quoad corpus est in tempore, ita quoad cogitationes quae ex sensualibus externis; at Angeli, quia non in tempore et spatio sunt, habent ideas status, inde est quod spatia et tempora in Verbo significent status, videatur n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837. 3254. 3356. 3827: sed sunt bini status, nempe status qui correspondet spatio, et status qui correspondet tempori; status qui correspondet spatio, est status quoad Esse, et status qui correspondet tempori, est status quoad Existere, n: 2625: sunt enim duo quae faciunt hominem, nempe Esse et Existere, Esse hominis non aliud est quam recipiens aeterni quod procedit a Domino, sunt enim homines, spiritus et angeli, non nisi quam recipientia seu formae recipientes [19] vitae a Domino, receptio vitae est de qua praedicatur Existere: credit homo *quod sit*, et quidem ex se, cum tamen non *Est* ex se, sed Existit ita ut dictum est, Esse solum est in Domino, et id vocatur Jehovah, ex Esse quod Jehovah, sunt omnia quae apparent *sicut sint;* sed Esse Domini seu Jehovah nusquam alicui communicari potest, solum Humano Domini,

Hoc factum est Esse Divinum, hoc est, Jehovah; quod Dominus quoad utramque Essentiam sit Jehovah, videatur n: 1736. 2004. 2005. 2018. 2025. 2156 2329. 2921. 3023. 3035: Existere praedicatur etiam de Domino, sed modo cum fuit in mundo, ac induit ibi Divinum Esse; at cum factus Divinum Esse, tunc non amplius Existere de Ipso praedicari potest, aliter ac quoddam Procedens ab Ipso; quod procedit *ab Ipso*, est quod apparet sicut Existere in Ipso, at non est in *Ipso*, *sed* est ab Ipso, et facit ut homines, spiritus, et angeli, existant, hoc est, vivant: Existere apud hominem, spiritum et angelum, est vivere, et vivere ejus est felicitas aeterna; felicitas vitae aeternae est cui in supremo sensu correspondet Aeternitas, quae a Divino Esse Domini. Quod felicitas vitae aeternae sit quae in sensu interno significatur per beatitudinem, patet; tum quod jucundum affectionum in sensu externo, ita absque explicatione. Sed est jucundum affectionum veri et boni, quod correspondet felicitati vitae aeternae, quod significatur: omnes affectiones habent sua jucunda, sed quales affectiones, talia sunt jucunda; affectiones mali et falsi etiam habent sua jucunda, et antequam homo regeneratur, et accipit a Domino affectiones veri et boni, apparent illa jucunda sicut unica, usque adeo, ut credant quod non alia jucunda dentur, consequenter si privarentur illis quod prorsus perirent: at qui a Domino accipiunt jucunda affectionum veri et boni, per gradus vident et percipiunt qualia jucunda illius vitae sunt quae unica esse crediderunt, quod nempe vilia respective, imo spurca; et quo plus in jucunda affectionum veri et boni progressus fit, eo plus incipit homo vilipendere jucunda illa mali et falsi, et tandem aversari illa: loquutus quandoque sum cum illis in altera vita qui in jucundis mali et falsi fuerunt, et illis dicere datum, quod non prius vitam habeant, quam cum privantur jucundis suis, sed dixerunt sicut tales in mundo, quod si illis privarentur, nihil vitae amplius illis esset, sed respondere datum, quod tunc primum vita incipiat, et cum illa vita felicitas qualis in coelo, quae ineffabilis est respective; sed hoc non potuerunt capere, quia quod ignotum est, creditur nihil esse: similiter se habet cum omnibus illis in mundo, qui in amore sui et mundi sunt, et inde in nulla charitate, illi jucundum illorum amorum sciunt, sed non jucundum hujus, nempe

charitatis, quare etiam prorsus nesciunt quid charitas, et adhuc magis quod aliquod jucundum sit in charitate, cum tamen jucundum charitatis est quod implet universum coelum, et facit ibi beatitudinem et felicitatem, et si credere velis, etiam intelligentiam et sapientiam cum earum jucundis, nam in jucunda charitatis influit Dominus cum luce veri et flamma boni, inde cum intelligentia et sapientia; falsa autem et mala rejiciunt illa, suffocant et pervertunt, inde insipientia et insania: ex his constare potest, quid jucundum affectionum est, et quale est, quod correspondet felicitati vitae aeternae. Homo hujus saeculi credit, si modo in ultima mortis hora confidentiam fidei habeat, in quacunque affectione per totum vitae suae cursum vixerit, possit venire in coelum; cum illis qui ita vixerunt, et quoque ita crediderunt, etiam quandoque loquutus sum; illi cum in alteram vitam veniunt, primum nihil aliud cogitant, quam quod intrare possint in coelum, non attendentes ad vitam suam anteactam, quod nempe per illam vitam induerint jucundum affectionis mali et falsi ex amoribus sui et mundi, qui illis pro finibus fuerant; illis dicere datum est, quod unusquisque admitti possit in coelum, quia nulli a Domino coelum negatur, sed num ibi vivere possint, scire poterunt si admittuntur; aliqui qui constanter id crediderunt, etiam admissi sunt; sed quia ibi est vita amoris in Dominum et amoris erga proximum, quae omnem vitae sphaeram et felicitatem ibi facit, cum illuc venerunt, inceperunt angi, nam in tali Sphaera non respirare potuerunt, et tunc sentire foeditatem suarum affectionum, ita cruciatum infernalem, quare inde se praecipitarunt, dicentes quod longe inde abesse velint, mirantes quod id sit coelum, quod illis infernum; inde patet, quale jucundum unum est, et quale jucundum alterum, et quod illi qui in jucundo affectionum mali et falsi sunt, nequaquam interesse possint illis qui in jucundo affectionis boni et veri, quodque opposita sint, sicut coelum et infernum; videantur n: 537. 538. 539. 541. 547. 1397. 1398. 2130. 2401. Porro, quod felicitatem vitae aeternae attinet, homo qui in affectione boni et veri est, cum vivit in mundo, non potest illam percipere, sed loco ejus jucundum quoddam; causa est, quia in corpore est in curis mundanis, et inde in anxietatibus, haec faciunt, ut felicitas vitae aeternae quae intus

in illo est, non manifestari possit aliter tunc, nam cum illa ab interiori influit in curas et anxietates, quae sunt exterius apud hominem, tunc inter curas ibi et anxietates illabitur, et fit quoddam jucundum obscurum, at usque est jucundum in quo beatum est, et in hoc felix; contentum esse in Deo est tale; at cum homo exuitur corpore, et simul mundanis illis, tunc felicitas, quae latuit ita in obscuro in interiore ejus homine, prodit *et se revelat*. Quia Affectio toties nominatur, dicendum est, quid per affectionem intelligitur; est Affectio nihil aliud quam amor, sed continuum ejus: homo enim afficitur vel malo et falso, vel bono et vero, ex amore; hic amor quia in omnibus et singulis ejus adest et inest, non percipitur ut amor, sed variatur secundum res, et secundum status et eorum mutationes, et hoc continue in singulis quae homo vult, cogitat et agit; hoc continuum amoris est, quod vocatur affectio, estque id continuum quod regnat in hominis vita, et quod facit omne jucundum apud illum, et quia hoc, facit ipsam ejus vitam, nam vita hominis non est nisi quam jucundum quod est affectionis ejus, ita non nisi quam affectio quae est amoris ejus; amor est velle hominis, et inde est ejus cogitare, et sic est ejus agere.

3939. Et vocavit nomen ejus Ascher, quod significet quale, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, ut supra; ipsum quale est, quod Ascher repraesentat: Ascher in Lingua originali significat beatitudinem, sed involvit omnia illa quae significantur per verba matris ejus Leae, *in beatitudine mea quia beatificabunt me filiae*, nempe jucundum affectionum correspondens felicitati vitae aeternae; est hoc quartum commune quod Externum hominem cum Interno conjungit; cum enim homo percipit in se jucundum illud correspondens, tunc incipit Externus ejus homo conjungi Interno; sunt jucunda quae sunt affectionum veri et boni, quae conjungunt, nam absque jucundis affectionum nihil conjungitur, est enim in illis vita hominis; quod per affectiones omnis conjunctio, videatur n: 3024.[19] 3066. 3336. 3849. 3909; per filias quae beatificabunt significantur Ecclesiae; quod filiae in sensu interno Verbi sint Ecclesiae, videatur n: 2362. Hoc nunc dictum est a Lea, quia per partus ancillarum significantur vera communia, quae sunt media inservientia conjunctioni, ut existat apud hominem Eccle-

sia; cum enim homo id jucundum seu illam affectionem percipit, tunc incipit ille Ecclesia fieri, et quia ita, dicitur hoc de quarto seu ultimo filio ex ancillis. In Verbo passim nominatur Ascher, sed ibi significatur per illum, ut quoque per reliquos, quale, de quo ibi agitur, hoc est, quales sunt in illo statu, de quo res ibi est; et quoque se habet quale eorum secundum ordinem in quo nominantur, sicut aliter cum a Rubene seu fide principium ducitur, aliter cum a Jehuda seu amore coelesti, et aliter cum a Josepho seu ab amore spirituali, nam essentia et qualitas principii derivatur et transit in sequentes; inde significationes eorum variae in locis ubi nominantur: hic ubi de nativitate eorum agitur, per illos significantur communia Ecclesiae, proinde omnia fidei et amoris quae faciunt Ecclesiam; et hoc ex causa, quia in illis quae praecedunt agitur de regeneratione hominis, seu de statibus hominis antequam fit Ecclesia, et in supremo sensu de Domino, quomodo Humanum suum Divinum fecit; ita de ascensu per scalam, quae in Bethel visa est Jacobo, usque ad Jehovam.

3940. Vers: 14. 15. 16. *Et ivit Reuben in diebus messis triticorum, et invenit dudaim in agro, et adduxit illos ad Leam matrem suam, et dixit Rachel ad Leam, da quaeso mihi de dudaim filii tui. Et dixit illi, an parum sumsisse te virum meum, et sumes etiam dudaim filii mei; et dixit Rachel, idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui. Et venit Jacob de agro in vespera, et exivit Leah obviam ei, et dixit, ad me venies, quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei; et cubuit cum illa in nocte illa.* Ivit Ruben in diebus messis triticorum, significat fidem quoad statum ejus amoris et charitatis: et invenit dudaim in agro, significat illa quae amoris conjugialis sunt in vero et bono charitatis et amoris: et adduxit illos ad Leam matrem suam, significat applicationem ad affectionem veri externi: Et dixit Rachel ad Leam, significat perceptionem affectionis, et desiderium veri interioris: da quaeso mihi de dudaim filii tui, significat illorum quae amoris conjugialis sunt, quibus mutuo et vicissim conjungeretur: Et dixit illi, an parum sumsisse te virum meum, significat quod conjugiale desiderium sit: et sumes etiam dudaim filii mei, significat quod sic conjugiale subtraheret boni naturalis cum vero externo: et

dixit Rachel, significat consensum: idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui, significat quod conjungeretur: Et venit Jacob de agro in vespera, significat veri bonum in statu boni, sed in obscuro, quale naturali: et exivit Leah obviam ei, significat desiderium a parte affectionis veri externi: et dixit, ad me venies, significat quod ei conjungeretur: [20] quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei, significat quod *sic ex* proviso constipulatum: et cubuit cum illa [in nocte illa], significat conjunctionem.

3941. Ivit Reuben in Diebus messis [triticorum], quod significet fidem quoad statum ejus amoris et charitatis, constat a repraesentatione Reubenis, quod sit fides quae primum regenerationis est, de qua n: 3861. 3866; ex significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785; ex significatione triticorum, quod sint amor et charitas, de qua sequitur; inde messis triticorum est status procedens amoris et charitatis. Actum est per quatuor filios Jacobi ex ancillis, de mediis conjunctionis Externi hominis cum Interno; agitur nunc de conjunctione boni et veri per reliquos filios, quare primum de Dudaim, per quos significatur conjunctio haec seu conjugiale. Quod messis triticorum sit status procedens amoris et charitatis, est quia Ager significat Ecclesiam, ita [quae] sunt Ecclesiae, et semina quae seruntur in agro significant illa quae sunt boni et veri; et quae enascuntur ex illis ut tritica, hordea, et plura, illa quae sunt amoris et charitatis, ut et fidei; *status* Ecclesiae quoad illa comparantur ideo sementi et messi, ut et vocantur sementis et messis, ut Genes: Cap: VIII: Vers: 22, n: 932. Quod Tritica sint illa quae sunt amoris et charitatis, constare quoque potest a sequentibus locis; apud Mosen „Jehovah equitare facit eum super excelsis terrae, et cibat proventu agrorum, sugere facit mel e rupe, et oleum e saxo petrae, butyrum armenti et lac gregis, cum adipe agnorum et arietum, filiorum Baschanis, et hircorum, *cum adipe renum tritici*, et sanguinem uvae bibis merum" Deut: XXXII: 13. 14, [21] ibi agitur in sensu interno de Ecclesia Antiqua, et ejus statu cum instaurata, omnia amoris et charitatis, et omnia fidei, quae ibi, per significativa describuntur; adeps renum tritici est coeleste amoris et charitatis: et quia adeps seu pinguedo significat

coeleste, n: 353, et triticum amorem, ideo passim in Verbo conjunguntur; ut quoque apud Davidem „Utinam populus meus obediens Mihi, Israël in viis meis ambularent, *cibaret eos adipe tritici*, et e petra melle satiabo eos" Psalm: LXXXI: 14. 17: et alibi apud Eundem „Jehovah, qui ponit terminum tuum pacem, *Adipe triticorum satiat te*" Psalm: CXLVII: 14. Quod Triticum sit amor et charitas, apud Jeremiam „Pastores multi perdiderunt vineam meam, conculcarunt portionem agri mei, redegerunt portionem agri mei ad desertum solitudinis: super omnes colles in deserto venerunt vastatores, quia gladius Jehovae devorans a fine terrae usque ad finem terrae, nulla pax ulli carni, *severunt tritica*, et spinas messuerunt" XII: 10. 12. 13; Vinea et ager pro Ecclesia, desertum solitudinis pro vastatione ejus, gladius devorans pro vastatione veri, nulla pax pro nullo bono afficiente, serere tritica pro bonis quae sunt amoris et charitatis, metere spinas pro mala et falsa quae sunt amoris sui et mundi; quod vinea sit Ecclesia spiritualis, n: 1069, ager quod Ecclesia quoad bonum, n: 2971; desertum quod vastatio, n: 1927. 2708; gladius devorans quod vastatio veri, n: 2799; pax quod bonum afficiens, n: 3780. Apud Joëlem „Vastatus est ager, luxit humus, quia vastatum est frumentum, exaruit mustum, languet oleum, pudefacti sunt agricolae, ejularunt vinitores, *super triticum*, et *super hordeum*, quia periit *messis agri*: cingimini et plangite sacerdotes, ejulate ministri altaris" I: [10.] 11. 13; quod hic status Ecclesiae vastatae sit qui describitur, cuivis patet; ita quod Ager et humus sit Ecclesia, frumentum ejus bonum, et mustum verum, n: 3580; triticum quod amor coelestis, hordeum amor spiritualis; et quia de statu Ecclesiae agitur, dicitur cingimini et plangite sacerdotes, et ejulate ministri altaris. Apud Ezechielem „Spiritus Jehovae ad prophetam; *sume tibi tritica*, et hordea, et fabam, et lentes, et milium, et zeas, et des illa in vas unum, et fac illa tibi ad panem, cum stercore fimi hominis facies placentam ad oculos eorum; sic comedent filii Israëlis panem suum immundum" IV: 9. 12; ibi de prophanatione boni et veri; tritica, hordea, faba, lentes, milium, zeae, pro generibus boni et inde veri; panis inde seu placenta cum stercore fimi humani, pro prophanatione eorum omnium. Apud Johannem „Vidi cum

ecce equus niger, et sedens super illo habens libram in manu sua; audivi vocem e medio quatuor Animalium dicentem [22], *choenix tritici denario*, et tres choenices hordei denario; Oleo autem et vino damnum ne inferas" Apoc: VI: 6. ubi etiam de vastatione boni et veri; choenix tritici denario, pro quod amor ita rarus, tres choenices hordei denario, pro quod charitas. Apud Ezechielem, „Jehudah et terra Israëlis fuerunt mercatores tui, *in triticis minnith et pannag*, et melle et oleo, et balsamo dederunt negotiationes tuas" XXVII: 17, ubi de Tyro, per quam cognitiones boni et veri significantur, bona amoris et charitatis, et illorum felicia sunt tritica minnith et pannag, et mel, oleum, balsamum; Jehudah est coelestis Ecclesia, terra Israëlis est spiritualis, e quibus illa; negotiationes sunt acquisitiones. Apud Mosen „*Terra tritici et hordei*, et vitis et ficus, et malogranatae, terra olivae, olei et mellis", Deut: VIII: 8, descriptio terrae Canaanis, quae in sensu interno est Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1585. 1607. 3038. 3705; bona amoris et charitatis ibi sunt triticum et hordeum, bona fidei sunt vitis et ficus. Apud Matthaeum „Cujus ventilabrum in manu Ipsius, et perpurgabit aream suam, et *colliget triticum suum in horreum*, paleam autem comburet igne inexstinguibili" III: 12; Johannes Baptista ita de Domino; triticum pro bonis amoris et charitatis, palea in quibus nihil boni. Apud Eundem „Sinite una crescere utraque ad messem, et in tempore messis dicam messoribus, colligite prius zizania, et colligate ea in fasciculos ad comburendum ea, *Triticum vero congregate in horreum meum*" XIII: 30, zizania pro malis et falsis, triticum pro bonis; comparationes sunt, sed comparationes in Verbo omnes fiunt per significativa.

3942. Et invenit dudaim in agro, quod significet illa quae amoris conjugialis sunt in vero et bono charitatis et amoris, constat ex significatione dudaim, quod sint illa quae amoris conjugialis, de qua sequitur; et a significatione agri, quod sit Ecclesia, proinde verum fidei et bonum charitatis, quia haec faciunt Ecclesiam de qua n: 368. 2971. 3196. 3310. 3500. 3508. 3766. Quid dudaim, interpretes non sciunt; quod fructus aut flores fuerint, opinantur, qui etiam secundum cujusvis opinionem nominantur; sed quodnam genus, non interest scire; mo-

do [23] quod apud Antiquos, qui ab Ecclesia fuerunt, omnes fructus et flores significativi fuerint; noverant enim quod universa natura esset theatrum repraesentativum Regni Domini, n: 3483, et quod omnia quae in tribus ejus regnis repraesentaverint, et singula aliquod speciale in mundo spirituali, ita quoque singuli fructus et singuli flores: quod per dudaim significatum sit conjugiale boni et veri, ex serie rerum in sensu interno hic constare potest; tum quoque ex derivatione illius vocis in lingua originali, derivatur enim a voce *dudim*, quae significat amores et per illos conjunctionem; quod inde dudaim, et quod conjugiale significet, patet ab his „Mane surgemus ad vineas, videbimus si effloruerit vitis, protruserit uvam, flores protulerint malogranatae, ibi dabo amores meos (*dudim*) tibi; *dudaim dederunt odorem*" Cantic: VII: 13. 14; inde patet, quid dudaim: quod Librum, in quo illa [24] qui Canticum vocatur, attinet, non est inter illos qui vocantur Moses et Prophetae, quia non sensum internum habet, sed conscriptus est stylo antiquo, plenus significativis, ex libris Antiquae Ecclesiae, corrasis, et perplurimis quae in Antiqua Ecclesia amorem coelestem et spiritualem, imprimis conjugialem, significarunt; quod is talis liber sit, patet etiam ex eo, quod in sensu literae, secus ac in libris, qui Moses et prophetae dicuntur, plura, quae indecentia sunt, exstent; sed quia talia, quae significativa amoris coelestis et conjugialis sunt, ibi congesta sunt, inde apparet sicut mysticum quoddam inibi quoque foret. Ex significatione dudaim nunc constare potest quod per quod Reuben invenerit dudaim [in] agro, significetur conjugiale quod in vero et bono amoris et charitatis, hoc est, quod conjungi potest; nam conjugiale non aliud est in sensu spirituali, quam id verum quod conjungi potest bono, et id bonum quod conjungi potest vero; inde etiam est [25] omnis amor conjugialis, n: 2728. 2729. 3132; quapropter amor conjugialis genuinus non datur, nisi sint in bono et vero, ita simul in conjugio coelesti.

3943. Et adduxit illos ad Leam matrem suam, quod significet applicationem ad affectionem veri externi, constat a significatione adducere, quod hic sit applicatio; et ex repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819.

3944. Et dixit Rachel ad Leam, quod significet perceptionem affectionis, et desiderium veri interioris, constat a significatione dicere, quod sit percipere, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509. 3395; et ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; quod sit affectio et desiderium illius veri, *etiam* patet ab illis quae mox sequuntur, dicit enim Rachel, *da quaeso* mihi de dudaim filii tui.

3945. Da quaeso mihi de dudaim filii tui, quod significet illorum, nempe affectionem et desiderium, quae amoris conjugialis sunt, quibus mutuo et vicissim conjungeretur, constat a significatione dudaim, quod sint illa quae amoris conjugialis sunt, de qua supra n: 3942; quod sit affectio et desiderium, constat, n: 3944; quod amor conjugialis sit conjunctio mutuo et vicissim, videatur n: 2731.

3946. Et dixit illi, an parum sumsisse te virum meum, quod significet quod conjugiale desiderium sit, constat ex significatione sumere virum qui quoque alterius est, ut hic Jacobum, qui quoque est Leae, quod involvat mutuum amorem inter *illos*; inde est, quod per illa verba an parum sumsisse te virum meum significetur conjugiale desiderium.

3947. Et sumes etiam dudaim filii mei, quod significet quod sic conjugiale subtraheret boni naturalis cum vero externo, constat ex significatione sumere, quod hic sit subtrahere; a significatione dudaim, quod sit conjugiale, de qua n: 3942; et ex significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147, hic verum externum, quia est Leah quae dicit, quae quod sit verum externum, supra ostensum est.

3948. Et dixit Rachel, idcirco cubabit cum te nocte hac pro dudaim filii tui, quod significet consensum, quod conjungeretur, constare potest absque explicatione.

3949. Et venit Jacob de agro in vespera, quod significet veri bonum in statu boni, sed in obscuro, quale naturali, constat a repraesentatione Jacobi, quod sit veri bonum Naturalis, de qua n: 3669. 3677. 3775. 3829; ex significatione agri, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 2971, ita bonum; et ex significatione vesperae, quod sit obscurum, de qua n: 3056. 3833.

3950. Et exivit Leah obviam ei, et dixit, ad me venies, quod significet desiderium a parte affectionis veri externi, quod ei conjungeretur, constare potest ex repraesentatione Leae, quod sit affectio veri externi, de qua supra; quod sit desiderium ut conjungeretur, patet absque explicatione.

3951. Quia conducendo conduxi te in dudaim filii mei, quod significet quod sic ex proviso constipulatum, constat ex significatione conducendo conducere, quod sit constipulatum, ut quoque ab illis quae praecedunt, patet; quod ex proviso, est quia omnis conjunctio veri cum bono, et boni cum vero apud hominem, fit ex proviso, hoc est, ex Providentia Domini; agitur enim hic de conjunctione boni cum vero, et veri cum bono, ita de bono quod appropriatur homini; bonum enim non est bonum apud hominem, priusquam id conjunctum est cum vero; et quia omne bonum venit a Domino, hoc est, omnis appropriatio boni per conjunctionem ejus cum vero, ideo dicitur hic ex proviso; Providentia Domini imprimis versatur circa conjunctionem illam; per illam homo fit homo, et distinguitur a brutis animalibus, et in tantum fit homo, in quantum recipit ex illa, hoc est, quantum sinit ut Dominus id operetur; hoc itaque est bonum apud hominem, aliud bonum quod spirituale est, et manet in aeternum, non datur: et quoque bona Externi hominis, quae sunt jucunda vitae cum homo vivit in mundo, tantum bona sunt, quantum ex illo bono in se habent; sicut bonum divitiarum; quantum divitiae in se habent bonum spirituale, hoc est, pro fine bonum proximi, bonum patriae seu publicum, et bonum Ecclesiae, tantum bona sunt; at qui concludunt, quod bonum spirituale, de quo dictum, non dari possit in opulentia mundana, et idcirco sibi persuadent, ut coelo vacent, quod se abdicare illis debeant, multum falluntur; si enim illis se abdicant, aut se illis deprivant, dein nulli benefacere possunt, nec ipsi in mundo nisi in miseria vivere, ita non amplius pro fine habere possunt bonum proximi, et bonum patriae, ne quidem bonum Ecclesiae, sed modo semet, ut salventur, ac aliis majores fiant in coelis; praeterea etiam cum se abdicant mundanis, se quoque contemtui exponunt, quia quoque se [26] viles in conspectu aliorum, proinde inutiles faciunt serviendi et officia praestandi; sed cum pro fine habent haec, tunc pro fine

etiam seu medio habent statum, ut in facultate sint faciendi finem; se habet hoc prorsus similiter ac cum nutritione hominis, nutritio pro fine habet, ut mens sana sit in corpore sano, si homo deprivat corpus sua nutritione, tunc se etiam deprivat statu finis; quare, qui spiritualis homo est, is nutritionem non contemnit, nec quoque voluptates ejus, sed non pro fine habet, sed pro medio inserviendi fini: ex hoc ut ab exemplo concludi potest ad reliqua.

3952. Et cubuit cum illa in nocte illa, quod significet conjunctionem, constare etiam potest absque explicatione. Quod praecedentia ad maximam partem solum quoad vocum significationes in sensu interno explicata sint, in causa est, quia talia sunt, ut non comprehendi possint nisi in una serie exponantur; agitur enim de conjunctione veri cum bono et boni cum vero, quae conjunctio est conjugiale in spirituali sensu intellectum, hoc est, quae facit apud hominem et in Ecclesia Conjugium coeleste: arcana conjugii hujus nempe coelestis in illis descripta sunt, ac ibi revelata, quae sunt haec: Conjugium coeleste est, ut dictum, boni cum vero et veri cum bono, sed non inter bonum et verum unius ejusdemque gradus, sed inter bonum et verum inferioris gradus et superioris, hoc est, non inter bonum Externi hominis et verum ejusdem, sed inter bonum Externi hominis et verum Interni, seu quod idem, non inter bonum Naturalis hominis et ejus verum, sed inter bonum Naturalis hominis et verum Spiritualis; haec conjunctio est quae facit conjugium: similiter se habet in Interno seu Spirituali homine, ibi inter bonum et verum non est conjugium coeleste, sed inter bonum Spiritualis hominis et verum coelestis hominis, coelestis enim homo est in superiore gradu respective; nec conjugium coeleste est inter bonum et verum ibi, sed inter bonum coelestis hominis, et Verum Divinum quod procedit a Domino: inde quoque patet, quod ipsum Conjugium Divinum Domini non sit inter Bonum Divinum et Verum Divinum in Divino [27] Humano Ipsius, sed inter Bonum Divini Humani et Ipsum Divinum, hoc est, inter Filium et Patrem, nam Bonum Divini Humani Domini est quod in Verbo vocatur Filius Dei, et Ipsum Divinum Pater. Haec arcana sunt, quae continentur in sensu interno in illis quae dicuntur de dudaim: quisque videre

potest, quod inibi aliquod arcanum sit; nam memorare, quod Reuben in agro invenerit dudaim, et Rachel desideravit illos, et pro quod accepit illos sposponderit quod vir eorum cubaret cum illa, et quod Leah obviam iverit Jacobo cum ex agro venit in vespera, et dixerit, quod conduxerit illum pro dudaim, haec leviora forent, quam ut aliquod historicum Verbi facerent, nisi Divinum quoddam inibi reconditum esset; sed quodnam Divinum, nemo scire potest, nisi sciat quid per filios Jacobi, et per Tribus ab illis nominatas, significatur; tum nisi sciat seriem rei in sensu interno, et insuper nisi sciat quid conjugium coeleste est, nam de hoc agitur, quod nempe sit conjunctio boni Externi hominis cum affectione veri Interni hominis; sed hoc arcanum, ut manifestius sciatur, licet adhuc illustrare: Externi hominis vera sunt scientifica et doctrinalia, quae hausit primum per parentes, tum per magistros, dein per libros, et tandem proprio studio; bonum Externi hominis est volupe et jucundum quod percipit in illis; scientifica quae sunt vera, et jucunda quae sunt bonum, conjunguntur, sed non faciunt apud illum conjugium coeleste, nam apud illos qui in amore sui et mundi sunt, et inde in malo et falso, etiam scientifica, imo doctrinalia conjuncta jucundis sunt, sed sunt jucunda amorum illorum, cum quibus etiam vera conjungi possunt; sed usque sunt tales extra conjugium coeleste: at cum volupe aut jucundum, quod est bonum Externi seu Naturalis hominis, ex amore spirituali est, hoc est, ex amore erga proximum, erga patriam seu publicum, erga Ecclesiam, erga Regnum Domini, et magis, ex amore coelesti qui est in Dominum, et haec ab Interno seu spirituali homine influunt in jucundum Externi seu Naturalis hominis, et id faciunt, tunc conjunctio illa cum scientificis et doctrinalibus Externi seu Naturalis hominis, facit apud eum conjugium coeleste; hoc non dari potest apud malos, sed apud bonos, qui nempe pro fine habent illa; sed quomodo se habet cum influxu Interni seu Spiritualis hominis in Externum seu Naturalem, videantur quae prius n: 3286. 3288. 3314. 3321, de illis dicta sunt: haec cum prius cognita sunt, tunc sciri potest, quid per singula illa, quae supra solum quoad sensum internum vocum explicata sunt, significatur; ut quod Reuben, qui est verum fidei quod primum regenerationis est, dudaim invenerit,

quod ad matrem suam Leam, quae est affectio veri externi, adduxerit, quod Rachel, quae est affectio veri interioris, illos desideraverit, et quod etiam ei dati sint, quod Leah ideo cubuerit cum viro suo, Jacobo, qui est bonum veri in naturali homine; tum in consequentibus quod nati sint Jacobo filii ex Leah, Jisaschar et Sebulon, per quos significantur et repraesentantur illa quae amoris conjugialis sunt, ita quae Conjugii *coelestis*, et dein Josephus, per quem significatur et repraesentatur Regnum Spirituale Domini, quod est ipsum conjugium, de quo agitur.

3953. Vers: 17. 18. *Et audivit Deus ad Leam, et concepit et peperit Jacobo filium quintum. Et dixit Leah, dedit Deus mercedem meam, quod dedi ancillam meam viro meo, et vocavit nomen ejus Jisaschar.* Audivit Deus ad Leam, significat amorem Divinum: et concepit et peperit Jacobo filium quintum, significat receptionem et agnitionem: et dixit Leah, dedit Deus mercedem meam quod dedi ancillam meam viro meo, significat in supremo sensu Divinum Bonum Veri et Verum Boni, in interno amorem conjugialem coelestem, in externo amorem mutuum: et vocavit nomen ejus Jisaschar, significat quale.

3954. Audivit Deus ad Leam, quod significet amorem Divinum, constat ex significatione audire ad aliquem, cum praedicatur de Deo seu Domino, quod sit amor Divinus; audire enim ad aliquem, est facere quod precatur et optat, hoc quia ex Divino Bono, et Divinum Bonum ex Divino amore venit, per audire ad aliquem in supremo sensu est amor Divinus qui significatur: ita enim se habet cum sensu interno Verbi, quod, cum sensus literae ascendit versus coelum, et ibi intrat in Sphaeram, ubi ex Domino et de Domino deque illis quae sunt Domini, cogitatur, demum percipiatur ab Angelis ita; nam sensus internus est Verbum Angelis, cui pro plano seu medio cogitandi inservit sensus literae; sensus enim literae non venire potest ad angelos, quia de mundanis, terrestribus et corporeis in plerisque locis agit, de quibus non cogitare possunt Angeli, quia in spiritualibus et coelestibus sunt, et sic longe supra illa; ideo datum est Verbum quod potest homini inservire, et simul Angelis; in eo differt Verbum ab omni alio scripto.

3955. Et concepit et peperit Jacobo filium quintum, quod significet receptionem et agnitionem, constat ex significatione

concipere, quod sit receptio, et parere quod sit agnitio, de quibus supra n: 3860. 3868. 3905. 3911. 3919.

3956. Et dixit Leah, dedit Deus mercedem meam quod dedi ancillam meam viro meo, quod significet in supremo sensu Divinum Bonum Veri, et Verum Boni, in interno amorem conjugialem coelestem, in externo amorem mutuum, constare potest ex significatione mercedis; Merces in Verbo passim nominatur, sed pauci sciunt quid per mercedem ibi significatur: notum est in Ecclesiis, quod per bona, quae facit homo, nihil mereri possit, nam bona quae facit non sunt illius, sed Domini, et quod mereri seu meritum spectet hominem, ita quod conjungat cum amore se sui, et cum cogitatione praeeminentiae sui super alios, consequenter cum contemtu aliorum, quapropter opera quae fiunt propter mercedem, non sunt bona in se, non enim scaturiunt a genuino fonte, nempe ex charitate erga proximum; charitas erga proximum in se habet, quod velit ei tam bene quam sibi, et apud angelos quod ei velint melius quam sibi; etiam affectio charitatis talis est; quare etiam affectio charitatis aversatur omne meritum, proinde omne benefactum spectans mercedem; merces illis qui in charitate sunt est quod possint benefacere, et quod liceat benefacere, et quod benefactum acceptetur; hoc est ipsum jucundum, imo beatum, quod est apud illos qui in affectione charitatis sunt; inde constare potest, quid merces quae memoratur in Verbo, quod nempe sit jucundum et beatum affectionis charitatis, seu quod idem, jucundum et beatum amoris mutui, n: 3816, nam affectio charitatis et amor mutuus, idem est; videantur quae de his prius n: 1110. 1111 1774. 1835. 1877. 2027. 2273. 2340. 2373. 2400, dicta sunt; ex his patet quod per mercedem hic in sensu externo significetur amor mutuus. Quod per mercedem in sensu adhuc superiori, seu in interno, significetur amor conjugialis coelestis, constare potest ex illis quae prius n: 2618. 2739. 2741. 2803. 3024 f. 3132. 3952, [28] de conjugio coelesti dicta sunt, quod nempe sit conjunctio boni et veri, et quod amor mutuus sit ex conjunctione illa, seu ex conjugio illo, n: 2737. 2738; inde constare potest, quod merces in sensu interno sit amor conjugialis coelestis. Quod merces in sensu supremo sit Divinum Bonum Veri et Verum Boni, patet ex eo, quod inde sit

Conjugium coeleste; in Domino enim est illa unio, et ab Ipso procedit, quae cum influit in coelum facit conjugiale boni et veri, et per hoc amorem mutuum. Ex his quae dicta sunt, et ex illis quae praecedunt, patet quid haec verba Leae „Dedit Deus mercedem meam, quod dedi ancillam meam viro meo" in sensu interno significatur; per ancillam enim significatum est medium affirmativum inserviens conjunctioni Externi et Interni hominis, n: 3913. 3917. 3931; ita antequam affirmata sunt et agnita, quae per filios ancillarum significata sunt, non potest aliqua conjunctio boni et veri existere, ita nec amor mutuus; affirmationes enim illae necessario praecedent: haec sunt quae intelliguntur per illa verba.

3957. Et vocavit nomen ejus Jisaschar, quod significet quale, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, ut supra n: 3923. 3935; nominatus enim est Jisaschar a mercede, inde involvit illa quae supra de Mercede dicta sunt, et simul illa quae significantur per reliqua verba Leae. Quia per Jisascharem significatur Merces, et Merces in sensu externo est Amor mutuus, ac in interno conjunctio boni et veri, licet referre, quod paucissimi hodie in Orbe Christiano sciant quod merces illud sit, et hoc ex causa, quia non sciunt, quid amor mutuus, et adhuc minus quod bonum conjungendum sit vero, ut homo possit esse in Conjugio coelesti; cum perpluribus, qui ex Orbe Christiano fuerunt in altera vita, de illa re loqui datum est, et quoque cum doctioribus, at quod mirandum, vix aliquis eorum, cum quibus loqui datum, de illa re aliquid noverat; cum tamen plura de illis scire potuerunt ex seipsis, modo ratione sua uti voluerint; sed quia non solliciti fuerunt de vita post mortem, sed solum de vita in mundo, talia illis curae non fuerunt: quae scire ex seipsis potuerant, modo, ut dictum, ratione sua uti voluerint, sunt sequentia; *Primum*, quod dum exuitur homo corpore multo illustriore intellectu polleat, quam cum in corpore vivit, ex causa quia cum in corpore est, corporea et mundana cogitationes ejus occupant, quae inducunt obscurum; at cum exutus est corpore, quod talia non interpolent, sed quod sit sicut illi, qui in interiore cogitatione sunt per abstractionem mentis suae a sensualibus externis; inde potuerunt scire, quod status post mortem sit multo perspicuior et illustrior,

quam status ante mortem, et cum moritur homo, quod transeat ab umbra in lucem respective, quia ab illis quae sunt mundi ad illa quae sunt coeli, et ab illis quae sunt corporis ad illa quae sunt spiritus; at, quod mirum, tametsi haec intelligere possunt, usque contrarium cogitant, quod nempe status vitae in corpore sit perspicuus respective, et status vitae post exuitionem corporis sit obscurus. *Alterum*, quod scire possunt, si modo ratione sua utantur, est, quod vita, quam sibi comparavit homo in mundo, illum sequatur, seu quod in tali sit post mortem; scire enim possunt, quod nemo exuere possit vitam ab infantia sibi comparatam, nisi prorsus moriatur, et quod illa vita momento non transmutari possit in aliam, minus in oppositam; ut pro exemplo, qui vitam doli sibi comparavit, et in eo vitae suae jucundum habuit quod vitam doli non exuere possit, sed quod in illa vita quoque sit post mortem; aut qui in amore sui, et inde in odiis et vindictis contra illos qui non inserviunt, aut in similibus aliis quod in illis post vitam corporis maneant, sunt enim illa quae amant, et quae faciunt jucunda vitae eorum, proinde ipsissimam vitam; et quod sic auferri illis talia nequeant, nisi simul exstinguatur omne vitae eorum; similiter in reliquis. *Tertium*, quod homo scire potest ex se, est, quod cum in alteram vitam transit, relinquat plura, sicut curas pro victu, curas pro amictu, curas pro habitatione, et quoque curas pro conquirendis pecuniis et opibus, nam talia ibi non sunt, etiam curas ut evehatur in dignitates, de quibus homo tantum cogitat in vita corporis; et quod pro illis alia succedant, quae non sunt Regni terrestris. Inde *Quartum* sciri potest, quod qui nihil aliud cogitavit in mundo quam talia, sic ut illa totum occupaverint, et in illis solis vitae jucundum acquisiverit, non aptus sit esse inter illos, quibus jucundum est coelestia, seu quae sunt coeli, cogitare: inde quoque *Quintùm*, quod si externa illa quae sunt corporis et mundi, illis auferuntur, homo tunc sit qualis fuit intus, nempe quod sic cogitet et sic velit; si cogitationes intus tunc fuerant doli, machinationes, aspiratio ad dignitates, ad lucra, ad famam propter illa, si odia et vindictae, et similia, quod tunc talia cogitet, ita quae sunt inferni, utcunque propter fines illos coram hominibus celaverit cogitationes suas, et in externa forma apparuerit honestus, et in-

duxerit fidem aliis, quod talia non volvat; quod externa illa, seu simulationes honesti, etiam auferantur in altera vita, etiam sciri potest, quia exuuntur externa cum corpore, et externa non magis usui sunt; inde qualis homo tunc apparituras Angelis, quisque ex se concludere potest. *Sextum*, quod etiam sciri potest, est, quod Coelum seu Dominus per coelum *continue* operetur, et influat cum bono et vero, tunc si non *apud illos* in interiore eorum homine, qui post mortem Corporis vivit, *sit* aliquod recipiens boni et veri, sicut humus aut planum, quod bonum et verum influens non recipi possit, et quod ideo homo, cum vivit in mundo, sollicitus esse debeat, ut sibi interius tale planum comparet; hoc non comparari potest, quam per quod cogitet bonum erga proximum, quodque velit ei bonum, et inde faciat ei bonum, et sic acquirat sibi jucundum vitae in talibus; hoc planum acquiritur per charitatem erga proximum, hoc est, per amorem mutuum, hoc planum est quod vocatur Conscientia; in hoc influere potest bonum et verum a Domino, et inibi recipi, non autem ubi nulla charitas, proinde *nulla conscientia* est, ibi influens bonum et verum transfluit, et vertitur in malum et in falsum. *Septimum* quod homo scire potest a se, est quod amor in Deum, et amor erga proximum, sint quae faciant ut homo sit homo, distinctus a brutis animalibus, et quod illa constituant vitam coelestem seu coelum, et quod opposita constituant vitam infernalem seu infernum. Sed quod homo haec non sciat, est quia non vult scire, vivit enim vitam opppositam, tum quia non credit vitam post mortem dari, tum quoque quia principia fidei captaverat, et nulla charitatis, et inde secundum plurium doctrinalia credit, quod, si vita post mortem detur, salvari possit ex fide, utcunque vixerit, et hoc si fidem acciperet in ultima hora cum moritur.

3958. Vers: 19. 20. *Et concepit adhuc Leah, et peperit filium sextum Jacobo. Et dixit Leah, dotavit me Deus me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperi illi sex filios, et vocavit nomen ejus Sebulun.* Concepit adhuc Leah, et peperit filium sextum Jacobo, significat receptionem et agnitionem: et dixit Leah, dotavit me Deus me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperi illi sex filios, significat in sensu supremo Ipsum Divinum Domini et Divinum

Humanum Ipsius, in sensu interno conjugium coeleste, in externo amorem conjugialem: et vocavit nomen ejus Sebulun [, significat quale].

3959. Concepit adhuc Leah, et peperit filium sextum Jacobo, quod significet receptionem et agnitionem, nempe veri, constat ex significatione concipere, quod sit recipere, et parere quod sit agnoscere, de quibus supra n. 3955; et ex significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373.

3960. Et dixit Leah, dotavit me Deus me dote bona, vice hac cohabitabit mihi vir meus, quia peperi illi sex filios, quod significet in sensu supremo Ipsum Divinum Domini et Divinum Humanum Ipsius, in sensu interno conjugium coeleste, in externo amorem conjugialem, constat ex significatione cohabitare, et quoque ex reliquis verbis quae Leah tunc loquuta: quod Cohabitare seu Cohabitatio sit in supremo sensu Ipsum Divinum Domini et Divinum Humanum Ipsius, est quia Ipsum Divinum quod Pater vocatur est in Divino Humano quod Filius Dei dicitur, mutuo et vicissim, secundum Ipsius Domini verba apud Johannem „Jesus dixit, Philippe, qui vidit me, vidit Patrem, credite Mihi quod Ego in Patre et Patêr in Me" XIV: 9. 10. 11. Cap: X: 38; quod haec unio sit ipsum Conjugium Divinum, videatur n: 3211. 3952; estque unio illa non cohabitatio, sed per cohabitationem in sensu literae exprimitur; quae enim unum sunt, sicut duo sistuntur in sensu literae, prout etiam Pater et Filius, imo ut tres, ut Pater, Filius et Spiritus Sanctus, et hoc ob plures causas, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, alibi. Quod cohabitare seu cohabitatio in sensu interno sit Conjugium coeleste, inde est, nam ex Conjugio Divino, quod est unio Patris et Filii, seu Ipsius Divini Domini cum Divino Humano Ipsius, existit Conjugium coeleste; Conjugium Coeleste est quod Regnum Domini vocatur, et quoque Coelum, et hoc quia existit a Conjugio Divino, quod est Dominus; hoc nunc est, quod in sensu interno significatur per cohabitationem, inde quoque Coelum vocatur Habitaculum Dei, ut apud Esaiam „Prospice a coelis, et vide ex *Habitaculo sanctitatis tuae*, et *decoris tui;* ubi zelus tuus, et virtutes tuae, commotio viscerum tuorum, et miserationes tuae ad me, se continuerunt"

LXIII: 15; habitaculum sanctitatis pro Regno Coelesti et habitaculum decoris pro Regno spirituali; habitaculum ibi est ex eadem voce, ex qua hic cohabitare et Sebulun. Quod cohabitare [29] seu cohabitatio in sensu externo sit amor conjugialis, est quia omnis genuinus amor conjugialis non aliunde existit quam ex conjugio coelesti quod est boni et veri, et hoc a Conjugio Divino, quod est Dominus quoad Ipsum Divinum Ipsius et Divinum Humanum; videantur quae de his prius dicta sunt, quod nempe Conjugium Coeleste sit ex Divino Bono quod in Domino, et a Divino Vero quod [ab] Ipso, n: 2508. 2618. 2803. 3132; quod inde amor conjugialis, n: 2728. 2729; quod qui in genuino amore conjugiali sunt, in intimis vitae cohabitent, n: 2732, ita in amore boni et veri, nam haec sunt intima vitae: quod amor conjugialis sit fundamentalis omnium amorum, n: 2737. 2738. 2739; quod conjugium boni et veri sit in coelo, in Ecclesia, apud unumquemvis ibi, in singulis naturae, n: 718. 747. 917. 1432. 2173. 2516. 2712. 2758: quod in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2516. 2712, ita in supremo sensu Ipse Dominus: quod per Jesum Christum significetur conjugium Divinum, n: 3004. Haec sunt, quae significantur non solum per cohabitare, seu per haec verba „vice hac cohabitabit mihi vir meus," sed etiam per illa quae praecedunt „dotavit me Deus me dote bona," sed per illa significatur verum boni, per haec autem bonum veri, utrumque enim facit conjugium coeleste: et quia hoc est conclusio, dicitur quia peperi illi sex filias, sex enim hic significant simile ac duodecim, nempe omnia fidei et amoris, numerus dimidius et duplus ejusdem significationis est in Verbo, quando de simili re agitur.

3961. Et vocavit nomen ejus Sebulun, quod significet quale, constat a significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua supra; nominatus est Sebulun a cohabitare, inde involvit illa quae mox supra n: 3960 de Cohabitatione dicta sunt, et simul illa quae per reliqua verba Leae significantur.

3962. Vers: 21. *Et postea peperit filiam, et vocavit nomen ejus Dinah.* Postea peperit filiam, significat affectionem omnium, tum Ecclesiam fidei in qua bonum: et vocavit nomen ejus Dinah, significat quale.

3963. Postea peperit filiam, quod significet affectionem

omnium, tum Ecclesiam fidei in qua bonum, constat a significatione filiae, quod sit affectio, tum Ecclesia, de qua n: 2362, sed cujus rei affectio, ac qualis Ecclesia, ex adjectis patet, sicut Ecclesia Coelestis ex adjecta Zione, quae filia Zionis vocatur, Ecclesia spiritualis ex adjecta Hierosolyma, quae filia Hierosolymae dicitur, et sic porro; hic ubi nihil adjectum est, significatur per filiam Ecclesia fidei in qua bonum; de communibus enim veris quae sunt fidei in qua bonum, et de eorum receptione et agnitione huc usque actum est, illa nempe vera per decem filios Jacobi, de quibus supra, significata sunt, ut ostensum est; et quia immediate post illos memoratur filia quod nata, ex serie patet, quod sit Ecclesia, in qua illa omnia; sive dicas Ecclesiam fidei in qua bonum, sive Ecclesiam spiritualem, idem est, et quoque si dicas affectionem omnium, nempe communium verorum; nam ex affectione veri in quo bonum, et boni ex quo verum, est Ecclesia; non autem ex affectione veri in quo non bonum, nec ex affectione boni ex quo non verum; qui se dicunt ab Ecclesia esse, qui in affectione veri sunt et non in bono veri, hoc est, non vivunt secundum vera, multum falluntur, sunt extra Ecclesiam, tametsi intra coetum sunt, sunt enim in affectione mali, cum quo verum non conjungi potest, affectio veri eorum non est ex Domino, sed est ex se, nam semet spectant ut per cognitiones veri lucrentur famam, et inde honores et opes, non autem spectant Ecclesiam, nec Regnum Domini, minus Dominum: qui autem in affectione boni sunt ex quo non verum, nec illi ab Ecclesia sunt, tametsi intra coetum, nam in bono naturali sunt non in bono spirituali, ac in quodlibet malum et quoque falsum se duci patiuntur, modo inducatur malo species boni, et falso species veri, de quibus videatur n: 3470. 3471. 3518.

3964. Et vocavit nomen ejus Dinah, quod significet quale, constat ex significatione nominis et vocare nomen, quod sit quale, de qua supra; quale, quod Dinah repraesentat et significat, est omne quod est Ecclesiae fidei in qua bonum, de qua mox supra; idem etiam a derivatione nominis ejus patet, in lingua enim originali significat Dinah Judicium; quod judicium in Verbo praedicetur de vero quod fidei, videatur n: 2235; et quod judicare in sensu interno sit sanctum fidei, et in externo bonum vitae, n: 3921; haec sunt Ecclesiae.

3965. Vers: 22. 23. 24. *Et recordatus est Deus Rachelis, et audivit ad illam Deus, et aperuit uterum illius. Et concepit, et peperit filium, et dixit, collegit Deus ignominiam meam. Et vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat Jehovah mihi filium alterum.* Recordatus est Deus Rachelis, et audivit ad illam Deus, significat praevidentiam et providentiam: *et aperuit uterum illius,* significat facultatem recipiendi et *agnoscendi:* et concepit et peperit filium, significat receptionem et agnitionem: et dixit, collegit Deus ignominiam meam; et vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat Jehovah mihi filium alterum, significat in sensu supremo Dominum quoad Divinum Spirituale, in sensu interno Regnum Spirituale seu bonum fidei, in externo salvationem, ac fructificationem et multiplicationem.

3966. Recordatus est Deus Rachelis, et audivit ad illam Deus, quod significet Praevidentiam et Providentiam, constat ex significatione recordari cum praedicatur de Deo, at hic, quod sit Praevidentia, recordari enim est videre ad aliquem, quod videre in supremo sensu sit Praevidentia, videatur n: *3863;* et ex significatione audire ad aliquem, cum praedicatur de Deo, quod sit Providentia, de qua n: 3869.

3967. Et aperuit uterum illius, quod significet facultatem recipiendi et agnoscendi, constat ex significatione aperire uterum, quod sit dare facultatem concipiendi et pariendi, *ita in* sensu interno facultatem recipiendi et agnoscendi, nempe *bona* veri, et vera boni, quod concipere et parere sit *receptio et* agnitio, supra passim ostensum est.

3968. Et concepit et peperit filium, quod significet receptionem et agnitionem, ut supra n: 3919. 3925. 3955. 3959.

3969. Et dixit, collegit Deus ignominiam meam, et vocavit nomen ejus Joseph, dicendo, addat Jehovah mihi filium alterum, quod significet in sensu supremo Dominum quoad Divinum Spirituale, in sensu interno Regnum Spirituale seu bonum fidei, in externo salvationem, ac fructificationem et multiplicationem, constat ex repraesentatione Josephi in Verbo, de qua sequitur, tum ex significatione collegit Deus ignominiam meam, ut et addat Jehovah mihi filium alterum, Josephus enim a colligere et addere nominatus est: collegit Deus ignominiam meam, significat quod Rachel nunc non amplius sterilis, ita non

mortua esset, ut de se dixit ad Jacobum Vers: 1. hujus Capitis n: 3908; per Rachelem enim repraesentatur affectio veri interioris, seu interior homo quoad verum, n: 3758. 3782. 3793. 3819; interior homo quoad verum et bonum sicut mortuus est, si non exterior seu naturalis homo ei correspondeat quoad bona et vera, videatur n: 3493. 3620. 3623; illi utrinque conjuncti erunt, usque ut non duo sint, sed simul unus homo; haec conjunctio non potest existere, priusquam naturalis seu externus homo praeparatus est, hoc est, priusquam recepit et agnovit communia vera, quae significata sunt per decem filios Jacobi ex Leah et ancillis, et priusquam bonum Naturalis hominis conjunctum est cum veris ibi, quae conjunctio significata est per ultimum filium Jacobi ex Lea, nempe per Sebulonem, qui a cohabitatione dictus est, n: 3960. 3961; postquam haec conjunctio facta est, tunc interior homo et exterior conjugium coeleste ineunt, de quo, n: 3952; causa quod non prius, est arcanissima, est enim bonum interioris hominis quod tunc se conjungit cum bono exterioris, et per hoc cum vero ibi, et quoque bonum interioris hominis per affectionem veri ibi cum bono exterioris hominis, et quoque cum vero ibi, ita immediate et mediate, de qua conjunctione immediata et mediata videatur n: 3314. 3573. 3616: quia tunc primum conjungitur Interior homo cum Exteriore, et priusquam haec conjunctio facta est, Interior homo est quasi nullus, ita quasi mortuus, ut supra dictum, ideo dicitur, collegit Deus ignominiam meam; hoc nunc est, quod significatur per ignominiam, quam Deus collegisse, hoc est, abstulisse, seu a qua liberavisse, dicitur. Per verba autem quae sequuntur, nempe per addat Jehovah mihi filium alterum, a quibus Josephus nominatus, significatur alterum arcanum, quod est hoc; per Josephum repraesentatur Regnum spirituale Domini, ita spiritualis homo, nam in unoquovis spirituali homine est Regnum illud; sunt duo quae spiritualem hominem constituunt, nempe charitas et fides, seu quod idem, bonum et verum, charitas ex qua fides, seu bonum ex quo verum, est quod repraesentatur per Josephum; et fides in qua charitas, seu verum in quo bonum, est quod significatur per filium alterum, et repraesentatur per Benjaminem, de quo Gen: XXXV: 16. 17. 18; ita est Josephus coelestis spiritualis homo,

et Benjamin Spiritualis coelestis; quae differentia qualis sit, constare potest ab illis quae prius de bono ex quo verum, et de vero in quo bonum, saepius dicta sunt; hoc nunc est quod significatur per altera verba Rachelis „Addat Jehovah mihi filium alterum:" sed haec arcana non videri possunt, nisi ab illis qui in charitate fidei sunt, nam illi quoad interiora in luce coeli sunt, in qua luce etiam est intelligentia; non autem ab illis qui solum in luce mundi sunt, nam in hac luce non est intelligentia, nisi quantum haec in se lucem coeli habet; angelis qui in luce coeli sunt, haec inter communissima sunt. Ex his nunc constare potest, quod per illa verba, nempe collegit Deus ignominiam meam, et addat Jehovah mihi filium alterum, in sensu supremo significetur Dominus quoad Divinum spirituale; et in sensu interno Regnum spirituale Domini, seu bonum fidei, nam hoc est spirituale quod in illo Regno; quod autem in sensu externo per illa verba significetur salvatio, ac fructificatio et multiplicatio, est quia est consequens, n: 3971. Quid autem Regnum spirituale Domini, constare potest ab illis, quae *de illo* Regno multoties prius dicta et ostensa sunt, quod nempe sint illi qui in charitate et inde in fide sunt; distinguitur hoc Regnum a Regno coelesti Domini, in hoc enim sunt illi qui in amore in Dominum sunt, et inde charitate, hi constituunt coelum tertium seu intimum, spirituales autem coelum secundum seu interius. Quod primum dicatur Deus, nempe collegit Deus ignominiam meam, et mox Jehovah, nempe addat Jehovah *mihi* filium alterum, est causa, quia prius spectat ascensum a vero ad bonum, at posterius descensum a bono ad verum; spiritualis homo est in bono fidei, hoc est in bono ex quo verum, at antequam fit spiritualis est in vero fidei, hoc est, in vero in quo bonum; Deus enim dicitur cum agitur de vero; Jehovah autem cum de bono, n: 2586. 2807. 2822. 3921. Quod per Josephum repraesentetur Regnum Spirituale Domini, seu homo spiritualis, ita bonum fidei, constare etiam potest, ex illis locis in Verbo, ubi nominatur, ut in Prophetia Jacobi tunc Israëlis „Filius foecundae *Josephus,* filius foecundae juxta fontem, filiae, incedit super muro, et exacerbabunt illum et jaculabuntur, et odio habebunt illum sagittarii: et sedebit in firmitudine arcus sui, et roborabuntur brachia manuum illius, a manibus fortis Jacobi,

inde Pastor, Lapis Israëlis: a Deo patris tui, et auxiliabitur tibi, et cum Schaddai, et benedicet tibi benedictionibus coeli desuper, benedictionibus abyssi jacentis subtus, benedictionibus uberum et uteri: benedictiones patris tui praevalebunt super benedictionibus genitorum meorum usque ad desiderium collium saeculi, erunt capiti *Josephi*, et vertici naziraei fratrum illius," Genes: XLIX: 22 ad 26; in verbis his propheticis continetur in supremo sensu descriptio Divini Spiritualis Domini, in sensu interno Regni spiritualis Ipsius, quid singula involvunt, in explicatione Capitis illius, ex Divina Domini Misericordia, dicetur. Similiter in Prophetia Mosis „*Josepho* dixit, benedicta a Jehovah terra illius, de pretiosis coeli, de rore, de abysso etiam jacente subtus; et de pretiosis proventuum solis, et de pretiosis producti mensium; et de primitiis montium orientis, et de pretiosis collium saeculi; et de pretiosis terrae et plenitudinis ejus; et beneplacitum habitantis in rubo; venient capiti Josephi, et vertici naziraei fratrum illius," Deut: XXXIII: 13 ad 17. Quia per Israëlem repraesentatur Ecclesia spiritualis Domini, n: 3305. 3654, idcirco Jacob tunc Israël ante mortem suam, dixit ad Josephum „Duo filii tui, qui nati sunt tibi in terra Aegypti, antequam ego veniens ad te in Aegyptum, mei erunt *Ephraim* et *Menascheh*, sicut Ruben et Schimeon: Angelus qui redemit me ex omni malo, benedicat pueris, ut vocetur in iis nomen meum, et nomen patrum meorum, Abrahami et Jischaki, et crescant in multitudinem in medio terrae," Genes: XLVIII: 5. 16; sunt enim duo quae constituunt Ecclesiam spiritualem, Intellectuale et Voluntarium, Intellectuale est quod repraesentatur per Ephraim, et Voluntarium quod per Menasche; inde patet, cur duo Josephi filii a Jacobo tunc Israële adoptati sunt et agniti pro suis; Ephraim etiam in Verbo imprimis Prophetico saepius nominatur, et ibi per illum significatur Intellectuale veri et boni, quod est Ecclesiae Spiritualis. Apud Ezechielem „Jehovah dixit, fili hominis, sume tibi lignum unum, et *scribe super illud Jehudae* et filiis Israëlis sociis ejus; et sume lignum unum, et *scribe super illud Josepho*, lignum Ephraim, et omnis domus Israëlis sociorum ejus; et conjunge illa, unum ad alterum tibi in lignum unum, ut sint unum ambo in manu mea; sic dixit Dominus Jehovih, Ego, ecce Ego accipiens *lignum*

Josephi, quod in manu Ephraimi et tribuum Israëlis, sociorum ejus, et addam illos super *ligno Jehudae*, et faciam eos in lignum unum, et erunt unum in manu mea; et faciam eos in gentem unam in terra, in montibus Israëlis; et Rex unus erit omnibus illis in Regem, et non erunt amplius duae gentes, et non dividentur amplius in duo regna iterum," XXXVII: 16. 17. 19. 22; agitur ibi de Regno Domini coelesti et spirituali, Regnum coeleste est Jehudah, n: 3654. 3881. 3921 f: Regnum Spirituale est Josephus, et quod Regna illa non duo erunt, sed unum; facta etiam sunt in unum per adventum Domini in mundum; quod per adventum Domini salvati sint Spirituales, videatur n: 2661. 2716. 2833. 2834; illi sunt de quibus Dominus loquitur apud Johannem „ Et alias oves habeo, quae non sunt ex ovili hoc; etiam illas oportet me adducere, vocemque meam audient, et fiet unus grex et unus Pastor," X: 16, id est, quod significatur per duo ligna, nempe Jehudae et Josephi, quae conjungentur in unum, et erunt unum in manu Domini: Coelestes enim constituunt Coelum tertium, quod est intimum, Spirituales autem Coelum secundum, quod est interius, ac ibi sunt unum, quia influit unum in alterum, nempe Coeleste in Spirituale, est Spirituale Regnum sicut planum Coelesti, ita constabilita sunt; Divinum enim coeleste in tertio seu intimo coelo est amor in Dominum, coeleste spirituale ibi est charitas; haec, nempe charitas, est principale in secundo coelo seu interiori, ubi spirituales sunt, inde patet, qualis influxus, et quoque qualis per influxum constabilitio; lignum significat bonum, tam bonum amoris in Dominum, quam bonum charitatis erga proximum, n: 2784. 2812. 3720, ideo mandatum ut scriberentur Jehudah et Josephus super lignis, quae unum fierent. Apud Sachariam „ Potentem faciam *domum Jehudae*, et *domum Josephi* salvabo, et habitare faciam illos, quia misertus illorum, et erunt quemadmodum non reliquissem illos, quia Ego Jehovah Deus illorum, et respondebo illis," X: 6, ibi etiam de binis regnis, nempe Coelesti et Spirituali, agitur, Coeleste Regnum est Jehudah, et Spirituale est Josephus; deque salvatione Spiritualium. Apud Amos „ Sic dixit Jehovah domui Israëlis, quaerite Me et vivetis, quaerite Jehovam, et vivetis, ne invadat sicut ignis *domum Josephi*, et comedat, et nemo

extinguens; odio habete malum, et diligite bonum, et stabilite in porta judicium, forte miserebitur Jehovah Deus Zebaoth *reliquiarum Josephi,*" V: 4. 6. 15; ibi etiam Spirituales per Josephum significantur; domus Israëlis est Ecclesia spiritualis, n: 3305. 3654, Josephus est bonum illius Ecclesiae, quare dicitur, dixit Jehovah domui Israëlis, quaerite Me et vivetis, ne invadat sicut ignis domum Josephi. Apud Davidem „Pastor Israëlis, adverte aurem, *ducens sicut gregem Josephum,* insidens cherubis, effulge coram *Ephraim,* et *Benjamin,* et *Menasche,* excita potentiam tuam, et ito in salvationem nobis" Psalm: LXXX: [2.] 3. 4, similiter, ibi etiam Josephus est homo spiritualis, Ephraim, Benjamin, et Menasche, sunt tria quae illius Ecclesiae sunt. Apud Eundem „Extollite cantum, et date tympanum, citharam amoenam cum nablio, clangite in mense buccina, in feria ad diem festi nostri, quia statutum Israëli hoc, judicium Deo Jacobi, *testimonium Jehosepho* posuit illud, in exeundo illo contra terram Aegypti; labium non noveram audivi" Psalm: LXXXI: 3. 4. 5. 6; quod Jehosephus hic sit spiritualis Ecclesia seu spiritualis homo, a singulis verbis et vocibus ibi patet, sunt enim voces in Verbo quae spiritualia exprimunt, et sunt voces quae coelestia, et hoc constanter ubivis, hic sunt voces quae spiritualia, ut cantus, tympanum, cithara cum nablio, clangere in mense buccina, in feria ad diem festi, inde quoque patet, quod de spirituali Ecclesia, quae est Josephus agatur. Apud Ezechielem „Sic dixit Dominus Jehovih, hic terminus ad quem haereditabitis terram, juxta duodecim Tribus Israëlis, *Josepho funes,*" XLVII: 13; [30] ibi de Regno Spirituali Domini agitur, quare dicitur Josepho funes. Divinum Spirituale Domini est quod etiam vocatur Regium Ipsius, nam Regium Domini est Divinum verum, at Sacerdotale Ipsius est Divinum Bonum, n: 2015. 3009. 3670; ipsum Regium Domini est quod repraesentatur per Josephum, quod Rex factus in terra Aegypti, de qua repraesentatione, ex Divina Domini Misericordia, ibi. Quod Divinum Spirituale Domini, seu Divinum Verum, attinet, quod per Josephum in supremo sensu repraesentatur, id non est in Domino, sed a Domino, Dominus enim non est nisi Divinum Bonum, sed a Divino Bono procedit Divinum Verum; se habet hoc comparative sicut Sol et ejus

lux, in Sole non est lux, sed procedit a sole, seu sicut ignis, in igne non est lumen sed lumen procedit ab igne; Ipsum Divinum Bonum etiam in Verbo comparatur soli, tum igni, et quoque vocatur sol et ignis; Regnum coeleste Domini vivit ex bono quod procedit a Domino, Regnum autem Spirituale a vero inde, quapropter Dominus in altera vita apparet Coelestibus ut Sol, at Spiritualibus ut Luna, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 3636. 3643; est enim calor et est lux quae procedunt a Sole, calor comparative est bonum amoris, quod etiam calor coelestis et spiritualis vocatur, lux comparative est verum inde, quod quoque lux spiritualis dicitur, videatur n: 3636. 3643, sed calori coelesti et luci spirituali, quae procedunt a Domino ut a sole in altera vita, inest bonum amoris et verum fidei, ita sapientia et intelligentia, n: 1521. 1522. 1523. 1542. 1619 ad 1632. 2776. 3138. 3190. 3195. 3222. 3223. 3339. 3485. 3636. 3643. 3862; quae enim a Domino procedunt, sunt viva; inde constare potest, quid Divinum Spirituale est, et unde Regnum Spirituale, et Regnum coeleste, et quod Regnum Spirituale sit bonum fidei, hoc est, charitas, quae influit a Domino immediate, et quoque mediate per Regnum coeleste. Divinum Spirituale, quod a Domino procedit, in Verbo vocatur Spiritus veritatis, estque Sanctum Verum, et non est alicujus spiritus, sed est Domini per spiritum a Domino missum, ut constare potest ab Ipsius Domini verbis, apud Johannem: « Quando venerit ille, spiritus veritatis, ducet vos in omnem veritatem, non enim loquetur a Se Ipso, sed quaecunque audiverit, loquetur, ille etiam futura annuntiabit vobis: Ille Me glorificabit, quia ex Meo accipiet, et annuntiabit vobis, » XVI: 13. 14.

* * * *

3970. Vers: 25. 26. *Et factum, cum peperisset Rachel Josephum, et dixit Jacob ad Laban, mitte me, et eam ad locum meum, et ad terram meam. Da foeminas meas, et natos meos, quod servivi tibi pro illis, et eam, quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi.* Factum cum peperisset Rachel Josephum, significat agnitionem Spiritualis per Josephum repraesentati: et dixit Jacob ad Laban, significat veri naturalis

bonum ad bonum collaterale ab origine Divina, per quod conjunctio interiorum: mitte me, et eam ad locum meum et ad terram meam, significat quod tunc desiderium Naturalis per Jacobum repraesentati ad statum conjunctionis cum Divino Rationalis: da foeminas meas, significat quod affectiones veri ejus essent: et natos meos, significat etiam vera inde: quod servivi tibi pro illis, significat ex propria potentia: et eam, significat conjunctionem cum Divino Rationali: quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi, significat laborem et studium ex potentia propria.

3971. Factum cum peperisset Rachel Josephum, quod significet agnitionem Spiritualis per Josephum repraesentati, constat a significatione parere, quod sit agnoscere, de qua n: 3905. 3911. 3915. 3919; ex repraesentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; et ex repraesentatione Josephi, quod sit Regnum spirituale, ita homo spiritualis, de qua n: 3969, proinde Spirituale; nam Spirituale, quia a Domino, est quod facit hominem spiritualem, tum Regnum spirituale. In illis quae praecedunt, per filios Jacobi ex ancillis et Leah, actum est de receptione et agnitione verorum communium, et denique de conjunctione illorum cum interiori homine, ita de regeneratione hominis usque dum fit spiritualis. Josephus est spiritualis ille homo; in his quae nunc immediate sequuntur, agitur de fructificatione et multiplicatione veri et boni, quae significantur per gregem, quem sibi Jacob per gregem Labanis comparavit; postquam enim conjunctio facta Interioris hominis cum Externo, seu Spiritualis cum Naturali, fit fructificatio boni et multiplicatio veri, est enim conjunctio illa conjugium coeleste apud hominem, ab hoc conjugio illa nascuntur; inde quoque est, quod per Josephum in sensu externo significetur fructificatio et multiplicatio, n: 3965. 3969: fructificatio dicitur de bono, et multiplicatio de vero, n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847.

3972. Et dixit Jacob ad Laban, quod significet veri naturalis bonum ad bonum collaterale ab origine Divina, per quod conjunctio interiorum, constat ex repraesentatione Jacobi, quod sit veri Naturalis bonum, de qua n: 3659. 3669. 3677. 3775. 3829; et ex repraesentatione Labanis, quod sit bonum colla-

terale ab origine Divina, de qua n: 3612. 3665. 3778; quod conjunctio interiorum fiat per illud bonum, prius aliquoties explicatum est, videatur n: 3665. 3690, et alibi: hoc bonum etiam est, quod significatur per gregem Labanis, per quem Jacob sibi suum gregem comparavit, de quibus in sequentibus.

3973. Mitte me et eam ad locum meum, et ad terram meam, quod significet quod tunc desiderium Natur*alis per* Jacobum repraesentati ad statum conjunctionis cum Divino Rationalis, constat a repraesentatione Jacobi, qui haec loquitur, quod sit veri naturalis bonum, de qua mox supra n: 3972; ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387; et ex significatione terrae hic, quod sit Divinum Rationalis, nam per terram meam intelliguntur Jischakus pater ejus, et Rebecca mater ejus, ad illos enim voluit mitti et ire; quod Jischakus sit Divinum Rationale quoad Bonum, videatur n: 2083. 2630. 3012. 3194. 3210, et quod Rebecca sit Verum Divinum conjunctum Bono Divino Rationalis, n: 3012. 3013. 3077: quod desiderium conjunctionis sit, patet ab *affectione* quae in verbis.

3974. Da foeminas meas, quod significet quod affectiones veri ejus essent; et natos meos, quod significet etiam vera inde, constat a significatione foeminarum seu mulierum, quod sint affectiones veri, mulier ejus Leah, affectio veri externi, et Rachel affectio veri interioris, de quibus saepius supra; et a significatione natorum, quod sint vera inde; per filios enim *significantur* vera n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373, per natos nempe ex foeminis, vera inde. Apud Antiquos statutum fuit, quod foeminae quae darentur servis, essent domini apud quem servirent, et quoque nati ex illis, ut constare potest apud Mosen „ Si emeris servum Hebraeum, sex annis serviet, et in septimo exibit liber gratis: Si dominus ejus dederit ei mulierem, et peperit ei filios aut filias, mulier et nati ejus erunt domini illius, et ille exibit cum corpore suo, " Exod: XXI: 2. 4; hoc quia statutum fuit etiam in antiqua Ecclesia, et inde notum Labani, ideo vindicabat sibi et foeminas et natos Jacobi, ut patet in Capite seq: XXXI „ Laban dixit ad Jacobum, filiae filiae meae, et filii filii mei, et grex grex meus, et omne quod tu vides, mihi hoc illud, " Vers: 43; hoc quia novit Jacob, dicit ad La-

banem, da foeminas meas et natos meos: sed per statutum illud, de quo apud Mosen in loco citato, repraesentabatur jus Interni seu Rationalis hominis in bona et vera Externi seu Naturalis, quae sibi comparavit; per servum enim repraesentabatur verum Naturalis, quale est in principio, antequam vera genuina insinuantur; verum quod in principio, non est verum, sed apparet ut verum, at usque inservit pro medio introducendi genuina vera et bona, ut prius ostensum; quapropter cum bona et vera per illud seu ejus servitium insinuata sunt, tunc illud dimittitur, et retinentur genuina sic comparata; repraesentationis hujus causa illa lex de servis lata est: At quod Jacobum attinet, non erat servus emtus, sed ex familia illustriore quam Laban; ipse, nempe Jacob, emit sibi filias Labanis, ita quoque natos ex illis, per servitium suum, erant enim illi pro mercede; quapropter Laban non congrue de his sentivit; et praeterea per servum Hebraeum significabatur verum, quod inservit introducendis bonis et veris genuinis, et per mulierem ejus affectio boni naturalis; aliter per Jacobum, per illum repraesentatur bonum veri naturalis, et per foeminas ejus affectiones veri, per Labanem nec repraesentatur id quod per dominum in lege citata de servo Hebraeo, nempe rationale, sed bonum collaterale, n: 3612. 3665. 3778, quod tale est, ut non sit bonum genuinum, sed apparens ut genuinum, et inservit pro introducendis veris, n: 3665. 3690; quae sic Jacobi fuerunt. Haec, quae nunc allata sunt, quidem talia sunt, ut non in captum nisi paucissimorum cadant, quia plerique non sciunt, quid verum et bonum Naturalis, et quod haec distincta sint a vero et bono Rationalis; et minus, quod bona et vera non genuina, et usque apparentia ut genuina, inserviant introducendis veris et bonis genuinis, cumprimis in principio regenerationis; sed usque quia haec sunt quae continentur in sensu interno horum verborum, et quoque in sensu interno sequentium de grege Labanis, ex quo Jacob sibi comparavit gregem, non reticenda sunt; forte erunt, qui capiunt; qui in desiderio talia sciendi sunt, hoc est, qui in affectione boni et veri spiritualis, illi in talibus illustrantur.

3975. Quod servivi tibi pro illis, quod significet ex propria potentia, constat ex significatione servire, quod sit labor

et studium, de qua n: 3824. 3846; quae cum praedicantur de Domino, est propria potentia, nam Dominus ex propria potentia Divina Bona et Divina Vera sibi comparavit, et Humanum suum Divinum fecit, videatur n: 1616. 1749. 1755. 1921. 2025. 2026. 2083. 2500. 2523. 2632. 2816. 3382.

3976. Et eam, quod significet conjunctionem cum Divino Rationali, constat ex significatione ire, nempe ad locum suum et ad terram suam, ut supra n: 3973, per quae significatur desiderium conjunctionis cum Divino Rationalis.

3977. Quia tu nosti servitium meum, quo servivi tibi, quod significet laborem et studium ex potentia propria, constare potest ex illis quae mox supra n: 3975, dicta et allata sunt, ita absque ulteriore explicatione. Quid porro haec involvunt, patet ab illis, quae supra n: 3974, dicta sunt, tum a sequentibus.

3978. Vers: 27. 28. 29. 30. *Et dixit ad eum Laban, si quaeso inveni gratiam in oculis tuis, expertus sum, et benedixit mihi Jehovah propter te. Et dixit, designa mercedem tuam super me, et dabo illam. Et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, et qualiter fuit acquisitio tua mecum. Quia parum quod fuit tibi ante me, et erupit ad multitudinem, et benedixit tibimet Jehovah ad pedem meum, et nunc quando faciam etiam ego domui meae.* Dixit ad eum Laban, significat perceptionem ex illo bono, quod significatur per Laban: si quaeso inveni gratiam in oculis tuis, significat propensionem: expertus sum, et benedixit mihi Jehovah propter te, significat ex Divino, propter bonum naturalis cui inserviturum: et dixit, designa mercedem tuam super me, et dabo illam, significat quod ex se daret quod vellet: et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, significat quod noverit ejus animum et potentiam: et qualis fuit acquisitio tua mecum, significat etiam quod ex Divino: quia parum quod fuit tibi ante me, significat quod sterile ejus bonum, antequam conjungatur: et erupit ad multitudinem, significat foecunditatem dein: et benedixit Jehovah tibimet ad pedem meum, significat quod a Divino quod Naturali: et nunc quando faciam etiam ego domui meae, significat quod nunc fructificabitur inde bonum suum.

3979. Dixit ad eum Laban, quod significet perceptionem

ex illo bono quod significatur per Laban, constat a significatione dicere, quod sit perceptio, de qua n: 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509. 3395; et ex repraesentatione Labanis, quod sit bonum collaterale ex Divino, de qua n: 3612. 3665. 3778: quod sit perceptio ex illo bono, quae significatur per dixit ad eum Laban, est quia personae in Verbo non aliud significant quam res, in supremo sensu Divinas apud Dominum, in sensu interno quales apud hominem de quibus agitur; ita per binas personas, binas res apud eundem.

3980. Si quaeso inveni gratiam in oculis tuis, quod significet propensionem, constat ex significatione invenire gratiam in oculis alicujus, quod sit propensio: de bono, quod significatur per Laban, praedicatur propensio, cum adesse vult: qui reflectit seu reflectere potest super affectiones boni et veri, quae apud se, et quoque super jucundum et volupe, animadvertet propensionem unius prae altero; sed absque reflexione haec et similia non apparent.

3981. Expertus sum, et benedixit mihi Jehovah propter te, quod significet quod ex Divino, propter bonum naturalis cui inserviturum, constat ex significatione experiri quod benedixerit Jehovah, quod sit pro certo nosse quod ex Divino; quod propter bonum Naturalis cui inserviturum, significatur per propter te; Jacobus enim est bonum veri naturalis, n: 3659. 3669. 3677. 3775. 3829, et Laban est bonum collaterale quod inservit, ut supra passim ostensum, videatur etiam infra n: 3982. 3986.

3982. Et dixit, designa mercedem [tuam] super me, et dabo illam, quod significet quod ex se daret quod vellet, constare potest absque explicatione. Quae hactenus dicta sunt, talia sunt, quae ad intellectum clare explicari nequeunt, tam quia mens ab historicis de Labane et Jacobo non deflecti potest momento ad spiritualia, de quibus in sensu interno agitur, historicum enim semper adhaeret, et implet ideam, quod tamen quasi nullum erit, ut comprehendantur in serie quae non historica sunt, quam quia notio clara habenda erit de bonis illis quae per utrumque, nempe Labanem et Jacobum repraesentantur, et quod bonum quod repraesentatur per Labanem sit tale, quod modo bonum utile sit, nempe ad introducendum vera et bona genuina, et

cum utilitatem illam praestiterit, dein relinquatur: de illo bono, quale sit, prius actum est; se habet sicut immaturum quid in primis fructibus, per quod succus introducitur, quod cum inserviverit, postea marcescit, et fructus maturescunt per alias fibras, et tandem per fibras succi genuini; notum est, quod homo in infantia et pueritia plura discat, ob illum solum usum, ut per illa ut per media discat utiliora, et successive *per haec* adhuc utiliora, usque demum illa quae sunt vitae aeternae, et cum haec discit, quod priora paene obliterentur: similiter ducitur homo cum e novo nascitur a Domino, per affectiones boni et veri plures, quae non sunt affectiones boni et veri genuini, sed modo utiles ad capienda illa, dein ad imbuenda illa, quibus cum homo imbutus est, tunc oblivioni dantur priora et relinquuntur, quia solum pro mediis inserviverant: ita quoque se habet cum bono collaterali, quod significatur per Labanem, respective ad bonum veri quod significatur per Jacobum, ut et per gregem utriusque, de quibus in sequentibus. Haec arcana sunt, quae continentur in his et in sequentibus, sed historice tradita sunt, ut Verbum cum delectatione legatur, etiam a pueris et simplicibus, ob finem, ut cum illi in sancto jucundo ex sensu historico sunt, Angeli apud illos in sanctitate sensus interni sint, qui, nempe sensus internus, adaequatus est intelligentiae angelicae, cum sensus externus adaequatus intelligentiae humanae, inde consociatio hominis cum Angelis, quod homo prorsus nescit, sed modo percipit inde quodnam jucundum, in *quo sanctum*.

3983. Et dixit ad eum, tu nosti qualiter servivi tibi, quod significet quod noverit ejus animum et potentiam, constare potest ex serie rerum in sensu interno; quod nosse qualis sit, sit nosse animum, patet; et qualis sit in servitio, seu qualiter servivi, quod sit nosse potentiam, constare potest a significatione servire hic, quod sit propria potentia, de qua n: 3975. 3977; nam per Jacobum repraesentatur Divinum Naturalis Domini quoad bonum veri, cui potentia: inde sequitur, quod qualis fuit acquisitio mecum, significet etiam ex Divino.

3984. Quia parum quod fuit tibi ante me, quod significet quod sterile ejus bonum nisi conjungatur, etiam constare potest a serie in sensu interno; agitur enim de qualitate boni per

Labanem repraesentati, antequam conjunctum fuit cum bono veri, quod est Jacob, quod fuerit parum utile, hoc est, sterile: sed quomodo cum his se habet, a nunc sequentibus patebit.

3985. Et erupit ad multitudinem, quod significet foecunditatem dein, constat a significatione erumpere ad multitudinem, quod sit foecunditas, nempe postquam conjunctum fuit.

3986. Et benedixit tibi Jehovah ad pedem meum, quod significet a Divino quod naturali, constat a significatione benedicere Jehovah, quod sit donari bono, de qua n: 3406, et quod sit conjunctio, n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584, ita benedicere Jehovah, est donari bono Divino per conjunctionem, hic cum bono Naturalis quod per Jacobum repraesentatur; Naturale est, quod per pedem significatur, quod pes sit Naturale, videatur n: 2162. 3147. 3761, et porro constabit a Correspondentia Maximi hominis cum singulis apud hominem ad finem Capitum; inde patet, quod per benedixit tibi Jehovah ad pedem meum, significetur a Divino quod Naturali. Arcanum quod in his et in illis quae mox praecedunt, latet reconditum, paucis si ulli notum est, quapropter revelandum; Bona quae apud homines tam intra Ecclesiam, quam extra Ecclesiam sunt prorsus varia, et tam [31] varia, ut bonum unius hominis non sit prorsus simile bono alterius; Varietates existunt a veris, cum quibus bona conjunguntur, omne enim bonum habet suum quale a veris, et vera habent suum essentiale a bonis; varietates etiam existunt ab affectionibus quae sunt amoris cujusvis, quae radicantur et appropriantur homini per vitam ejus; sunt apud hominem, etiam intra Ecclesiam, pauca vera genuina, et adhuc panciora apud hominem extra Ecclesiam, inde raro sunt affectiones veri genuini; sed usque illi qui in bono vitae sunt, seu qui in amore in Deum et in charitate erga proximum vivunt, salvantur; quod salvari possint, est inde, quia Divinum Domini inest bono amoris in Deum et bono charitatis erga proximum, et ubi Divinum inest, ibi disponuntur omnia in ordinem, ut conjungi possint cum genuinis bonis et genuinis veris, quae in coelis; quod ita sit, constare potest a societatibus quae Coelum constituunt, quae innumerabiles sunt, et quarum omnes et singulae quoad bonum et verum variae sunt, at usque simul sumtae Unum Coelum conformant; se habent illae sicut mem-

bra et organa corporis humani, quae tametsi ubivis varia, usque tamen unum hominem constituunt; unum enim nusquam constituitur, cum pluribus, ab unis iisdem, seu prorsus similibus, sed a variis harmonice conjunctis, varia harmonice conjuncta sistunt omne unum; similiter se habet cum bonis et veris in mundo spirituali, quae tametsi varia sunt, adeo ut non prorsus similia apud unum sicut apud alterum, usque unum faciunt a Divino per amorem et charitatem, amor enim et charitas est conjunctio spiritualis, varietas eorum est coelestis harmonia, quae facit tale concors, ut unum sint in Divino, hoc est, in Domino: praeterea bonum amoris in Deum, et bonum charitatis erga proximum, utcunque vera varia sunt, et veri affectiones variae, usque sunt receptibilia veri et boni genuini, sunt enim, ut ita dicatur, non dura et resistibilia, sed quasi mollia et cedentia, patiuntur enim se duci a Domino, et sic flecti ad bonum, et per bonum ad Ipsum; aliter qui in amore sui et mundi sunt, illi non patiuntur se duci et flecti a Domino, et ad Dominum, sed duriter resistunt, nam semet ducere volunt, et magis adhuc cum iidem in principiis falsi confirmatis sunt; quamdiu tales sunt, non admittunt Divinum. Ex his nunc constare potest, quid in sensu interno significatur per illa verba, quae Jacobus ad Labanem loquutus est; per Labanem enim significatur tale bonum, quod non genuinum est, quia non ei genuina vera implantata sunt, sed usque tale, ut ei conjungi possint, et in quo Divinum possit esse; solet esse apud infantes pueros, antequam receperint genuina vera; et quale bonum etiam apud simplices intra Ecclesiam qui pauca vera fidei sciunt, sed usque in charitate vivunt; et quale etiam apud Gentes probas, quae in sancto cultu suorum deorum sunt; per tale bonum introduci possunt vera et bona genuina, ut constare potest ab illis quae de infantibus et simplicibus intra Ecclesiam n: 3690, dicta sunt; et quae de gentibus probis extra Ecclesiam n: 2598. 2599. 2600. 2601. 2602. 2603.

3987. Et nunc quando faciam etiam ego domui meae, quod significet quod nunc fructificabitur inde bonum suum, constat ex significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2233. 2234. 3128. 3652, hic domus mea, quod sit bonum quod per Jacobum significatur; huic domui facere, quod sit fructificari

inde bonum, patet ex eo, quod nunc de fructificatione boni et multiplicatione veri agatur; per Josephum enim ultimo natum fructificatio illa significatur n: 3965. 3969. 3971, et per gregem quem sibi Jacobus per gregem Labanis comparavit, de quo sequitur, significatio illa describitur. Quod [nec] bonum fructificetur, nec verum multiplicetur, priusquam conjunctio facta est Externi hominis cum Interno, constare potest ex eo, quod Interioris hominis sit velle bonum alteri, et inde cogitare bonum, et Externi hominis sit facere bonum, et inde docere bonum; nisi facere bonum, conjunctum sit cum velle bonum, ac docere bonum cum cogitare bonum, non est bonum ei, mali enim possunt velle malum et facere bonum, tum cogitare malum et docere bonum, sicut notum potest esse unicuique; hypocritae et prophani in illo studio et in illa arte sunt prae aliis, imo adeo, ut mentiri possint lucis angelos, cum tamen intus sunt diaboli; inde constare potest, quod bonum apud neminem fructificari possit, nisi facere bonum sit conjunctum cum velle bonum, et docere bonum sit conjunctum cum cogitare bonum, hoc est, nisi Externus homo conjunctus sit cum Interno.

3988. Vers: 31. 32. 33. *Et dixit, quid dabo tibi, et dixit Jacob, non dabis mihi quicquam, si facis mihi verbum hoc, revertar, pascam, gregem tuum custodiam. Transibo per omnem gregem tuum hodie, removendo abinde omne pecus punctatum et maculosum, et omne pecus nigrum in agnis, et maculosum et punctatum in capris, et erit merces mea. Et respondebit mihi justitia mea in die crastino, quia venis super mercedem meam coram te, omne quod non est illud punctatum et maculosum in capris, et nigrum in agnis, furatum illud cum me.* Dixit quid dabo tibi, significat cognitionem: et dixit Jacob, significat responsum: non dabis mihi quicquam, si facias mihi verbum hoc, significat quod ex parte boni quod ex vero adducetur: revertar, pascam, gregem tuum custodiam, significat quod bonum per Labanem significatum adhibendum usui: transibo per omnem gregem tuum hodie, significat quod percipit omne bonum quale est: removendo abinde Omne pecus punctatum et maculosum, significat quod separabitur omne bonum quod ejus, cum quo mixtum malum quod est punctatum, et cum quo mixtum falsum quod est maculosum: et omne pecus

nigrum in agnis, significat proprium innocentiae, quod est boni per Labanem significati: et maculosum et punctatum in capris, significat quod dein suum erit omne bonum veri, in quo mixtum falsum et malum: et erit merces mea, significat quod a semet: et respondebit mihi justitia mea, significat sanctitatem Divinam quae ipsi: in die crastino, significat in aeternum: quia venis super mercedem meam coram te, significat proprium ipsius: omne quod non est illud punctatum et maculosum in capris, significat quod non ex bono per Labanem intellecto est [32] mixtum malo et falso in veri bonis: et nigrum in agnis, significat statum innocentiae primum: furatum illud a me, significat quod ipsius non esset.

3989. Dixit quid dabo tibi, quod significet cognitionem, constare potest, quia est sollicitatio et interrogatio ad cognoscendum quid et quantum mercedis habere vellet. Et dixit Jacob, quod significet responsum, constat absque explicatione.

3990. Non dabis mihi quicquam si facias mihi verbum hoc, quod significet quod ex parte boni quod ex vero adducetur, constat ex significatione non dare quicquam quod sit non adduci a bono quod per Labanem repraesentatur, sed a bono quod per Jacobum, quod est bonum veri, n: 3669. 3677. 3829; quid autem adducendum, describitur in sequentibus.

3991. Revertar, pascam, gregem tuum custodiam, quod significet quod bonum per Labanem repraesentatum adhibendum usui, nempe introducendi bona et vera genuina, ut supra ostensum, constat a significatione gregis, hic Labanis, quod sit bonum per illum repraesentatum; reverti, pascere, et gregem ejus custodire, est adhibere usui, ut quoque a sequentibus patet, nam Jacob per illum gregem sibi comparavit suum, inserviebat enim sibi pro medio, ita pro usu.

3992. Transibo per omnem gregem tuum hodie, quod significet quod percipit omne bonum quale est, constat ex significatione gregis, quod sit bonum, de qua n: 343. 3518; et a significatione transire per omnem illum, quod sit scire et percipere quale est.

3993. Removendo abinde omne pecus punctatum et maculosum, quod significet quod separabitur omne bonum et verum quod ejus cum quo mixtum malum quod est punctatum, et

cum quo mixtum falsum quod est maculosum, constat ex significatione removere, quod sit separare; et ex significatione pecudis, quae hic sunt caprae et agni, quod sint bona et vera, de qua n: 1824. 3519. Quod his et sequentibus hujus Capitis arcana insint, inde videri potest, quod perplura sint, quae in Verbo Divino non memoratu digna forent, nisi in illis arcaniora sint, quam qualia apparent in litera, sicut quod Jacob pro mercede petierit pecus punctatum et maculosum in capris, et nigrum in agnis; quod dein in canaliculis posuerit baculos ex corylo et platano [33] decorticatos ad album ante greges Labanis cum incalescerent, et quoad agnos quod dederit facies gregis ad variegatum et nigrum in grege Labanis; et quod sic non bona sed mala arte dives factus; in his non aliquid Divinum apparet, cum tamen Verbum in omnibus et singulis, et quoad minimam jotam Divinum est; et praeterea hoc scire nihil prodest, ne quidem minimum ad salutem, cum tamen Verbum, quia Divinum, non nisi quam talia quae conducunt ad salutem et ad vitam aeternam, in se continet; ex illis et ex similibus alibi, quisque concludere potest, quod Arcanum inibi sit, et quod singula, tametsi talia sunt in sensu literae, diviniora ferant intus: quid autem intus ferunt, nusquam alicui constare potest, nisi ex sensu interno, hoc est, nisi sciat, quomodo haec percipiuntur ab Angelis, ii enim in sensu spirituali sunt, cum homo in historico naturali, qui bini sensus, quam remoti appareant a se invicem, tametsi conjunctissimi sunt, ab his et reliquis luculenter patere potest. Ipsum arcanum, quod in his et sequentibus hujus Capitis inest, quidem aliquatenus sciri potest, ab illis quae prius de Labane et de Jacobo dicta sunt, quod nempe Laban, sit tale bonum, per quod bona et vera genuina introduci possint, et quod Jacob sit bonum veri; sed quia pauci sciunt, quid sit naturale correspondens bono spirituali, et pauciores quid bonum spirituale, et quod correspondentia esse debeat, et adhuc pauciores quod bonum quoddam apparens ut bonum sit medium introducendi bona et vera genuina, ideo arcana quae de illis agunt, non facile ad captum possunt exponi, nam in umbram intellectus cadunt, et est sicut quis aliena lingua loquitur, et in ea utcunque clare exponit rem, usque audiens non intelligit; sed tametsi ita est, usque dicendum, quia quid Ver-

bum in sensu interno recondit, aperiendum est: Agitur hic in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit; et in sensu repraesentativo de Naturali apud hominem, quomodo Dominus id regenerat, et redigit ad correspondentiam cum Interioris ejus homine, hoc est, cum illo qui victurus post obitum corporis, et tunc Spiritus hominis vocatur, qui cum solutus est a corpore, secum habet omnia quae Externi hominis sunt, praeter Ossa et carnem; nisi correspondentia Interni hominis cum Externo facta fuerit in tempore seu in vita corporis, postmodum non fit; de conjunctione utriusque per regenerationem a Domino in sensu interno hic agitur. Actum est de communibus veris, quae homo recipere et agnoscere debet, antequam regenerari potest; per decem filios Jacobi ex Lea et ancillis, illa significata sunt; et postquam illa receperit et agnoverit, de conjunctione Externi hominis cum Interiori, seu Naturalis cum Spirituali, quod significatum est per Josephum, nunc secundum ordinem agitur de fructificatione boni [34] et multiplicatione veri, quae [35] tunc primum existit, quando conjunctio facta est, et tantum existit, quantum conjunctio fit; haec sunt quae significantur per gregem quem sibi Jacobus comparavit per gregem Labanis; grex ibi significat bonum et verum, ut alibi multoties in Verbo, grex Labanis bonum quod per Labanem repraesentatur, quod quale sit supra dictum est, grex Jacobi significat bonum et verum genuinum, quod comparatur per illud; sed quomodo bona et vera genuina comparantur, hic describitur; sed hoc nullatenus comprehendi potest, nisi sciatur, quid per punctatum, quid per maculosum, quid per nigrum, et quid per album, in sensu interno significatur, quapropter hic primum de illis agendum; punctatum et maculosum est quod ex nigro et albo; nigrum significat in genere malum, in specie proprium hominis, quia hoc non nisi quam malum est; tenebricosum autem significat falsum, et in specie principia falsi; Album in sensu interno significat verum, proprie Justitiam et Meritum Domini, et inde Justitiam et Meritum Domini apud hominem, hoc album vocatur candidum, splendet enim a luce quae a Domino; Album autem in opposito sensu significat justitiam propriam, seu meritum proprium; verum enim absque bono secum habet tale meritum, nam cum

quis facit bonum, non ex bono veri, tunc semper vult retribui, nam propter se facit, at cum verum facit ex bono, tunc illustratur illud ex luce quae a Domino; inde patet quid maculosum, quod nempe sit verum cum quo mixtum falsum; et quid punctatum, quod nempe sit bonum cum quo mixtum malum; Apparent actualiter colores in altera vita, tam pulchri et splendidi, ut non describi queant, n: 1053. 1624, sunt illi ex variegatione lucis et umbrae in albo et nigro, sed lux ibi, tametsi ut lux coram oculis apparet, non tamen est sicut lux in mundo, lux in coelo in se habet intelligentiam et sapientiam, nam Divina Intelligentia et Sapientia a Domino ut lux ibi sistitur, et quoque illuminat universum coelum, n: 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3225. 3339. 3340. 3341. 3485. 3636. 3643. 3862; umbra etiam in altera vita, tametsi ut umbra apparet, non tamen est sicut umbra in mundo, umbra enim ibi est absentia lucis, proinde carentia intelligentiae et sapientiae; inde nunc album et nigrum, quae quia ex luce ibi in qua est intelligentia et sapientia, et ex umbra quae est carentia earum, existunt, patet quod per illa, nempe per album et nigrum, significentur talia quae supra dicta sunt; inde nunc colores, qui sunt modificationes lucis et umbrae in albis et nigris, ut in planis, variegationes inde sunt quae vocantur colores, n: 1042. 1043. 1053; ex his nunc constare potest, quid punctatum, seu signatum et discretum punctis, nempe nigris et albis, quod sit bonum cum quo mixtum malum, tum quid maculosum quod sit verum cum quo mixtum falsum: haec sunt quae ex bono Labanis desumpta sunt, inservitura introducendis bonis et veris genuinis; sed quomodo haec inservire possint, est arcanum, quod quidem clare sisti potest coram illis qui in luce coeli sunt, quia in hac, ut dictum, est intelligentia, sed non clare coram illis qui in luce mundi sunt, nisi lux mundi illorum illustrata sit a luce coeli, ut apud illos qui regenerati sunt; quisque enim regeneratus videt bona et vera in naturali suo lumine ex luce coeli, nam lux coeli facit visum ejus intellectualem, et lumen mundi visum naturalem: at quomodo se habent, paucis usque dicendum est; apud hominem non datur bonum purum, seu bonum cum quo non mixtum est malum, nec verum purum, seu verum cum quo non mixtum est [36] falsum; voluntarium enim

hominis non est nisi quam malum, e quo continue in intellectuale ejus influit falsum, nam sicut notum est, homo haereditario secum trahit malum successive a parentibus cumulatum, ex hoc ipse actualiter producit malum et facit suum, et adhuc malum a se superaddit; sed mala apud hominem sunt varii generis, sunt mala cum quibus bona non misceri possunt, et sunt mala cum quibus possunt; similiter falsa; nisi hoc foret, nusquam aliquis homo potuisset regenerari; mala et falsa, cum quibus non misceri possunt bona et vera, sunt quae contraria sunt amori in Deum, et amori erga proximum, sicut sunt odia, vindictae, crudelitates, et inde contemtus aliorum prae se; tum quoque inde persuasiones falsi; at mala et falsa cum quibus misceri possunt bona et vera, sunt quae non contraria sunt amori in Deum et amori erga proximum: ut pro exemplo, si quis amat se prae aliis, et ex illo amore studet excellere aliis in vita morali et civili, in scientificis et doctrinalibus, et ad dignitates evehi, et quoque ad opes prae aliis, et tamen agnoscit et adorat Deum, Officia ex corde praestat proximo, ac justum et aequum ex conscientia agit, malum illius amoris sui est cum quo bonum et verum misceri possunt; est enim malum quod proprium est hominis, et quod haereditario nascitur, quod si ei cito auferretur, foret ignem vitae ejus primae exstinguere; at qui amat se prae aliis, et ex illo amore contemnit alios prae se, odio habet qui non honorant, et quasi adorant, et jucundum odii in vindicta et crudelitate propterea sentit, talis amoris malum est cum quo bonum et verum misceri non possunt, nam sunt contraria: sit quoque pro exemplo, si quis credit se purum esse a peccatis, et ita abstersum, sicut qui per aquas abluitur a sordibus, cum semel poenitentiam egit, et poenitentiali imposita absolvit, aut post confessionem enuntiatum tale a confessore audivit, aut postquam sacram coenam frequentavit, is si novam vitam vivit, in affectione boni et veri, illud falsum est cum quo bonum mixtum esse potest; at si vivit vitam carnis et mundi, ut prius, tunc est falsum cum quo bonum misceri nequit. Porro, qui credit salvari hominem ex bene credere, et non et bene velle, et tamen bene vult et inde bene facit, id falsum est cui adjungi potest bonum et verum, non autem si non bene vult, et inde bene facit: Tum, si quis ignorat, quod resurgit homo

post mortem, et inde non credit resurrectionem, ut et qui novit, sed usque dubitat, et paene negat, et tamen in vero et bono vivit, cum illo falso etiam misceri potest bonum et verum; at qui in falso et malo vivit, tunc cum falso illo non misceri potest, quia contraria sunt, et falsum destruit verum, et malum destruit bonum: Adhuc, simulatio et astutia, quae pro fine habet bonum, sive proximi, sive patriae, sive Ecclesiae, est prudentia; mala quae ei admixta sunt, misceri possunt cum bono, ex fine et propter finem: at simulatio et astutia, quae pro fine habet malum, non est prudentia, sed est astus et dolus, cum hoc bonum nullatenus potest conjungi, nam dolus, qui est finis mali, inducit infernale omnibus et singulis quae apud hominem, ac in medio ponit malum, et ad peripherias rejicit bonum, qui ordo est ipse ordo infernalis: ita in innumerabilibus aliis. Quod sint mala et falsa, quibus adjungi queunt bona et vera, solum constare potest ex eo, quod tot diversa dogmata et doctrinalia sint, quorum plura sunt prorsus haeretica, et tamen in unoquovis sunt qui salvantur: tum quod inter gentes, quae extra Ecclesiam sunt, etiam sit Ecclesia Domini, et tametsi in falsis sunt, usque illi, qui vitam charitatis vivunt, salventur n: 2589 ad 2604, quod fieri nequicquam potuisset, nisi mala sint cum quibus misceri possunt bona, et falsa cum quibus vera: mala enim cum quibus miscentur bona, et falsa cum quibus vera, mirabiliter in ordinem disponuntur a Domino, non enim conjunguntur, minus uniuntur, sed adjunguntur et applicantur, et quidem ita, ut in medio quasi in centro sint bona cum veris, et per gradus ad circuitus seu peripherias, talia mala et falsa, inde est, quod haec illustrentur ab illis, et variegentur sicut alba et nigra a luce e medio aut e centro; hic est ordo coelestis. Haec sunt, quae per punctata et maculosa in sensu interno significantur.

3994. Et omne pecus nigrum in agnis, quod significet proprium innocentiae, quod est boni per Labanem significati, constat a significatione nigri, quod sit proprium, de qua mox supra n: 3993; et a significatione agni, quod sit innocentia, de qua sequitur. Cum proprio innocentiae, quod significatur per nigrum in agnis, ita se habet; in omni bono erit innocentia, ut sit bonum; charitas absque innocentia non est charitas, minus adhuc amor in Dominum, quapropter innocentia est ip-

sum essentiale amoris et charitatis, proinde boni: proprium innocentiae est, quod sciatur, agnoscatur et credatur, non ore sed corde, quod nihil nisi malum sit a se, et omne bonum a Domino; proinde quod proprium ejus non nisi quam nigrum sit, nempe tam proprium voluntarium quod est malum, quam proprium intellectuale quod est falsum; cum homo in hac confessione et fide ex corde est, tunc influit Dominus cum bono et vero, et insinuat ei proprium coeleste, quod est candidum et splendens; nusquam aliquis in vera humiliatione potest esse, nisi sit in illa agnitione et fide ex corde, nam tunc in sui annihilatione est, imo in sui aversatione, et sic in absentia a se, ita tunc est in statu recipiendi Divinum Domini; inde est, quod Dominus cum bono influat in cor humile et contritum: tale est proprium innocentiae, quod hic significatur per nigrum in agnis, quod Jacobus sibi elegit, at album in agnis est meritum quod ponitur in bonis, quod album sit meritum, supra n: 3993, dictum est; hoc non elegit Jacobus, quia innocentiae contrariatur, qui enim meritum ponit in bonis, is agnoscit et credit, quod omne bonum sit a semet, nam in bonis, quae facit, se spectat non Dominum, inde retributionem postulat ex merito; quare etiam talis contemnit alios prae se, imo etiam condemnat, proinde tantum recedit ab ordine coelesti, hoc est, a bono et vero: exinde constare potest, quod charitas erga proximum, et amor in Dominum, nusquam dabiles sint, nisi eis insit innocentia, consequenter quod nemo, nisi ei aliquid innocentiae sit, venire possit in coelum, secundum Domini verba „Amen dico vobis, quisquis non receperit Regnum Dei ut infans, non ingredietur in illud," Marc: X: 15. Luc: XVIII: 17; per infantem hic et alibi in Verbo significatur innocentia; videantur quae prius de his dicta sunt, nempe quod infantia non sit innocentia, sed quod innocentia habitet in sapientia, n: 2305. 3494: [37] qualis innocentia infantiae, et qualis innocentia sapientiae, n: 2306. 3183: tum quale proprium innocentia et charitate a Domino vivificatum, n: 154: quod innocentia faciat ut bonum sit bonum, n: 2526. 2780. Quod agni significent innocentiam, constare potest a pluribus locis in Verbo, quorum haec in fidem licet afferre; apud Esajam „Commorabitur *lupus cum agno*, et pardus cum haedo cubabit, et vitulus et leo juvenis, et bos una, et

puer parvus ducet eos," XI: 6: ibi de Regno Domini, ac de statu pacis et innocentiae ibi; lupus pro illis qui contra innocentiam sunt, agnus pro illis qui [in] innocentia: similiter alibi apud Eundem „*Lupus et agnus pascent simul*, et leo sicut bos comedet paleam, et serpenti pulvis panis ejus; non malefacient, et non perdent in toto monte sanctitatis meae," LXV: 25; lupus ut supra, pro illis qui contra innocentiam, et agnus pro illis qui in innocentia: quia lupus et agnus opposita sunt, etiam Dominus ad septuaginta, quos emisit, dixit, apud Lucam „Ecce Ego mitto vos sicut *agnos in medium luporum*," X: 3. Apud Mosen „Sugere facit illum mel e rupe, et oleum e saxo petrae, butyrum armenti, et lac gregis, *cum adipe agnorum* et arietum, filiorum Baschanis," Deut: XXXII: 13. 14; ibi in sensu interno de coelestibus Ecclesiae antiquae, adeps agnorum pro charitate innocentiae. Agni in Lingua originali per varia nomina exprimuntur, et per illa diversi gradus innocentiae significantur, nam, ut dictum, in omni bono erit innocentia ut sit bonum, et inde quoque in vero, hic agni exprimuntur per vocem, per quam etiam oves, sicut Levit: I: 10. Cap: III: 7. Cap: V: 6. Cap: XVII: 3. Cap: XXII: 19. Num: XVIII: 17, et est innocentia fidei quae est charitatis, quae significatur per alias voces alibi, ut apud Esaiam „Mittite *agnum* dominatoris terrae de petra versus desertum ad montem filiae Zionis," XVI: 1; adhuc per aliam vocem apud Eundem „Dominus Jehovih in robusto venit, et brachium Ipsius dominabitur Ipsi; sicut pastor gregem suum pascet, in *brachium suum colliget Agnos*, et in sinu suo portabit, lactentes ducet," XL: 9. 10 [. 11]; in brachium colligere agnos, et in sinu portare, pro illos qui sunt in charitate in qua innocentia. Apud Johannem „Jesus manifestatus Petro dixit, Simon Jona amasne Me plus quam hos, dicit Ipsi, imo Domine, tu scis quod amem Te; dicit illi *pasce agnos meos:* dicit illi iterum, Simon Jona, amasne Me, dicit Ipsi, imo Domine, tu scis quod amem Te, dicit illi *pasce oves meas*," XXI: 15. 16; per Petrum, hic ut alibi, significatur fides, videatur Praefatio ad Cap: XVIII, et Praefat: ad Cap: XXII Genes: et n: 3750, et quia fides non est fides nisi sit ex charitate erga proximum, et sic ex amore in Dominum, nec charitas et amor nisi sit ex innocentia, inde est quod Dominus pri-

mum interroget num amet se, hoc est, num amor sit in fide, et dein dicit, pasce agnos meos, hoc est, illos qui in innocentia sunt; et dein post eandem interrogationem dicit, pasce oves meas, hoc est, illos qui in charitate. Quia Dominus est ipsa Innocentia, quae est in Regno Ipsius, nam ab Ipso omne innocentiae est, inde vocatur Dominus Agnus, ut apud Johannem „Postridie vidit Johannes Baptista Jesum venientem ad illum, et dixit, ecce *Agnus Dei*, qui tollit peccatum mundi," I: 29. 36. Et in Apocalypsi „*Cum Agno* pugnabunt, sed *Agnus vincet illos*, quia Dominus dominorum est, et Rex regum, et qui cum Ipso vocati et electi," XVII: 14: et praeterea alibi in Apocalypsi, ut Cap: V: 6. Cap: VI: 1. 16. Cap: VII: 9. 14. 17. Cap: XII: 11. Cap: XIII: 8. Cap: XIV: 1. 4. Cap: XIX: 7. 9. Cap: XXI: 22. 23. 26. [27.] Cap: XXII: 1. 3. [38]. Quod Agnus Paschalis sit Dominus in supremo sensu, notum est, Pascha enim significabat glorificationem Domini, hoc est, induitionem Divini quoad Humanum, et in sensu repraesentativo significat Regenerationem hominis; et Agnus Paschalis id quod essentiale regenerationis est, nempe innocentiam; nemo enim regenerari potest nisi per charitatem in qua innocentia. Quia Innocentia est primarium in Regno Domini, et est ipsum coeleste ibi, et sacrificia et holocausta repraesentabant spiritualia et coelestia Regni Domini, ideo ipsum essentiale Regni Ipsius, quod est innocentia, repraesentabatur per Agnos; quare holocaustum juge seu quotidianum fiebat ex agnis, uno in mane, et altero inter vesperas, Exod: XXIX: 37. 38. 39. Num: XXVIII: 3. 4, et duplum diebus sabbathi, Num: XXVIII: 9. 10; et per adhuc plures agnos in statis festis, Levit: XXIII: 12. Num: XXVIII: 11. 17. 19. 27. Cap: XXIX: 1 ad fin: Quod puerpera post exactos dies munditiae, in holocaustum offerret Agnum, et pullum columbae aut turturem, Levit: XII: 6, erat ut significaretur effectus amoris conjugialis, qui, nempe amor conjugialis, quod sit innocentia, videatur n: 2736; et quia per infantes innocentia significatur.

3995. Et maculosum et punctatum in capris, quod significet quod dein suum erit omne bonum veri in quo mixtum falsum et malum, constat ex significatione maculosi, quod sit falsum, et a significatione punctati, quod sit malum, de quibus

mox supra n: 3993; et a significatione caprarum, quod sit bonum veri, seu charitas fidei, de qua n: 3519; quod omne id suum erit, significatur etiam per id quod sequitur „ Et erit merces mea." Quid bonum veri, seu charitas fidei, paucis dicendum; cum regeneratur homo, tunc apparenter praecedit verum quod fidei, et apparenter sequitur bonum quod charitatis; at cum homo regeneratus est, tunc manifeste praecedit bonum quod charitatis, et manifeste sequitur verum quod fidei; sed quod prius sit apparentia, hoc autem essentialiter ita, videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3616. 3603. 3701; cum enim homo regeneratur, facit ille bonum ex vero quod didicit, nam ex vero discit quid bonum, sed usque est intus bonum quod hoc operatur; influit enim bonum a Domino per viam internam seu per viam animae, et influit verum per viam externam, seu per viam sensualem, quae corporis; verum quod per hanc viam intrat, adoptatur a bono quod intus, et ei conjungitur, et hoc eousque, dum homo regeneratus est; tunc versura fit, et a bono agitur verum; inde patet, quid bonum veri, et quid boni verum: inde est, quod tam multi hodie dicant, quod bona charitatis sint fructus fidei, apparet enim ita in principio regenerationis, ex apparentia id concludunt, nec sciunt aliter, quia pauci sunt qui regenerantur, et nemo id scire potest quam qui regeneratus est, hoc est, qui in affectione boni est seu in charitate; ex affectione boni seu charitate hoc videri potest clare, et quoque percipi; qui autem non regenerati sunt, ne quidem sciunt, quid affectio boni seu quid charitas, sed ratiocinantur de illa sicut de re aliena, seu de re extra illos; quapropter Charitatem vocant fructum fidei, cum tamen fides est ex charitate: sed usque non tanti interest, ut simplices sciant, quid prius et quid posterius, modo in charitate vivant, nam charitas est vita fidei. Per pecus hic significantur tam agni, quam oves, haedi, caprae, arietes, hirci, sed nominantur solum agni et caprae, et hoc est causa quia per Agnos significatur innocentia, et per capras charitas fidei, de his enim in sensu interno hic agitur: inde quoque est, quod maculosum in Lingua originali exprimatur per vocem, quae quoque significat agnos, ut apud Esaiam Cap: XL: 10 [. 11]; et punctatum per vocem, quae quoque significat pecuarium, ut 2 Reg: III: 4. Amos I: 1,

3996. Et erit merces mea, quod significet quod a semet, constat a significatione mercedis, quod sit illius, nempe Jacobi, propter servitium, quae quod significent ex propria potentia, seu quod idem, a semet, videatur supra n: 3975. 3977. 3982.

3997. Et respondebit mihi justitia mea, quod significet sanctitatem Divinam quae Ipsi, constat ex significatione Justitiae, quod praedicetur de bono, de qua n: 612. 2235; cum autem dicitur de Domino, ut hic, est sanctitas Divina, nam omne bonum spirituale et coeleste procedit a Divino Sancto Domini.

3998. In die crastino, quod significet in aeternum, constat a significatione diei crastini: in Verbo cum nominatur heri, hodie, aut cras, tunc in supremo sensu significatur aeternum, heri ab aeterno, hodie aeternum, et cras in aeternum, quod hodie sit aeternum, videatur n: 2838; tempora enim in Verbo significant status, sicut saecula, anni, menses, septimanae, dies, horae, quod saepius ostensum; at apud Dominum non sunt status, sed omne ibi est aeternum et infinitum; inde patet, quod per diem crastinum, significetur in aeternum.

3999. Quia venis super mercedem meam coram te, quod significet proprium Ipsius, constat ex significatione mercedis, cum praedicatur de Domino, quod sit proprium, quod nempe ex propria potentia acquisitum, de qua supra n: 3975. 3977. 3982. 3996.

4000. Omne quod non est illud punctatum et maculosum in capris, quod significet quod non ex bono per Labanem intellecto est mixtum malo et falso in veri bonis, constat ex illis quae supra n: 3993. 3995, dicta sunt, ubi similia.

4001. Et nigrum in agnis, quod significet statum innocentiae primum, constat a significatione nigri, quod sit proprium, et a significatione agni, quod sit innocentia, de quibus mox supra n: 3994: quod nigrum in agnis hic sit status innocentiae primus, est quia proprium hominis, qui regeneratur, primum regnat, nam ex proprio putat bonum facere, et quoque sicut ex proprio faciet, ut donari possit proprio coelesti, videatur n: 1712. 1937. 1947. 2882. 2883. 2891; inde est, quod per nigrum [39] in agnis hic significetur status innocentiae primus.

4002. Furatum illud a me, quod significet quod illius non esset, constare potest absque explicatione; durius quidem hoc sonat in sensu literae, sed cum expressio illa versus coelum transit, durum illud abstergitur, et fit lene et mite; sicut etiam apud Matthaeum „Vigilate, quia non scitis, qua hora Dominus vester venturus est; illud cognoscite, si sciret paterfamilias *qua hora fur venturus esset*, vigilaret utique, et non sineret perfodi domum suam," XXIV: 42. 43: apud Johannem „Nisi evigilaveris, *veniam super te sicut fur*, et non cognosces, qua hora venturus sim super te," Apoc: III: 3: apud Eundem „Ecce *venio sicut fur*, beatus qui vigilat, et servat vestimenta sua," Apoc: XVI: 15, de Domino, ubi sicut fur non aliud significat quam inopinato et inexspectato. Furari in sensu interno est vindicare sibi id quod Domini est, nempe bonum et verum, et quia in principio regenerationis id omnes faciunt, et id primus innocentiae status est, videatur mox supra n: 4001, ideo mitior vox est, quam sonat in litera; proinde quod furatum a me, significet quod illius non esset.

4003. Vers: 34. 35. 36. *Et dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum. Et removit in die isto capros variegatos et maculosos, et omnes capras punctatas et maculosas, omne in quo album, et omne nigrum in agnis, et dedit in manum filiorum ejus. Et posuit viam trium dierum inter se et inter Jacobum; et Jacob pascens greges Labanis reliquos.* Dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum, significat consensum; et removit in die isto capros variegatos et maculosos, significat quod separarentur vera boni quae sparsa et mixta malis et falsis, quae propria bono per Labanem significato: et omnes capras punctatas et maculosas, significat illorum bona in quibus mixta mala et falsa: omne in quo album, significat verum: et omne nigrum in agnis, significat proprium innocentiae: et dedit in manum filiorum ejus, significat quod darentur illa veris: et posuit viam trium dierum inter se et inter Jacobum, significat statum illorum prorsus separatum; et Jacob pascens greges Labanis reliquos, significat quod ex relictis desumeret illa bona et vera quae conjungerentur.

4004. Dixit Laban, ecce utique sit secundum verbum tuum, quod significet consensum, constat absque explicatione.

4005. Et removit in die isto capros variegatos et maculosos, quod significet, quod separarentur vera boni quae sparsa et mixta malis et falsis, quae propria bono per Labanem significato, constat ex significatione removere, quod sit separare; ex significatione caprorum, quod sint vera boni, de qua sequitur; ex significatione variegatorum, quod sint quae sparsa et mixta malis, de qua etiam sequitur; et ex significatione maculosorum, quod sint quae sparsa et mixta falsis, de qua supra. Hic nominantur capri et dein caprae, ex causa, quia capri significant vera boni, et caprae bona veri, inter quae qualis differentia sit, videatur supra n: 3995: in Verbo accurata distinctio fit inter masculos et foemellas, ut patet a sacrificiis et holocaustis, in quibus specifice mandatum, quod offerretur sive Agnus vel Agna, sive capra vel caper, sive ovis vel aries, et sic porro; ex quibus constare potest, quod aliud significatum fuerit per masculum, et aliud per foemellam; per masculum in genere significatur verum, et per foemellam bonum; hic itaque per capros vera boni, et per capras, quae mox nominantur, bona quae illis adjuncta; et quia talis differentia est, etiam dicitur, quod removerit capros variegatos, non autem punctatos prout de capris; variegatum enim significat verum sparsum et mixtum malis, at punctatum significat bonum sparsum et mixtum malis, de quo supra n: 3993; verum mixtum malis, est proprie intellectus, sed bonum mixtum malis est proprie voluntatis; haec differentia est. Quod haec a bono per Labanem significato sint, patet, quia a grege Labanis; per gregem enim in Verbo significatur bonum et verum, seu quod idem, illi qui in bono et vero sunt, ita qui ab Ecclesia Domini. Arcanum hoc ulterius exponi nequit, quia non patere potest, nisi ad captum instructum de veris et bonis, et simul illustratum; sciendum enim est, quid vera boni, et quid bona inde, tum quod ex uno bono, quod hic per Labanem repraesentatur, tot varia possint separari; qui non in cognitione de his sunt, nec sciunt, quod in unoquovis bono sint innumerabilia, et quidem tot, ut vix possint a scientissimo in communia genera dispesci; sunt enim bona comparata per vera, sunt vera inde nata, et per haec iterum bona comparata; sunt vera nata ex bonis, et hoc quoque in serie; sunt bona mixta malis, et vera mixta falsis, de quibus

supra n: 3993; et horum mixtiones et temperaturae tam variae et multiplices, ut myriadum myriades excedant, et quoque variantur secundum omnes vitae status, et vitae status in genere secundum aetates, et in specie secundum affectiones quascunque: inde aliquantum capi potest, quod a Labanis bono separari potuerint tot varia; quorum quaedam adjuncta sunt veris per filios Jacobi significatis, quaedam relicta, et ex his alia derivata: sed haec talia sunt, ut dictum, quae non cadunt in intellectum nisi instructum, et simul illustratum.

4006. Et omnes capras punctatas et maculosas, quod significet illorum bona, in quibus mixta mala et falsa, constat ex significatione caprarum, quod sint veri bona, de qua n: 3995, hic bona quae veris, de quibus mox supra n: 4005, adjuncta sunt; ex significatione punctatorum, quod sint bona cum quibus mixta mala, et ex significatione maculosorum, quod sint vera cum quibus mixta falsa, de quibus n: 3993. 3995.

4007. Omne in quo album, quod significet in quo verum, constat ex significatione albi, quod sit verum, proprie autem Justitia et Meritum Domini, et inde justitia et meritum Domini apud hominem, de qua n: 3301. 3993; quod album sit illud, est quia Lux Coeli quae a Domino, ex qua luce splendor et candor, significat verum, quod itaque illustratur a luce illa, et fit splendidum et candidum, est id quod vocatur justitia et meritum Domini apud hominem; qui illam, nempe Justitiam Domini, agnoscunt et ex bono recipiunt, ac justitiam propriam rejiciunt, sunt qui in specie significantur per justos, de quibus Dominus apud Matthaeum „Justi fulgebunt ut sol in Regno Patris," XIII: 43: quod Album splendens seu candidum sit illud, patet etiam ex aliis locis in Verbo, ut apud Mosen „Ruber oculis prae vino, et *Albus* dentibus prae lacte," Genes: XLIX: 12; ibi de Jehudah, per quem quod repraesentetur Dominus quoad Divinum amoris Ipsius, et in sensu interno Regnum coeleste, ita homo coelestis, videatur n: 3881; ruber oculis prae vino, significat Divinam Sapientiam, Albus dentibus prae lacte, significat Justitiam. Apud Davidem „Purificabis me hyssopo, et mundabor; lavabis me, et *prae nive albus fiam*," Psalm: LI: 9; lavare et prae nive albus fieri pro purificari a peccatis, per receptionem et induitionem justitiae Domini. Apud Johan-

nem „In medio septem candelabrorum similis Filio hominis, Caput Ipsius et *capilli albi*, sicut *lana alba, sicut nix*, et oculi Ipsius sicut flamma ignis," Apoc: I: 13. 14. Apud Eundem „Habes pauca nomina in Sardis, qui non polluerunt vestimenta sua, et *ambulabunt Mecum in Albis*, quia digni sunt: qui vicerit, hic *induetur vestimentis albis*," Apoc: III: 4. 5. Apud Eundem „Consulo tibi, ut emas a Me aurum igne purificatum, ut ditescas, et *vestimenta alba ut induaris*," Apoc: III: 18. Apud Eundem „Datae sunt unicuique Animae sub altari *stolae albae*," Apoc: VI: 9. 10. [11.] Apud Eundem „Vidi stantes coram throno, et coram Agno, *indutos stolis albis*: unus seniorum dixit mihi, hi *induti stolis albis* quinam sunt, et unde venerunt, cui dixi, Domine, tu scis; dixit mihi, hi sunt qui veniunt ex afflictione magna, et lavarunt stolas suas, et *dealbarunt stolas suas in sanguine Agni*," Apoc: VII: 9. 13. 14. Apud Eundem „Angeli *induti linteo albo et splendido*, et circumcincti circum pectora cingulis aureis," Apoc: XV: 6. Apud Eundem „Vidi, cum ecce *Equus albus*, et sedens super illo habens arcum, cui data est corona," Apoc: VI: 2; et alibi „Postea vidi Coelum apertum, cum ecce *Equus albus*; exercitus Ipsius in coelo sequebantur Ipsum super *equis albis*, *induti byssinum album* et mundum," Apoc: XIX: 11. 14; in omnibus his locis per Album significatur verum fidei, vestimenta alba et stolae albae non aliud sunt; sed verum fidei non illis est, qui credunt habere fidem ex semet, ita sapere ex semet, sed illis qui credunt a Domino, nam illis fides et sapientia datur, hi enim sibi nihil veri et boni tribuunt, minus per vera et bona apud se mereri credunt, et adhuc minus per illa justificari, sed solum tribuendo illa Domino, ita omnia gratiae et Misericordiae; hoc est induere vestimenta alba, et quoque dealbari in sanguine Agni: sunt duo, quae exuunt omnes illi qui intrant in coelum, nempe proprium et inde confidentiam, atque Meritum sui seu justitiae propriae, ac induunt proprium coeleste, quod est a Domino, ac Meritum seu Justitiam Domini, et quantum haec, tantum interius in Coelum veniunt: haec in specie significantur per rubrum et per album, per rubrum bonum amoris, quod illis tunc, et per album verum fidei.

4008. Et omne nigrum in Agnis, quod significet proprium

innocentiae, constat ex illis quae supra n: 3994, dicta sunt, ubi eadem verba.

4009. Et dedit in manum filiorum ejus, quod significet quod darentur illa veris, constat a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 2623. 3373; dare in manum illorum, est juri et arbitrio eorum, per manum enim significatur potentia, n: 878. 3387: vera, quae per filios hic significantur, sunt quae vocantur sensualia, sunt enim sensualium, et sunt extima mentis naturalis; Naturale enim hominis ab una parte communicat cum sensualibus quae sunt corporis, et ab altera parte cum rationalibus, quae sunt mentis rationalis, per intermedia illa fit quasi ascensus a sensualibus quae sunt corporis et aperta sunt versus mundum, ad rationalia quae sunt mentis rationalis, et aperta sunt versus coelum, ita quoque descensus ab illis, nempe a coelo ad mundum; hoc fit in solo homine: hic ascensus et descensus est, de quo agitur in sensu interno horum Capitum; ac ut repraesentative sistantur omnia et singula, repraesentatur Rationale per Jischakum et Rebeccam, Naturale per Jacobum et binas ejus mulieres, et Sensuale per horum filios; at quia in Sensuali ut in ultimo ordinis, priora simul sunt, unusquisque filius aliquod commune repraesentat, in quo illa, ut supra ostensum est.

4010. Et posuit viam trium dierum inter se et inter Jacobum, quod significet statum illorum prorsus separatum, constat ex significatione ponere viam, quod sit separari; a significatione trium quod sit ultimum, completum, seu finis, de qua n: 1825. 2788, ita prorsus separatum; et a significatione dierum quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462.

4011. Et Jacob pascens greges Labanis reliquos, quod significet quod ex relictis desumeret illa bona et vera, quae conjungerentur, constat ex significatione gregum, quod sint bona et vera, de qua n: 343. 2566. 3767. 3768. 3772. 3783; pascere greges reliquos, quod sit ex relictis desumere illa, nempe bona et vera, quae conjungerentur, a sequentibus patet, ibi enim de illa re agitur.

4012. Vers: 37. 38. 39. 40. *Et accepit sibi Jacob baculum populi recentem, et corylum et platanum, et decorticavit*

in illis decorticationes albas, denudationem albi, quod super baculis. Et constituit baculos, quos decorticavit, in canalibus, in potatoriis aquae, quo veniebant greges ad bibendum, e regione gregum, et incalescebant in veniendo illos ad bibendum. Et incalescebant greges ad baculos, et pariebant greges variegatos, punctatos, et maculosos. Et agnos separavit Jacob, et dedit facies gregis ad variegatum, et omne nigrum in grege Labanis, et posuit sibi catervas soli sibi, et non posuit eas ad gregem Labanis. Accepit sibi Jacob baculum populi recentem, significat propriam potentiam Naturalis boni: et corylum et platanum, significat potentiam inde naturalium veritatum: et decorticavit in illis decorticationes albas, denudationem albi quod super baculis, significat dispositionem veri interioris potentiae: et constituit baculos quos decorticavit in canalibus, significat praeparationem ulteriorem: in potatoriis aquae quo veniebant greges ad bibendum, significat veri affectiones: e regione gregum, et incalescebant in veniendo illos ad bibendum, significat usque ad affectionis ardorem, ut conjungerentur: et incalescebant greges ad baculos, significat effectum ex propria potentia: et pariebant greges variegatos, punctatos et maculosos, significat quod inde ipsi naturali bono, ex bono medio significato per Labanem, talia: et agnos separavit Jacob, significat quoad innocentiam: et dedit facies gregis ad variegatum, significat ad vera sparsa malis et falsis: et omne nigrum, significat ad statum talem: in grege Labanis, significat in bono per Labanem significato: et posuit sibi catervas soli sibi, significat separationem bonorum et verorum ex propria potentia: et non posuit eos ad gregem Labanis, significat separationem absolutam a bono per Labanem significato.

4018. Accepit sibi Jacob baculum populi recentem, quod significet propriam potentiam naturalis boni, constat a significatione baculi, quod sit potentia; et a significatione populi, quod sit bonum naturalis, de qua sequitur: Baculus passim nominatur in Verbo, et ubivis significat potentiam, tam ex eo, quod pastores illo usi sint, potentiae exercendae causa super greges, quam quoque quia inserviebat sustentationi corporis, et quasi pro manu dextra, per manum enim significatur poten-

tia, n: 878. 3387; et quia illa significatio baculi fuit, etiam Reges antiquitus illo usi sunt, inde insigne Regium curtus baculus, et quoque sceptrum; nec solum Reges illo usi sunt, sed etiam Sacerdotes et Prophetae, ut quoque illi per baculum significarent potentiam quae illis, sicut Aharon et Moses, quare Mosi toties mandatum est, ut extenderet baculum suum, et alibi ut manum, cum miracula fiebant, et hoc quia per baculum et per manum Divina potentia significabatur; ex significatione baculi quod sit potentia, etiam magi Aegyptii illo usi sunt, cum magica miracula facerent; inde hodie Magi repraesentantur per baculos in manu: ex his constare potest, quod per baculos significetur potentia: sed in Lingua originali, baculi qui pastoribus, et qui regibus, tum qui sacerdotibus et prophetis, alia voce exprimuntur, hic voce qua exprimitur baculus viatorum, tum quoque pastorum, ut constare potest ex locis alibi, ut Genes: XXXII: 14. Exod: XII: 11. 1 Sam: XVII: 40. 43. Sachar: XI: 7. 10; hic quidem baculus non nominatur sicut sustentans manum, sed sicut virga excisa ab arbore nempe a populo, corylo, et platano, ad ponendum in potatoriis ante facies gregis, sed usque ejusdem significationis est; per illum enim in sensu interno potentia naturalis boni, et inde naturalium veritatum, describitur. Quod populum attinet, ex qua baculus factus, sciendum, quod Arbores in genere significent perceptiones et cognitiones, perceptiones cum praedicantur de coelesti homine, at cognitiones cum de spirituali, videatur n: 103. 2163. 2682. 2722. 2972; inde arbores in specie significant bona et vera, nam haec sunt perceptionum et cognitionum; quaedam species arborum bona et vera interiora, quae sunt spiritualis hominis, ut olivae et vites, quaedam species bona et vera exteriora, quae sunt naturalis hominis, ut populus, corylus, platanus; et quia antiquitus unaquaevis arbor aliquam speciem boni et veri significabat, inde in lucis cultus fuit secundum arborum species, n: 2722: populus, quae hic nominatur, est populus alba, ita dicta ab albedine, e qua derivatio; inde erat, quod per populum significatum fuerit bonum quod ex vero, seu quod idem, bonum veri, ut quoque apud Hoscheam Cap: IV: Vers: 13, sed hic falsificatum.

4014. Et corylum et platanum, quod significet potentiam

inde naturalium veritatum, constat ex significatione coryli et platani, quod sint Naturales veritates: quod haec significatio istarum arborum sit, non ita constare potest ex aliis locis in Verbo, quia alibi non nominantur, praeter platanum apud Ezechielem „Cedri non occultarunt illam in horto Dei, abietes non pares fuerunt ramis ejus, et *platani* non fuerunt sicut rami ejus, omnis arbor non par fuit illi in pulchritudine ejus," XXXI: 8; ibi de scientificis et rationalibus apud hominem Spiritualis Ecclesiae agitur; hortus Dei est Ecclesia spiritualis, cedri sunt rationalia, abietes et platani sunt naturalia, abietes naturalia quoad bonum, platani quoad verum.

4015. Et decorticavit in illis decorticationes albas, denudationem albi, quod super baculis, quod significet dispositionem veri interioris potentiae, constat ex significatione decorticare et decorticationum, quod sint detractiones exteriorum, ut pateant interiora, ita denudationes; a significatione albi, quod sit verum, de qua supra n: 3993. 4007; et a significatione baculi, quod sit potentia, de qua mox supra n: 4013, hic potentia interior, quia super baculis sub cortice: dispositio veri interioris potentiae, est potentia interioris hominis in exteriorem, seu spiritualis hominis in naturalem; omnis enim dispositio boni et veri in naturali homine venit a spirituali homine, hoc est, per spiritualem hominem a Domino, et quidem per verum ibi, influit enim Dominus in spiritualis seu interioris hominis bonum, et per verum ibi in naturalem, non autem per bonum *immediate*, priusquam homo regeneratus est; quare omnis dispositio in naturali homine fit ab interiori; Naturale seu naturalis homo nusquam aliter disponi potest, hoc est, regenerari; quod ab interiori, patet ex agnitione veri, quae nisi sit ab interiori, non est agnitio, tum quoque a conscientia, quae est agnitio veri ab interiori, et quoque a perceptione: quia dispositio ab interiori fit per verum, ideo de vero praedicatur potentia, tum quoque baculus per quem potentia significatur, ut et manus, per quam etiam significatur potentia, n: 3091, ut a perpluribus locis in Verbo, confirmari potest; non quod vero insit potentia a se sed bono, et sic vero ex bono, hoc est, vero per bonum a Domino; inde aliquantum constare potest, quid sit dispositio veri interioris potentiae. In supremo sensu, in quo agitur de Domino, signifi-

catur potentia propria, nam Divino est potentia propria, quia non ab alio.

4016. Et constituit baculos quos decorticavit in canalibus, quod significet praeparationem ulteriorem, constat ex illis quae sequuntur, nam ibi agitur de effectu interioris potentiae veri in Naturali, per baculos enim significatur potentia, n: 4013. 4015, per decorticare dispositio ab interiori, n: 4015, et per canales veri bonum in naturali, n: 3095.

4017. In potatoriis aquae, quo veniebant greges ad bibendum, quod significet veri affectiones, constat a significatione aquae, quod sint cognitiones et scientifica, quae sunt vera naturalis, de qua n: 28. 2702. 3058; ex significatione potatoriorum seu aqualium, qui quia sunt continentes aquae, in sensu interno sunt bona veri, bona enim sunt continentia veri, de qua n: 3095; ex significatione venire ad bibendum, quod sit affectio veri; quod venire ad bibendum sit affectio veri, est quia involvit sitim, sitis enim in Verbo significat appetitionem et desiderium, ita affectionem sciendi et hauriendi verum, et hoc quia aqua significat verum in genere; fames autem appetitionem, desiderium, ita affectionem imbuendi bonum, et hoc quia panis, qui pro cibo in genere sumitur n: 2165, significat bonum; inde patet, quod per illa verba significentur veri affectiones.

4018. E regione gregum, et incalescebant in veniendo illos ad bibendum, quod significet usque ad affectionis ardorem ut conjungerentur, constat ex significatione incalescere in veniendo, ad bibendum, quod sit affectionis ardor, quod incalescere sit ardor, patet, et quod venire ad bibendum sit affectio veri, videatur mox supra n: 4017; e regione gregum, quod sit ut conjungerentur, nempe vera et bona Naturali, est quia involvit intuitionem, et inde excitatam affectionem, spiritualia enim ita conjunguntur; et praeterea omnis implantatio veri et boni, tum omnis conjunctio fit per affectionem; vera et bona, quae discuntur, quibus homo non afficitur, in memoriam quidem intrant, sed tam leviter ibi haerent, sicut pluma parieti, quae dissipatur levissimo aspirante vento; cum rebus quae in memoriam intrant, ita se habet, quae absque affectione intrant, cadunt in umbram ejus, at quae cum affectione, veniunt in lu-

cem ibi, quae ibi in luce sunt, videntur et apparent clare et vive ad similis rei excitationem quamcunque, non autem ita quae circum latent in umbra; affectio quae est amoris hoc secum habet: inde constare potest, quod omnis implantatio veri, et ejus conjunctio cum bono fiat per affectionem, et quo major affectio, eo fortior conjunctio; affectionis ardor est hic intima affectio; sed vera implantari et bono conjungi nequeunt, nisi per affectiones veri et boni, quae affectiones scaturiunt ut ex suis fontibus a charitate erga proximum, et ab amore in Dominum; at mala et falsa per affectiones mali et falsi, quae affectiones scaturiunt ut ex suis fontibus ab amore sui et mundi: quia res ita se habet, et hic de conjunctione boni et veri in Naturali homine in sensu interno agitur, ideo hic et in sequentibus memoratur de incalescentia gregis, cum venirent ad bibendum; per quae talia significantur.

4019. Et incalescebant greges ad baculos, quod significet effectum ex propria potentia, constat ex significatione incalescere hic, quod sit effectus, nempe affectionis, n: 4018; et ex significatione baculorum, quod sit propria potentia, de qua supra n: 4013. 4015.

4020. Et pariebant greges variegatos, punctatos et maculosos, quod significet quod inde naturali bono, ex bono medio significato per Labanem, talia, constat ex significatione parere, quod sit agnitio et conjunctio, de qua n: 3911. [40] 3915; ex significatione variegatorum, quod sint vera cum quibus mixta mala, n: 4005; ex significatione punctatorum, quod sint bona cum quibus mixta mala; et ex significatione maculosorum, quod sint vera cum quibus mixta falsa, de quibus n: 3993. 3995. 4005; talia sunt, quae hic significantur, et quae ex bono per Labanem significato cesserunt bono veri naturalis, quod per Jacobum repraesentatur.

4021. Et agnos separavit Jacob, quod significet quoad innocentiam, constat ex significatione Agnorum, quod sit innocentia, de qua supra n: 3994: quoad innocentiam dicitur, quia in illis quae nunc sequuntur agitur de dispositione boni et veri naturalis ad innocentiam recipiendam et inaptandam.

4022. Et dedit facies gregis ad variegatum, quod significet ad vera sparsa malis et falsis, constat ex significatione va-

riegati, quod sit verum sparsum et mixtum malis, de qua n: 4005. 4020.

4023. Et omne nigrum, quod significet ad statum talem, nempe qui significatur per nigrum in agnis, de quo statu videatur n: 3994. 4001.

4024. In grege Labanis, quod significet in bono per Labanem significato, constat a significatione gregis, et a repraesentatione Labanis, quod sit bonum, nempe medium, per quod bona et vera naturali, de quibus supra.

4025. Et posuit sibi catervas soli sibi, quod significet separationem bonorum et verorum ex propria potentia, constat a significatione catervarum nempe gregis, quod sint bona et vera; et ex significatione sibi soli sibi, quod sit separare illa, quae ex propria potentia comparata sunt: in sensu supremo hic agitur de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit, et hoc ex propria potentia, sed usque per media secundum ordinem; illa bona et vera, quae Divina in Se fecit, sunt hic catervae, quae Sibi soli Sibi.

4026. Et non posuit eas ad gregem Labanis, quod significet separationem absolutam a bono per Labanem significato constat ex illis quae nunc dicta sunt, ita absque ulteriore explicatione: bona enim et vera Divina prorsus separata sunt ab illis bonis et veris, quae aliquid trahunt ab humano, nam transcendunt, et fiunt infinita.

4027. Haec quae hactenus quoad sensum internum vocum explicata sunt, interiora sunt, et inde arcaniora, quam ut possint ad intellectum clare exponi; agitur enim in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit; et in sensu repraesentativo, quomodo Dominus naturale hominis novum facit, cum illum regenerat; omnia illa sistuntur hic plene in sensu interno: quae ibi continentur in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale apud Se ex propria potentia Divinum fecit, sunt talia, quae intellectum etiam Angelicum excedunt; aliquid de illis in Regeneratione hominis videri potest, quia regeneratio hominis est imago Glorificationis Domini, n: 3138. 3212. 3296. 3490: de hac aliquam ideam habere potest homo, at non alius quam qui regeneratus est, sed tamen obscuram quamdiu in corpore vivit, corporea enim et munda-

na, in quibus etiam est, jugiter affundunt umbras, ac detinent mentem in inferioribus; sed illi qui non regenerati sunt, nihil prorsus de illa re capere possunt, extra cognitiones sunt quia extra perceptiones; imo nesciunt prorsus quid regeneratio, nec credunt dari posse, ne quidem sciunt quid affectio charitatis per quam regeneratio, inde nec quid Conscientia, minus adhuc quid Internus homo; et adhuc minus quid correspondentia Interni hominis cum Externo; verba quidem scire possunt, et plures sciunt, sed rem ignorant; quapropter cum notio harum rerum deest, utcunque clare exponerentur arcana, quae in sensu interno hic continentur, usque foret sicut aliquid ad visum sistere in tenebris, aut aliquid loqui ad surdos, et praeterea affectiones amoris sui et mundi, quae apud illos regnant, talia nec scire, ne quidem audire sinunt, rejiciunt enim illico, imo respuunt: aliter qui in affectione charitatis sunt, ii delectantur talibus, nam Angeli apud illos in suo felici sunt, cum homo in talibus est, ex causa quia tunc in illis sunt quae agunt de Domino, in quo sunt, et in illis quae agunt de proximo et de ejus regeneratione; ex Angelis, hoc est, per Angelos a Domino, influit jucundum et beatum apud hominem, qui in affectione charitatis est, cum illa legit, et magis cum sanctum illis inesse credit, et adhuc magis cum aliquid capit quod in sensu interno continetur. Agitur ibi de influxu Domini in bonum Interni hominis, et quidem per bonum in verum ibi; agitur etiam de influxu inde in Externum seu naturalem hominem; et de affectione boni et veri, in quam fit influxus, et quoque de receptione veri, et de ejus conjunctione cum bono ibi, praeter de bono quod pro medio inservit, et hic per Labanem et ejus gregem significatur. De his Angeli, qui in sensu interno Verbi sunt, seu quibus sensus internus est Verbum, innumerabilia vident et percipiunt, quorum vix aliquid ad intellectum hominis venire potest, et quod venit, in obscurum ejus cadit, quae causa est, quod haec non singularius explicentur.

4028. Vers: 41. 42. *Et fuit in omni incalescere gregis primum coëuntium, et posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis, ad incalescendum illum ad baculos. Et ad deficere coire gregem, non posuit, et erat dein coëuntium Labani, et primum coëuntium Jacobo.* Fuit in omni incalescere gregis pri-

mum coëuntium, significat illa quae spontanea essent: et posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis, ad incalescendum illum ad baculos, significat ex propria potentia evocata et conjuncta: et ad dein coire gregem non posuit, significat coacta: et erat dein coëuntium Labani, significat quod illa relinquerentur? et primum coëuntium Jacobo, significat quod spontanea, seu quae ex libero suo conjungerentur.

4029. Fuit in omni incalescere gregis primum coëuntium, quod significet illa quae spontanea essent, constat a significatione incalescere, quod sit affectionis ardor et effectus, de qua supra n: 4018. 4019; a significatione gregis, quod sit verum et bonum, de qua etiam supra; et ex significatione primum coëuntium, quod sint spontanea; quod primum coëuntes sint spontanea, ex nexu rerum in sensu interno patet, tum ex eo quod quicquid est ex affectione, est spontaneum, et maxime quod ex affectionis ardore, qui per incalescere significatur, quare in hoc Versu incalescere bis dicitur; ut et ex derivatione vocis illius in Lingua originali, quod sit conjunctio, per intimum amoris, et de conjunctione veri et boni in Naturali hic agitur, quae non nisi quam per spontaneum, hoc [est,] ut in libero fit; inde constare potest, quod in omni incalescere gregis primum coëuntium, seu in omni incalescentia primum coëuntium ex grege, significet vera et bona, quae spontanea seu ex libero sunt, seu quod idem, quae ex summa affectione; quod omne id quod est amoris seu affectionis, sit liberum, videatur n: 2870: quod omnis conjunctio veri et boni fiat in libero, et quod nulla conjunctio in coacto, n: 2875. 3145. 3146. 3158; inde quod omnis reformatio et regeneratio fiat per liberum, n: 1937. 1947. 2876. 2881. 2877. 2878. 2879. 2880; si per coactum fieri posset, quod omnes salvarentur, n: 2881.

4030. Et posuit Jacob baculos ad oculos gregis in canaliculis ad incalescendum illum ad baculos, quod significet ex propria potentia evocata et conjuncta, constat ex significatione baculorum, quod sit potentia, et cum praedicatur de Domino quod sit propria potentia, de qua n: 4013. 4015; et ex significatione ponere ad oculos in canaliculis ad incalescendum, quod sit evocare ut conjungerentur, ut patet ab illis quae supra n: 4018 et alibi de significatione earum vocum dicta sunt.

4031. Et ad dein coire gregem non posuit, quod significet coacta, constat ex significatione dein coire; quod primum coire sit spontaneum, seu liberum, supra n: 4029, ostensum est; quod dein coire sit coactum seu non liberum, inde, et quoque a nexu rerum in sensu interno patet: ut et ex eo, quod hic non incalescere, ut de primum coëuntibus, dicatur, per incalescere enim significatur affectio, et ibi affectionis ardor, quodcunque non est ex affectione, est ex non spontaneo seu non libero, nam omne spontaneum seu liberum est affectionis seu amoris, n: 2870; patet quoque ex derivatione vocis hujus in Lingua originali, quod sit deficientia, cum enim deficit affectionis ardor, tunc cessat liberum, et quod tunc fit, dicitur non liberum, et tandem coactum. Quod omnis conjunctio veri et boni fiat in Libero seu ex Spontaneo, proinde omnis reformatio et regeneratio, ex locis supra n: 4029 citatis, constare potest, consequenter quod in non libero, seu per coactum, nulla conjunctio ita nulla regeneratio fieri possit, quid liberum, et unde liberum, videatur n: 2870 ad 2893, ubi de Libero hominis actum est: qui non novit, quod nulla conjunctio veri et boni, hoc est, appropriatio, ita quod nulla regeneratio fieri possit nisi in libero hominis, is dum ratiocinatur de Providentia Domini, de salvatione hominis, et de plurium damnatione, in meras umbras, et inde in graves errores se conjicit; putat enim, quod, si Dominus velit, salvare possit unumquemvis, et hoc per innumerabilia media, sicut per miracula, per mortuos qui resurgent, per revelationes immediatas, per Angelos qui a malis detinebunt, et ad bonum vi forti manifesta impellent, perque status plures, in quos cum inducitur homo, poenitentiam agat, et perplura alia; sed non novit, quod omnia haec media coacta sint, et quod per illa homo reformari nequeat, nam quicquid cogit hominem, hoc non indit ei aliquam affectionem, et si tale sit ut indat, alligat se affectioni mali; apparet enim sicut aliquod sanctum infundat, etiam infundit, sed usque cum status mutatur, ad affectiones suas priores, nempe mala et falsa, redit, et tunc sanctum illud se conjungit cum malis et falsis, et fit prophanum, quod tale est, ut inducat in infernum omnium gravissimum; agnoscit enim primum et credit, et quoque sancto afficitur, et dein negat, imo aversatur; quod qui simul agnoscunt corde, et dein negant,

sint qui prophanant, non autem qui non agnoverunt corde, videatur n: 301. 302. 303. 571. 582. 593. 1001. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426. 3398. 3399. 3402. 3898; inde hodie manifesta miracula non fiunt, sed miracula non manifesta, seu inconspicua, quae talia sunt ut sanctum non infundant, nec demunt homini liberum; et inde mortui non resurgunt, et per revelationes immediatas, et per Angelos homo a malis detinetur, et ad bonum vi forti manifesta fertur; est liberum hominis, in quod Dominus operatur, et per quod illum flectit; omne enim liberum est amoris seu affectionis ejus, proinde voluntatis ejus, n: 3158; si non recipit bonum et verum in libero, non potest appropriari ei, seu fieri ejus; id enim ad quod cogitur, non est ejus, sed est illius qui cogit, nam non facit ex se, tametsi fit per se; apparet quandoque, quasi homo ad bonum cogatur, sicut in tentationibus et pugnis spiritualibus, sed quod tunc ei fortius liberum sit, quam extra illas, videatur n: 1937. 1947. 2881; apparet etiam quasi homo ad bonum cogatur, cum semet ad illud cogit, sed aliud est semet cogere, et aliud est cogi, qui semet cogit, est ex libero quod est intus, at cogi est ex non libero: quia ita est, constare potest, in quas umbras, et inde in quos errores se conjicere possunt, qui ratiocinantur de Providentia Domini, deque salvatione hominis, ac de plurium damnatione, et non norunt, quod liberum sit, per quod Dominus operatur, et nullatenus per coactum; quia coactum in rebus sancti, nisi recipitur a libero, periculosum est.

4033. Et erat dein coëuntium Labani, quod significet quod illa relinquerentur, nempe coacta; et primum coëuntium Jacobo, quod significet quod spontanea, seu quae ex libero suo, conjungerentur, constat ab illis quae mox supra n: 4029. 4032, dicta sunt: per coacta hic significantur quae non conjuncta fuerunt, nec conjungi potuerunt; et per spontanea illa quae conjuncta fuerunt, ut et talia quae conjungi potuerunt; quod etiam haec, est quia spontanea se habent secundum affectiones et earum quale. Postquam bonum, quod per Labanem et ejus gregem significatur, illis usibus, de quibus supra, inserviverat, tunc separatur; de separatione agitur in Capite sequente.

4034. Vers: 43. *Et diffudit se vir valde valde, et erat ei greges multi, et ancillae, et servi, et cameli, et asini.* Dif-

fudit se vir valde valde, significat multiplicationem: et erat ei greges multi, significat bona et vera interiora inde: et ancillae et servi, significat bona et vera media: et cameli et asini, significat vera boni exteriora et externa.

4035. Et diffudit se vir valde valde, quod significet multiplicationem, nempe boni et veri, constat a significatione *diffundere se*, quod sit multiplicari, quod in immensum, significatur per valde valde.

4036. Et erat ei greges multi, quod significet bona et vera interiora inde, constat a significatione gregum, quod sint bona et vera, de qua n: 349; et quod interiora, n: 2566. 3783.

4037. Et ancillae et servi, quod significet bona et vera media, hoc est, ipsa naturalia, constat ex significatione ancillarum, quod sint affectiones naturalis, proinde bona ibi, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849; et ex significatione servorum, quod sint scientifica, quae sunt vera naturalis hominis, de qua n: 2567. 3019. 3020. 3409.

4038. Et cameli et asini, quod significet vera boni exteriora et externa, constat ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia naturalis hominis, de qua n: 3048. 3071. 3143. 3145, scientifica communia sunt vera boni inferiora seu exteriora; et ex significatione asinorum, quod sint vera boni naturalis adhuc inferiora seu externa, de qua n: 2781. Quid bona et vera interiora, tum media, ut et exteriora et externa, constare potest ab illis quae n: 4009, dicta sunt. Apud hominem sunt Tria in communi, nempe Corporeum, Naturale, et Rationale; Corporeum est extimum, Naturale est medium, Rationale est interius; quantum apud hominem regnat unum prae altero, tantum dicitur vel corporeus, vel naturalis, vel rationalis; hae tres partes hominis mirabiliter communicant, nempe corporeum cum naturali, et naturale cum rationali; homo cum primum nascitur, est mere corporeus, sed facultas inest ut perfici possit, postea fit naturalis, tandem rationalis, inde quod communicatio unius cum altero sit, constare potest; corporeum cum naturali communicat per sensualia, et hoc distincte per illa quae pertinent ad intellectum, et quae pertinent ad voluntatem, nam utrumque perficiendum est

apud hominem, ut fiat et sit homo; sensualia visus et auditus imprimis sunt quae perficiunt facultatem ejus intellectualem, tria reliqua sensualia spectant imprimis voluntatem: corporeum hominis per sensualia illa communicat cum naturali ejus, quod est pars media, ut dictum; quae enim intrant per sensualia, se reponunt in naturali sicut in quodam receptaculo, hoc receptaculum est Memoria; jucundum ibi, volupe, et cupidum, pertinent ad voluntatem, et vocantur bona naturalia, at scientifica ibi ad intellectum, et vocantur vera naturalia: Naturale hominis per haec, quae nunc dicta sunt, communicat cum Rationali ejus, quod est pars interior, ut dictum; quae se elevant inde versus rationale, ea se reponunt in rationali etiam sicut in quodam receptaculo, hoc receptaculum est Memoria interior, de qua n: 2469. 2470. 2471. 2472. 2473 ad 2480; beatum ibi et felix pertinent ad voluntatem, et sunt boni rationalis, ac intuitiones interiores rerum et perceptiones pertinent ad intellectum, et quae illorum sunt, vocantur vera rationalia: haec tria sunt, quae constituunt hominem; inter illa tria dantur communicationes, sensualia externa sunt, per quae corporeum hominis communicat cum naturali ejus, et sensualia interiora sunt, per quae Naturale hominis communicat cum rationali ejus; quae itaque in Naturali hominis trahunt ex sensualibus externis, quae sunt propria corporis, sunt quae vocantur vera boni exteriora et externa; quae autem ex sensualibus internis, quae sunt propria ejus spiritus, et communicant cum rationali, sunt quae vocantur bona et vera interiora; quae inter illa sunt, et participant de utroque, sunt quae vocantur bona et vera media: haec tria sunt in ordine ab interioribus, quae significantur in sensu interno per Greges, per Ancillas et servos, et per Camelos et Asinos.

Continuatio de Maximo Homine, et de Correspondentia, hic de Correspondentia cum Cerebro et Cerebello.

4039. *De Correspondentia Cordis et Pulmonum cum Maximo Homine, seu cum Coelo, ad finem Capitis praecedentis*

actum est, hic de Correspondentia Cerebri et Cerebelli, et Medullarum quae illis annexae sunt, agendum est. Sed antequam de Correspondentia agitur, aliqua praemittenda sunt de forma Cerebri in communi, unde illa, et quid repraesentat.

4040. *Apparent in Cerebro, cum denudatur a Cranio et a Tegumentis quae circum circa sunt, circumvolutiones et gyri mirabiles, in quibus positae sunt substantiae quae corticales vocantur, ex his fibrae excurrunt, quae Medullam Cerebri constituunt, hae fibrae procedunt inde per nervos in corpus, et ibi functiones agunt secundum Cerebri nutus et arbitria: haec omnia sunt prorsus secundum formam coelestem; talis enim forma est Coelis impressa a Domino, et talis inde illis quae in homine, ac imprimis ejus Cerebro et Cerebello.*

4041. *Forma coelestis est stupenda, et prorsus excedit omnem intelligentiam humanam, est enim longe supra ideas formarum, quas homo ex mundanis etiam per analytica usquam capere potest; secundum illam formam sunt omnes societates coelestes ordinatae, et quod mirum, est gyratio secundum formas, quam nempe gyrationem, Angeli et Spiritus non sentiunt; se habet hoc sicut fluxus telluris circum axem quotidie, et circum solem quotannis, quem incolae non appercipiunt: mihi ostensum est, qualis forma coelestis est in Sphaera infima; erat qualis forma circumvolutionum, quae apparent in Cerebris humanis, fluxum illum seu gyrationes illas perceptibiliter mihi videre dabatur; hoc perstabat per aliquot dies: inde constare mihi potuit, quod Cerebrum formatum sit secundum formam fluxionis coeli; sed quae interiora ibi sunt, et quae non apparent ad oculum, sunt secundum formas interiores coeli, quae prorsus incomprehensibiles sunt; et dictum ab Angelis, quod inde videri possit, quod homo secundum formas trium coelorum creatus sit, et quod sic ei impressa sit imago coeli, adeo ut homo sit in minima forma parvulum coelum, et quod inde correspondentia ejus cum coelis.*

4042. *Inde nunc est, quod per hominem solum datur descensus e coelis in mundum, et ascensus e mundo in coelos: Cerebrum est, et ejus interiora, per quae descensus et ascensus fit, ibi enim sunt ipsa principia, seu fines primi et ultimi, e quibus effluunt et derivantur omnia et singula quae in corpore;*

ibi etiam est, unde Cogitationes quae intellectus, et unde affectiones quae voluntatis.

4043. *Quod formae adhuc interiores, quae etiam universaliores sunt, non comprehensibiles sint, ut dictum, est causa, quia formae cum nominantur, secum ferunt ideam spatii et quoque temporis, cum tamen in interioribus, ubi est coelum, non percipitur aliquid per spatia et per tempora, quia haec propria sunt naturae, sed per status et eorum variationes et mutationes; at quia variationes et mutationes nec concipi possunt ab homine absque talibus quae sunt formae, ut dictum, absque talibus quae sunt spatii et temporis, cum tamen talia non sunt in coelis, inde constare potest, quam incomprehensibilia sunt illa, et quoque quam ineffabilia; omnes quoque voces humanae, quibus illa effanda et comprehendenda sunt, quia naturalia involvunt, nec adaequatae sunt exprimendis illis; in coelis talia sistuntur per variationes lucis coelestis, et flammae coelestis, quae a Domino, et hoc in tali et tanta plenitudine, ut millia et millia perceptionum vix cadere possent in aliquid perceptibile apud hominem: sed usque illa quae in coelis fiunt, repraesentantur in mundo Spirituum per formas, ad quas similitudine accedunt formae quae in mundo apparent.*

4044. *Repraesentationes non aliud sunt, quam imagines spiritualium in naturalibus, et cum illa rite repraesentantur in his, tunc correspondent: at qui non novit quid Spirituale est, sed solum quid naturale, is putare potest, quod tales repraesentationes et inde correspondentiae non dari possent, diceret enim apud se, quomodo potest spirituale agere in materiale; sed si velit reflectere super illa, quae in se quolibet momento fiunt, aliquam ideam illorum sibi poterit comparare, nempe quomodo voluntas potest agere in musculos corporis, et sistere reales actiones, et quoque quomodo cogitatio potest agere in organa loquelae, movendo pulmones, tracheam, guttur, linguam, labia, et sistere loquelam, tum quomodo affectiones agere possint in faciem, et ibi sistere sui imagines, adeo ut inde sciat saepe alter quid cogitet et velit; haec possunt dare aliquam ideam repraesentationum et correspondentiarum: quia nunc talia sistuntur in homine, et quia non datur aliquid quod subsistere potest a se, sed ab alio, et hoc rursus ab alio, et*

demum a Primo, et id per nexum correspondentiarum, inde possunt illi, qui aliqua judicii extensione gaudent, concludere, quod inter hominem et coelum correspondentia sit, et porro quod inter Coelum et Dominum, Qui Primus.

4045. *Quia correspondentia talis datur, et Coelum distinctum est in plures minores coelos, et hi in adhuc minores, et ubique in societates, sunt ibi coeli qui referunt Cerebrum et Cerebellum in communi, ac in coelis illis qui referunt partes seu membra quae in Cerebris, sicut qui referunt duram matrem, qui tenuem seu piam matrem, qui sinus, tum qui corpora et cava ibi, ut qui corpus callosum, Corpora striata, glandulas minores, ventriculos, infundibulum, et sic porro: quales itaque sunt, qui unum ac alterum referunt, mihi detectum est, ut constare potest a sequentibus.*

4046. *Apparebant plures Spiritus ad mediam distantiam supra caput, qui agebant in communi per modum pulsus cordis, sed erat quasi reciproca undulatio deorsum et sursum, cum aspiratione quadam frigida in frontem meam; exinde concludere potui, quod mediae sortis essent, nempe quod tam ad Cordis quam ad Pulmonum provinciam pertinerent, et quoque quod non essent spiritus interiores; postea iidem sistebant lumen flammeum, crassum sed usque luminosum, quod primum apparuit sub sinistra parte menti, postea sub oculo sinistro, dein supra oculum, sed erat obscurum, at usque flammeum, non candidum, ex quibus scire potui quales essent, nam lumina indicant affectiones, tum quoque gradus intelligentiae: postea cum adhiberem manum ad sinistram cranii seu Capitis partem, sensi pulsum sub palma, undulantem similiter deorsum et sursum, ex quo indicio sciebam, quod ad Cerebrum pertinerent: Cum quaesivi, quinam essent, non loqui volebant, dicebatur ab aliis quod non libenter loquantur; tandem adacti ad loquendum, dicebant quod sic detegerentur, quales essent; percepi, quod inter illos essent, qui constituunt provinciam Durae Matris, quae est integumentum commune Cerebri seu Cerebelli; detectum dein, quales illi essent, nam ex loquela cum illis hoc scire dabatur; erant, sicut cum vixerunt homines, qui nihil cogitarunt de spiritualibus et coelestibus, nec de illis loquuti, quia tales, quod nihil aliud crediderint esse quam*

naturale, et hoc quia non penetrare potuerunt ultra, sed tamen id non confessi; usque tamen sicut alii coluerunt Divinum, precibus vacarunt, et boni cives fuerunt. Erant postea alii, qui quoque in pulsum influebant, sed non per undulationem deorsum et sursum, verum transversim; alii iterum, qui non reciproce, sed magis continue; et quoque alii, a quibus pulsus actus subsaliebat ab uno loco in alterum; dicebant, quod illi referrent lamellam durae matris exteriorem; et quod inter tales essent, qui cogitarunt de spiritualibus et coelestibus modo ex talibus quae sunt objecta sensuum externorum, quae interiora erant non aliter capientes, mihi auditi sicut ex sexu foeminino; qui ratiocinantur ex sensualibus externis, proinde ex mundanis et terrestribus, de illis quae sunt coeli seu de spiritualibus fidei et amoris, quo magis illa unum faciunt et confundunt, eo exterius vadunt, usque ad cutem Capitis externam, quam repraesentant; at usque sunt intra Maximum Hominem, tametsi in extremis ejus, si vitam boni egerunt; unusquisque enim qui in vita boni ex affectione charitatis est, salvatur.

4047. *Apparebant quoque alii supra caput, quorum actio communis influens supra caput erat fluida transversim ab anteriori retrorsum: et apparebant quoque alii, quorum actio influens erat a tempore utroque versus meditullium Cerebri; perceptum, quod illi essent qui pertinerent ad provinciam Piae Matris, quae est integumentum alterum, et propius investit Cerebrum et Cerebellum, et per fila emissa cum illis communicat: quales essent, scire dabatur ex loquela eorum, nam mecum loquuti sunt; fuerunt, sicut in mundo, quod non multum suae cogitationi fiderent, et sic se determinarent ad aliquid certum cogitare de rebus sanctis, sed quod penderent ab aliorum fide, non ventilantes num verum esset; quod tales essent, etiam ostensum mihi per influxum perceptionis illorum in Orationem Domini cum illam legerem, nam omnes quotcunque sunt Spiritus et Angeli, ex Oratione Domini sciri potuerunt quales essent, et hoc per influxum idearum cogitationis et affectionum illorum in contenta orationis; inde etiam perceptum quod tales essent; et insuper quod inservire possent Angelis pro mediis; sunt enim spiritus medii inter coelos, per quos communicatio,*

ideae enim illorum non erant clausae, sed apertiles, ita illi patientes se agi, et facile admittentes et excipientes influxum; praeterea erant modesti et pacifici; ac dicebant se esse in coelo.

4048. *Erat quidam prope ad caput meum, qui mecum loquutus, ex sono percepi, quod in statu tranquillitatis, sicut cujusdam pacifici somni esset; interrogavit hoc et illud, sed cum tali prudentia, ut vigil non prudentius, perceptum quod Angeli interiores per illum loquuti sint, et is in statu esset, ut perciperet et produceret; quaesivi de statu illo, et ei dixi quod ei talis status, respondit, quod non loquatur aliud quam bonum et verum, et quod appercipiat num aliud, et si aliud influeret, quod non admittat seu eloquatur; de statu suo dicebat, quod pacificus esset, et illum quoque per communicationem percipere dabatur: dictum, quod tales sint, qui Sinus seu Vasa majora sanguinea in Cerebro referunt; et qui similes illi, Sinum Longitudinalem, qui est inter bina cerebri haemisphaeria, ac ibi in statu quieto, utcunque Cerebrum utrinque tumultuatur.*

4049. *Erant quidam supra caput paulo antrorsum, qui mecum loquuti, loquebantur amoene, et influebant satis leniter, distinguebantur ab aliis per id, quod illis cupido et desiderium jugiter esset venire in coelum; dicebatur quod tales sint, qui Ventriculos seu Cava majora Cerebri referunt, et ad provinciam illam pertinent; causa quoque addita, quod melior species lymphae, quae inibi, talis sit, quod nempe redeat in cerebrum, cui inde et talis conatus: Cerebrum est Coelum, et conatus est cupido et desiderium; correspondentiae sunt tales.*

4050. *Facies quaedam supra fenestram caeruleam mihi primum apparuit, quae facies se mox recepit intus, tunc mihi visa stellula circa regionem Oculi sinistri, dein stellulae plures rutilae, quae coruscabant albe; postea visi mihi sunt parietes, sed non tectum, parietes modo a sinistro latere, demum quasi coelum stelliferum; et quia haec visa in loco ubi mali, putabam aliquid tetrum esse, quod mihi objiceretur videndum; sed mox disparabatur paries et coelum, et apparuit puteus e quo sicut candidus nimbus aut vapor prodiit, videbatur etiam tanquam aliquid exantlaretur ex puteo: quaerebam quid illa significarent et repraesentarent, dicebatur quod repraesentatio*

esset Infundibuli in Cerebro, supra quod esset Cerebrum quod significatur per coelum, et quod dein videbatur, esset illud vas quod significatur per puteum, et vocatur infundibulum, et quod nimbus seu vapor qui inde, esset lympha quae pertransit, et inde exantlatur; et quod lympha illa duplicis generis esset, nempe quae mixta cum spiritibus animalibus, quae inter lymphas utiles, et quae mixta cum serositatibus quae inter lymphas excrementitias: ostensum mihi dein, quales illi, qui ad hanc provinciam pertinent, sed modo qui vilioris sortis essent; etiam quoque visi, discurrunt huc et illuc, applicant se illis quos vident, attendunt ad singula, ac quae audiunt nuntiant aliis, ad suspiciones proclives, impatientes, irrequieti, ad imitationem illius lymphae quae inibi et fertur cis et retro, ratiocinia eorum sunt fluida ibi quae repraesentant; sed hi sunt mediae sortis: at qui excrementitias lymphas ibi referunt, sunt qui spirituales veritates deducunt ad terrestria, et ibi conspurcant illas, sicut pro exemplo, qui cum audiunt aliquid de amore conjugiali, ad scortationes et adulteria applicant, et sic quae amoris conjugialis sunt, ad haec deducunt; ita in caeteris; hi antrorsum ad aliquam distantiam ad dextrum apparuerunt. Qui autem bonae sortis sunt, similes sunt illis, de quibus mox suprà n: 4049.

4051. *Sunt Societates quae referunt regionem illam, quae in Cerebro vocatur Isthmus, et quoque qui referunt nodulos fibrarum in Cerebro, qui apparent sicut glandulares, e quibus fibrae effluunt ad varias functiones, quae nempe fibrae, unum agunt in principiis illis seu glandulis, sed diversimode in extremis: una societas spirituum quibus talia correspondent, mihi oblata est, de qua haec; venerunt Spiritus antrorsum, alloquebantur me, dicentes, quod homines sint, sed his respondere datum, quod non homines sint corpore praediti, sed spiritus, et sic quoque homines, quia omne spiritus conspirat ad id quod hominis est, etiam ad formam homini corpore praedito similem, spiritus enim est internus homo, tum quia homines sunt ex intelligentia et sapientia, et non ex forma, inde quod spiritus boni, et magis Angeli sint homines prae illis qui in corpore, quia magis in luce sapientiae: post hoc responsum dicebant, quod plures sint in societate, in qua unus alteri non*

similis, sed quia mihi impossibile visum, quod societas dissimilium in altera vita dari queat, loquutus sum de illa re cum illis, et tandem instructus, quod tametsi dissimiles, usque consocientur quoad finem, qui illis unus; dixerunt porro, quod tales sint, ut quisque dissimiliter agat, et quoque dissimiliter loquatur, quam alter, et tamen simile volunt et cogitant; hoc quoque illustrabant exemplo, cum unus in societate dicit de Angelo, quod minimus sit in coelo, alter dicit quod maximus, et tertius quod nec minimus nec maximus, et sic cum pluri varietate, quod cogitationes usque unum agunt, quod nempe qui minimus vult esse, sit maximus, et quod maximus sit inde respective, et quod nec minimus nec maximus, quia non cogitant de supereminentia; similiter in reliquis; ita consociantur in principiis, sed diversimode agunt in extremis: applicabant se auri meae, et dicebant, quod boni spiritus, sint, et quod mos eorum loquendi sit talis: dicebatur de illis, quod non sciatur unde veniunt, et quod inter societates vagabundas sint.

4052. *Praeterea talis est correspondentia Cerebri cum Maximo Homine, quod qui in principiis boni sunt, referant illa in Cerebro, quae principia ibi sunt, et vocantur glandulae seu substantiae corticales; at qui in principiis veri sunt, referant illa in cerebris quae a principiis illis effluunt, et vocantur fibrae; at usque cum hoc discrimine, quod qui correspondent dextrae parti Cerebri, sint qui in voluntate boni sunt, et inde in voluntate veri; at qui correspondent sinistrae parti Cerebri, sint qui in intellectu boni et veri et inde in affectione eorum; hoc inde est, quia illi qui in coelo sunt ad dextrum Domini, sunt qui in bono ex voluntate, at qui ad sinistrum Domini, sunt qui in bono ex intellectu; illi sunt qui coelestes vocantur, hi autem qui spirituales.*

4053. *Quod tales correspondentiae sint, nemo hactenus novit, et scio quod miraturi cum audiunt, et hoc ex causa, quia non sciunt quid Internus homo et quid Externus, et quod Internus homo sit in spirituali mundo, et Externus in naturali; et quod Internus homo sit qui vivit in Externo, et qui influit in hunc, et regit hunc: inde, tum ex illis, quae supra n:* 4044 *allata sunt, usque sciri potest, quod influxus sit, et quod correspondentia: quod ita sit, notissimum est in altera*

vita; tum quod Naturale non aliud sit, quam repraesentatio Spiritualium, a quibus existit et subsistit; et quod Naturale taliter repraesentet, qualiter correspondet.

4054. *Cerebrum sicut coelum est in sphaera finium, qui sunt usus, quicquid enim influit a Domino, est finis spectans Generis humani salvationem, hic finis est qui regnat in Coelo, et quoque qui inde regnat in Cerebro, Cerebrum enim, ubi mens hominis, spectat fines in corpore, ut nempe corpus inserviat animae, ut anima sit felix in aeternum. At dantur Societates, quae nullum finem usus habent, solum ut inter amicos et amicas sint, et ibi in voluptatibus, ita qui solis sibi indulgent, et solam pelliculam curant, si forte domestica, aut si publica sunt pro eodem fine; talium spirituum societates hodie plures sunt, quam usquam credi potest; illi ut primum alluunt, sphaera eorum operatur, et apud alios exstinguit affectiones veri et boni, quae cum extinctae sunt, tunc illi in suae amicitiae voluptate sunt: illi sunt obstipationes Cerebri, et stupiditates ei inducunt: talium societates plures apud me fuerunt, et perceptum ab hebetudine, lentore, et privatione affectionis, quod adessent; et aliquoties etiam cum illis loquutus sum: sunt pestes et pernicies, tametsi in vita civili, cum fuerunt in mundo, apparuerint sicut boni, jucundi, faceti, et quoque ingeniosi, nam decora sciunt ac insinuationes per illa, imprimis in amicitias; quid amicus esse bono, seu amicitia boni, non sciunt, nec scire volunt: sors illos tristis manet, vivunt demum in squallore, et in tali stupiditate, ut vix aliquid humani, quoad captum, illis residuum sit: finis enim facit hominem, et qualis finis talis homo, proinde tale humanum ei post mortem.*

4055. *Continuatio de Maximo Homine, et de Correspondentia, ad finem Capitis sequentis.*

FINIS PARTIS TERTIAE.